ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\G\Gemmell David\Gemmell_David-Rigant_3-Havran.pdb

PDB Name: Gemmell David-Rigant 3-Havran
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 25.5.2007
Modification Date: 25.5.2007
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

DAVID GEMMELL
HAVRAN

Úvod

SLUNCE ZAPADALO. LANOVAR SEDĚL OPŘENÝ o kámen a poslední sluneční paprsky ho zalévaly zlatem. Chabé zimní slunce příliš nehřálo a jeho světlo přes zavřená víčka bylo příjemné. Lanovar si povzdechl a otevřel oči. Před ním stál obr Jaim Grymauch a pozoroval ho.

„Donesu tě k wyrd, Lane," navrhl. „Ona sešle starobylé kouzlo a vyléčí tě."

„Za chvíli, příteli. Teď si tu ještě odpočinu a seberu síly."

Grymauch zaklel a otočil se, uvolnil si řemen na rameni a přetáhl si těžký meč přes hlavu. Černý jílec byl skoro stopu dlouhý, zakončený kulatou železnou hlavicí. Zahnuté záštitné příčky byly překrásně tvarovány do podoby roztažených křídel lovícího sokola. Grymauch vytáhl dvaapadesát palců dlouhou čepel z pochvy a prohlížel si ji ve slábnoucím světle. Na čepeli byly dvě skvrny od krve a on je otřel lemem černého pláště. Lanovar vedle něj zvedl krví nasáklý hadřík, který si tiskl na ránu v boku. Krvácení zpomalilo a bolest téměř ustoupila. Vzhlédl ke Grymauchovi.

„Ta hrůza by měla být v druažském muzeu," podotkl. „Je to anachronismus."

„Nevím, co to znamená," zamumlal Grymauch.

„To znamená přežitek, příteli. Tu čepel vyrobili, aby prosekla plátovou zbroj. Dneska už nikdo něco takového nenosí."

Grymauch si povzdechl, vrátil čepel do pochvy a přisedl si k příteli. „Tak přežitek, jo?" utrousil. „Tak to je jako my, Lane. Měli jsme se narodit za časů opravdickejch králů z vysočiny."

Látkou na výstřelu na Lanovarových bedrech pomalu prosakovala krev a po modrozeleném rigantském plášti se šířila tmavá skvrna. „Musím tu ránu znovu ucpat," poznamenal Grymauch.

Lanovar si nestěžoval, když ho horal popotáhl dopředu, a necítil nic, když mu na ránu přitiskl nový hadr. Lanovar se v duchu zatoulal.

Znovu uviděl stojící kámen a vysokého muže v černém, který tam čekal. Lítost byla k ničemu, měl však věřit svým instinktům. Hluboko v srdci věděl, že se moidartovi nedá věřit. Když se jejich zraky setkaly, uviděl v jeho tmavých očích nenávist. Jenže cena byla příliš vysoká a Lanovar se jí nechal zaslepit před pravdou.

Moidart slíbil, že bouřlivá léta skončí: už žádné zbytečné krveprolévání, žádné nesmyslné krevní msty, žádné vraždění vojáků a horalů. Této noci, u starodávného kamene, si měli s moidartem potřást rukama a ukončit dobu krutosti. Moidart také souhlasil, že králi předloží petici a nechá klan Rigantů vrátit na čestnou listinu.

Když došli na palouk, Lanovarův černý válečný pes Havran zavrčel. „Buď ztícha," šeptl Lanovar. „Tohle je konec bitvy – ne její začátek." Přistoupil k moidartovi a napřáhl niku. „Je dobré, že se setkáváme takhle," řekl Lanovar. „Tato krevní msta pouštěla vysočině žilou příliš dlouho."

„Ano, dnes v noci skončí," souhlasil moidart a ustoupil do stínu kamene.

Lanovar na zlomek vteřiny znehybněl, s rukou stále napřaženou. Pak v podrostu po stranách zaslechl pohyb a viděl, jak se z úkrytu zvedají ozbrojení muži. – Rigantského vůdce obklíčilo šest vojáků s mušketami. V dohledu se objevilo několik dalších se šavlemi v rukou. Havran se napjal k útoku, ale Lanovar ho zarazil. Stál tu nehybně, podle dohody si s sebou nepřinesl žádnou zbraň.

Podíval se na moidarta. Šlechtic se usmíval, ale v jeho tmavých, zapadlých očích nebylo žádné veselí. Místo něj tam byla nenávist, hluboká a všepohlcující.

„Takže tvoje slovo nestojí za nic," poznamenal Lanovar tiše. „Bezpečný doprovod, říkal jsi."

„Bude to bezpečný doprovod, ty rigantská špíno," odsekl moidart. „Bezpečný doprovod do mého hradu. Bezpečný doprovod do nejhlubší kobky v něm. A pak bezpečný doprovod až nahoru na šibenici."

V té chvíli zazněl pronikavý válečný pokřik. Přiběhl obr s napřaženým velkým mečem. Spodní část obličeje mu zakrýval černý šátek a na tmavých šatech neměl žádné označení klanu. Lanovarovi to zvedlo náladu.

Byl to Grymauch!

Překvapení vojáci se okamžitě obrátili k útočícímu válečníkovi. Prásklo několik výstřelů, ale jeho nezasáhla jediná kulka. Hromotluk máchl mečem a rozťal prvního vojáka od ramene po břicho, než meč vytáhl ve sprše krve. V panice, následující po nenadálém útoku, odskočil Lanovar doleva, popadl mušketu za hlaveň a vytrhl ji užaslému vojákovi z rukou. Když ji chtěl muž získat zpátky, Lanovar ho praštil pažbou do obličeje a srazil ho na zem. Přibíhal druhý mušketýr. Havran zuřivě zavrčel, skočil a zaťal mu zuby do hrdla. Lanovar zvedl mušketu k rameni a hledal moidarta.

Šlechtic se vrhl do houští. Ozval se křik, paloukem se jako mlha nesl kouř ze střelného prachu a vzduch páchl sírou. Grymauch švihl mečem doleva a doprava a vrhl se na mušketýry. Za něj se dostal jeden ze šermířů. Lanovar pozvedl ukořistěnou mušketu a rychle vystřelil. Kulka zasáhla jílec šermířovy šavle a odrazila se nešťastníkovi do oka. Na druhé straně palouku se objevili další tři mušketýři. Havran, s tlamou od krve, se na ně vrhl. Jeden šel s křikem k zemi. Ostatní střelili do vrčícího psa, který se zhroutil.
Lanovar odhodil mušketu a rozběhl se ke Grymauchovi. Mušketýři, s prázdnými zbraněmi, před děsivým horalem couvali. Šermíři byli buď mrtví, nebo uprchli do lesa. Lanovar došel k zakrvácenému válečníkovi.
„Odcházíme! Hned!“ křikl.
Když se otočili, vystoupil zpoza stromu moidart. Grymauch ho zahlédl – i pistoli s dlouhou hlavní v jeho ruce. Marně se pokusil dostat za Lanovara a zaštítit ho vlastním tělem. Kulka prolétla Grymauchovým černým pláštěm, zasáhla vůdce psanců do boku a vyšla mu ze zad. „Tohle je za Rayenu!“ zaječel moidart.
Lanovarovi se okamžitě podlomily nohy. Grymauch ho zvedl, přehodil si ho přes rameno a vběhl do hustého mlází za stezkou. Bolest byla zprvu neuvěřitelná, ale pak Lanovar ztratil vědomí. Když se probral, byl tady na úbočí a bolest ho téměř přešla.
„Jak se cítíš?“ zeptal se Grymauch.
„Ne moc dobře,“ přiznal Lanovar. Grymauch mu znovu ucpal ránu a opřel ho o skálu. Lanovar se začal sesouvat na bok. Pokusil se opřít o pravou ruku, ale ta se jen zachvěla a odmítla poslechnout. Grymauch ho zachytil a přidržel ho.
„Jenom mě zapři o tu skálu,“ šeptl Lanovar. Grymauch poslechl.
„Je ti dost teplo? Jsi takový studený, Lane. Udělám oheň.“
„A přivolat je k nám? Raději ne.“ Přitiskl si levou ruku na stehno. „Necítím nohu.“
„Říkal jsem ti to. Copak jsem ti to neříkal?“ vybuchl Grymauch. „Ten chlap je had. Nemá cti ani co by se za nehet vlezlo.“
„Ano, říkal jsi mi to.“ Lanovar se začal třást. Grymauch si sundal plášť a přikryl jím přítele až k bradě. Podíval se Lanovarovi do zvláštně zbarvených očí. Jedno měl zelené a druhé zlaté.
„Trochu si odpočineme,“ prohlásil Grymauch. „Pak najdu wyrd.“
* * *
Jaim Grymauch přešel po římse a potom se zadíval dolů na stráň. Po pronásledovatelích nebylo ani stopy, ale přijdou. Ohlédl se na raněného přítele. Pořád dokola si tu scénu v duchu přehrával. Měl tam být dřív. Místo toho, aby ho Lanovar nezahlédl, pustil se po výše položené stezce a ztratil tak dlouhé minuty. Když překročil hřeben, uviděl vojáky krčící se v úkrytu a díval se, jak jeho nejlepší přítel vstupuje do léčky. Jaim si zakryl tvář šátkem, tasil meč a letěl na nepřítele. Byl by ochotně obětoval život, aby se Lanovarovi nic nestalo.
Slunce zapadalo a dost rychle se ochlazovalo. Jaim se zachvěl. Tak vysoko nebylo moc paliva. Stromy tu už nerostly. Jaim se vrátil k Lanovarovi. Vůdce Rigantů byl příšerně bledý, oči a líce měl vpadlé. Jaimův černý plášť na něm ležel jako tmavý rubáš. Jaim Lanovara pohladil po čele. Raněný otevřel oči.
Jaim viděl, že se dívá, jak obloha rudne. Byl to krásný západ slunce a Lanovar se usmál. „Miluju tuhle zemi,“ řekl a hlas měl silný. „Miluju ji z celého srdce, Jaime. Je to země hrdinů. Věděl jsi, že velký Connavar se narodil jen dvě míle odtud? I král-válečník Rheg. U tří potoků stávala osada.“
Jaim pokrčil rameny. „Já o Connavarovi vím jenom to, že měl devět stop na výšku a kouzelný meč vyrobený z blesku. S tím mečem bych to bejval před dvěma hodinama zvládl. Nenechal bych naživu žádnýho z těch mizerů.“
Odmlčeli se. Jaim byl stále zmatenější. Jako by snil. Čas přestal mít význam a dokonce i vítr se utišil. Noc byla klidná a nekonečně mírumilovná.
Lanovar umírá.
Ta myšlenka se vynořila nečekaně a Jaima se zmocnil vztek. „Blbost!“ vykřikl. „Je mladej a silnej. Vždycky byl silnej. Dostanu ho k wyrd. Nebesa, dostanu!“
Zvedl se na kolena, vzal Lanovara do náručí a vstal. Lanovarova hlava mu spočinula na rameni. Oba zalévalo měsíční světlo. „Půjdeme hned, Lane.“
Lan zasténal a tvář se mu stáhla bolestí. „Dej mě dolů.“
„Musíme najít wyrd. Bude mít kouzlo. Les Stromu přání je kouzelnej.“
V duchu uviděl les, představil si cestu, po které se museli vydat. Odsud to byly nejméně čtyři míle, velký kus přes otevřený prostor. Dvě hodiny těžké dřiny.
Dvě hodiny.
Jaim cítil, jak mu po rukou stéká Lanovarova krev. V té chvíli pochopil, že dvě hodiny nemají. Klesl na kolena a položil přítele na zem. Zrak se mu zamlžil slzami. Celý se roztřásl. Snažil se ovládnout svůj žal, jenomže ten prorazil jeho obranou. Za dvacet let svého života poznal jedinou stálici: Lanovarovo přátelství a s ním víru, že dokážou změnit svět.
„Postarej se o Gian a špunta,“ šeptl Lanovar.
Jaim se zhluboka nadechl a otřel si slzy. „Udělám, co budu moct,“ sliboval lámajícím se hlasem. V duchu prchal před hrůzou, již měl před sebou, a vrátil se do minulosti: do dob dětství a dospívání, rošťáren a dobrodružství. Lanovar byl odjakživa neukázněný, ale také chytrý. Měl nos na potíže a taky rozum, aby unikl následkům.
Tentokrát však ne, pomyslel si Grymauch. Znovu zaslzel, ale tentokrát slzy proléval mlčky. Potom před sebou uviděl Gian. Nebesa, jak jí to jen poví?
Byla ve vysokém stupni těhotenství, dítě se mělo narodit za pár dní. Právě myšlenka na dítě přiměla Lanovara uvěřit moidartovi. Včera v noci Jaimovi řekl, že nechce, aby dítě vyrůstalo ve světě násilí, jaký poznal on. Seděli spolu u večeře v Lanovarově malé chýši s drnovou střechou, vůdce Rigantů vášnivě vykládal o vyhlídce na mír. „Chci, aby můj syn mohl nosit rigantské barvy s pýchou, a ne aby ho honili jako psance. Přece nežádám tolik, ne?“ Gian neříkala

nic, ale ozvala se Lanovarova mladší sestra, rusovlasá Maev.
„Můžeš žádat, co chceš," prskla. „Ale moidartovi se nedá věřit. Vím, že to má v duši!"
„Měl bys Maev poslechnout," radila mu Gian s havraními vlasy a usadila se do starého ušáku. Jedna opěrka chyběla a dírou v koženém potahu vylézaly žíně. „Moidart tě nenávidí," pokračovala. „Složil krvavou přísahu, že nechá tvou hlavu narazit na kůl."
„Tady jde o politiku, ženská. Mír s Riganty bude znamenat větší příjmy na daních pro moidarta a krále. Bude znamenat, že víc kupců bude moct projíždět horskými průsmyky. To sníží ceny. Králi jde jen o zlato, ne o hlavy na kůlech. A moidart, jako jeden z jeho baronů, bude muset udělat, co je prospěšné pro krále."
„Vezmi s sebou Grymaucha," naléhala Gian.
„Ne. Máme se sejít jenom my dva, beze zbraní. Vezmu si Havrana."
Později za mohutným válečníkem, když seděl na zápraží své chýše, přišla Maev. Obvykle se mu rozbušilo srdce, kdykoliv se k němu přiblížila, a dech se mu zadrhl v hrdle. Maev byla nejkrásnější žena, jakou kdy Grymauch viděl. Doufal, že sebere odvahu, aby jí to řekl, ale místo toho jen stál stranou, když se začali namlouvat s krásným mladým válečníkem Calofairem. Calofair teď byl na severu, obchodoval s Černými Riganty. Až se vrátí, projdou s Maev kolem stromu.
Když Maev přišla, Jaim vzhlédl. „Stejně půjdeš," pravila.
„No jasně že půjdu."
„Nedovolíš, aby tě viděl."
Jaim se zasmál. „Je skvělej šermíř a dobrej bojovník, ale jako zálesák nestojí za nic. Neuvidí mě, Maev."
Připojila se k nim Gian. Maev těhotnou ženu objala a políbila na obě tváře. Jaima Grymaucha napadlo, jaké by to bylo, kdyby totéž udělala pro něj. Při té představě zrudl. Gian se protáhla a přitiskla si dlaně na bedra. Při tom pohybu vypadalo její břicho obrovské. Jaim se zasmál. „Těhotenství některým ženám sluší," podotkl. „Pleť jim září a vlasy se jim lesknou. Muž hned žasne nad zázraky přírody. U tebe to ale neplatí."
„Ano, teď je škaredá," přidala se Maev. „Ale až toho rošťáka porodí, bude zase štíhlá a krásná. Kdežto ty, ty hromotluku jeden, budeš navždycky šereda." Úsměv se vytratil. „Proč moidart Lanovara tolik nenávidí?"
Jaim jen pokrčil rameny. Pravdu znal, pálila ho v srdci, ale nemohl ji vyslovit. Lanovar byl skvělý muž, sličný a odvážný. Měl spoustu ctností a jenom málo nectností. Žel, jednou z jeho nectností bylo, že nedokázal odolat ženám. Než se vloni na jaře oženil s Gian, byl několikrát vidět v Eldacre. Jen málokdo znal ženu, s níž se tam scházel, Jaim Grymauch však byl jedním z těch, kteří znali pravdu. Tušil, že moidart je další. Rayena Tremainová byla překrásná, o tom nebylo pochyb. Byla vysoká a štíhlá a pohybovala se s živočišným půvabem, z něhož se mužům vždycky rozbušilo srdce prudčeji. Její první aféra s Lanovarem byla krátká a rozchod očividně nebyl přátelský.
Rayena se čtyři měsíce poté na velké slavnosti v Eldacreské katedrále vdala za moidarta.
Ale do roka se povídalo, že jejich manželství je v troskách.
Lanovar se začal chovat divně – na celé dny mizel. Jaim, jenž si o vůdce a přítele dělal starosti, ho jednou ráno tajně sledoval. Lanovar se vydal přes kopce do malé, opuštěné lovecké chatky. Po hodině tam dorazil osamělý jezdec. Jaim s úžasem viděl, že je to Rayena.
Lanovar vedle něj zasténal. Ten zvuk Jaima bolestivě vrátil do přítomnosti. Lanovar měl obličej zalitý potem a dýchal mělce a s námahou. „Nikdy… jsem se… nebál… smrti, Grymauchu," zasupěl.
„Já vím."
„Teď se… bojím. Má se… mi narodit syn a já… mu nedal dušejméno."
V dálce zavyl vlk.

1

TENKÁ HŮLKA ZASVIŠTĚLA. ČTRNÁCTILETÝ mladík sebou trhl, ale nevykřikl. Z rozražené kůže na pravé dlani mu crčela krev. Nad černovlasým chlapcem se tyčil vysoký, kostnatý učitel. Už chtěl promluvit, ale všiml si krve na špičce bambusové hůlky. Alterith Shaddler se na krev podíval s nechutí a položil hůlku mládenci na rameno. Očistil si hůlku o jeho šedou košili, kde na obnošené látce zanechala karmínové šmouhy.
„Jsou tací," pravil Alterith Shaddler hlasem chladným jako vzduch v kamenné škole, „kteří pochybují, že je moudré snažit se naučit fakany z vysočiny základům civilizovaného chování. Od doby, co vás znám, přikláním se pomalu k jejich názoru."
Alterith položil hůlku na stůl, srovnal si obnošenou paruku z bílých koňských žíní a sepjal ruce za zády. Mladík zůstal, kde byl, jen ruce spustil k bokům. Alterith nebyl rád, že musel prolít krev, jenže tihle mládenci z hor nebyli jako varlishští chlapci. Byli to divoši, kteří nevnímali bolest stejně. Ani jednou nevydali při výprasku hlásku. Alterith byl toho názoru, že schopnost cítit bolest je spojená s inteligencí. „Žádný rozum, žádný cit," jak o horalech říkával jeho starý učitel pan Brandryth.
Učitel se chlapci podíval do tmavých očí. „Chápete, proč jsem vás potrestal?"
„Ne, to nevím."
Alterith se rozpřáhl a vyťal chlapci tvrdý políček. Zvuk jako by visel ve vzduchu. „Budete mě oslovovat ‚pane', když se mnou mluvíte. Je vám jasné tohle?"
„Ano… pane," odvětil mládenec klidně, ale oči mu plály hněvem.
Alterith by ho nejraději praštil ještě jednou, už za ten pohled – a byl by to udělal, kdyby se ze školy svatého Persise Albitanea neozvalo zvonění. Alterith vyhlédl z okna přes starý dvůr na hlavní školní budovu. Varlishští chlapci již vycházeli s knihami ze dveří. V dohledu se najednou objevil učitel v tmavomodré akademické pláštěnce. Alterith se toužebně zadíval na starou budovu. Tam byly knihovny s historickými svazky, filozofické práce a deníky slavných

varlishských vojáků a státníků. Tam byly tři koleje a dokonce i malé divadlo, vyčleněné pro velké hry. Učitel si hlasitě povzdechl a vrátil se ke studeným kamenným zdem své třídy. Bývaly to stáje. Stání zrušili a nahradili dvaceti starými lavicemi. Dvacet lavic a padesát studentů, ti méně šťastní seděli kolem stěn. Tady nebyly knihy, děti používaly břidlicové tabulky a křídu. Zdi byly naprosto holé, visela tu jenom mapa moidartova panství a vedle ní modlitba za moidartovo zdraví.
Jaké plýtvání mým nadáním, říkal si.
„Pomodlíme se," nakázal a tradičně se uklonil. Padesát žáků v jeho třídě povstalo, jak byli naučeni, a úklonu opětovalo. Pak začali recitovat.
„Kéž Pramen požehná moidartovi a uchová ho v plném zdraví. Kéž je jeho půda úrodná, jeho lidé nakrmení, jeho čest znásobená, jeho zákony dodržované, jeho slovo zákonem, pro dobro věrných."
„Dobrý den vám všem," řekl Alterith.
„Dobrý den, pane," odpověděli.
Alterith se podíval do očí černovlasému jinochovi. „Jděte, pane Ringu. A zítra přijďte s lepším přístupem."
Mladík neřekl nic, ukročil vzad, otočil se na patě a odešel.
Jednou, pomyslel si Alterith Shaddler, bude Kaelin Ring viset. Nemá úctu k nadřazeným.
Znovu si povzdechl, rychle si došel pro zimník, který měl pověšený na háčku na stěně, a přehodil si jej přes hubená ramena. I přes blížící se jaro byla na vysočině stále ještě zima. Alterith si kolem krku ovinul dlouhou vlněnou šálu, vyšel ze starých stájí a vydal se přes dvůr ke škole. Procházel nyní ztichlými chodbami. Několik členů akademické komory sedělo v síni. V krbu praskal oheň a Alterith cítil koření, s nímž svařovali víno. Bylo by příjemné posedět v hlubokém křesle, s nohama nataženýma k ohni. Žel na rozdíl od ostatních učitelů ve škole Persise Albitanea bylo učení Alterithovým jediným zdrojem příjmů, takže si nemohl dovolit platit členství v komoře. Zahnal myšlenky na svařené víno a oheň a vyšel do chladného vzduchu. Slunce jasně svítilo na obloze bez mráčku. Okamžitě mu začaly slzet oči. Zašilhal na silnici a jezero za ni.
Viděl, že podél vody již pomalu přichází koník s bryčkou. Alterithovi pokleslo srdce při vyhlídce na čtyřmílovou cestu na moidartovo panství. Než tam dojedou, bude promrzlý na kost, zuby mu budou drkotat a mozek nebude fungovat. Alterith doufal, že při jeho příjezdu nebude moidart přítomen. Když se setkali posledně, Alterith, celý se třesa, se pokusil uklonit, načež mu žíněná paruka spadla a přistála na mramoru před moidartovýma nohama. Při té vzpomínce zrudl.
Už byl slyšet klapot kopyt a Alterith vyšel bryčce vstříc, jen aby se co nejdříve vydali na cestu. Kočí mu kývl na pozdrav, ale neřekl nic. Jako obvykle měl tlustý svrchník a přes ramena ještě přehozenou kostkovanou deku. Alterith vlezl do bryčky, posadil se, zastrčil hubené ruce do rukávů a snažil se nevnímat zimu.
* * *
Kaelin Ring neměl kabát. Půjčil ho nemocnému kamarádovi Bannymu, i když teď právě své laskavosti litoval. Banny dnes nepřišel do školy, což znamenalo, že kabát visel na háčku v jejich chýši a nechránil Kaelina v jeho tenké košili před ledovými prsty větru.
Kaelin vyběhl ze dvora na dobytčí stezku vedoucí do kopců. Aspoň ho v té zimě tolik nebolely ruce. To pomyšlení ho rozzlobilo a při běhu i trochu zahřálo. Představil si stařík Bílou paruku, vysokého a hubeného, s tenkými rty neustále zkřivenými v opovržlivém úšklebku, jemuž pokaždé, když se podíval do slunce, začaly slzet bledé oči. Jeho šaty byly cítit kuličkami proti molům. Ten kostnatý varlishský mizera zaplatí za každou ránu, kterou mi kdy uštědřil, rozhodl se Kaelin. Snažil se vymyslet trest vhodný pro takového skřeta.
Až se příští rok stanu mužem, přibiju ho za ruce na bránu školy a pak na něj vezmu bič. Pět ran za každou, kterou mi způsobil.
Náhle se mu vrátila dobrá nálada. Aby to vypočítal, musel by být o moc lepší v aritmetice. Možná by mohl Bílou paruku požádat o lekce navíc. Ten nápad byl tak směšný, až se zastavil a vyprskl smíchy. Jak by ten rozhovor asi probíhal? „Chci se vám pomstít. Vysvětlil byste mi tedy násobení tak, abych vám mohl dát přesně tolik ran, kolik je zapotřebí?"
Znovu se rozesmál, ale odmlčel se, když uslyšel dusot kopyt. Ustoupil ze stezky a čekal. Z lesa se vynořilo pět jezdců. Všichni byli moidartovi vojáci neboli krunýři, jak jim říkali horalové kvůli černým kyrysům z vařené kůže, které nosili. V čele jel obtloustlý důstojník jménem Galliott, známý jako Galliott Hraničář, neboť jeho hlavním úkolem bylo vystopovat a pochytat zločince a psance dřív, než mohli zmizet za hranicí z dosahu moidartovy spravedlnosti. Za ním jel hubený seržant Bindoe s nažloutlou pletí a další tři vojáci, jež Kaelin nepoznal.
Galliott přitáhl otěže a usmál se na Kaelina: „Je trochu zima na pobíhání bez kabátu, pane Ringu." Jako vždycky mluvil přátelsky a přívětivě a Kaelinovi přišlo zatěžko udržet si k němu nechuť. Když na tom však zapracoval, nebylo to nemožné.
„Ano, to je, pane."
„Třeba by vám mohl strýc Jaim nějaký koupit."
„Až mě příště navštíví, zcela jistě ho o něj poprosím, pane."
„Takže jste ho neviděl?"
„Porušil snad nějaký zákon, pane Galliotte?"
Důstojník se zasmál. „To on dělá pořád, chlapče. On se narodil, aby porušoval zákon. Předevčírem se porval v krčmě U Kuropění. Jednomu chlapovi tam zlomil ruku a druhého bodl do obličeje. Ten měl štěstí, že nepřišel o oko. Jestli strýce uvidíte, vyřiďte mu, že majitel krčmy podal u soudu stížnost za zničení tří stolů, několika židlí a okna. Škody byly vyčíslené na jeden chailling a devět daenů plus dva chaillingy a šest daenů pokuta. Jestli to zaplatí do konce měsíce, nebude proti němu vznesené žádné obvinění. Jestli ne, mám ho zatknout a předvést před moidartův soud."

„Jestli ho uvidím, povím mu to, pane Galliotte.“ Kaelin se zachvěl.
„A pořiďte si kabát,“ dodal důstojník a pobídl koně do kroku.
Kaelin se díval, jak jezdci klušou k městu. Seržant Bindoe se ohlédl a Kaelin z něj cítil zlobu. Krunýři byli na vysočině nenávidění a obávaní. Většina jich – ač ne všichni – byli Varlishové a během let měli na svědomí mnoho ukrutností. Ani ne před měsícem přišla do města žena žijící v osamělém srubu a ohlásila soudu, že ji tři krunýři znásilnili. Jeden z nich byl Bindoe. Soud jí neuvěřil, nechal ji zmrskat a na dva týdny ji zavřel do vězení za lhaní pod přísahou. Nakonec, říkalo se, copak by se spořádaný varlishský voják dotkl takové zavšivené horalské běhny?
Kaelin počkal, až budou krunýři z dohledu, a rozběhl se. Vítr byl v lese méně prudký a on se brzy zpotil. Stezka stoupala. Kaelin se zastavil v průseku a zadíval se na kopce dole. Byly tu roztroušené stovky obydlí a další byla mimo dohled. Jejich drnové střechy splývaly s krajinou. Na čerstvé trávě se pásl dobytek, ovce a kozy a na západě zahlédl Kaelin další krunýře, jedoucí po Eldacreské silnici, kde se přibližovala k jezeru.
Uhnul z hlavní stezky a vyrazil do svahu, přeskočil padlý strom a doběhl až ke skalní rozsedlině. V noci pršelo a Kaelin viděl, že v měkké půdě zanechává stopy. Pokračoval v běhu podél útesu, až se dostal ke skále, na niž vylezl. Skalní stěna byla asi padesát stop úplně rovná, ale Jaim Grymauch ho naučil, jak překonat strach z výšek, i radosti z lezení. Kam strčit prsty, kam vrazit pěst, kde se zachytit – všechno teď bylo pro Kaelina Ringa druhou přirozeností, takže bez potíží vyšplhal po skále a traverzem se dostal k rozsedlině. Zhoupl se, přelezl dovnitř, protáhl se úzkou mezerou a začal šplhat dál, až se ocitl v hluboké jeskyni. V hrubém krbu hořel oheň a u něj seděl muž, leštící čepel obrovského meče. Kaelin seskočil na podlahu jeskyně a doběhl k ohni. Muž vzhlédl. Měl jen jedno oko, druhé mu zakrýval pruh černé látky, ovázaný kolem holé hlavy, a obličej měl celý zjizvený a poďobaný. Na tváři měl velkou modřinu, rozseknutý ret se mu již téměř zahojil. Na černém plášti a kiltu měl skvrny od zaschlé krve.
„Doufám, že ses dnes hodně naučil,“ prohodil Jaim Grymauch.
Kaelin se posadil naproti němu. „Zjistil jsem, že Connavar byl varlishský princ, vůbec to nebyl horal,“ zabručel nevrle.
„Jo, to jsem už slyšel. A řekli ti taky, že sral perly a chcal víno?“ Odložil meč, vzal Kaelina za ruku a natáhl ji k ohni, dlaní nahoru. „Vidím, žes byl zase drzej. O co se jednalo tentokrát?“
„Řekl jsem starýmu Bílý paruce, že Connavar byl Rigante a že ten, kdo napsal, že byl varlishskej princ, byl smradlavej lhář.“
„Já věřím v diplomacii, Kaeline, a rád vidím, že ji tak báječně zvládáš už v tak útlým věku.“
„Jo, potkal jsem pana Galliotta. Přej máš zaplatit jeden chailling a devět daenů za škody a další dva chaillingy a šest daenů jako pokutu. Přej se to musí zaplatit do konce měsíce, jinak tě předvedou před moidarta.“
„Kolik teda dlužím celkem?“
„Hodně,“ odvětil Kaelin.
„Já to s číslama moc neumím, chlapče. Spočítej mi to.“
Kaelin zavřel oči. Nejlepší bude nejdřív spočítat daeny, usoudil. Devět plus šest dělá… spočítal si to na prstech. Patnáct. Náhle si znovu vzpomněl na Bannyho a napadlo ho, jestli ho už kašel přešel. Rychle se vrátil k problému a spočítal si, že patnáct daenů dělá jeden chailling a tři daeny. K čemuž přidal pokutu, dva chaillingy. Dohromady tři chaillingy a tři daeny. Sdělil výsledek Jaimovi.
„Ztratil jsi chailling,“ upozornil ho Jaim.
„To teda ne!“
„Zapomeň na chvíli na daeny. Kolik chaillingů dělala ta pokuta?“
„Dva.“
„A kolik za škody?“
„Jeden.“
„Tak to už dělá dohromady tři. Teď máš ještě patnáct daenů. To dělá jeden chailling a tři daeny. Takže jim dlužím čtyři chaillingy a tři daeny.“
Kaelin se zamračil. „Říkal jsi mi, že to s číslama moc neumíš.“
„Neumím to moc. Akorát líp než ty.“ Povzdechl si. „Už stárnu, Kaeline. Bývaly doby, kdy by škody a pokuta přišly na víc než pět chaillingů. Ale teď se unavím dřív, než stačím nějakýmu chudákovi rozbít hlavu druhou židlí.“
„Nejsi starý,“ namítl Kaelin, přisedl si k prošedivělému válečníkovi a těšil se z tepla. „Ty nikdy nebudeš starý.“
„Máš nejspíš pravdu.“ Podíval se na chlapce. „Zdržíš se dlouho, chlapče?“
„Jenom hodinku. Tetička Maev pro mě má práci. Co kdyby ses zastavil na večeři?“
Jaim zavrtěl hlavou. „Chci bejt sám.“
„Mám už odejít?“
Jaim se zazubil a trhl sebou, jak mu znovu praskl ret. Poklepal si na něj prstem. „Ne, nechci, abys odešel. Když tu tak sedíš, připomínáš mi časy, kdy jsem sedával s tvým tátou. Až na oči vypadáš úplně jako on. On je měl zvláštní, jedno zelený a jedno zlatý. Ty máš oči po mámě. Gian byla dobrá žena. Zasloužila si lepší osud.“
Kaelin odvrátil zrak a přihodil pár klacíků na oheň. Matku mu zabili dvě noci po jeho narození. Krunýři přepadli osadu. Jen málokdo unikl. Tetička Maev byla jednou z nich a maličkého Kaelina odnesla v náručí.
„Kvůli čemu byla ta rvačka v hospodě?“ zeptal se Kaelin, aby změnil téma.
„Nepamatuju se.“
„Bodl jsi jednoho chlapa do obličeje, Grymauchu. To by sis měl pamatovat.“
„Jo, to máš asi pravdu.“ Hromotluk se natáhl vedle ohně. „Nejspíš to bylo kvůli nějaký sukni. Kvůli nim vznikne většina rvaček.“
„Už jsi někdy prohrál?“
Jaim chvíli mlčel. „Myslím, že jistým způsobem jsem prohrál každej zápas, který jsem kdy vedl.“ Posadil se. „Jsem jako

Riganti, Kaeline. Bojoval jsem na vysočině, na jihu i za oceánem. V boji mě nikdo nepřekonal, ale stejně tu sedím v jeskyni, plnej modřin. Nemám žádnej dobytek ani půdu.“
„Měl by sis vzít tetičku Maev.“
Jaim se rozesmál. „Pro někoho jako já je moc dobrá, mladíku. Jak by ti jistě řekla sama.“
„Ale máš ji rád?“
„Ovšemže ji mám rád. Takovou ženu můžeš vzít do hor.“
„Ale na peníze je jako ďas,“ upozornil ho Kaelin.
„Jasně, je opatrná. Musí být. Varlishové neradi viděj, když nějakej horal trochu zbohatne. Jsou z toho celí nesví.“
„Proč? Platí přece daně moidartovi i králi.“
„Oni se nám vysmívají a vykládají nám, že jsme hlupáci, ale ve skutečnosti se nás bojí, Kaeline. Bohatství znamená moc. Varlishové nechtějí vidět mocný horaly. A konec řečí. Vyřiď Maev, že tě budu koncem týdne potřebovat. Průsmyk je otevřenej a já chci vidět oceán.“
Kaelin se zasmál. „Jenom my dva?“
„No jistě. Spolu jsme vojsko, chlapče.“
„A čí dobytek to bude? Starýho Kochy?“
„Ještě jsem se nerozhodl. Rád svou pozornost rozděluju.“ Uchechtl se. „Moidart si prý z ostrovů přivedl novýho bejka. Zaplatil za něj deset liber.“
„Kolik je to chaillingů?“ chtěl vědět Kaelin.
„Dvě stě.“
„Za bejka?“ Kaelin žasl, že někdo zaplatil takovou sumu. „Utahuješ si ze mě, Grymauchu?“
„O cenách dobytka nikdy nežertuju. Rád bych věděl, kolik by za něj zaplatil pinance.“
„Kolik myslíš?“
„Určitě dost na mou pokutu,“ odtušil Jaim Grymauch se širokým úsměvem.
* * *
Jízda nebyla tak nepříjemná, jak se Alterith Shaddler obával. Vítr utichl a teplota zůstala několik stupňů nad bodem mrazu. Na výše položených místech stále ležel sníh a kola bryčky křupala v zamrzlých kalužích, ale Alterith měl dojem, že ve vzduchu konečně cítí jaro.
Bryčka pod vrcholem stoupání zpomalila. Kočí práskl bičem koníkovi nad hlavou a ten se opřel do chomoutu. Alterithovi se udělalo špatně, musel se zhluboka nadechnout. Pak bryčka překonala vrchol a učitel spatřil nádheru Eldacreského údoli. Jeho pozornost nejdřív upoutal mocný hrad, zvedající se na kopci nad městem jako obrovský náhrobní kámen.
Hrad Eldacre – starobylý domov moidartů – byl pomníkem moci a vynalézavosti Varlishů. V Alterithovi se pokaždé, když ho spatřil, vzedmula pýcha. Hrad měl čtyřicet stop vysoké hradby, pyšnil se dvaceti věžemi a čtyřmi masivními branami z dubu zpevněného železem. Patnáct tisíc dělníků se sedm let dřelo na jeho stavbě. Z jihu za ohromné peníze přivedli skvělé kameníky a řezbáře. Mnoho z nich i po dostavbě hradu zůstalo v údolí, včetně Alterithových předků, ze kterých jeden měl na starosti krokve kaple ve velké tvrzi.
Po tři sta let byl hrad Eldacre nedobytnou pevností v časech války a mocným symbolem varlishské nadřazenosti v časech míru. Už pouhý pohled na jeho mohutné hradby a věže, s jejich střílnami a otvory, kudy se lil vroucí olej, stačil v srdcích vzpurných horalů utišit každou myšlenku na povstání.
Bryčka cestou z kopce zrychlila. Alterithovi se opět udělalo z kolébavého pohybu špatně. „Zpomalte, hrom do vás!“ zaječel.
„Nesmím přijet pozdě,“ odrušil kočí.
Alterith se jen modlil, aby nezačal zvracet. Už dost špatné bylo, že mu spadla paruka k moidartovým nohám. Vyhlídka na to, že před moidarta přijede špinavý od zvratků, byla víc, než dokázal snést. Moidart by ho nejspíš propustil a Alterith si nemohl dovolit přijít o dva chaillingy měsíčně. Zaťal zuby, chytil se popruhu na dvířkách bryčky a snažil se soustředit na něco jiného než zvedající se žaludek. Zvolil si historii.
Eldacre. Původně Staré Duby, středisko vlády ve starém Rigantském království. Kdysi tu vládl Connavar, Rheg, Laguish, Borander a Septannet Skokan. Teď žilo v městečku se třemi doly, dvěma uhelnými a jedním zlatým, pěti vysokými pecemi, zásobujícími prosperující průmysl, vyrábějící muškety pro královo vojska, ráfky vozových kol, zdobené přezky a výstroj pro důstojníky a šlechtice a meče pro vojáky a na vývoz, asi pětadvacet tisíc lidí. Byla to vzkvétající osada, zdravá směs průmyslu a zemědělství, se sedmnácti kostely, velkou katedrálou a Akademií pro výuku spravedlivých. Alterith sám akademii vystudoval. Jeho specializací byla oběť a evangelijní cesty svatého Persise Albitanea.
Bryčka konečně zpomalila a z hlavní silnice zahnula na úzkou kamennou cestu vedoucí jedlovou alejí. Alterith se naklonil doleva a vyhlédl přes kočího na bránu z tepaného železa, kudy se vstupovalo do moidartova obrovského venkovského sídla. Tady pán vysočiny trávil zimu. Na stráži tu stáli dva mušketýři. Slunečni světlo se odráželo od zlatých prýmků a mosazných knoflíků na jejich žlutých kazajkách. První kočímu přikázal zastavit, odložil mušketu a šel bryč-ku prohlédnout. Pozorně se zadíval na Alteritha.
„Máte u sebe zbraně, pane?“ zeptal se.
„Nemám žádné.“
„Buďte tak laskav a vystupte.“
Alterith otevřel dvířka a vylezl z bryčky. Černý frak mu byl dost těsný, ale malý nožík by v něm asi dokázal schovat. Voják ho zkušeně ohmatal.
„Omlouvám se, pane, za neomalenost,“ pravil strážný.

Alterith zase nasedl a druhý strážný otevřel bránu.
* * *
Řinčení čepelí bylo pro Mulgraveho uši hudbou. Učitel šermu byl tak dobrý, že ani nemusel vidět souboj, aby posoudil zručnost bojovníků. Stačilo mu jen zaslechnout sladkou hudbu líbající se oceli. Mulgrave miloval šerm a mohl si jako duelant v jednom z padesáti velkých měst říše vydělat hotové jmění. Potíž – ačkoliv tak na to Mulgrave nepohlížel – byla v tom, že nerad zabíjel. Byli tací, kteří ho považovali za přecitlivělého, a jiní si šeptali, že je zbabělec. Ale nikdo si nebyl svým názorem natolik jistý, aby se odvážil mu ho sdělit do očí.
Mulgrave byl nejenom mistr šermíř, ale taky vypadal jako mistr šermíř, vysoký, štíhlý, s reflexy, při nichž člověk uvěřil v kouzla. Oči měl světle kovově modré, blízko u sebe a pronikavé, rysy ostré a nikdy se neusmíval. Vlasy, ostříhané na ježka, měl barvy leštěného železa, ačkoliv mu ještě nebylo třicet.
Vybral si tenký rapír se špičkou chráněnou dřevěnou kuličkou a uklonil se zlatovlasému mladému šlechtici, jenž stál před ním. Protivník si nasadil masku a zaujal pozici.
„Připravený?“ zeptal se patnáctiletý Gaise Macon.
„Neustále,“ ujistil jej Mulgrave a také si nasadil masku.
Mladík se vrhl do útoku a rapírem mířil staršímu muži na hruď. Mulgrave ustoupil stranou a výpadu se vyhnul. Gaise klopýtl. Mulgrave mu rapírem uštědřil štiplavou ránu do nohy. „Dobrý nápad, ale špatně provedený, můj pane,“ poznamenal. Gaise neodpověděl a na ránu nijak nereagoval, jen znovu zaujal soubojové postavení. To učitele potěšilo. Mladík měl dobrou rovnováhu a rychlou ruku. Už teď se s rapírem či mečem vyrovnal většině mužů. Se šavlí nebyl nic moc, zatím ale byl dost drobný. Mulgrave však věděl, že až dospěje, bude svalnatější a ruka mu zesílí.
Ke konci lekce Mulgrave mladému šlechtici umožnil částečný zásah. Nechtěl mládence odradit.
„Stačí!“ prohlásil učitel nakonec a protivníkovi se uklonil. Gaise úklonu opětoval, sundal si masku a hodil ji do trávy. Zlaté vlasy měl propocené a z námahy byl celý zarudlý – kromě hvězdicovité jizvy na líci, která zůstala bílá jako kost. Mulgrave si sňal masku a položil ji na zem.
„U oběti, vy jste se ani nezahřál, pane,“ poznamenal Gaise a usmál se.
Mulgrave po něm vrhl varovný pohled a úsměv mladému šlechtici zmizel z tváře. Gaise si odepjal prošívaný chránič hrudníku a zadíval se na dům. U zábradlí balkonu stál muž se stříbrnými vlasy, oděný v černém, a díval se na ně. Vzápětí byl pryč.
Učitel šermu zahlédl mladíkův smutný výraz, jenže nemohl nic říci ani udělat. „Pohybujete se dobře, můj pane,“ řekl tedy. „Dvakrát jsem měl skoro potíže.“
„Myslím, že mě nenávidí,“ poznamenal Gaise.
Mulgrave se pomalu, zhluboka nadechl. „Brzy má přijít váš učitel historie, pane. Měl byste sundat ty propocené šaty a utřít se. Tohle je počasí jako dělané pro nepříjemné nastuzení.“
„Ano, tohle je studený dům,“ přiznal Gaise Macon smutně.
Mulgrave by ho rád objal a řekl něco, aby ho rozveselil, avšak usoudil, že je moidart sleduje za závěsem v horním poschodí. Mulgraveho rozesmutnila představa, že Gaise má všechny důvody věřit, že ho jeho otec nemá rád.
Zřídkakdy spolu promluvili, pokud moidart nekritizoval nějaký aspekt jinochova chování, a Gaise měl často modřiny na obličeji a pažích, o nichž Mulgrave hádal, že pocházejí z výprasku.
Mulgrave už tři roky dělal moidartovi osobního strážce kromě toho, že učil bojovým uměním Gaiseho Macona, a za tu dobu viděl hodně ukázek moidartovy krutosti.
„Dneska odpoledne vyzkoušíme ty nové pistole,“ navrhl Mulgrave. „Jsou nádherně vyvážené.“
„Budu se těšit,“ odvětil Gaise.
Jak se k němu může moidart takhle chovat? říkal si Mulgrave. Mládenec byl ohleduplný, laskavý, v jednání s otcem uctivý a výuce bojového umění, jízdě, šermu a střelbě se věnoval s nadšením.
Mulgrave se mu podíval do zvláštně zbarvených očí, zeleného a žlutozlatého. „Vedl jste si velice dobře, pane,“ pravil. „Jsem na vás pyšný.“
„To pro mě hodně znamená,“ ujistil ho Gaise. „Půjdu se převléknout. Vyřídil byste mou omluvu panu Shaddlerovi a sdělil mu, že budu hned u něj?“
„Zajisté, pane.“
Mulgrave se díval, jak mladík hladce vybíhá po schodech k bočním dveřím. V té chvíli se v dohledu objevil vysoký, pavouku podobný Alterith Shaddler. Mulgrave si sňal kolet a lehce se učiteli uklonil. „Dobrý den, pane učiteli,“ pozdravil.
„Vám rovněž, mistře Mulgrave. Doufám, že jste v pořádku.“
„To jsem, pane. Mladý pán Gaise mě požádal, abych vám vyřídil, že se omlouvá za zpoždění. Naše cvičení se protáhlo a on se šel převléknout.“
„Válečným dovednostem se samozřejmě za všech okolností dává přednost před mozkovými,“ opáčil Alterith bez hořkosti.
„Žel, pane, s vámi musím souhlasit. Důkladný student historie se dozví jen o nekonečné hlouposti, jakou válka v lidech probouzí.“
„A také o ušlechtilosti, mistře Mulgrave,“ připomněl učitel. „O ní též.“
„Pravda. Ušlechtilost se mezi válečníky nalézá ve velkém množství. Nicméně shledávám, že naprosto schází těm, kteří je do války posílají.“
Alterith Shaddler zamrkal a olízl si rty. „Asi jsem vás špatně pochopil, pane, protože vaše slova by bylo možné považovat za kritizování krále.“
Mulgrave se usmál. „Bavili jsme se o historii, pane. Nikoli o politice. Člověk si kupříkladu může přečíst eseje o válce od

císaře Jasaraye. V nich mnoho ušlechtilosti není – pouze do nebe volající ctižádost dobýt co největší kus známého světa.“
„Ale Conn Varský, který ho porazil, byl velmi ušlechtilý,“ poznamenal Alterith.
Mulgrave se zasmál. „Conn Varský? Takže on byl jedním z nás? Zajímavé. A já si vždycky myslel, že to byl horal.“
„Běžný omyl nevzdělanců, pane. Moc Pramene ho do této říše přivedla jako dítě, aby mohl jednoho dne porazit Jasaraye.“
„Aha, ano, Pramen,“ utrousil Mulgrave s úsměvem. „Mám za to, že i on je Varlish.“
„Myslím, že si ze mě utahujete, pane,“ ohradil se Alterith přísně.
„Omlouvám se, pane učiteli,“ pravil Mulgrave s úklonou, „neboť máte pravdu. Když jsem byl malý, matka mě učila o oběti. Jak jsem to pochopil, první světci byli lidé, kteří kázali mír a lásku. Je zvláštní, že právě v jejich jméně jsme si podrobili mnoho zemí, vypalovali jsme města a pobili tisíce lidí. Vsadím se, že bájná Dáma se závojem by se teď od nás s hanbou odvrátila. Nejsme o nic lepší než divoši, které chtěla obrátit na víru.“
Alterithovi se z tváří vytratila barva. „U oběti, člověče! Za takové poznámky by vás mohli upálit! Varlishové jsou Pramenem vyvolený lid.“
Mulgrave se učiteli podíval do očí. „Ano, za pravdu by mě asi mohli upálit. Udělali to i jiným.“
Alterith si povzdechl. „O tomto rozhovoru se nikde nezmíním, mistře Mulgrave, ale ocenil bych, kdybyste už přede mnou takové kacířství neopakoval.“
„Ovšem, souhlasím, nebudeme se bavit o náboženských otázkách. A ve stejném duchu vás žádám, abyste neurážel mou inteligenci těmi nesmysly o Connovi Varském. Stačí, že jsme Keltům zničili jejich kulturu, nemusíme ještě špinit jejich hrdou historii.“
„Connavarův původ je známým faktem,“ trval na svém Alterith. „Historikové –“
„Já vám povím jeden známý fakt, pane učiteli. Před čtyřmi lety v jednom malém kostele asi třicet mil odsud v provincii pinanceho renovovali kostelík. Odstranili popraskané dlažební kameny před oltářem. Pod nimi byla stará truhla a v ní značný počet svitků, křehkých a zažloutlých věkem. Na jednom svitku byl zapsán seznam všech keltských králů i s jejich rodokmeny. Jeden starý mnich strávil měsíce luštěním keltského písma. Mnoho příběhů z těch svitků jsme neznali a týkaly se bájí o Seidhe. Ten starý mnich byl velice vzrušený. Odjakživa jsme věděli, že Connavarovo dušejméno znělo Meč v bouři, ale nevěděli jsme proč. Jeden svitek to vysvětloval. Jeho jméno bylo ve skutečnosti Conn-a-Var, čili v doslovném překladu Conn, syn Varův. Jméno jeno otce bylo Var-a-Conn, Var, syn Connův. Vůbec nepocházel z varské rasy. Svitky nám také pomohly lépe pochopit známé historické události, bitvy a filozofii keltských králů.“
„O něčem takovém bych byl určitě slyšel,“ hádal se Alterith. „Byl by to nález nesmírné ceny, hodně by se o něm mluvilo.“
„To mluvilo, kdyby se zpráva o něm dostala ven,“ odtušil Mulgrave. „Vím o tom pouze díky tomu, že jsem studoval některé práce v kostelní knihovně a mluvil jsem s tím mnichem. Poslal dopis pinancemu a oznámil mu svůj nález. Brzy nato dorazil oddíl vojáků a svitky násilím odnesli. Sebrali také všechny kopie, které ten starý mnich udělal. Napsal pinancemu a prosil, aby směl pokračovat ve své práci. Nedostal odpověď. Napsal biskupovi a žádal ho, aby poslal petici ke králi, a do dopisu sepsal všechno, co si ze svitků zapamatoval.
Poslední den, kdy jsem byl v kostele, jsem viděl, jak pro něj přijel kočár. Viděl jsem ho pak, jak do něj nastupuje. Byl šťastný, protože věřil, že ho vezmou do pinanceho hradu, kde bude moct pokračovat ve své práci. Jeho tělo našli dva dny nato v potoce asi tři míle od kostela.“
„Chcete říct, že ho pinance nechal zavraždit?“
„Já nic takového neříkám. Pinance popřel, že by věděl něco o kočáru a mužích, kteří s ním přijeli.“
„Tak co vlastně říkáte?“
„Říkám jenom, že historii vždycky píšou vítězové. Nejde v ní o pravdu, ale o ospravedlnění. Keltové byli hrdá, válečnická rasa. Nám se nehodilo, aby takoví zůstali. A tak jsme očernili jejich kulturu, a to, co se nám nepodaří očernit, to potlačíme. Nevím, zda ty svitky byly pravé. Jak bych mohl? Ten starý mnich se mohl při překládání zmýlit. Ale vím, že už se nikdy znovu nevynořily. A to mi říká hodně.“
Alterith si vzdychl. „Proč mi pořád vykládáte věci, které by mohly ohrozit váš život, mistře Mulgrave?“
„Protože umím posoudit člověka, pane Shaddlere. Hlavu možná máte plnou nesmyslů, ale taky máte dobré srdce.“
Učitel se zapýřil. „Děkuji vám za… tu poloviční poklonu, pane, ale odteď se věnujme tématům, nepřinášejícím vidiny oprátky či hranice.“
* * *
Kaelin ještě nikdy neviděl tak nádherného býka. Byl obrovský, vysoký jako kůň, černý jako havran, a stál v měsícem ozářené ohradě jako socha vyrobená z uhlí. Za hlodášovým křovím na kopci nad ohradou se Kaelin tiše posadil vedle Jaima Grymaucha.
„Tak široký rohy jsem nikdy neviděl,“ šeptl Kaelin. „Od špice ke špici musej mít aspoň sedm stop. Je to běžný?“
„Je,“ odpověděl Jaim. „Je z ostrova. Půldruhý tuny popudlivý nevypočitatelnosti. Stačí hodit hlavou a ten roh projde člověkem skrz naskrz.“
„Tak jak ho ukradnem?“
Jaim Grymauch se zazubil. „Použijeme starý kouzlo, mládenče. Vyvolám seidheskýho ducha.“
„O takových věcech bys neměl žertovat,“ napomenul ho mládenec přísně.
„Na světě není nic, o čem bych nemohl žertovat,“ opáčil druhý muž, ale přestal se usmívat. „Občas, uprostřed noci, mám dojem, že slyším, jak se nám bohové vysmívají. Jestli nás stvořili, Kaeline, takjako vtip. Pro nic jinýho. A špatnej vtip navrch! Budu se vysmívat Scidhe a budu se vysmívat oběti. Budu se vysmívat úplně všemu, čemu se mi bude chtít!“

Kaelin Ring zjizveného válečníka miloval a důvěřoval mu, ale věděl, kdy má mlčet. Jaim byl jako jeden z těch býků, pro jejichž krádeže žil: přemýšlivý, popudlivý a nevypočitatelný. Do úsvitu stále zbývalo něco času a Kaelin tady seděl ve vypůjčeném kabátě. Byl tlustý a teplý a byl cítit kouřem ze dřeva, uhelným mourem a potem. Kaelin zavřel oči a zdřímlsi. Probudila ho bolest a on vykřikl.
„Ticho, kluku! Co se děje?“ sykl Jaim.
„Dostal jsem křeč do lejtka,“ zamumlal Kaelin a snažil se nohu rozmasírovat. Jaim si k němu klekl a pevně stiskl křečovitě stažené svalstvo. Bylo to nesmírně bolestivé. Jaim ryl hluboko do zmučených tkání. Kaelin se snažil nevydat ani hlásku. Skřípal zuby a zadržoval dech, jak jen to šlo. Právě když už si myslel, že to déle nesnese, křeč povolila a bolest ustoupila.
Jaim ho poplácal po stehně. „Hodnej kluk,“ prohlásil, pak zvedl ruku a sundal si černou pásku, kterou měl přes zničené oko. Prázdný důlek mu před lety sešili a teď byla víčka pevně srostlá. Jaim si přetřel jizvy. „To je mi záhadou,“ utrousil, „jak nic může svědit oko, co už nemám.“ Vrátil pásku na místo a zadíval se dolů z kopce. Po pastevcích stále nebylo ani vidu, ani slechu, i když už slunce před chvílí vyšlo. „V tomhle kraji jsou líný jak vši,“ poznamenal s úsměvem.
Kaelin neodpověděl, jen si jemně masíroval lýtko. Včera přešli hory, a i když byl Kaelin silný a hbitý jako každý mládence v jeho věku, s Jaimem Grymauchem držel krok jenom s námahou, zvlášť když se dostali k průsmyku. Jaim tvrdil, že už je volný, stejné se ale kus cesty museli prodírat sněhem a šplhat po zledovatělé římse. Kaelinovi se ulevilo, když uviděl třpytící se vody Měsíčního jezera s ohradami a přístřešky moidartova západního panství na břehu.
S Jaimem se vyspali v polorozpadlé kůlně u dávno opuštěného uhelného dolu. Jaim zapálil malý ohýnek a Kaelin se v houstnoucím šeru prošel po okolí a nasbíral kousky uhlí, které tu zůstaly. Kaelin miloval pohled na hořící uhlí. Bylo mu záhadou, jak může černý kámen chytit a jak můžou plameny z ničeho nic zasyčet a zmodrat.
Vyspali se v kůlně a Jaim Kaelina vzbudil tři hodiny před rozbřeskem. „Je čas najít si pozorovatelnu,“ sdělil chlapci. Mládenec ho ospale následoval do tmy a dolů na nižší, hlodášem zarostlé kopce. Jaim širokým nožem nařezal silnější větve hlodáše a podal je Kaelinovi, aby je nesl. Mladík s nimi zacházel opatrně, protože jako jehla ostré trny prorazily kůži jako nic. Jaim nařezal další hlodáš a potom sešli dolů a našli si skrýš. Vybrali si starý hlodášový keř obrostlý vřesem. V něm si vybudovali další zástěnu z větví, které nařezali. Když byla skrýš hotová, Jaim se zadíval přes větve a opatrně je rozhrnul. Když se přesvědčil, že dobře vidí na přístavky i ohrady, dřepl si, zalovil v kožené kazajce a vytáhl dva ovesné suchary. Jeden podal Kaelinovi. „Nudíš se, mladý Havrane?“ zeptal se.
Kaelin zavrtěl hlavou. Pravdou bylo, že se s Jaimem Grymauchem tuze rád potuloval po horách. Tehdy mohl zapomenout na to, že jako horal nemá ve světě ovládaném Varlishi žádnou budoucnost. Nemohl ani veřejně vyhlásit, že je Rigante. Klan byl dán před dvaceti lety do klatby. Nosit světle modrou a zelenou rigantskou kostku byl čin trestaný smrtí. Všichni rigantští muži museli změnit klan. Většinou se dali k Pannonům. Ty, kteří odmítli a utekli do kopců, nelítostně ušťvali a zavraždili krunýři. Pár set jich uprchlo do pustých hor na severu, kde přežívali díky nájezdům a krádežím. Ti byli známí jako Černí Riganti a každých pár let je v horách hledaly silné oddíly krunýřů a mušketýrů. Před deseti lety byla obklíčena malá osada Černých Rigantů. Obyvatele povraždili, i když při nájezdu padlo skoro osmdesát krunýřů a dvě stovky jich byly raněny. Nyní s krunýři žili v rozpačitém příměří.
Ne, Kaelin Ring se s Jaimem nikdy nenudil. „Už máš pro bejka báseň?“ zeptal se.
„Myslel jsem, že mám,“ odpověděl Jaim, „ale když ho teď vidím, tak mi došlo, že nestačí. Zapracuju na jiný.“
Kaelin se zakřenil. Někteří lidé si mysleli, že Grymauchovy rýmy na krádeže býků jsou jenom ukázkou jeho marnivosti. Mnoho jeho písní se zpívalo při oslavách a Kaelin sám znal nazpaměť nejméně dvacet býčích písní. Taky věděl, že marnivost s Grymauchovými verši nemá nic společného. Tetička Maev si myslela, že zvířata uchvátí Grymauchův hluboký, hypnotický hlas a sebevědomé pohyby, ale Kaelin věřil, že verše jsou oka kouzelného řetězu mezi Grymauchem a býkem. Dvakrát viděl, jak kolohnát přišel na pole, ozářené hvězdami, chytil vybraného býka za kroužek v nose a klidně ho odvedl od všeho, co znal.
„Pověz mi ještě ten příběh o dušejménu,“ žebronil.
„U oběti, kluku, copak se ti nikdy neomrzí?“
„Ne. Nějak mě přivádí blíž k otci.“
Jaim mu prohrábl černé vlasy. „Kde mám začít? Bojem s moidartem, útěkem do hor, příchodem jelena?“
„Jelenem. Začni povídat od jelena.“
Když začal Jaim vyprávět, obloha se rozjasňovala. „Seděli jsme na římse z lesklýho šedýho kamene. Tvůj otec byl smrtelně zraněnej a věděl to. Říkal, že lituje jenom máločeho, poněvadž jako muž – podle zásad klanu, kterej vedl – vždycky dělal to, co považoval za správný. Žil podle pravidel. A přesto litoval, že tě neuvidí vyrůstat a že ti nenašel žádný dušejméno.“ Kaelin zavřel oči a celou scénu si představoval. „Seděli jsme mlčky, on a já. a potomjsmc uslyšeli výt vlky. Byli na lovu. Jsou to mazaný zvířata, vlci. Vědí, že jelena nedohoní. Takovej jelen má mnohem větší výdrž než nějakej vlk. A tak lověj ve smečce. Čtyři nebo pět jich jelena míli dvě štvou. Pán lesa si zprvu nedělá starosti. Ví, že vlci nevydržej. Ale neví, že vlci vytvořili kruh smrti a že zbytek smečky číhá na stezce. Když začnou být první vlci unavený, do štvanice se pustí druhá skupina, která jelena velkým kruhem žene ke třetí. A tak to pokračuje pořád dokola, až se nakonec vyčerpaný pán lesa otočí. Tou dobou už se všichni vlci seběhnou. To, Kaeline, jsme s tvým tátou viděli. Hrdýho, mohutnýho jelena, opravdickýho krále zvířat, pokud někdy nějakej byl, a ten stál na kopci naproti místu, kde jsme seděli. Měl nádherný paroží a stál tam, sice utahanej, ale vyzývavej, jak se k němu blížil tucet vlků. Ale že to byl náramný pohled. Nejodvážnější vlk se přiblížil a jelen ho odhodil, praštil s ním o strom a přerazil mu hřbet. Pak zaútočili ostatní vlci. Jelen nemohl vyhrát. Nemohl. Byl vyřízenej.“
„A pak přišel Havran,“ pobízel ho Kaelin vzrušeně.
„Pššt, kluku! Ten příběh vyprávím já.“
„Promiň, Grymauchu. Prosím, pokračuj.“

„Buď tak laskav, už mě nepřerušuj. Jak jsem povídal, ten jelen nemoh vyhrát, ale bojoval ze všech sil, neustoupil ani o píď. A jak se vlci pomalu přibližovali, vyletělo z podrostu něco tmavého. Nejdřív jsem nepoznal, co to je, ale zaútočilo to na vlky a rozehnalo je to. Tvůj táta měl lepší oči než já – a to jsem tehda měl obě! Řekl: ‚Nebesa, to je Havran.' Oba jsme si mysleli, že pes padl v boji s tím zrádným moidartem, ale on se přihnal a vletěl na polekané vlky. Na čenichu měl krev a dva vlci byli mrtvi, když ostatní zpanikařili a utekli." Grymauch se odmlčel, ztracen ve vzpomínkách. Kaelin ho nepopoháněl. Válečník si povzdechl. „A – na kratičký okamžik – jsem viděl, jak Havran a jelen stojí proti sobě a dívají se na sebe. Oba byli zkrvavení. Pán lesa sklonil hlavu, jako by Havranovi děkoval, i když pochybuju, že to tak myslel. Pak vyrazil do lesa a pes zamířil do kopce k nám. Sledoval stopu, víš, a chtěl se dostat k Lanovarovi. Viděl jsem ho, jak dvakrát klopýtl, ale on šel pořád dál, akorát pomaleji. Bylo to vážně statečný psisko. Otočil jsem se a viděl, že tvýmu tátovi nadešla poslední chvilka. Když jsem se na něj tak díval, zlomilo mi to srdce. A nikdy se už nevyléčilo. Objal jsem ho. Mlčeli jsme. Potom k nám došel Havran a já viděl, že ani on nedožije rána. Kulky z muškety ho těžce zranily, silně krvácel. Lehl si k Lanovarovi a položil mu hlavu do klína. Myslím, že umřeli spolu. A jestli ne naráz, tak jen chviličku po sobě."
„A co moje dušejméno?" naléhal Kaelin.
„Aha ano. Odpusť, kluku. Ztratil jsem se v minulosti. Jak jsem se tak díval, když pes zaútočil na vlky, Lanovar něco zašeptal. Pořádně jsem ho neslyšel, tak jsem se k němu naklonil. ‚Havran,' řekl. Nejdřív jsem mu nerozuměl. Pak se nadechl a řekl: ‚Můj syn… Havran.' A já to pochopil a slíbil jsem mu, že dohlídnu na to, aby se tvá máma dozvěděla, že to má být tvý dušejméno."
„Většina mých kamarádů nemá dušejméno," pravil Kaelin.
„Varlishové se jich bojej. Jméno nás spojuje se zemí a dává nám hrdost. Varlishové potřebují vidět, jak o tu hrdost přicházíme, takže začali tvrdit, že dušejména jsou znamením kacířství a pohanství. Jenom málokteří rodiče chtějí riskovat, že je navštívěj rytíři oběti a potom je narazí na kůl a upálí."
„Proč podle tebe Havran toho jelena zachránil?" zeptal se mladík.
„Já myslím, že on ho nechtěl zachránit. Havran byl vlkodav. Narodil se, aby bojoval s vlkama a chránil dobytek. Myslím, že se jenom snažil dostat k Lanovarovi a vlci mu prostě stáli v cestě. Když se k nim dostal, zaútočil zcela instinktivně. Ten jelen byl vedlejší."
„Podle mýho to byl kouzelný jelen," prohlásil Kaelin.
„Kouzelný? Proč si to myslíš?"
„Protože mi přinesl dušejméno a protože mi to pověděla wyrd."
„Buď opatrný, Kaeline. Wyrd zná starý kouzla a je nebezpečný se s ní znát."
Kaelin se usmál. „Sedíme tady na kopci a chceme ukrást moidartova výstavního býka a ty mi vykládáš, že je nebezpečný znát se s wyrd. S tebou je nebezpečný se znát, strýčku."
„No jo, to máš asi pravdu."
Jaim utichl, když se z budovy za ohradou vynořila skupina mužů. Došli k ohradě a zadívali se na býka. Zvíře otočilo kosmatou hlavu, upřelo na ně oči a hráblo nohou. Jaim se zasmál. „Jen klid, Kaeline. Teď uvidíme, jak jsou dobrý." Tři muži si vylezli na ohradu a posadili se. Čtvrtý prolezl mezi sloupky a s nataženou rukou přistupoval k býkovi. Kvůli větru, který hvízdal vřesem, mladík neslyšel, co muž říká, ale věděl, že mluví potichu a snaží se zvíře uklidnit. Jaim vše pozorně sledoval. „To je dobrý. To je dobrý," říkal tiše, když neznámý dole došel ke zvířeti. Býk byl klidnější. „A, má fakt nadání," poznamenal. „Ale nebuď moc nafoukanej. Ještě si tebou není jistej. Hlavně se mu drž dál od hlavy."
Kaelin se usmál. Jaim si nejspíš vůbec neuvědomoval, že mluví nahlas. Muž dole hladil a poplácával býka po bocích. Ten přestal hrabat nohou a klidně stál. Muž prošel kolem obrovského rohu a sáhl po těžkém kroužku v nose. „Moc brzo!" šeptl Jaim. Býk zaútočil a zasáhl muže tvrdě čelem. Ten ho instinktivně popadl za rohy. Býk sklonil hlavu a trhl jí nahoru. Zloděj vyletěl do vzduchu. Jednou rukou se pustil rohů, ale druhou se udržel. Dopadl býkovi na hřbet a při nárazu se pustil i druhou rukou. Zpola omráčený spadl na zem. Jeho druhové na ohradě na býka zařvali, aby odpoutali jeho pozornost. Uspěli víc, než čekali. Býk zaútočil a mohutnou hlavou narazil do sloupku, který se rozštípl. Dvěma mužům se podařilo uskočit, ale třetí spadl po hlavě do ohrady. Býk se po něm ohnal. Kaelin ve vzduchu zahlédl karmínovou sprškу. Muž proletěl asi deset stop přes ohradu, přistál ztěžka a už se nehýbal.
První zloděj, stále omámený, klopýtal k ohradě. Býk si ho nevšímal, stejně jako si nevšímal ležícího. Kaelin zahlédl, jak mu z rohu kape krev. Podíval se na ležícího honáka. „Je mrtvý?" zeptal se Jaima.
„Zcela určitě."
„Ještě pořád ho chceš ukrást?"
Jaim kývl. „Ano, ale nebesa, budu potřebovat silnější býčí píseň."

2

JAIM SEDĚL NĚKOLIK HODIN NEHYBNĚ A pozoroval býka. Kaelin si zatím zdřímł. Cítil se tu v bezpečí, schovaný v hlodášovém keři, s obrem Jaimem Grymauchem vedle sebe. Jaim byl lítý bojovník, a i když si nepřinesl svůj těžký glave* – horalé nesměli pod trestem smrti nosit meče – měl dva tesáky v pochvách vodorovně všitých vzadu do širokého opasku. Kaelin pochyboval, že by i černý medvěd měl kuráž postavit se Jaimu Grymauchovi v boji.
Mladík zívl a protáhl se. Posunul se blíž k Jaimovi a vyhlédl mezi větvemi. Tělo z ohrady zatím odnesli. Několik mužů opravovalo plot a Kaelin slyšel slabé bušení kladiv.
„Dneska se býka nepokusí přcvíst," promluvil najednou Jaim. „Je čas protáhnout si nohy a porozhlídnout se kolem."
„Půjdem zpátky do chajdy?"
„Ne. Poctíme návštěvou město. Mám hroznou chuť na uzenou rybí polívku a čcrstvej chleba. Jo, a pintu dvě piva ze sudu od pálenky."

„Zapleteš se do rvačky, Grymauchu! A potom budem mít potíže," varoval ho Kaelin.
Jaim Grymauch se vesele zasmál. „Moc posloucháš tetičku Maev. Ženský přehánějí. Mají to v nátuře. Ale bude to pro tvý vzdělání, Havrane. Měsíční Jezero se pyšní jednou z posledních dřevěnejch tvrzí. Takovou už dneska nikde neuvidíš."
Grymauch rozhrnul hlodášové větve. Držel se při zemi a prolezl křovím a podrostem, až už ho od ohrady nemohli zahlédnout. Kaelin ho následoval a brzy kráčeli přes kopce k lesu nad a za moidartovým západním panstvím.
„Proč vlastně krademe dobytek?" zeptal se Kaelin, když vstoupili do lesa.
„Je to počestná tradice, chlapče. Muž by měl vždycky ctít tradice svých předků."
„Když je tak počestná, proč nekradeš ze stád horalům?"
Jaim se hlasitě zasmál. „Jde o rovnováhu, Kaeline. Varlishové nám ukradli zemi, dobytek, domovy, dokonce i tradice. Když já jim ukradnu nějakej dobytek – a občas i koně – přináší mi to pocit řádu, rovnováhy."
„Takže tyje nenávidíš?"
„Nenávidím? To bys mohl stejně dobře nenávidět moře kvůli kamarádům, co se v něm utopili. Ne, kluku, já je ne-nenávidím, všechny je neznám a mám zásadu, že nebudu nenávidět chlapa, kterýho neznám. Čirou náhodou jsem došel k tomu, že nemám v oblibě Varlishe, co znám. A jejich nadutost se mi zadírá pod kůži jako trn."
„Já nenávidím pana Shaddlera," řekl Kaelin. „Jednou mu to ukážu!"
„Bojím se, že ne," zchladil ho Jaim. „Učitelům se nikdy neukazuje, protože oni mají vždycky pravdu. Jestli se pozvedneš a bude z tebe slavnej muž, kterýho si budou všichni vážit a obdivovat ho, pan Shaddler se nafoukne a bude říkat: ‚Já ho naučil všemu, co umí.' A jestli se z tebe stane bandita a mizernej vrah, řekne: ‚Odjakživa jsem věděl, že je zkažený. Každý den jsem mu to opakoval.'"
„Možná ho rovnou zabiju," štěkl Kaelin.
„Tak bacha!" vyjel Jaim, zastavil se a otočil se k mládenci. „Ne, Kaeline, to nesmíš udělat. Možná je Varlish a spousta toho, co učí, je založená na omylu — i když pochybuju, že se mejlí ve všem, co učí – ale vybral si služebné povolání. Je chudák, náš pan Shaddler. Tam, kde bydlí, jsou krysy. Nemá dům ani žádnej soukromej příjem. Svrchnik má obnošenej a na botách podrážky jako papír. V Eldacre by si obchodem nebo právem vydělal mnohem víc chaillingů. Učí, neboť chce sloužit, předávat vědomosti mladejm. A kvůli svýmu poslání je chudej jako kostelní myš. Můžeš ho klidně nenávidět za to, že ti napráskal nebo že kazí naše dějiny, ale ať tě ani nenapadne ho zabít. Je ti to jasný, chlapče?"
„Ano, Grymauchu," zalhal Kaelin, který nedokázal pochopit, jak by zabití červa jako Shaddler mohlo být špatné.
Šli dál, stoupali do dlouhého svahu, a když se dostali až nahoru, spatřili město Měsíční Jezero. Na březích jezera byly vytažené rybářské čluny a za nimi stály chýše se sítěmi. Městečko samotné jako náhrdelník obtáčelo strmý kopec, na jehož vrcholku se tyčila kruhová tvrz. Celý kopec byl obklopený terasami a Kaelin viděl i drolící se násep.
„Mně to jako dřevo nepřipadá," podotkl Kaelin, upřeně pozorující tvrz s bílými hradbami.
„Vzhled může klamat. Tvrz postavili ze dřeva a potom ji omítli a do omítky přidali oblázky. Když ji stavěli, hradby chránily i celý město. Tenkrát Varlishové, který to tu stavěli, byli na nepřátelským území. Každou chvíli na ně zaútočili horalé. Před pěti sty lety za pannonskýho povstání zabili každýho varlishskýho muže na hradě a kolem něj."
„A tenkrát postavili novej hrad?" vyptával se Kaelin.
„Co tím myslíš novej hrad?" opáčil Jaim.
„No poty, co ho Pannonové zbořili."
„Ovšem, chápu. Ne, Kaeline, oni ho nezbořili. Nemuseli. Pannonové zabili všechny muže a pak odešli. Hrad nechali stát. Varlishové ho pak prostě znova obsadili. Tehdy ho využili jako základnu a přivedli si vojsko. Vedli ho rytíři oběti a celej klan skoro vyhubili."
„Takže ty rytíři byli silní?"
„Ano, to byli. Pořád jsou. Ve tvým věku, kolem patnácti, se z nich stávají panoši. Pak stráví pět roků výcvikem boje s mečem, palcátem, pistolí a mušketou. Asi tak polovina jich nesloží zkoušky, který jsou každej rok. Slyšel jsem, že ze stovky mužů, co se chtěj stát rytířem, jich bílej plášť získá jenom patnáct. Jsou tvrdí. Kdysi dávno se stovka rytířů vyrovnala tisícovce povstalců. Oni se nevzdávají. Ani nesmilují."
„Pannonové měli ten hrad vypálit," podotkl Kaelin.
„Ano, to měli. Ale to je příčina neštěstí všech Keltů. Vyhráváme bitvy a prohráváme války."
„Proč to tak je?" chtěl vědět mladík.
Jaim pokrčil rameny. „Nikdy jsme se nezbláznili do dobývání zemí. Když přijde nepřítel, bojujeme s ním a porazíme ho. Potom se vrátíme domů. Když nepřítel nedá pokoj a pořád se vrací, nakonec musí vyhrát. Jedinej způsob, jak dokonale zničit nepřítele, je řídit se příkladem rytířů. Zajdeš do jeho domu a vypálíš ho. Zabiješ jeho, zabiješ jeho ženu, zabiješ jeho děcka. Ty, kterým dovolíš přežít, dáš do otroctví a držíš je v područí s pomocí tvrdejch zákonů. Když je překročí, zmrskáš je, upálíš nebo oběsíš. My prostě nikdy nepřišli na chuť takový řezničině."
„Ale Rheg bojoval proti Kameni a dobyl ho," namítl Kaelin. „Převedl vojska přes moře až do srdce říše."
„Ano, to udělal. A potom vojsko zase odvedl domů. Vyplenil Kámen, ale nezničil ho. Byl to skvělej válečnej král. O tom není pochyb. A přesto dvacet let po jeho smrti kamenická vojska dobyla celej jih. A padesát let poty měli pevnosti na rigantskejch hranicích."
Vydali se dolů z kopce k Měsíčnímu Jezeru. Když se přiblížili, Kaelin ucítil rybinu. Pach byl velice silný a pronikavý.
„Smrdí to," zaškaredil se.
„Zvykneš si rychlejc, když budeš mít nějakou rybu v sobě," uklidňoval ho Jaim. „Na břehu je trh a je tam i jídelna. Párkrát jsem tam zašel. Znají mě tam."
„Jestliže tě znají, dají ti něco k jídlu?" zeptal se Kaelin s úsměvem.
„Za měďák obsloužej každýho, ty rošťáku jeden drzá."

Když vstoupili do městečka a uviděli šibenici se čtyřmi provazy, dobrá nálada je přešla. Šibenici, na níž visela čtyři těla, hlídal desctičlenný oddíl krunýřů. Mezi viselci byli dva muži, žena a mladík asi v Kaelinově věku. Nejstaršímu z mužů navíc předem vypálili oči a usekli ruce.
Lidé se na náměstí nezastavovali a šibenici rychle míjeli se sklopenýma očima. Kaelin od ní nedokázal odtrhnout zrak a zpomalil. Muž za ním do něj vrazil a hlasitě zaklel. Jaim mládence popadl za ruku a táhl ho dál.
Trh za náměstím byl plný lidí, Jaim s Kaelinem se mezi nimi museli protlačit. Na druhé straně byla jídelna s řadou lavic kolem tří jam na oheň a několika kamenných grilů. Všude seděli hosté, ale Jaim našel dvě místa a s Kaelinem čekali, až si jich všimne jedna z šenkýřek, pobíhajících kolem s podnosy naloženými jídlem.
K jejich stolu přistoupila hezky zakulacená žena s předkusem. „Aha, jsi to ty, co?“ pronesla chladně.
„Rád tě vidím, Meg. Vypadáš báječně,“ pravil Jaim.
„Jestli budeš dneska dělat potíže, nechám tě strčit do žaláře. To přísahám!“
„Jenom jsem se tady se synovcem zastavil na snídani,“ bránil se Jaim, trochu nesvůj, protože se na něj zadívalo několik hostů. „Kaeline, tohle je Meg, nejlepší rybí kuchařka na tyhle straně Caer Druagh.“ Kaelin vstal a poklonil se. „Meg, tohle je Kaelin, Lanovarův syn.“
Ženin tvrdý výraz na okamžik změkl. „A, ty jseš mi hezkej mládenec,“ pravila uznale. „Máš tátovu podobu a máminy oči. A zřejmější taky obdařenej dobrejma způsobama. Měl bys ale vědět, že člověka soudi podle společnosti, v jaký se pohybuje.“
„Jen dokud nevejdou ve známost jeho činy,“ opáčil Kaelin.
„Jeho činy jsou známý,“ štěkla Meg a obrátila pozornost zpátky na jednookého horala. „Je to opilec a potížista. Měl zůstat na severu s Černejma Rigantama. Ale jelikož přinejmenším ty jsi synem hrdiny, nebudu tě soudit bez důkazů a dám vám oběma najíst. Můžete dostat polívku a chleba,“ řekla Jaimovi. „Ale ne pivo. A prosila bych zaplatit předem.“
„Jsi nemilosrdná žena,“ zamumlal Jaim, zalovil ve váčku a vyndal dva měďáky. Meg si peníze beze slova vzala a odešla do budovy.
„Ona tě opravdu nemá v lásce, Grymauchu,“ poznamenal Kaelin.
Jaim se nucené usmál. „Jak málo rozumíš ženám. Ona mě zbožňuje, chlapče. Jednou jsem jí zazpíval svou píseň a její srdce patří mně. Á, přiznávám, že proti tomu bojuje. Ale projevuje se to akorát takhle.“
Kaelin už k tomu nic dalšího neřekl. Jasně viděl – a poznal, i přes to, jak se to Jaim snažil zakrýt žertováním – rozpaky a hanbu, jež hromotluk cítil. Ta žena s ním zacházela s opovržením a Jaim se nijak nebránil. To Kaelina překvapilo, protože kdyby s ním tak opovržlivě hovořil muž, Jaim by byl bez váhání vypěnil. Ne že by mladík čekal, že Jaim uhodí ženu – něco tak ohavného by nespáchal žádný horal hodný toho jména – ale aby válečník pokorně přijal takové zacházení, aniž by ženu alespoň napomenul, to Kaelin nedokázal pochopit a cítil se kvůli tomu poněkud nepříjemně. Měl pocit, že právě dostal životní lekci, jenže nedokázal plně pochopit její význam. Zachvěl se, jak se změnil vítr, a přitáhl si límec.
Jaim vypadal ztracený v myšlenkách a Kaelin ho nerušil. Místo toho rozjímal o šibenici a čtveřici lidí, kteří na ní viseli. Uvažoval, jaké zločiny asi spáchali a co udělal nejstarší z nich, že si zasloužil, aby mu vypálili oči a usekli ruce. Znovu se zachvěl.
„Ochlazuje se,“ utrousil Jaim. „Hádám, že by dneska mohlo sněžit.“
„Jaký zločin asi spáchal, co myslíš, Grymauchu? Víš… ten muž na šibenici. Ten, kterýho nejdřív zmrzačili.“
Jaim pokrčil rameny. „Já právo moc nestudoval. Znám trest za krádež dobytka, ale nevím, co by musel člověk udělat, aby si zasloužil, že mu useknou ruce.“
Žena s předkusem položila na stůl dřevěný podnos. Na něm stály dvě hluboké misky s rybí polévkou a bochník křupavého chleba. „Na to věšení se radši moc neptejte,“ sdělila jim. Ztišila hlas a naklonila se k Jaimovi, třebaže i Kaelin slyšel, co mu říká. „Soud byl tajný, ale jedna varlishská šlechtična prý tvrdila, že ten muž vlezl do její ložnice a napadl ji.“
„A co udělali ti ostatní?“ optal se Kaelin.
„Ta žena byla jeho manželka a ti druzí dva jeho synové. Zřejmě krunýřům zalhali o tom, kde je.“
„Oni kvůli tomu oběsili celou rodinu?“ vyhrkl Kaelin šokovaný tak, že zapomněl mluvit potichu.
„Pššt, hlupáku!“ sykla Meg. „Chceš viset vedle nich?“
Rudá a rozzlobená odešla. Kaelin se naklonil k Jaimovi. „Myslíš, že říkala pravdu?“ zeptal se.
„Nejspíš ano, kluku. Sněz polívku.“
„Přešla mě chuť k jídlu, Grymauchu.“
„Stejně ji sněz, později budeš potřebovat sílu.“
„Myslím, že dokážu Varlishe nenávidět, i když je všecky neznám,“ prohlásil Kaelin znenadání.
„Doufám, že ne,“ opáčil Jaim smutně.
* * *
Měsíc nad jezerem jasně svítil, obloha byla bez mráčku a nehybná tmavá hladina se leskla. Jaim Grymauch se kradl z kopce a jeho mladý učedník ho tichounce následoval. Velice opatrně se přiblížili k budovám na moidartově panství. Jaim Kaelina dovedl k hromadě dřeva a oba se za ní přikrčili a vyčkávali. Po malé chvíli se na břehu jezera objevili dva strážní a tiše spolu rozmlouvali. Ohradu minuli na západní straně a otočili se k místu, kde se schovávali Jaim s Kaelinem.
Černý býk přešlápl, otočil ke strážným obrovskou hlavu a upřel na ně hrozivý pohled. „Měli ho zabít,“ prohlásil jeden strážný. „Skoro Gannu roztrhal na kusy.“
„Ale je to nádherný zvíře,“ podotkl druhý. „To se nedá popřít.“
„Připomenu ti to, až tu budeš ležet na zemi se střevama v ruce.“
Muži se přiblížili a Kaelin, vyhlížející mezerou mezi poleny, v měsíčním světle uviděl jejich obličeje. Oba vypadali silní, a

třebaže neměli meče, jeden si nesl hůl a druhý měl u pasu tesák.
Strážní se přiblížili k hromadě a Jaim mladíka stáhl dozadu. Když zmizeli z dohledu, obrovský válečník se plavně zvedl a vydal se za nimi. Kaelin zaslechl zachrčení, tlumený výkřik a pak následovaly zvuky potyčky. Popadl z hromady kus dřeva a rozběhl se za roh. Dva strážní leželi na zemi, ale dva další, kteří sem dorazili, aniž by si jich s Jaimem všimli, teď s kolohnátem zápolili. Jeden z nich vytáhl nůž. Měsíční světlo se odrazilo na čepeli. Muž bodl. Jaim nůž odrazil levým předloktím a vzápětí strážného praštil pěstí. Ten se v bezvědomí zhroutil. Čtvrtý muž také vytáhl nůž. V té chvíli se za něj dostal Kaelin a rozmáchl se provizorní palicí. Dřevo strážného zasáhlo zezadu do hlavy. Děsivě to křuplo. Strážnému se podlomily nohy. Jaim k němu přistoupil. Kaelin si všiml, že má na levém rukávu krev.
„Jsi zraněný," šeptl mladík.
Jaim neodpověděl. Klekl si ke strážnému a sáhl mu na krk. „Je mrtvý?" optal se Kaelin ustaraně. Jaim se uvolnil. „Ne, díky nebesům. Nechtěl bych, aby kvůli bejkovi zemřel člověk." Natáhl ruku a sebral Kaelinovi dřevo. „To poleno je naprasklý. Když jsem uslyšel křupnutí, myslel jsem, žes mu zlomil vaz. Ale tep má silnej a měl by bejt v pořádku. Hrome, chlapče, bývaly doby, kdy jsem i čtyři chlapy zvládl bez pomoci."
Odtáhli bezvládné muže za hromadu dřeva. Jaim z kapsy všité do pláště vytáhl špulku pevného motouzu, obrátil prvního muže na břicho a svázal mu kotníky a ruce za zády. Zatímco ho Jaim spoutával, Kaelin mu dal roubík. Teprve když byli všichni čtyři bezpečně spoutaní a s roubíky, obvázal si Jaim ránu, mělký škrábanec na předloktí.
„Nemůžeš vlízt do ohrady, když je z tebe cítit krev," varoval ho Kaelin. „Nechme to plavat!"
„Ne, Kaeline. Vzal jsem si do hlavy, že si s tím bejkem vyjdu," odmítl Jaim s úsměvem.
A zamířil k ohradě. Vrátka byla uchycená železným kruhem. Jaim ho pomalu zvedl a vstoupil do ohrady. Kaelin ho pozorně sledoval od hromady dřeva a strachem měl srdce až v krku.
Všiml si, jak býk švihl ocasem a zahrabal přední nohou. Pak Jaim promluvil, tichým, hypnotickým hlasem.

„Bývaly doby,
říkal ten stařík,
než přišel sen,
a tehdy býci rodili se
jak ptáci volní,
roh železný,
oko zlaté, v plné kráse."

Jaim se vydal přes ohradu. Kaelin skoro nedýchal, když se jeho strýc přiblížil k těm nebezpečným rohům.

„To byla doba,
říkal ten stařík,
mezi hvězdami,
před kruhem v nose,
kdy býci křídla mívali,
stříbrná, a po nebi létali
a pásli se na obloze."

Černý býk už nehrabal. Když ho začal Jaim obcházet, ani neotočil hlavu. Kaelin viděl, jak ho Jaim hladí po tmavém boku. Jakmile Grymauch promluvil, jako by i vítr utichl, a Kaelin věřil, že slyší tichou, vzdálenou hudbu z hvězd. Zamrkal a podíval se na býka. Rohy se mu v měsíčním světle leskly, a Kaelinovi vyschlo v ústech, jak tam jednooký válečník stál vedle býka.

„Pak přišla doba,
říkal ten stařík,
kdy píseň zmizela
a lež přišla na místo její,
kdy ne již křídla býci,
však kroužky v nose nosí
a místo létání jen umírají."

Aniž by ho přestal hladit, Jaim býka úplně obešel a teď zamířil k vrátkům. U nich se zastavil a natáhl ruku.

„Pojď se mnou se projít, příteli můj milý.
Ve světle měsíčním my povídat si budem
o starých časech, kdy býci byli bohy,
roh železný, oko zlaté, v plné kráse.
Půjdeme spolu až na sám konce těch cest
a prašných mil, jenom my dva, zdá se."

Býk chvíli stál, nehybný jako socha, a potom se otřásl, jako by se probíral z transu. Pomalu vykročil k natažené ruce. Jaim ho uchopil za kroužek v nose a muž a zvíře společně vyšli z ohrady a zamířili do noci.

* * *

Gaise Macon se s trhnutím probudil. Srdce mu bušilo až v krku. Posadil se a rozhlížel se kolem sebe. Otevřeným oknem dovnitř dopadalo měsíční světlo a ozařovalo stůl potažený kůží a sbírku brků, kalamáře a papíry. Průvan některé papíry zvedl a shodil je na podlahu. Gaise odhrnul pokrývky a vstal z postele. Jako vždycky, když se probudil, jizva ve tvaru hvězdy na pravé líci ho svědila, bílá, svraštělá spálenina, stažená a protivná. Jemně si ji přetřel a posbíral papíry.

Pan Shaddler ho nechal psát esej o králi-válečníkovi Connavarovi a Gaise kvůli informacím prohledal celou knihovnu. Mnoho věcí si buď odporovalo, nebo bylo zahaleno do směšných výmyslů. Pan Shaddler naléhal, aby psal „jenom o tom, co je skutečně známo. Snažte se vyhnout domněnkám, mladý pane Gaise." Byl to zvláštní úkol. Pan Shaddler ho obvykle směřoval ke konkrétním historickým svazkům.

Nakonec Gaise použil jinou metodu. Odstranil všechny odvolávky na bohy, démony a bubáky, zacházeje s nimi jako s přehnanými zpodobněními lidštějších ctností a nectností. Connavara prý, například, očarovala Arian, seidheská bohyně zlomyslnosti a soužení. Porodila mu syna Rhega, půl člověka, půl boha. Gaise usoudil, že Arian spíš byla nějaká Rigantka, která Connavarovi porodila parchanta.

Pracoval několik hodin a cele se soustředil na toho muže, žijícího v dávných dobách.

To možná způsobilo ten sen.

Byl tak ostrý, tak skutečný. Vnímal, jak prochází lesem, cítil tlející listí a mech. Vítr ho chladil a hlína pod jeho bosýma nohama byla vlhká a studená. Ale nebál se. Vlastně právě naopak. Cítil se být jedno s lesem, v souladu s tlukoucími srdci zvířat všude kolem něj: lišky u řeky, sovice sněžní vysoko na větvi, maličké myšky v hromadě listí, jezevců probouzejících se v podzemní noře.

Do chřípí se mu donesla smolná vůně hořícího dřeva. Zamířil k malému ohýnku v kruhu kamenů. Tam seděla jakási bělovlasá žena. U nohou měla nástroje: sekerku, dlouhý nůž se zakřivenou, pilovitou čepelí a kratší nůž s kostěnou rukojetí. V ruce měla kus dřeva a pečlivě z něj loupala kůru.

„Co to děláte?" zeptal se jí.

Vzhlédla a on viděl, že má zelené oči a obličej bez vrásek. Tvář měla neobyčejně krásnou a klidnou. Její věk se nedal uhádnout.

„Vyrábím dlouhý luk."

„To je jilm?"

„Ne, to je tis."

Gaise se posadil a pozoroval ji. „Nevypadá to jako luk," podotkl, když na dřevě uviděl suky a dolíčky.

„Luk je schovaný v té větvi. Je krásný a dokonalý. Jenom se musí najít. Člověk ho musí hledat s láskou a péčí, jemně a velice trpělivě."

Gaise se při té vzpomínce zachvěl.

V místnosti byla zima. Otec mu dovolil jen jedno vědro uhlí na týden. Zbývaly mu už pouze čtyři kousky na tři dny, a tak se rozhodl, že dnes v noci oheň nezapálí. Místo toho si před spaním oblékl teplé vlněné kamaše a noční košili. Dvě tenké pokrývky moc nehřály, a tak se přikryl ještě starým pláštěm.

Teď si plášť přehodil kolem ramen a zamířil k ohništi. Vedle vědra s uhlím byly klacíky na podpal a několik polínek.

Mladý šlechtic se rozzlobil. Moidart tvrdil, že chce, aby byl tvrdý. Proto syna v zimě udržoval v chladu, proto se vysmíval všem jeho snahám, proto zabil Vojáka. Ta poslední myšlenka nečekaně vyskočila z nezhojené rány v mladíkově duši. Toho psa miloval, a třebaže od jeho smrti uběhly už tři roky, bolest, již pocítil, když moidart psa zabil, ho stále svírala ve spárech žalu. Byla to nehoda, tvrdil moidart. Lovecká mušketa měla vadný kohoutek, který škrtl o křemínek dřív, než moidart položil prst na spoušť. Rezavý retrívr seděl vedle moidarta a kulka mu roztříštila hlavu. Gaise tomu ani na chvíli neuvěřil. Jako malý si zamiloval bílého poníka, kterého pak moidart prodal. Poté to byl Voják, jehož zabil. Když šel Gaise poprvé do školy a udělal si tam kamarády, vrátil se celý rozradostněly. Moidart ho ze školy okamžitě vzal a najal Alteritha Shaddlera a další, aby ho vyučovali soukromě. Potom tu byly výprasky, kdykoliv Gaise nesplnil vysoké nároky, jaké moidart kladl na jeho studia. Výprasky ustaly, jakmile Gaise dosáhl patnácti let, ačkoliv mládenec byl přesvědčený, že spíš než s jeho dospíváním to má co dělat s revmatismem ramen a zad, který moidarta postihl. Už totiž nedokázal do rány vložit všechnu sílu jako dřív.

Gaiseho napadlo, zda by byl jeho život jiný, kdyby byla matka přežila ten pokus o vraždu. Pak by ho otec možná nechoval v takové nenávisti. Znovu se zachvěl, jak oknem za ním zavál studený vítr.

Přitáhl si plášť k tělu, sklonil se a z náhlého popudu popadl cínovou krabičku s troudem, škrtl a přiložil plamínek ke zmačkanému papíru a dřevěným třískám pod klacíky v krbu. Papír chytil první a klacíky olízly oranžové plamínky. Gaise ucítil teplo a znovu se zachvěl, tentokrát potěšením. Když chytily i větší klacíky, Gaise přiložil pár polínek a dva kusy svého drahocenného uhlí.

Na stěnách kolem něj zatančily stíny a místnost naplnila zlatavá záře. Mladíkovi začalo povolovat napětí v ramenou, před plameny se uvolnil. Takové to muselo být u jeskynního člověka, usoudil, když mu začalo být teplo a na chvíli se cítil v bezpečí před tím, co ho ohrožovalo přes den. Znovu si vzpomněl na Connavara a představil si ho, jak sedí u ohně a plánuje bitvy s nepřáteli z Kamene.

Tehdy se mu vrátil sen, procházka v lesích, vlhká prsť, žena vyrábějící luk. Byla poměrně malá, dlouhé vlasy měla spletené do copu.

„Jak víte, že v tom klacku je schovaný krásný luk?"

„Tis mi to zašeptal. Proto jsem si ho vzala."

„Dřevo nemůže mluvit," namítl.

„Nemůže mluvit s těmi, kdo nemají jméno, mladý muži," opáčila tichým, melodickým hlasem.

„Já mám jméno," namítl. „Jmenuji se Gaise Macon."

„To není jméno, jež poznají stromy kolem tebe. Ani jméno, které se šeptá v údolích, zrozené z větru vanoucího od Caer Druagh. Není to dušejméno.“
„Vykládáte hlouposti. Kdo vůbec jste?“
„Já jsem Plamen v křišťálu, Gaise Macone. Moje matka byla Stín na dubu. Její matka Stinný oblak. Chceš slyšet jména všech mých předků?“
„Všiml jsem si, že jste se nezmínila o mužích mezi svými předky,“ podotkl Gaise. „Oni snad žádná dušejména neměli?“
„Žel, neměli je,“ odtušila. „Můj děd byl varlishský kapitán a můj otec kupec z Goriasy za mořem, kde magii oděli kamenem, a tak ji uvěznili. Když se to stane, lidé zapomenou na kouzlo dušejména.“
„Proč jste mě sem přivedla?“
„Já tě nikam nepřivedla, Gaise Macone. Přišel jsi k mému ohni. Odejdeš od mého ohně. Nebo utečeš. Nebo odletíš. Cokoliv se ti zlíbí.“
„Tohle se mi zdá,“ prohlásil mladík. „Vy nejste skutečná.“
„Ano, sníš. Ale tohle je skutečný sen, Gaise. Sen, který má význam. Kouzlo, chceš-li. Chceš vidět jeden příběh?“
„Míníte slyšet příběh?“
„Vím, co míním, Gaise Macone.“
„Tak dobře, ano, rád bych viděl příběh.“
Žena zvedla ruku a ukázala k potůčku opodál. Voda z něj vystoupila jako mihotavá koule, veliká jako lidská hlava. Vznesla se asi tři stopy nad trávu a zůstala viset před užaslým šlechticem. Pak se zvětšila a zploštila, změnila se v kulaté zrcadlo, v němž Gaise uviděl svůj odraz. Viděl se v sešívaném plášti mnoha barev, sepjatém stříbrnou sponou. Na sponě byl znak jeho rodu, kolouch lapený v ostružiní. Už se chtěl ženy zeptat na ten plášť, ale zrcadlo se zavlnilo a on spatřil horu zalitou měsíčním světlem. Na svahu byli dva muži. Obraz se přiblížil a Gaise viděl, že jeden z nich je raněný. Scéna se změnila. Teď tu byl jelen, velký a majestátní, obklíčený vlky. Jeho srdce zalétlo k jelenovi. Pak se objevil černý pes se zkrvaveným bokem a zaútočil na vlky. Ti se rozprchli, ale tři zůstali ležet mrtví.
Obraz se vytratil. Z kruhu kapala voda, nejdřív pár kapek, pak na zem šplíchla záplava.
Gaise seděl dál a snažil se vyznat v tom, co viděl. Umírajícího muže a raněného psa. Krátkou potyčku s vlky.
„Víš, co je to geasal“ otázala se žena.
„Ne.“
„Je to takové proroctví. Geasa krále Connavara byla, že ho zabijí v den, kdy on zabije psa, který ho pokousal. A to se taky splnilo. To, co jsi viděl, byla část tvé geasy. Ty jsi ten jelen, Gaise Macone. Budeš stát proti vlkům.“
„A kdo je ten pes, který mě zachrání?“
„Bude to tvůj příbuzný.“
„Já žádné příbuzné nemám. Jen otce. A silně pochybuji, že by on kvůli mně riskoval život.“
„Vše se ukáže v pravý čas. Chtěl bys jméno, které uslyší hory, které dokáže šeptat listí a zpívat řeky?“
„Jsem Varlish. Proč bych měl chtít keltské dušejméno?“
„Přijď zas, až ho chtít budeš,“ navrhla mu žena.
V té chvíli ucítil studený závan a probudil se ve své posteli. Teď byl ustaraný a nevěděl proč. Seděl u ohně, dokud nezačal pohasínat. Sáhl do vědra a zjistil, že už spálil všechno uhlí. Znovu se rozzlobil a hněv mu v srdci zažehl první jiskřičky vzpoury. Byl přece dědicem hrabství. Jednoho dne se moidartem stane on. A přesto tady sedí ve studené místnosti a nemá čím topit, třebaže za kuchyní je uskladněna velká zásoba uhlí.
Gaise vstal, natáhl si boty, vzal mosazné vědro na uhlí a otevřel dveře ložnice. Před sebou měl ochoz, z něhož bylo vidět do vstupní haly. Nikde se nesvítilo a Gaise chvíli stál a čekal, než se mu oči přizpůsobí tmě. Jediné slaboučké světlo bylo vidět pod schody, kde nebyly úplně zatažené sametové závěsy. Gaise, s rukou na zábradlí, se vydal doleva ke schodům. Srdce mu prudce bušilo. Kdyby moidart zjistil, že krade uhlí, nepochybně by ho přísně potrestal. V té chvíli na tom ale Gaisemu nezáleželo. Pomalu sestoupil do haly a zamířil do kuchyně. Dole bylo o něco víc světla, protože tady na oknech se skleněnými tabulkami nebyly závěsy. Zadní dveře vedoucí na dvůr nebyly zamčené. To Gaiseho překvapilo, protože moidart si na bezpečí Zimního sídla hodně potrpěl. Gaise se usmál. Až se vrátí s uhlím, dveře zamkne a nějakému chudákovi sloužícímu ušetří bičování.
Mlčky stál a čekal, až jeden strážný mine okno do kuchyně. Nebylo by moudré, kdyby moidartova syna viděli, jak krade uhlí. Všichni strážní měli za povinnosti zaznamenat vše neobvyklé, co se během jejich hlídky odehraje. Moidart jejich hlášení každý týden pročítal. Gaise vyčkával. Pozemek Zimního sídla, ač dost velký, se v noci hlídal snadno. Čas se vlekl. Kolem okna neprošel žádný strážný. Gaise začínal být podrážděný. Jak tu stál jen v nočním oděvu, byla mu stále větší zima.
Došel až ke dveřím a zvedl závoru. Strážní se zřejmě někde choulili před zimou. Gaise vyšel ven a zamířil ke skladu uhlí. Opatrně si nabral asi půl vědra uhlí a vrátil se do kuchyně.
Za oknem se mihla jakási postava. Gaise sebou trhl. Muž se pohyboval rychle a Gaise ho zahlédl jen koutkem oka, ale viděl dost, aby poznal, že to není voják. Vrátil se rychle do haly a viděl, že hlavní vstupní dveře jsou otevřené dokořán. Pocítil strach. Z hlubin představivosti se mu vynořily příběhy o nočních tvorech, démonech a krvesajích. Rozzlobeně je zahnal. Viděl muže. Nic víc. Nejspíš se jeden ze sluhů vracel z dostaveníčka se služebnou. Gaise došel ke schodům a vydal se nahoru. Vědro bylo těžké a jeho bolely ruce z nedávného šermování.
Byl asi v půlce schodů, když uslyšel výkřik, zaznívající z ochozu. Křuplo to a na vrcholku schodiště se objevila bledá postava. Světlo bylo chabé, ale Gaise přece rozeznal moidartovy ostré rysy. Jeho otec měl bílou noční košili, na rameni čímsi potřísněnou. Vrhl se na něho černě oděný muž a oba se při následné rvačce svalili na podlahu. V dohledu se objevil další muž. Gaise zahlédl odlesk světla na čepeli. Rozmáchl se a hodil po muži s nožem vědro uhlí. Zasáhl útočníka do ramene a srazil ho. Rozběhl se do schodů, bera je po dvou. Slyšel, jak moidart křičí: „Vrahové! Vrahové!“

Ale žádní strážní se neobjevili.
Gaise skočil po muži s nožem. Ten po něm bodl. Gaise se mu vyhnul a odskočil doprava. Vrah byl rychlý, Gaisemu se podařilo odrazit výpad předloktím. Nůž mu rozřízl rukáv a škrábl ho na kůži. Gaise k němu přiskočil, praštil ho loktem do obličeje a vzápětí ho hlavou udeřil do nosu. Vrah vykřikl a zpola omráčený couval. Ve zlomku vteřiny Gaise zaslechl někoho za sebou a vrhl se doleva. Cosi těžkého ho udeřilo do pravého ramene a prudká bolest mu projela až do krku. Gaise upadl a nový útočník, ohánějící se železnou palicí, se na něj rozeběhl, ale šlápl na kus uhlí a upadl. Gaise se zvedl a pokusil se ležícího kopnout do obličeje. Muž ho chtěl chytit za nohu, ale nepodařilo se mu to, a Gaise se rozběhl po ochoze k zadní stěně. Ta byla ozdobená štíty a starobylými zbraněmi. Visela tu kopí a oštěpy, obouruční meče a luky. Gaise se pokoušel sundat meč, jenže ten byl upevněný důkladně. Místo toho se tedy chopil loveckého kopí a vytrhl ho z držáku. Muž se hnal na něj. Aniž by měl Gaise čas obrátit kopí hrotem dopředu, otočil se na patě a zasáhl útočníka patkou do spánku. Vrah zachrčel a složil se na podlahu. Gaise obrátil kopí, přeskočil ležícího a vrazil hrot do zad útočníka zápolícího s moidartem. Muž strašlivě vykřikl a pustil nůž. Moidart zbraň zvedl a vbodl ji vrahovi do hrdla, odstrčil mrtvolu, vytrhl nůž a zvedl se.
Poslední vrah potěžkal dýku. „Zabiju tě, ty lotře s černým srdcem!“ zaječel a vyrazil proti moidartovi. Práskl výstřel. Vrah se zapotácel a z velké rány na krku mu vytryskla krev. Chytil se zábradlí ochozu a snažil se přitáhnout k moidartovi. Zazněl druhý výstřel. Vrahovi se zvrátila hlava dozadu. Gaise viděl, že tentokrát dostal zásah do pravého oka. Mladý šlechtic se otočil a viděl, jak se k nim blíží Mulgrave, v každé ruce soubojovou pistoli s dlouhou hlavní. Gaise doběhl k závěsu a strhl ho. Ochoz zalilo stříbrné měsíční světlo.
Mulgrave odložil pistole na stolek a přistoupil k moidartovi. „Jste raněn, můj pane,“ poznamenal.
„To nic není,“ odtušil moidart chladně. „Vidím, že jeden z těch bídáků ještě žije.“ Ukázal na bezvládného muže, jehož Gaise zasáhl patkou kopí. „Vezměte ho do žaláře. Výslechu se osobně zúčastním.“
„Ano, pane.“ Mulgrave se podíval na Gaiseho. „Bojoval jste dobře, pane,“ podotkl. Gaise se uklonil a ohlédl se na svého otce.
Moidart se na něj nedíval, zamířil do svého pokoje. „Pošlete mi ranhojiče,“ přikázal Mulgravemu. Pak se zastavil, zadíval se na koberec a po chvíli se otočil ke Gaisemu. „Vidím, že mi kradeš uhlí. Promluvíme si o tom později.“
* * *
V jedenatřiceti byla Maev Ringová stále krasavice, vysoká, se zelenýma očima. Ve vlasech, stále bohatých, lesklých a rusých, jí nyní prosvítaly stříbrné pramínky. Mnoho horalů ji považovalo za chladnou a odtažitou, za což hlavně mohlo to, že po manželově smrti před deseti lety odmítla všechny návrhy mnoha vdovců z klanu. Maev bylo teprve šestnáct, když se vdala za mladého válečníka Calofaira. Všichni souhlasili, že jsou nejkrásnější pár na celé vysočině. Maev byla nejen krasavice, ale také sestra náčelníka Lanovara, a mnoho mužů vědělo, že tento vynikající a nadaný válečník přinese klanu blahobyt. Skrze něj bude jméno Rigantů opět vráceno na Svitek klanů a země, které jim ukradli, se vrátí do rukou právoplatných majitelů. To byly doby zlatých příslibů.
Jenomže Lanovara zavraždil moidart a na klanové vesnice se vrhli krunýři, kteří vypalovali a zabíjeli. Celá léta nesměli lidé, jimž v žilách kolovala rigantská krev, vstoupit do měst a osad a museli si stavět obydlí na pusté vysočině. Přežívali jen díky nájezdům na varlishské osady a konvoje a krádežím dobytka, peněz a zboží, jež mohlo být k užitku. Život byl tvrdý.
Maev Ringová na to vzpomínala bez hořkosti: na špinavá obydlí s drnovou střechou, nemoci a smrt mezi starými a slabými. Jak tak seděla u okna v kuchyni svého domu se šesti místnostmi, znovu si vzpomněla na Calofaira, jemuž tělo strávila horečka, když se mu zanítila rána v hrudi. Ke konci už ani nemohl mluvit, jedině na očích mu bylo vidět, že je ještě naživu. Maev u něho seděla a držela ho za ruku. A pak světlo života v jeho očích zhaslo a ona ho políbila na čelo. Lákalo ji to, vzít dýku a otevřít si žíly na zápěstí, odletět od trápení na světě a vydat se na cestu spolu s Calofairovým duchem. Při té vzpomínce se zachvěla. Přišel za ní čtyřletý Kaelin se slzami v očích. „Bude strýčkovi líp, tetičko Maev?“
Byl letní podvečer a dveřmi do chýše svítily poslední sluneční paprsky. V jeho světle dvacetiletá Maev uviděla na chlapcových kotnících a zápěstích štípance od blech. Byl bledý, tváře měl propadlé. Maev ho objala. „Strýčkovi užye líp,“ pravila. „Prochází se po zelených kopcích s kamarády, které celé roky neviděl. Je vysoký, hrdý a nosí barvy Rigantů.“
„Vždyť pořád leží v posteli, tetičko.“
„Ne, Kaeline,“ řekla tiše. „To, co leží v posteli, je jenom tělesný kabát, který Calofair nosíval. A my dva spolu musíme ten kabát pohřbít.“
I po deseti letech jí ta vzpomínka vehnala slzy do očí. Rozzlobeně si je setřela a vstala. Zadívala se na nábytek v kuchyni, vyrobený z borového dřeva, a na železná kamínka na břidlicovém podstavci v krbu, na okna s tabulkami z čistého skla, zasazenými do olova, a rovnou, vydlážděnou podlahu. Na mosazných háčcích nad kuchyňským stolem visely hrnce a pánve a spíž byla plná jídla.
Do kuchyně přišel Kaelin a posadil se ke stolu. „Shula spí,“ ohlásil. „Nechal jsem u ní Bannyho.“
„Měla za mnou přijít dřív,“ prohlásila Maev přísně.
„No jo, to měla,“ souhlasil. „Banny říkal, že šla do Eldacre, aby v chudobinci poprosila o jídlo. Poslali ji pryč.“
„Kde přišla k těm modřinám a šrámům?“
„Banny říkal, že jí to udělala Galliottova Morain. S několika ženama ji ztloukla, když šla domů.“
„V té ženské je hluboká studna hořkosti,“ zabručela Maev. „Všechny nás zahanbuje, že má v žilách rigantskou krev.“
„Bude Bannyho máma zase v pořádku, tetičko Maev?“
„Uděláme pro ni, co jen budeme moct, Kaeline. Budeme ji krmit a udržíme ji v teple. Ještě máš ten chailling, co ti dal Jaim?“
„Mám ho.“

„Tak běž za obchodníkem a kup tucet vajec a tři misky medu. Pak zajdi k řezníkovi a řekni mu, že chci na svatoden dvakrát víc hovězího. Pak…“ Odmlčela se. „Pamatuješ si to, Kaeline?“
„No jo, tucet vajec, tři misky medu, dvakrát hovězí. Co dál?“
„Zajdi za lékárníkem Rámusem, že potřebuju nějaké prášky na horečku a lektvar na čištění krve. A jestli má nějakou meduňku, tak si ji vezmu taky. Ta žena má na bedrech hnisající ránu. To mu řekni taky.“
„Už je to všechno?“ ujišťoval se Kaelin.
„Ano. Je Jaim ještě pořád ve světnici?“
„Ano, tetičko.“
„Pošli ho za mnou a mazej.“
Kaelin se na ni usmál a otočil se. Maev zašla do spíže a sundala kameninový džbán s mlékem. Nalila si a popíjela hustou tekutinu.
„Chtěla jsi se mnou mluvit, Maev?“ zeptal se Jaim Grymauch. Dopila mléko a nechala velkého jednookého válečníka stát ve dveřích, než se k němu otočila. Z Jaima obvykle vyzařovala tělesná síla, která byla téměř živelná, ale pod jejím zkoumavým pohledem znejistěl.
Když konečně promluvila, zněl její hlas tvrdě a chladně. „Povídá se, že jednoho z moidartových mužů zabili, když se lupiči zmocnili jeho výstavního býka.“
„Pššt, ženská! Nikdo neumřel. To je hnusná lež.“
„Taky se povídá, že moidart nabídl odměnu pět liber tomu, kdo zloděje udá.“
„Pět liber. To je hodně.“ Jaim se zazubil. „Nebesa, kvůli takový odměně bych se skoro udal sám.“
„Přestaň se šklebit!“ štěkla Maev. „Budeš se usmívat, až Kaelinovi nasadí oprátku?“
Jaim si pudově položil dva prsty na rty a pak si poklepal na prsa na znamení oběti. „Takový věci neříkej. Ani z legrace. Kaelina nikdo neviděl. Když jsem dovedl bejka pinancemu, nechal jsem kluka v lese.“ Popošel blíž. „Teď mi pověz pravdu. Zlobíš se na mě kvůli tomu, že jsem ukrad toho bejka, nebo že jsem sem přinesl tu nemocnou ženu?“
Maev byla šokovaná. „To si o mně myslíš takové hrozné věci, Grymauchu? Přinést ji sem ti slouží ke cti. Ne, zlobím se kvůli tomu, jak jsi pitomý.“ Maev si povzdechla. „Jedná se o víc než jenom o býka, Grymauchu. Myslím si, že chceš umřít. Neříkám, že to chápu, ale máš v sobě nějakou potřebu plivnout ďáblovi do oka. Kdybych byla tušila, že chcete okrást moidarta, byla bych Kaelinovi zakázala chodit s tebou. Všichni majitelé dobytka vědí, že o pár kusů přijdou. Většinou se s tím smíří. Ale moidart ne. On si neodpočine, dokud zloděje nenajdou a neoběsí. Kaelina už na žádné další krádeže brát nebudeš. Jasné?“
„Do roka je dospělej, Maev. Potom se bude rozhodovat sám.“
„Ano, to bude. Ale do té doby žádné další krádeže. Chci na to tvé slovo.“
Grymauch si stáhl černou pásku a zlehka si přetřel jizvu na prázdném důlku. „Pořád mě to trápí. Věřila bys tomu?“
Maev neobměkčil. „Slib mi to, Grymauchu.“
„Tak dobrá, ženská,“ štěkl. „Slibuju. Žádný krádeže, dokud nebude dospělej. Pak mu můžeš najít práci, kdy bude Varlishům lízat boty.“
Přistoupila k němu blíž a zelené oči jí plály hněvem. Přesto mluvila klidně. „A co ho naučíš ty, Jaime Grymauchu? Jak zvracet, když vypije moc piva? Jak lámat kosti mužům, které ani neznáš? Jak se schovávat ve vřesu, zatímco ostatní muži pěstují obilí nebo chovají dobytek? Kde máš domov, Jaime? Kde máš ženu? Kde máš stodoly? Nic takovýho nemáš. Tak k čemu jsi?“ Maev přistoupila ještě blíž. „Jsi jen semínko unášené větrem. Nedokážeš se usadit, nedokážeš se změnit, nedokážeš dospět. Až umřeš, Jaime Grymauchu, bude to, jako bys nikdy nežil. Nenecháš za sebou nic než pár vzpomínek, a i ty časem vyblednou. Lízat boty Varlishům, říkáš? Jak dlouho by jim trvalo nás porazit, kdyby byli všichni muži jako ty? Jedno pokolení, Jaime. Pak bychom byli všichni pryč a zapomenutí.“ Odvrátila se od něj, zašla ke spíži a vrátila krajáč s mlékem na polici.
„Možná by to bylo lepší,“ podotkl mírně. „Kdysi jsme byli vlci, teď jsme jako štěňata, do kterejch můžou Varlishové kopat a mlátit je. A podívej se na sebe, Maev. Jsi bystrá a inteligentní. Ano, a jsi bohatá. Ale nosíš starý šaty a Kaelin má prodřený košile. A proč? Aby to nevypadalo, že před Varlishema září. Bohatou horalku budou přijímat jen tak dlouho, dokud nebude vyčnívat z řady. Nepoučuj mě, ženská, zvlášť když se jedná o manželky a stodoly. Měl jsem ženu a dva syny. Varlishský vojáci jí rozervali hrdlo a kluky utopili pod jezem. Ale pověz mi, Maev, kde jsou tví synové? Kde je tvůj dar pro budoucnost Rigantů?“
„Muž, kterého jsem milovala, umřel,“ namítla. „To dobře víš.“
„Ano, umřel. Jenže ty ses rozhodla, že se uvnitř scvrkneš a změníš se v semetriku.“
Maev Ringová se otočila a rychle přešla místnost. Rozpřáhla se, ale Jaim se nebránil, a tak mu vyťala políček jaksepatří.
„No, aspoň v sobě ještě máš nějakej oheň, holka,“ pravil.
Nato se otočil a odešel.

3

ARLEBAN ACHBAIN SEDĚL U POSTELE SVÉ matky. To, co viděl, ho děsilo. Shula měla zapadlé oči a propadlé tváře. Skoro nedýchala. Na pravé straně brady se jí tvořila velká modřina a měla rozseknutý ret. Banny nechápal, proč se Morain a ženy v Eldacre do jeho mámy pustily, jenomže on nikdy nechápal, proč jak klanoví, tak varlishští chlapci trápí a tlučou jeho. Tedy ne že by nevěděl proč. Říkali mu to dost často. Jenom to nechápal. Jeho matka se zamilovala do horala. Spojení mezi Varlishi a Pannony, ač ne nezákonné, bylo vysoce neobvyklé a oba následkem toho trpěli. Klan se obrátil zády k jeho otci a lidé z města, z nichž většinu tvořili Varlishové, se stranili jeho matky. Přesto jejich láska vytrvala několik let. Nakonec ji ale zlomila a smetla léta nenávisti. Bannymu bylo sedm, když jeho otec odešel z domova a už se nevrátil. Odešel na sever, aby si našel práci v oblasti, kde nikdo nevěděl o nečisté krvi jeho ženy. Sliboval, že až

se usadí, pošle si pro ženu a synka. Už o něm nikdy neslyšeli.
Od té doby měli Banny a jeho matka co dělat, aby neumřeli hlady. V období růstu sbírali v horách bylinky pro Rámuse, lékárníka ze Starých Vrchů. Každý týden Shula sebrala těch pár měďáků, jež si vydělala, koupila v obchodě jídlo a odnesla ho do jejich zemljanky. Z každého výdělku vždycky ušetřila čtvrtdaen, takže pak s Bannym měli co jíst v zimě. Loňské léto bylo bídné a bylin tolik nerostlo. Peníze jim došly před týdnem.
Shula měla otevřená ústa a Banny viděl, že nahoře vpravo přišla o dva zuby. Banny sám měl zuby uvolněné. Když do nich strčil jazykem, hýbaly se.
Venku svítilo slunce a poprvé za celé měsíce bylo opravdové teplo. Banny by si rád vyšel na procházku, aby na těle cítil sluneční paprsky, byl však příliš unavený, v nohách už mu nezbývala žádná sila.
Zaslechl pohyb a otočil se. Do místnosti vstoupila Kaelinova teta. Byla to působivá žena, vysoká a rázná. Banny se jí trochu bál. V létě, když s Kaelinem vběhli do domu, ho popadla za rameno a vyvedla ven. „Budete si hrát tady," sdělila mu. „Nechci mít v nábytku blechy, děkuju pěkně!" Byla to zahanbující zkušenost.
Když se Maev naklonila nad postel a položila Shule ruku na čelo, Banny se znovu podíval na matku. Usoudil, že neumře. Nebylo by to spravedlivé. Pocítil jakési chvění v žaludku a hrdlo se mu stáhlo. Z očí mu vyhrkly slzy. Snažil se ovládnout, a tak jen nehybně seděl a nevydal ani hlásku. Zavřel oči, aby zastavil slzy. Potom na rameni ucítil Maevinu ruku.
„Spánek je dobrý. Spánek léčí," řekla mu. „Teď pojď se mnou. Potřebuješ se zase najíst a pak vykoupat. Máš už vši i blechy a pro ty v mém domě není místo. Tak pojď."
Banny, celý roztřesený, vstal a následoval ji do kuchyně. Dvanáctiletému chlapci připadal dům jako hotový palác. Posadil se k borovému stolu a zíral na dřevo se zlatavým leskem. Tetička Maev před něj postavila misku hovězího vývaru a skývu chleba.
„Ten chleba nekousej," nakázala mu. „Zuby už máš uvolněné a my nechceme, aby ti vypadaly. Jen si ho namáčej do polívky."
„Neumře, že ne?" šeptl Banny.
„Ne, pokud do toho budu moct mluvit," ujistila ho tetička Maev. „Teď se najez, Banny. Ale jez pomalu."
Už uběhl skoro týden, co Banny naposledy jedl pevnou stravu, a to byl kořínek, který jeho máma vyhrabala na kraji lesa. Byl hořký a jemu se z něj udělalo špatně. Žaludek měl stále jako na vodě, a když se podíval na polívku, náhle se mu udělalo zle a zatočila se mu hlava.
„Musíš být silný," vyhrkla tetička Maev a rychle k němu přistoupila. Utrhla kousek chleba a namočila ho do teplého vývaru. „Na. Jenom to podrž v puse a vysaj šťávu." Banny otevřel ústa a nechal se krmit jako nemluvně. Po jazyku mu stékala šťáva z masa a probudila jeho hlad. Žaludek se mu stáhl a on se chlebem málem začal dávit. Velmi opatrně žvýkal a pak sousto polkl. Chutnalo to božsky.
„Tak je to dobře, Banny," šeptla tetička Maev. „Vezmi si ještě kousek."
Banny jen seděl a hleděl na misku. Měla bílou glazuru, ale jen uvnitř, zvenčí byla zlatohnědá, což byla barva pálené hlíny z nížiny. Byla to moc hezká miska. Zatočila se mu hlava a cítil, jak padá. Bylo mu to jedno. Maev ho přidržela, a když otevřel oči, ke svému úžasu zjistil, že stále sedí u stolu. Prve měl pocit, že spadl ze světa, že klesá dolů, do požehnané temnoty, kde není hlad, bolest ani strach. „Mrzí mě to," zašeptal. „Mám blechy."
Maev nčekla nic, jen namočila další kousek chleba do již vystydlého vývaru a zvedla mu ho k ústům. Banny snědl polívku i chleba. „Myslím, že na tu koupel teď zapomeneme," prohlásila Maev. „Půjdeš si rovnou lehnout."
Bannymu se podlamovaly nohy a Maev mu musela nahoru do komůrky pomáhat. Okenice byly zavřené, ale škvírami prosvítalo zlaté sluneční světlo a dopadalo na sešívanou pokrývku na posteli z borového dřeva, stojící u zdi. Maev odhrnula přehoz a dvě silné deky pod ním. „Svlíkni se," nakázala mu a uchopila špinavou, roztrhanou košili, kterou měl na sobě. Banny zvedl ruce a ona mu ji stáhla. Rozedrané kalhoty mu přidržoval provázek. Banny zápolil s uzlem. Maev mu jemně odstrčila ruce a rychle uzel rozvázala. Banny byl tak unavený, že se ani nestyděl, že tu stojí nahý před ženou. Posadil se na bílé prostěradlo a uvědomoval si špínu zažranou do paží a rukou i rudé štípance od blech na břiše a stehnech. „Měl bych se vykoupat," hlesl.
„Později, Banny. Hezky si polož hlavu na polštář, to je hodný kluk."
Neměl sílu se vzepřít. Polštář byl měkkoučký a lákavý. Banny cítil, jak ho tetička Maev přikrývá až po bradu.
Svět se znovu zatočil a Banny v duchu nadšeně zajásal.
* * *
Lékárník Rámus byl malý, s kulatými, ohnutými rameny, a zřídkakdy se svým zákazníkům podíval do očí. Jak poslouchal jejich požadavky, neustále přikyvoval, a když domluvili, zamumlal: „Dobře, ano, velmi dobře," jako by jim skládal poklonu. Pohyboval se rychle a s jistotou a váhu dokázal odhadnout téměř zázračně. Sypal prášky či drcené lístky do malých mušelínových pytlíčků a málokdy je převažoval. Nový zákazník občas chtěl zboží převážit na malých mosazných vážkách. Rámus vždy jen kývl a řekl: „Dobře, ano, velmi dobře." Vážky pak ukázaly přesnou váhu v uncích, již byl zákazník požadoval.
On však taky Rámus lékárničil devětadvacet let. Odhadnout váhu na čtvrtinu unce považoval za bezvýznamnou dovednost, již mohl získat za téměř tři desetiletí, a rozhodně ne za něco, nač by měl být nějak zvlášť pyšný. Rámus nebyl bohatý, ale ani chudý. Bydlel v domku s břidlicovou střechou na půlakrovém pozemku, kde pěstoval různé bylinky. Další rostliny a houby pro něj sbíraly ženy žijící v pustých kopcích. Lékárník Rámus neměl přátele ani manželku, protože ho důvěrnosti vyváděly z míry. Neměl ani nepřátele. Dokonce ani nebyl neoblíbený, což bylo u Varlishe žijícího mezi horaly dosti neobvyklé. Rámus byl úzkostlivě zdvořilý ke všem bez rozdílu, ať k Varlishům, či Keltům, nikdy nesděloval své názory, pokud se netýkaly bylinek, a nikdy se s nikým nedohadoval. Kdysi dávno usoudil, že tak je to bezpečnější.

Nyní vrhl rychlý, nervózní pohled na černovlasého mladíka, stojícího u pultu. Kaelin Ring ho vyváděl z míry, třebaže nedokázal přijít na to proč. „Horečka, říkáte? A jaký druh horečky, pane Ringu?“ Pozorně poslouchal, když mu mladý muž popisoval, jak našel Shulu Achbainovou a jejího syna na pokraji smrti hladem a zimou.
„Tetička Maev říkala, že vás mám požádat, abyste vybral bylinky, co by je vyléčily. Taky vám mám říct o meduňku a o něco na hnisající ránu.“
„Dobře, ano, velmi dobře,“ pravil Rámus. „Prosím, posaďte se, pane Ringu, než to všechno připravím.“ Rámus se chtěl Maev Ringové zavděčit. Ve Starých Vrších byla dost vlivná, vlastně i v samotném Eldacre. Zaměstnávala už víc než šedesát žen, které pro ni šily šaty, košile, haleny a další kusy oděvů. Povídalo se, že je podílnicí ve třech dalších podnicích, i když Rámus věděl jen o dvou. Maev Ringová měla menšinový podíl v obchodech ševče Gillama Pearceho a Parsise Felda, majitele kovárny a zbrojírny ve městě Eldacre. Oběma hrozil bankrot a vězení pro dlužníky, jenže Maev Ringová jejich dluhy vyrovnala. Jakmile na jejich podnikání získala hmotný zájem, jejich štěstěna se obrátila. Přicházely objednávky a následovaly úspěchy. Ostatní kupci vykládali, že Maev Ringová má štěstí. Bylo snadné pochopit, proč by si to člověk mohl myslet, ale Rámus se nenechal ošálit. Jednou to mohlo být štěstí, dvakrát však ne. Ne. Maev Ringová byla chytrá žena, bystře se chápající příležitosti.
Lékárník si chvíli prohlížel desítky hliněných nádobek na policích. Každá nádobka byla označena symbolem nebo několika písmeny. První, kterou vyndal, měla na cedulce černě vyvedeno „TZL“. Rámus nádobku sundal, vyndal trochu obsahu, levou rukou otevřel mušelínový pytlíček a prášek do něj nasypal.
„Co je to?“ chtěl vědět Kaelin Ring. Rámus sebou trhl. Neslyšel mladíka, když vstal a přistoupil k pultu. Trochu ho to vylekalo. Být to někdo jiný, byl by ho zdvořile požádal, aby se vrátil a sedl si. Jenže chlapec byl synovec Maev Ringové, a tudíž s ním bylo třeba zacházet s větší úctou.
„To je list trpasličího zimolezu,“ odpověděl tedy. „Dám vám čtyři půluncové pytlíky. Prášek se musí povařit s cukrem na rosol. Pomůže zahnat horečku.
Na zanícenou ránu ještě připravím lektvar z šalvěje a šafránu. Vaše teta bude vědět, co s tím udělat. Ale na začátku můžete očekávat jisté nemírné pohyby vnitřností. Na jejich zmírnění doporučuju výtažek z myrtových bobulí. Ten je ale dost drahý, šest daenů za lahvičku, a vy budete potřebovat dvě.“
„Celý chailling?“ vyhrkl Kaelin Ring ohromeně.
„Ovšem, pane Ringu. Myrtovníky na vysočině nerostou. Vlastně je na této straně moře ještě nikdo nedokázal úspěšně pěstovat. Výtažek se musí dovážet až z Goriasy. Nicméně je stejně účinný, jako je drahý.“
„Vezmu si jednu lahvičku,“ rozhodl se Kaelin. „Ale zůstanu vám dlužný.“
„Nic se neděje, pane Ringu. Bezvýhradně vám důvěřuji.“ Rámus pečlivě posbíral všechny bylinky a prášky, uchopil labutí brk a namočil ho do malého kalamáře. Vzorným ozdobným rukopisem zapsal podrobnosti nákupu a požadovanou sumu, účet posypal pískem, a když se ujistil, že inkoust zaschl, papír složil a podal Kaelinovi. Mladý muž si ho dal do kapsy a hodil na stůl poloplnou plátěnou brašnu. Rámus ji otevřel a nastrkal dovnitř své prášky a lektvary. Lahvičku s myrtovým výtažkem vložil do dřevěné krabičky vyplněné slámou. „Dávejte na to pozor, pane Ringu.“
„Budu, pane.“
Venku vypukl zmatek, kdosi křičel.
Rozletěly se dveře a dovnitř vrazil jakýsi mladík. Byl celý rudý, oči vzrušením vykulené. „Někdo se pokusil zavraždit moidarta,“ sděloval. „Včera v noci se mu do domu vloupali najatí vrahové. Po celém Eldacre jsou vojáci a zatkli spoustu lidí.“
„Je moidart zraněný?“ chtěl vědět Rámus.
„To nikdo neříkal, pane.“
„Děkuju, pane Lane. Bylo od vás laskavé, že jste mi to přišel povědět.“
Mladík vzrušeně kývl, vyběhl na ulici a vpadl do pekárny vedle. Přes silné zdi bylo slyšet, jak mluví, ale zřetelně zaznělo jen pár slov. „Moidarta… vrahové… zatkli…“
„Žijeme v nebezpečné době, pane Ringu,“ povzdechl si Rámus.
Kaelin Ring si hodil brašnu na rameno, uklonil se lékárníkovi a vyšel na ulici.
Rámus viděl, jak se na ulici shromažďují lidé. Zašel do svého skladiště a usadil se do starého proutěného křesla, pohodlně se opřel o vyšívané podušky a zavřel oči. Tolik násilí ve světě, pomyslel si smutně.
Na stolku vedle křesla měl bylinky a mazání, jež pro moidarta připravil ráno, uklidňující balzámy na staré popáleniny na jeho pažích a krku. Ty pocházely z dalšího násilného činu, kdy najatí vrahové zapálili Zimní sídlo. Při požáru tehdy zahynulo jedenáct lidí – všechno sluhové. Předtím, asi před čtrnácti lety, došlo k pokusu o vraždu, při kterém byla uškrcena moidartova manželka a moidarta samotného bodli do slabin, když se ji pokoušel zachránit. Moidart sám tenkrát málem zemřel. Měl ohromné štěstí, že k němu zavolali Rámuse. Došlo k těžkému vnitřnímu krvácení, ale lékárníkovi se podařilo krvácení zastavit a zabránit infekci. Přesto trvalo celé čtyři měsíce, než se raněný vzpamatoval natolik, aby mohl chodit bez pomoci. I po letech ze zanícené jizvy občas vytékal hnis a moidart kvůli tomu trpěl záchvaty horečky.
Rámus si povzdechl. Násilné činy si neuměl představit. Za celý svůj život nezatoužil někomu ublížit.
Tento poslední pokus o vraždu moidarta vyvolá mezi Varlishi mnoho zloby. V Eldacre nejspíš dojde k pouličním bouřím a krveprolévání, po nichž bude následovat další zatýkání a věšení.
Rámuse tížil smutek.
Před dvaatřiceti roky oběsili jeho otce za krádež ovce. On tu ovci neukradl a skutečný pachatel byl odhalen později. Pán Goriasy jim jako odškodnění za tento omyl poslal pět liber ve zlatě. Rodina část peněz použila na zaplacení Ramusových studií na lékárnické fakultě. Jeho matka strávila zbytek života nenáviděním pána Goriasy. Duši ji zničila zahořklost a zášť. Ramusův bratr Aborain utekl do hor, kde kradl a vraždil, a nakonec ho oběsili na stejné šibenici, jež si

vyžádala jejich otce.
V noci, kdy Aboraina oběsili, přišli pro Rámuse ozbrojení vojáci a předvedli ho před pána.
„Toužíš po pomstě?“ zeptal se ho pán Goriasy.
„Ne, pane.“
„Ale nenávidíš mě?“
„Já nenenávidím nikoho, pane. Můj bratr si zasloužil zemřít za hříchy, které spáchal. Můj otec si zemřít nezasloužil. Ale jeho smrt byl omyl, nezpůsobila ji zloba.“
„Víš, proč jsi tady?“
„Zvažujete, jestli by nebylo moudřejší mě zabít.“
„Vypadáš dost klidně, mladý muži.“
„Nemůžu vám zabránit, abyste mě zabil, pane, pokud si to budete přát.“
Pán si mladého lékárníka chvíli mlčky prohlížel a nakonec se zhluboka nadechl. „Nezabiju tě. Ale zároveň ti nemůžu dovolit zůstat v mé zemi. Bál bych se, že jednoho dne se ve tvém srdci zrodí nenávist. Dám ti peníze a ty se vydáš co nejdál odsud. Lékárníci jsou vždycky potřeba. Tak kam pojedeš?“
„Odjakživa jsem měl rád hory, pane.“
„Tak přepluj moře, Ramusi. Vydej se na sever a usaď se v Druažských horách. Prý je tam velice krásně.“
„Udělám to, pane. Děkuju vám.“
„Muž by neměl děkovat za to, že vzdoruje zlu. Hodně štěstí, Ramusi.“
„I vám, pane.“
Do starcových vzpomínek pronikl křik. Byly slyšet rozzlobené hlasy.
Rámus vstal a zavřel těžké dveře do skladiště. Konečně se rozhostilo ticho.
* * *
Mulgrave přitáhl uzdu svému kaštanovému hnědákovi a zadíval se na jezero Staré Vrchy. Voda se v odpoledním slunci třpytila a na nehybné hladině se odrážela zubatá linka západních hor. Pohled na jezero ho uklidnil. „Jsme takoví pomíjiví tvorové,“ pronesl ke Gaisemu Maconovi. „Chvilku tady a pak navždycky pryč.“
„Proč to říkáte s úsměvem?“ chtěl vědět mladý šlechtic a zastavil svého plaváka vedle Mulgraveho koně.
„Zlí lidé jsou pak snesitelnější, když víte, že na tom vlastně nezáleží,“ opáčil Mulgrave.
„Jestli to je pravda,“ namítl Gaise, „tak nezáleží ani na dobrých lidech.“
Mulgrave se zasmál. „Tak tohle stojí za debatu, pane.“ Úsměv pohasl. Od jezera zavál studený vítr a zvedl Mulgravemu šedý plášť. Náhlý pohyb způsobil, že se plavák vzepjal. Gaise se ho snažil uklidnit. Horšího jezdce by byl kůň shodil.
„Zvládáte ho skvěle, pane,“ podotkl Mulgrave.
„Plaší se,“ odtušil Gaise, předklonil se a pohladil koně po zlatém krku. Chvíli oba jezdci mlčeli a Mulgrave znovu obrátil pozornost k třpytné hladině.
„Proč jste chtěl, abych s vámi jel k lékárníkovi?“ zeptal se Gaise.
Mulgrave si povzdechl. Tady vstupoval na neznámou půdu. „Chtěl jsem vám povědět, že na to, co jste včera v noci udělal, jsem opravdu pyšný, pane. Pustil jste se do ozbrojených mužů. Neutekl jste. Zachránil jste otci život. O tom není pochyb.“
Gaise Macon zrudl. „Kradl jsem uhlí,“ přiznal.
Mulgrave náhle zaklel a otočil se k jinochovi. „Jste skvělý muž, Gaise. Máte šanci stát se výjimečným. Nedovolte, aby vás zloba toho muže zničila.“
„Pomohlo by, kdybych věděl, proč mě tak nenávidí,“ postěžoval si Gaise. „Ale takhle bychom neměli mluvit, Mulgrave. Moidart je zákon. Vaše slova by vás mohla dostat na šibenici, kdyby se o tom dozvěděl.“
„Ano, pane, to je pravda.“ Znovu se zasmál. „Nejste první, kdo mě takto varuje. Pravda mě jednou zabije. Pojďte, půjdeme najít toho lékárníka.“ Zlehka pobídl koně do kroku.
„Čas se projet!“ vykřikl Gaise Macon a jeho plavák vyrazil tryskem po břehu jezera. Mulgraveho hnědák ho následoval a po zbytek krátké jízdy ze šermíře veškeré starosti spadly.
Gaise zahnul doleva a hnal se k padlému stromu. Mulgrave se polekal. Ne že by plavák nedokázal překážku přeskočit, avšak Gaise nemohl vědět, co leží za ní. Mohly tam být ostré kameny nebo králičí nory nebo pokroucené kořeny. Plavák by si mohl zlomit nohu. Mulgrave už viděl, jak se při takovém pádu jezdec zmrzačil nebo i zabil, když si zlomil vaz. Plavák se vznosně vznesl. Mulgravemu se zadrhl dech v hrdle. Zlatý kůň jako by ve vzduchu visel celou věčnost. Pak přelétl padlý kmen, hladce přistál a běžel dál. Mulgraveho kaštanový hnědák ho následoval. Když se Mulgrave před skokem předklonil, uviděl několik zlomených výhonků, trčících ze země jako oštěpy. Hnědák, stejně jako plavák, je minul jen těsně. Mulgrave, nyní vzteky bez sebe, dojel k místu, kde čekal Gaise.
„Viděl jste ty zlomené stromky?“ zuřil šermíř.
„Ano,“ přiznal Gaise.
„To bylo neobyčejně pitomé! Mohl jste se zabít!“
„Ano, to mohl.“ Mladý muž pokrčil rameny. „Copak jste neříkal, že náš život je pomíjivý a nedůležitý? Tak co by na tom záleželo?“
„Váš život je velice důležitý pro mě, pane. Nerad vidím, když riskujete krk kvůli takové maličkosti.“
Gaise pokrčil rameny. „Nebyla to maličkost, Mulgrave,“ řekl. „Potřeboval jsem skočit.“
„Proč?“
Gaise neodpověděl hned. Místo řečí se předklonil a prohrábl plavákovu bílou hřívu. Mulgrave z něj vycítil smutek. Nakonec Gaise vzhlédl. „Včera v noci, když jsem se vrátil do postele, nemohl jsem usnout. Začal jsem se třást. Bál jsem se jako nikdy předtím. Blahopřál jste mi, že jsem otci zachránil život. Ano, to jsem udělal. A udělal jsem to čistě

instinktivně, ne proto, že bych byl tak kurážný. Rozumíte? Strach přišel později a s ním ty hrozné pochybnosti. Skoro jsem umřel. Kdybych se ve stejné situaci ocitl znovu, zareagoval bych stejně? Nebo bych byl strachy bez sebe? Utekl bych? Krčil bych se a brečel jako dítě?“ Odmlčel se.
„Takže s tím stromem jste čelil svému strachu?“ pobídl ho Mulgrave.
„Ano, tak je to.“ Gaise se usmál.

„On osudu svého příliš obává se,
nebo tak málo tužeb má, že ani vyzkoušet
neodvažuje se, zda všechno ztratí, či získá.“

„Hezká slova, pane, ale raději bych viděl, jak skáče ten básník než vy. Podle mých zkušeností jsou básníci jako politikové. Mluví jako lvi a žijí jako lasičky.“
„Doufejme, že všichni nejsou stejní,“ pravil Gaise, „protože jsem to včera sám napsal.“
Mulgrave viděl, že se mu mladík směje. „Á, dejte mi jen chvilku, pane, než si vyndám tu botu z pusy.“
„Pořád si myslíte, že bylo hloupé skočit přes ten strom?“
„Musím říct, že ano, pane, i když už alespoň lépe chápu důvody, které vás k tomu vedly. Pochyboval jste o sobě, jenže nedůvěřoval jste si natolik – nebo jste neměl dost velkou trpělivost – abyste počkal na lepší chvíli, kdy byste se mohl vyzkoušet. Bylo to lehkomyslné a zbytečné. Kdybyste se mě předem zeptal, byl bych vám řekl, že máte tolik odvahy, kolik si jenom takový mladý muž může přát. A byl bych vám zadal úkoly, abych vám to dokázal. Čeká vás teď jistě skvělá budoucnost, pane. Ale nebýt zásahu štěstěny, mohl jsem klečet vedle vašeho zmrzačeného těla a vy byste měl zničený život. A zítra by mě byl moidart nechal oběsit, že jsem nedostál svým povinnostem. Myslíte, že to riziko za to stálo?“
Gaise se zasmál. „Člověk může měřit činy jen podle následků. Já skočil a cítil jsem, že jsem se zbavil strachu, že jsem silný, mladý a šťastný. Tudíž to riziko za to stálo. Už se o tom nebavme. Vy mě nebudete poučovat a já nebudu skákat přes padlé stromy. Platí?“
„Platí, pane,“ přitakal Mulgrave. Byl však dál velmi ustaraný. Pochopil, že Gaise Macon je prokletý lehkomyslným duchem, a taková nectnost by se mu mohla stát osudnou. Usoudil, že kdyby měl dost času, mohl by ho z toho vyléčit.
Pokračovali v jízdě. „Kéž bych byl toho chudáka zabil,“ povzdechl si Gaise znenadání.
Mulgrave nic neříkal. Křik chyceného vraha byl strašlivý a trval celé hodiny. Nedalo se mu uniknout. Když se konečně rozhostilo ticho, moidart vyšel ze žaláře se šatem nasáklým krví. Poté sepsal seznam a vojáci vyjeli do Eldacre pozatýkat ty, jejichž jména stála na seznamu.
Najatí vrahové zabili tři ze čtyř strážných. Čtvrtý zmizel, ale byl na něj vydán zatykač.
„Neměli ho mučit,“ pokračoval Gaise. „Oběsit, to ano, ale mučit ne.“
„Moidart potřeboval zjistit, jestli jsou do toho spiknutí zapleteni další,“ namítl Mulgrave.
„Slyšel jste ho, Mulgrave. Ke konci by za spoluspiklence označil i svatého Persise Albitanea.“
„Jak jsem slyšel, světce jednou zatkli,“ podotkl Mulgrave, „a odvedli do Kamene k popravě. Myslím, že to bylo v době, kdy Rheg bojoval za Dámu se závojem.“
„Rheg ne,“ opravil ho Gaise. „Byl to gladiátor jménem Zuřivec. A změnil jste téma.“
„Nejspíš bude lepší nehovořit o moidartových metodách, i když musím říct, že souhlasím s vámi. Kéž by byl ten muž zemřel mnohem dřív.“
Už byla vidět školní budova ze šedého kamene a ulice dlážděné kočičími hlavami, vedoucí do osady Staré Vrchy. Když se přiblížili k městečku, Mulgrave uviděl shromážděný dav. Právě začala rvačka.
Jakéhosi černovlasého mládence napadli dva – ne, tři – mnohem větší protivníci.
* * *
Taybard Jaekel neměl Kaelina Ringa nikdy rád. Kdyby se ho někdo zeptal proč, přišel by se spoustou důvodů, ale s žádným, který by byl dostatečně přesvědčivý i pro něj samotného. Silný mladý Varlish by byl řekl, že Ring je „moc nafoukanej pro svoje vlastní dobro“ nebo že na něho horal „kouká svrchu“. Taybard věděl, že nic z toho nevyjadřuje skutečný důvod, jenže ani on nedokázal říci, proč vlastně se mu už při pouhém pohledu na Kaelina Ringa začne vařit krev. Klidný půvab jeho pohybů dohánět Taybarda k vzteku. To, že se na něj místní děvčata – dokonce i varlishská – usmívala a visela na každém jeho slově, bylo pro Taybarda Jaekela jako sůl do otevřené rány. A nyní Chara Wardová, dívka Taybardových snů – která Taybardovi nikdy nevěnovala druhý pohled – měla políčeno na Kaelina Ringa.
Všichni to věděli. Taybard Jaekel by byl prošel ohněm, aby se na něho Chara podívala tak, jak se dívala na mladého horala. A jeho odpor se vydestiloval v chladnou nenávist.
Taybard a jeho kamarádi si právě přivydělávali měďáky na trhu, nosili zboží a pomáhali kupcům, když k nim přišla zpráva o pokusu o zavraždění moidarta. Veškerý obchod na chvíli ustal, jak se lidé zastavovali, aby tu hroznou událost probrali. Většina usedlíků ve Starých Vrších byli Varlishové a mnoho z nich si pamatovalo poslední horalské povstání před čtrnácti lety. Byly to krvavé časy, dny znásilňování, loupení a vraždění, které skončily teprve tehdy, když krunýři rozdrtili poslední Riganty. Útok na moidarta mohl ohlašovat nové povstání.
Kaelin Ring šel po Trhové uličce s plátěnou brašnou přes rameno. Taybarda a jeho kamarády neviděl a shromážděného davu si zřejmě nevšímal. Taybard měl dojem, že pro Ringa jsou problémy lidí z městečka pod jeho úroveň.
Kammel Bard, jeden z Taybardových kamarádů, rusovlasý mládenec s nadváhou, si všiml, jak Taybard na Ringa civí.
„Takový, jako jsme my, ho nezajímají, Tayi,“ prohodil.
„Dneska budou,“ štěkl Taybard, rozběhl se uličkou a Kaelina Ringa dohonil ve chvíli, kdy dorazil k bráně školy. „Už jsi to slyšel, Ringu?“ zavolal Taybard.

Kaelin Ring se otočil. „Slyšel. Co chceš, Jaekele?“
„Smradlaví horali napadli našeho moidarta.“
Ring se jen beze slova otočil a hodlal pokračovat v cestě. „Neobracej se ke mně zády, ty mizero!“ zaječel Taybard a rozběhl se. Kaelin Ring ustoupil, když ho chtěl Taybard chytit, a ten upadl. Přistál tvrdě na dlažbě a odřel si kolena. Přihnali se Kammel Bard a Luss Campion. „Napadl Taye!“ křičel Kammel.
Taybard se zvedl. Dav se přesunul, lidé kolem obou mladíků vytvořili půlkruh. Kaelin Ring měl stále přes rameno plátěnou brašnu. Taybard se přibližoval opatrněji. Byl nejméně o hlavu vyšší než Kaelin Ring a o dvacet liber těžší a byl vyhlášený pouliční rváč. Srdce mu bušilo a cítil příval radosti. Donutí Ringa žebrat o slitování. Zaútočil. Kaelin Ring si přidřepl, ukročil doleva a zahákl nohu za Taybardovu ve chvíli, kdy nakročil. Taybard byl vzápětí znovu na zemi. Ostrý kámen mu roztrhl nohavici a škrábl ho do nohy. Taybard vykřikl, spíš vztekem než bolestí, a vzhlédl. Kaelin Ring stále držel svou brašnu. A Taybard už podvakráte skončil na zemi. Jak se hrabal na nohy, uslyšel smích diváků. Pálil ho víc než rána bičem. Znovu se přiblížil ke Kaelinu Ringovi. Černovlasý horal odložil brašnu na zem. Taybard vyrazil levačkou. Kaelin se uhnul a zasáhl Taybarda do břicha pravým zvedákem. Tomu vyletěl dech z plic a zároveň se předklonil rovnou do rány hlavou, jež mu přerazila nos. Taybard zacouval a z nosu mu crčela krev. Na Ringa se rozběhl tlusťoch Kammel a chytil ho. Kaelin Ring ho praštil loktem do obličeje. V té chvíli přiskočil Luss Campion a uhodil Ringa pěstí do tváře. Kůže praskla a vytryskla krev. Kaelin Ring Lusse Campiona kopl a podrazil mu nohy, načež Kammelovi uštědřil ještě další dvě rány loktem. Kammel ho pustil a pokusil se o neobratnou ránu pěstí. Ale Ring ji odrazil a zasáhl mládence do brady levačkou, po níž následoval pravý hák. Luss Campion se mezitím vyškrábal na nohy a skočil za Ringa, uchopil ho do medvědího objetí a přitiskl mu paže k tělu. Horal se předklonil a prudce hodil hlavou dozadu. Zasáhl Campiona do obličeje.
Taybard se díval, jak Luss ustupuje. Slepý vztek a bolest z rozdrceného nosu zvítězily nad zdravým rozumem a on vytáhl malý nůž. Kammel Ringa znovu popadl. Luss přiběhl a na horala se rány jenom sypaly. Taybard se přiblížil, chtěje Ringa popadnout za dlouhé vlasy a podříznout jako slepici.
Když se dostal k zápasící trojici, padl na něj stín. Vzhlédl. Přiřítil se zlatý kůň a plecí udeřil do Taybarda, až ho znovu srazil na dlažbu. Dva strážníci, proslulý seržant Bindoe mezi nimi, prošli davem a popadli Kaelina Ringa za ruce. Luss Campion ho ještě dvakrát uhodil do obličeje, když ho drželi. Strážníci, kteří ho drželi, se útoku nesnažili nijak zabránit.
„To stačí!“ zařval Gaise Macon. „Pusťte toho muže.“
Strážníci Kaelina pustili a ten málem upadl, než se vzpamatoval.
„Pane, tento muž napadl varlishského občana,“ hlásil Bindoe. „Většina lidí tady to viděla.“
„Já to viděl taky,“ opáčil Gaise Macon chladně. „Tři na jednoho. A on je skoro přepral.“ Otočil plaváka k Taybardu Jaekelovi. „A vy, pane. Dovolte, abych vám sdělil, že kdybyste byl použil ten nůž, byl bych vás nechal pověsit pro vraždu. A teď odsud zmizte.“
V té chvíli Taybarda Jaekela veškerý vztek přešel. Nebylo to tou hrozbou, jenom mu náhle došlo, že téměř zabil neozbrojeného. Zastyděl se a vyrazil pryč.
Nevrátil se na trh, nýbrž běžel k jezeru, kde se posadil na padlý strom a pomodlil se ke svatému Persisi Albitaneovi, že mu zabránil spáchat vraždu. Tam ho našli Kammel Bard a Luss Campion.
Taybarda bolel zlomený nos a ve spáncích mu bušilo. Luss měl nateklou tvář a Kammel modřinu na oku.
„Dostáném ho jindy,“ kasal se Luss Campion.
Taybard neodpovídal.
„Měli bychom se vrátit na trh,“ ozval se Kammel. „Tayi, jdeš s náma?“
„Ne. Chvíli tu zůstanu.“ Když kamarádi odešli, Taybard došel k vodě a opatrně si smyl krev. Měl pocit, že mu praskne hlava. Ztěžka se posadil a hlava se mu zatočila.
Přistoupila k němu jakási bělovlasá žena. „Vypijte tohle,“ vybídla ho a podala mu měděný pohárek po okraj plný tmavé tekutiny. „Utiší to bolest.“
„Co to je?“ chtěl vědět Taybard.
„Vypijte to,“ přikázala mu žena.
Taybard poslechl. Tekutina byla hořká, ale ostrá bolest ve chvilce ustoupila a nahradilo ji tupé pulsování.
„Děkuju,“ zahuhlal.
„Jak jste si poranil ten nos?“
„Já se… porval.“
„Vyhrál jste?“
„Ne.“
„A jste z toho smutný?“
„Ne. Já si ne…“ Odmlčel se a zhluboka se nadechl. „Já si nezasloužil vyhrát. Skoro jsem zabil člověka. To bych si nikdy neodpustil.“
„Tak buďte rád, protože jste dostal lekci, kterou nedostane každý. Změní vás, a k lepšímu. Dnes to pro vás byl dobrý den, Taybarde Jaekele.“
Podíval se na ni a všiml si rozedraného oděvu. „Kdo jste a jak to, že znáte mý jméno?“ podivil se s pohledem upřeným do jejích zelených očí.
„Jsem wyrd z lesa Stromu přání,“ sdělila mu, „a znám všechny děti Rigantů.“
Taybarda se zmocnila únava, takže si lehl na měkkou zem. „Já jsem Varlish,“ namítl ospale.
„Jsi Taybard Jaekel a tvá pokrevní linie sahá zpět do dní slávy a ještě dál. Ve tvých žilách proudí krev Fiallacha, Connavarova železného generála. On také trpěl záchvaty vzteku, a přesto byl věrný na život a na smrt.“
Taybard chtěl odpovědět, zavřely se mu však oči a on se propadl do sametového spánku.

* * *
Kaelin Ring cítil krev na tváři. V hlavě mu bušilo. Taybard a ostatní zmizeli, ale seržant Bindoe stál nad ním a zle ho pozoroval. Kaelin si ho nevšímal a natáhl se pro brašnu.
Zlatovlasý mladý šlechtic sesedl. „Krvácíte," poznamenal. „Dovolte, prohlédneme vám ránu."
„To nic není," odtušil Kaelin a přitiskl si na rozseknutou líc prsty. „Zahojí se to samo." Chtěl odsud zmizet, dostat se co nejdál od všeho varlishského.
„To asi ano," pravil Gaise Macon. „Mrzí mě, že jsem nedorazil dříve."
„Přijel jste akorát včas," ujistil ho Kaelin a zarazil se, neboť si uvědomil, jak nevděčně to znělo. „Děkuju," vypravil ze sebe.
Přiblížil se k nim druhý muž, vysoký a štíhlý, s předčasně zbělelými vlasy. „Bojoval jste dobře, mládenče. Náramná rovnováha. Kdo vás to naučil?"
„Strýček Jaim. Nikdo neumí bojovat jako on."
„Je to dobrý učitel." Voják napřáhl ruku a Kaelin odložil brašnu a potřásl mu jí. Muž měl pevný stisk a Kaelmovi se, takřka proti jeho vůli, zalíbil. Potom druhý muž znovu promluvil. „Jmenuji se Mulgrave. Urozený pán, který vás zachránil, je Gaise Macon."
„Moidartův syn," dodal Kaelin a ztuhl.
„Ano, pravda," přiznal Gaise, a když uviděl chladný výraz v Kaelinových očích, přestal se tvářit přátelsky. „Vy mého otce znáte?"
„Ne. On znal mýho," odvětil Kaelin. S tím couvl, sebral brašnu a s prudce bušícím srdcem odešel. Zlobil se. Jen na chviličku se uvolnil ve společnosti Varlishů a ta chvilička mu nyní připadala jako zrada vlastní krve. Otec toho muže proradně zabil Lanovara a stovky dalších rigantských mužů, žen a dětí. A nyní mu jeho syn zachránil život. Bylo to k vzteku.
Prošel kolem školy a vydal se nahoru do kopců. Krev na tváři mu zaschla a podlitiny v chladném větru pobolívaly. Poprvé v životě pocítil strach – skutečný strach – když viděl, jak se k němu blíží Taybard Jaekel s nožem v nice. Znovu si tu scénu vybavil a zachvěl se. Nevyděsil ho nůž samotný, ani vyhlídka na smrt. Vyděsilo ho, že je bezmocný, že mu drží nice. Zabili by ho jako býka o hodech.
Zvláštní bylo, že k Taybardovi nechoval nenávist. Lusse Campiona a Kammela Barda neměl v lásce, ale u Taybarda měl vždycky pocit, že má vlastně dobré srdce. Jednou, jak kdysi Kaelinovi vykládal Banny, se vložil do věci a zachránil Bannyho před výpraskem. A taky hodně pomáhal při záchraně Jassie Wirrallové, která spadla pod jez a málem se utopila. Taybard se vrhl do prudkého proudu, holčičku popadl a držel jí hlavu nad vodou, dokud mu Galliott nehodil provaz a oba nevytáhl na břeh.
Kaelin nedokázal pochopit, proč ho druhý mladík tak nenávidí. Ano, Taybard byl Varlish, ale jenom podle jména. Všichni věděli, že mu v žilách proudí horalská krev.
Kaelin šel dál a dával pozor, jestli se neobjeví Taybard a jeho kamarádi, pro případ, že by si na něj chtěli počíhat dál od městečka.
Před sebou měl několik domků, kde bydlely rodiny dřevařů. Několik žen věšelo prádlo na šňůry napnuté na volném prostranství. Domky byly postavené před více než sto lety, zdi byly ze šedé žuly a šikmé střechy z černé břidlice. V zimě v nich mrzlo, v létě v nich byla zima, a stály tu bezbarvé a nezajímavé na pozadí zelených, zalesněných kopců.
Jedna z mladších žen zahlédla Kaelina a zavolala na něho. Kaelin zvedl oči a uviděl, jak k němu přichází Chara Wardová. Kaelin se zastavil, nálada se mu zlepšila. Chara byla na dívku vysoká a nesla se způsobem, ze kterého se mládenci zrychlil tep a vyvolával v něm naprosto nevhodné představy. Na sobě měla světle modrou halenu a splývavou šedou sukni, která jí při chůzi lnula k tělu. Když se k němu přiblížila, usmála se a shrnula si dlouhé plavé vlasy, které jí vyklouzly zpod modré čelenky. Jak ruku zvedla, blůzka se jí přitiskla k tělu. Kaelin nemohl odtrhnout oči od zaobleného, dokonalého obrysu jejích ňader. Když si to uvědomil, provinile odvrátil zrak. Chara došla blíž a všimla si jeho zkrvavené tváře.
„Co se ti stalo?" zeptala se celá ustaraná.
„Jen škrábnutí. Nic vážnýho," odtušil.
„Kdo ti to udělal?"
„To není důležitý." Přešlápl, neboť Chara přistoupila blíž a natáhla k němu ruku.
„Je to poměrně dost nateklé. Měl bys zajít dovnitř, umeju ti to."
„Nic to není, Charo. Dneska vypadáš náramně," dodal, uchopil ji za ruku a políbil na prsty.
Usmála se a nepatrně se začervenala. „To bys neměl," šeptla. „Máma se kouká."
Kaelin si vzpomněl, že Chařina matka dostala nedávno žlutou zimnici, nemoc, způsobující zblednutí kůže. Horečka bývala málokdy smrtelná, ale člověk hodně zhubl a trpěl záchvaty slabosti, které mohly trvat i celé měsíce. „Už je jí líp?" zeptal se.
„Pořád je trochu slabá, ale zlepšuje se to. Děkuju za optání. Nezajdeš na chvíli dál?"
„Rád bych," ujistil ji, „ale musím domů. Mám medicínu pro Bannyho a jeho mámu."
„Slyšela jsem o tom útoku," pravila Chara. „Byla to hanba. Občas mám dojem, že Morain umí být pěkně podlá. Bude Shula v pořádku?"
„Nevím. Je moc nemocná."
Chvíli tam jen stáli v příjemném mlčení. Pak Chara znovu promluvila.
„Půjdeš na oslavu dne oběti?"
„Říkal jsem si, že bych mohl zaskočit," připustil.
„Nechtěl bys tam jít se mnou?" navrhla Chara.

„Víš, že bych moc rád. Ale lepší možná bude, když to neuděláme.“
„Mně je jedno, co lidi říkají, Kaeline.“
„Nejde o to, co říkají.“
„Já se jich nebojím. Jsi můj kamarád, Kaeline. Já si toho přátelství cením a nebudu ho skrývat, jen abych udělala radost bigotním lidem.“
Jakási starší žena zavolala: „Pořád je tu plno práce, dítě.“
Chara se zasmála. „Budu muset jít. Uvidíme se v poledne, nebo bys tam chtěl jít dřív?“
„V poledne to bude dobrý,“ usoudil. Ona se usmála a otočila se k odchodu.
Kaelín se za ní díval a přistihl se, jak si ji představuje bez blůzky a sukně. Pak si všiml, jak se na něj dívá ta starší žena. Jako by mu četla myšlenky. Mladík se začervenal a vykročil.
Přešel přes pole a už byl skoro doma, když na kraji lesa zahlédl wyrd. Neviděl ji pár měsíců, a tak jí zamával. Ona ho vyzvala, ať se k ní připojí. Kaelin k ní zamířil, odložil brašnu a přisedl si na padlý kmen.
„Ale že jsi měl dneska rušný den, Havrane,“ prohodila. „Tolik důležitého za tak krátký čas.“
„Jenom jsem byl ve městě a popral jsem se,“ namítl.
„Uviděl jsi svého jelena a uvedl do pohybu události, které budou utvářet budoucnost Rigantů.“
Kaelin potřásl hlavou a pohlédl jí do zelených očí. „Žádnýho jelena jsem neviděl.“
„Co sis myslel o Gaisem Maconovi?“
„Co bych si o něm měl myslet? Je to varlishskej pán.“
„Líbil se ti?“
„Neznám ho.“
„No tak, Havrane, nemám čas na hrátky se slovíčky – pochopitelně pokud nejsou moje. Tak líbil se ti?“
„Ano, žel, ano.“
„Na tom není nic k želení,“ sdělila mu. „Gaise Macon je skvělý mladý muž – odsouzený k záhubě, ale skvělý. Jsem ráda, žes v něm našel zalíbení, a těší mě, že jsi ho ty zaujal.“
„Proč říkáš, že je odsouzenej k záhubě?“
„Žije, jen aby jel na koni bouřlivákovi. Nikdo na něm nedokáže jet dlouho. Ti, kteří to udělají, jsou roztomilí a udatní – ano, a odsouzení k záhubě.“
Kaelin se zasmál. „Pokaždý, když se potkáme, předhodíš mi nějakou hádanku. Jeleni a koně bouřliváci.“
„Ale bavil ses, ne?“
„Ano, bavil. Nezajdeš se mnou k nám na oběd?“
„Ne, i když je laskavé, žes mě pozval. Čeká mě dlouhá cesta. Vracím se do lesa Stromu přání. Musím si trochu odpočinout a vyhledat moudrost Seidhe.“
„Já myslel, že už ze světa odešli.“
„Ne ze světa, Kaeline. Jen z Caer Druagh. Pořád existují místa, kde se toulají hlubokými hvozdy a na každém kroku zanechávají svá kouzla.“
„Proč jsi řekla, že jsem viděl jelena?“
„Ne jelena, Kaeline. Svého jelena.“
„Teď jsi mě dostala.“
„Ovšemže ano.“ Usmála se na něj a jeho znovu napadlo, jak stará asi je. Když se usmála, náhle vypadala velice mladá.
„Jsem tak stará, jak chci,“ prohlásila.
Kaelin sebou trhl, jako by ho píchla. „Ty umíš číst myšlenky?“
Wyrd se vesele rozesmála. „Na tom není nic těžkého. Ty jsi mladý a máš upřímný výraz. Ještě ses nenaučil skrývat, co si myslíš. I když bys měl – aspoň pokud je poblíž Chařina matka.“
Kaelin vyprskl smíchy. „Je to moc hezký děvče. Myslím, že umí čarovat, protože kdykoliv se objeví, srdce mi vyskočí až do krku.“
„Takhle čarovat umí každá žena,“ upozornila jej wyrd.
„I ty?“ Slova byla venku dřív, než tomu mohl zabránit. „Promiň,“ vyhrkl. „To bylo hrubý.“
„Ano, ale upřímné. Ano, dokonce i wyrd. Rozhodla jsem se udržet to kouzlo v sobě. Celibát zvětšuje moje síly. Ale proč tomu tak je, to netuším,“ Zelené oči upřela do jeho tmavých. „Nicméně moje dny ve Starých Vrších se krátí a nehodlám plýtvat časem na filozofii.“
„Já taky ne,“ ujistil ji Kaelin. „Tetička Maev se bude zlobit kvůli tý pranici a já musím domů. Určitě mi kvůli tomu vynadá. Nadávat ona umí moc dobře.“
„Ano, je to tvrdá žena. Těžko se s ní žije.“
Kaelin se zasmál. „To ti dosvědčím.“
„Víš, jak došlo k tomu, že u ní bydlíš?“
Kaelin odvrátil zrak. „Vím, že mámu zabili dvě noci po mým narození. Do vesnice přišli krunýři. Zabili každýho, komu se nepodařilo utýct do lesa. Od tý doby mě vychovává tetička Maev.“
„Byla to noc strašného vraždění,“ vykládala wyrd tichým hlasem. „Některým ženám se podařilo uprchnout do lesa. Ale Maev, místo aby utíkala pryč, běžela do chýše tvé matky. Voják, který Gian zabil, stál nad jejím tělem, když mu Maev vrazila dýku do hrdla. Zabila ho, Kaeline. Pomstila Gian, vyndala tě z kolíbky a odnesla do bezpečí.“
„Nikdy o tom nemluvila,“ přiznal Kaelin. „To jsem nevěděl.“
„Je Rigantka, Havrane, a v žilách jí proudí krev Ruathaina a Merie, dvou velkých hrdinů naší minulosti. Ano, a Lanacha a Bedrila, kteří drželi průsmyk. Maev má starou krev. Stejně jako ty. A jako Gaise Macon.“
„Ten má varlishskou krev. Krev vraha.“

„Chara Wardová je z varlishské krve, Kaeline," upozornila ho wyrd. „Ji snad taky nenávidíš?"
„Ne, jasně že ne."
„Tak příště dřív mysli, než něco plácneš, Havrane. Chara Wardová je hodná a laskavá." Náhle vypadala smutná. Kaelin čekal, že promluví, ale ona místo toho sáhla do plátěného pytle u svých nohou, otevřela ho a vyndala z něj mušelínový pytlíček. „Teď mě poslouchej. Rámus ti dal dobré byliny a Shule trochu pomůžou. Ale nezachrání jí život. Až přijdeš domů, dáš tohle do pinty – ne víc – vroucí vody a necháš to tam, dokud nebude voda jen teplá. Ať vypije aspoň polovinu. Až to udělá, usne hlubokým spánkem. Bude to jako smrt. Možná jí ani nenahmatáš tep. Neboj se. Probere se, ale bude spát nejmíň tři dny. Rozumíš?"
„Ano. Děkuju ti, wyrd. A teď mi pověz o tom jelenovi." Wyrd se usmála. „Zatím ti řeknu tohle: Když pes Havran přišel zachránit jelena, přinesl ti tvé dušejméno. To tě spojuje se zemí. Ale zároveň to bylo proroctví, Havrane. Jednou i ty budeš muset zachránit jelena. A teď si pospěš a dones mé bylinky Maev."

4

BANNY JEŠTĚ NENABRAL SÍLY A CESTA NA tajnou louku ho hodně vyčerpala. Ležel v trávě a díval se, jak Jaim Grymauch a Kaelin Ring cvičí s dřevěnými meči. Slunce svítilo a tráva byla měkká jako péřová matrace. Jaim a Kaelin se při šermování smáli a žertovali. Banny se cítil poctěn, že ho přizvali. Horalé měli zakázané i dřevěné meče a Banny přímo zářil, že mu tito dva plnokrevní horalé důvěřují.
Všechno teď vypadalo velice dobře. Jeho matka prospala tři dny, ale probudila se a cítila se silnější. Nasnídala se a Banny měl pocit, že se jí do tváří vrací barva.
„Nemysli, kluku!" zařval Jaim Grymauch. „Udělej to!"
Kaelin po něm skočil, sekl a bodl. Jaime uhnul. Na tak velkého muže se pohyboval neobyčejně rychle. Odrazil Kaelinovu čepel a svou ho plácl do ramene. „Usekl bych ti ruku!" volal vesele. „Tak se soustřeď!"
„Jak se můžu soustředit, když nemám myslet?" odpověděl Kaelin.
„Soustřeď se na nemyšlení," vysvětlil mu Jaim.
„To nedává smysl."
„Já vím, ale tohle mě učil starej Lanash."
„Nebyl u toho opilcj?"
„On byl vždycky namol."
„Nejde támhle někdo nahoru?" zeptal se náhle Kaelin.
Jaim se otočil. Kaelin přiskočil a švihl ho přes hýždě. „Ty drzý rošťáku!" zaječel Jaim a oba do sebe zase začali sekat.
Banny se překulil na záda a zadíval se na oblohu. Uvažoval, jaké by to asi bylo, kdyby měl křídla jako orel a vznášel se v oblacích a díval se dolů na zelenou zemi, v bezpečí před vším. Byla by tam zima, nebo teplo, protože by byl blíž ke slunci?
Zívl. Posledních několik dní odpočíval, jedl a spal. Byl to zvláštní pocit, necítit hlad nebo zimu a spát pod teplými přikrývkami, s hlavou na polštáři. Zatlačil jazykem na zuby. Byly pevnější.
Život byl hezký.
Zítra bude svátek jara. Banny, který měl málokdy příležitost dostat se k lepšímu jídlu – vepřovému pečenému v medu, hovězímu marinovanému ve víně, nadívané huse – se na to moc těšil. Naneštěstí se i trochu děsil. V davu si na něj někdo určitě zasedne: Luss Campion nebo Kammel Bard – kterýkoliv z desítky varlishských mládenců. Doufal, že většinu času stráví s Kaelinem, ale jeho přítel měl na slavnost jít s Charou Wardovou.
Banny se posadil a díval se, jak Kaelin bojuje. Pohyboval se rychle a sebevědomě, nebál se bolesti, přicházející s tím, když Jaimův dřevěný meč prošel jeho obranou. Bojovníci se k sobě přiblížili. Jaim odhodil meč a Kaelina objal a oba se svalili do trávy, zápolili a smáli se.
„Stačí! To už stačí!" křikl Jaim a mladíka pustil, posadil se a podíval se na Bannyho. „Chtěl bys to zkusit s mečem, mládenče?"
„Ne, děkuju, pane," odmítl Banny.
Jaim vstal a šel si sednout k němu. Banny si vzpomněl na to, jak Jaima Grymaucha uviděl poprvé a jaký hrozný strach se ho zmocnil. Banny byl tehdy hodně malý, pět nebo šest roků mu bylo? Nemohl se rozpomenout. Vzpomínal si však na to, jak tento olbřímí člověk rázným krokem míří k jejich chýšce. Grymauch byl tak ošklivý, že ho děti považovaly za démona. Oko jako kdyby mu zlověstně žhnulo. Na rameni měl naditý pytel a Banny byl přesvědčený, že si v něm nese těla dalších malých chlapců. Když se Grymauch přiblížil, Banny zavřískl strachy a letěl pro mámu. Shula uslyšela jeho křik a vyšla ven. Jakmile zahlédla Grymaucha, poklonila se. Grymauch se usmál a v té chvíli Bannyho strach přešel. Grymauchův úsměv byl široký a nakažlivý. Přesto se malý Banny schoval mámě za sukni a po obrovi jen pokukoval.
„Vím, že vás muž šel za prací," řekl Grymauch, „tak mě napadlo, že by se vám hodila trocha masa navíc."
„Děkuju, pane Grymauch, ale vede se nám dobře."
„O tom nepochybuju," ujistil ji rychle, „ale dlužím vašemu manželovi nějakou maličkost, a jelikož nemám peníze, jinej způsob, jak mu to splatit, mě nenapadl." Položil pytel, otevřel ho a vytáhl šunku a několik malých sáčků. „Tady je cukr, sůl a miska tý hořčice, co mají Varlishové v takový oblibě. Bez urážky," dodal.
„Nic se nestalo, pane Grymauch. Až se manžel vrátí, povím mu, že jste svůj dluh splatil."
„A, tohle je jenom částečná splátka," sdělil jí. „Až budu mít čas a ty peníze, tak se vrátím."
S tím odešel. Poté je často navštěvoval a nosil jídlo a občas i pár daenů. Banny si postupně uvědomil, že jeho otci nic nedlužil. Jaim nikdy nevstoupil do chýše, vždycky se jen zastavil venku, krátce si popovídal a odešel.
Minulý týden, když byla matka už příliš slabá a nemohla chodit a Banny byl napůl v deliriu, Grymauch vstoupil. Byl s ním tehdy Kaelin. Banny se pokusil posadit. Grymauch se naklonil nad postel a zvedl Bannyho matku do náručí. Šaty

měla špinavé a od zvratků, obličej zalitý potem. „Jen vydrž, holka, vezmeme tě domů," řekl tehdy Grymauch.
Kaelin pomohl Bannymu na nohy a zpola ho nesl za odcházejícím Grymauchem.
Teď, po několika dnech, se Banny cítil silný a obr Grymauch seděl vedle něj. „Jak se má máma?"
„Už líp, pane. Myslím, že se jí síly skoro vrátily."
Jaim mu položil na rameno obrovskou tlapu. „Neříkej mi ‚pane'. Jmenuju se Grymauch. Je to dobrý jméno a mí přátelé ho používají."
Banny kývl, nebyl si jistý, jak má reagovat. Připojil se k nim Kaelin. Jen mlčky seděl a mnul si předloktí. „Ty meče jsou těžký," poznamenal po chvíli.
„Dřevo je duté," vysvětloval Jaim. „Uprostřed je olověná tyč, aby měly stejnou rovnováhu jako ocelová čepel."
Zazubil se na Kaelina. „Slyšel jsem, že máš brzy projít kolem stromu s jednou mladou Varlishkou."
„O svatbě nebyla řeč," ohradil se Kaelin. „Je to jen moje kamarádka."
„A půjdeš se svou varlishskou kamarádkou na Beltine?"
„Nesmíš tomu říkat Beltine. Je to svátek Dámy se závojem. Beltine je pohanská slavnost zrozená z uctívání ďábla."
„Pche! To je pěkná blbost." Jaim se naklonil blíž ke Kaelinovi a hlasitě zavětřil.
„Co to vyvádíš?"
„Hledám na tobě stopy varlishskejch hovadin, kluku."
Kaelin vyprskl smíchy. „A tohle říká chlap, který se naposledy koupal, když byl svět ještě mladý. Nebesa, Grymauchu, tím svým podpaždím bys porazil vola."
Banny si lehl do trávy, s potěšením poslouchal, jak se přátelsky pošťuchují, a cítil se součástí jejich kamarádství. Jaim si po chvíli přitáhl plátěný pytel a vyndal z něj láhev zlatavé uisge. Několikrát si zhluboka lokl a nabídl Kaelinovi, jenž zavrtěl hlavou.
„Je to zdravý, mládenče. Čistí to krev."
„Nechci začít fňukat," prohlásil Kaelin. „Ty budeš za několik minut vykládat o starých časech, kdy muži ještě byli muži."
„No jo, máš asi pravdu," přiznal Grymauch. „Tak nám povídej o tom, jak půjdeš na oslavu s překrásnou varlishskou pannou."
„Proč pořád říkáš varlishská?" štěkl Kaelin.
„Poněvadž to ona je, Kaeline. Miluješ ji?"
„Já nevím. Jsem s ní rád a… je moc hezká."
Grymauch se znovu napil. „Už jsi ji políbil? A nelži."
„O takových věcech by muž neměl lhát," opáčil Kaelin.
„Ne, to by asi neměl. Takže to řeknu takhle: Jestli jsi ji políbil, a pořád nevíš, jestli ji miluješ, tak nejspíš ne. Krásný ženy představují ohromný pokušení, Havrane. Ale Chara je podle všeho hodná holka. Tak poslechni strejčka Jaima a nespi s ni, dokud si nebudeš jistej, že s ní chceš projít kolem stromu."
„Tak o tomhle se nechci bavit," zabručel Kaelin. „Není to vhodný."
„Když už musíš zasít," pokračoval nevzrušeně Grymauch a mladíkových námitek si nevšímal, „a bojím se, že to muž musí, tak je k mani spousta děvčat, kterým to nezlomí srdce. Já sám chodím navštěvovat zemní ženku v tom starým mlejně."
„Parshu Willetsovou?" ohrnul Kaelin nos. „Musí jí být skoro čtyřicet."
„Je to hodná holka a dobrosrdčná," odtušil Jaim.
Kaelin se zasmál nahlas. „Dobrosrdečnou myslíš, že ti dává na dluh?"
„Jo," řekl Jaim.
„Jsi hanbář a nestyda, Grymauchu," prohlásil Kaelin se smíchem. „Není divu, že se ti slušný lidi vyhýbají."
„Vy na slavnost půjdete, Grymauchu?" zeptal se Banny spíš proto, aby si procvičil Jaimovo jméno, než z nějakého jiného důvodu.
„Možná, mládenče. Ještě to zvažuju."
„Předloni jste vyhrál pěstní zápasy. Letos prý bude další turnaj."
„To už pro mě není, Banny. Varlishové udělají kruh a budou pokřikovat a povzbuzovat horaly, kteří se budou mlátit navzájem. Nehodlám přispívat k jejich pobavení."
„Turnaj je letos otevřený," podotkl Kaelin. „Vyhraje třicet chaillingů. Zaslechl jsem, že soutěžit budou i Varlishové."
„Opravdu?" opáčil Jaim a znovu si zhluboka přihnul.
„Podle kapitána Galliotta přijdou i dva zápasníci z jihu. Velcí chlapi. Varlishští šampióni. Asi budou chtít předvést, že horalé jsou snadná kořist."
Jaim se zasmál. „Snažíš se mě vyprovokovat, kluku. Nejsem tak opilej, abych to neviděl."
„Nesnažím se tě vyprovokovat," tvrdil Kaelin a mrkl přitom na Bannyho. „Začínáš být na zápasení moc starý, Grymauchu. Sám jsi to říkal. Myslím, že bys měl nechat ten turnaj plavat."
„Tak moc starej, jo? Ty rošťáku! Možná těm jižním Varlishům ještě ukážu, že se zmejlili."
„Třicet chaillingů je hodně," přisadil si Banny.
„Na sázkách se dá vydělat ještě mnohem víc," podotkl Jaim. „Řekl bych, že vítěz turnaje získá tak čtyři… možná pět liber."
„Kolik je to na chaillingy?" chtěl vědět Banny, který libru v životě neviděl.
„Pověz mu to, Kaeline."
„Libra je dvacet chaillingů… takže sto chaillingů."
„To je hotový bohatství," šeptl Banny a zavřel oči. Chailling byl dvanáct daenů. Tolik věděl. Tahle suma odpovídala

dvanácti stům daenů. Za to by měli s mámou na jídlo… Snažil se to rozpočítat, ale suma byla příliš velká. Shule se podařilo získat pro ně dost jídla za tři daeny na týden. Takže deset týdnů by bylo třicet daenů.
Banny se soustředil a pečlivě v duchu počítal. Rok by přišel na sto padesát daenů, deset let na tisíc pět set. Rozdíl byl tedy tři sta daenů nebo dva roky.
Podle Bannyho výpočtů by měl vítěz turnaje dost peněz, kolik by Bannymu a jeho mámě stačilo na jídlo asi na osm let!
„Mohl byste mě naučit bojovat, Grymauchu?“ zeptal se a posadil se.
„Dokázal bych naučit bojovat každýho horala. Oni to mají v krvi.“
„Já nejsem horal,“ upozornil ho Banny. „Máma je Varlishka.“
Jaim odložil láhev, odhrnul si černou pásku a poškrábal se v prázdném očním důlku. Pak upřel pohled na Bannyho.
„Tohle rigantský oko je kouzelný,“ prohlásil. „Vidí lidem až do hloubi duše. A když se kouknu na tebe, mladej Banny, vidím horala. A tím to končí.“
Banny měl pocit, že mu pukne srdce. Hrdlo se mu stáhlo, že ani nemohl mluvit. Odvrátil zrak, aby druzí dva neviděli, jak mu do očí vhrkly slzy.
„Měli bychom se vrátit,“ podotkl Kaelin. „Shula upekla ovocný koláč.“
„Je moc dobrej,“ přidal se Jaim. „Kousek jsem ho ochutnal, než jsem šel za váma, kluci.“
* * *
Lékárník Rámus zastavil svého malého, kulaťoučkého koníka před bránou moidartova Zimního sídla a opatrně sesedl. Jeden voják ho zkušeně prohledal a pak otevřel bránu. Rámus znovu nenasedal. Byl to malý muž s artritidou v kyčelním kloubu, a k tomu, aby se vyškrábal do sedla, potřeboval schodek nebo bednu. Pomalu kráčel k domu a koníka vedl za sebou.
Vstříc mu vyšel sluha. Rámus poznal starého Maldraka a přivítal ho úsměvem. Když se Maldrak přiblížil, Ramusův koník zrychlil, protože věděl, že mu stařík dá mrkev nebo jablko.
„Dobré ráno, lékárníku,“ pozdravil Maldrak. „Jakpak se dnes máte?“
„Děkuji, dobře, pane. Ten odvar z kopřiv stále drží revma na uzdě?“
„Většinou. Zlobí to, jen když je špatné počasí.“
Rámus kývl. „Zub času úplně nenapraví žádná bylinka.“ Maldrak se chopil otěží a oba muži vykročili k zadní straně domu. Asi dvě stě kroků na sever a téměř zakryté stromy byly zčernalé pozůstatky starého domu. Propadlou střechou prorůstal plevel. „Vy jste byl u toho, že, když starý dům shořel?“ zeptal se Rámus.
„Ano, ovšem. Byla to hrozná noc. Ti, kteří zůstali uvězněni uvnitř, strašně křičeli. Dokonce i několik z těch, kdo se dostali ven, ale hořely jim šaty, později zemřeli.“ Maldrak se při té vzpomínce zachvěl. „Všichni jsme si mysleli, že moidart zemře, aleje tvrdý.“
U bočních dveří čekal další sluha, mladý muž s kulatými rameny. Rámus poplácal koníka po krku, sundal ze sedla malý vak a následoval sluhu do domu, přes kuchyni a nahoru po schodišti. Při chůzi do schodů ho rozbolela pravá kyčel. Nahoře pokračovali chodbou k moidartovým soukromým komnatám. Sluha zaťukal na táflované dveře, a když se zevnitř ozval příkaz, vstoupil. Objevil se vzápětí. „Pán vás hned přijme, lékárníku. Posaďte se.“
Rámus se vděčně spustil na pohovku u zábradlí ochozu a díval se na obrazy zdobící stěnu. Většina byly portréty moidartových předků, oblečených do války, samý lesklý plech, a s meči v rukou. Občas tady visel i lovecký výjev a nejblíž k místu, kde Rámus seděl, byl nádherný portrét mladé ženy se zlatými vlasy. Stála vedle vysokého koně a na sobě měla jezdecké šaty z hedvábného sametu, jaké byly módní před padesáti lety. Rámuse pokaždé uchvátila. Poprvé ji viděl před deseti lety jako živou ženu těsně předtím, než zemřela. Byla už stará, obličej samou vrásku, oči zapadlé. Ale na portrétu byla mladá a umělec zachytil jejího ohnivého ducha a esenci kouzla její ženskosti. V obličeji se jí zračila síla, ale i soucit, citlivost spojená s ocelovým odhodláním. Byla to moidartova babička a lidé o ní stále mluvili s úctou a láskou.
Dveře do komnat se otevřely a na ochoz vyšel mladý důstojník, rady jako rak. „Už můžete jít dál,“ prohlásil a škrobeně zamířil ke schodům.
Rámus se vyškrábal na nohy a vydal se ke dveřím. Místnost za nimi byla rohová, s vysokými okny v severní a východní stěně. V krbu z červených cihel žhnuly uhlíky a před ním stál ušák. Pod východním oknem byl velký stůl a u něj jediné další křeslo. V moidartově přítomnosti nesměl nikdo sedět.
Pán severu stál u severního okna s rukama sepjatýma za zády. Nehýbal se, byl oblečený celý v černém a stříbrné vlasy se mu ve slunečním světle leskly. V dálce zazněl výstřel a vzápětí další. Rámus zůstal u dveří.
„Pojď dál, lékárníku,“ vyzval ho moidart a hlas, jako obvykle, měl úplně bezvýrazný. „A zavři dveře. Táhne.“
Rámus poslechl a došel ke stolu. Moidart ještě chvíli setrval na místě, potom se vrátil ke stolu a posadil se. Podíval se Ramusovi do očí. Rámus si myslel, že je na to připravený, ale jako vždy to byl šok. Ne že by měl šlechtic zlý výraz, Rámus v něm neviděl ani krutost a panskou moc. Ne, šokovalo ho to, že moidart má oči úplně prázdné, bez jakýchkoliv citů. Ten pohled jako by říkal: „Nejsi nic, jenom smítko, bezvýznamný a nahraditelný.“
„Moje jizvy mi dělají potíže,“ posteskl si moidart. „Za chladného počasi mi kůže i po patnácti letech stále praská a hnisá.“
„Většina mužů by byla zemřela, můj pane,“ podotkl Rámus. „Ty popáleniny byly vážné.“
„Já nejsem jako většina mužů. Přinesl jsi mi masti?“
„Ano, můj pane. Měl byste je používat jen střídmě, protože jsou velmi silné.“
Rámus vyčkával, poněvadž si stále nebyl jistý, proč si ho moidart zavolal. Požadované balzámy, mazání a prášky obvykle přebíral jeden z dvořanů – Mulgrave anebo některý z důstojníků.
„Vidím, že jsi umělec,“ řekl moidart.
„Umělec, můj pane?“

Moidart otevřel šuplík ve stole a vyndal polévanou nádobku. Byla z lékárny a na ní byla rukou malovaná etiketa s lístkem a květem zimolezu. Pod tím byly úhledným rukopisem napsány pokyny pro přípravu odvaru. „To jsi kreslil ty?“
„Ano, můj pane. Jsem kreslíř. Nic víc.“
„Jeden z mých dvořanů je taky… kreslíř.“ Moidart vstal, obešel stůl a kývl na Rámuse, aby ho následoval. Zašel do zadní části místnosti, kde na stěně visel zarámovaný obraz, na který dopadalo světlo z okna. Rámus se na obraz ohromeně zadíval. Podobný nikdy neviděl. Byl to zimní výjev, zasněžené borovice. Tahy štětce nebyly zrovna jemné, nýbrž živé a rychlé, vytvářející živelnou sílu, která byla bezprostřední a úchvatná. Rámus stál a hleděl na plátno. Stromy braly dech svou hloubkou. Rámus měl pocit, že by mohl vstoupit do plátna a procházet se tím zimním lesem.
„Co si myslíš?“ zeptal se moidart. „Má ten muž nadání?“
„Je to velkolepé,“ šeptl Rámus. „Člověk skoro cítí, jak z těch hor vychází chlad, a slyší zpívat ptáky. A vidí světlo dopadající na borovice. Ach, pane, tohle je výtečné. Jak dokáže člověk vytvořit takovou hloubku.“
„Světlejší vrstvy na tmavším pozadí,“ odpověděl moidart, „a další zesvětlení okrajem dvoupalcového štětce.“
Rámus se podíval na moidarta a pochopil, kdo obraz maloval. Moidart si toho všiml. „Ty jsi to neuhádl?“ podivil se.
„Ne, můj pane. Dokud jste nezačal mluvit o metodě. Je to úžasný kousek. Jak dlouho malujete?“
„Mnoho let. Ty jsi první, kdo vidí moje… snahy.“
„Jsem poctěn, pane. Víc, než umím říct.“ Mluvil opravdu procítěně, protože lichotit neuměl.
„Nejtěžší bylo namalovat vodu v jezeře a získat odraz hor a stromů. Na to jsem přišel náhodou. Stačí malbu přejet suchým štětcem. Líbil by se ti ten obraz?“
„Nemohl bych si takové… mistrovské dílo dovolit, můj pane,“ vyhrkl Rámus ohromeně.
„Nejsem nějaký sedlák, který potřebuje své zboží prodávat. Jsme dohodnuti. Už mi k ničemu není.“
„Děkuji, můj pane. Nevím, co říct.“ Odmlčel se. „Máte i další? Moc rád bych je viděl.“
„Ne.“
„Ale co obrazy, které jste za ta léta namaloval?“
„Je čas, abys šel, mistře lékárníku. Mám moc práce. Obraz ti pošlu.“
Rámus se hluboce poklonil. Moidart si ho dál nevšímal a vrátil se k oknu.
Malý lékárník zamířil ke dveřím a náhle si uvědomil, že nevybalil mastičky. S povzdechem tady vak nechal a vyšel z místnosti.
Cestou ze schodů se mu točila hlava.
Uprostřed Eldacre visel na moidartových šibenicích tucet mrtvol. Tři muže mučili a před popravou jim vypálili oči.
A muž, který nařídil takovou ukrutnost, byl neobyčejně nadaný umělec, který dokázal několika tahy štětce zachytit krásu okamžiku a syrový majestát přírody.
Když Rámus vyšel ven, k domu právě přicházel mladý Gaise Macon s vojákem Mulgravem, a tak se zastavil a uklonil se.
„Dobré ráno, lékárníku,“ pozdravil Gaise Macon a zatvářil se ustaraně. „Jste v pořádku, pane? Vypadáte dost bledý.“
„Je mi dobře, můj pane. Slyšel jsem, že cvičíte,“ pravil a ukázal na dvě stříbrem vykládané soubojové pistole, které mladík držel v rukou.
„Ano, jsou to krásné kousky.“
Objevil se starý sluha Maldrak s koníkem. Rámus se Gaiscmu Maconovi znovu uklonil. Z mraků vykouklo slunce a světlo mladíkovi dopadlo na obličej. Ty zvláštní zelené a zlaté oči se mu zaleskly.
Přesně jako u portrétu na ochoze. „Máte oči své prababičky,“ poznamenal Rámus.
„To už jsem slyšel,“ odpověděl Gaise Macon. „Kéž bych ji byl poznal, jenže když zemřela, byl jsem ještě moc malý a vzpomínám si jenom na přísnou dámu celou v černém.“
„Lidé ji milovali,“ řekl Rámus. „Během epidemie plicního moru se svými dvorními dámami pracovala v nemocnici a pečovala o nemocné. Byla velice odvážná a zrovna tak soucitná.“
„Soucit není slovo, jež by člověk ve spojitosti s naší rodinou slýchal často,“ podotkl Gaise s trpkým úsměvem. „Rád jsem vás viděl, lékárníku.“
* * *
Maev Ringová zavřela účetní knihu a vrátila ji do spodního šuplíku skříně z borového dřeva. Na prstech měla inkoust, a tak vyšla ven a ze studně vytáhla vědro vody. Namočila si ruce, avšak inkoust úplně nepustil.
Vzhlédla k obloze a všimla si, že nad horami se sbírají bouřková mračna. Z domu vyšla Shula Achbainová, a když uviděla Maev, uklonila se jí. Byla strašně hubená, ale Maev potěšilo, že se jí do propadlých tváří vrátilo trochu barvy.
„Uklidila jsem nahoře, madam,“ ohlásila.
„Řekla jsem ti, že máš odpočívat, Shulo. A neříkej mi ‚madam‘. Jsem Maev Ringová, rodem horalka.“
Shula se plaše usmála a udělala další pukrle, než se vrátila do domu. Maev si vzdychla. Shula byla Varlishka, byť „Varlishka s kiltem“, jak se chudším lidem říkalo i mezi jejich vlastní rasou. Přesto by mezi jejími lidmi bylo nemyslitelné oslovit nějakou horalku „madam“. Nebylo divu, že Morain a ostatní varlishské ženy Shulu nenáviděly. Neměla smysl pro to, co se sluší a patří. Už dost špatné podle nich bylo, že se vdala za horala, natož aby se k nim ještě chovala jako k lepším lidem. Jenže Maev věděla, že Shula nemá žádnou sebeúctu. Neměla sebedůvěru.
Nicméně otázka Shuliny zlomené osobnosti teď nebyla pro Maev nejdůležitější. Po pokusu o vraždu moidarta bylo popraveno dvanáct mužů – všechno horalé. To samo o sobě nebylo nic překvapivého, ale tři z nich byli úspěšní obchodníci z Eldacre. Maev dva z nich moc dobře znala a pochybovala, že by se takového vražedného podniku zúčastnili. Ne, jejich zločinem bylo, že byli příliš úspěšní ve varlishském světě. Jeden z nich, Latimus Esher, vyráběl hliněné nádobí a jeho zboží se vozilo až do hlavního města. Ten prosperující podnik nyní patřil moidartovi.
Měj se na pozoru, říkala si Maev. Její vlastní podniky byly na vzestupu a navíc v poslední době investovala do tří

dobytčích farem na dalekém severu. Zřejmě se všemu, čeho se dotkla, začalo dařit. Už teď měla v domě schováno víc než pět set liber ve zlatě.
Na kopci se něco pohnulo. Maev si zastínila oči a uviděla Jaima, Kaelina a malého Bannyho. Vraceli se z horských luk. Když uviděla Jaima, nálada se jí zvedla. Narodil se mimo svou dobu a bez ohledu na to, co mu tvrdila, byl pravý horal. Byl silný, hrdý a rozzlobený a neustále se vzpíral varlishskému jhu. Jednou se neovládne, udělá něco unáhlenějšího než obvykle a skončí na šibenici.
Z toho pomyšlení se zachvěla. Bývaly doby, kdy byla přesvědčená, že po ní Jaim Grymauch touží, když ještě byli oba mladí. Čekala, že za ní přijde, jenomže on to nikdy neudělal. A pak se o ni začal ucházet Calofair. Byl to dobrý a laskavý muž, odvážný a silný. Třebaže ho milovala, nikdy se s ním necítila tak příjemně jako s Grymauchem. Kdykoliv byl Jaim pryč – což bývalo často – Maev se přistihla, že se dívá do kopců a touží po tom, aby se vrátil. Jenže pokaždé když se vrátil, začala se na něj zlobit. Později často nedokázala přijít na to proč.
Kaelin ho zbožňoval. Pro Maev to bylo dvousečné. Na Grymauchovi bylo hodně co obdivovat, jenom nechtěla, aby ho Kaelin napodoboval. Pomyšlení na chlapce s oprátkou kolem krku nedokázala unést.
Není to tvůj syn. Tahle myšlenka ji překvapila. Ne, Kaelin se narodil Gian, avšak Maev ho vychovala. Vlastní dítě bych nemilovala víc, pomyslela si.
Došli k domu. Kaelin jí zamával a vzal Bannyho dovnitř. Jaim zamířil ke studni a ponořil šufánek do vědra. „Umývala jsem si v tom ruce," upozornila ho Maev.
„O to bude sladší," opáčil Jaim s úsměvem a zhluboka se napil. „Bude z něho skvělej šermíř," pokračoval. „Dobře se hejbe a má pro strach uděláno."
„To je dneska pro horala k ničemu," poznamenala.
„Časy se mění," odrušil Jaim. „Na jihu se povídá o nepokojích. Král není oblíbenej všude. Minulej měsíc jsem slyšel, jak kupci mluví o nebezpečí občanský války. Hezká představa, co, jak se všichni ti Varlishové pobíjejí navzájem?"
„Na představě zabíjení není nikdy nic hezkého. Já zabila jediného člověka a pořád vidím jeho obličej."
„On si to zasloužil," zavrčel Jaim a tvář mu potemněla. „Zavraždil Gian."
„Ano, to je pravda. Nemluvme už o zabíjení. Tak co, půjdeš s námi na slavnost?"
„Chceš, abych šel?"
„Mně je to jedno, Grymauchu. Ale nedovolím, aby ses znovu opil a udělal mi ostudu. Jestli půjdeš, musíš mi slíbit, že se vyhneš stanům s pálenkou."
„To ti klidně slíbím, Maev. Na pití nebudu mít čas. Chci zápasit."
Maev se zhluboka nadechla a snažila se spolknout hněvivá slova, která se jí drala na jazyk. „Copak ty se nikdy nepoučíš, Grymauchu? Letos budou na turnaji i Varlishové. Šampióni, jak jsem slyšela. Muži, kteří si pěstmi vydělávají na živobytí."
„Já je zvládnu."
Levačkou mu vyťala políček, znělo to jako výstřel v dálce. Jaim rozzlobeně couvl. „Nebesa, zašlas moc daleko!" zařval.
„Ty to pořád nechápeš, Grymauchu?" optala se tiše. „Neviděl jsi tu ránu přijít. Jsi najedno oko slepý. Vím, že neohrabaný horal by toho při přátelském kole na oslavě nemusel využít, ale varlishský zápasník? Ten ti rozmlátí obličej na kaši."
Jaim chvíli mlčel. „Ano, v tom máš pravdu. Ale na to by ten mizera musel bejt na nohou." Zaťal pěst. „Víš, co to je? To je rigantský kladivo. Rád bych viděl Varlishe, kterej by mu odolal. Udeří jako blesk a přinese jenom temnotu." Náhle na ni mrkl. „A jestli mě ještě někdy uhodíš, ženská, tak přísahám, že si té přehnu přes koleno a to kladivo nechám dopadnout na tvůj zadek."
Ruka jí vyletěla. Jaim ji chytil za zápěstí. „Jedenkrát mě oblafneš, styď se. Oblafneš mě dvakrát, musím se stydět já."
„Pusť mě, ty halamo."
„Jenom jestli mi slíbíš, že mě už nepraštíš."
Maev se nevzpírala, jen se na něj zlobně mračila. Jaim se zazubil a pustil ji. „Vsadíš si na mě, Maev?"
„Já nesázím, Grymauchu. Ale dám ti pak na obličej studený obklad, až budeš krvácet. To ti slíbím."
Vzal ji za ruku a ona cítila jeho sílu. Jeho výraz se změnil a na kratičkou chvilku se zatvářil toužebně. Znovu ji pustil a stáli tam v neohrabaném tichu. Maev měla dojem, že Grymauch hledá správná slova.
Potom z kuchyně zavolal Kaelin. „Ty nenažranče jeden. Grymauchu, tys sežral celej koláč!"
Jaim se k němu otočil a zakřenil se. „A že byl báječnej. I když už mi trochu vyhládlo." A zamířil k domu.
Maev si třela zápěstí. Stále cítila jeho silné prsty.
* * *
Na kraji Eldacre byl obecní pozemek nazývaný Pětipolí. Dnes už byl obecní jen podle jména, protože větší část byla oplocená a připravená na čtyři hlavní sváteční dny v obětním kalendáři. Plot tady postavili před třiceti lety, čímž oddělili varlishské měšťany od horalů. Vstup do každé části hlídali pořadatelé, kteří každému Pannonovi zabránili vejít na špatné pole.
Mulgrave dorazil poměrně brzy, aby zajistil, že moidart bude pokud možno v bezpečí. Vyslechl důstojníky panské stráže a seznámil je se všemi nezbytnými opatřeními. „Neustále sledujte dav," přikazoval shromážděným vojákům. „Zajistěte, aby se k pánovi nikdo nepřiblížil na víc než dvacet stop. Zvlášť dávejte pozor na lidi, kteří budou příliš bledí. Když chce člověk spáchat promyšlenou vraždu, zpomalí se mu krev a on zbledne. Taky se dívejte těm, co budou nejblíž k pánovi, na ruce. Jestli je strčí do pláště nebo kabátu, postavte se mezi ně a pána."
Propustil vojáky a zavolal si červeně oděné pořadatele, kteří budou hlídkovat u branek. „Pokud najdete někoho na špatném místě, chovejte se dobrosrdečně," nakazoval jim. „Neurážejte je, jen je doprovoďte do správné ohrady. Vždy choďte po dvojicích. Pokud budete mít podezření, že hrozí nebezpečí, jeden by měl jít pro pomoc a druhý bude jenom

sledovat možného provinilce. Nejpravděpodobnější důvod, proč by se mohl horal nebo horalka dostat do špatné ohrady, je ten, že se jim tam zatoulá dítě a oni ho budou hledat. Ujistěte je, že dítě najdete a přivedete jim ho, a pak je vyprovoďte z ohrady. Je vám to jasné?“
„Proč bejt slušnej na horalský šmejdy?“ zeptal se vysoký hubeňour, stojící vzadu.
„Vaše jméno?“
„Jannie Clippets.“
„Už nejste pořadatel, Jannie Clippetsi. Vraťte plášť ceremoniáři.“
„Jenom jsem se zeptal,“ vztekal se ohromeně muž.
„Jestli vás dnes večer uvidím v pořadatelském plášti, zítra vás nechám zpráskat za to, že se vydáváte za moidartova úředníka,“ sdělil mu Mulgrave. „Vy ostatní jste rozuměli mým nařízením?“
Někteří zamumlali: „Jo,“ další jen kývli.
Mulgrave odešel. Hlidat moidarta nebylo nikdy snadné, protože ho spousta lidí nenáviděla. A oslavy se stávaly noční můrou. Na Pětipolí se sejde asi osm tisíc lidí, budou přecházet mezi stany a stánky a dívat se na vystoupení. Vrah by nejspíš přišel oblečený jako Varlish v černém, s bílou parukou. Získat vstupní žeton nebylo těžké a moidart bude celé odpoledne všem na očích. Jedna dobře mířená rána z pistole, a sebevíc stráží vraždě nezabrání. A pravděpodobně dojde i k dalším potížím.
Horalé se většinou mezi Varlishe nepouštěli. Trest byl příliš tvrdý: dvacet ran bičem. Totéž ale neplatilo obráceně. Mnoho varlishských měšťanů se rádo vydávalo do horalských ohrad, dívalo se na hod kamenem, přetahování a pěstní zápasy. Jídlo a pití tu byly levnější a letos navíc přibyla komplikace s tím, že pěstní turnaj byl otevřený. Bylo to hloupé a úvaha, jež za tím stála, jasná a sprostá. Přivést varlishské šampióny, aby zmlátili neohrabané horalské sedláky a honáky dobytka, a tak dokázat varlishskou nadřazenost v otázkách bojového umění. Nikdo zřejmě nezvážil možnost, že by horalé mohli dokázat opak. Moidart se k plánu nevyjádřil, ale Mulgrave cítil, že ho to podráždilo. Jakkoliv byl krutý, hloupý rozhodně nebyl. Dal Mulgravemu zcela jasně na srozuměnou, že u posledních kol nebude přítomen.
Slavnost pořádali eldacreští starší, výbor bohatých městských kupců, jemuž předsedal biskup z Eldacre. Rozpis soutěží byl jako obvykle vyvěšený bez toho, aby v něm stála zmínka o pánovi. Moidartova moc byla založena na dvou pilířích: daních a obraně. Do obětních svátků, patřících do jurisdikce církve, neměl co mluvit.
Mulgrave zamířil k prvnímu poli, kde se stavěl nejlepší kruh pro zápasy na vyvýšeném pódiu. Od kruhu vedly dva koridory, jeden do ohrady horalů a druhý do ohrady Varlishů. U kruhu samotného bude dav opět oddělen. Na varlishské části byly stupínky s lavicemi, horalé budou muset stát v blátě. Mulgrave si povzdechl.
Ke kruhu přišli dva muži a vylezli nahoru. Oba byli velcí, ale Mulgraveho pozornost přitáhl černovlasý hromotluk s velkým, plochým obličejem a obrovskýma rukama. Mulgrave ho poznal. Chain Shada, bývalý voják, který zbohatl díky svému rohovnickému umění. Mulgraveho překvapilo, že se profesionál jako Shada zajímá o tak bezvýznamnou událost. Kdysi vydělal dvě stě liber v Hlavním parku před čtyřiceti tisíci diváky. Prý vlastnil několik podniků v hlavním městě a dvě závodní stáje poblíž Baracumu. Proč by někdo takový cestoval stovky mil kvůli třiceti chaillingům?
Mulgrave se zájmem čekal, dokud si oba zápasníci neprohlédli kruh a neslezli na zem. „Dobrý den, mistře Shado,“ pozdravil Mulgrave. „Je pro nás čest, že jste navštívil naše město.“
„To určitě je,“ opáčil Chain Shada bez náznaku humoru. Měl několik palců přes šest stop, široká ramena a býčí šíji. Jeho obličej si i přes stopy více než stovky zápasů – obočí měl zjizvené a zploštělý nos – uchoval jistou divokou krásu. Oči měl tmavé, posazené daleko od sebe, a hluboký hlas. „Kdo jste?“
„Kapitán Mulgrave. Mám na starosti bezpečnost.“
„Bude se na mě moidart dívat ve finále?“
„Žel, ne.“
„Škoda. Přijde o hezký vystoupení. Čekám, že budu bojovat tady proti Gorainovi,“ dodal a plácl po rameni siláka vedle. „Je dobrý. Za pár let bude ještě lepší. Naštěstí budu tou dobou už v důchodu.“
„Viděl jsem vás bojovat se šampiónem z Goriasy,“ pravil Mulgrave. „Na hradě Werwick před čtyřmi nebo pěti lety. V prvním kole jste mu přerazil čelist, ale on marně bojoval ještě hodinu.“
„Jo, ten byl tvrdý,“ přitakal Shada. „Měl dobrou levo-pravou kombinaci a uměl používat hlavu. V jedenáctým kole mi čelem krásně rozbil nos. Myslel jsem, že oslepnu. Vy se zajímáte o zápasy?“
„Ne. Tehdy jsem byl taky ve službě. Ale vzpomínám si, že máte skvělou práci nohou. Vždycky v rovnováze, i když se dostanete do potíží.“
„Vseje v nohách, Mulgrave. Každá rána vychází z palců u nohy a každá přijatá se vstřebá a zmenší správnou prací nohou. Povězte mi, jsou tu nějací horalé, kteří by stáli za pozornost?“
„Pěstní zápasy tu nejsou zábavou, mistře Shado. Nepovažují se ani za řemeslo. Na vysočině zápas vypadá tak, že si dva chlapi vyměňují rány, dokud jeden z nich nepadne. Ale bude proti vám stát několik velkých chlapíků a do finále dostanete určitě pár ran.“
„Ne,“ odtušil Chain Shada. „Jsem tu, jen abych bojoval ve finále. Biskup mi nabídl padesát liber. Zajímá se o rohování a velice mě podporuje – aspoň mi to tvrdil.“
Mulgrave se na chvíli odmlčel. „To ale není moc sportovní, pane. Muž, proti kterému budete stát, bude muset bojovat s pěti… šesti protivníky, než se dostane do kruhu s vámi.“
„Půjdu na něj zlehka. Jak jsem říkal, je to spíš vystoupení a poskytne Gorainovi příležitost trochu se otrkat. Přece nezmlátím vlastního chráněnce.“
„Pravda, to chápu. Ale vždycky je tu možnost, že nebudete stát proti Gorainovi.“
„Myslíte, že mě nějaký horalský hňup dokáže porazit?“ ohrnul nos druhý muž. „Blbost!“
Mulgrave se na něho podíval. Stejně jako Chain Shada, i on měl široký obličej a lícní kosti a obočí zaoblená, takže se

mu kůže hned tak neroztrhne. Vyzařovala z něj jakási zachmuřená síla a Mulgravemu se od první chvíle nelíbil. V očích měl něco, co hovořilo o krutosti a zlovolnosti.
„Stačí šťastná rána, pane," odtušil Mulgrave, „uklouznutí, nával krve do hlavy. Takové věci se stávají."
„Leda houby!" štěkl Gorain. „Neporazili mě v sedmnácti zápasech. Žádnej smradlavej horal, co šoustá s vovcema, na mě nemá. Na to si můžete vsadit majlant, kapitáne."
„Já nesázím, pane."
„Nebyl by to hazard," podotkl Chain Shada. „Gorain má největší nadání, co jsem kdy viděl. Hodlám na jeho kariéře vydělat dvakrát tolik, co jsem vydělal na své vlastní. Příští měsíc bude zápasit v Baracumu na Královském klání. Tam si udělá jméno. A teď už musíme jít. Biskup nám slíbil biftek a uisge. Na celé vysočině prý lepší bifteky nenajdete."
„Totéž platí o uisge," ujistil ho Mulgrave.
„Mohl bych ji ochutnat, ale až po turnaji," prohlásil Chain Shada. „Zápasník potřebuje mít čistou hlavu."
„Starej zápasník možná," utrousil Gorain.
Mulgrave si všiml, jak se Chainu Shadovi mihlo v očích podráždění. „Rád jsem vás poznal, kapitáne," řekl. „Třeba bychom se mohli později večer sejít na kapku ty uisge."
„Budu se na to těšit, pane."
* * *
Wyrd už byla skoro vyčerpaná. Putovala daleko a její práce teprve začala. Tady, hluboko v lese Stromu přání, byla zima a ona se zachvěla a přitáhla si rozedraný plášť k ramenům. Hlavu si položila na větev pokrouceného dubu a snažila se odpočívat.
Ve Stromě přání zůstalo tak málo magie, že veškeré její úsilí bylo, jako by přikápla voňavku do zatuchlé tůně. To přirovnání ji rozčílilo, protože její celoživotní práce kvůli tomu vypadala zbytečná. Nebudu se cítit poražená, říkala si. Vytrvám.
Seidhe byli dávno pryč a země bez nich byla stále jalovější. A přesto magii, která kdysi vykvétala po celém kraji, nevytvořili Seidhe. Ti ji jen spoutali. Žila v srdcích všech živých tvorů, ale nejvíc vyzařovala z lidí. Všechny skutky z lásky, obětavosti, hrdinství a povinnosti přispívaly k magii, která krmila zemi a stromy, protékala mocnými horami a proudila v řekách a potocích. Matka zpívající dítěti, sedlák děkující za úrodu, dva milenci ruku v ruce na břehu řeky, hrdina stojící sám na dřevěném můstku proti nepříteli. Tak byla krajina obohacována.
Naneštěstí platil i opak. Skutky sobecké a pomstychtivé, chamtivé a lakotné myšlenky, temná krutost a vražda krajinu olupovaly, vysávaly z ní harmonii. Varlishové nebyli od základu zlí, ale jejich nadutost a touha po moci je zaslepovala před majestátem okolí. Hory pro ně byly jenom hromadami kamení, vydávajícími uhlí, zlato a stříbro, lesy zdrojem dřeva na lodě a domy. Jejich vysoké pece znečišťovaly oblohu černým kouřem, jejich kamenná města se stala semeništěm nemocí a jejich nekonečná, nenasytná touha po válce a dobývání s sebou přinášela celý oceán zoufalství, žalu a nenávisti. Jako hejna kobylek snášející se na pole, tak Varlishové požírali magii světa a kazili jeho duši.
Wyrd pocítila záchvěv hněvu a rychle ho potlačila. Nesměla v téhle chvíli dovolit, aby jejich zloba nalezla místo v její duši. „Nevědí, co činí," šeptla. Jako dítě, pobíhající sem a tam a dupající po mravencích. Nechápali, co vlastně ničí.
Z potoka opodál vylezl vodní hraboš a přeběhl palouk. Než zmizel v houští, loupl po ní očkem. Wyrd zavřela oči a hledala klid. Odpočívala tu už hodinu, podřimovala, snila o svém mládí a vzpomínala na první den, kdy potkala ducha Riamfady. Bylo jí sedm, sbírala pro mámu bylinky na kraji lesa Stromu přání a on vystoupil z hvozdu a promluvil k ní. Vypadal prostě jako mladý horal, světlovlasý a milý na pohled. „Pojď se se mnou projít," vyzval ji.
„Do lesa bychom neměli chodit," namítla. „Je to zakázané."
„Ne pro nás, Caretho."
„Zkáza potká každého smrtelníka, který do lesa vstoupí. Každý to ví."
„Ne každého smrtelníka. Chodíval tam Connavar i Rheg. Věř mi. Pojď."
Caretha si přehodila pytlík s bylinkami přes rameno, vzala ho za ruku a zašla do lesa. Stále žasla, že to udělala. Její matka ji varovala před cizinci a jejich nečistými způsoby.
Riamfada ji zavedl na malý palouk, kde hořel oheň a nad ním na trojnožce visela měděná konvice. Z hubičky stoupala pára. Paloukem se nesla sladká vůně, na niž nikdy nezapomněla. Riamfada se posadil k ohni a utrhl malý modrý kvítek, který jí ukázal. Květinka byla skoro uschlá, okvětní plátky ztrácely barvu a na okrajích byly zahnědlé. Riamfada ji sevřel v ruce a natáhl se. Holčička se předklonila. Riamfada otevřel dlaň. Na ní mu neležela květina vadnoucí, ale zářící barvami, modrá jako letní obloha při západu slunce, se středem bílým jako padlý sníh. Znovu zavřel pěst. Když ji otevřel tentokrát, kvítek byl pryč a místo něj držel malou stříbrnou sponu ve tvaru květiny.
„To je chytrý trik," podotkla. „Můžu si sáhnout?"
„Můžeš si sáhnout a nechat si ji, Caretho."
Dívenka si sponu připnula na šaty. „Je moc krásná," pochválila.
„Vidět ji dokážeš jenom ty."
„Proč?"
„Protože je kouzelná a je jenom tvoje."
„Umí čarovat?"
„Zatím ne. Ale bude."
„Kdy?"
„Až tě naučím všemu, co potřebuješ vědět."
Dotkla se spony. Byla teplá a při doteku ji zasvrbčly prsty. „Bydlíš někde poblíž?" zeptala se ho.
„Ne. Zemřel jsem tady poblíž," odpověděl.
Wyrd se vrátila do přítomnosti a usmála se, jak si vzpomněla, že takové prohlášení holčičku sebeméně nepřekvapilo.

Na Riamfadu vzpomínala s láskou a cítila se osvěžena. Sklopila zrak a dotkla se maličké spony na vybledlých zelených šatech. Stále ji svrběly prsty.
Vstala a vrátila se k práci.
Vybalila krystal z černého sametu, podržela ho v dlaních a znovu začala se zaříkáváním, jemuž ji před mnoha a mnoha lety naučil Riamfada. Oprostila se od všech starostí a břemen a soustředila se jenom na to, co bylo čisté a jasné: na svěží vzduch, zpěv ptáků na stromech, šustění listí kolem. Představila si energii proudící ze slunce, zlatou a posilující, energii z vod potůčku, bílou jako svědomí světce, energii ze stromů, léčivou a zelenou.
„Jsem nádoba, prázdná a čistá," říkala a cítila, jak ji začíná plnit síla. Krystal v dlaních byl stále teplejší. Barva se pomalu změnila z bílé přes šedou až v černou. Vyrůstaly v něm zlaté žilky jako stébla žluté trávy. Houstly a zvětšovaly se, až krystal zmizel a místo něj tu byl kus něčeho, co vypadalo jako zlato.
Wyrd unaveně vzdychla, vstala a zanesla zlatý valoun doprostřed palouku, kde ho položila do usychající, žloutnoucí trávy. Poklekla vedle něj a pronesla sedm slov moci.
Krystal se rozzářil. Tráva kolem něj zhoustla a získala smaragdově zelenou barvu. Wyrd zavřela oči. Jak z krystalu proudila magie, v trávě vykvétaly modré kvítky. Magie se rozlévala po palouku, až se dotkla starých dubů.
Když otevřela oči, palouk byl zelený, tráva bohatá a sametová, stromy se nalévaly novým životem. Vzduch sladce chutnal po medu a sluneční světlo se odráželo od vod potůčku.
Wyrd si lehla do trávy a usnula hlubokým spánkem.
Ve snu uviděla Riamfadu. Procházel se ve stínu hor, jaké nikdy neviděla. Krajina byla neobyčejně krásná a překypovala magií: kolem velkých jezer poletovali ptáci, na pláních rostla tráva a bylo tu plno zvěře.
„Co je tohle za místo?" zeptala se ho.
„Domov," odpověděl jí.
* * *
Chainu Shadovi stačilo pár minut, aby si uvědomil, že nemá biskupa z Eldacre rád. Během hodiny ho už vyloženě nesnášel. Jen Pramen věděl, co by cítil, kdyby v jeho společnosti musel strávit celý den.
S Gorainem povečeřeli v biskupově pohádkově vybaveném sídle za Albitaneovou katedrálou. Dům byl z vápence obloženého mramorem a pyšnil se hedvábnými koberci z východu, krajkovými závěsy a nábytkem potaženým nejměkčí kůží. Všude se hemžili sloužící v červené livreji, kteří leštili, čistili, přinášeli a odnášeli. Biskup byl uprostřed toho všeho dění jako obrovský, nafouknutý červený pavouk. Chain si uvědomil, že ho začal nesnášet už od prvního pohledu. Jako zápasník a atlet opovrhoval nenasyty a biskup byl tak tlustý, až na něm málem praskala kůže. Chain nedokázal odtrhnout oči od zlatých prstenů na každém jeho prstě.
Z jídla, které jim slíbil, se vyklubala hotová hostina: tři pečené husy, sele, několik pečených kuřat a mísy v páře vařené zeleniny polité máslem. Byly tu koláče a paštiky, vína, pivo a tvrdý alkohol a dvacet hostů hltalo, jako by měsíc nejedlo. Chain si objednal biftek se šťávou a topinky. Vína ani piva se nedotkl a podráždilo ho, že Gorain si zlatou uisge neodřekl.
„Ani ne za dvě hodiny bojuješ," varoval ho.
Gorain se usmál. „Zápasím líp s plným žaludkem."
Nikdo nezápasí líp s plným žaludkem, pomyslel si Chain, ale nehádal se. Nakonec to byl spíš zábavný výlet než skutečné klání.
Biskup Chaina usadil po své pravici a začal mu vykládat, jak poctěný je, že u jeho stolu sedí legendární Chain Shada.
„Viděl jsem většinu vašich zápasů. Pozoruhodné. V mládí jsem taky zápasil, víte." Zaťal kulatou pěstičku. „Měl jsem docela silnou ránu."
A teď máš silný pupek, pomyslel si Chain. Služebná biskupovi dolila zlatý pohár rudým vínem. Tlusťoch se na ni usmál a poplácal ji po zadečku. Chain odvrátil zrak. Všiml si, že tu nikdo ani slovíčkem nepoděkoval Prameni za jídlo, a teď viděl, že je biskup nejen nenasyta, ale také chlípník. Přinejmenším to bylo skličující.
Zdvořile poslouchal, co biskup vykládá. Byl to příběh jeho tuze úspěšného života, zdánlivě nekonečné anekdoty ilustrující jeho moudrost, intelekt a ohromnou úctu, již požíval po celé říši. „…Král mi k tomu blahopřál. Řekl, že se zřídkakdy setká s člověkem tak…"
Užvaněným, pomyslel si Chain.
„Proč jste mě pozval k účasti na vašem turnaji?" zeptal se nakonec, spíš aby změnil téma, než že by chtěl znát odpověď.
„Tihle horalé potřebují, aby je někdo odkázal do patřičných mezí," sdělil mu biskup. „Jsou jenom těžko zvladatelní a vzpurní. Nedávno se dokonce pokusili zabít našeho moidarta. Jenom jim prospěje, když uvidí nadřazenost varlishských zápasníků."
„A to taky uvidí," prohlásil Gorain a naklonil se k biskupovi. „Zpřelámu jim všechny kosti, zničím jejich naděje i jejich srdce." Vyprázdnil pohár a zvedl ho ke služce, aby mu dolila.
„Už jsi vypil dost uisge," napomenul ho Chain.
„Co jseš, moje matka?" opáčil Gorain se smíchem.
Něco v Chainu Shadovi se zlomilo. Podíval se na Goraina a poprvé se přinutil vidět dál – až za jeho nadání. Ano, mohl by se stát velikým rohovníkem, ale neměl potřebnou disciplínu.
Chain se zhluboka nadechl. „Ne, nejsem tvoje matka," připustil. „Jsem člověk, který si myslel, že jsi dědicem mé koruny. Mýlil jsem se. Dělej si, co chceš, Goraine. Už nejsi můj chráněnec." Vstal a poklonil se biskupovi. „Děkuju vám za jídlo, pane. A teď se musím jít připravit."
„Počkej, Chaine," vykřikl Gorain. „Tohle přece není nutný. Mrzí mě to. Dobrý?"
Chain si ho nevšímal a šel pryč.
Gorainovi potemněla tvář. „Nepotřebuju tě," křičel. „Probojuju se až na vrchol i bez tebe."

Chain se při odchodu z panského sídla zlobil sám na sebe. Odmítl nabídku nechat se odvézt kočárem k domu, kde byl ubytován, vyšel z brány a vydal se po široké třídě vedoucí ke katedrále. Byla to působivá budova se dvěma věžemi, tvarem připomínající bílou korunu. Vrata byla otevřená dokořán a on zašel dovnitř. Těšil se z chladné, klidné atmosféry. Uličky lemovaly sochy svatých a na lavicích byly poházené červené sametové podušky. Jakýsi mladý kněz pokládal na sedadla listy papíru.
„Dobrý den, bratře," pozdravil. „Kéž ti Pramen požehná."
„Většinou to dělá," opáčil Chain. Mnoho soch bylo ozdobeno zlatými vavříny a obrazy na zdech měly zlacené rámy. „Vidím, že kostel je bohatý."
„Pravda, bratře. Do naší kongregace patří nejlepší občané Eldacre, bohatí a vlivní muži, kteří se starají o všechny naše potřeby."
„Podle mých zkušeností bývají bohatí málokdy nejlepší," sdělil mu Chain. „Ale já jsem jenom ubohý zápasník, narozený v chatrči. Co můžu vědět?"
Kněz se na něj nejistě usmál a pokračoval v roznášení papírů.
Chain se chvíli procházel po katedrále a pak vyšel ven.
Buď k sobě upřímný, říkal si. Vždycky jsi věděl, že Gorain je nedisciplinovaný a neotesaný. Tak proč jsi to skončil teď? Gorain má pořád víc talentu než všichni zápasníci, které jsi poznal za deset let. Ještě by ti mohl přinést bohatství.
Máš třicet šest let, připomněl si. Brzy budeš muset odejít, nebo strpět porážku od nějakého mladého, silného vyzyvatele, co tě zatluče do země.
Proč teď? Ta otázka se mu vrátila. Šlo o to, že když uviděl Goraina ve společnosti toho tlustého chlípníka, uvědomil si, že Gorain sám není o moc lepší. Byl to jenom chvastoun, a jako většina jemu podobných, se bál. Někteří muži zápasili, protože rádi vyhrávali, jiní proto, že se báli prohrát. Gorain patřil do druhé skupiny. Nikdy se z něho nestane šampión.
„Ještě chvíli budu bojovat," řekl si nahlas. „A až mě nějaký mladý zmetek složí, aspoň bude vědět, že porazil nejlepšího."

5

TAYBARD JAEKEL SE NA SLAVNOSTI NEBAVIL, i když to předstíral. Občas skoro dokázal sám sebe přesvědčit. Dnešek byl jedním z těch dnů. Oblečený v nejlepší košili a spodcích a ve starém kabátě po tátovi se přidal k ostatním ze Starých Vrchů na dvouhodinovou cestu do Eldacre. Prodřená bílá paruka patřívala jeho dědečkovi a jeho cestou štípal pot.
Den byl hezký, v dálce se však sbíraly mraky a vzduch byl stále studený vzpomínkou na zimu. Kousek před ním šel Kaelin Ring s Charou Wardovou. V jednoduchých žlutých šatech a světle modré šále vypadala krásně. Taybard ji pozorně sledoval. Občas natáhla niku a dotkla se Kaelina, jak si tak s ním povídala, nebo se naklonila a něco mu pošeptala, přičemž se o něho otřela ramenem. Taybard se snažil necivět. Přenesl zrak na Kaelinovu tetu Maev. Ta kráčela po boku obrovského jednookého horala Jaima Grymaucha. Všichni o něm říkali, že je v podstatě jenom psanec, který jednou skončí na šibenici, ale Taybard ho potají obdivoval. Vloni v létě se v krčmě popral se třemi siláky a vyhrál.
Za nimi šli Banny a jeho máma Shula. Taybard měl Bannyho rád. V tom chlapci nebyla žádná zloba a Taybard Lussovi Campionovi a Kammelu Bardovi zabránil, aby mu ubližovali. Luss Bannyho z nějakého důvodu nenáviděl, třebaže když se ho někdo zeptal, nedokázal vysvětlit proč.
Na silnici bylo asi padesát lidí a další se přidávali z domů na kraji vesnice.
Pomalu šli do kopce, z jehož vršku byl v dálce vidět hrad a město pod ním. Zvedal se vítr. Taybardovi se ulevilo, že se mraky vrátily do hor.
Z posledního domu se vynořili Luss Campion a Kammel Bard, zahlédli Taybarda a připojili se k němu.
Oba mladí muži měli černé kabáty a špatně padnoucí paruky. „Vypadá to, že nakonec pršet přece jen nebude," prohodil Luss.
„Jo."
Luss a Kammel měli také nejlepší šaty, byť, jako i v Taybardově případě, „nejlepší" znamenalo nejméně spravované. Luss měl na kabátě záplatu a Kammel spodky tak obnošené, až se původní černá barva změnila v pudrově šedou. Taybardovy vyleštěné střevíce měly proděravělé podrážky a byly vycpané papírem.
Pravda, byli oblečení lépe než většina horalů, ale jakmile je na slavnosti oddělí, všichni tři budou vypadat přesně na to, čím byli: „Varlishové v kiltu". Všude kolem budou občané Eldacre v nejlepších šatech a budou utrácet stříbrňáky u stánků. Taybard měl v kapse tři měděné daeny: dost na džbánek piva a kousek koláče na varlishských polích.
„Už jsi slyšel o Grymauchovi?" zeptal se tlouštík Kammel Bard.
„A co?" podivil se Taybard.
„Přihlásil se k zápasu."
Luss se zasmál. „Zřejmě neslyšel o Gorainu Wollamovi a Chainu Shadovi. Oba mu utrhnou tu jeho ošklivou palici."
„Chain Shada bude zápasit?" užasl Taybard. Ten muž byl legenda.
„Říkal to táta," oznamoval Kammel.
„Varlishové proti horalům? To se smí?"
„Naši hoši možná budou bojovat s jednou rukou uvázanou za zády," podotkl Luss. „Aby to bylo víc fér."
Taybard neříkal nic. Chara Wardová chytila Kaelina Ringa za ruku. Zlaté vlasy se jí ve slunci leskly a Taybard měl pocit, jako by mu někdo pomalu kroutil nožem v břiše.
„To by mělo být zakázaný," říkal Kammel Bard. „Aby se horalská špína spojovala s varlishskýma děvčatama, to by mělo být prohlášený za zločin. Táta říká, že to znečišťuje naši krev. Slabší rasy by měly mít zakázaný brát si někoho zvenčí."

„Nebesa, tvá babička přece byla Pannonka!“ vybuchl Taybard. „Každý to ví. Znamená to, že nejsi čistej, Kammeli?“
„To je hnusná lež! Okamžitě to vemeš zpátky.“
„Kamarádovi se takový věci nepovídají,“ přisadil si Luss Campion.
Přerušil je dusot kopyt. Zástup ustoupil stranou a kolem projeli čtyři krunýři. Taybard v čele poznal seržanta Bindoa. Když se přiblížil ke Kaelinu Ringoví a Jaimu Grymauchovi, zpomalil koně, ale na muže se nepodíval. Upíral oči na Charu Wardovou.
„Tady je další, kdo nechce vidět naši varlishskou krev pošpiněnou,“ ucedil Luss Campion. „Strýček Jek ví, jak na ty parchanty.“
„Nemám ho rád,“ zabručel Taybard.
„Třeba bys mu chtěl říct, že má taky v žilách horalskou krev,“ usápl se na něj Kammel Bard.
Taybard se ke kamarádovi otočil a viděl, jak ublíženě se tváří. „Promiň mi to, Kammeli. Přátelé by si neměli ubližovat.“ Napřáhl ruku.
Kammel ji nevzal na vědomí. „Bereš to zpátky?“
Taybarda se zmocnil hněv. „Něco ti povím. Zítra spolu zajdem do kostela a projdem si záznamy v matrice. Sahají dvě stě let zpátky. Najdem záznamy o tvý babičce a uvidíme, co tam stojí. Jestli píšou, že byla Varlishka, tak padnu na kolena a odprosím tě.“
„Mor na tebe!“ zaječel Kammel Bard. „Už nejseš můj kamarád.“ A s tím odkráčel.
„Proč jsi to udělal?“ zeptal se Luss Campion.
„U oběti, Lussi, ty víš, že má pannonskou krev. Tak co je to za blbý řeči o špinění krve? Většina Varlishů ze Starejch Vrchů má nějaký horalský příbuzný. Všichni to vědí. Proto taky, až přijdem na slavnost, se na nás budou Varlishové z města koukat pěkně svrchu. Proto nám říkají ‚kilťáci‘. Cítíš se kvůli tomu být menší chlap?“
„Já v žilách nemám žádnou horalskou krev,“ prohlásil Luss Campion. „A zabiju každýho, kdo bude tvrdit opak. Moje krev je silná. Varlishská.“
„Silná krev? Tihle horalé před sto lety přepluli moře a vyplenili Kámen, Zničili každý vojsko, který se proti nim postavilo. Myje porazili tak, že jsme jim vypalovali vesnice, ničili úrodu a vraždili jejich ženy a děti. Oni nejsou slabí, Lussi. Jsou jenom přemožení.“
„Takže jsou slabí. Varlishové jsou nepřemožitelní a nezdolní. Ale je jasný, komu jsi věrný. Jenomže, jako chudák Kammel, i ty patříš k horalům. On má aspoň sílu odolávat volání svý pošpiněný krve a chce být Varlish. Co chceš ty, Tayi? Horalku za ženu a k bydlení díru vyhrabanou v zemi?“
Taybarda nenapadla žádná odpověď. Myšlenky mu vířily hlavou, ale nedokázal je vyslovit nahlas. Ano, byl hrdý na to, že je Varlish, jenomže proč by měla být tato skutečnost spojená s opovržením k ostatním? A pokud jsou horalé tak slabí, bezpáteřní a bez ctižádosti, proč se jich bát? říkal si.
Luss Campion odešel za Kammelem Bardem.
Taybard se zlobil sám na sebe kvůli tomu, že si je znepřátelil. Tradiční varlishské hodnoty přijímal bez ptaní až do chvíle, kdy se setkal s wyrd. Ve svůj lid věřil s železnou prostotou.
Jeho potíže začaly, když mu oznámila, že je Rigante.
Její slova se mu vlila do duše a ze srdce mu spadl kámen, třebaže nevěděl proč.
* * *
Když dorazili první lidé ze Starých Vrchů, u různých vstupů na Pětipolí už bylo dost rušno. U vchodů stáli pořadatelé v červených pláštích. Varlishští diváci vyndali malá červená kolečka, na nichž byla vyražena daňová čísla jejich rodin, a byli uvedeni napravo, kdežto horalé trpělivě čekali, než je pustí doleva.
Kaelin Ring se cítil nepříjemně. Chara Wardová ho znovu vzala za ruku a netvářila se, že by se od něho chtěla oddělit a následovat svoje varlishské sousedy. Luss Campion a Kammel Bard již prošli a Taybard Jaekel právě podával svoje kolečko pořadateli. Davem procházel jeden krunýř. Kaelin se na něj podíval. Byl to seržant Bindoe, a když přistoupil k Chaře Wardové, mračil se jako ďas.
„Tudy, slečinko,“ pravil a ukázal jí, aby jej následovala. Chara se zatvářila nejistě. „Varlishskej prostor je napravo,“ zdůraznil krunýř. „Stojíte ve špatný frontě.“
„Já vím, kde stojím, seržante,“ ujistila ho. „Není proti zákonu vstoupit mezi horaly.“
„To je pravda, slečinko. Jakmile začne oslava, Varlishové můžou jít tam, kam chtějí. Ale oslava ještě nezačala a vy jste nepředložila pořadateli svý kolečko. Jakmile to uděláte a vejdete do správnýho prostoru, můžete si dělat, co budete chtít.“ Lidi už na ně zírali a Chara zrudla.
„Radši běž, holka,“ vybídl ji Jaim Grymauch. „Uvidíme se později.“
Chara se chvíli nehýbala, pak pustila Kaelina a postavila se za Taybarda Jaekela. Seržant Bindoe šel za ní, naklonil se a pošeptal jí něco, co Kaelin neslyšel. Taybard Jaekel to však zaslechl, a Kaelin viděl, jak mladík bledne vzteky. Otočil se, jenže Bindoe mezitím odešel.
Chaře bylo do pláče. Kaelin zaslechl, jak Taybard říká: „Nevšímej si ho, Charo. Já budu hrdej, když půjdeš se mnou, a jakmile projdem, doprovodím tě zpátky mezi horaly.“
Horalská řada se pohnula. Kaelin se ohlédl, jenže Chara s Taybardem již zmizeli v davu. Jaim mladíkovi položil ruku na rameno. „Musím se zapsat na turnaj. Uvidíme se za chvíli u toho pekařskýho stánku.“ Kaelin přikývl. Události u vchodu ho dost vyvedly z míry.
Zavěsila se do něj tetička Maev. „Nenech se od Bindoa rozčílit, Kaeline. Je to šmejd. Zapomeň na něj. Hele!“ řekla a ukázala přes pole. „Támhle jsou žongléři. Vždycky se mi moc líbilo, jak jsou šikovní.“
Banny přítele poklepal po ruce. „Půjdem se kouknout?“
„Proč ne?“ odtušil Kaelin.

Chvíli se jen tak potulovali. Už tu byly tisíce diváků a na silnicích vedoucích do Eldacre byli vidět další příchozí. Pětipolí se rychle zaplňovalo. Na severu byl prostor pro jezdce, což byla zábava hlavně pro Varlishe, poněvadž většina horalů nevlastnila koně. Byly tu postavené zvláštní, sklopné ploty, aby si koně a jezdci pokud možno neublížili, a na druhém konci pořadatelé upevňovali slaměné panáky na stojany pro ukázky bojového umění. Kaelin se rád díval, jak se jezdci ženou přes pole, tasené šavle se jim blyští ve slunci, a sekají panákům hlavy. Jezdci byli výborní. Slamění panáci byli přivázaní na provaze a schovaní, a až se jezdci přiblíží, muži je rozhoupou. Cílem bylo během čtyř jízd utnout hlavy co největšímu počtu panáků.
Stánky na horalském poli už byly postaveny. U východního konce ohrady vystavovali zboží hrnčíři, šperkaři, krejčí a nožíři. Na jižním konci byli obchodníci s dobytkem a kupci prodávající zemědělské plodiny. Tady to kypělo činností. Horalé neuvěřitelně rádi smlouvali. Muž dokázal prosedět celé hodiny a obhajovat přednosti – pokud ho vlastnil – toho kterého orného či tažného vola nebo nedostatky nějakého koníka či vlkodava, pokud nebyl majitelem.
Kaelin a Banny procházeli mezi lidmi a mířili ke stánkům s jídlem a hrubým lavicím vedle. Kaelin pořád pokukoval po varlishské části a hledal Charu Wardovou.
Ucítil vůni pečínky a uvědomil si, jaký má hlad. Krajíc tmavého chleba s máslem ke snídani byl po dvouhodinové chůzi jen vzpomínkou. Ohmatal pár penízků v kapse a rozhodl se, že počká do večera.
Uprostřed pole byly provazem ohrazené tři kruhy a v jednom již zápolili dva muži. Rány jen pršely a diváci se přibližovali. Kaelin poznal jednoho ze zápasníků, honáka z osady Vysoké Borovice, půl dne cesty od Starých Vrchů. Zápas byl krutý a krátký, honák svého protivníka zastihl vysokým pravým hákem a srazil ho na zem.
„Nevěděl jsem, že zápasy už měly začít," ozval se Banny.
Jeden vysoký horal, stojící opodál, se otočil a řekl: „Tohle není zápasnické kolo. Přihlásilo se třiatřicet mužů, takže dva si museli rozhodnout, který z nich se bude moct zúčastnit." Náhle zaklel. Kaelin si všiml, že hledí na velkého, tmavovlasého muže odcházejícího od kruhu. Přes svalnatý trup se pohyboval s půvabem.
„Kdo je to?" chtěl vědět Kaelin.
„Chain Shada. Je to ten varlishský šampión. Prý má za sebou sto zápasů a ani jednou ho neporazili. Má rozdrtit vítěze turnaje." Hněv a opovržení v jeho hlase Kaelina překvapily.
„Proč říkáte ‚rozdrtit'?"
„Jen si to vezmi, mládenče. Dvaatřicet zápasníků. Muž, který bude stát proti Chainu Shadovi, bude mít vybojováno pět zápasů, kdežto Shada sám bude odpočatý a nezraněný. Ale podívej se na to z druhý strany. Kdyby měl Chain Shada projít pěti tvrdými souboji, i já bych ho v šestým nejspíš dostal. Ale nebude to asi tak zlý," dodal s lítostivým úsměvem. „Ten druhý varlishský zápasník je skoro stejně dobrý jako Shada, takže hádám, že ve finále budou stát proti sobě. Bude dobrý vidět, jak jeden Varlish mlátí druhýho."
„Můj strýček Jaim je porazí všechny," tvrdil věrně Kaelin.
„Grymauch zápasí?"
„Ano."
„Tak to tu asi nechci zůstat a koukat se na to," pravil muž smutně.
„Je to skvělý zápasník."
„To já vím, mládenče. A taky jednooký." Zvedl ruku. „Jak daleko je moje ruka od tvýho obličeje?"
„Asi dvě stopy."
„Víš, jak jsi to odhadl?"
„No jistě. Přece to vidím."
„Ano. Obě oči zaostříš na ruku. Proto máš dvě oči, abys mohl odhadovat hloubku a vzdálenost. Jednooký muž hloubku nevnímá. Navíc má omezený zorný pole. Grymauch je tvrdý a, nebesa, je to horal, se kterým bych ses vydal přes hory, ale nechci vidět, jak vleze do kruhu s jedním z těch mizerů. Bude mít štěstí, jestli ho neoslepí."
Tetička Maev přišla se stejnou námitkou a Kaelin se náhle polekal. Nalákal Grymaucha do zápasu, a pokud se mu něco stane, bude to jeho chyba. Poodešel od kruhu a rozhlížel se mezi lidmi. Banny se k němu připojil.
„Myslíš, že měl pravdu?"
„Nevidíš někde Grymaucha?"
„Ne."
Společně se vrátili ke stánkům s jídlem. Konečně Jaima našli, jak sedí pod uschlým stromem. Popíjel z hliněného hrníčku. „Doufám, že to není uisge nebo pivo," podotkl Kaelin a posadil se vedle něj. „Tetička Maev ti uřízne uši a vrátí ti je jako přívěsek kolem krku."
Jaim se zakřenil. „Je to voda, Havrane."
„Nechci, abys zápasil, Grymauchu," řekl Kaelin.
Jaim se zatvářil překvapeně. „Nechceš mě vidět, jak zmlátím ty Varlishe? Proč?"
„Mohli by ti ublížit."
„Oni mi ublíží. Nikdo nevleze do kruhu, aby nevěděl, že ho to bude bolet. Co ti dělá starosti doopravdy?"
Kaelin chvíli mlčel. „Oni jsou zápasníci, kteří to dělají pořád. Je to jejich řemeslo. Chain Shada vybojoval sto zápasů a nikdy neprohrál."
„Já vím. Jednou jsem ho viděl bojovat. Pohybuje se jako tanečník. Pokaždý když ho chtěl jeho soupeř praštit, obratně uhnul. Muselo to být jako snažit se zasáhnout list ve větru. Byl to nádhernej pohled."
„A ty si myslíš, že ho porazíš?"
„Nejde o to ho porazit, Kaeline," vysvětloval Grymauch. „Jde o to být ochotnej se mu postavit. Jsme poražená rasa. Proti tomu se nedá nic namítat. Je to jen smutnej historickej fakt. Ale já nejsem poraženej. Jsem Rigante. Na světě není člověka, kterýmu bych se bál postavit."

„Máš jenom jedno oko. Mohl bys o ně přijít.“
„Ano, a taky by na mě mohl spadnout strom. Teď vy dva kluci padejte a bavte se. Za chvíli mě čeká zápas a musím se soustředit. Pryč s váma.“ Grymauch se opřel o strom a zavřel oko. Kaelin chtěl ještě něco říci, ale Banny mu poklepal na rameno a oba odešli.
„Kéž bych se o tom turnaji nikdy nezmínil,“ povzdechl si Banny.
* * *
Chain Shada sledoval Gorainova první dvě kola a cítil se trapně. Všechny souboje varlishského zápasníka se odehrávaly na vyvýšeném dřevěném kruhu, aby neutrpěl tím, že by musel přejít do horalské ohrady a zápasit na blátěném plácku vymezeném provazy.
Gorainův první zápas trval jen chviličku: po těžkém levém háku následoval drtivý pravý. Velký horal sebou praštil na prkna a zůstal nehybně ležet. Varlishský dav nadšeně zařval. Druhé kolo bylo delší, ale jenom proto, že si Gorain se svým soupeřem pohrával. Byl to vousatý honák s desetkrát větší odvahou než schopnostmi. Pořád se nechtěl vzdát, vždycky si naběhl na Gorainovu levačku a po úderu se mu hlava zvrátila dozadu. Gorain rány stahoval a soupeře snadno rozebíral na kusy. Když se ve čtvrtém kole konečně dal do práce, málem ho zabil, jak ho udržoval na nohou ošklivými zvedáky, než s ním levačkou praštil do provazů. Muž měl obličej doslova na cucky a pomocníci ho museli odnést, než z prken otřeli krev.
Chain toho měl dost. Vstal a vydal se k jídelním stánkům. Když vstoupil, uklonil se mu pořadatel v červeném plášti.
„Myslím, že kilty si vaši návštěvu zapamatují, pane,“ podotkl.
Chain kývl a vešel. Jakási mladá žena mu donesla pohár jablečného moštu a Chain zašel dozadu, kde u železného ohřívadla naplněného řeřavými uhlíky stálo několik lavic. Zahlédl tam toho mladého bělovlasého důstojníka – Mulgrave se jmenoval? – jak rozmlouvá s několika pořadateli, a za ním stál černě oděný šlechtic s orlím zrakem, zabraný do hovoru s tlustým biskupem v červené pláštěnce. Chain v duchu cosi zaklel a už se chtěl otočit, když ho biskup zahlédl.
„Můj milý,“ zahřímal. „Připojte se k nám. Dovolte, představím vás našemu moidartovi.“
Zápasník k nim došel. Oba muže dost převyšoval. Uklonil se moidartovi a jejich pohledy se setkaly. Chain cítil, jak se ho dotklo cosi chladného. Instinktivně poznal, že proti němu stojí velmi nebezpečný muž.
„Jsem poctěn, že se s vámi setkávám, můj pane.“
„Doufám, že zajistíš, aby tento nesmysl skončil dobře,“ podotkl moidart. Biskup byl rozpaky celý rudý.
„Jak by to mělo skončit, pane?“ chtěl vědět Chain.
„Vůbec to nemělo začít, pane,“ prohlásil moidart. „Je to neobyčejná hloupost. Ale na závěr dne musí být vítězem Varlish. Rozumíš? Cokoliv jiného by bylo… nebezpečné. Pro všechny zúčastněné.“
„Je to jenom zábava pro naše lidi,“ namítl biskup. „Žádné nebezpečí nehrozí, můj pane.“
„Jsi hlupák. Vysvětli mu to, zápasníku. Pověz mu o tom nebezpečí.“
Chain se biskupovi podíval do očí. Druhý muž byl vyděšený. „Dokonce i nejsilnější zápasníky, nejskvělejší šampióny může zasáhnout šťastná rána, která jim zamíchá mozkem. Nebo můžou uklouznout na zakrváceném prkně právě ve chvíli, kdy se soupeř rozmáchne. Nic není jistý.“
„Ale… ale… Gorain říkal, že porazí každého horala.“
„Teoreticky by to měl dokázat,“ přiznal Chain.
„Jestli prohraje,“ řekl moidart, „zničíš muže, který ho porazí.“
„Jsem tu kvůli ukázkovému zápasu, můj pane. Pokud by Gorain prohrál – což je nesmírně nepravděpodobný – muž, který ho porazí, bude mít za sebou pět nebo šest soubojů. Nebude ve stavu, aby mi mohl čelit.“
„Tak s jeho porážkou nebudeš mít potíže,“ usoudil moidart. „Důsledky opačného výsledku budou vážné.“ Bez dalšího slova odešel a biskup se coural za ním.
Chain už byl rozzlobený, třebaže to nedával znát. Nechal mošt nedotčený a vydal se mezi diváky. Lidé se na něj všude usmívali a mávali mu, někteří se mu dokonce klaněli.
Nevrátil se k pódiu, ale místo toho se vydal do horalské ohrady. Tady se nikdo neklaněl, ale cítil na sobě pohledy. Přijet na sever byla obrovská chyba. Ztratil svého chráněnce a navíc uvázl uprostřed možné krize.
„Nevypadáš tak tvrdej,“ podotkl kdosi. Chain se ohlédl a uviděl urostlého horala v rozedraném kiltu a dlouhém plášti. Muž držel džbánek a mírně se kymácel.
„Vzhled může klamat,“ podotkl Chain mírně.
Rychle přiběhli dva pořadatelé a muže popadli. Chain si uvědomil, že šli za ním. „Pusťte ho. Hned!“ přikázal jim. „Jenom jsme se bavili.“
„Pane, máme rozkaz —“
„Pusťte ho a jděte si po svý práci. Já nepotřebuju doprovod.“
Muži chvíli stáli, než horala pustili. „Děkuju vám za zájem, chlapci, ale nechtě mě být.“
Oba pořadatelé se tvářili nejistě, ale nakonec odešli a vrátili se na varlishské pole.
Opilý horal zaklel. „Vždycky potřebuješ zálohu, co?“
„Rozhodně to tak vypadá,“ přiznal Chain a vydal se dál. V blátivých kruzích se odehrával další zápas. Chain se zastavil a díval se. Právě bojoval jednooký obr. Jeho protivník byl mladší, s dobrými rameny a dlouhýma rukama. Chvíli se obcházeli, pak mladší muž rychle přiskočil, předstíral výpad levačkou a vyrazil pravačkou. Byl to dobrý pohyb. Jednooký uhnul a sekl mladšího muže levačkou do brady. Tomu se podlomily nohy a složil se na zem.
„Grymauch! Grymauch!“ jásali diváci. Jednooký zvedl ruce a poklonil se jim. Pak zahlédl Chaina.
„Nechtěl bys malou lekci, Varlishi?“ zavolal.
„Snad později. To byla dobrá rána.“

„Pannonský… kladivo," odvětil muž. Chain si všiml zaváhání. Diváci taky, a rozesmáli se.
„Musíš se teď postarat o kamaráda," upozornil ho Chain. „Obávám se, že se topí v blátě."
Zápasník se podíval dolů, pak se spustil na kolena a bezvládného muže převrátil na záda. Byla to pravda, muž měl nosní dírky a ústa plná bláta. Jednooký mu utřel obličej a zasažený zápasník náhle zalapal po dechu.
Chain šel dál a zastavil se u stánku, kde se prodávaly různé cetky. Byly poměrně laciné, většinou měděné nebo bronzové, ale jedna či dvě ozdoby se leskly stříbrem. Jak si tak ty laciné šperky prohlížel, kdosi k němu přistoupil. Byl to Mulgrave.
„Bavíte se, pane?" otázal se bělovlasý důstojník.
„Rád bych viděl svítit slunce. Teď mě budete doprovázet vy?"
„Bylo by… nepříjemné, kdyby na oslavě k něčemu došlo. Je tu všude k dostání hodně silného alkoholu, a kdyby varlishského šampióna napadl opilý horal, mohlo by dojít k nepokojům."
„Pojďme se projít," navrhl Chain.
„Bude mi potěšením, zvlášť jestli se vrátíme na varlishská pole."
„Jak myslíte, kapitáne." Oba se vydali přes pole a prošli koridorem. „Co se to tu děje?" zeptal se Chain, když se zastavili u lesíka na severním konci varlishského pole.
„Jak to myslíte?"
„Ten nesmyslný způsob, jak rozdrtit horalského ducha."
Mulgrave si povzdechl. „Ptáte se špatného muže, pokud chcete znát ospravedlnění. Ale pokusím se vám to vysvětlit. Je to, jak uslyšíte, historický problém. Vy pocházíte z dalekého jihu. Nemáte ponětí o nenávisti doutnající tady v horách. Staří si ještě pamatují povstání, kdy se horalé vrhli na měšťany a sedláky, na ty krutosti a krveprolévání. Klany nezapomněly na staré časy – ne tak vzdálené – kdy vojáci zničili jejich vesnice a pobili jejich ženy a děti. Naši lidé se bojí, že když se horalům vrátí pýcha, povstanou znovu. Proto se moidart tolik zlobí kvůli tomuhle turnaji. Vyhraje ho Gorain?"
„Měl by," pravil Chain.
„To by měl," prohlásil Mulgrave. „Moidart nebere zklamání na lehkou váhu."
„To mi došlo."
Skoro celé odpoledne jasně svítilo slunce. Gaise Macon na svém plavákovi vyhrál první jezdeckou soutěž, dvanáct skoků. Jeho vítězství přijali lidé s nadšením, i když Gaise se zrovna nadšeně netvářil. Vítězství v šermu se šavlí připadlo kapitánu Mulgravemu, když usekl jedenáct „hlav". Gaise v této soutěži skončil čtvrtý, a zřejmě mu to udělalo mnohem větší radost než vítězství.
Když hřebelcovali koně, Mulgrave se ho na to zeptal. Mladý muž odložil hřbílko. „Vyhrál jsem, protože kůň posledního jezdce nechtěl skočit přes vodu."
„Všiml jsem si."
„Viděl jste taky, že ho jezdec schválně zadržel?"
„Ano," souhlasil Mulgrave.
„Takže to nebylo vítězství. Ten jezdec umožnil moidartovu synovi, aby získal korunu."
„Jsem rád, že jste si toho všiml," pravil Mulgrave. „Většině by to uniklo. Bylo to provedeno obratně a pochybuju, že by si toho všimlo mnoho diváků. Ale dnes tu bylo několik velmi dobrých jezdců a na druhé místo – které jste získal právem – můžete být zaslouženě pyšný."
„Proč to udělal, Mulgrave?"
„Na to se přece nemusíte ptát, pane. Váš otec není právě shovívavý a ten jezdec byl jeden z jeho důstojníků. Myslím, že se bál odplaty."
„Smutný stav věcí," zamumlal Gaise. „Ale asi je to pochopitelné. Už jste viděl Goraina?"
„Ovšem, viděl. Velmi schopný. Skvělý příklad varlishské mužnosti."
„S kým bojuje teď?" otázal se Gaise.
„Má to být kovář z pinanceho panství. Loňský šampión. Myslím, že se jmenuje Badraig."
„Ano, viděl jsem ho vloni. Velký chlap, hodně silný. A co druhé semifinále?"
„Výsledek neznám, pane. Bojovali, zatímco jsme soutěžili se šavlemi. Účastnil se ho jakýsi jednooký."
* * *
Bylo pozdě odpoledne a Kaelin Charu Wardovou stále ještě nenašel, takže začínal být podrážděný. Na polích byly tisíce lidí, a snažit se najít jednu dívku bylo jako hledat jeden list v podzimním lese. Jednu chvíli ztratil dokonce i Bannyho, jehož našel náhodou, když šel na latrínu.
Podíval se, jak Jaim Grymauch vyhrává semifinále v souboji, který trval jen pár minut, a strýci poblahopřál, než šel znovu hledat Charu. Kdyby měl trochu rozumu, byl by za ní zavolal místo, kde se sejdou, než zmizela ve varlishské oblasti. S Bannym procházeli mezi stánky poblíž zápasnických kruhů a pak se vydali k dobytčímu trhu. „Co by dělala tam?" podivil se Banny. „Její příbuzní nejsou dobytkáři."
„Nebude tam, aleje to výš," poukázal Kaelin. „Lip uvidíme."
Náhle zaslechli z varlishského pole řev. Kaelin se ohlédl. Odsud viděl postavičky v dřevěném kruhu. Jeden muž ležel a skláněli se nad ním pomocníci. Banny, který neměl tak dobré oči, se zeptal: „Je to Varlish?" Kaelin zavrtěl hlavou. Gorain stál s rukama v bok. Potom si od pasu sundal ručník a otřel si obličej. Vzápětí se ozval další řev. „Proč křičí tentokrát?" chtěl vědět Banny. „Souboj přece skončil."
„Nevím, Banny. Nejsem tam, ne?"
„Promiň, Kaeline. Hele, támhle je Tay. Třeba ví, kam šla Chara."
Kaelin zahlédl podsaditého Taybarda Jaekela na cestě do kopce. Dole se hemžili lidé a ve skupinkách živě rozprávěli.

Oba chlapci viděli, jak se Taybard zastavil, chvíli poslouchal a nakonec se zase vydal do kopce. Kaelin s ním nechtěl mluvit. Stále byl na rozpacích kvůli té rvačce a nechtěl se dostat do další rozepře. Jenže potřeboval se zeptat. S tichou kletbou na rtech se za mladým Varlishem vydal. Taybard vzhlédl a uviděl ho. Nezamračil se ani neusmál, jenom stál a tvářil se ostražitě.
„Neviděl jsi Charu?“ zeptal se ho Kaelin.
„Ne. Bindoe říkal, že s ní chce mluvit, a nakázal mi, ať jdu pryč. Pak jsem je ztratil v davu.“
„Proč se dole všichni scházejí?“ optal se Banny.
„Gorain zabil Badraiga. Zlomil mu vaz.“
„Proto ty varlishský svině tak jásají,“ zasyčel Kaelin.
„Ano,“ přiznal Taybard Jaekel smutně. „Proto ty svině jásají. Je vám z toho zle, co?“ S tím se otočil a odcházel.
„Teď s ním bude bojovat tvůj strýc,“ podotkl Banny.
Kaelin hleděl za Taybardem Jaekelem. Mladík mířil brankou ke Starým Vrchům a domovu.
„Co jsi to říkal?“
„Teď s ním bojuje Grymauch.“
„Aha.“ Kaelin se bál méně než dřív. Grymauch vybojoval čtyři zápasy a žádný netrval moc dlouho. Měl podlitinu na lícní kosti pod prázdným levým očním důlkem a několik modřin na těle, ale zvítězil. Kaelin si neuměl představit, že by ho někdo dokázal porazit. Znovu se zadíval za osamělým Taybardem Jaekelem. Z náhlého popudu se za ním rozběhl a zavolal ho. Taybard se zastavil a čekal.
„Jestli se chceš prát, tak na to nemám náladu,“ varoval Taybard, když se před ním Kaelin zastavil.
„Nechci se prát, Tayi. Ale hody začínají už za hodinu. Byla by škoda nechat si je ujít. Co kdybys šel s Bannym a se mnou?“
„Ty chceš mít na vašich hodech Varlishe?“
„Nech toho, jsi přece soused ze Starých Vrchů, ne? Podíváme se, jak Grymauch zamete s tím jižanem, a pak se nacpeme k prasknutí.“
Taybard mlčky stál a horečnatě uvažoval. Chtěl se Kaelinovi omluvit za tu rvačku. Chtěl mu říci, jak ho mrzí, že lidé jásali, když v tom kruhu zemřel horal. Chtěl mu říci o wyrd a o tom, jak žárlí kvůli Chaře. Podíval se Kaelinovi do tmavých očí.
„Jo, mám docela hlad,“ řekl.
A trojice mladíků se vracela na horalské pole.

6

VARLISHSKÉ LAVICE KOLEM ZÁPASNICKÉHO kruhu byly plné a za nimi se tlačily další stovky měšťanů, když oba zápasníci vystoupili na prkna. Na druhé straně kruhu byli namačkaní horalé, ženy i muži, tak těsně, že se téměř nemohli pohnout.
Slunce zapadlo a kolem kruhu byly zapálené vysoké lucerny, vrhající mihotavé stíny na dva svalovce, hotovící se k zápasu. Gorain, do pasu nahý, v těsně padnoucích šedých kamaších a jezdeckých holínkách po kolena, zamával varlishskému davu, zvedl pěst a zasmál se. Byl nezraněný, jen jeho poslední zápas trval déle než pár kol. Byl asi o palec menší než soupeř a světlo luceren se lesklo na jeho hezky tvarovaných svalech. Na druhé straně kruhu stál Jaim Grymauch. Působil těžkopádně a byl ošklivý jako noc. I on měl mohutná ramena a paže, ale z Gorainovy krásy v sobě neměl nic. Svlečený do pasu vypadal spíš jako medvěd, neohrabaný a pomalý.
Gaise Macon, sedící na nejvyšší lavici, cítil, jak z davu horalů vyzařuje strach. Jako kdyby se dívali spíš na popravu než na zápas. Gorain se začal protahovat, kroužil pažemi a prohýbal se v pase. Jednooký horal ho tiše pozoroval. Vedle kruhu zaujal svoje místo správce přesýpacích hodin a dva rozhodčí v bílých pláštích se krátce poradili, než jeden vstoupil do kruhu. Dav se odmlčel.
Rozhodčí se otočil k varlishským lavicím a uklonil se. „Tento zápas,“ zavolal, „bude trvat do té doby, až se jeden ze zápasících nedokáže postavit na nohy do doby, než se písek přesype. Každé kolo skončí ve chvíli, kdy se jeden ze zápasníků dotkne kolenem prken, a pokračovat bude, až správce hodin dá zadout na roh. Jak zápasník ukáže konec kola, nesmí být zasazeny další rány. Podle pravidel čestného souboje zápasník, který bude chytat, dloubat, kousat nebo kopat, přijde o výhru.“
Gaise poslouchal, když rozhodčí začal jmenovat zápasníky. Řev pro Goraina otřásl lavicemi a zápasník odpověděl tím, že zvedl ruce a uklonil se. Horalé pozdravili jednookého zápasníka, ale ten zvuk byl tlumený.
Gorain přistoupil na kraj kruhu a pak zavolal na jednoho z pomocníků. Muž mu přinesl černou pásku, kterou si ovázal kolem hlavy přes levé oko.
„Ušlechtilý skutek,“ prohodil Gaise k Mulgravemu.
„To ano, pane, pokud není míněn jako výsměch.“
Zpoza mraku vykoukl jasný měsíc a přes kruh zavál studený vítr, až jedna lucerna zhasla. Pomocník ji zapálil svíčkou. Gaise se rozhlédl a všiml si, že Chain Shada sedí asi dvacet stop od něj napravo. Předkláněl se, bradu měl opřenou o pěst. I on měl zápasnické kamaše a přes nahá ramena přehozenou pokrývku.
Rozhodčí vstoupil do kruhu a správce hodin zvedl ruku. Ozvalo se troubení.
Gorain rychle vyrazil přes kruh. Grymauch mu šel vstříc. Gorain předstíral úder levou a potom po Grymauchovi vyrazil pravou z jeho slepé strany. Horal přistoupil blíž, takže ho rána minula zezadu, a zasáhl Goraina do břicha pravým zvedákem, až ho málem zdvihl ze země. Varlishovi vyletěl vzduch z plic. Grymauch následoval levým hákem, kterým Goraina zasáhl do tváře. Varlishovi se podařilo jít s ránou. Získal rovnováhu, kryl se pravačkou a levačkou Grymaucha udeřil do úst, až mu zvrátil hlavu dozadu. Horal musel couvnout. Gorain zaútočil a bušil Grymaucha do břicha.

Grymauch najednou ustoupil doprava a levou nikou zasáhl Goraina vysoko do pravé líce. Varlish, vyvedený z rovnováhy, klopýtl a málem upadl. Grymauch se ho držel. Gorain sklonil hlavu a vyrazil do protiútoku: tři rány do břicha a levý zvedák do obličeje. Grymauch klopýtl. Gorain se rozmáchl levačkou, ale kvůli pásce na oku špatně odhadl vzdálenost a rána neškodně minula Grymauchovu bradu. Horal znovu zaútočil. Gorain ho čtyřikrát zasáhl, byly to silné údery, které horala rozkývaly. Varlishové Goraina povzbuzovali až do ochraptění. Gorain Grymaucha praštil do vousaté brady, až jím pootočil, načež se vrhl do útoku a ještě dvakrát ho trefil, ale mnohokrát minul, jak se Grymauch otáčel a uhýbal. Nakonec Gorain Grymaucha zasáhl z jeho slepé strany do obličeje úderem přes ruku. Z rány na líci začala téci krev a zásah přivítal mohutný řev. Gaise si chvíli myslel, že horal upadne. On místo toho přikročil a praštil Goraina veškerou silou do obličeje. Když Gorain couval, Grymauch poklekl a kolo tak ukončil. Varlishský dav hučel a ječel.
„Chytré," poznamenal Mulgrave. „Potřebuje si po té ráně zprava pročistit hlavu."
„Vypadá to vyrovnaně," podotkl Gaise.
„Co se nadání týče snad," usoudil Mulgrave. „Ale Gorain je zkušenější a taky mladší."
„Myslíte, že vyhraje?"
„Měl by, pane. Má zkušenosti a sílu. Otázkou je: Má také srdce?"
* * *
Stejnou otázkou se zabýval i Chain Shada, když sledoval první kolo. Gorain byl hloupý, že si nasadil tu pásku. Horal byl zvyklý na to, že vidí jen najedno oko, kdežto Varlish mnohokrát minul a hodně zásahů šlo vedle. Gorain bral soupeře na lehkou váhu. Ten první zvedák mu ošklivě vyrazil dech a zbavil ho sil. Gorain udělal i další chybu, která by ho mohla přijít hodně draho. Jak nebyl zvyklý, že je středem pozornosti, příliš se z ní těšil a mezi koly ncodpočíval. Místo odpočinku procházel mezi lidmi a hřál se v jejich obdivu. A navíc, jak si Chain všiml, pil alkohol.
Za normálních okolností, jelikož již s Gorainem přerušil veškeré spojení, by mu jeho hloupost nedělala starosti. Dnes to však bylo jiné. Byli spojeni politickou hrou, která Chainovi v ústech zanechávala ošklivou pachuť. Oba zápasníci byli unavení, a kdyby boj skončil teď, Chain věděl, že by je dokázal oba porazit – nejspíš oba zároveň. Což byla přesně ta věc, která vyvolávala pachuť. Chain Shada byl zápasnický šampión. Bojoval s nejlepšími – v jejich nejlepší formě. Tady – pokud se věci zvrtnou – se z něj stane jen kat.
Druhé kolo probíhalo víceméně stejně jako první. Gorain zasadil víc ran, avšak horal je vydržel a dvakrát nebo třikrát mu to řádně oplatil. A jeho rány vysávaly z protivníka sílu. Gorain nakonec přišel s kombinací úderů, které horala rozkolísaly, a přitiskl ho zády k prknům. Gorain došel na kraj kruhu a znovu zvedl ruce. Varlishové ječeli a vyli radostí. Chain Shada se díval na horala. Ten se zvedl na kolena, pak se posadil a sbíral síly. Z rozseknuté líce mu tekla krev a další měl na rtech. Nevstal, jen seděl a díval se na správce hodin. Když správce zvedl ruku, horal vstal.
Dav čekal, že boj nyní skončí. Chain Shada ne.
Gorain přiběhl. Byl přesvědčený, že jeho protivník je oslabený a otřesený. Setkal se s tvrdým úderem levačkou a pravým hákem, který ho zvedl ze země a udeřil s ním hlavou o prkna. V davu Varlishů se rozhostilo ticho – to však víc než vynahradil hromový řev, vycházející z horalské oblasti. Chain si všiml, že zápasník si davu nevšímá. Stál klidně, zhluboka dýchal a sbíral síly. Ne tak Gorain, který se rozzlobeně zvedl na nohy. Na rtech měl krev. Došel na kraj kruhu a řekl si o vodu. Pomocník mu podal hnu „ Gorain si vypláchl ústa a vodu vyplivl.
Chain věděl, co Gorain cítí. Před dvanácti lety se Chain setkal s mužem, který se prostě odmítal vzdát. Přijal každou ránu a pořád se vracel. Takový muž se stane živoucí otázkou, jež se zápasníkovi vetře do duše a požírá jeho odvahu a sebedůvěru. Ten zápas byl pro mladého Chaina Shadu zlomovou zkušeností. Trval čtyřicet čtyři kola, než Chain, unavený tak, že se už chtěl vzdát, provedl poslední vražednou kombinaci. Jeho soupeř šel tvrdě k zemi a nedokázal vstát. Jenom Chain věděl, jak blízko byl okamžik, kdy by se byl vzdal.
Teď se Gorainovi zavrtal do duše stejný červ.
Chain svého bývalého chráněnce pozorně sledoval. Gorain si strhl pásku přes oko a vyhodil ji z kruhu. Zazněl roh a on znovu zaútočil. Další tři kola do horala bušil, zasypával ho ranami a snažil se ho přemoci holou silou. Jenže už byl sám unavený a za mnoha ranami prostě nebyla žádná síla. I on dostával slušně zabrat. Grymauch začal pracovat na těle, bušil Goraina do břicha. Všechna tři kola skončila, když se velký horal spustil na koleno. Při posledním Gorain ještě vyslal nízkou ránu poté, co se horal dotkl prken. Překvapivá rána zasáhla Grymaucha do zdravého oka a srazila ho na záda.
Chain tomu nemohl uvěřit. Naprosto jasně na očích všem rozhodčím Gorain porušil pravidla čestného boje: po ukončení kola již žádné rány. Dokonce i varlishští diváci mlčeli a čekali diskvalifikaci. Nepřišla. Tehdy se Chain Shada hluboce zastyděl. Na celém poli zavládlo ticho. Grymauch se zvedl na kolena a třásl hlavou, aby se mu v ní projasnilo. I ve světle luceren Chain viděl, že mu oko ošklivě natéká. Brzy bude úplně slepý. Chain vstal a sešel k čekajícím rozhodčím.
Otočil se k prvnímu. „Jste hanbou," prohlásil. Správce hodin se chystal zvednout ruku. Chain ho za ni chytil. „Ještě ne," řekl, zvedl přesýpací hodiny a znovu je otočil. „Po tak zbabělém útoku mu dáte ještě aspoň minutu."
Jeden z rozhodčích promluvil: „Ta rána přišla dřív, než se horal dotkl prken."
„Mlčte!" sykl Chain Shada. „Není tu jediný člověk, který by neviděl pravdu. Kvůli vám jsem znechucený tím, že jsem sám Varlish."
* * *
Jaim Grymauch se v kruhu zvedl na kolena. Oko měl téměř zavřené a tělem se mu rozlévalo moře bolesti. Překvapilo ho, že ještě neslyší roh, ale pravdou bylo, že tomu byl rád. Unaveně se zvedl na nohy a přes hlavy diváků se zadíval na vzdálené, měsíčním světlem zalité hory Caer Druagh. Celý život ho drtilo varlishské jho. Teď, tady, ve svých horách, měl šanci porazit nepřítele a vítězně se postavit před duchy svých předků.
Rigantských předků.

„Jsem Rigante," zašeptal a podíval se na Goraina. „Pojď si pro moje kladivo, prcku," řekl.
Zazněl roh. Gorain se přibližoval. Jaim Grymauch, s otékajícím okem, mu skočil vstříc. Gorainova pěst ho zasáhla do obličeje. Z nové rány pod pravým okem vytryskla krev. Tehdy se Grymaucha zmocnil chladný vztek a posílil jeho vyčerpané svaly. Tvrdě Goraina zasáhl levačkou do brady, následoval pravý zvedák do břicha a další levý hák Varlishe málem otočil. Grymauch už skoro nic neviděl, když do nepřítele bušil zprava i zleva. Varlish se pokoušel krýt, sklonil hlavu a pěstmi si chránil obličej. Jaim couvl a mezi pěsti vyslal další pravý zvedák. Rozdrtil Gorainovi nos, narovnal ho – přímo do vražedného levého háku, který s ním mrštil přes prkna rovnou do davu horalů. Rozhodčí se vrhli pod provazy oddělující Varlishe od horalů. Pokoušeli se Goraina zvednout, ale ten byl v bezvědomí.
Chain Shada se naklonil ke správci hodin. Muž hodiny opomněl otočit, tak to Shada udělal za něj. Nad davem Varlishů se rozhostilo strašlivé ticho, zatímco horalé tančili a křičeli.
Grymauch stál uprostřed kruhu a snažil se něco uvidět zužující se škvírou mezi naběhlými víčky. Čas ubíhal a Gorain se stále nepohnul.
Varlishové začali skandovat: „Chain Shada! Chain Shada!" Stále hlasitěji. Horalé se odmlčeli. Zazněl roh. Zápas skončil. Grymauch vyhrál.
Jenomže do kruhu z druhé strany vstupoval další zápasník v tmavošedých kamaších, s ručníkem za pasem.
Grymauch se na něj mrzutě zadíval. „Už si jdeš pro svou lekci?" zeptal se.
„Možná později," odpověděl muž a přistoupil blíž. Grymauch zvedl pěsti, ale Chain Shada si toho nevšímal. Vzal si ručník a řekl: „Ukaž mi to oko."
Opatrně setřel krev. „Budeš na to potřebovat studený obklad, ale mělo by to být v pořádku."
Dav začal hučet a řvát a házet do kruhu různé předměty. Podušky, smetí, zbytky jídla a dokonce i cínový korbel se odrazil od dřeva.
Horalé začali temně mručet a čekající oddíl krunýřů vyzbrojených mušketami zaujal postavení a zamířil na horaly.
„Zbabělče! Bojuj s ním!" zařval kdosi v davu.
„Můžeš chodit?" zeptal se Chain Jaima Grymaucha.
„Jo, ale daleko nedojdu."
Do kruhu vstoupil černovlasý mladík a rusovlasá žena. „Ukaž, odvedu tě odsud, Grymauchu," řekla rusovláska.
„Ale nebudeš mi nadávat, že ne, Maev?"
„Ne dneska večer. Tak pojď, půjdeme domů." Podívala se na Chaina Shadu. „Děkuju vám za laskavost, pane," pravila.
Chain se mírně usmál. Měl dojem, že vyslovit to pro ni bylo stejně těžké jako plazit se nahá po skleněných střepech.
„Bylo mi potěšením, paní. Dohlídnu na to, aby mu cenu doručili." Do zad ho zasáhla poduška. „Ale teď bude asi nejlepší, když odejdete. Začíná se to tu vymykat z ruky."
A pak, stejně náhle, jako začal, křik utichl. Varlishové se začali dívat k lesům na severu. Ticho, jež se rozhostilo, bylo téměř strašidelné.
„Co se stalo?" zeptal se černovlasý mladík.
Chain Shada přešel po smetím zaplněném kruhu, promluvil s rozhodčím a pak se vrátil k místu, kde žena podpírala horalského válečníka.
„V lesíku našli mrtvou nějakou mladou Varlishku," sdělil jim.
* * *
Galliott Hraničář by se označil za pragmatického muže. Nevyznával žádnou ideologii, i když vášnivě vyjadřoval převládající politický názor na varlishskou nadřazenost, ani nebyl věřící, třebaže každý týden chodil do kostela, zpíval ve sboru a měl hodnost čestného jáhna. Galliottova víra, pokud se tomu tak dalo říkat, byla založena na snaze udržet status quo: všechno – a všichni – na svém místě. Když lidé poslouchali moidartovy zákony, společnost fungovala hladce. Když společnost fungovala hladce, měl Galliott málo práce a byl spokojený. To, co je správné a co špatné, hrálo v jeho uvažování jen malou roli, až na to, že správné udržovalo rovnováhu a dovolovalo společnosti běžet starobylým, úctyhodným způsobem, a špatné vyvolávalo nepokoje, zmatek a anarchii.
Zkrátka, Galliott byl politik tělem i duší. Když stál před menším zlem, zvažoval „širší souvislosti". Právě teď se snažil udržet si tento názor.
Když tu tak stál a ve světle lucerny se díval na mrtvolu Chary Wardové, nebyl spokojený. Nejenom proto, že dívka byla mrtvá, ale také proto, že její smrt – pokud nebude jednat velmi opatrně a obratně – způsobí vážné potíže společnosti i jeho blahu.
U mrtvé klečel z jedné strany lékárník Rámus a z druhé kapitán Mulgrave. Chara Wardová měla provaz stále ještě kolem krku, obličej plný skvrn a tmavý, oči i ústa otevřené. Když ji objevili, jak visí na větvi, Galliott se rozčílil. Bude třeba klást otázky a vyplňovat formuláře. Proč nebyly v lesíku hlídky? Proč si jeho lidé nevšimli, že sem zašla? Aspoň že se případ sám uzavřel. Mladá dívka, očividně rozrušená, přišla do lesíka s provazem a oběsila se. Za den za dva bude moci případ odložit.
Jenže ten malý apatykář to všechno zamotal. Důstojník Mulgrave se podíval na zvědavce, shromážděné za provazy vyhrazeným prostorem. „Kapitáne, ať jdou ti lidé dál, prosím," požádal Galliotta. Hraničář si zavolal několik vojáků a rozkaz jim předal. Dav byl zatlačen zpět, mnoho lidí reptalo.
Rámus si teď prohlížel ruce mrtvé dívky a Mulgrave mu držel lucernu. Chara Wardová bývala velice hezká dívka, chytrá a veselá. Teď byla problém. Galliott přistoupil blíž k oběma mužům. „Není tu žádný důkaz, že nevylezla na ten strom a neoběsila se," prohlásil. „Jste si jistý, lékárníku?"
Malý lékárník otočil dívčinu ruku dlaní nahoru. „Větev je pokrytá mechem a lišejníkem. Kůra je na povrchu shnilá. Nemá na dlaních ani smítko, a když se podíváte na kmen stromu, nejsou na něm žádné oděrky."
Rámus si všiml, že dívka má stále otevřené oči, a jemně jí je zatlačil. „Máte lepší oči než já, kapitáne," obrátil se na

Mulgraveho. „Podívejte se jí na nehty. Co vidíte?“
Mulgrave uchopil dívku za raku a naklonil se blíž. „Myslím, že je to krev,“ řekl.
„Souhlasím. Myslím, že útočníka – nebo útočníky – poškrábala.“
Rámus přesunul pozornost na dolní část těla a zvedl těžkou sukni.
„Co to, u všech všudy, děláte?“ rozčílil se Galliott. Rámus si ho nevšímal a sukni odhrnul. Galliott se k tomu výjevu otočil zády a svým vojákům rozkázal totéž. Kdyby byl s Rámusem sám, byl by ho zastavil i silou.
Naneštěstí, jako důstojník zodpovědný za bezpečnost, tu měl nejvyšší hodnost Mulgrave, a jemu zřejmě tato nechutná prohlídka nevadila.
„Můžete se obrátit, kapitáne,“ poznamenal Rámus. „Prohlídka skončila.“
„A co jste zjistil, prosím?“ chtěl vědět Galliott a snažil se potlačit hněv.
„Buď byla před útokem panna, nebo na ni byl použitý velice ostrý nástroj. Hádal bych první možnost, protože tuje jen málo krve. Před vraždou byla znásilněna.“
„Souhlasím,“ pravil Mulgrave a vstal. „Pod stromem jsou hluboké stopy. Po znásilnění byla uškrcena, než ji pověsili na větev.“
„Jak jste došel k takovému názoru?“ ptal se Galliott. „Proč by ji někdo nejdřív škrtil?“
Mulgrave poodešel od těla. „Myslím, že násilník sem těžko přišel s provazem. Podle mého odhadu bojovala o svou čest a pak byla zabita. Vrahovi – nebo vrahům – došlo, co se stalo, a tak se pokusili svůj čin zamaskovat. Donesli si provaz a vytáhli tělo nahoru, aby to vypadalo jako sebevražda.“
„Pořád říkáte ‚oni‘, kapitáne Mulgrave.“
„Byla vysoká a ne zrovna hubená. Myslím, že jeden muž by ji těžko dokázal vytáhnout nahoru a uvázat provaz ke kmeni.“
„Neobjevili se žádní svědkové,“ zavrčel Galliott, „a půda kolem těla je už rozdupaná. Bude těžké viníky vypátrat.“
„Svědkové se najdou,“ prohlásil Mulgrave důrazně. „Někdo z Pětipolí donesl provaz a vstoupil do lesíka. To určitě někdo viděl. Navíc má pod nehty krev. Nejméně jeden muž je poznačený, nejspíš na obličeji nebo na krku.“
Galliottovi se stáhl žaludek. „Rozkážu svým lidem, aby zítra začali s vyšetřováním,“ řekl.
„Dneska, kapitáne Galliotte, dokud tady ještě jsou lidé. Hlavní otázka bude: Neviděl někdo vstupovat Chám Wardovou do lesíka a neviděl někdo, jak muži nesou provazy tamtéž?“
„Jak přikazujete, kapitáne Mulgrave. Děkuju vám za pomoc v této záležitosti. Vám taky, lékárníku.“
Galliott odešel a horečnatě uvažoval. Mulgrave měl pravdu. Někdo muže s provazem určitě zahlédl. Zhluboka se nadechl. On sám před hodinou viděl seržanta Bindoa s hlubokými škrábanci na obličeji. Bindoe tvrdil, že pocházejí od horalky, která vstoupila na varlishské území a odmítla se nechat v klidu doprovodit zpátky. Dokonce i bez tohoto zatracujícího důkazu všechno na zločinu ukazovalo na Bindoa. Už podvakrát byl obviněn ze znásilnění horalské ženy a podvakrát Galliott přišel na způsob, jak ho zachránit. Ne kvůli němu samotnému, ale aby zachoval čest pluku krunýřů. Jestli Bindoa usvědčí z tohoto zločinu, vrhne to špatné světlo na předchozí obvinění. A to světlo by mohlo znamenat problémy i pro Galliotta samotného, možná dokonce i jeho propuštění. Nebo něco horšího.
Galliott tyto myšlenky zvážil, než vyšel z lesíka. Holka byla mrtvá, což byla tragédie, ale nic ji nepřivede zpátky. Stejně tak by se ničeho nedosáhlo tím, že by se ze skvělého důstojníka, jako je on, udělal obětní beránek pro hovado jako Bindoe.
Měl jsem se ho zbavit už dávno, pomyslel si. Byl by to udělal, nebýt toho, že byl Bindoe zkušený stopař a dobrý bojovník. A taky byl, v jistých temných mezích, věrný Galliottovi a pluku.
Když Hraničář sešel k místu, kde se stále shromažďovali lidé, zahlédl seržanta Packarda, který pod ním vojákoval osm let a byl Bindoovým přítelem. Galliott si ho zavolal.
Rychle mu předal Mulgraveho rozkazy ohledně výslechů. „Budeme potřebovat všechny muže, které tu máme, a ať sem pošlou každého, kdo není na hlídce,“ přikazoval. „Po té pohromě při zápase by mohlo dojít k nepokojům.“
„Ano, pane.“
Galliott se zarazil, věděl, že teď musí pečlivě volit slova. „Seržant Bindoe mě nedávno požádal o služební volno. Jeden z jeho příbuzných ve Scardyke onemocněl. Najděte ho a vyřiďte mu, že si ho může vzít okamžitě.“
„Myslím, že už odešel do kasáren, pane,“ podotkl Packard. „Zranila ho nějaká horalka.“
„Aha,“ povzdechl si Galliott. „No, předejte rozkazy a pak vyřiďte seržantu Bindoovi mou zprávu.“
„Ano, pane. Co se tam stalo, pane?“
„To je ještě třeba zjistit. Ráno budeme vědět víc.“
Spokojený, že udělal, co mohl, aby dal situaci do pořádku, pokračoval k hlavním hodovním jámám s pečeněmi. Na pečení dohlížela jeho žena Morain, a to byla báječná kuchařka, možná nejlepší v celém Eldacre.
Jak procházel davem, mnoho lidí na něj mluvilo, význační občané a kupci a dokonce i dva duchovní oběti. Všichni chtěli vědět, za jakých okolností dívka zemřela. Galliott nasadil očekávaný vážný a ustaraný výraz a odbýval je uklidňujícími banalitami: Situace je pod kontrolou, vyšetřování pokračuje, jeho lidé právě vyslýchají možné svědky.
„Nemohli to udělat horalé?“ zeptal se biskup.
Kéž by, pomyslel si Galliott. To by celé vyšetřování nádherně zamlžilo. Naneštěstí oblast vedoucí k lesíku byla celá na varlishském poli. Zvážil možnost, že by několik horalů přelezlo přes hlídaný plot na druhé straně Pětipolí a bez povšimnutí se dostalo přes varlishskou oblast. Jindy by mohlo být vhodné tuto teorii vyjádřit nahlas, dnes ale ne. Zápas Gorain–Grymauch zanechal špatný dojem a stačilo by málo, aby propukly nepokoje. Takový rozruch by se neblaze odrazil na Galliottově schopnosti ovládat dav.
Galliott viděl, že ostatní čekají na odpověď, a tak promluvil. „Žádní horalé do toho nebyli zapletení,“ prohlásil. „Je možné, že si ta mladá žena sama sáhla na život. Pokud ne, tak útočníci byli rozhodně Varlishové.“

„Neuvěřitelné," zamumlal biskup.
„Pravda, můj pane. Velice mě to rmoutí. Ale můžete si být jistí, že si neoddechnu, dokud se to celé nevyřeší. Jestli to děvče zabili, dostaneme vrahy a donutíme je zaplatit."
Galliott se uklonil a odešel.
Přestože byl Bindoe zvíře, hloupý nebyl. Zprávu, aby si vzal služební volno, pochopí. Uteče ze země. Pak bude moci celá tahle žalostná záležitost vyšumět.
Do chřípí se mu donesla vůně chutného hovězího.
Když došel k rožňům, Morain mu vyšla naproti s talířem masa s omáčkou a čerstvě napečeným chlebem. Usmál se na ni.
„Byla to ta běhna Chara Wardová, jak lidi říkají?" Morain měla na vyzáblé tváři výraz přísného nesouhlasu.
Galliott ji pohladil po tmavých, prošedivělých vlasech. „Ano, byla to ona."
„Dobře jí tak, za to, že se tahá s tou horalskou chamradí. Ženy bez morálky vždycky skončí špatně."
„Máš pravdu, holubičko moje," řekl a políbil ji na tvář.
Je to dobrá manželka, pomyslel si. Nejlepší.
* * *
Kaelin Ring byl otupělý šokem a žalem. Když jim Chain Shada pověděl o mrtvé dívce, Kaelin se strašlivou jistotou věděl, kdo to je. Přesto si dovolil doufat, že to není Chara Wardová. Jeho naděje však neměla dlouhého trvání.
Tetička Maev chtěla, aby se s ní, Jaimem a Bannym vrátil domů, ale on odmítl. Taybard Jaekel seděl opodál na zemi s hlavou v dlaních. Kaelin k němu došel a dřepl si vedle něj. „Není to tvoje chyba," utěšoval ho.
Taybard byl celý schlíplý, a když vzhlédl, Kaelin viděl, že má oči zarudlé od slz. „Je to moje chyba. Prošla brankou se mnou. Nechal jsem Bindoa, aby ji odvedl. Miloval jsem ji, Kaeline. A zklamal jsem ji."
„Oba jsme ji zklamali, Tayi," prohodil.
„Jak zemřela?"
„To nevím."
„Nemůžu tomu uvěřit. Je to jako ten nejhorší sen." Taybard Jaekel vstal. „Nemůžu tady zůstat. Potřebuju být sám. Podívej se na mě. Brečím jako dítě." Odešel směrem ke Starým Vrchům a Kaelin zůstal sám, aby zvládl vlastní provinilé myšlenky. Měl ji najít. Měl na ni počkat u vchodu poté, co ji Bindoe donutil projít varlishskou brankou.
Bindoe.
Vybavil se mu ten muž s protáhlým obličejem. Už dvakrát Bindoa obvinili z útoků na ženy a pak ho osvobodili. A Taybard Jaekel ho viděl, jak s Charou Wardovou odchází pryč. Mladý Rigante pocítil hněv, hluboký a žhavý, zarýval se mu do srdce ohnivými spáry.
Opíral se o plot, oddělující jednotlivé části, a hleděl na lesík, když viděl, jak dolů přichází bělovlasý důstojník Mulgrave. S ním šel lékárník Rámus. A za nimi kráčel oddíl s nosítky. Kaelin se díval na nosítka. Přes tělo byla chvatně přehozena pokrývka, avšak kus Chařiny těžké sukně visel dolů. Kaelinovi se stáhl žaludek, ale stále byl v hlubokém šoku a neměl dost času uvědomit si svůj žal. Zavolal: „Kapitáne Mulgrave! Kapitáne Mulgrave!" Důstojník se otočil, uviděl ho a zamířil k němu.
„Co pro vás můžu udělat, mladý muži?"
„Setkali jsme se ve Starých Vrších. Váš pán mě zachránil před výpraskem."
„Aha, ano, vzpomínám si. Kaelin, že?"
„Ano. Chara je… byla… moje kamarádka. Jak zemřela?"
„Viděl jste ji dneska?"
„Ano. Přišli jsme sem spolu, ale nedovolili jí projít na horalský území. Musela se nejdřív zaregistrovat jako Varlishka. Měla se s náma sejít později."
„Mrzí mě to, Kaeline. Byla zavražděna. Hledáme ty, kdo to udělali."
„Myslíte, že je najdete?"
„Alespoň jeden z nich je poškrábaný – nejspíš na tváři. Myslím, že ho najdeme. Pak nám poví i jména svých společníků."
Kaelin se nad tím zamyslel. „Znáte seržanta Bindoa?" zeptal se.
„To jméno jsem slyšel," připustil Mulgrave náhle vyhýbavě.
„To on odvedl Charu od lidí."
„Aha. A kde jste přišel k této informaci?"
„Řekl mi to jeden Varlish, Taybard Jaekel se jmenuje. On byl mezi těmi kluky, se kterýma jsem se pral, když jste mi pomohl. Byl do Chary zamilovaný."
„Podívám se na to."
„Jo, ale jestlipak dojde i na právo?" vyhrkl Kaelin a slova z něj vyletěla dřív, než si to uvědomil.
„Proč by nemělo?" opáčil Mulgrave.
„Chara byla ‚Varlishka v kiltu'. Její rodina je chudá a viděli ji, jak se prochází s horalem. Takový lidi se svýho práva obvykle nedovolají. Bindoe už dvakrát znásilnil horalku. V obou případech ho prohlásili za nevinnýho. Ani moc nečekám, že to tentokrát bude jiný."
„Nehodlám mluvit o něčí vině, dokud si s tím člověkem nepromluvím, ale jedno vám řeknu, horale: Až najdu lidi, kteří jsou za to zodpovědní, budou viset. Na to máte mé slovo."
Kaelin mu poděkoval a odešel. Mulgrave vypadal jako slušný člověk, jenže Bindoe oprátce už dvakrát unikl. Kdo mohl vědět, co se stane potřetí?
Takovými myšlenkami se zaobíral, když opustil Pětipolí a vydal se na dlouhou cestu zpátky do Starých Vrchů. Sok se

začínal vytrácet a na jeho místo pronikal zármutek. Kaelin znovu uviděl zářivý úsměv Chary Wardové a slyšel její hlas. Vydala se za dnem plným slunce a smichu a skončila mrtvá v opuštěném lesíku. Kaelin se zastavil u živého plotu a zaplakal pro ni.
Zaslechl tichý šepot a rozhlédl se kolem sebe. Cesta byla prázdná. Hlas se ozval znovu a on poznal wyrd. Jako by slyšel velmi vzdálenou ozvěnu.
„Kaeline, slyšíš mě?“
„Ano,“ odpověděl a rozhrnul větve, jak čekal, že ji najde na druhé straně křoví. Pole bylo prázdné. „Kde jsi?“
„Jsem v lese Stromu přání. Tohle kouzlo už moc dlouho neudržím. Tak nemluv – jenom poslouchej. Viděla jsem tu vraždu. Snažila jsem se dotknout ducha toho bělovlasého důstojníka, ale on nepochází z této země a moje slova šla mimo něj. Jdi za ním. Ať najde Bindoa. Je v kasárnách, ale nebude tam dlouho. Chce se vydat po Scardykeské silnici. Jestliže ho nezatknou hned, dorazí ke starému dřevěnému mostu a dostane se do zemí pinanceho. Ty mi rozumíš, Kaeline. Najdi toho důstojníka.“
Slova se vytratila.
Kaelin Ring stál nehybně. Ano, mohl zaběhnout do Eldacre a pokusit se najít Mulgraveho. A co potom? Bindoa dvakrát obvinili ze znásilnění a pooboukráte odešel volný. Podruhé ženu, která ho obvinila, zmrskali za „lhaní pod přísahou“. Bude nastolena spravedlnost? Mulgrave působil jako slušný chlap, ale tak vypadal i Galliott Hraničář, jenž se nicméně přimluvil za Bindoa a tvrdil u soudu, že když došlo ke druhému znásilnění, seržant byl v jeho oddíle.
Mladý horal viděl své možnosti jasně: mohl věřit varlishskému právu či najít Bindoa a ukázat mu rigantskou spravedlnost. Kaelin Ring znehybněl. Noční vzduch jako by byl nabitý, když se zadíval na strohý obrys hor v dálce.
Máš dost kuráže? otázal se sám sebe.
Starý dřevěný most byl devět mil na jihovýchod od Starých Vrchů. Když si pospíší, mohl by zaskočit domů a k mostu se dostat hodinu před úsvitem.
Kaelin se rozběhl, dlouhými kroky, které pojídaly mile mezi Pětipolím a Starými Vrchy. O necelou hodinu později vklouzl zadními dveřmi do domu tetičky Maev. Slyšel, jak Grymauch chrápe, ale jinak bylo v domě ticho. Kaelin se proplížil ke staré teakové skříni v obývacím pokoji. Otevřel spodní dvířka a opatrně vyndal láhve s bezinkovým vínem, které tam tetička Maev skladovala. Za nimi byl leštěný panel. Kaelin sáhl dovnitř a velice opatrně ho vytáhl. Za ním byla schovaná zaprášená kazeta z ořechového dřeva, téměř osmnáct palců dlouhá. Kaelin kazetu vyndal a odnesl ke stolu pod oknem. Když otevřel víko, měsíční světlo dopadlo na dvě stříbrem zdobené soubojové pistole. Vedle nich, v umně vyřezaných přihrádkách, ležel stříbrný roh na prach, malá lahvička oleje, balíček bavlněných ucpávek a krabička s olověnými kulkami. Kdysi, když byla Maev za obchodem v Eldacre, mu Grymauch pistole ukázal. „Patřívaly tvýmu tátovi,“ vysvětlil mu. „Jednou budou tvoje.“
Strávili hodinu tím, že je nabíjeli a stříleli z nich, než je vyčistili a vrátili do skrýše. Pro horaly bylo vlastnictví střelných zbraní hrdelním zločinem.
Kaelin obě pistole nabil a strčil si je za pás, pak vrátil panel i láhve s vínem do skříně. Vstal a pomalu vyšel do svého pokoje. Ze šuplíku vyndal svůj stahovací nůž s kostěnou střenkou. Ctyřpalcová zakřivená čepel byla ostrá jako břitva. Dal si nůž v pochvě do kapsy kabátu, scbčhl do kuchyně a vyšel z domu.
Do tváře se mu opřel chladný vítr. Co to děláš? ptal se sám sebe. Jsi chlapec, pro všechno na světě.
Ne, jsem muž, opravil sám sebe.
Jsem Havran.

7

LUSS CAMPION ZAVŘEL OČI, ALE STÁLE VIDĚL mrtvou tvář Chary Wardové, nevidoucí oči upírající se na něj. Kůň pod ním klopýtl a on málem spadl.
„Pro pět ran do hlavy, kluku,“ prskl Jek Bindoe, „vzpamatuj se.“
„Nemůžu na ni přestat myslet,“ řekl svému strýci. „To, co jsme udělali, bylo hrozný.“
„Říkala si o to. Podívej se na mě!“
Luss se nechtěl na Bindoa dívat, jenže udělal to a uviděl čtyři zarudlé šrámy pod jeho pravým okem, táhnoucí se mu přes ret. Luss měl taky šrámy, ale na duši, a bál se, že ty jeho se nikdy nezahojí.
„Nechápu, proč jsem s tebou chodil, strýčku Jeku,“ stěžoval si Luss. „Nikdo mě s… ní… neviděl.“ Nedokázal ani vyslovit její jméno.
„Ne, ale někdo tě určitě viděl, když jsi šel pro ten provaz. Řekl jsem ti, aby sis ho dal pod kabát. Neříkal jsem ti to? Měl jsi poslechnout strýčka Jeká, chlapče. Ve Scardyke sezeném peníze a vyrazíme na jih. Možná do hlavního města. Mám tam přátele. Něco už nám najdou. Pravdou je, že mně vysočina už stejně začínala lízt na nervy.“
Hrůza té noci mu asi nedělala nejmenší starosti, zato Luss Campion měl pocit, jako by se dostal do šílené noční můry.
„Neměl jsi to udělat,“ vyhrkl ještě dřív, než se stačil zarazit.
Jek Bindoe přitáhl otěže. „My to neměli udělat. Taky sis vomočil, kluku.“
„Já ji nezabil.“
„Vážně?“ opáčil Bindoe s krutým úsměvem. „Myslíš, že byla mrtvá předtím, než jsme ji vytáhli nahoru?“
Luss si vzpomněl, jak držel ten provaz. Měl sice zavřené oči, ale cítil váhu, když tělo tahali nahoru. Z očí mu vyhrkly slzy. „Budeme se za to smažit v pekle,“ řekl.
Jek Bindoe mu vyťal políček. „Hned toho nech,“ vyjel na něj drsně. „Žádný peklo není. Byla to jenom prachobyčejná coura. Teď je to mrtvá coura. Žádná velká ztráta. Takovejch je na světě plno, vždycky bylo a vždycky bude. O jednu — nebo dvě – míň, to neznamená žádnej rozdíl.“
Dál jeli mlčky. Luss si vzpomínal na cestu na slavnost i na hněvivou hádku s Taybardem Jaekelem. Taky si vzpomínal

na Chařinu bezstarostnost, když vzala za ruku Kaelina Ringa. Znovu zavřel oči a začal se modlit k Prameni, prosil o odpuštění. Měl pocit, jako by jeho modlitby padaly do velké prázdnoty, jako by se hluše odrážely mezi hvězdami. V duchu si sliboval, že už nikdy, co živ bude, nespáchá žádný zlý čin a život stráví jen konáním dobra. Instinktivně věděl, že sebevíc dobrých skutků tu skvrnu na duši nemůže smýt. Byl prokletý.
Pomalu projížděli nocí. Bindoe občas vyjel na kopec, aby se rozhlédl po kraji a ujistil se, že je nikdo nesleduje. Tvrdil, že není pravděpodobné, že by je už někdo honil. Ale je lepší se ujistit, vykládal zoufalému mládenci.
Luss zpola doufal, že je budou sledovat. Ano, a že je chytí. Pak by mohl viset jako chudinka Chara Wardová a jeho smrt by ten hřích možná smyla.
Za úsvitu zamířili dolů z prudkého svahu k řece. Přes úzký brod vedl starý dřevěný most. „Lepší bude sesednout a koně vést," prohlásil Bindoe. „Ty prkna jsou touhle roční dobou dost kluzký." Sesedl a zamířil k mostu. Luss ho následoval.
Na druhé straně se pohnul tmavý stín. „Kdo je tam?" zavolal Jek Bindoe.
„Kaelin Ring."
„Co chceš?"
„Chci držet v ruce tvoje srdce, ty vraždící hovado."
Luss viděl, že Kaelin drží dvě pistole. Srdce se mu rozbušilo rychleji a zmocnil se ho strach. Ještě před chviličkou chtěl, aby ho chytili a potrestali. Teď už ne. Teď jen chtěl odjet na jih se strýčkem Jekem.
Bindoe pomalu vytáhl jezdeckou šavli. „Doufám, že umíš ty krásky použít, kluku," řekl Kaelinu Ringoví. „Poněvadž jestli ne, rozpářu tě jako prase." A vyrazil.
Luss viděl, jak Kaelin zvedá pistoli a silně tiskne spoušť. Prach se vzňal, ale kulka nevylétla. Kaelin zvedl drahou pistoli a vystřelil. Kulka Bindoa zasáhla do obličeje, rozdrtila mu zuby na pravé straně a vyšla ven spolu s úlomky lícní kosti. Bindoe se zapotácel a málem upadl, ale zase se narovnal. S rozzuřeným řevem na Kaelina Ringa zaútočil.
Misto aby utíkal, Kaelin pustil pistole a z kapsy kabátu vytáhl nůž. Odhodil pochvu a vrhl se Bindoovi vstříc. Šavle zasvištěla vzduchem. Kaelin Ring se pod ní sehnul, vrazil Bindoovi nůž do břicha a trhl nahoru. Umírajícímu vojákovi unikl výkřik předsmrtné agónie a vnitřnosti se mu vysypaly na ruku jeho vraha. Kaelin nůž vytrhl z břicha a vrazil ho Bindoovi do prsou, potom vojáka odstrčil a kopnutím do hrudníku ho odhodil na most. Bindoe, se střevy rozhozenými všude kolem, se třásl a ječel. Kaelin Ring si k němu klekl, popadl ho za vlasy, přehodil si stahovací nůž v ruce a vyřezal mu do čela pět písmen. Když došel k pátému, Bindoe naposledy roztřeseně vydechl a dokonal.
Luss Campion se díval, jak Kaelin Ring vstává a přichází k němu. Ruce až po ramena měl pokryté krví a v očích měl vztek, který Lussovi připadal téměř nelidský.
„Mrzí mě to," vyhrkl. „Moc mě to mrzí. Nechtěl jsem…" Něco studeného mu přejelo po hrdle. Moc to nebolelo. Pokoušel se promluvit, ale dostal ze sebe jen chrčení. Začal vidět rozmazaně a padl na kolena. Z krku mu tryskala krev. Snažil se zvednout ruku a proud zastavit, ale Kaelin Ring ho převrátil na záda. Do čela se mu zařízl nůž. Necítil žádnou bolest.
* * *
Kaelin Ring klečel u řeky ve stínu dřevěného mostu. Dopadaly na něj paprsky vycházejícího slunce a on zíral na své paže pokryté krví, na zakrvácenou bílou košili a rudé šmouhy a cákance na kamaších.
Záchvat vzteku ho přešel a on se cítil slabý a zmatený. Byl úplně otupělý. Hleděl na odrazy ve vodě, na záblesky světla jiskřícího na bílé skále vystupující z řeky a na žluté kvítky vykvétající na břehu. Napadlo ho, proč se květy otevírají ráno a zavírají večer. Na protějším břehu vylezli z doupěte dva králíci. Z lesa se nesl ptačí zpěv a země jako by si s probuzením vzdychla.
Kaelin měl ruce celé lepkavé, a tak je namočil do vody. Ten pohyb vyplašil králíky. Uprchlí zpátky do nory. Kaelin se díval, jak na hladině víří krev. Nedávno tatáž krev proudila v žilách živých mužů, z nichž nyní byly bezhlavé mrtvoly, ležící nahoře na mostě. Voda byla studená, ale Kaelin do ní vlezl, sklonil se a snažil se smýt krvavé skvrny z košile. Když po chvíli zase vylezl na břeh, rozrazila ho zima. Předek košile měl pořád růžový. Svlékl si ji a otloukal jí o kámen tak dlouho, až na ní nezbyly žádné stopy nedávných výstřelků.
Nevěděl, co má čekat ani jak se bude cítit, až pomstí Chařinu vraždu. Ale měl by cítit aspoň nějaké uspokojení, navrácenou rovnováhu. Nic takového necítil. Milé děvče bylo mrtvé a na tom nemohla žádná pomsta nic změnit. „Je to moje vína," zašeptal, když si vzpomněl, co mu řekla na ulici před svým domem.
„Mně je jedno, co lidi říkají, Kaeline."
„Nejde o to, co říkají."
„Já se jich nebojím. Jsi můj kamarád, Kaeline. Já si toho přátelství cením a nebudu ho skrývat, jen abych udělala radost bigotním lidem."
Měl jsem to odmítnout, říkal si.
A cítil ještě větší vinu. Grymauch se ho ptal, jestli Charu Wardovou miluje. Pravda byla taková, že Chara byla jeho velmi dobrá přítelkyně, nic víc. Její krása se dotýkala jeho těla, ne jeho duše. Nebyl do ní zamilovaný. Už jen když si to přiznal, měl pocit, že zrazuje její památku. Byl by se do ní zamiloval, kdyby zůstala naživu? To se už nikdy nedozví. Věděl však, že byla zavražděna milá a milující bytost. Nezakusí radost z toho, jak si jí u nohou hrají její děti, nebude ruku v ruce s manželem pozorovat západ slunce. Chara Wardová byla mrtvá, život jí v temném lese vyrvali zlí muži. Kaelinovi se po lících řinuly slzy. Rozplakal se kvůli tomu, co Chara Wardová už nikdy nepozná.
Celý prochladlý a roztřesený si konečně otřel slzy. Přitom si po obličeji rozmazal zasychající krev. Podíval se na své ruce, představil si smrt Jeká Bindoa a Lusse Campiona a vzpomínal na hrozné zvuky, které Bindoe vydával, když se mu střeva rozsypala po zemi a v plicích měl díru. Kaelinovi se roztřásly ruce a obracel se mu žaludek. Chvíli se bál, že bude zvracet, ale pak to přešlo.

Vstal, přehodil si přes ramena mokrou košili a vrátil se na most. Na zohavené mrtvoly se ani nepodíval. Místo toho sebral stříbrné pistole, Bindoovu šavli, stahovací nůž a odhozenou pochvu. Zastrčil si pistole za pás, došel k Bindoovu koni a pokusil se nasednout. Kůň však couvl a Kaelin málem spadl.
Nechal proto koně, kde byli, a přes kopce zamířil k domovu.
* * *
Ráno obyvatelům z Eldacre přineslo nové drama, když se rozšířila zpráva o tom, co se udalo v noci. Lidé se scházeli na nárožích a probírali šokující události. Zápasník Gorain se oběsil a nechal po sobě naškrábanou zprávu, ve které vyjadřoval svou hanbu a vysvětloval, že vsadil proti sobě a zápas s horalem zahodil. Jakkoliv to bylo neuvěřitelné, zdálo se, že se toho zločinu zúčastnil i Chain Shada, a když ho šli strážníci z hlídky vyslechnout, zcela bezdůvodně je napadl. Tři strážníci byli vážně zraněni a nyní byli v péči ranhojiče. Čtvrtý byl vyhozen z okna a nyní byl v bezvědomí. Chain Shada pak uprchl a byl na něj vydán zatykač.
V Eldacre to jen vřelo. Několik z těch, kteří viděli zápas s jednookým horalem, mlčelo, ale většina souhlasila, že dohodnutý zápas je jediné možné vysvětlení. Všechno to dávalo smysl. Jak jinak by mohl necvičeny a neohrabaný horal porazit pýchu Varlishů? Skutečnost, že do toho mohl být zapletený Chain Shada, byla překvapivá, jenže útok na nevinné strážníky jeho vinu jistě prokazoval nade vši pochybnost. Někteří lidé dokonce začali vyjadřovat pochybnosti o Shadově právu považovat se za Varlishe. „Slyšel jsem, že jeho matka byla z klanů jižně od starého města Kamene," tvrdil jeden. Další si vzpomínali, že slyšeli, že Shadův otec byl námezdný žoldnéř z Bersantumu, nevarlishského městského státu daleko na východě.
Podobné řeči byly slyšet mezi deseti vojáky, jedoucími za Mulgravem, když se vydal po Scardykeskc silnici. Vedle něj jel Galliott Hraničář. Mulgrave byl stále rozzlobený. Celou noc nespal a hledal svědky, kteří mohli vidět vrahy Chary Wardové. Byla to náročná práce. Mezi lidmi procházeli Galliottovi strážníci, takže Mulgrave navštívil všechny stánky, odkud bylo vidět na lesík, a mluvil s majiteli stánků i prodávajícími. Po čtyřech hodinách nezjistil nic důležitého. Když se nakonec usadil na plotě a pojídal masový koláč, přišla za ním jedna mladá žena. Zvečera pomáhala sestře a švagrovi u stánku, kde se prodávaly jezdecké potřeby. Obchody šly dobře a ona zašla na hlavní pole pro další věci. Proto prve Mulgraveho minula. Pověděla mu, že za soumraku viděla mladého muže, jak nese do lesíka provaz, a brzy se odtamtud vrátil v doprovodu vojáka. Oba muži prošli kolem stánku. Voják měl na tváři krev.
„Znáte toho vojáka?"
„Ano, pane. Byl to seržant Bindoe."
Mulgrave šel okamžitě za Galliottem a žádal, aby byl Bindoe zatčen. „Musím ji vyslechnout sám," prohlásil Galliott.
„Mohla se splést."
Další výslech trval neuvěřitelně dlouho, jak ji Galliott nutil příběh několikrát opakovat. „Měla jste někdy co do činění se seržantem Bindoem?"
„Ne, pane."
„Nezatkl někdy někoho z vaší rodiny?"
„Ne, pane," tvrdila rozhořčeně.
„Tak třeba z přátel?"
„Jednou napomenul bratra mého manžela kvůli pití."
„Aha, chápu."
„Co chápete?" chtěla vědět ta žena. „Říkám vám, že ten člověk vyšel z lesíka a měl na tváři krev. Co tedy chápete? Můj manžel je eldacreský radní, a jestli snad naznačujete, že bych lhala, tak budu žádat nápravu u samotného moidarta."
„Já nic takového nenaznačuju," bránil se honem Galliott. „Ale musíme zajistit, aby důkazy, jež získáme, byly důkladně prověřené."
„To musíme," souhlasil Mulgrave. „A musíme taky zajistit, aby neměl podezřelý čas uniknout z dosahu soudu. Podle mě je teď rovnováha mezi těmito dvěma úkoly vážně ohrožena. Nesouhlasíte, Galliotte?"
Hraničář se Mulgravemu zpříma podíval do šedých očí. „Půjdeme do kasáren a vyslechneme seržanta Bindoa," řekl. „Myslím, že si chtěl vzít služební volno. Pravděpodobně bude balit."
Než Mulgrave a Galliott dorazili, Bindoe měl zabaleno a byl pryč.
Teď, s oddílem krunýřů v závěsu, vyjel Mulgrave z Eldacre po Scardykeské silnici. Nechtěl se bavit s Galliottem a nebyl rád, že ho tu má.
Několik mil štvali koně, a zrovna když je nechávali vydechnout a jít jen pomalým krokem, uslyšel Mulgrave, jak se vojáci baví o „dohodnutém" zápase. Někteří si vzpomínali, jak Chain Shada vrazil do kruhu a přinutil správce hodin, aby horalovi dal víc času, než se vzpamatuje po úderu. Mulgrave byl stále rozzlobenější. Nejradši by jim řekl, že ten čas horal dostal, neboť Gorain ho proti pravidlům praštil do hlavy. To by přece neudělal někdo, kdo chce zápas schválně prohrát. Raději však mlčel. Lidé budou věřit tomu, čemu věřit chtějí. Mulgrave ani na okamžik nevěřil, že se Gorain sám oběsil. Moidarta výsledek zápasu rozzuřil. Už to samo Mulgravemu prozradilo, že někdo bude muset zemřít.
Ještě hodinu pokračovali v jízdě, potom Galliott konečně promluvil. „Už jsme skoro na hranici pinanceho území," poznamenal. „Vypadá to, že jsme je ztratili."
Mulgrave na to neodpověděl. Jakmile dorazí k dřevěnému mostu, nechá Galliotta a jeho muže vrátit se do Eldacre. Mulgrave sám však hodlal pokračovat v jízdě. Najde Bindoa, zatkne ho a přivede zpátky, ať by se dostal sebedál.
Galliott jako by mu četl myšlenky. „Za mostem nemáme žádné pravomoci," poukázal.
„Mám ve Scardyke pár přátel," odtušil Mulgrave. „A taky mám nárok na volno."
Galliottova pohledná tvář potemněla. „Zákon by se měl dodržovat pořád, kapitáne. Jedinci, kteří opovrhují jeho principy, mu nepomáhají."
„To ne, pane. Ti, kteří opovrhují principy zákona, by měli být přivedeni před spravedlnost." Mluvil chladně, jak se

snažil ovládnout hněv, a upřel na Galliotta přísný pohled. „Já na žebřík a palečnice moc nedám. Ale až bude Bindoe předveden, vyslechnu ho osobně. A až s ním skončím, řekne mi o každém zločinu, jaký kdy spáchal. A taky mi řekne, kdo mu pomáhal. Dohlédnu na to, aby byl každý z jmenovaných oběšen, neboť, stejně jako vy, nesnáším lidi, kteří opovrhují zákonem."
Bez čekání na odpověď pobídl koně a vycválal do krátkého svahu. Asi padesát stop před sebou měl dřevěný most. Mulgrave přitáhl otěže. Ostatní jezdci ho dojeli. Oni rovněž zastavili koně a ohromeně zírali na krvavou scénu pod sebou. Na sloupech mostu byly naražené dvě hlavy. Za nimi ležela zohavená těla. Krev vylitá na trámy ještě kapala do vody pod mostem.
„Svatá nebesa!" zašeptal Galliott. Chvíli se nikdo ani nepohnul. Potom Mulgrave pobídl koně dál. Ale valachovi se pach krve hrubě nelíbil, a Mulgrave sesedl a uvázal koně ke keři.
Došel k první hlavě. Patřila muži ve středním věku. Na popelavějící kůži na levé líci byly vidět škrábance. Pravá tvář byla stržená a scházelo několik zubů. Jedno oko bylo otevřené. Něco bylo vyřezané do čela. Mulgrave se podíval blíž, ale krev rány zakrývala. Rozeznal P a V. Přešel k druhé hlavě. Ta patřila mladšímu muži. I on měl pořezané čelo. Připojil se k ncmu Galliott.
Vyndal z kapsy kapesník a otřel mladíkovi krev z čela. Teď bylo slovo jasně viditelné: PRÁVO.
Galliott kapesník odhodil a vešel na most. „Bindoe je vykuchaný jako ryba," podotkl, „a vykastrovaný. Mladík na těle nemá žádné viditelné stopy. Asi mu podřízli krk."
Na druhém břehu řeky se popásali dva koně. Galliott, opatrně našlapuje, aby se vyhnul kluzké krvi, tam zašel a přivedl koně zpět. Prohledal sedlové brašny a vyndal těžký měšec, jejž otevřel. „Bindoe s sebou vezl dost stříbra," oznámil Mulgravemu. „Neokradli ho."
Mulgrave byl ztracený v myšlenkách. Hleděl na Binderovu hlavu. Vypadalo to, že ho střelili do obličeje, než na něj použili nůž. Vrah nebo vrahové čekali, aby pomstili vraždu Chary Wardové. Ale proč? Jak mohli vědět, že se Bindoe vydá tudy? Podíval se na Galliotta. Ten teď vypadal mnohem klidněji než před chvílí.
Poslal snad Galliott muže, aby Bindoa zavraždili?
Ten nápad zavrhl. Kdyby to byl Hraničář udělal, těla by jen byla někde zahrabaná, aby je nikdo nenašel. Rozsekat a zohavit mrtvoly, to musel udělat někdo plný vzteku a touhy po pomstě.
Důstojník přešel přes most. V hlíně byl krvavý otisk, stopa vedoucí k řece. Mulgrave slezl dolů. Tady byly další stopy a krev. Kupodivu byly stopy vidět i pod vodou na dně, kde je ještě proud nestačil smýt. Vrah do řeky vlezl ve střevících.
Střevících. S nízkými podpatky. Takže to nebyl jezdec.
Mulgrave se posadil a promýšlel si důkazy. Vrah byl od krve, a tak vlezl do řeky, aby se opláchl. Nesundal si nejdřív boty, což ukazovalo, že jednal instinktivně, aniž by se nad tím zamyslel. Proto byl nejspíš v šoku z toho, co udělal.
Mulgrave uviděl místo, kudy vrah vyšel na most. Sledoval stopy a poznal, že muž odešel na severovýchod.
Směrem ke Starým Vrchům.
„Je to práce horala," řekl Galliott, když se Mulgrave vrátil ke svému koni.
„Co vás přivedlo k tomuto závěru?" otázal se Mulgrave.
„Rozhlédněte se kolem sebe. Copak by něco tak barbarského mohl spáchat nějaký civilizovaný člověk?"
„Nepouštějme se do hovoru o civilizovaném chování," ucedil Mulgrave. „Jak civilizované bylo znásilnit mladou pannu a pak ji pověsit na strom?"
„To bylo také otřesné," přiznal Galliott, „ale poněvadž seržant Bindoe nedostal příležitost ty škrábance vysvětlit, neexistuje důkaz, který by špinil jeho památku. Podle zákona zemřel nevinný."
„Ano, to je pravda," připustil Mulgrave. „Tím větší škoda."
* * *
Vzrušení vyvrcholilo v následujícím týdnu. Eldacre tak bouřlivé časy za mnoho let nezažilo: pokus o vraždu moidarta, drama dohodnutého zápasu mezi Gorainem a horalem, potom vražda mladé dívky a surové zabití dvou varlishských poutníků. Tyto události se pořád dokola probíraly v barech, tavernách a na nárožích. Navíc pokračovalo pátrání po Chainu Shadovi. Příběhů a teorií bylo bezpočtu. Zabil Chain tu dívku? Je vražda – nyní – milovaného seržanta Bindoa prvním náznakem nového horalského povstání?
Krunýři projížděli horalské osady a vyptávali se mužů na to, kde se pohybovali v den, kdy byl Bindoe zabit. Výslechy byly často drsné, a pokud někdo nedokázal dostatečně zodpovědět jejich otázky, odvedli ho v řetězech na Eldacreský hrad. Jeden muž tam zemřel, údajně na selhání srdce.
Jaim Grymauch se rychle vzpamatoval, ačkoliv podlitiny na obličeji mu chvíli zůstaly. Zašel do Eldacre, aby si vyzvedl cenu, jen aby mu řekli, že jelikož byl zápas dohodnutý, žádné peníze nedostane. Jaim na pohled ztrátu oželel, ale Kaelin věděl, že to v něm vře.
Maev Ringová byla zamlklá. Za úsvitu ráno po Chařině vraždě viděla, jak se její synovec vrací domů. Právě si stlala postel a zahlédla ho, jak se vynořil ze staré stodoly, která nyní sloužila jako dílna pro její pradleny. Ty ještě nedorazily do práce a Kaelin neměl v prázdné budově co pohledávat. Maev počkala do večera, až se dvanáct pradlen vrátilo domů, a pak prohledala půdu dílny, kde pod starým kobercem našla dvě pistole a jezdeckou šavli. Vrátila pistole do původní skrýše ve skříni a šavli odnesla do lesa, kde ji zakopala.
Za normálních okolností Maev ráda vynášela problémy na světlo. Tentokrát ne. Čím méně se toho namluví, tím dříve se to urovná, usoudila.
Když druhý den do domu přišlo deset krunýřů, přivítala je zdvořile a nabídla jim vodu pro koně a chleba a sýr. Vedl je Galliott a muži se v její přítomnosti chovali s chladnou zdvořilostí. Kaelin, Jaim a Banny stáli opodál, zatímco vojáci prohledávali dům a pátrali po zbraních.

Když došli ke staré stodole, Maev koukla po Kaelinovi. Jestli byl napjatý nebo polekaný, nedával to na sobě znát. Když se vojáci vrátili s prázdnýma rukama, Maev si všimla, že se na okamžik zatvářil překvapeně.
„Mrzí mě, že jsme vás obtěžovali, Maev," řekl Galliott. „Ale musíme hledat všude."
„Samozřejmě, kapitáne." . Přistoupil k Jaimovi. „Vidím, že se vám modřiny dobře hojí, Grymauchu. Chci, abyste věděl, že vám to Gorainovo ohavné chování nikdo nedává za vinu. Bojoval jste skvěle a čestně."
„Jo, to je pravda," opáčil Grymauch. „Byl to nadaný muž, tenhle Gorain."
„V jakém směru?"
„Když jsem se zapisoval, udělal jsem svou značku a viděl jeho. Byla stejná jako moje, velký X. I když to jeho mělo navrchu malou vlnovku. Já se, stejně jako Gorain, nikdy nenaučil číst a psát, kapitáne. Člověk však musí obdivovat někoho, kdo se to naučí za jedinou noc, jen aby mohl napsat dopis na rozloučenou, než se oběsí."
Galliott si povzdechl. „Jednou se těmi řečmi dostanete na šibenici, Grymauchu. Bude mi to líto."
„Ano, kapitáne. Bez lotrů by krunýři byli zbyteční, řekl bych."
Galliott se zasmál. „To máte pravdu. No, už musíme jet. Dneska musíme projít dalších třicet domů."
„Už jste našli Chaina Shadu, pane?" zeptala se Maev.
„Ne, Maev, ale najdeme ho. Touhle dobou už bude mít hlad a bude mu zima. Moidart poslal pro Huntsekkera a jeho stopaře. Ti ho najdou."
„Nemám toho člověka ráda," prohlásila Maev. „Je to zabiják. Z čeho byl Chain Shada obviněný, že by ho měl honit Sekáč?"
„Není na mně, abych pochyboval o moidartových rozkazech, Maev," odtušil Galliott. „Ale vaši nechuť k Huntsekkerovi sdílím. Nicméně je třeba říct, že málokdy nedokáže najít toho, koho stopuje."
„A pak mu usekne hlavu," štěkla Maev. „To je ohavný."
„Proč si vlastně děláte kvůli Shadovi starosti?"
„Pomohl Jaimovi. Mohl ho zničit. O to ten dav žádal. Že to neudělal, mu slouží ke cti."
„Pomohl mně!" zamručel Grymauch. „Kvůli němu jsem přišel o osumatřicet chaillingů. Víte, že mi odmítli dát vypsanou cenu?"
„Ano, jistě, to nebylo fér," souhlasil Galliott s úsměvem. „Promluvím s biskupem. Když budete mít v kapse trochu peněz, možná nebudete mít takovou náladu na lotroviny." Došel ke koni a nasedl. Krunýři odjeli od domu a zahnuli k jihu.
Kaelin si to namířil ke staré stodole. Maev na něho zavolala: „Tam pro tebe nic není. Nech děvčata v klidu pracovat." Přistoupila k Jaimovi a zavěsila se do něj. „Pojď se se mnou projít," vybídla ho.
„Chceš ode mě něco, holka?"
„Pročpak to říkáš? Proč bych se nemohla jen tak projít se starým přítelem?"
Jaim se zasmál. „Teď mě děsíš. Nadávání chápu. Hrome, dokonce mě to baví. Jenže ta podivná přívětivost mě leká."
Maev se nuceně usmála a společně vyšli na louku, kde se pásla telata. Tam ho pustila a sedla si na rozštípnuté poleno.
„Kam se podle tebe Chain Shada poděl?"
„Jak to mám vědět?"
„Jsme mu zavázaní, Grymauchu."
„Za co?"
„Ty jsi ho neviděl, jak chytil toho správce hodin. Přiměl ho, aby ti dal čas se po té nečisté ráně vzpamatovat. Důležitější je, jak jsi právě slyšel, když jsem to říkala Galliottovi, neutrhl ti tu tvou pitomou hlavu, když ho o to dav žádal."
„Pitomou hlavu? Tak tohle je Maev, kterou znám a miluju."
„Mluv vážně, ano? Věděl, že když tě nerozdrtí, bude mít potíže. Pochybuju, že si uvědomoval, že na tom závisí jeho život, ale stejně. Bylo to – i když to hrozně nerada přiznávám – ušlechtilé a nesobecké. Kvůli tobě, Grymauchu, riskoval. Teď je sám a jdou po něm. Najdi ho."
„Jenom tak? Hledá ho celá armáda, ale starej jednookej Grymauch si jen tak nakráčí do hor a ten velkej Varlish vyleze zpoza keře? To asi těžko, Maev."
„Ty to neuděláš?" zeptala se překvapeně.
„Ne."
„To se ti nepodobá, Grymauchu," podotkla a pozorně se na něj dívala.
Její zelené oči ho náhle vyváděly z míry. „Možná ne," přiznal. „Ale možná už je čas, aby se starej Grymauch začal starat sám o sebe. Slyšelas, co říkal. Jde po něm Huntsekker. Nechci mít jeho kosu na svým krku."
Maev vstala a stále se mu dívala do očí. „Znám tě, Grymauchu. Znám tě líp, než se znáš sám."
„Očividně ne," odsekl a couvl.
„Přece se Huntsekkera nebojíš."
„Každý se něčeho bojí. Shada buď unikne, nebo ho chytí. Nemá smysl, abychom se do toho pletli."
Maev už chtěla promluvit, potom Grymauch viděl, jak se uvolnila. Usmála se a přistoupila blíž. „Hrom do tebe, ty už ho máš, viď? Kde je? V té tvé jeskyni?"
„Nech toho, ženská. Copak ses úplně pomátla?"
„Před třemi dny jsi šel v noci ven a vrátil ses až dnes ráno. Myslela jsem, že jsi s Parshou Willetsovou. Ale tys u ní nebyl, že, Grymauchu? Šel jsi do hor a našel Chaina Shadu. Podívej se mi do očí a řekni mi, že ho nemáš u sebe."
„Já ne…" zakolísal. „Zatraceně, ženská, myslím, že jsi čarodějnice." Rozhlédl se kolem sebe, aby se ujistil, že je nikdo nemůže slyšet. „Ano, mám ho, ale nechtěl jsem tě ohrozit tím, že bych se s tebou o to tajemství podělil. Zítra v noci ho dostanu přes řeku."
„To je můj Grymauch," prohlásila s láskou. „Jakmile ho dostaneš na pinanceho území, bude potřebovat peníze. Dám ti

pro něj dvě libry.“
„Tak dvě libry, co? Mně jsi nikdy dvě libry nedala.“
„Ty za dvě libry nestojíš,“ odsekla. „Teď musíme probrat něco jiného. Jak ti připadá Kaelin?“
Grymauch pokrčil rameny. „Co zabili tu holku, je kapku odtažitej. Dostane se z toho.“
„Takže s tebou nemluvil?“
„A o čem?“
„O vraždách Bindoa a toho kluka.“
„Ne. Proč by měl?“
„Vrah prý Bindoa střelil do obličeje a potom mu sebral šavli.“
„To jsem taky slyšel.“
„Kaelin se to ráno vrátil a do té staré stodoly schoval Lanovarovy pistole a šavli.“
Jaim Grymauch chvíli mlčel. „To nerad slyším,“ řekl nakonec. „Teda ne že by si nezasloužili zemřít.“
Maev kývla. Věděla, že přemýšlí o tom, jakým způsobem sešli ze světa, a snažil se srovnat s tím, že by se tak bláznivě mohl zachovat jeho milovaný Kaelin. „Měl to děvče rád, víš,“ poznamenal. „Musel být kapku… vyšinutej.“
„Ano,“ souhlasila Maev. „Vražedné šílenství.“ Jaim se na chvíli odvrátil a zahleděl se na hory. Maev viděla, jak je smutný. Chvíli tam jen mlčky stál.
„Proč ti vojáci zbraně nenašli?“ zeptal se nakonec.
„Ty pistole jsem vrátila, Grymauchu, a šavli zahrabala. Myslím, že jsi ty pistole Kaelinovi ukázal, když jsem byla někde pryč. Už na tom nezáleží. Záleží na tom, že zabil dva Varlishe. Je stejný jako Lanovar, a já se teď o něj bojím. Jak bude dospívat, varlishská nadvláda mu bude vadit pořád víc a víc. Nedokáže v ní existovat jako ty nebo já. Bude se jí vzpírat. Postaví se proti. A oni ho zabijí, stejně jako zabili jeho tátu.“
Jaim si povzdechl. „Můžu něco udělat, Maev? Stačí jen říct, udělám cokoliv.“
„Koupila jsem pozemek daleko na severozápadě, je to statek na hranici s územím Černých Rigantů. Máš mezi nimi přátele. Chci, abys v létě odvedl Kaelina na sever. Chci, aby byl co nejdál od moidarta a krunýřů. Chci, aby si našel život daleko od Varlishů.“
„V létě z něj bude muž, Maev. Možná se rozhodne, že nepůjde.“
„Proto potřebuju tebe, Jaime. Obdivuje tě, a já myslím, že když ho požádáš, půjde s tebou.“
„Proč čekat do léta?“
„Do té doby se život v Eldacre uklidní. Teď je všude moc vzrušení a podezření. Ať Kaelin dokončí školu a pak můžete jít.“
„Chceš, abych se vrátil?“ zeptal se jí.
„Co je to za otázku?“ opáčila. Jen se na ni díval a tvářil se vážně. Maev znejistěla. „Ovšemže chci, ty troubo,“ řekla mu.
„Neměla bych komu nadávat. Zítra buď opatrný. Huntsekker bude nablízku. Je možná zlý, ale rozhodně ne hloupý.“
„Budu se mu vyhýbat. A neboj se, Kaelina s sebou nevezmu.“
„Ano, vezmeš, Jaime,“ pravila smutně. „Už zabil a je z něj muž, se vším soužením, které to přináší. Chci, aby se odteď držel u tebe. Musí se toho od tebe hodně naučit. Tys byl taky kdysi zabiják, ale změnil ses. Pomoz Kaelinovi, aby se změnil.“
„Udělám, co bude v mých silách, Maev.“
„Ano, já vím. Jsi dobrý chlap, Grymauchu.“

8

KDYŽ WYRD ZAMÍŘILA KE STARÉMU DŘEVĚNÉMU mostu, smutek se nevytratil, spíš prohloubil. V zemi pod jejíma nohama nebyla žádná pulsující magie, ve stromech nezněla žádná tichá hudba. Občas zachytila maličké zlomky toho, co kdysi z kraje vyzařovalo: zlatý odraz na hladině potoka, kousek harmonie ve stínu rozložitého dubu, šepot bývalé slávy v mírném větříku.
I to se vytrácelo, když dorazila k mostu a ztěžka se opřela o javorovou hůl. Ve vzduchu visela smrt. Déšť smyl většinu krve a těla byla odnesena. Hrůza však zůstala, neviditelná, vířící nad řekou, špinící stromy a trávu.
Než se na místo vrátí harmonie, bude potřeba několika dní otupující dřiny, nekonečných modliteb a postění. Vždy to bylo takové, pomyslela si. Sochař se celé roky lopotil, aby z mramoru vytesal krásnou sochu s každým svalem vytvarovaným do dokonalé krásy. Pak ji jeden člověk, bez nadání, zato s kladivem, dokázal zničit během chvilky. Tvoření vyžadovalo čas a lásku, ničení jen chviličku šílenství.
Wyrd strávila polovinu života, aby se stala jedno se zemí, a obětovala tomu všechno, co většina lidí považovala za drahé: lásku, děti, rodinu. V takovýchto chvílích svého rozhodnutí téměř litovala.
„Ach, Havrane,“ zašeptala. „Co sis to udělal?“
Stmívalo se a wyrd se usadila k odpočinku a přitáhla si k tělu rozedraný plášť. První část práce ji čekala, až vyjde měsíc, a potřebovala být silná. Z plátěného pytlíčku vyndala špetku drcených lístků a vložila si je pod jazyk. Chutnaly hořce. Po lístcích se jí zrychlil tep. Vůně lesa byla výraznější: hlína, vlhká srst králíků, ostrá a čpavá liščí moč, opojná vůně jarních květin u řeky.
Wyrd se uvolnila a zcela vnímala lesní vzpomínky. Odkudsi z hloubi lesa slyšela, jak pracují lidé. Vzdálené zvuky, ozvěny minulosti. Zavřela oči a soustředila se jen na ty zvuky. Ozval se smích a s ním pocit kamarádství. Wyrd viděla vojáky Kamene, jak odkládají kyrysy a kácejí stromy, aby mohli postavit tenhle most a vytvořit tak průchod do srdce rigantského území. Umožní to jejich vojsku napochodovat k Rhegově pevnosti. Wyrd uslyšela jejich hlasy. Hovořili starým jazykem Kamene, který neznala. Přesto cítila jejich do nebe volající sebedůvěru, víru ve vlastní neporazitelnost. Rheg je zničí jen necelé tři týdny poté, co bude most hotový. Riganti se vrhnou na kamenické vojsko a zcela ho

vyhladí.
Wyrd pomalu otevřela oči. Už muže i viděla, štípali klády a tahali je na místa. Nebyli to skuteční duchové, jen odrazy v zrcadle času. Nesetká se s nimi, jejich práce se jenom stala součástí vzpomínek lesa.
Wyrd asi hodinu odpočívala, pak sešla k řece, nabrala do dlaní vodu a napila se. V té chvíli ji narkotická bylina, již si vzala, spojila s dalším obrazem. Uviděla Kaelina Ringa, jak sedí u vody a pláče. Wyrd si povzdechla. Byla duchem vyladěná na rigantský lid a poměrně často vídala útržky z jejich budoucnosti. Chara Wardová byla plnokrevná Varlishka, takže wyrd nezahlédla nebezpečí, jež jí hrozilo.
Měsíc už vyšel nad hory, i když ho na dlouhé chvíle zakrývaly mraky. Wyrd si vlhkými prsty prohrábla vlasy, vstala a protáhla se. V horách bývali medvědi, velcí a nemotorní, kteří v čisté, jiskřivé vodě lovívali lososy. Bývali tu i vlci, běhali si tady volně. Člověk vyhubil medvědy a téměř vybil i vlky a zbytek zahnal na sever.
Wyrd vylezla na most, pod jazyk si dala další špetku bylin a posadila se na klády.
Vražda Chary Wardové byla surová, zrozená z chtíče a nenávisti. Zabití jejích vrahů bylo horší. Bylo předem promyšlené a krutě provedené. To, že tento zločin měl spáchat Havran, wyrd téměř nedokázala unést. Doufala, že v něm najde to nejlepší z Rigantů. Ale i on, stejně jako jeho předek Connavar, v sobě nesl to nejlepší i nejhorší. Ochlazovalo se.
„Přijď ke mně, Jeku Bindoe," zašeptala wyrd.
Nad kládami zavířila mlha a wyrd se zachvěla. Zasvědilo ji, jak se jí zezadu na krku dotklo něco studeného. Neotočila se, místo toho vyprázdnila mysl. V šeptajícím větru zaslechla hlas, který postupně sílil. „Zabiju tě, čubko! Zabiju tě!" Po krku jí přejížděly ledové, nehmotné prsty.
„Jsi mrtvý, Jeku Bindoe," podotkla mírně. „Teď už nikomu neublížíš."
Ozval se pronikavý výkřik. Přes wyrd se převalila mlha a před očima se jí objevila postava muže s protáhlým obličejem.
„Já ti ukážu mrtvěj!" zaječel. Sápal se po ní, ale ona cítila jen lehký chlad na kůži.
„Je čas, abys šel, opustil toto místo. Svět už tě k ničemu nepotřebuje, Jeku Bindoe."
„Musím si chvíli odpočinout," vyhrkl Bindoův duch náhle. „Tohle je sen. Ráno pojedu na jih do Scardyke. Jenom sen."
Tu wyrd začala prozpěvovat starým horalským jazykem. Zvedl se vítr a rozechvíval Bindoovo mihotavé tělo.
„Co to děláš? Nechej toho, čubko! To bolí."
„Tak se tomu nevzpírej."
Začal klít, řvát a ječet. Zpěv se ozval znovu. Bindoův hlas se vytrácel a mlha se rozplývala.
„Kam se poděl?" zeptal se duch Lusse Campiona.
„Na místo, jež si svými činy vysloužil," sdělila mu wyrd, „ale myslím, že ty se k němu nepřipojíš."
„Jsem taky mrtvý?"
„Ano," odpověděla smutně.
Duch tiše zasténal. Chvíli bylo ticho. „Nechtěl jsem, aby Chara umřela," řekl pak. „Opravdu ne."
„Já vím, Lussi Campione. Byl jsi vychovávaný k nenávisti a udělat tohle dítěti je nebezpečné a strašné. Ty mě nepotřebuješ, abych tě poslala, kam patříš. Slyšíš, jak tě to volá. Jen se tomu podvol, chlapče. Jen se podvol."
„Teď už to nemůžu nijak napravit, že?"
„Ne. Tu možnost ti sebrali. Aleje dobře, že si to přeješ."
„Cítím se tak ztracený. Tak mrtvý." Wyrd cítila, jak duše Lusse Campiona mizí. A zaplakala.
* * *
Kaelin Ring mlčky seděl, díval se a poslouchal oba muže. Jaima znal a miloval, jenže velký Varlish byl něco zhola jiného. Kaelin si stále nebyl jistý, proč by měl riskovat kvůli tomuto nepříteli. Ano, nepraštil Jaima, když byl horal v podstatě bezmocný. Ale to bylayeAo volba. Kaelinovi připadalo absurdní, že by kvůli tomu jedinému činu měli s Jaimem podstupovat smrtelné nebezpečí.
Seděli v Jaimově jeskyni, oheň hořel a na přirozené skalní polici stála lucerna. Jaim byl v cestovních šatech, měl černé kalhoty, boty do hor, tmavou košili a černý plášť. Chain Shada měl jezdecké holínky s podpatky a těžký kabát z vycpanými rameny z měňavé hnědé kůže. Kaelin se vedle těch kolohnátů cítil nepatřičně a odsedí si od nich dál. Dostal se skoro až k ústí jeskyně a cítil na tváři chladný noční vzduch.
Od Chařiny smrti se pořádně nevyspal. Zdávalo se mu o ní a v jeho snech byla živá a nesmíme šťastná. Po probuzení, když si plně uvědomil, že je pryč, zasáhlo ho to jako kladivo a stáhl se mu žaludek. Všechno teď bylo jiné a Kaelina přestalo těšit slunce na horách i vánek šeptající ve stromoví. Přes den byl naprosto netečný a v noci špatně spal, byl celý rozrušený a sklíčený.
„Tak co je zač ten Huntsekker?" zaslechl, jak se vyptává Chain Shada.
„Je to jižan a slouží moidartovi už dvacet let," vykládal Jaim. „Je to skvělej stopař. A je mazanej."
„Ty ho znáš?"
Jaim se zazubil. „No, párkrát jsme si navzájem zkřížili cestu." Sundal si pásku a třel si prázdný důlek. „Teď mi pověz, proč mocný Chain Shada přijel tak daleko na sever kvůli takovému bezvýznamnému zápasu?"
Chain Shada jen pokrčil rameny. „Potřeboval jsem peníze a myslel jsem, že by se Gorain mohl místo mě stát šampiónem. Není nutný říkat, že si teď přeju, abych to neudělal."
„Jak byste vy mohl potřebovat peníze?" ozval se náhle Kaelin. „Přej jste vyhrál každý zápas. Taky jste přej boháč."
„Udělal jsem chybu, že jsem si vzal ženu kvůli její kráse," odpověděl mu Chain. „Obličej anděla a tělo bohyně. Byl jsem do ní úplně paf. Měla bratra, byl kupec. Přesvědčila mě, abych investoval do jeho podniků. Když mě opustila, zjistil jsem, že jsem bez daenu." Pokrčil rameny. „Nikdo není hloupější než zamilovaný chlap."
„Nebo úžasnější," podotkl Jaim. „Šel jsi po nich?"
„Ne," přiznal Chain. „Utíkali přes úžinu do Goriasy. Loď se dostala do bouře a potopila se. Ona – a moje zlato – teď leží

na dně.“ Odmlčel se a chvíli jenom hleděl do ohně, než se zhluboka nadechl. „Tak jsem musel bojovat dál. Už jsem porazil většinu dobrých vyzývatelů a při zápasech s horšími protivníky byla odměna menší. Potom jsem si jednou uvědomil, že už nemám tu sílu a. rychlost, co kdysi.“ Usmál se. „Nikdy jsem nepotkal nikoho, koho bych nedokázal porazit. Jenomže nikdo neporazí čas.“
„Strýček Jaim by vás byl porazil,“ prohlásil Kaelin, „kdyby byl odpočatej a při síle.“
„Ne, neporazil, mládenče. Nejpozději ve třetím kole bych ho byl oslepil. Neumí si chránit levou stranu. Gorain byl příliš hloupý, aby to pochopil.“
„Podle mě nemáte pravdu,“ trval Kaelin podrážděně na svém.
„Ne, máji, Kaeline,“ ozval se Grymauch. „On se zápasením živí. Nedokázal by ukrást bejka nebo se ohánět glavem jako já. Nedokázal by běžet tak rychle jako ty, ani jezdit tak dobře jako Mulgrave. Každej má nějaký nadání. Nechat se porazit mistrem řemesla není žádná hanba. Nedělá to z něj lepšího muže, než jsi ty.“
Kaelin se odmlčel a natáhl se pro hrnek a džbán s vodou. Přitom se mu do žeber zaryla jedna stříbrná pistole. Narovnal se, pistoli vytáhl a položil ji na zem. „Smím se podívat?“ požádal Chain Shada. Kaelin zbraň potěžkal a přešel k zápasníkovi. V Chainově tlapě vypadala pistole maličká.
„Vyrobil ji Emburley v Rytířské ulici,“ řekl Chain. „Jeho značkou je stříbrný lev ve skoku, kterého můžeš vidět tady na hlavici pažby.“
„Jsou to dobrý pistole,“ přidal se Jaim. „Patřívaly Kaelinovu tátovi.“
„Jsou nádherné,“ přitakal Chain. „Pistole s Emburleyho značkou se prodávají za víc než sto liber. A pár by se mohl vydražit až na dvě stě padesát.“
Kaelina ta cena ohromila. „To je šílený,“ vydechl. „V Eldacre přijde pistole na osm chaillingů.“
„To asi ano,“ souhlasil Chain. „Ale starého tahouna si taky můžeš koupit za pět chaillingů, kdežto známý dostihový kůň by tě přišel na stokrát víc. Nejmíň. Emburleyho kousky si kupují králové, vévodové a urození pánové. Cení si jich pro jejich přesnost a dokonalou výrobu.“
„Tahle nevystřelila, když jsem to posledně zkoušel,“ postěžoval si Kaelin.
Chain ji potěžkal, natáhl kohout a nakonec prohlédl pánvičku. „Příště taky nevystřelí,“ prohlásil. „Podívej se.“ Kaelin k němu přistoupil a Chain mu zvedl pistoli k očím. „Vidíš tu malou dírku tady?“
„Ano.“
„Když se prach na pánvičce vznítí, plamen musí projít touhle dírkou, aby zapálil prachovou náplň. Jak tady vidíš, je ucpaná. Nemáš špendlík?“
„Ne.“
Jaim si sundal sponu z pláště a podal ji Chainovi, který špendlík opatrně vsunul do zátravky. „Tahle dírka je ze všeho nejdůležitější,“ vysvětloval. „Jako tolik věcí v životě, je to maličkost, která určuje úspěch nebo selhání celýho podniku. Na. Už bude fungovat.“ Chain zavřel pánvičku a pečlivé zbraň zajistil. Kaelin vyndal i druhou pistoli a pozorně si ji prohlédl. Zátravka vypadala čistá, ale raději do ní zastrčil špendlík taky, aby se ujistil.
„Když vystřelíš, vždycky pistoli řádně vyčisti,“ radil mu Chain. „Nikdy ji nenechávej nabitou déle než den, nejvýš dva. Černý prach je korozivní.“
„Budu si to pamatovat,“ slíbil Kaelin.
„Tak kdy odejdeme?“ zeptal se Chain Jaima.
„Za hodinu. Nejbezpečnější to bude za největší tmy.“
„Ten Huntsekker pracuje sám?“
„Ne. Má s sebou čtyři muže.“
„Jaké zbraně mívají?“
„Meče a nože. Jsou to horalé, takže nesměj nosit pušky. Huntsekker ji ale bude mít. Jednou jsem ji viděl. Je asi o polovinu delší než mušketa a hlaveň má jako trubka. Nadělá kravál jako sviští hrom.“
„Trombon,“ usoudil Chain. „To svištění způsobuje asi padesát malých kuliček nebo hřebíků. Zblízka to člověka rozstřílí na maděru. Na dvacet stop ho zasáhne od krku po rozkrok. Máš nějaký plán pro případ, že je potkáme?“
„Ne,“ přiznal Jaim. „Ale když musím, myslí mi to rychle.“
„Zabijeme je,“ prohlásil Kaelin. Slova však zůstala viset ve vzduchu a jeskyně náhle působila velmi tichým dojmem. Kaelina to zmátlo. Ani jeden z mužů se nepodíval jeho směrem. Jaim upíral zrak na protější stěnu a tvářil se, že sleduje tančící stíny. Chain Shada zvedl hrnek a napil se vody.
Po chvíli Jaim promluvil, ale ne na Kaelina. „Maev mi pro tebe na cestu dala něco peněz,“ sdělil Chainovi. „Myslím, že ti to vystačí až do Varingas.“
„To nebude nutný, kamaráde,“ pravil Chain, „i když jí za to za mě poděkuj. Pinance je můj starý přítel. S Gorainem jsme u něj přespali cestou sem z hlavního města. Chvíli u něj zůstanu, než se rozhodnu, kam půjdu.“
„Stejně si to vem,“ vybídl jej Jaim. „Nemáš ponětí, co by mi ta ženská řekla, kdybych ti ty peníze nedal.“
Chain se usmál. „Najdu si způsob, jak jí to vrátit.“
Kaelin usoudil, že si ho schválně nevšímají, jako by ho nepovažovali za hodná pozornosti. To ho rozzlobilo. Copak nezabil vrahy Chary Wardové? Už není chlapec, akorát že oni to nevidí. No, uvidí to, jestli bude mít ten Huntsekker smůlu a zkříží jim cestu.
Kaelin spustil ruku k pistoli a uchopil zdobenou pažbu.
Uvidí to, až olověná kulka prorazí Huntsekkerovi jeho černé varlishské srdce.
* * *
Huntsekker dřepěl za hlodášovým houštím a prohlížel si otevřenou krajinu na severu. Byl to velký chlap s kulatými rameny a na sobě měl dlouhý kožich z černého medvěda. Díval se, kde se co na kopcích pohne. Zpoza mraku vyšel

měsíc. Huntsekker se instinktivně přikrčil, jak se polekal, že se světlo odrazí od jeho obličeje a dvou pramenů bílých vousů na jinak oholené bradě.
Tráva v dálce v novém světle zářila jako stříbro a Huntsekker zahlédl tři jezevce. Když se otočil doleva, dohlédl na starý dřevěný most. V tuto roční dobu, když byla řeka rozvodněná, to byla jedna ze tří cest, kudy se dalo dostat na pínanccho území. Druhé dvě vedly přes špatně dostupné průsmyky v horách. Huntsekker, na rozdíl od Galliotta, nevěřil, že Chain Shada nemá žádné přátele. Někdo ho schovával, a Huntsekker si byl naprosto jistý, že ten někdo je Jahn Grymauch. Jaim znal hory a mohl by Chaina Shadu odvést přes průsmyky. Huntsekker o tom však pochyboval. Cesta byla třikrát delší, a tudíž představovala třikrát větší nebezpečí, že ho chytí. Most byl jen několik mil od Starých Vrchů a většina cesty vedla hustými lesy, kudy mohli dva muži projít nepozorováni.
Jedině samotný most znamenal pro uprchlíky nebezpečí.
To se Jaimu Grymauchovi bude líbit. Ten chlap miloval vypočítané riziko.
Huntsekker to považoval za hloupost, musel si však přiznat, že jednookého horala, i když nerad, obdivuje. Zprávy o jeho činech Huntsekkera vždycky rozveselily.
I tehdy, když Grymauch ukradl jeho vlastního výstavního býka.
Pro většinu lidí by něco takového znamenalo ponížení. Pro Huntsekkera to byla skvělá chvíle. Doteď nevěděl proč. Když to zvíře získal, dal všem zcela jasně najevo, že každého, kdo se ho pokusí ukrást, chytí. Měl takovou pověst, že věřil, že nikdo – kromě Grymaucha – nebude mít kuráž to zkusit. Měl býka uvázaného u domu a dnem i nocí ho nechával hlídat. U vrat do ohrady byl mazaně přivázaný a zamaskovaný dlouhý provaz, připevněný k několika zvonkům. Každý, kdo by vrata otevřel, by je rozezvonil. O kus dál po cestě nechal vykopat jámu, aby nikdo nemohl odvést býka na jih.
Věděl, že se o to Grymauch stejně pokusí, a noc za nocí tu sedával s nabitým trombonem a čekal na okamžik, až ho chytí při činu.
Pravdou bylo, že ho nechtěl zabít. Vysočina by bez Jaima Grymaucha byla nekonečně chudší. Ne, chtěl hojen chytit a pak se s ním napít, než ho pustí.
Jenomže Grymauch nepřišel. Patnáct nocí byl Huntsekker na stráži. Šestnáctou noc si zdřímI. Jenom na chviličku. Když oči zase otevřel, ohrada byla prázdná. Huntsekker zařval vzteky, vyběhl do noci a probudil své honáky. Dva strážní byli svázaní za korytem s vodou. Ani jeden útočníka neviděl. Schovaný provaz od zvonků byl přeříznutý. Huntsekker a jeho muži uviděli stopy vedoucí k jihu a rozběhli se po nich. Když dorazili k jámě, zjistili, že přes ni leží dvě prkna. Skoro celou noc hledali, ale býka nenašli.
Za úsvitu se unaveně vrátili na statek – a býk byl zpátky v ohradě a k rohu měl přivázanou snítku vřesu.
Huntsekker se při té vzpomínce zasmál. Ne že by kdy přiznal, jak se tím bavil.
Dobrá nálada ho přešla, když se vrátil k úkolu, který ho čekal. Jestli se Jaim Grymauch dal dohromady s Chainem Shadou, tak ho bude muset připravit o hlavu. Nebude mít na vybranou. Tenhle úkol nechtěl, ale moidarta by prostě nikdo neodmítl. Neprospívalo to zdraví, jak Chain Shada a jeho druh zjistili na vlastní kůži. Huntsekker neměl žádnou radost, když věšel zápasníka Goraina. Když ho přiváděli ke stromu, celou dobu blekotal a žebral o život. Huntsekker ho praštil do týla a potom mu přes hlavu přetáhl oprátku. Dal a Vinton se ho pokusili vytáhnout na větev, jenomže bezvládný Gorain byl příliš těžký, a Huntsekker jim musel pomoci. Potom u něj zanechal zprávu, již mu dodal moidart, a vrátil se domů. Neměl tušení, co na papíře stálo, protože neuměl číst, ale druhý den se něco doslechl. Rozčílilo ho to. Viděl Grymaucha zápasit. Jak mohl někdo uvěřit takovému nesmyslu? Přesto tomu lidé věřili. Chlemtali tu zprávu jako pes šťávu z masa.
Huntsekker na kopci zachytil pohyb. Na dohled vyšli muži. Odbočili doprava a zmizeli v lese.
Huntsekker se proplížil houštím a seběhl pod kopec, kde čekali jeho muži. Dal Naydham seděl opřený o strom, oči zavřené. Vinton Gabious se choulil do pláště. Bratři Bass a Boillard Seetonovi spali. Huntsekker do nich šťouchl nohou a vzbudil je. Bass vyletěl a v ruce se mu objevil nůž s dvojitým ostřím. Když se před ním zablýskl nůž, Huntsekker couvl. „Přicházejí," oznámil jim.
Otočil se a zamířil k Dalu Naydhamovi, jenž si protíral oči. Dal byl malý, s kulatými rameny a začínající pleší. Pracoval s Huntsekkerem přes dvacet let. „Je to Grymauch?" zeptal se.
„Byli moc daleko, tak nevím."
„Doufám, že ne."
„Já taky," přiznal Huntsekker.
Připojil se k nim Boillard Seeton. Byl vysoký, hubený, s propadlými tvářemi a dlouhými černými vlasy. Vypadal jako kněz, pomyslel si Huntsekker, jak z jeho velkých hnědých očí vyzařoval soucit. „Můžu si vzít hlavy, Sekáči?" požádal.
„Ještě nikdy jsem je nesekal."
Huntsekkerovi se nelíbilo, když mu někdo říkal Sekáč, a už litoval, že bratry najímal. „Hlavy si beru já, Seetone. To dělám. A teď běž na místo."
„Tak aspoň jednu."
Huntsekker popadl černou rukojeť kosy u pasu. Ta vyskočila a na půlměsíčité čepeli se odrazilo měsíční světlo. Špička škrábla Boillarda na hubeném krku. „Ještě trochu mě naštveš, hňupe, a useknu ji tobě," pronesl.
„Nemusíš se hned vztekat," vyhrkl Boillard Seeton a poněkud couvl. „Jenom jsem se ptal."
* * *
Když se jeho lidé ukryli v podrostu, odešel Huntsekker k velkému pokroucenému dubu a namířil trombon. V listí nad ním šustil vánek, vanoucí od starého dřevěného mostu. Vzduch sladce voněl a Huntsekker na chvíli pocítil klid a mír. Zadíval se na řeku, na jejíž hladině se odráželo měsíční světlo. Most za těch čtyřiadvacet let, co se přistěhoval na vysočinu, viděl už tisíckrát, ale jaksi si ho ještě nikdy pořádně nevšiml. Teď mu připadal zvláštním způsobem krásný,

věčný a spolehlivý v neustále se měnícím světě. Huntsekkera napadlo, kdo ho asi postavil.
Hrome, měl jsem si najít způsob, jak se téhle práci vyhnout, říkal si. Když Chain Shada odmítl zmlátit zmrzačeného horala, Huntsekker pocítil příval pýchy. Téměř to vymazalo hanbu, jak Gorain Grymaucha nepoctivě udeřil, když už horal klečel na prknech. A teď byl Huntsekker tady, připravený useknout mu hlavu.
Vždycky to nebylo takové, uvědomil si. Když začal používat své stopařské umění, chytal vrahy a zloděje, lidi, kteří se snažili uniknout spravedlnosti. Jeho úspěchy na něho upozornily moidarta. Huntsekker si opřel trombon o kmen stromu a pozorně sledoval vrchol kopce. Po mužích stále nebylo ani vidu, ani slechu. Mimoděk se zatahal za vousy. Nechoď, Grymauchu, říkal si v duchu.
„Ti dva zápasníci mne neposlechli a zradili varlishskou čest," tvrdil moidart. „Pokud to s nimi nevyřídíme, čeká nás občanská neposlušnost a možná i vzpoura. Na tobě, Huntsekkere, je, abys zařídil, že se to nestane. Najdeš toho Goraina, odvedeš ho do lesa a oběsíš. Tenhle papír necháš pod kamenem poblíž těla."
„Ano, pane. A co s tím druhým zápasníkem?"
„Galliott ho zatkne a přivede mi ho. Pak se bude zodpovídat za svou drzost."
Huntsekker příliš nepochyboval o tom, jaký trest Chaina Shadu čeká. Budou ho mučit v žalářích pod Zimním sídlem a nakonec ho zabijí.
To mu starosti nedělalo.
Jenomže Galliott neuspěl. Chain Shada nebyl padlý na hlavu, vojákům utekl a zmizel z města někam na venkov. Teď měl Huntsekker za úkol ho zabít a zabít i všechny, kdo budou s ním. Znovu se zvedl vítr a on se zadíval na most. Země tady byla kouzelná. Huntsekkera přitahovala od chvíle, kdy sem před lety přitáhl s vojskem. Když si odsloužil svých devět let, vybral si důchod a našel si práci na statku, který šest let nato odkoupil od jeho stárnoucího majitele.
Dal Naydham a Vinton Gabious přišli s ním. Oba se již oženili a nyní měli domy na Huntsekkerově půdě. Dalovi manželka loni v zimě zemřela při porodu a jeho tři děti nyní bydlely ve Vintonově domě spolu s jeho vlastními šesti chlapci.
Huntsekker potřásl hlavou a snažil se takové myšlenky zahnat. Každou chvilku se objeví obě oběti a on musel být připravený. Pozvedl trombon a zadíval se na hřeben. Už by tam měli být.
Představil si cestu, po níž museli jít, přes otevřené pole a do lesa, dolů z nízkého kopce a na stezku vedoucí sem. Jinudy se dát nemohli, to by je viděl.
Ozval se výstřel z pistole. Huntsekker sebou trhl. Z houští na severu vyběhl Boillard Seeton. Na rukávu šedé košile měl tmavou skvrnu. Jemu v patách se hnal velký chlap a za ním mladík s pistolemi v rukou. Po Dalovi, Vintonovi ani Bassovi nebylo nikde ani stopy. Huntsekker s kletbou vyšel zpoza stromu. „K zemi, Boillarde," křikl a zvedl trombon.
Boillard Seeton sebou praštil na zem a zaječel, jak se uhodil do zraněné ruky.
Huntsekkerova hrdla se dotklo něco studeného. „Lepší bude, když tu ohavnou věc odložíš, Sekáči," podotkl Jaim Grymauch. „O takhle krásný noci bych ti nerad podříz krk."
„Ano," souhlasil Huntsekker. „To by tuhle chvíli pokazilo." Opatrně zbraň zajistil a opřel o strom.
„Teď laskavě dojdi za svým přítelem."
Huntsekker se vydal na palouk. U Boillarda klečel Chain Shada. „Kulka se odrazila od kosti," hlásil. „Nezlomila ji. Pár stehů a budete v pořádku, i když to bude chvíli bolet."
„A co mí ostatní muži?" chtěl vědět Huntsekker.
„Jsou potlučení a spí," uklidnil ho Chain Shada.
„To se mi ulevilo. Jsou jako z rodiny."
Jaim Grymauch došel až před Huntsekkera. Šaty měl úplně promočené. Huntsekker se usmál. Ten starý rošťák proklouzl k řece, doplaval k mostu a dostal se za něj. „Ještě se nachladíš, Grymauchu," podotkl. „Už taky nejsi nejmladší."
„Možná si vezmu ten tvůj medvědí plášť," opáčil Jaim. „Ten mě udrží v teple."
„Ten je na tebe moc velký, synku. Takový kabát může nosit jenom muž."
Grymauch se zasmál a připojil se k Chainu Shadovi. „Cesta je volná," řekl mu. „Je čas, abys šel."
„A co tihle dva?"
Jaim Grymauch se otočil k Huntsekkerovi. „Dobrá otázka, Sekáči. Co máš v plánu?"
„Vrátím se na svůj statek a budu se starat o dobytek. Co se mě týče, dostal jsem se sem pozdě a zápasník už přešel most. Nikoho jiného jsem neviděl."
„A ty?" zeptal se Grymauch Boillarda Seetona.
„To samý," zabručel zraněný.
„Tak tím je to vyřízený," usoudil Grymauch.
„To určitě!" vybuchl mladík a hlas se mu třásl hněvem. „Já říkám, abychom je zabili." Huntsekker si všiml, že zvedl pistoli a míří mu do obličeje. Stál a ani nedýchal.
„Nikoho zabíjet nebudem!" prohlásil důrazně Jaim Grymauch.
„Nemůžem jim věřit. Jak se vrátí do Eldacre, určitě nás zradí."
„Ano, možná. Jenže to je na nich," podotkl Jaim mírně a postavil se mezi Huntsekkera a mladíka. „Zabíjení by nemělo být snadný. Života by si měl člověk považovat."
„Jak by si ho považoval on, kdyby nás chytil?"
„Nejsem zodpovědnej za to, jak žijí ostatní," sdělil Grymauch Kaelinovi. „Jenom za to, jak žiju já. Když na mě někdo zaútočí a já nebudu mít na vybranou, zabiju ho. Ale nevraždím neozbrojený lidi. Dej pryč tu pistoli."
„Děláš chybu, Grymauchu."
„Možná. Jestli jo, budu s tím žít já."

„Doteď by mě nenapadlo, že jsi hlupák," ucedil mladík. Huntsekker se díval, jak zajišťuje pistoli a odchází. Grymauch se otočil k Chainu Shadovi a napřáhl niku.
„Kluk má možná pravdu," upozornil ho varlishský zápasník a rukou mu potřásl.
„Ano," souhlasil Grymauch. „Čas ukáže."
„Hodně štěstí," popřál mu Chain Shada a bez dalšího slova se otočil a zamířil ke starému mostu.
„Co ten tvůj bejk?" zeptal se Grymauch.
Huntsekker pokrčil rameny. „Vloni si zlomil nohu. Snědli jsme ho a byl moc dobrej."
„Zatracená škoda," zabručel Grymauch. „Byl to moc hezkej bejk."
„Už mám novýho. Ještě lepšího."
„Mohl bych zaskočit a prohlídnout si ho."
„Jestli to uděláš, budeš si měsíc vyndávat ze zadku broky."
Grymauch se zasmál. „Opatruj se, Huntsekkere," řekl a taky odešel.
Huntsekker se za ním díval, než mu zmizel z dohledu, a pak šel zkontrolovat své muže. Všichni byli v bezvědomí, ale tep měli v pořádku. Vrátil se k Boillardu Seetonovi.
„Nikoho takovýho jsem ještě nikdy nepotkal," prohlásil Boillard. „Jednu chvíli bylo úplný ticho a pak tam byl ten velkej chlap. Tři rány a ostatní byli na zemi. Já vytáhl nůž, jenomže se objevil ten všivej kluk a střelil mě. U oběti, zařídím, aby visel, a pak nachčiju na jeho hrob."
„Ne, to neuděláš, Boillarde. Dal jsi slovo."
„Pod nátlakem," hádal se Boillard. „To neplatí."
„Moje ano."
„No, já nejsem ty, Sekáči. Ty si dělej, co chceš, ale nikdo nebude střílet na Boillarda Seetona, aby mu to jen tak prošlo." Vstal. „Hrome, moc rád je uvidím viset."
„Myslím, že ne." Huntsekkerova kosa vyletěla z pochvy, zarazila se Boillardovi do hubených zad a probodla mu srdce. Huntsekker ji vytrhl z rány a Boillard se zhroutil na zem. Huntsekkerovi se o tvář znovu otřel vánek.
Tentokrát v něm žádné kouzlo nebylo.

9

MAEV RINGOVÁ HLÍDKOVALA VE STARÉ STODOLE a dohlížela na to, jak jejích dvanáct pradlen pracuje. Občas se zastavila, aby poradila nejnovější ženě, protože ta měla problémy zvládnout pedál rozměrného stroje a zároveň levou rukou posouvat přízi ke kolu. „Chce to pravidelný pohyb, ne moc pomalý," radila Maev. „To přijde."
Zena se nervózně zasmála. Za dvanáct strojů Maev zaplatila po třech librách. Dovezli je rozložené až z hlavního města Varingas a znovu je složili ve staré stodole. Maev trvalo měsíce, než se naučila příst a získala dost zkušeností, aby je mohla předávat dál. Podnik byl zpočátku samá chyba a zpoždění, což ji rozčilovalo, avšak po dvou letech její pradleny vyráběly natolik kvalitní přízi, že zásobovala většinu eldacreských výrobců košil a oděvů. Pět tkadlen vyrábělo koberce, které již byly vysoce ceněny, a malá barvírna u řeky na severním konci Eldacre, již Maev získala, znamenala, že mohla najmout další ženy, aby jí pletly barevné vlněné svetry. V zimě byly mezi Varlishi neobyčejně oblíbené.
Maev Ringová by již jen s těmito podniky získala menší jmění.
Ale měla problém. Většina Varlishů by dala cokoli, aby ho měla taky. Ostatní podniky byly tak úspěšné, že Maev začínala být opravdu bohatá. Semínka dilematu byla zaseta, když získala čtyřicetiprocentní podíl v obuvnictví Gillama Pearceho. Boty šil vynikající, a/e obchodovat vůbec neuměl. Než před pěti lety Maev vstoupila do jeho dílny, čekalo ho vězení pro dlužníky. Gillam, malý mužík, přihrbený, s ruměným obličejem, seděl u pracovního stolu a již potřetí leštil jedny jezdecké holínky.
„Co pro vás můžu udělat, madam?" zeptal se Maev Ringové a schválně si nevšímal horalské šály a těžké šedé sukně, které ve světě ovládaném Varlishi rušily nutnost chovat se zdvořile.
Maev Ringová k němu došla a položila před něj těžký měšec. „Doslechla jsem se, pane," začala, „že přes své schopnosti potřebujete peníze."
Gillam stiskl tenké rty. „O mých záležitostech by se nemělo klevetit. Prosím, odejděte."
„Nejsem tu, abych klevetila, mistře Pearce. Buďte tak laskav a otevřete ten měšec."
Poslechl ji. Jeho pozornost upoutal záblesk zlata, a tak vysypal měšec na stůl. „Pro Persisovy kosti," zašeptal. „To je třicet liber."
„A budou další, pokud jste ochotný si mě poslechnout."
„Zlato umí upoutat moji pozornost, dámo," řekl Gillam, vstal a šel Maev pro židli. Ona se posadila a švec se vrátil ke svému verpánku. „Tak prosím, co máte na srdci?"
„Vaše boty a střevíce jsou překrásně ušité, i když nepoužíváte nejkvalitnější kůže."
„Ty jsou moc drahé," přerušil ji.
„To jsou. Jenomže je to taky důvod, proč bohatí nekupují vaše boty. A pro chudé jste musel svou práci podhodnotit. Zkrátka, potřebujete změnit přístup."
„Nejkvalitnější kůže se musí vozit z –"
„Masacaru, tři sta mil od starého Kamene," doplnila. „Já vím. Příští týden dorazí menší zásilka. Získala jsem ji."
„Vy šijete boty?"
„Ne. Jsem horalka, která má trochu peněz nazbyt. Věřím, že jestli se z nás stanou partneři, budeme z toho mít určitě prospěch oba."
„Partneři? Kromě peněz, madam, co ještě do toho partnerství přinesete?"
„Zisk," odvětila Maev Ringová.

Chvíli to probírali. Maev souhlasila, že zaplatí kůže a vyplatí jeho dluhy, oplátkou za čtyřicetiprocentní podíl. Potom z plátěného vaku vyndala pár starých jezdeckých holínek a podala boty Gillamovi Pearcemu. Ten si je pozorně prohlédl. „Pěkná kůže," řekl, „ale bídné šití. Podpatky jsou sešlapané nepravidelně a levá bota je o maličko menší. Vidíte, tady prsty natáhly kůži."
„Mohl byste tomuto muži ušít boty, které by byly lepší?"
„Zajisté, madam."
„Tak je udělejte. Vytvořte mistrovské dílo, mistře Pearce."
„Kdy si je přijde vyzkoušet?"
„Nepřijde. Až budou hotové, bude to dárek od vás."
„Kdo je ten šťastný? Váš manžel?"
„Moidart. Tyhle boty před pár týdny vyhodil. Jeden sluha je přinesl jednomu mému příteli a ten je donesl mně. Jestli váš dárek bude přijat, mistře Pearce, ostatní se doslechnou, že jste ušil boty pro moidarta. Kam chodí pán, tam brzy přijdou ostatní. Pak už Gillam Pearce přestane šít dvouchaillingové boty. Na to si budete moct najmout jiné."
„Vy si hodně věříte, madam Ringová."
„Ta důvěra je podložená, mistře Pearce."
Moidarta dar nadchl. Holínky byly z černé masacarské kůže, měkké jako hedvábí, ale odolné. Sice Gillamu Pearcemu nepoděkoval, ale tři dny nato navštívili ševcovu dílnu dva z nejbohatších eldacreských šlechticů a objednali si stejnou obuv. Koncem léta už měl Gillam Pearce knihu objednávek plnou i přes neslušně přemrštěné ceny, na nichž Maev Ringová trvala.
Když Maev vyšla ze stodoly a zamířila do kuchyně, znovu si přepočítala příjmy jenom z podniku Gillama Pearceho. Šedesát liber na jeho dluhy, dvacet osm liber a osmnáct chaillingů za náklad kvalitních kůží a jedenáct liber a devět chaillingů na vybavení jeho dílny a kvalitní nástroje. Dohromady devadesát dvě libry a sedm chaillingů. Za čtyři roky, co byli partnery, Maev vydělala čtyři sta sedmnáct liber a čtyři chaillingy navrch.
Kovárna a zbrojířská dílna, původně patřící výhradně Parsisi Feldovi, jí nyní dávala asi tři sta liber ročně. Další podniky – barvíři, dražitelé dobytka, tři výrobci nábytku a eldacreská jatka – znamenaly ještě dalších sto čtyřicet liber.
Zisky začínaly být vysoce nebezpečné. Zákon vládnoucí horalům byl velmi tvrdý. Žádný horal nesměl koupit varlishský obchod ani vlastnit víc než dva akry půdy. Žádný horal nesměl vlastnit koně nad čtrnáct a půl pěsti v kohoutku, a i pak pouze valacha. Žádný horal nesměl uložit peníze do banky ani si půjčovat sumy nad pět chaillingů. Každý horal, u něhož by byl nalezen meč, dlouhý luk, střelná zbraň nebo kůň nad čtrnáct a půl pěsti a plodný, byl podle zákona považován za povstalce a oběšen.
Přestože Maev žádný zákon neporušila, věděla, že to pro ni není žádná obrana. Velice důležitý byl právě duch zákona. Úspěšní horalé byli považováni za hrozbu pro pořádek a tak nebo onak byli odklizeni z cesty. Tak proč by měla dál bohatnout? ptala se sama sebe. Nebylo to poprvé, co ji to napadlo. Často se nad tím zamýšlela. Nešlo o peníze. Nebesa věděla, že horalka neměla téměř za co utrácet. Ne, jak už vysvětlovala Jahnovi, šlo o výzvu.
On to nepochopil. „Minulý týden jsme byli na procházce," vykládala mu. „Minuli jsme kus zídky, která se zbortila. Ty ses zastavil a hodinu jsi dával kameny zpátky."
„Dobytek by byl utekl," opáčil.
„To by sice utekl, Grymauchu, ale nebyl to tvůj dobytek. Nebyla to tvoje zídka. A stejné je to pro mě. V každém obchodě vidím možnosti a rozčiluje mě, když je nikdo nevyužije."
„A stojí to za to, abys kvůli tomu riskovala život?"
„Ne, to nestojí," přiznala. „Neumím to vysvětlit – ani sama sobě. Je to prostě moje nadání a já se cítím být povinovaná ho používat. Pořád si říkám, že se jednou stáhnu. Ale neudělám to."
Maev vstoupila do dlouhé kuchyně. Shula na stole hnětla těsto. Ukázalo se, že plachá Varlishka je skvělá hospodyně. Maev jí dala jasně najevo, že tady může zůstat jako host. Shula místo toho pracovala jako služka, pořád něco dělala, uklízela, čistila, prala povlečení a zašívala Kaelinovi šaty.
Maev vyšla nahoru do ložnice s okny na západ, kde přespával Jaim Grymauch. Ještě spal. Maev se k němu posadila na postel a dloubla do něj. On zamručel a obrátil se, ale neprobudil se. Maev z jeho dechu zachytila pivo.
„Probuď se, moulo," řekla a zatřásla mu ramenem.
Jaim otevřel oko. Měl ho podlité krví. „Co se děje?" zamumlal.
„Musím vědět, co se stalo s Chainem Shadou. Kaelin se vrátil a neřekl ani slovo. Teď jsou s Bannym někde v kopcích. A ty – ty ochlasto – ses připotácel až za svítání. No, slunko je na obloze už pět hodin a žádný chlap, který si sám sebe aspoň trochu váží, by se už neměl válet v posteli."
„Dej mi pár minut, než si posbírám myšlenky, ženská."
„Nebesa, Grymauchu, na to bys potřeboval pět stopařů a čaroděje. Budu dole. Obleč se a přijď za mnou."
„Snídaně by se hodila. Dal bych si šunku, vajíčka, biftek a houby."
„Taková snídaně je pro pracující lidi, kteří vstávají brzy. Ukrojím ti chleba a sýr."
Maev vstala a podívala se na šaty, bezstarostně pohozené na podlaze. Zvedla Jaimův plášť, stále ještě vlhký, a přičichla k němu. „Ty jsi spadl do řeky?"
„Já nespadl. Přeplaval jsem ji." Grymauch odhodil pokrývky a posadil se.
„Ty sprosťáku!" vynadala mu. „Jak se opovažuješ ukazovat se přede mnou nahatý?"
„Řekla jsi mi, ať se oblíknu!"
„Až odejdu, chlape jeden nehodná." Maev odhodila plášť a vyrazila z místnosti. Teprve u schodů se usmála. Napadlo ji, jaký rozdíl by asi byl, mít v domě Jaima Grymaucha a ochočeného medvěda.
Dobrá nálada jí ale vydržela jen tak dlouho, než se Jaim oblékl, nasnídal a pověděl jí o tom, co se stalo v noci. „Ty jsi je

nezabil?“ zeptala se ohromeně.
„Ne, nezabil jsem je.“
„Ach, Jaime, ty pitomče. Teď si přijdou pro tebe a pro Kaelina. Na co jsi myslel?“
„Myslel jsem jen na to, že jsem Rigante, ne nějakej vrahounskej Varlish. Kluk už zabil dva lidi. A chtěl zabíjet dál, Maev. Ochotně by si byl na seznam přidal další. Dva zajatce. Byl by je bez přemýšlení zastřelil. To nejni správný.“
„Lepší oni než my, Jaime.“
„Budem se muset dohodnout, že se neshodném. Už jsem několik lidí zabil. To víš. Byl jsem naštvaný a pobíjel jsem nepřátele, kdykoliv jsem na nějaký narazil. Teď lituju jednoho každýho z nich. I těch hodně zlejch. Kdybychom zabili Huntsekkera a jeho muže, nejspíš bychom se byli museli vrátit do houští a dorazit i ty ostatní tři. Pak bychom je museli pohřbít do neoznačenejch hrobů a doufat, že na ně nikdo nenarazí. Dal Naydham a Vinton Gabious mají děcka a ty by se nikdy nedozvěděly, co se stalo s jejich tátama. Bass a Boillard Seeton se starají o starou mámu, která je už slepá. No jo, Huntsekker by světu možná moc nechyběl. Nejsem si tím jistej. Jenže takovej den, kdy bych podřízl bezbrannýho chlapa, nikdy nepřijde. Nikdy, Maev.“
Maev zašla k oknu a zadívala se na hory. „Musíme něco vymyslet,“ prohlásila. „Dneska s Kaelinem odejdete na sever. Najdi ho a odveď do jeskyně. Bannyho pošli sem. Zítra za úsvitu buďte na křižovatce Velké severní silnice. Budu tam s vozem.“
„Nepotřebujem vůz, Maev. Jenom by nás příliš zpomaloval.“
„Na tom voze bude většina mého majetku, Jaime. Musím ho odsud dostat. Dovezeš ho na můj statek na severu. Tam zlato vyložíš a zakopeš v lese za domem.“
„Zlato? Kolik zlata?“
„Dva tisíce liber.“
„Copak je na světě tolik peněz?“ užasl.
„Proč ses, hrome, včera v noci opil, když jsi věděl, že budu starostma bez sebe?“ opáčila.
„Zastavil jsem se v hospodě najedno rychlý. Byl jsem celej zmrzlej. A když jsem tam byl, doslechl jsem se, že jednoho mýho starýho kamaráda jižně od hranic oběsili. Veřejná poprava, Maev. Stovky horalů se sešly, aby se podívaly, jak tancuje na provaze. Kéž bych to byl věděl.“
„Jaký by v tom byl rozdíl?“ podivila se.
„Byl bych vzal svůj glave, napochodoval na hlavní ulici a odřízl ho.“
„U každé popravy jsou obvykle dvě čety vojáků. Dvacet mužů, Grymauchu.“
„Já vím,“ přiznal smutně.
„Takže jsi mi řekl, že bys jen zbytečně zahodil svůj život.“
Náhle se zazubil. „Ale vůbec ne. Byl bych si prosekal cestu mezi vojákama a stejně bych ho osvobodil. Nakonec co je dvacet Varlishů pro Riganta?“
„Ochočený medvěd by znamenal míň starostí,“ zamumlala.
„Cože?“ zeptal se zmateně.
„Zapomeň na to. Najdi Kaelina a ráno buďte na té křižovatce.“
* * *
Černě lakovaný kočár s moidartovým kolouchem v ostružiní v erbu čekal a vraníci trpělivě stáli v zápřahu. Za kočárem čekalo ve dvojstupu deset kopiníků. Kočí, v těžkém kabátě, seděl shrbený na kozlíku s opratěmi v rukou.
Gaise Macon, s bílou parukou a rozevlátém světle modrém dlouhém plášti, přecházel sem a tam a občas se zadíval k bráně do hradu. Blížilo se poledne a po Mulgravem nebylo ani stopy. Gaise si nakonec sundal plášť, otevřel dvířka a nastoupil do kočáru. Sedadla byla potažená leštěnou kůží a na nich spočívaly vyšívané podušky. Gaise dvakrát klepl na přední panel. Kočí plácl koně opratěmi a kočár se rozjel, zarachotil na kočičích hlavách a zamířil na silnici nad Eldacre.
Gaise byl zklamaný, že se se svým učitelem nemohl rozloučit. Mulgrave mu byl v posledních letech dobrým přítelem. Mladík si položil nohy v holínkách na protější sedadlo a opřel se. Do Varingas ho čekala dlouhá cesta. Osm dní otupující nudy. Bylo by mnohem příjemnější jet na plavákovi a tábořit u potoků. To se ovšem pro moidartova syna nehodilo. Ne, on musel do hlavního města cestovat stylově, s doprovodem deseti mužů a bez rozloučení se svým nejlepším přítelem.
Mulgrave mčl v posledních týdnech spoustu práce, jak se snažil rozlousknout vraždy Jeká Bindoa a toho varlishského chlapce v kiltu. Gaise hádal, že voják má ohledně totožnosti vraha jisté podezření, ale odmítl ho vyjevit. Pak přišla vražda Boillarda Seetona. Stejně jako Bindoa, i jeho střelili, než ho probodli. Mulgrave byl přesvědčený, že muž, který střelil Boillarda, je zodpovědný i za dmhé dvě vraždy.
„Určitě je to horal,“ tvrdil. „Nepřijel od starého mostu, přišel pěšky. Sledoval jsem chvíli jeho stopy, jenomže zmizely v potoce. Projel jsem tím potokem a hledal jsem stopy, kde vyšel ven. Žádné jsem nenašel. Na mnoha místech je ale u vody hodně kamení nebo se dolů sklánějí větve stromů. Ten muž byl mazaný, jak už tady muži bývají. A nebyl ani moc těžký. Stopy nebyly moc hluboké. Soudě podle toho, kolik cesty urazil, bych řekl, že je mladý a silný.“
„Co na tom záleží, příteli?“ zeptal se Gaise Macon. „Bindoe byl násilník a vrah. Zasloužil si zemřít. Boillard Seeton lovil lidi a měl špatnou pověst. Navíc jsem rád, že Chain Shada unikl.“
„Mně na tom záleží, pane, protože horal zabil tři Varlishe. Nebyl by to dobrý příklad, kdyby unikl spravedlnosti.“
„Nevyvolalo to povstání, Mulgrave.“
„Ne, pane, ale zaselo to semínko.“
Kočár rachotil dál. Gaise se díval z okénka na domy a lidí v úzkých ulicích, jež cestou přes Eldacre míjel. Většina mužů nosila bílé paruky a černé kabáty s vysokými límci, kdysi tak módní na jihu. Vedle kočáru popoběhl pes a zuřivě štěkal.

Jeden kopiník se oddělil od formace a udeřil psa patkou kopí. Ten zakníkl a utekl.
Gaise si sundal paruku a poškrábal se na hlavě. Už se potil, a to cesta teprve začala. Kočár projel kolem Pětipolí, jež nyní bylo prázdné. Gaise si vzpomněl na noc, kdy se zápasilo. Jaim Grymauch na něj udělal dojem. Chvilku poté, co naposledy srazil Goraina, vypadal jako obr, jeho mohutná postava se rýsovala na pozadí hor.
Vzpomněl si na starý popis horalů: „muži s horami na ramenou“. O tomto horalovi to rozhodně platilo.
A přesto s nimi zacházíme zrovna tak jako ten kopiník se psem, pomyslel si. Při prvním náznaku nezávislého myšlení se na ně vrhneme s biči a zbraněmi a oprátkou. Tak by se lidem vládnout nemělo.
Tak to ale dělal moidart.
Gaise se při pomyšlení na otce a na jeho poslední slova, když sloužící nakládali jeho truhlice do kočáru, napjal.
„Neudělej nic, co by mě zahanbilo,“ připomněl mu moidart.
Gaise si přál, aby byl našel odvahu a řekl mu: „Kdybyste jen vy dokázal totéž.“
Nesmyslná vražda Goraina mladého šlechtice zarmoutila. Zápasník dělal, co mohl, a byl poražen. Za to ho uprostřed noci vyvlekli z domu a oběsili na stromě. Pak, za šlechetné gesto, jež ztělesňovalo velikost Varlishů, byl Chain Shada štván jako zvíře. Byla to hrůza.
Gaise byl rád, že odjíždí. Ve Varingas třeba znovu začne být hrdý na svou rasu. Akademii válečných umění vedli nejlepší vojáci, jací kdy veleli varlishským armádám, a knihy v knihovnách napsali nebo se týkaly největších vojenských géniů posledního tisíce let. Bylo tam všech dvanáct Jasarayových memoárů z tažení. Gaise také slyšel, že každý nový student při vstupu dostane šest knih o jezdeckých taženích od legendárního Ludena Mackse.
Silnice ostře uhnula na sever a Gaise z okénka uviděl věže hradu Eldacre. Zasmušile si šedou pevnost prohlížel. Mnoho skvělých příběhů, které četl, hovořilo o radostech domova. On žádné takové radosti nepoznal. Když byl ještě malý, najatí vrahové mu zabili matku a jeho otec byl vždycky chladný a mstivý. Na hrad neměl žádné příjemné vzpomínky. Nemohl si vzpomenout na jedinou příležitost, kdy by ho otec někdy pochválil nebo objal. Vlastně ho téměř neviděl, že by se usmíval.
Třeba za ty čtyři roky, co budu na akademii, umře, pomyslel si. Třeba, až se vrátím, budu moidartem já.
Z té myšlenky ho přepadl smutek, ačkoliv netušil proč.
Silnice opět zahnula k jihu a hrad zmizel z dohledu.
Gaise se zadíval na hory, jež se nyni pyšnily sněhovými čepicemi, a upamatoval se na slova té ženy v jeho snu: Nemáš žádné dušejméno.
Jaký rozdíl by to mohlo znamenat?
Další hodinu se snažil číst. Byla to kniha o hlavním městě a jeho zajímavostech: Bílé věži, Hořicím mostě, opraveném kamenném amfiteátru, kde se před králem předváděly hry, Královském parku, kudy se potulovali jeleni, Gavarasových zahradách – pětadvaceti akrech plných rostlin přivezených ze všech koutů světa. Obracel stránky a snažil se soustředit. Občas vyhlédl z okna na hory.
Budete mi scházet, pomyslel si. Bude mi scházet ta zem.
Stará Scardykeská silnice ústila do lesa.
Gaiseho, nyní k smrti znuděného, napadlo, že si vyleze na kozlík a popovídá si s kočím. Už to chtěl udělat, když zaslechl, jak kočí volá: „Prr!“ Kočár zastavil. Kolem okna projel jezdec. Gaise otevřel dvířka a vylezl ven.
Mulgrave právě uvazoval svého kaštanového valacha ke kočáru. Gaise se na něj usmál.
„Už jsem myslel, že jste zapomněl, že odjíždím.“
„Těžko,“ opáčil důstojník. „Smím se kousek svézt s vámi, pane?“
„No ovšem.“ Gaise se vrátil do kočáru. Mulgrave si odepjal meč a nastoupil k mladíkovi.
„Proč jste nebyl na hradě?“ zeptal se Gaise.
„Váš otec mě včera večer propustil. Jelikož jsem byl najat, abych vás vyučoval, a vy jste odjížděl do Varingas, řekl, že mě už dál nepotřebuje. Upřímně řečeno jsem to očekával. Proto jsem ostatně nedávno napsal jednomu starému příteli, který mi kdysi nabídl místo, a zeptaljsem se, jestli je ještě volné. Odepsal mi, že pokud budu chtít, místo je moje. Tak jsem tady, pane, na cestě do Varingas.“
„To je skvělá zpráva,“ zajásal Gaise. „Budeme se vídat i v hlavním městě.“
„To je pravda, pane.“
„Už jste tam někdy byl?“
„Dva roky jsem tam sloužil.“
„Pak mě tam můžete provést. Ukážete mi, odkud se Kaverly vrhl z Bílé věže za svobodou.“
„On se vrhl ze západní věže, pane, ale jinak vás moc rád provedu.“
„Á, to je báječné, Mulgrave. Dnešek je dokonalý. Nyní mi povězte, odhalil jste toho vraha?“
„Jen ke své vlastní spokojenosti, pane.“
„A podělíte se o to tajemství se mnou?“
Mulgrave zavrtěl hlavou. „Řeknu vám jenom tohle, pane. Tu noc, kdy došlo k vraždám, se mnou o Bindoovi mluvil jeden mladý horal. Pochyboval, že varlishské právo nakonec zvítězí. Když jsem viděl, že zavraždění měli do čela vyřezáno slovo ‚právo‘, napadlo mne, že v tom bude mít prsty ten horal. Právě než mě váš otec propustil, zajel jsem navštívit Huntsekkera.“
Gaise se zazubil. „Otec se na něj zlobí, že nesplnil úkol.“
„Ovšem, zlobí se. Huntsekker tvrdil, že ho udeřili zezadu a útočníky vůbec neviděl. To není pravda. Byl jsem tam a viděl jsem stopy. Huntsekker se s těmi muži chvíli bavil. Ten zabitý – Seeton – přiběhl na místo, kde pak zemřel. V blízkosti byly další stopy, tři z nich udělali velcí muži. Poslední otisky byly menší. Huntsekker měl měkké škorně bez podpatku. Jeho stopy se daly snadno přečíst. Druhý velký muž měl jezdecké holínky. Myslím, že to byl Chain Shada. V nejmenším

nepochybuju, že Huntsekker viděl muže, kteří zabili Seetona.“
„Tak proč je odmítl jmenovat?“ podivil se Gaise.
„Důležitější, pane, je, proč ho nezabili? Seeton byl bodnut do zad, možná když utíkal. Když už zavraždili jednoho člověka, proč ne dva? A vlastně proč ne i ostatní, které jenom omráčili?“
„Zeptal jste se na to Huntsekkera?“
„Ano.“
„Co on na to?“
„Řekl, že život je vždycky mnohem zajímavější, když je v něm nějaké tajemství. Pak se mě zeptal, jestli hodlám svá podezření předložit moidartovi. Já se ho na oplátku zeptal, co si o tom myslí on. Odešel z místnosti a za chvíli se vrátil s velmi zvláštní zbraní, ruční kosou s těžkou půlměsíčnou čepelí. Položil ji na stůl a řekl: ‚Věříte v kouzla, kapitáne?‘ Já mu odpověděl, že nevím, jestli nadpřirozené síly existují, ale že by mě nepřekvapilo, kdyby ano. On se posadil a zbraň zvedl. Je to hotový obr, má hrozně velké ruce. Řekl: ‚Já na kouzla věřim. Tahle kosa zabíjela lidi. Stínala hlavy vrahům a zlodějům. A – pouze jedinkrát – srazila hlavu nevinnýmu. A ani ten muž nebyl tak nevinný.‘ ‚Vy věříte, že ta kosa je kouzelná?‘ zeptal jsem se ho. ‚Ne, ne ta kosa,‘ odpověděl. ‚Tohle je stará země se starými kouzly. Studoval jsem ji. Jistí lidé tu zemi krmí, lidé, kteří si neuvědomují svou vlastní velikost. A takový lidi já zabíjet nebudu, ať to přikáže kdokoliv. Myslel jsem si, že bych mohl. Myslel jsem si, že jsem dost silný, abych překonal vůli země. Mýlil jsem se. Chain Shada si zasloužil odejít svobodně pryč. O tom není pochyb. I muži, kteří mu pomáhali, si zaslouží svobodu. To taky vím.‘ Chvíli jsem mlčel, pak jsem se zeptal: ‚I přesto, že zabili vašeho muže?‘ ‚Oni nikoho nezabili,‘ sdělil mi. ‚Seeton zemřel, neboť to byl křivopřísežník. Muž by měl držet slovo.‘ A já si uvědomil, že Seetona zabila kosa. Bodl ho Huntsekker.“
„U oběti!“ zvolal Gaise Macon. „Proč? A co ještě povídal?“
„Už nic, pane. Vrátil kosu do černého pouzdra a zeptal se mě, jestli bych s ním nepovečeřel. Pak jsme mluvili o mnoha věcech, ale k událostem u řeky jsme už nezabrousili. Po jídle mě doprovodil ke koni a zeptal se mě, jakou zprávu podám. Já mu řekl, že žádná zpráva nebude, protože v příštích dnech nejspíš odjedu do hlavního města. Popřál mi hodně štěstí na cestách.“
„Ale proč ho vlastně Huntsekker zabil?“
Mulgrave pokrčil rameny. „Podle mého mínění Huntsekker horalům slíbil, že je neprozradí. Seeton musel slíbit totéž. Huntsekker nevěřil, že slib dodrží.“
Gaise byl zmatený. „Proč by horalé důvěřovali Huntsekkerovi?“
„To netuším. Ale můžou mu věřit.“
„A jak vás tohle všechno dovedlo k totožnosti muže, který zabil Bindoa?“
„Nezapomínejte, pane, že jsem už měl podezření založené na onom hovoru v noci, kdy zavraždili tu dívku. Sledoval jsem stopy od řeky. Mladší a menší muž zamířil zpátky ke Starým Vrchům. Větší muž uhnul na sever. Jeho stopy vedly do malé osady a mizerné krčmy. Mluvil jsem s krčmářem a zeptal se ho, kdo tam předchozí noci pil. Řekl jsem mu, že mě zajímá jediná osoba, velký chlap, přes šest stop vysoký. Povídal, že si nevzpomíná. Dal jsem mu na vybranou: stříbrný chailling či návštěvu kapitána Galliotta. Přijal chailling a řekl mi jméno. Jak jsem ho uslyšel, věděl jsem, kdo je ten mladý muž, co byl s ním.“
„A rozhodl jste se, že to nesdělíte moidartovi. Proč?“
„To opravdu nevím, pane. Nemám nejmenší pochyby, že Bindoa varovali, aby utekl, asi to udělal sám Galliott. Ten mladý muž měl z největší pravděpodobnosti pravdu, když předpokládal, že varlishská spravedlnost nezvítězí. A co se Chaina Shady týče, musím souhlasit s Huntsekkerem. Ten člověk si zasloužil uniknout. Vcelku by ničemu neposloužilo, kdyby se další dva horalé houpali na šibenici.“
„Otec by s vámi nesouhlasil, příteli.“
„To ne. On není příliš povolný. Docela mě těší, že se určitě rozčílí, až zjistí, kde teď budu pracovat.“
„Proč by se měl rozčílit?“
„Budu učit šerm na Akademii válečných umění, a tudíž budu jedním z vašich nových učitelů. Je vám doufám jasné, že mi odteď budete muset říkat ‚pane‘?“

10

JAK KAELIN RING RYCHLE ZJISTIL, DVĚ STĚ mil severozápadně od Eldacre byl úplně jiný svět. Ve vysokých, hrozivých horách se sněhovými čepicemi bylo horalů mnohem víc než Varlishů a v oblasti o rozloze téměř osmnáct set čtverečních mil hlídkovalo pouhých dvě stě krunýřů a mušketýrů. Městečka tu byla malá a varlishské obchody téměř výhradně závisely na zvycích horalů. Lidé se tady ke Kaelinovi chovali méně přátelsky než ve Starých Vrších a pohlíželi na něj se silným podezřením. Jistým způsobem to bylo zábavné. Většinu života Kaelin na jižany pohlížel s opovržením, protože byli téměř všichni Varlishové. Pro lidi z městečka Černá Hora byl Kaelin sám jižanem a lpěla na něm varlishská poskvrna.
Maevin statek ležel dvě míle od Černé Hory, ve stínu vysokého pohoří a mocných štítů. Bylo tady chladněji než ve Starých Vrších a Jaim mu vysvětlil, že jsou téměř tisíc stop nad hladinou moře. Vzduch tu byl řidší a Kaelinovi zpočátku docházel dech, když se připojil k Jaimovi a dalším pěti mužům při kácení dříví na zimu.
Na statku byla dvě stáda čítající po šesti stech krátkorohých, kosmatých kusech dobytka. První stádo zůstávalo na pastvinách na západě, druhé na řadě luk mezi statkem a Černou Horou. Půl míle od domu se také popásalo asi třicet dojnic.
Různé hospodářské budovy byly hodně staré a opravované. Hlavní budova byla přes dvě stě let stará, dvoupodlažní, postavená ze šedého kamene, a střechu měla z trámů a černé břidlice. Dům to byl studený, ponurý a nehostinný. Padesát kroků na západ stála dlouhá, nízká budova, kde byla kuchyně a ložnice pro dělníky, a za ní byla

dílna, kde ženy z Černé Hory stloukaly máslo a vyráběly smetanu a sýry. Kousek dál byla vysoká stodola, kde stál starý vůz, dva koníci s prohnutým hřbetem, opuštěná stání pro deset jezdeckých koní a seník. Za stodolou pak byla kamenná jatka a skladiště soli.
Kaelinovi scházely Staré Vrchy a chyběl mu Banny. Mezi všemi těmi cizinci se cítil jaksi nepatřičně.
Jaim se zdržel jenom jeden měsíc a za tu dobu znovu obnovili – alespoň zčásti – své někdejší přátelství. Kaelin zápasníka miloval, ale bylo pro něj těžké překonat zklamání nad tím, jaký byl při jednání s Huntsekkerem a jeho lidmi měkkota. Kdyby ho byli zabili, Kaelin by se teď nedřel v cizí zemi, kde se k němu lidé chovali se zcela chladnou zdvořilostí.
Tuhle po ránu opravoval s Finbarrem Ustalém a jeho bratry, Jabem a Killonem, kamennou studnu. Bratři, všichni rusovlasí a s pletí jako mléko, spolu klábosili jazykem, který Kaelin neznal. Zeptal se na to Finbarra. Hovor okamžitě ustal. Finbarr se poškrábal v řídkém rusém vousu. „To je keltština, Kaeline. Jazyk horalů. Copak jí v porobených zemích nikdo nemluví?“
„Ne.“
„To je teda hanba,“ řekl Finbarr, otočil se zpátky k bratrům a bavil se s nimi dál.
Kaelin nedokázal k těmto mužům proniknout, ani k Ballymu Koinovi a Senlikovi Carpenterovi, což byli hlavní honáci. Senlic byl nejpřátelštější, pokud se výrazem „přátelský“ dala popsat skutečnost, že bral Kaelina na vědomí jen kývnutím hlavy či mávnutím ruky.
A přesto s nimi Jaim neměl žádné problémy. S ním se smáli, vykládali si vtipy a chovali se kamarádsky.
Kaelin dál trpělivě pracoval a věřil, že časem ho přestanou podezírat a přijmou ho jako horala.
Potom přišel na návštěvu Call Jace.
Kaelin se právě vracel z jatek, kde prodal dva býky jednomu z černohorských řezníků. Uviděl šedovlasého Senlika Carpentera a Finbarra Ustala, jak stojí se dvěma vysokými horaly v kiltech a někým, koho zprvu považoval za chlapce. Překvapivé bylo, že všichni tři horalé měli meče a pistole za pasem. Kaelin k nim zamířil. Senlic tu rychle mluvil s vůdcem, vysokým chlapem skoro stejně mohutným jako Grymauch. Ten měl na hlavě baret s orlím pérem a světle zelený a modrý plášť s červenými vodorovnými a svislými proužky. Když se Kaelin přiblížil, uvědomil si, že třetí horal není chlapec, nýbrž rusovlasá dívka v jelenicových kamaších a jasně zeleném vlněném svetru. I ona měla baret, jenže bez péra. V obličeji byla hezká, oči měla tmavě zelené a ústa přímo božská. Kaelin od ní nemohl odtrhnout oči. Nepochybně to byla nejhezčí dívka, jakou kdy viděl. Náhle si všiml narůstajícího ticha, a tak se odpoutal od dívky a promluvil na vůdce.
„Dobré ráno,“ pozdravil. „Jste tu za obchodem?“
„Pokud ano, co je ti do toho, kluku?“ opáčil muž. Oči měl světle modré a černé vousy ostříhané nakrátko a prokvetlé. Kaelin viděl, že se zlobí, ačkoliv ho nenapadal žádný důvod. Pozdravil ho přece zdvořile. „Tenhle statek patří mý tetičce Maev,“ oznámil horalovi, „a já mluvím jejím jménem.“
„Měla mít rozum a nenechat to na klukovi,“ prohlásil ten muž. „Vyřídím to se Senlikem.“
Teď se vzpěnila krev Kaelinovi. „Ne, to nevyřídíte,“ prohlásil. „A jestli mi ještějednou řeknete ‚kluku‘, tak můžete rovnou odejít a obchodovat si jinde.“
„Nepovídej? A jak se ti líbí ‚štěně‘?“
Horal byl vyšší než Kaelin o dobrých šest palců a mnohem těžší. Přesto ho Kaelin praštil levačkou do brady. Byla to dobrá rána a překvapeného horala odhodila kousek zpět. Kaelin pokračoval a zasáhl ho pravačkou do břicha, po čemž následoval levý hák, který ho málem srazil na zem.
Cosi ho udeřilo zezadu do hlavy. Kaelin padl na kolena. Zatočila se mu hlava, ale potlačil závrať a pokoušel se vyškrábat na nohy. Viděl, že ho druhý horal, ještě mladý muž s hustým rezavým vousem, uhodil pažbou pistole. Kaelin cítil, jak mu po šíji stéká krev, a v hlavě mu bušilo.
S námahou se zvedl. Stál tam a jen se kymácel. Finbarr a Senlic stáli mlčky opodál. Vůdce si mnul čelist. Nikdo nepromluvil. Kaelin couvl, otočil se na podpatku a zašel do domu. Nohy se mu podlamovaly, ale vztek mu dodával sílu. Ve svém pokoji vytáhl zpod postele ořechovou kazetu, otevřel ji a vyndal pistole. Rychle je nabil a vyšel z domu.
Horalé byli tam, kde je opustil, jenom se k nim připojili Finbarrovi bratři Jabe a Killon. Dlouhán, kterého Kaelin udeřil, ho uviděl první. Něco řekl a muži se rozestoupili. Horal, jenž Kaelina praštil pistolí, uviděl zbraně v Kaelinových rukou a taky vytáhl pistoli, natáhl ji a zamířil. Než mohl vystřelit, Kaelinovi poskočila pistole v ruce. Mířil na hrudník, ale kulka horala škrábla z boku do hlavy. Muž upustil zbraň, svezl se na kolena a přepadl na zem. Senlic Carpenter k němu doběhl a převrátil ho na záda. „Neprošla skrz,“ ohlásil druhému horalovi. „Jen mu rozčísla vlasy. Bude v pořádku.“
Kaelin ho slyšel, ale nedbal. Zvedl druhou stříbrnou pistoli a namířil ji vůdci do obličeje. Šel dál, až byla hlaveň jen pár palců od mužova obličeje.
„Klidně znovu řekni ‚štěně‘, ty smradlavej všiváku. Bude to poslední slovo, co vyslovíš. No tak! Řekni to!“
„Mám ho zabít, otče?“ zeptala se mladá žena.
Kaelin mrkl doprava a viděl, že dívka také drží pistoli. Byla natažená a mířila mu na břicho.
„Ano, vystřel,“ prskl Kaelin. „Udělej to! Nezabrání mi to rozhodit to, co má místo mozku, po celým dvoře.“
„Hezký pistole,“ prohodil muž. Mluvil klidně a v očích měl hněv. „Vypadají jako emburlcyovky.“ Obrátil se k dívce. „Dej to pryč, holka. Dneska už žádný střílení nebude.“
Muž na zemi zasténal a pokusil se posadit, jenže zase se zhroutil.
„Zaneste ho dovnitř,“ přikázal dlouhán Senlikovi a ostatním. Ti okamžitě poslechli.
„Zůstaňte stát!“ rozkázal jim Kaelin. Muži ztuhli. „Jestli nemůže chodit,“ obrátil se na vůdce, „můžeš ho odnýst domů, ať je to kdekoliv.“
Horal chvíli stál a díval se Kaelinovi do očí. Pak mlčky došel k padlému, sklonil se k němu a vytáhl ho na nohy. Než

mohl spadnout, vůdce se předklonil a přehodil si ho přes rameno. Pak zamířil pryč. Dívka se chvilku zdržela. „Dneska jsi měl štěstí," oznámila Kaelinovi. „Ale až se Bael vzpamatuje z tvýho zbabělýho útoku, najde si tě."
„A já ho pohřbím," odsekl Kaelin. „A teď zmizte z mý půdy."
Díval se, jak odcházejí, pak se obrátil k čekajícím. „Mluvíte keltsky, vykládáte o porobenejch zemích a na jižany se koukáte jen jako na varlishský psy. A přesto jste pod tím vším jenom chamraď, samý řeči a žádná čest. Ve Starejch Vrších, když chlap bere plat, tak pracuje – a bojuje – po boku toho, kdo mu platí. Tam, odkud pocházím, se tomu říká věrnost."
„Vy nám neplatíte," opravil ho Finbarr Ustal. „Platí nás Maev Ringová. Muž, kterýmujste vyhrožoval, je Call Jace, klanový vůdce Rigantů. Za něj bych bojoval i padl ochotně a nemusel bych za to dostat žádný peníze."
„Tak si běž za ním, Finbarre. Spakuj se a padej."
„Musím živit ženu a tři děcka," vyhrkl šokovaný muž.
„Call Jace je určitě uživí za tebe, když jseš takovej věrnej stoupenec."
Finbarr stál jako opařený. Ozval se Senlic Carpenter. „Tohle se nesmí vymknout z rukou, Kaeline," řekl. „Nikdo nevěděl, že chcete Calla Jaceho uhodit, a když vás Bael praštil pistolí, všechny nás to dost překvapilo. Nikdo z nás by nedovolil, aby se vám stalo něco horšího. Na to vám dávám svý slovo. Ale Finbarr má v jedny věci pravdu. Calla Jaceho obdivujou po celých horách. On se drží starejch způsobů. Dokonce ani krunýři se neukazují na jeho území."
„Co chtěl tady?"
Senlic odvrátil zrak a zhluboka se nadechl. „Přišel si sem pro svůj poplatek, pane. Dva býci za měsíc. Vaše teta souhlasila. Každý sedlák a kupec Callovi Jacemu platí. Když to neudělají, stejně si ty býky ukradne."
Kaelin se nehýbal. Byl dost rozzlobený, aby jim řekl, ať si sbalí věci a odejdou, a navrch dodal, že jestli Call Jace ukradne jedinou krávu, zabije ho. Ale neudělal to, protože věděl, že by to bylo hloupé. Když by se mu neměl kdo starat o hospodářství, musel by si najmout lidi, které neznal. A ohledně toho poplatku, jestli s tim Maev souhlasila, tak tím to pro něj končilo. Jenom tu mlčky stál a díval se na ně s neskrývaným opovržením.
„Takže mám padáka?" zeptal se Finbarr Ustal.
Kaclinovi začalo bušit v hlavě. Zvedl ruku a nahmatal si na hlavě bouli o velikosti kosího vajíčka. Kůži měl roztrženou, krev už ale přestala téci.
„Vybereš dva býky jako poplatek a doručíš mu je," řekl.
„Do jeho osady to jsou dva dny cesty," bránil se Finbarr.
„Tak to by sis měl vzít zásoby," odtušil Kaelin. „Pořád tu máš práci, Ustale. Ale ještě jednou mě naštveš a já tě zabiju –"
Ozval se Senlic Carpenter. „Call Jace bude možná chtít víc býků, pane. Kvůli tomu… těm potížím," dokončil kulhavě.
„Mně je fuk, co chce." Kaelin se zase podíval na zamlklého Finbarra. „Vyřiď Callovi Jacemu, že Maev Ringová dohodla poplatek a já to dodržím. Taky mu řekni, že jako vůdce klanu je v mým domě vítanej."
„To je všechno? Žádná… omluva, ani… přátelský gesto?" ujišťoval se Finbarr.
„Ne."
Kaelin se vydal k domu. Nohy ho málem neunesly a zapotácel se, než se vzpamatoval. Když byl uvnitř, posadil se k ohni.
Pak omdlel.
Probudil se o několik hodin později. Oknem dovnitř dopadalo měsíční světlo a oheň mezitím zcela vyhasl. V hlavě mu bušilo jako v bubnu. Vstal z křesla, zaúpěl a zamířil do kuchyně. Na stole stál džbán s vodou, a tak si nalil. Z vody se mu udělalo špatně. Dostal se na dvůr včas, než začal zvracet. Cítil se velice slabý a dezorientovaný. Vyšel nahoru do ložnice a lehl si na postel. Byl příliš unavený, aby se svlékal.
Ráno se cítil lépe, i když ho hlava pořád bolela. Ve vlasech měl krev, byla i na polštáři. Sešel dolů, uvařil si tři vejce a snědl je s včerejším chlebem, který si osmažil na hovězím loji.
Když se vydal ke studni, slunce už jasně svítilo. Kaelin vytáhl okov ze studny a opláchl si obličej. Senlic Carpenter zrovna přiháněl krávy na dojení. S Ballym Koinem budou celé dopoledne dojit. Vůz se čtyřmi dívkami, které budou stloukat máslo, se právě objevil na kopci na východě. Slunce Kaelina bodalo do očí. Bally Koin kolem něj prošel a nedal nijak najevo, že ho vidí. Dokonce i Senlic odvrátil zrak, když přihnal krávy.
Takže takhle to odteď bude, pomyslel si Kaelin.
Další tři dny prožil Kaelin Ring ve světě ticha. Nikdo na něj nepromluvil, pokud mu neodpovídal na otázku. Všichni před ním uhýbali očima. Druhý den už odvracely zrak i děvečky od másla a řezníci, kteří přišli smlouvat kvůli čerstvému masu, působili jaksi víc nepřítomně.
Ráno čtvrtého dne vešel na dvůr Finbarr Ustal a zamířil ke Kaelinovi.
„Přijal poplatek?"
„Ano, pane. Pozval vás na večeři k sobě domů, pokud byste chtěl jít tak daleko."
Kaelin se mu podíval do očí. Finbarr se snažil zakrýt svůj výraz, ale Kaelin vycítil, že se dobře baví. „Jak se tam dostanu?" zeptal se.
„Půjdete rovnou na západ po důlní cestě. Někdo na vás bude čekat."
„A na kdy to pozvání platí?"
„Kdykoliv budete chtít přijít, pane. Půjdete tam?"
„Proč bych neměl?"
Finbarr pokrčil rameny. „Mohl byste mít dojem, že vás Černí Riganti chtějí vlákat do pasti. Mohl byste si myslet, že chtějí, abyste umřel v divočině."
„Radíš mi, abych to přijal, Finbarre?" zeptal se Kaelin.

„Není na mně, abych vám radil.“
Kaelin mlčel, jen se druhému muži díval do očí. Ticho se táhlo. Finbarr byl celý nesvůj. „Co? Co chcete, abych řekl?“
Připojil se k nim Senlic Carpenter. „Chce, abys mu řekl, jestli ho chtějí zavraždit, Finne.“
„A jak mám asi vědět, co mají v plánu? Nemusí tam chodit.“
„Už se Bael vzpamatoval?“ optal se Senlic.
„Bolí ho hlava, ale chodí.“ Finbarr si se starým honákem vyměnil pohled. „Tak dobrá. Dobrá. Bael ho nejspíš vyzve na souboj.“ Podíval se zase na Kaelina. „Co jste čekal? Že se na to zapomene?“
„Nechoďte, Kaeline,“ zrazoval mladíka Senlic. „Ono se to přežene.“
„Je čas, abych se kouknul na hory,“ prohlásil Kaelin Ring. „Dokud se nevrátím, máš to tu na povel ty.“
* * *
Kaelin se vrátil do starého domu, zašel do svého pokoje a z okna se zadíval na hory na západě. Přál si, aby tady byl Grymauch. Když mu Finbarr Ustal vyřídil pozvání, Kaelinovi se stáhl žaludek. Takový strach byl mladému horalovi cizí a kvůli tomu na něj působil ještě silněji. Kaelin se otočil od okna a v zrcadle na borovém prádelníku zachytil svůj odraz. Vypadal starší než na svých patnáct, obličej měl hranatý a oči tmavé. Udělalo mu radost, že se strach, který cítil, neobjevuje na jeho přísných rysech. Nikdo by neuhádl, že se v duchu třese.
Skutečnost byla taková, že si to celé přivodil sám. Muž, jehož Bael chránil, byl jeho náčelník. Mohl Kaelina probodnout nebo zastřelit. Místo toho hojen udeřil pažbou pistole.
Následující události byly čistě Kaelinovo dílo. Ulevilo se mu, že Baela nezabil.
Přesto se mu podařilo rozzlobit a ponížit vůdce Černých Rigantů, klanu vyhlášeného svými vražednými způsoby. Teď za to zaplatí, možná svým životem.
Nemusíš tam chodit, řekl svému odrazu.
Ale hluboko v srdci věděl, že nemá na vybranou. Kdyby odmítl, byla by to pro Calla Jaceho druhá ťafka, což by znamenalo otevřené nepřátelství. Potom by si pro něj přišli. Ve chvíli, kdy by opravoval plot nebo jel do Černé Hory pro zásoby, by se objevili horalé a zabili by ho. A i kdyby ho nechali na pokoji, všichni by věděli, že Kaelin Ring se příliš bojí, než aby zašel do hor a postavil se Callovi Jacemu.
Vzpomněl si, co mu řekl Jaim Grymauch: „Vždycky poslouchej svůj strach, Kaeline. Nikdy se jím nenechej ovládnout. Strach je jako zbabělej přítel. Jeho rady nejsou vždycky špatný, ale pokud dostane příležitost, stáhne tě dolů do jámy, ve který přebejvá.“
Kaelin došel k truhle u zdi a vyndal silnou loveckou košili z olejované jelenice a jelenicové kalhoty. Převlékl se, zašněroval si po kolena vysoké měkké boty a připjal si opasek s rohem na prach, váčkem olověných kulek a devítipalcovým tesákem. Vyndal emburleyovky, nabil je a strčil si je za opasek.
Jestli na horských silnicích budou hlídkovat krunýři, určitě ho zatknou a pověsí.
Ze šuplíku v prádelníku vytáhl šedou pokrývku, kterou složil a přehodil si ji přes rameno. Pak sešel dolů.
Ve světnici čekal Senlic Carpenter. U nohou měl položený plátěný pytel.
„Je tu něco k jídlu,“ sdělil Kaelinovi. „Sýr, vločky a solený hovězí. Cestou narazíte na potoky. Dal jsem tam i krabičku s troudem a starej kotlík. Pozor na to, kde se utábořítе. V horách už zůstalo jen pár vlků, ale jsou tady medvědi. Někteří bejvají touhle roční dobou dost nevrlí.“
„Děkuju.“
„Tohle nemusíte,“ řekl mu stařík, ale moc přesvědčivě to neznělo.
„Vždycky je dobrý udělat o narozeninách něco novýho,“ opáčil Kaelin.
„Tak narozeniny? Kolik vám je? Osmnáct? Devatenáct?“
„Patnáct,“ odpověděl Kaelin.
Senlika to překvapilo. „Myslel jsem, že jste starší. Zatraceně, Kaeline, nedělejte to! Kdyby Call Jace věděl, že jste nebyl dospělej, znamenalo by to rozdíl.“
„Jsem dospělej ode dneška. Jestli se nevrátím, pověz Jaimu Grymauchovi, co se stalo. Uděláš to?“
„Udělám. Byl jste u toho, když zápasil s tím varlishským šampiónem?“
„Ano. Byl to náramnej zápas.“
Senlic se usmál. „Slyšeli jsme o tom. Škoda že jsem to neviděl.“
„Stálo to za to,“ souhlasil Kaelin, hodil si pytel na rameno a pokrývku prostrčil pod řemen.
„Buďte opatrný, Kaeline. A nedejte se. Call Jace obdivuje takový muže.“
Kaelin Ring se vydal na cestu. Ostatní muži stáli opodál. Žádný nepromluvil jediné slovo a Kaelin se na ně ani nepodíval.
Několik hodin šel na západ. Cesta pomalu stoupala. V poledne ho konečně přestala bolet hlava a pravdou bylo, že se mu procházka začínala líbit. Neuvědomil si, jak otupující je život na statku, s nekonečným zapisováním do účetních knih, ukládáním peněz a kontrolováním zásob. Tady venku se cítil svobodný, nespoutaný žádnými povinnostmi.
Vzpomněl si na Alteritha Shaddlera. Bez jeho výuky by nedokázal udržovat Maeviny účty v pořádku. Učitel možná nevěděl nic moc o Rigantech, ale uměl dobře naučit počty. A taky používat hůl, pomyslel si Kaelin. Při vzpomínce na Shaddlera se usmál. Připomnělo mu to Staré Vrchy a časy beze strachu.
Na západ vedla jen jedna silnice a Kaelin se jí držel. Neustále dával pozor, zda neuslyší či neuvidí jezdce. Občas v dálce zahlédl lidi. Někteří hnali dobytek, jiní pracovali, opravovali drnové střechy či orali.
Krajina byla stále drsnější, z tenké vrstvy hliny vyčnívaly skály a proti jasně modré obloze se rýsovaly borové háje. Kaelin se zastavil a obdivoval zelenou na pozadí modré. V té chvíli měl pocit, že to jsou barvy života. Jako by viděl borovice a oblohu poprvé. Bylo mu lehko u srdce. Tenhle velkolepý výjev určitě inspiroval modrou a zelenou barvu rigantského pláště.

Vál silný vítr, studený, jak proudil od zasněžených hor. Bylo to osvěžující a Kaelin se zaradoval. Občas si připomínal, proč se vlastně na tuhle cestu vydal, ale i neveselá vyhlídka na Černé Riganty mu v této nádherné krajině nemohla pokazit náladu.
Vysoko nad ním zakroužili dva zlatí orli a odletěli na západ.
Kaelin se pustil dál. Za soumraku sešel z cesty a vylezl na skálu, kde přes světlý kámen zurčel řadou malých vodopádů potok. Do měděného kotlíku si nabral vodu, přihodil hrst vloček a pod rozložitou borovicí si zapálil oheň. Ze silnice ho nemohl nikdo zahlédnout a slabý kouř se rozptýlí mezi větvemi.
Když oheň chvíli hořel, dost na to, aby se vytvořily uhlíky, položil na něj kotlík a zamíchal v něm dřevěnou lžící. Vzduchem se nesla vůně borovic a kouře a Kaelin se poprvé za celé měsíce cítil volný.
Když začala kaše bublat, vzal dva klacky, sundal kotlík z ohně a postavil ho na kámen, aby kaše vychladla.
Až se vrátím, řekl si, napíšu tetičce Maev a poprosím ji, jestli by sem za mnou nemohl přijít Banny. Tady by se mu líbilo. O jeho smíšené krvi nemusí nikdo vědět. Uvědomil si, že by na tom stejně nezáleželo, neboť Banny byl jižan jako on, takže by si ho nikdo nevšímal. Kaelin se usmál. Banny si vždycky přál, aby s ním zacházeli jako s horalem. Tady by ho jako takového přijímali a chovali se k němu podle toho.
Po chvíli snědl kaši. Teplé jídlo v žaludku mu udělalo dobře. Pak sežvýkal pár kousků soleného hovězího, napil se z potoka a lehl si k ohni. Ležel na zádech a hleděl na hvězdy. A usnul.
Spal spánkem beze snů.
Těsně po východu slunce ho probudil hluk. Bylo to čenichání a trhání. Zůstal ležet, jen otevřel oči. Jeho pytel s jídlem trhal na kusy velký hnědý medvěd.
Kaelin se nehýbal. Medvěd strčil hlavu do pytle a potom s ním zatřásl. Vločky létaly na všechny strany, následovalo hovězí a sýr. Kaelina napadlo, že vystřelí z pistole, aby šelmu zahnal, ale teď už to nemělo smysl. Pytel byl zničený, jídlo vysypané na zemi. Medvědovi netrvalo dlouho, než sežral Kaelinovy zásoby. Pak obešel tábor a zamířil k ležícímu mladíkovi. Kaelin zavřel oči. Cítil, jak se mu medvěd čenichem otírá o tvář, a cítil ostrý pach jeho srsti.
Nakonec se medvěd otočil a odešel mezi borovice.
Kaelin počkal dost dlouho, než mu zmizel z dohledu, teprve potom vstal. Zaslechl tichý, opovržlivý smích. Vyškubl nůž z pochvy a otočil se po zvuku – a uviděl tu rusovlásku, která byla s Callem Jacem. Seděla na silné větvi deset stop nad jeho táborem. Baret už neměla a obličej ji rámovaly rozpuštěné vlasy.
„Čemu se směješ?“ zavrčel Kaelin, ačkoliv ve chvíli, kdy promluvil, mu došlo, jak je ta otázka hloupá.
„Copak ses na jihu nic nenaučil?“ opáčila. „Co za hlupáka si postaví tábor u medvědí stezky? Ty sis snad nevšiml, že tudy chodí starý Shabba ráno pít?“
„Očividně ne,“ odpověděl celý rudý.
Vrátil nůž do pochvy, došel k pytli, který byl úplně zničený, a našel krabičku s troudem, kotlík a lžíci.
„Budeš mít hodně hladový den,“ upozornila ho dívka, sáhla do vaku u pasu, vyndala ovesný suchar a pustila se do jídla.
„Divím se, že jsi mi ve spánku nepodřízla krk,“ podotkl Kaelin.
„To udělá Bael,“ odtušila. „Nebylo by fér obrat ho o zábavu.“
„Doufám, že nejdřív dostanu tu večeři,“ prohlásil Kaelin.
„No ovšem. Nejsme přece žádní barbaři.“ Vstala, obratně prošla po větvi a slezla ze stromu. Došla až ke Kaelinovi. Ten pohlédl do jejích zelených očí a nemohl najít slova. „Už zase civíš,“ upozornila ho. „Copak jsi kvůli tomu neměl posledně dost potíží?“
„Kvůli civění?“
„Zíral jsi na mě. Otce to rozzlobilo. Proto taky řekl to, co řekl. Copak vás na jihu neučí slušnému chování?“
„Zřejmě je spousta věcí, co nás na jihu neučej,“ zabručel a zvedal se v něm hněv.
„Myslela jsem, že nepřijdeš,“ utrousila dívka a zašla k potoku, kde si dřepla, nabrala vodu do dlaní a napila se. „Nejsi zrovna mudrc, Kaeline Ringu.“
Jeho jméno z jejích rtů znělo jako hudba. Vrátila se do tábora a taky se posadila. „Otci se líbí ty pistole. Kdybys mu je dal, třeba by ti odpustil.“
„Jak se jmenuješ?“
„Chara.“
Zatvářil se tak, že ji to překvapilo. „Tobě se moje jméno nelíbí?“ optala se.
„Je to dobrý jméno,“ odpověděl smutně.
„Tak co se stalo?“
„Nic.“ Vstal. „Měli bychom vyrazit.“
* * *
Chara Jaceová neřekla mladému jižanovi pravdu. Ona čekala, že otcovo pozvání přijme. Vlastně na otce tlačila, aby ho pozval. Snažila se sama sebe přesvědčit, že to dělá proto, aby viděla, jak toho nadutého kluka poníží. Bylo to však jinak.
Když teď šla vedle něj, nemohla si pomoci, aby po něm pořád nepokukovala. Byl pohledný, s výraznými rysy a půvabnými pohyby. To, jak zvládl situaci s medvědem, na ni udělalo dojem. Mnoho lidí by po probuzení reagovalo šokované. Vykřikli by nebo vyskočili. On zůstal ležet a klidně zvládl, i když se mu starý Shabba otíral o obličej. A přesto tentýž klidný mladý muž reagoval chladnokrevně a děsivě násilnicky, když ho Bael udeřil. Ránu mu nevrátil, místo toho zašel do domu a vynořil se se dvěma stříbrnými pistolemi. Byl zázrak, že to Bael přežil.
Baelovi se vrátilo plné vědomí asi tak hodinu nato a dokázal jít sám a bez pomoci. Večer v táboře mluvil o tom, že se vrátí a jižana bez milosti zabije. Call Jace to však nedovolil. „Dopustil jsem, aby se celá ta věc vymkla z rukou,“

prohlásil. „Neměl jsem ho urazit. Možná nosí varlishskou poskvrnu, jenomže pořád je Rigante. Nebesa, taky to dokázal!“
„Ten spratek mě přece střelil!“ vybuchl Bael. „Nedovolím, aby mu to jenom tak prošlo. A ty jsi měl plné právo ho urazit. Pekelný zuby, otče, vždyť Charu málem svlíkal očima.“
„Já vím.“ Call se obrátil na Charu. „Co bychom podle tebe měli udělat, holka?“
„Mně je to fuk, otče.“
„Neptal jsem se, jestli ti na tom záleží. Jak bys tu záležitost vyřídila ty?“
„Nezaplatil poplatek, takže porušil dohodu uzavřenou s jeho tetou. Měli bychom sebrat jeho dobytek z pastvin v kopcích, odehnat ho na jih a prodat.“
„Ano, to je dobrý nápad. Ale co s ním? Myslíš, že si zaslouží zemřít?“
Chara se nad tím zamyslela. Vzpomínala na tmavookého mládence a na to, jak se cítila, když ji pozoroval. „Musím si to ještě promyslet,“ řekla.
„Dobrá. Rozhodovat o životě a smrti by se nemělo ve spěchu,“ souhlasil.
Druhý den dorazil Finbarr Ustal s poplatkem a zprávou od Kaelina Ringa. „Jsem vítaný v jeho domě?“ otázal se Call Jace.
„To řekl, můj pane,“ odvětil Finbarr.
„A nic jiného?“
„Žádné další slovo. Zeptal jsem se ho, jestli nechce, abych se omluvil za jeho chování, a on řekl, že ne.“
Call se otočil k Chaře. „Nějaký nápad, holka?“
„Ano, otče. Pozvi ho na návštěvu. Jestli jsi ty vítaný v jeho domě, tak by on měl být vítaný ve tvém.“
„To se mi líbí,“ přidal se Bael. „Až mu nařežu, přestane mě bolet hlava.“
„Zůstaneš tu na noc, Finbarre. Užij si naší pohostinnosti,“ pravil Call Jace. „Zítra se vrátíš domů a předáš jižanovi mé pozvání.“
„Ano, můj pane.“
K polednímu odvedla Chara Kaelina ze silnice dolů na břeh malého jezírka. Slunce jasně svítilo na čisté modré obloze a vzduch byl chladný a svěží. „Umíš plavat, jižane?“ zeptala se ho.
„Moc dobře ne.“
„Tohle je jezero Křišťálových slz. Prý mu před tisíci lety požehnali Seidhe. Když se potopíš, uvidíš do minulosti.“
„Jak může někdo vidět do minulosti?“
„Zaplav si se mnou a já ti to ukážu.“
„Proč ne?“ opáčil Kaelin Ring.
Chara si svlékla zelenou košili a kamaše, pak shodila boty a nahá vstoupila do studené vody. Kaelin chvíli jen stál a pozoroval ji. Ohlédla se. „To tam budeš jen stát a zase civět, nebo si půjdeš zaplavat?“
Kaelin se posadil, stáhl si mokasíny, svlékl se a vstoupil do vody. Chara se potopila. Kaelin se zhluboka nadechl a následoval ji. Voda byla čistá a on viděl, jak se za kameny mihla velká štika. Chara byla těsně před ním. Přestala plavat a ukázala na něco, co zprvu považoval za kamenný sloup. Když doplaval blíž, zjistil, že to je hlava obrovské sochy, zpola zabořená v zemi. Hlava byla dobře dvacet stop vysoká. Patřila muži s kudrnatými vousy. Na hlavě měl koninu. Kaelinovi docházel dech a rychle vyplaval na hladinu.
Chara se vynořila těsně vedle něj a společně šlapali vodu. „Kdo je to? Connavar? Rheg?“ zeptal se Kaelin.
„Bába říká, že je mnohem starší než rigantská historie,“ vysvětlovala. „Hlouběji jsou potopené domy z bílého kamene a další sochy, spousta soch. Jednou jsem tam našla malý zlatý čtvereček. Má na sobě rytiny. Bába mi řekla, že je to mince ze starých časů, jaké používala rasa, co už dávno zmizela ze světa.“ Pozorně se na něj zadívala. „Zimou ti začínají modrat rty. Musíš ven z vody.“
Společně doplavali na břeh. Když Kaelin vylezl na břeh, celý se třásl. Chara proběhla kolem něj, posadila se a přehodila si vlněnou košili přes ramena.
„Buď tak hodná a oblíkni se,“ vybídl ji, aniž by se na ni podíval.
„Ráda bych nejdřív uschla.“
Kaelin se nasoukal do kalhot a natáhl si jelenicovou košili.
„Vsadím se, že to je dost nepohodlný,“ podotkla. „Mít na sobě mokrý šaty.“
„Ano, to je,“ souhlasil a připjal si opasek.
„Proč ti moje nahota vadí?“
„Není to slušný.“
Zasmála se. „To je varlishská představa, Kaeline Ringu. Kolik dalších jejich způsobů jsi ještě přejal?“
„Co tím myslíš?“ podivil se a otočil se k ní.
„Keltové se za svá těla nikdy nestyděli. Ale Varlishové kážou o zlu nahoty.“
Posadil se a zadíval se na jezero. Pak si povzdechl. „Myslím, že máš pravdu,“ přiznal. „Žijeme mezi nimi a nevědomky vstřebáváme jejich způsoby. Myslíme si, že se držíme své kultury, aleje to jenom iluze. Horalský děti se teď narodí a nikdo jim nedá dušejméno. Kupujeme šaty ve varlishských obchodech, učíme se ve varlishských školách a už nemluvíme jazykem svých předků. Kradou nám naše duše, a my si to ani neuvědomujeme.“ Na chvíli se odmlčel, pak se na ni podíval a usmál se. Pomyslela si, že náhle vypadá velice mladý, skoro zranitelný. „Mrzí mě, že jsem mluvil jako Varlish. Jsi moc hezká. Nejkrásnější děvče, co jsem kdy viděl.“
„A viděl jsi hodně nahých žen?“
„Neviděl jsem žádnou – no, až doteď?“
Zasmála se. „To není zrovna nejlepší poklona, Kaeline Ringu.“

„To asi ne, Charo Jaceová.“
Přetáhla si košili přes hlavu a zatetelila se. „Tohle je lepší,“ pochválila si. „Řekni mi, proč tě moje jméno rozrušilo?“
Zprvu si myslela, že ji neodpoví, protože znovu odvrátil zrak. Když promluvil, měl hlas prodchnutý smutkem. „Znal jsem dívku se stejným jménem,“ prohodil nakonec. „Byla moc milá. Chtěla se mnou jít na oslavu Beltinu.“
„Byla do tebe zamilovaná?“
„Myslím, že byla. Kvůli tomu ji znásilnili a zavraždili dva Varlishové.“
Ta slova zůstala viset ve vzduchu mezi nimi. Chara nevěděla, co na to říci. Znásilněni bylo mezi horaly vzácným zločinem, ale zavraždit ženu? Jak ticho narůstalo, věděla, že ho musí nějak přerušit. „To mě moc mrzí, Kaeline. Miloval jsi ji?“
„Žel ne, i když jsem si jí moc považoval. Zabili ji kvůli mně. Kdyby se zamilovala do někoho ze svých, teď by se procházela po kopcích a radovala se ze sluníčka.“
„Oběsili ty muže, kteří to udělali?“ vyptávala se Chara dál.
„Ne. Někdo je našel a zabil je.“
„Někdo?“
Tvářil se rozpačitě. „Nikdy se nezjistilo, kdo to udělal.“ Podival se na ni a usmál se, ale ona viděla, že se do úsměvu nutí. „Mrzí mě, že jsem se rozčílil na tvýho tátu a že jsem na tebe civěl.“
Byl to neohrabaný pokus změnit téma, ona to však bez poznámek přijala. „No, já ti odpouštím. Otec to možná udělá taky.“
„A co Bael?“
Teď zrak odvrátila Chara. „Je to hrdý muž, Kaeline. Myslím, že tě vyzve.“
„Záleží ti na něm?“
„Ovšemže mi na něm záleží. Je to přece můj bratr.“ Oblékla si kamaše, obula se a vstala. „Do setmění bychom tam měli být,“ prohlásila.
* * *
Call Jace měl starosti. Byl to silný muž a rád si myslel, že má pod kontrolou svůj život i bezpečí svého klanu. Většinou to byla pravda, ale občas, jako třeba teď, si musel uvědomit, že někdy se nějaká situace vyvine sama, bez jeho přispění. A pokusy ji změnit byly nebezpečné.
Bael měl pravdu. Kaelin Ring na Charu civěl s neskrývanou touhou. To vyvolalo podráždění. Následkem toho chlapce urazil. Kdo mohl tušit, co z toho vzejde? Že Bael zůstal naživu, byl skoro zázrak. Problém však byl částečně s vnímáním. Call ke Kaelinu Ringoví nechoval žádnou zášť, což však nebylo podstatné. Černým Rigantům se dařilo proto, že jim majitelé pozemků a sedláci platili poplatky. Ten však neplatili z lásky nebo úcty. Základem byl strach. Horalé se tvrdě dřeli, aby si uchovali pověst nemilosrdných a nebezpečných nepřátel. O tomto incidentu se již mluvilo v celé Černé Hoře a okolních osadách. Kluk z jihu udeřil klanového náčelníka a střelil jeho syna. Kdyby mu to prošlo bez trestu, utrpěla by pověst klanu a někoho by mohlo napadnout, že odmítne platit.
Snadným řešením bylo nechat Baela, aby ho zabil. Jenže Call věděl, že snadná řešení jsou často špatná.
Vyšel z velkého domu a vydal se do hor na dlouhou cestu ke Svatému palouku. Doufal, že Bába bude doma, jenže už celé měsíce ji nikdo neviděl a on pochyboval, že mu dá radu.
Svatý palouk bylo tajuplné a velmi krásné místo hluboko v lese. Pozdě odpoledne pronikaly mezerami mezi větvemi stromů sluneční paprsky a zalévaly les zlatem. Člověk si tady mohl sednout, zavřít oči a skoro uslyšel šepot Seidhe, nesoucí se přes staletí. Call sem vždycky zašel, když měl starosti. Chvíli tu seděl a poslouchal zpěv ptáků, pak vyšel na západní okraj dolinky a zadíval se na třpytící se hladinu jezera Ptačího žalu. V dálce na západě hory klesaly a zase se prudce zvedaly, čímž vytvořily pohár ve tvaru V, do něhož sestupovalo slunce. Při západu slunce se ocelově šedé vody změní v jasně bronzové a karmínové, jako by se skomírající slunce rozpouštělo a vtékalo pod hory. Call Jace nikdy nepřestával nad jezerem Ptačího žalu a Svatým paloukem žasnout.
Zastínil si oči před prudkým světlem a zadíval se na velký ostrov uprostřed jezera. Rostly tam velké stromy, duby, jasany i několik stříbrných bříz. Na východním břehu byla malá zátoka. Člun Báby tam nebyl. Call pocítil zklamání. Bába často vídala útržky z budoucnosti a on právě teď její vidění potřeboval.
Poslal Charu a Wullise Swainhama, aby se poohlédli po Kaelinu Ringoví. Jakmile viděli, že se utábořil, Chara nařídila Wullisovi, ať se vrátí a podá zprávu. To nebylo nutné. Ostatní zvědové by je ohlásili několik hodin před jejich příchodem. Což pochopitelně znamenalo, že Chara chtěla být s Kaelinem Ringem sama.
Našla snad v mladém muži zalíbení? Call. doufal, že ne. Už tak byla celá situace příliš komplikovaná.
Call zašel zpátky na Svatý palouk, vyndal z kapsy kabátu stříbrnou plácačku a zhluboka se napil. Uisge byla jemná a dvacet roků stará. Stékala mu do hrdla jako hedvábný oheň. Natáhl ruku a ukápl na zem. „Pro děti Seidhe,“ řekl.
Od východu zaslechl nějaký pohyb a obrátil se po zvuku. Objevil se Bael. Sundal si obvaz z hlavy a mezi sirupy na ráně bylo vidět deset stehů. „Myslel jsem si, že tady budeš, otče,“ řekl. „Bába je pryč?“
„Ano.“ Call mu hodil plácačku. Bael se zhluboka napil.
„Teda taje dobrá.“
„Živá voda. Co té sem přivádí?“
„Chtěl jsem ti říct, že se budu řídit tím, co rozhodneš. Jestli budeš chtít, abych ho nevyzval, neudělám to.“
„Jsi Rigante, Baeli. Už jsi dospělý. Náčelník klanu ti nemůže nařídit, aby ses smířil s urážkou.“
„Já vím. Nemyslel jsem na tebe jako na klanovýho náčelníka, ale jako na otce. Udělám, co budeš chtít.“
„Děkuju, mládenče. Teď bych si přál, abych toho kluka neurazil. Zareagoval kurážně. Tři ozbrojení horalé, a on ani na chvilku nezaváhal. Toho si cením. Ale kruh se musí uzavřít. Vyzvi ho, Baeli. Na meče, ne na pistole.“
„Na meče, otče? Je to jižan. Ti mají meče zakázané. Nebude to umět.“

„Říkal jsi, že uděláš to, co budu chtít, Baeli.“
„To taky udělám.“
„Tak se vraťme do domu. Do hodiny přijdou.“
* * *
Chaře Jaceové se procházka s Kaelinem Ringem líbila. Lišil se od většiny mladých mužů, jež znala. Když byl v její společnosti, necítil potřebu vyplňovat ticho hloupým žvaněním. Ani se na ni nesnažil udělat dojem příběhy o svých úspěších.
Nicméně uhádla, ač bez skutečného důkazu, že Kaelin Ring pomstil smrt té dívky ve Starých Vrších. Něco v jeho výraze, když mluvil o „někom“, kdo vrahy zabil, ji přesvědčilo. Navíc viděla, jak prudce a násilně reagoval na Baelův útok. Kaelin nebyl muž, jemuž bylo radno zkřížit cestu.
To samo o sobě bylo znepokojivé. Co když ho Bael vyzve a on Baela zabije? Z té vyhlídky ji mrazilo. Ale co když Bael zabije jeho? Ačkoliv to byla děsivá představa, Chara nebyla ustrašená žena.
Ke kůlové hradbě přes cestu dorazili se západem slunce.
Chara se zastavila. Kaelin ušel několik kroků, než se zarazil a ohlédl se.
„Na co čekáš?“ zeptal se.
„Tohle asi není zas tak dobrý nápad,“ prohlásila a posadila se na kámen.
Kaelin se k ní vrátil. „O co jde?“ chtěl vědět.
„Nechci, aby tě Bael zabil. A nechci, abys ty zabil Baela,“ dodala honem.
Kaelín se podíval na hradbu. „Jsou tam stráže a už mě zahlídly. Teď nemůžu odejít. Třeba k žádnýmu boji nedojde. Tvýmu otci se omluvím.“
„A Baelovi?“
„Ano, pokud to chceš. Praštil mě, jenže na druhou stranu mě mohl střelit nebo probodnout. Bránil svýho náčelníka.“ Usmála se, vstala a vzala ho za ruku. „Tak dobře,“ řekla. Ruku měl teplou a ona mu ji stiskla, jak ji těšil ten dotek. On se jí nepokoušel vytrhnout.
„Říkal jsi, že na jihu nejsou žádná dušejména? Mohli bychom požádat Bábu, aby ti ho dala,“ navrhla.
„Já ho mám. Jsem Havran.“
„A já Plamen na vodě.“
Stáli tam mlčky, pak Kaelin zvedl její ruku ke rtům. „Rád jsem s tebou šel, Plameni na vodě,“ pronesl. „A teď půjdeme navštívit tvého otce.“
* * *
Když prošli bránou v palisádě, Kaelin byl zklamaný. Dva strážní sešli dolů a začali se smát a žertovat s Charou. Mluvili keltsky a Kaelin se cítil vyloučený z jejich společnosti. Horší bylo, že měl pocit, jako kdyby ztratil něco vzácného. Cesta s Charou byla příjemná způsobem, jaký ještě nepoznal. Její společnost pro něho byla nesmírným potěšením. A teď se o tu společnost musel dělit.
Chara vzala jednoho strážného za ruku. Byl to vysoký muž, štíhlý, s tvrdými rysy. Dovedla ho ke Kaelinovi. „Tohle je Rayster, můj nejlepší přítel,“ prohlásila.
Kaelin se snažil být zdvořilý. „Rád vás poznávám,“ vypravil ze sebe.
„Nápodobně, Kaeline Ringu.“ Kaelin se mu podíval do jasných modrých očí a zahlédl v nich malý záblesk pobavení. Rayster napřáhl ruku a Kaelin mu s ní potřásl. Stisk měl horal pevný. „Vypadáš jako Rigante,“ poznamenal. „To je u jižanů vzácný.“
„Tak to neznáte mýho strýčka Jaima Grymaucha.“
Rayster se zachechtal. „Á, Grymaucha znám,“ přiznal. „Je to opilec, co krade bejky, a já ho miluju. Jenže on není žádný jižan. Narodil se jenom tři míle odsud. Už jsem ho hodně dlouho neviděl. Ale slyšel jsem, jak napráskal tomu varlishskýmu zápasníkovi. To bych teda moc rád viděl. Lepší bouchač než Grymauch není.“
Kaelin se v jeho společnosti uvolnil, i když si přál, aby Chara pustila Raysterovu ruku. Druhý muž byl menší, šlachovitý a s ohnutými rameny. Měl řídký, rozcuchaný vous, který jen tak tak zakrýval jeho ustupující bradu. Chara ho představila jako Wullise Swainhama. Kaelin napřáhl ruku. Wullis ji přijal, stisk měl měkký a rychle Kaelina pustil, načež se otočil a zase vylezl na hradbu.
Oba strážní měli světle modré a zelené pláště s červenými svislými a vodorovnými pruhy a Rayster se také pyšnil kiltem ze stejné látky. „Myslel jsem, že rigantský barvy jsou zakázaný,“ poznamenal Kaelin.
„Ano, to jsou, ale tady není Eldacre. Tohle je země Černých Rigantů. Krunýři nám nedělají velký potíže. Přesto zůstáváme na stráži. Pořád se mluví o nějakých vojácích, kteří nás tu mají vyhubit. Varlishovč ale nejsou padlí na hlavu. Rozhlídni se kolem. Tenhle průsmyk je jednou ze tří cest, co vedou k naší pevnosti. Je hlídaný – stejně jako ostatní – a případní útočníci by utrpěli těžký ztráty. Průsmyk je úzký a velice strmý a po celý cestě máme pasti. Ano, a dvě děla, a z obou se dá střílet kartáči.“
„Co je to?“ vyzvídal Kaelin.
„Vymysleli to Varlishové. V jediným náboji jsou stovky olověných kuliček. Jeden výstřel dokáže smíst desítky útočníků. Hádám, že nás ještě chvíli nechají na pokoji.“ Otočil se k Chaře, sklonil se a políbil ji na tvář. Kaelin udusil hněv a odvrátil se. „Je čas, abys odvedla našeho hosta do velkýho domu,“ prohlásil Rayster. „Uvidíme se později na hostině.“
Chara vedla Kaelina nahom do průsmyku. Jak Rayster říkal, byl úzký a stěny byly téměř kolmé. Místy by se ani nedalo vyšplhat nahoru. V sedle byla další brána a za ní dvě velká děla s drážkovanými hlavněmi. Hlídky na nejen shora zamávaly, když procházeli kolem.
Za bránou se průsmyk otevíral a Kaelin pod sebou uviděl nádherné údolí. Byla tam jezírka a široká stuha řeky. Na jejím

břehu stál vodní mlýn a opodál osada. Domy byly dobře postavené z kamene a dřeva a na svazích pod horami se pásla stáda dobytka. Kaelin se do té scény vpíjel očima.
„To je můj domov," oznámila mu Chara.
„Je skoro tak hezkej jako ty," vyhrkl Kaelin proti své vůli. „A v dohledu není jedinej Varlish."
„Je to jen část našeho území. Za horami až k pobřeží jsou další osady." Popošla blíž a položila mu ruku na paži. „Podívej támhle," vybídla ho. „To je otcův dům." Kaelin se podíval, kam ukazuje, a uviděl velkou kulatou stavbu ze šedého kamene. Nahoře bylo cimbuří a stavení vypadalo spíš jako pevnost než dům.
„Kdysi to bývala tvrz," vysvětlovala Chara. „Před třemi sty lety ji postavili Varlishové. Dole jsou dokonce kobky, ale otec v nich skladuje soudky s uisge."
„Je Rayster ten, koho sis vyhlídla?" zeptal se Kaelin náhle.
„Proč se ptáš?"
„Tak je, nebo není?" štěkl.
„Není," odsekla ostře. „I když tobě do toho nic není."
Kaelin se snažil uklidnit. „Máš pravdu. Mrzí mě to. Nevím, co se to se mnou děje. Musí to být tím horským vzduchem," dodal kulhavě.
„Nejsem zasnoubená. Dospělá jsem teprve týden."
„A já od včerejška," doplnil Kaelin.
„Od včerejška? Myslela jsem, že jsi starší."
„Včera jsem byl starší," řekl jí. „Dneska se cítímjako malej kluk." Uchopil ji za ruku a dělal, že ji chce zvednout ke rtům. Místo toho se sklonil a políbil ji na rty.
„Neřekla jsem, že to smíš," podotkla, ale bez hněvu.
„Můžu to udělat znovu?" optal se.
„Ne, nesmíš. Tentokrát to udělám já. Zavři oči." Poslechl a cítil, jak ho objímá kolem krku. Stáhla si dolů jeho hlavu a on na rtech ucítil její. Když se odtáhla, málem se mu točila hlava.
„To byla nejkrásnější chvíle mýho života," vydechl.
„Tak to jsi vedl dost nezajímavý život, Kaeline Ringu," sdělila mu se zářivým úsměvem. „Teď zajdeme dolů a navštívíme otce." Vzala ho za ruku, ale on se nepohnul.
„To už vážně musíme jít? Nemůžem si tu na chvilku sednout?"
„Ne, musíme jít. Doluje to daleko a ty se máš před večeří zač omlouvat."

11
CALL JACE NEBYL OD PŘÍRODY PESIMISTA. Brzy zjistil, že štěstí nejvíc přeje odvážným a ochotným. Nemyslel si, že se věci budou dít vždycky podle jeho přání, ale důvěřoval tomu, že zvítězí díky svým instinktům, inteligenci a odvaze.
Klanovým náčelníkem severních Rigantů byl osmnáct let a za tu dobu vyhnal Varlishe za hranice. To se mu podařilo díky spojení politické obratnosti a lstivosti s odvahou, která občas brala dech. Území Rigantů bylo nehostinné, samý hvozd, vysoké hory a zrádné průsmyky. Každý nepřítel, jenž by chtěl zničit jeho lid, by riskoval, že ztratí tisíce mužů ve vleklé válce bez velkých bitev, čímž by nepřátelský generál přišel o veškerou slávu. Call věděl, že taková válka by byla nesmírně drahá a z politického hlediska ničivá. Jenom král, daleko na jihu, by mohl povolat vojsko dost velké, aby vybojovalo konečné vítězství.
Moidart nikoli.
Call tohle chápal od začátku. A přesto, když nahradil umírajícího Laphraina, byli Černí Riganti rozehnaní. Na jejich území hlídkovali krunýři, v údolí si zřídili podniky Varlishové a žádný horal nesměl nosit pistoli či meč. Laphrain byl dobrý chlap, ale nebezpečí neviděl.
Call Jace ano. První dva roky neudělal nic, co by Varlishům ukázalo, že je jejich nepřítelem. Potají ale vytvořil pět oddílů nájezdníků a poslal je sužovat a olupovat kupecké karavany na východ od Černé Hory. Nikdo z nájezdníků nenosil šaty, které by ukazovaly, že je příslušníkem jeho klanu. Podle všeho to byli prachobyčejní psanci. Podle Callových příkazů také napadali varlishské statky, kradli dobytek a vypalovali domy. Krunýři přestali v rigantské zemi hlídkovat, jak měli spoustu práce, aby zničili nájezdníky. Občas uspěli, třebaže žádný horal nedovolil, aby ho mohli zajmout živého.
Mezitím, když se už krunýři objevovali jen sporadicky, začal Call budovat obrany v průsmycích: palisády z tlustých klád a pevné dubové brány. S peněz, které získal z nájezdů, zakoupil muškety a pistole. Během čtyř let vykoupil varlishské podniky v rigantských horách a založil několik kováren, kde se údajně vyráběly železné zemědělské nástroje, pluhy, kosy, hřebíky a podobně. Ale také se tu kovaly meče a nože. Mladí rigantští muži se učili šermovat.
Teprve tehdy Call Jace poprvé zatlačil na vládnoucí Varlishe. Nový plukovník velící krunýřům se jmenoval Gates. Rozzlobený moidart ho sem poslal s rozkazem vyhubit psance. Brzy po jeho příjezdu Call Jace zintenzivnil nájezdy. Gatesova pozice začala být neudržitelná a chybělo jen několik dní, než měl být zbaven služby a v nemilosti odvolán.
Call Jace ho pak pozval na návštěvu do svého údolí spolu s dvaceti jeho muži. Když dorazili, Call je přivítal s krásně ukutou krátkou šavlí s bronzem zdobeným jílcem.
„Vítejte, příteli," pozdravil Call přívětivě, popošel blíž a potřásl mu rukou. „Rád vás vidím. Pojďte dál a odpočiňte si. Nechal jsem připravit jídlo a skvělou uisge."
Plukovník, unavený veterán bez iluzí, se podíval na meč a poté do světlých očí rigantského náčelníka. „Zákon praví –"
„Tady jste zákon vy, plukovníku Gatesi," řekl rychle Call, zavěsil se do plukovníka a zavedl ho do velkého domu. „Probereme to nad uisge."

Provedl Gatese síní, kde hořel oheň, dlouhou místností s masivním obdélníkovým stolem, u něhož stálo dvacet židlí, a pak do soukromé pracovny. Tady stála před krbem dvě pohodlná křesla. Call nalil uisge do stříbrného poháru a ten podal důstojníkovi.
„Nesmíte nosit meč, pane Jace," řekl Gates. „Pro horala to znamená rozsudek smrti."
„Já to chápu tak, že ten zákon byl vydán proti horalům, kteří před dvaceti lety povstaly proti koruně. Černí Riganti proti koruně nikdy nebojovali. Hrome, člověče, král takhle daleko na severu ani nikdy nebyl. Tady by mělo být důležité, že psanci ohrožují mírumilovné osady. To by vám mělo dělat starosti. Vím, jak je pro vás obtížné honit takové muže ve zdejším terénu, ale na jihu vám asi budou dávat za vinu, že jste jim to jejich řádění nezatrhl."
„Ano, to je pravda. Nemají tušení, před jakými problémy tu stojím. Přesto, pane Jace, ten meč –"
„Nelamte si s takovou maličkostí hlavu. Jelikož jste takový dobrý přítel Rigantů, rozhodl jsem se, že vám v té věci s psanci pomůžu. Posílám své muže, aby je našli a ochránili občany. Nemůžete přece chránit lidi a honit zločince jen se dvěma stovkami mužů. To je nesplnitelný úkol. Mí válečníci budou hlídkovat na statcích a na silnicích vedoucích do Černé Hory a vaši krunýři zatím můžou tu chamraď, zodpovědnou za násilnosti, v klidu honit."
„Vaši muži budou hlídkovat v osadách?"
„Ano. Ty padouchy pochytáme společně. Pak vám bude moidart zavázaný. Vaše pověst bude napravena. Už žádné nekonečné dny a noci ježdění po horách ve sněhu a v dešti. Možná vás i povýší a vy se vrátíte na jih. Bude nám líto, jestli vás ztratíme, ale alespoň budeme vědět, že tam máme přítele."
Plukovník Gates vyzunkl uisge a Call mu dolil. „Ano, bude dobré pochytat pár těch sviní."
„Dokážeme to," uklidňoval ho Call.
Nová politika fungovala dobře a počet nájezdů se výrazně snížil.
Tři týdny poté se plukovník vrátil a tentokrát byl ještě rozčilenější. Call ho znovu vzal do pracovny, třebaže tentokrát důstojník uisge odmítl.
„U oběti, Calle, vaši muži jsou ozbrojení. Viděli rigantské válečníky s meči a noži."
„Jak jinak by mohli chránit osady před psanci?" odpověděl Call. „Zeptejte se na tohle: Ke kolika nájezdům kolem Černé Hory došlo od chvíle, kdy začal váš plán fungovat? K žádným. Jsou s vámi kupci a sedláci spokojení? Ano, jsou. Byli psanci vyhnáni do divočiny? Ano, byli. Všechno, co jste udělal, mělo ohromný úspěch."
„Ale nikoho jsme nechytili, Calle."
„Vaši muži jich pět zabili minulý týden u Col Rasson."
„Zabili, to ano. Jenomže žádného nechytili živého. Mysleli jsme si, že jednoho z nich chytíme nahoře na Jalliském útesu, avšak on raději skočil a zabil se, než by se nechal zajmout."
„Je jenom otázkou času, než někoho chytíte, plukovníku. Buď to, nebo se psanci přesunou, budou si hledat lehčí kořist. V obou případech to bude váš úspěch."
„Já nevím, Calle. Jeden ze sedláků si stěžoval, že za nabízenou ochranu požadujete poplatek. Zcela oprávněně odmítl zaplatit. Věděl jste, že to vaši muži dělají?"
„Hlídkovat na statcích je nákladné. Muži, kteří to dělají, nemůžou pracovat na svých polích. Ale všechny poplatky jsou dobrovolné a lidé je dávají z vlastní vůle. Když někdo nechce zaplatit, nemusí."
„Přesto mi celá ta záležitost začíná dělat starosti."
„Jen se uklidněte, příteli. Brzy vás povolají zpět do Eldacre se všemi poctami. Představte si to. Vaše pověst bude napravena, budete slavný." Gates se tvářil obměkčené.
Potom Callovi záškodníci chytili kurýra se zprávami pro moidarta. Gates psal, že podle jeho přesvědčení za nájezdy stojí sám Call Jace a že potřebuje víc mužů, aby „Riganty zpacifikoval".
Dva týdny nato si na plukovníka a třicet jeho mužů počínala velká tlupa „psanců" a pobila je. Call Jace k moidartovi poslal naléhavou zprávu, v níž vysvětloval, že násilnost a zastrašování se v oblasti vymykají z rukou, a žádal další vojáky, aby chránili občany. Jeho vlastní muži, podle něho, psance dostihli, patnáct z nich zabili a další zahnali na jih. Při odděleném incidentu našli sedláka, který odmítl zaplatit za ochranu, s podříznutým krkem.
Moidart poslal další vojáky, tentokrát pod velením zuřivého a nelítostného plukovníka Rollina Baynocka. Plukovník Baynock si Calla zavolal na velitelství. Prohnaný rigantský vůdce dorazil beze zbraní.
Baynock byl podsaditý, kulatolící, s malýma očima. Rty měl tenké a ustupující bradu mu zakrýval hustý černý vous. Když Calla uvedli, seděl za stolem ve své kanceláři v černohorských kasárnách. Rigantskému vůdci nenabídl židli.
„Četl jsem hlášení svého předchůdce," řekl. „Vaše ujednání tímto končí. Všechny meče, jež Riganti mají, do týdne odevzdají. Tví muži už nebudou hlídkovat. Je to jasné?"
„Zajisté, pane. Jen jsem se snažil pomoct."
„Od horalů žádnou pomoc nepotřebujeme."
O dva dny později se Rollin Baynock a dvanáct jezdců nevrátili z běžné patroly poblíž průsmyku Col Rasson východně od Černé Hory. Druhá hlídka našla jejich těla v potoce. Rollinu Baynockovi někdo vytrhl jazyk.
Během několika týdnů počet krunýřů stoupl na čtyři sta mužů, ale nájezdy a vraždy pokračovaly.
Call Jace napsal moidartovi, zdvořile zpochybnil taktiku, kterou nový plukovník použil, a poukázal na to, že na plnou ochranu oblasti by bylo třeba nejméně tisíc mužů. Moidart odpověděl tím, že Calla Jaceho pozval na návštěvu k sobě do Eldacre. Call neochotně odmítl z důvodu, že si nedávno poranil nohu a je upoután na lůžko.
Nový plukovník zemřel v boji u Rattockého potoka, když salva z mušket srazila jeho muže na mostě přes potok.
Call znovu napsal moidartovi a žádal další vojáky, přičemž ho zároveň ujišťoval, že on a jeho muži by dokázali oblast ohlídat mnohem lépe, než to dokážou vojáci z jihu, kteří se v kraji nevyznají. Taky nabídl, že nechá své muže doprovázet vozy převážející dvakrát ročně daně do Eldacre. „Určitě nepotrvá dlouho," psal, „než si tito špinaví psanci uvědomí, že na vozech je větší bohatství než na statcích a v podnicích, které napadají."

Jeho varování se ukázalo jako zvláštně prorocké, protože od té chvíle byl každý konvoj s daněmi přepaden a oloupen a muži, kteří jej chránili, zabiti.
Během roku přišli a odešli další dva plukovníci. Jeden zemřel na infarkt ve své kanceláři a druhého v nemilosti odvolali, když psanci obrali druhý konvoj s daněmi. Poté přišel plukovník Lockley, postarší muž se skvělým záznamem. Přijel do Callova domu jenom se dvěma krunýři a přijal pohostinství rigantského vůdce.
„Skvělá uisge," pravil, popíjeje ze stejného stříbrného poháru, jaký použil zavražděný plukovník Gates.
„Stárnula v sudech," sdělil mu Call.
Lockley měl hluboko posazené klidné oči, maskující neobyčejnou inteligenci. Následující rozhovor byl kódovaný. Call věděl, že Lockley téměř jistě ví o jeho účasti na nájezdech. „Moidart mi milostivě dovolil projít si vaši korespondenci za poslední roky," řekl. „Při předvídání násilností psanců jste byl pozoruhodně prohnaný."
„To je, žel, pravda," souhlasil Call. „Bolí mě, že se mými radami nikdo neřídil."
Lockley se nepatrně usmál. „Nejvíc zdrojů z Eldacre jde na sever. Myslím, že máme dvě možnosti. Buď sem přivedeme vojsko s děly a nepřítele úplně zničíme, nebo najdeme způsob, jak tuto situaci vyřešit bez takových… nákladů. Mně by se líbilo druhé řešení."
„To nám všem," prohlásil Call. „Já vždycky zastával názor, že kdyby v oblasti hlídkovali mí lidé, nebylo by nutné sem posílat velké oddíly, a také by vojáci pod vaším velením mohli být účinnější. Pak byste je mohli využít tam, kde by jich bylo nejvíc potřeba, a mohli by z divočiny vyhnat bandity a zloděje."
Lockley se pohodlně usadil do hlubokého ušáku a natáhl nohy k ohni. „Což by ovšem znamenalo ozbrojené Riganty."
„Ovšem. Jak jinak by měli bojovat s psanci?"
„To je pravda," připustil Lockley. „Ten nápad použil jeden z mých předchůdců a fungoval velmi dobře. Došlo jenom k několika málo útokům, daně se dostaly na místo určení a lidé byli spokojení."
„Byl to tuze předvídavý a odvážný muž," řekl Call. „Když zemřel, byla to opravdová ztráta."
„Podle mne ten váš plán bude skvěle fungovat," usoudil Lockley. „Podle mého soudu, až se o něm psanci doslechnou, rozplynou se v horách a už je nikdy nikdo neuvidí. Dále soudím, že konvoje s daněmi už nikdo nenapadne."
„V to rozhodně doufám," souhlasil Call, „i když by takové okamžité zlepšení bylo překvapivé."
„Pochopitelně. Jsem si jistý, že chvíli potrvá, než se to doslechnou všichni psanci. Ale určitě to přijde brzy, když jsme se teď dohodli."
„Zdržíte se na večeři, plukovníku Lockleyi?"
„Ne, děkuju. Do Černé Hory za mnou přijede moje žena a já bych ji tam rád přivítal. Snad někdy jindy."
„Vždycky tu budete vítaný."
„Moidart mě požádal, abych zopakoval jeho pozvání do Eldacre. Velice rád by s vámi probral vaše představy o správě oblasti."
„To je od něj laskavé," řekl Call. „Bylo by mi ctí sejít se s pánem. Naneštěstí nebylo moje zdraví v posledních měsících právě nejpevnější a obávám se, že by pro mě taková cesta byla nebezpečná. Nicméně mu rozhodně napíšu a poděkuju mu."
Plukovník Lockley byl zřejmě stejně dobrý prorok jako Call Jace. Nájezdy psanců do měsíce ustaly a do roka byl oddíl vojáků opět snížen na dvě stovky.
Lockley ve svém úřadě přežil dalších deset let, než podlehl chorobě, kdy se mu ztratilo maso z kostí a on umíral v hrozných bolestech. Call Jace přišel na pohřeb. Lockley byl voják z povolání a své ženě a dvěma synům toho moc nezanechal. Call Jace jim daroval sto liber ve zlatě na památku „skvělého a čestného vojáka".
Od té doby se vystřídali dva plukovníci a ani jeden se nepokoušel dohodu změnit.
Ukázalo se, že instinkty a strategie Calla Jaceho byly naprosto správné a Rigantům se dařilo.
Ale teď, když se díval, jak jeho syn bojuje o život, se Call Jace bál. Tentokrát se jeho instinkty zmýlily. Myslel si, že Bael kluka snadno porazí, poněvadž jižní Riganti neměli se šermem žádné zkušenosti. Call také věděl, že se Bael kluka nebude snažit zabít. Pokusí se ho zranit, udělat mu jizvu. Tím způsobem by dostál své cti.
Calla ani na okamžik nenapadlo, že by mohl Bael padnout. Jeho syn byl skvělý šermíř. A přesto jižan bojoval jako veterán, pohyboval se rychle a útočil ohnivě. Oba zápasníci už byli zranění, Bael na pažích a kluk na levém zápěstí a předloktí. Kaelin měl také šrám na pravé tváři a krev se mu vpíjela do košile.
Šermíři urputně bojovali v těsném kruhu přihlížejících rigantských válečníků. Sešlo se jich přes dvě stě a na začátku souboje Baela mohutně povzbuzovali. Boj už trval déle než deset minut a diváci se odmlčeli, jak je cele uchvátil um šermířů.
Call se rozhlédl, hledaje Charu. Nebyla nikde v dohledu. Podíval se k domu a všiml si jí v okně nahoře. Stáhl se mu žaludek.
Před několika dny byl uctívaný – ano, a obávaný – náčelník s oddaným synem a milující dcerou. Teď jeho syn čelil smrti a jeho dcera mu řekla, že ho nenávidí, a kluk odněkud z jihu se chystal zničit pověst Rigantů.
Ozval se výkřik a Call se probral ze zamyšlení. Bael utržil bodnou ránu do levého ramene a odskočil. Vzápětí se vrhl do protiútoku. Kaelin Ring zakopl, vykryl sečnou ránu a provedl ripostu, jíž se Bael jen tak tak vyhnul.
Oba zápasníci již byli unavení, a tak se obcházeli a hledali příležitost.
Call by byl dal deset roků života, aby dokázal vrátit čas a přijal omluvu, již mu při hostině kluk nabídl, aby byl mladého Riganta přijal a udělal z něj člena klanu. Omluva byla pronesena taktně a Call si všiml pochvaly na tvářích mužů, kteří ji slyšeli. Čeho si nevšiml, byla láska zářící v očích jeho dcery, když se podívala na mladého muže. Kaelin dokončil řeč a obrátil se na Baela. „Omlouvám se i tobě," řekl. „Jsem rád, že jsi neutrpěl žádný vážný zranění. Doufám, že jako bratři Rigantí budeme přáteli, protože našimi nepřáteli by měli být Varlishové, a já se stydím za to, jak bezhlavě jsem se do tebe pustil."

Bael vstal a Kaelinu Ringoví se uklonil. „Jak říkáš, jsme oba Riganti. Ta záležitost mezi námi se musí vyřešit po rigantským způsobu. Vidím, že nemáš meč. Zítra zařídím, aby ti jich několik dodali. Pak si můžeš vybrat zbraň, která ti bude sedět, a sejdeme se v kruhu válečníků."
Kaelin chvíli mlčky stál a Call si všiml, že se podíval na Charu. Pak se vrátil k Baelovi.
„Nechci s tebou bojovat," řekl.
„Nemáš na vybranou," sdělil mu Bael.
„Tak dobrá," prohlásil jižan a obrátil se k Callovi Jacemu. „Doufal jsem, že vás dneska večer požádám o ruku vaší dcery. Bojím se, že teď se to nehodí. A pochybuju, že si bude chtít vzít muže, který zabije jejího bratra."
S tím odešel z místnosti.
Ticho, jež následovalo, sršelo napětím. Bael se tvářil ohromeně a zíral na svého otce. Call se obrátil na Charu.
„O čem to, u sedmera nebes, mluvil?" chtěl vědět.
„Za dnešek tě budu do smrti nenávidět," vybuchla Chara a pak taky vyběhla z místnosti.
Zápas pomalu končil. Jedna chyba, a někdo bude smrtelně zraněn nebo rovnou zabit.
Call se ani nemohl dívat.
* * *
V devatenácti byl Bael bojovníkem už čtyři roky. Za tu dobu vodil jednu z otcových tlup psanců a zúčastnil se sedmi šarvátek s krunýři. Jedenáctkrát se dostal do souboje na meče a věděl, že je dobrý šermíř.
Ale tenhle jižan byl úplně jiný než muži, kterým dosud čelil. Byl přímo nadlidsky rychlý a agresivní. Zatím mu jen nedostatek zkušeností nedovolil ukončit souboj. Bael odrazil výpad a zaútočil, jen aby ho nepřítel odrazil. Už dvakrát se Bael k jižanovi dostal dost blízko, jednou ho ťal do levé paže a bleskurychlým bodnutím, jenom částečně vykrytým, mu rozsekl tvář. Naproti tomu Bael sám krvácel z několika šrámů na pažích a prudký sek mu roztrhl košili a škrábl ho na rameni.
Bael začínal být unavený, stejně jako jeho protivník.
Ostražitě se obcházeli.
Tu Bael přiskočil a jejich meče se srazily. Ocel zařinčela. Bael sekal a bodal, Kaelin odrážel a kryl se. Pak se vrhl do útoku sám. Teď se kryl Bael, otočil se na patě a praštil Kaelina do obličeje hřbetem levé ruky. Mladík se zapotácel, narovnal se a rychle zvedl meč, aby odrazil to, co by jinak byla smrtelná rána do krku. Jeho riposta byla překvapivá. Bael se vrhl doprava a Kaelin mu rozsekl kůži na levé kyčli. Hrot se odrazil od kosti.
Znovu se začali obcházet.
Bael nevnímal mlčící kruh válečníků. Pohlédl do tmavých očí mladého Riganta a nespatřil tam žádný strach. Levou stranu obličeje měl Kaelin celou od krve z rány na tváři a jelenicovou košili měl na prsou karmínovou.
Přes původní vychloubání, že mladíkovi probodne srdce, Bael od začátku hodlal protivníka jen zranit a pak ho ušetřit. Když Kaelin přijal pozvání, udělalo to na Baela dojem, a ještě větší dojem na něj udělala jeho zdvořilá omluva na hostině.
Věřil si, že si s necvičeným jižanem snadno poradí. Měl za to, že to bude jen rychlá lekce v šermu, pár sečných ran, nic vážného, jen tak pro jistotu, a celá věc tím bude vyřízená.
Ale tak to nebylo.
Zjistil, že tento muž by bojoval dál i s téměř smrtelným zraněním.
Jejich meče se opět srazily, jak se do toho Kaelin s vervou pustil. Neposkytl protivníkovi příležitost k protiútoku a Bael zuřivě bojoval, jen aby Kaelinovi zabránil prorazit jeho obranou.
Ruka ho začínala pálit únavou a meč jako by kouzlem nabíral na váze. Všiml si, že jižan je na tom obdobně, když oba couvli a zase se začali obcházet.
„Doraz ho, Baeli!" křikl kdosi. Bael poznal hlas Wullise Swainhama.
Ten výkřik vyvolal neklid a Bael cítil, jak jsou válečníci v kruhu celí nesví.
Bael si toho nevšímal a sbíral síly pro další útok. S trochou štěstí by mohl přetočit čepel a seknout Kaelina do bicepsu, takže by musel pustit meč. Přesto váhal. Takový výpad by ho nadosmrti zmrzačil!
Už si nemůžeš dovolit takhle uvažovat, napomínal se.
Jediná chyba a on tě zabije.
V té chvíli Kaelin zaútočil. Bael zvedl meč, avšak nebyl v rovnováze a náhlý výpad odrazil jen stěží. Kaelinův meč prošel přes jeho obranu a zasáhl ho do bronzové přezky na opasku. Hrot neprorazil, avšak síla úderu Baela odstrčila. Kaelin klopýtl. Bael ho košem praštil do hlavy. Jižan ztěžka upadl. Bael ho chtěl dorazit, jenže Kaelin se překulil a vyskočil.
Jejich meče se znovu srazily.
Kaelinovi se zlomila čepel kousek pod jílcem.
Diváci vydechli.
Kaelin, nyní bezbranný, necouvl. Bael se podíval na ulomenou čepel na rozdupané zemi a potom Kaelinovi do očí. Ani teď v nich nebyl strach. Bael se usmál. Kaelin čekal na Baelův útok a chtěl mu vrazit ulomenou čepel do břicha.
„Tvou omluvu přijímám," sdělil jižanovi. „Nebo bys chtěl jiný meč?"
Než mohl Kaelin Ring odpovědět, shromáždění válečníci začali tleskat a jásat. Do kruhu vstoupil Call Jace. „Oba jste bojovali skvěle," pravil a z hlasu mu čišela úleva. „Jako praví rigantští válečníci. Ať to tímhle skončí."
Bael se dál díval na jižana. Ten se uvolnil a Bael si s děsivou hrůzou uvědomil, že uvažuje o tom, že požádá o další meč. Pak se do kruhu protlačila Chara a postavila se vedle Kaelina. „Ukaž mi ty škrábance," řekla a jemně mu vypáčila zničený meč z ruky. On se na ni podíval a jeho výraz změkl, ale vzápětí vzhlédl k Baelovi. Černý Rigante viděl, jak zápasí se svými pocity. Chara ho vzala za loket. „Pojď," vybídla ho, „musím ti umýt tu krev a zašít rány."

Call Jace stál vedle a byl stále napjatější. Mladý muž si konečně vydechl a uvolnil se. Beze slova se nechal odvést do domu.
Bael zabodl meč do země, rád, že už ho nemusí držet. Shlukli se kolem něho válečníci. „Teda to ale byl boj," pochvaloval si jeden. Další ho poplácávali po zádech. Mladého muže se zmocnila nesmírná únava.
Přistoupil k němu Call Jace. „Bojoval jsi dobře, synu," pravil. „Jsem na tebe pyšný. Teď ti obvážeme rány."
„Za chviličku, otče. Musím se posadit." Společně odešli stranou a posadili se na roubení studny. „Jak to, že byl tak dobrý?" zeptal se Bael.
„Grymauch," usoudil Call Jace. „Mělo mě to napadnout. To on ho cvičil."
Bael tiše zaklel. „Vycvičil ho zatraceně dobře."
„Udělal jsem chybu, synu," přiznal Call smutně. „Skoro tě to stálo život."
„Pravda, ale nestálo. Nezmýlil ses. Kdybychom mu dovolili se jen tak omluvit, rozneslo by se to a ostatní by taky začali váhat, jestli mají platit. Jak vždycky říkáš, strach je naší nejsilnější zbraní. Skončilo to dobře, otče. Vrátí se s jizvama. Lidi se o tomhle souboji doslechnou. Riganti tím nic neztratí."
„Ano, skončilo to dobře, ale nemuselo. Kdybys ho zabil, přišel by Grymauch. A vyzval by mě."
„A ty bys ho musel zabít," dokončil Bael. „Vím, že bys z toho neměl radost."
Call se náhle zasmál. „Zabít Grymaucha? Jsem dobrý šermíř, a i když to říkám sám, taky skvělý zápasník. Ale v každém boji kdekoliv a proti komukoliv bych si vsadil na to, že poslední na nohou zůstane stát Grymauch. Ne, Baeli, kdybys ho zabil, musel bych nechat Grymaucha zabít z léčky cestou sem. Máš ale pravdu. Neměl bych z toho radost. Teď dojdu pro jehlu a zašiju ti ty rány."
* * *
Kaolin mlčky seděl u okna. Chara stála vedle něj a jemně mu otírala krev z hluboké rány na tváři. Vzala zahnutou jehlu, natáhla do ní černou nit a naklonila se blíž. Kaelin ucítil píchnutí jehly, ale ani nemrkl, jenom zavřel oči a znovu uviděl zápas: blýskavou ocel čepelí, vražedný tanec v kruhu válečníků. Přehrával si jej pohyb po pohybu. Bael si třikrát připravil otevření pro smrtelný výpad a ani jednou ho nevyužil. V zápalu boje Kaelin věřil, že je Bael příliš pomalý, aby si otevřeni všiml. Teď si nebyl tak jistý.
Dlouhá rána na tváři vyžadovala deset stehů, ale nakonec přestala krvácet.
„Nebude to vypadat špatně," usoudila Chara. „Pořád budeš krasavec."
Kaelin otevřel oči. Chara měla tvář jen kousek od jeho. V té chvíli mu připadala jako nejkrásnější tvář, jakou kdy viděl. Oči měla zelené jako listí, se zlatými tečkami. Zkoumala své šití. Kaelin se k ní naklonil a políbil ji na líčko. Chara se odtáhla. „Teď není vhodná chvíle," napomenula jej přísně, ale při řeči se usmívala. „Teď se ti podívám na ruku."
Seděl tam a díval se, jak zkušeně přitahuje kůži k sobě, protahuje nit a zavazuje uzlíky, než úhledně nit odstřihne maličkými nůžtičkami. Když dokončila, pomalu zaťal ruku v pěst. Když se mu pod stehy napjaly svaly na předloktí, zabolelo to. „Jak se cítíš?" zeptala se Chara a otřela mu poslední krev z ruky.
„Unavený."
Chvíli jen tak seděla. „Chci ti poděkovat, že jsi Baela nezabil," pravila nakonec, aniž by se mu podívala do očí.
Kaelin nenacházel slov. Myslela si, že to neudělal schválně, což však nebyla pravda. Ze všech sil se snažil protivníka zabít. Pravda ho pálila jako oheň a toužil jí to povědět. Nechtěl, aby jeho vztahy s touto Černou Rigantkou pokazil klam. A přesto v hloubi duše věděl, že toto je kritická chvíle. Pravda sama mohla zničit zatím křehké přátelství.
„Jsem rád, že je ještě naživu," řekl nakonec.
„Bael za ten souboj nemůže," vysvětlovala mu rozzlobeně. „To otec. Klade pověst Rigantů nad život vlastního syna. Myslel si, že když tě nepotrestá, lidi z Černé Hory a okolí přestanou platit poplatky."
„Aha, to dává smysl," připustil.
„Smysl? Ty jsi na jeho straně?"
„Já nejsem na ničí straně," hájil se honem, když viděl, jak se zlobí. „To, že chápu, proč někdo něco dělá, ještě neznamená, že s ním souhlasím. O politice tady na severu moc nevím, ale vím, že tvůj otec udržel rigantskou kulturu i v zemi, kterou ovládají Varlishové. To nemůže být snadný. Měla bys vidět, jaký je to na jihu. Máme jenom málo práv. Nesmíme mít vlastní meč ani pistoli ani koně nad čtrnáct a půl pěsti. Nemáme právo volit radní a o svátcích musíme zůstat za plotem a nesmíme vstoupit na varlishský území. Krunýři znásilňujou naše ženy a soudy je nechávají běžet, naopak často nechají zmrskat ženu, která si stěžuje. Vy tu tím netrpíte, Charo. A řekl bych, že za to můžete poděkovat tvýmu otci, protože on tvrdě pracoval, aby udržel to, čemu říkáš rigantská pověst."
„Kvůli tý pověsti jsi mohl být mrtvý," poukázala.
„Jo, ale nejsem. Ty se na mě zlobíš?"
„Ano."
„Takže mě už asi nebudeš chtít políbit, co?"
„Ne." Usmála se, ale vzápětí se zatvářila vážně. „Nemyslíš, že jsem moc pihovatá?"
„Myslím, že jsi ta nejkrásnější dívka, co jsem kdy viděl."
„To jsi mi ale neodpověděl. Nebyla bych hezčí bez tolika pih?"
„Ne," odpověděl okamžitě. „Bez pih bych se o tebe vůbec nezajímal."
„Utahuješ si ze mě, viď?"
„Ano."
„Tak to nedělej. Nemám to ráda."
„Budu si to pamatovat."
Chara přešla ke krbu. Oheň téměř vyhasl, třebaže v popelu ještě žhnuly uhlíky. Chara si dřepla, přihodila pár klacíků a zafoukala do uhlíků. Vyskočil malý plamínek, pak další. Přidala ještě dříví a usadila se před ohněm. Kaelin se k ní

připojil.
„Měl ses mě zeptat, než jsi promluvil před otcem," podotkla. „Proč sis myslel, že bych s tebou chtěla projít kolem stromu?"
„Protože mě miluješ," odvětil.
„Nevíš, jestli to tak je. Třeba líbám všechny hezký kluky, který potkám."
„A líbáš?" zeptal se, náhle znejistělý.
„Ne, ale to jsi nevěděl. A stejně to od tebe nebylo zdvořilý."
„Za to se ti omlouvám," ujistil ji. „Vezmeš si mě?"
„Musím si to promyslet," prohlásila. „Ještě jsi mi ani neřekl, proč bych měla."
Světlo ohně se jí odráželo v rusých vlasech. Přistihl se, že hledí na křivku její šíje a vzpomíná na to, jak stála nahá ve vodě. Život měl mnoho aspektů, které Kaelina Ringa stále mátly, ale teď měl jedinou jistotu. Tato žena byla určena pro něj. Tohle byla partnerka jeho srdce. Překypoval city, ale nedokázal najít slova, jimiž by je vyjádřil. Věděl, že Chara čeká, až promluví, avšak nepřišel na to, co říci. Nepříjemné ticho narůstalo.
Nakonec Chara vstala. „Najdu ti něco na oblečení, než ti vyperu krev z košile," prohlásila.
„Děkuju."
Když odešla, vynadal si do hlupáků. Až se vrátí, poviji, jak ji miluje a že udělá vše, co bude v jeho silách, aby byla šťastná.
Jenže ona se nevrátila. Místo ní přišla starší žena s tmavozelenou košilí. Kaelin jí poděkoval a oblékl se. Připjal si opasek a vyšel ven.
Válečníci se rozešli a u studny postávalo pár žen. Chara mezi nimi nebyla.
Začínalo se zatahovat a bylo vidět, že na horách prší. Vál poměrně chladný vítr a sílil. Blížila se bouře. Kaelin došel k ženám u studny. „Neviděly jste Charu?" zeptal se. Neviděly.
Kaelin se vrátil do domu a vyšel nahoru do pokoje, kam ho včera uložili. Nevěděl, co dělat dál. Bylo by nezdvořilé prohledávat dům Calla Jaceho kvůli jeho dceři. Nebylo však taktéž nezdvořilé nechat hosta samotného a ani mu nenabídnout snídani?
Zase se zlobil a snažil se uklidnit. Ruka ho bolela, jak nebyl zvyklý tolik šermovat, a na tváři ho štípaly stehy. Lehl si na postel. Zahřmělo a do okna začal bušit déšť.
Kaelin na chvíli usnul, a když se probudil, již se stmívalo a on měl hlad. Vstal z postele a sešel dolů do síně, kde se včera pořádala hostina. Místnost byla prázdná, nehořel tady ani oheň.
Kaelin zašel do kuchyně, kde seděli tři muži a bavili se s několika ženami. Na podlaze vedle starého prošedivělého bojového psa si hrála dvě batolata. Psisko je ostražitě pozorovalo.
Ani tady nehořel oheň. Kaelin měl pocit, že se nemůže jenom tak vyptávat na Charu, a proto se zeptal na Calla Jaceho.
„Náčelník odešel do Západních kopců," oznámil mu jeden muž. „Za den za dva se vrátí."
Kaelin už nedokázal odolat. „A jeho dcera?" zeptal se.
„Ona a Bael šli s ním." Zpráva Kaelina zasáhla jako úder. Bylo mrzuté, že ho opustila na skoro celý den, ale zjistit, že si jenom tak odešla na několik dní, aniž by se s ním rozloučila, ho navztekalo. Jestli si ho tak málo považuje, odejde a ona i všichni Černí Riganti ať se propadnou. Uvědomil si, že na něj ten muž mluví dál. „Dneska to byl dobrej souboj, jižane. Starej Grymauch tě dobře vycvičil."
Kaelin se snažil ovládnout. „Vy znáte strýčka Jaima?"
Muž se zasmál. „Tvýho strýčka Jaima zná každej, mládenče. Vyrostl tady. Je jeden z nás. Je pravda, že zpráskal toho varlishskýho šampióna Chaina Shadu?"
„Ne, Chaina ne. Porazil muže jménem Gorain. Byl to náramnej zápas."
„S Grymauchem to musel být," přitakal muž. „Chceš něco k jídlu?"
„Ano, na cestu."
„Ty odcházíš? V bouřce?"
„Už jsem tady všechno vyřídil. Nemá již smysl zůstávat dál."
Muž potřásl hlavou. „Na jihu vychovávaj divný lidi," prohodil, vstal a zašel do spíže, kde začal balit jídlo.
„Budu si muset půjčit plášť a vak na jídlo," poznamenal Kaelin. „Zařídím, aby je s příštím poplatkem vrátili."
„A dávej pozor na medvědy," prohodil muž s úsměvem. „V tomhle počasí ti pistole nebudou k ničemu."
„Budu si to pamatovat."
„Mám něco vyřídit náčelníkovi?"
„Všechno, co bylo třeba, jsme si už řekli," sdělil mu Kaelin.
* * *
Kapuci mu přidržoval vypůjčený šátek, když Kaelin Ring pomalu sestupoval průsmykem. Brána v palisádě byla zavřená, ale strážní vyšli ze stanu a otevřeli mu ji.
„Drž se dál od medvědů," radil mu poslední z nich s úsměvem. Kaelin neodpověděl. Choulil se v plášti a šel dál. Lilo jako z konve. Chara asi rozšířila příběh o jeho hlouposti po celém klanu. Další důvod, proč být rád, že se jí zbavil, říkal si.
Průsmyk byl prudký a on dvakrát uklouzl, jednou dokonce sjel několik yardů po suti. Déšť mu prudce bušil do obličeje a voda změkčila strup na ráně, takže ho v ní pálilo a štípalo. Snažil se držet si nad stehy kapuci, ale vítr mu ji pořád strhával.
Do hodiny byl promočený na kůži a zoufale prochladlý. I v létě byly noci v horách studené. Cestou se třásl. Oblohu pročísl blesk a vzápětí následoval hrom tak hlasitý, až se Kaelinovi chvěla zem pod nohama.
Hněv mu dodával sílu, aby šel dál. Naštěstí tady byla jen jedna cesta a on se jí držel. Kdyby kolem rostlo víc stromů,

byl by se jistě ztratil.
Byla to pěkná pitomost, přiznal si. Jelikož Chara a její otec odešli na několik dní, mohl v domě klidně zůstat, než se bouře přežene nebo než se rozední.
Ale lepší bylo odejít, hádal se sám se sebou. Lepší bylo zbavit se těch šmejdů. Mor na Calla Jaceho a jeho vrahounskou rodinu!
Přes tyto temné myšlenky nedokázal přestat vzpomínat na Chařin obličej ve světle ohně, ani vymazat radostnou vzpomínku na to, jak spolu putovali, kdy ji cítil po svém boku.
Vynořil se na úbočí hory a pocítil plnou sílu vichru. Snažit se jít proti němu bylo velice namáhavé. I když se vyspal, únavy ze souboje se ještě nezbavil a navíc ztratil dost krve. Plahočil se dál.
Zablýsklo se a Kaelin viděl, že stezka před ním ústí do lesa. Tam vichru bránily stromy, a tak bude moci jít rychleji.
Ale než se dostal pod stromový baldachýn, byl unavený a klopýtal. Posadil se na vyčnívající kořen. Šel už skoro dvě hodiny a byl blízek vyčerpání.
Síly vybuzené hněvem ho opouštěly a Kaelin věděl, že se musí někde utábořit. Pod stromy byla tma jako v ranci, a tak čekal na další zablýsknutí a doufal, že mu ukáže nějakou skálu nebo převis, pod nímž by si mohl v suchu odpočinout.
Chvíli tam seděl a snažil se přizpůsobit svůj zrak temnotě. Kořen byl nepohodlný, proto si přesedl. Přitom v dálce zahlédl světýlko. Vzápětí zmizelo. Hleděl do tmy. Světlo se objevilo znovu, jen nakratičko, a vzápětí bylo pryč. Kaelin vstal a vydal se směrem, o němž si myslel, že vede ke světlu. Poslepu vrážel do křovisek a musel je opatrně obcházet.
Právě když už si začínal myslet, že se úplně ztratil, světýlko se objevilo znovu. Uvědomil si, že je to táborový oheň. Vítr občas rozdmýchal plameny, až se nakrátko odrazily od skály.
Terén stoupal a stromy řídly. Před sebou uviděl pod útesem skupinu balvanů. Na pozadí šedé skály bylo vidět rudé světlo ohně. Přistoupil k tábořišti a zavolal: „Ahoj, vy tam!“
„Pojď dál,“ ozval se hlas pozměněný bouří.
Kaelin, s rukou na rukojeti tesáku, přistoupil k ohni, hořícímu pod vyčnívající žulovou deskou.
U ohně seděl Jaim Grymauch a zubil se na Kaelina. „Nebesa, chlapče, co děláš venku v takovýhle čině?“
„Chtěl jsem se projít,“ odtušil Kaelin radostí bez sebe. Došel k ohni, dřepl si a sundal si plášť. „Nečekal jsem, že tě tu uvidím.“
„Přivezl jsem na statek další Maevin vůz. Řekli mi, že jsi měl trable s Callem. Napadlo mě, že tam zaskočím a kouknu se, jestli nepotřebuješ přítele. Vidím, že jsem se kapku opozdil. Kdo tě pořezal?“
„Bael. Bojovali jsme souboj na meče.“
„Zabil jsi ho?“
„Ne, zlomil se mi meč. Pak mě ušetřil.“
„Bael je hodnej kluk,“ prohlásil Jaim. „Rychle se naštve a rychle odpouští. Divím se ale, že tě Call poslal domů za takovýho nečasu.“
„Neposlal mě domů. Rozhodl jsem se, že odejdu.“
Jaim se na něj jen podíval, neřekl nic. Sáhl do vaku s jídlem a vyndal sušené maso a kus chleba a podal je Kaelinovi.
Chvíli jen mlčky seděli. Kaelin se ohříval. Tady byl vítr jen slabý a nepršelo tu. Když se najedl, natáhl se na skálu.
„Moc rád tě vidím, Grymauchu,“ prohlásil.
„Já tebe taky, kluku.“
„Mrzí mě, co jsem ti řekl tam na mostě. Nejsi hlupák. Jsi skvělej chlap a můj kamarád.“
„Pššt, kluku! Přestaň už plácat a odpočiň si.“ Grymauch zvedl svůj plášť, složil ho a jako polštář ho strčil Kaelinovi pod hlavu. „Hezký sny. Promluvíme si ráno.“
Když se Kaelin probudil, sluníčko svítilo a bouře přešla. Grymauch seděl opodál a žvýkal starou ovesnou placku.
Kaelin se posadil a zamrkal, jak ho zatahaly stehy v obličeji. Opatrně si na ránu sáhl a na prstech uviděl krev. Beze slova Grymauchovi poodešel z tábora a ulevil si. Slunce hřálo a zima bouřlivé noci teď působila neskutečným dojmem.
Kaelin se zadíval k Rigantským horám. V noci neušel ani čtyři míle. Kdyby nenašel Grymaucha, byl by v lesích zahynul.
Vynadal si za svou hloupost a vrátil se do tábora. Grymauch stále seděl na kameni a hleděl do dálky.
„Dobrý ráno, strýčku,“ pozdravil Kaelin.
„Jo, je dobrý,“ souhlasil Grymauch. „Řekni mi, rozloučili jste se s Callem jako přátelé?“
„Ani nevím. Nebyl tam, když jsem odcházel. Šel někam do Západních kopců.“
„Žije tam jeho máma. Zbožňuje ji. Tak co se stalo?“
Kaelin mu začal vyprávět o rvačce na statku, o pozvání a o souboji. Grymauch mlčky naslouchal. Když Kaelin domluvil, zeptal se: „Copak jsi vynechal?“
„Co tím myslíš?“
„Finbarr mi vykládal, že ty potíže na statku jsi způsobil ty, když jsi házel očima po Callově dceři, a ty ses o ní ani jednou nezmínil. Copak ona nebyla doma?“
„Ale ano, byla tam.“
„To ona ti zastupovala rány?“
„Ano.“
„Aha, chápu.“
„Co chápeš?“ chtěl vědět Kaelin celý rudý.
„Ne tolik, jak jsem zvyklej,“ zabručel Grymauch a odmlčel se. Stáhl si pásku a třel si oční důlek.
„Myslel jsem, že mě miluje,“ vyhrkl náhle Kaelin. „Řekl jsem jejímu otci, že si ji chci vzít.“ Pak se přehrada protrhla a celý příběh se vyvalil ven. Pověděl Grymauchovi o medvědovi a cestě s Charou, o polibku na horském vrcholku, o plavání v jezeře. Mluvil o svém utrpení, když odešla a pak se bez rozloučení vydala do Západních hor. „Cítím se jako pitomec,“

zakončil.
„Aha, no, v tom případě sedí to, že ses jako pitomec choval.“
„Myslíš, že odejít bylo hloupý?“
Grymauch se jen zasmál. „Na to ti ani nemusím odpovídat, Kaeline. Zraněný a unavený jsi odešel do prudký bouře, a přitom ani neznáš krajinu. To je podle mě pitomý až hrůza. Měl jsi jí říct, že ji miluješ, že je pro tebe to nejdražší stvoření na celým světě a že si život bez ní ani neumíš představit.“
„Kéž bych to byl udělal.“
„Ještě nejni pozdě. Jsme jen pár mil od brány.“
Kaelin zavrtěl hlavou. „Ne. Já se vrátím na statek. Jestli mě bude chtít, najde mě tam.“
„A co když nepřijde, kluku?“
„Tak mě nemiluje, Grymauchu.“
Grymauch si vrátil pásku na oko. „Možná si tohle bude myslet ona, až zjistí, že jsi odešel, jak jsi řekl, bez rozloučení. Jestli chceš to děvče získat, budeš muset spolknout svou pýchu a říkat to, co je potřeba.“
Kaelin se nad tím zamyslel, pak potřásl hlavou a usmál se. „Čím to, Grymauchu, že ty jsi nikdy nespolkl svou pýchu a neřekl tetičce Maev, že ji miluješ?“
„Já pro ni nejsem dost dobrej,“ prohlásil Grymauch smutně. „Maev je ženská oheň a železo. Já jsem jenom krevník a opilec – a šereda k tomu. Ne, mně stačí, že jsem jí nablízku a pomůžu jí, kde to jde.“
„Tak to není, Grymauchu. Možná bys ji měl prostě požádat, aby si tě vzala.“
„Tak teď dáváš rady ty mně, jo? Jednou to možná udělám, kluku. Až přijde ten správnej čas.“ Vrátil si pásku na oko a zhluboka si povzdechl. „Musím přiznat, že kdyby se mnou prošla kolem stromu, tak budu ten nejpyšnější chlap na světě. Miluju ji tak moc, že mi z toho puká srdce.“
„Já cítím to samý k Chaře. Mám pocit, že jsme pro sebe stvoření.“
„Teda ale že je to dobrej pocit, co?“ podotkl Jaim. „Kam vůbec půjdeme?“
„Zpátky na statek,“ prohlásil Kaelin. „Rozhodl jsem se, že odejdu, a nechci vypadat jako slaboch, kdybych se připlížil zpátky.“
„Já už řekl, co jsem chtěl, tak půjdu s tebou.“
Slezl z balvanu a sebral svůj plášť. Za kamenem měl položený svůj velký meč, který si pověsil na záda. Všiml si, jak se na něj Kaelin dívá.
„Nač myslíš?“ zeptal se.
„Myslím na to, že ty Maev nikdy nepožádáš, aby si tě vzala. A jsem z toho smutný.“
„To bys neměl. Na světě není nic krásnějšího než láska, Kaeline. Cítím se poctěnej už jenom proto, že jsem se zamiloval. Moje manželka byla dobrá žena, a i když jsem ji nemiloval tolik jako Maev, byli jsme spokojení. Dvě děcka a malej statek. Když umřela a krunýři utopili mý kluky, začal jsem nenávidět. Povstání bylo v plným proudu a já si prosekal cestu z Eldacre do Tří Mostů a dál. Pobíjel jsem krunýře, kdykoliv jsem je potkal. Když bylo povstání potlačený, přeplul jsem moře a bojoval v několika válkách. Ale nenávist mě nikdy neopustila, Kaeline. Hořela mi v duši jako oheň. Když jsem se vrátil, Maev mě vyléčila. Nejenom mý oko, ale i srdce. To dokáže láska, kluku. Měl bys vědět, že můj život je nekonečně bohatší už jenom díky tomu, že Maev znám. Mám větší radost z toho, když se usměje, než jsem kdy měl z toho, že jsem se vyspal s Parshou Willetsovou nebo kteroukoliv jinou ženskou. Ona je láska mýho života a život mý duše. Nemusím se s ní oženit. Dokonce ani nepotřebuju, aby mou lásku opětovala. Stačí mi, že jsem jí nablízku a můžu ji chránit.“
Kaelin viděl jeho smutek a pochopil, že mu Jaim neříká celou pravdu. On potřeboval, aby byla jeho láska opětována. A kdo by ne? pomyslel si Kaelin. Ticho začínalo být nepříjemné a mladík věděl, že musí něco říci, aby mohli pokračovat v obvyklém přátelském škádlení. Sel si vzít vypůjčený plášť, který Jaim rozložil na skálu, aby uschl. „A jak se vůbec má Parsha Willetsová?“ plácl nakonec.
Jaim se rozesmál. „Je tlustá, ochotná a náramná společnice. Nikdy jsem nelitoval jedinýho daenu, co jsem jí zaplatil.“
„Soudě podle toho, kolik jsi jí dal, musí být pomalu jednou z nejbohatších žen na vysočině,“ podotkl Kaelin.
„Ach, tolik to zas není.“ Jaim se nad tím zamyslel a zeširoka se zazubil. „Možná je. Možná bych si měl vžit Parshu Willetsovou a žít si v přepychu.“
Veselá nálada se jim vrátila. Vydali se na východ.
Kaelin se jednou ohlédl v naději, že uvidí, jak ho jde Chara hledat.
Ale v dohledu nebylo živé duše.

12

JAIM NA STATKU POBYL JENOM ASI MĚSÍC. Kaelin věděl, že se nemůže dočkat, až se vrátí k Maev, a nepokoušel se ho zdržovat, třebaže o to tuze stál. Jeho přítomnost na statku zcela změnila atmosféru. Smál se a žertoval s Finbarrem a jeho bratry a ti zase na oplátku přijali Kaelina mezi sebe. Když odešel, Kaolin se mezi severany cítil příjemněji a oni se k němu chovali kamarádštěji.
Ta změna částečně vycházela i z jeho souboje s Baelem. Zpráva o něm se rozšířila a Kaelinovo postavení mezi lidem z Černé Hory se v důsledku toho velice zlepšilo. Přesto hlavní rozdíl způsobil Jaim Grymauch se svým dobráckým přístupem. Pracoval stejně tvrdě jako každý, opravoval ploty, kopal díry a čistil ucpané přívody vody. V noci vytáhl džbánek nebo dva a zasypával dělníky písničkami nebo vlastními přisprostlými básničkami. Taky z první ruky viděli, jak úžasně to umí s býky. Jeden starý býk s velkými rohy uvízl v bahně na břehu řeky. Čím víc se snažil vylézt, tím hlouběji zapadal. Když se k němu Kaelin, Finbarr a Senlic pokoušeli dostat a položit před něj prkna, aby mu cestu ven usnadnili, býk sklonil hlavu a zaútočil na ně. Jaim seděl opodál, popíjel uisge a z plna hrdla se chechtal.

Pak položil prázdnou láhev na zem, přehodil si přes rameno provaz, postavil se asi deset stop od vyděšeného zvířete a začal na ně mluvit tichým, klidným hlasem.

„Kdysi jsem lehčí byl než mlha na listu,
tančil jsem ve vřesu,
hledal svou nevěstu.
Čas jsem já neznal, důvod jsem netušil,
ani co dělat mám,
jestli ji uhlídám.

Život je jen stín, jenom mrak nad vodou,
a láska je jen šepot, polibek pod duhou.
My šli jsme dál a dál a hledali ze všech sil
ducha, jenž nás nutí polykat prach dalších mil.“

Býk sklonil hlavu a zachvěl se. Jaim mu přehodil smyčku provazu přes rohy a přikázal Kaelinovi a ostatním, ať kolem něj položí prkna. Když to udělali, Jaim promluvil na býka.
„Pojď, příteli,“ říkal. „Tohle místo se pro tebe nehodí. Tvoje dámy čekají. Tak se trochu snaž.“ S tím zatáhl za provaz.
Býk zabral a podařilo se mu dostat přední nohy na nejbližší prkna. Kaelin, Finbarr a Senlic se přesunuli za něj a zatlačili.
Býk se rozzuřeným bučením vyprostil z bláta. Kaelin spadl do bahna a Senlic ho vytáhl. Stařík se smál, až se za břicho popadal, načež se rozesmál i Finbarr. Bylo to tak nakažlivé, že se k nim Kaelin připojil.
Jaim býkovi sundal provaz z rohů. „Už jste si, mládenci, přestali hrát?“ zavolal. Kaelin nabral hrst bláta a hodil je po něm.
A právě kvůli takovým věcem se Jaimův odchod setkal všeobecným smutkem.
„Na jihu je chlap jako ty plejtváním,“ zabručel starý Senlic Carpenter, když Jaim vylezl na kozlík.
„Musím tam být,“ opáčil Jaim. „Potřebují připomenout, jak vypadá opravdické} Rigante.“
Podíval se na Kaelina. „Nezapomeň, co jsem ti řekl,“ připomněl mu.
Kaelin ponuře kývl. „Vyřiď tetičce Maev, že ji miluju, a až sem příště přijedeš, vezmi s sebou Bannyho. Výlet mu udělá radost a mně schází.“
„Vezmu ho.“
Jak vůz rachotil k jihu, Kaelin tam stál se Senlikem a Finbarrem a dívali se za ním. „Co ho na jihu drží?“ zabručel Senlic.
„Je zamilovanej,“ vypadlo z Kaelina dřív, než se stačil zarazit.
„Aha,“ zamumlal Finbarr Ustal. „Tím se to vysvětluje. Proč s ní neprojde kolem stromu a nepřivede ji na sever?“
„Možná to udělá,“ usoudil Kaelin.
„Ne, to neudělá,“ poznamenal Senlic. „Ona ho nemiluje.“
„To je škoda,“ přidal se Finbarr. „Zřejmé je to hloupá ženská.“ A s tím odešel.
Senlic zůstal a zadíval se na Kaelina. „Slyšel jsem Grymaucha mluvit o jediný ženě. A to je tvoje tetička Maev. Jednou jsem se s ní potkal a ona je chytrá jako liška. A taky moc hezká.“
Kaelina hovor vyváděl z míry. „Neměl jsem o tom mluvit,“ zavrčel. „Až nás příště navštíví, nechej to, prosím, být. Tak co, mám vám pomoct se značkováním dobytka?“ zeptal se, jak neohrabaně se snažil změnit téma.
„Ne. S mládenci to zvládneme. Kosti mi říkají, že bude tvrdá zima, takže bychom měli počet kusů snížit asi na polovinu. Až zamrzne, o hodně jich přijdeme. Ceny hovězího jsou teď docela vysoký. Je dobrej čas se rozhodnout.“
„Souhlasím,“ řekl Kaelin. „Označte tu polovinu a přines mi seznam. Ujmeš se toho a odeženeš je na jih?“
„Tentokrát ne. Začínám stárnout. Finbarr může najmout chlapy a vést je. Je čas, aby se naučil, jak být alespoň trochu zodpovědný.“
„Pravda,“ připustil Kaelin.
Vrátil se do domu a k druhé snídani si opekl pár plátků hovězího. Jak jedl, uvažoval o druhé radě, kterou mu Jaim dal toho rána. „Nenechávej to moc dlouho, kluku. Nechtěl bys, aby si vzala někoho jinýho.“
Kaelin o Chaře Jaceové poslední měsíc neslyšel a to ho bolelo. Copak ho brala na tak lehkou váhu? Copak se mýlil, když si myslel, že ho miluje?
„Jdi za ní,“ radil mu Jaim.
Jenže Kaelinovi v tom bránila pýcha. To ona od něj odešla beze slova rozloučení. To ona by měla udělat první krok k usmíření.
A co když to neudělá?
Z toho pomyšlení ho zamrazilo. Myslel na ni každou noc, když si šel lehnout. Každé ráno, když se probudil, jako první se mu vynořila její tvář. Celý den si při práci připomínal jejich hovory, představoval si slunce v jejich vlasech i její zářivý úsměv.
Třeba přijde za tři dny, až bude čas zaplatit poplatek, pomyslel si.
S touto nadějí snědl maso, umyl talíř i pánev a zašel do staré stodoly. Vůz na zásoby čekal, čtyři koně byli zapražení. U vozu stál Finbarrův nejmladší bratr Killon.
„Chceš na tu cestu společnost?“ zeptal se mladík.
„Udělalo by mi to radost,“ přiznal Kaelin věda, že Killon se uchází o jednu černohorskou dívku, dceru vdovy, která měla uprostřed města malou prádelnu.
S Killonem na kozlíku vedle sebe Kaelin uvolnil brzdu a plácl koně opratěmi po zadku. Ti se opřeli do chomoutů a

prázdný vůz se vydal na dlouhou cestu do osady Černá Hora.
„Dávej si pozor, jestli se hodláš pustit do Grassmana," varoval Kaelina Killon, když se dostali na silnici. „Určitě nechceš zastřelit žádnýho Varlishe." Když to říkal, zubil se.
„Nevzal jsem si pistole," upozornil ho Kaelin.
„Ničemu by neprospělo, kdybys ho ohlásil krunýřům. Byť je to šejdíř, má přátele na vysokých místech. Například kapitána Ranauda. Je to tvrdý, chladnokrevný chlap."
„Jenom si s ním promluvím," sliboval Kaelin. „Určitě uvidí, jak se mejlí."
Potíže začaly před několika týdny, když Kaelin překontroloval pytle na voze a zjistil, že zásoby neodpovídají seznamu. Přivezl je Finbarr. „Pokaždý je to stejný," řekl mu Finbarr. „Ten kupec Grassman je zloděj. Má cinknutý váhy a nedovolí nikomu, aby se díval a počítal pytle, když se nakládají. Žádnej horal nesmí na jeho dvůr. Zřejmě jsme podle něj všichni zloději. Když vůz vyvezou, vždycky na něm jeden dva pytle schází. Co ale můžeme dělat? Poslední horal, co si stěžoval krunýřům, zjistil, že mu Grassman odmítá prodat další zásoby. V Černý Hoře nikdo jinej sůl, bílej cukr a sušený ovoce neprodává. Jeden člověk se pokusil zařídit si obchod, ale Grassmanovi kamarádi ho zmlátili a on v tichosti opustil město."
„Příště pojedu pro zásoby sám," prohlásil Kaelin.
Jízda do města byla docela příjemná. Obloha byla jako vymetená, ale chladný a svěží větřík už sliboval podzim. Cesta, po které jeli, byla snadná, třebaže Kaelin věděl, že v zimě je nebezpečná, protože do údolí, v němž leželo městečko, se prudce svažovala. V zimě se zásoby vozily na soumarech a cena cukru, soli a dalších nezbytností se pak prudce zvyšovala.
Černá Hora nebyla velká osada. Žilo tu jen asi tisíc lidí a kamenné domy stály kolem řeky a tří mlýnů. První stavení, jež se za kopcem objevilo, byla pevnost a kasárna, kde sídlilo dvě stě krunýřů. Kasárna tvořila velký čtverec kolem cvičiště a vnitřní tvrze. Tvrz byla kamenná, velká kulatá věž, která prvních dvacet stop neměla žádná okna. Byly tu střílny pro mušketýry. Hradby pevnosti byly dřevěné. Nebyly vysoké – jen asi dvanáct stop – ale kolem dokola byl vykopán hluboký příkop a do kasáren se vstupovalo po padacím mostě. Pevnost byla zastaralá, zbudovaná na obranu před horaly s meči. Moderní vojsko vyzbrojené děly by hradby ve chvilce rozstřílelo.
Cestou dolů k prvnímu mostu přes řeku si Killon pohvizdoval jednu z Jaimových písniček.
„Bude tě čekat?" zeptal se ho Kaelin.
„Ne. Překvapím ji." Killon byl štíhlý mladík, trochu shrbený, a i když mu bylo jenom něco málo přes dvacet, vlasy na temeni měl prořídlé. Měl upřímnou, otevřenou tvář a hodně se usmíval. „O zimním svátku se projdeme kolem stromu."
Kaelin si zase vzpomněl na Charu a záviděl Killonu Ustalovi jeho štěstí.
Na kraji města Killon seskočil z vozu, zamával Kaelinovi a odklusal úzkou dlážděnou ulicí. Kaelin dojel ke skladišti. Slezl z kozlíku, předal jednomu z Grassmanových dělníků objednávku a nechal muže, aby odvezl vůz dovnitř. Počkal, dokud se muž nevrátil s naloženým vozem, a překontroloval náklad.
Poté vyšel po dřevěných schůdcích do chatrné kanceláře Aruse Grassmana.
Statný varlishský obchodník si od něj vzal peníze a pomalu je přepočítal, než každou minci uložil do velké truhly na svém stole. O hovor se nepokoušel. Když dopočítal, podepsal seznam a podal jej Kaelinovi.
Mladý Rigante si dokument prohlédl. „Tady stojí patnáct pytlů soli," podotkl.
„Správně."
„Naložených je jen čtrnáct."
„Zmýlil jste se."
„Tak je přepočítejme znovu," navrhl Kaelin.
„Patnáct odpočítali ve skladu. Jestli se jeden ztratil, není to můj problém. Možná ho ukradl někdo z dělníků."
„Jestli se to stalo, byl to jeden z vašich dělníků, takže jste za tu ztrátu zodpovědný vy. To je zákon."
„Nekažte mi tu varlishský zákony!" zařval kupec, zrudl a vyskočil ze židle. „Od kiltu si to líbit nenechám."
„Doneste další pytel soli," trval na svém Kaelin.
„Nebo co?" Grassman byl velký chlap kolem čtyřicítky, s mohutnými rameny a zvětšujícím se břichem.
Kaelin se rozhlédl po kanceláři. „Na jihu," poznamenal klidně, „se sklady stavějí z kamene. Tenhle je jen ze dřeva. Doufám, že všechen majetek nemáte uložený v takový budově."
„O čem to mluvíte?"
„Oheň na takovým místě by se jen těžko hasil. Člověk by mohl zůstat bez daenu."
Kupec zamrkal. „Chcete mi vyhrožovat?"
„Kílt že by vyhrožoval Varlishovi? To by ale bylo hloupý. Jenom jsem poukázal na nebezpečí, plynoucí z toho, že máte dřevěný skladiště. Stačí, aby z držáku spadla lampa, aby udeřil blesk, aby se objevil nespokojený zákazník. Hrozí tolik nebezpečí."
„Vy mi vyhrožujete. U oběti, nechám vás za to strčit do vězení."
„I všechny moje muže? Teda to ale bude moc zajímávej soud," podotkl Kaelin. „Potom možná necháte zavřít všechny kilty v Černý Hoře, co mě znají. A když už budeme sedět ve vězení v kasárnách a jíst moidartovo jídlo, vy budete stát v popelu svýho života mezi žčernalými trámy." Popošel blíž k užaslému kupci a usmál se. „Teď ať mi donesou tu sůl, nebo mi vrať peníze, ty zbabělá hromado koňskýho hnoje!"
Chvíli to vypadalo, že ho kupec udeří, ale ten se nakonec jenom svezl zpátky do židle, sáhl do truhly s penězi a odpočítal pět daenů. „Vezměte si to a jděte se bodnout," zavrčel. „A odteď si můžete nakupovat někde jinde."
„Kdepak, to nemyslím," prohlásil Kaelin. „Přijedu sem. Aspoň dokud tu nebude jiný kupec."
Kaelin vyšel ze skladiště, vylezl na vůz, plácl opratěmi a vyjel na hlavní ulici směrem ke kasárnám. Jaim mu radil, aby šel navštívit plukovníka a složil mu hold. „Já krunýře v úctě nemám," namítal Kaelin.

„Tak je měj k rozumu," štěkl Jaim. „Nemusíš mu líbat boty, ale je rozumný být k němu přátelský. Jednou bys mohl mezi krunýřema potřebovat přítele."
„A kdy ses ty naposled choval uctivě ke krunýřovi?" prskal Kaelin.
„Já neřídím Maevin statek. Já nejsem horal, co vystřelil z pistole před davem diváků. Ale máš pravdu, Havrane. Taková rada mi leží v žaludku. Ale je to pořád dobrá rada."
Kaelin musel přiznat, že to dává smysl, třebaže ho to nepřestávalo žrát, ani když už projížděl po dolním padacím mostě. Do cesty mu vstoupili dva krunýři s mušketami.
„Co tu pohledáváte?" zeptal se první.
„Přijel jsem navštívit plukovníka," oznámil jim, „abych… ho pozdravil."
„Máte domluvenou schůzku?"
„Schůzku? Ne. Kde si ji můžu domluvit?"
„Vůz nechtě tady a jděte do věže. Tam najdete úředníka, co má službu."
Kaelin zajel s vozem doleva a zatáhl brzdu. Slezl na zem. „Ten tesák tady můžete nechat taky," upozornil jej strážný. Kaelin ho vytáhl z pochvy a hodil na kozlík.
Zamířil k věži a prošel mohutnými vraty pobitými železem.
Za stolem tam seděl úředník a dlouhým brkem škrábal něco na pergamen. Když mládenec vstoupil, vzhlédl. „Ano?"
„Chtěl bych si domluvit schůzku s plukovníkem."
„A vy jste?"
„Kaelin Ring ze statku Ironlatch."
„Ovšem, ten duelant!" ozval se jiný hlas. Kaelin se otočil a viděl, že po točitém schodišti k němu sestupuje mladý, širokoplecí důstojník. „Pojďte dál, pane Ringu. Plukovník vás určitě rád uvidí."
Kaelin ztuhl. Na tomhle tmavovlasém vojákovi bylo něco, z čeho se mu stáhl žaludek. Usmíval se, ale pohled měl chladný a tvrdý.
Kaelin ho následoval. Schodiště vedlo na první poschodí, kde se otevíralo do jídelny, ve které na lavicích seděly u oběda dvě desítky vojáků. Na druhém poschodí bylo několik dveří. Jedny byly otevřené a za nimi Kaelin uviděl řadu kavalců. Na třetím poschodí bylo posezení, křesla stála v půlkruhu pod vysokými okny.
„Počkejte tady, klidně se posaďte," vybídl Kaelina důstojník, zastavil se přede dveřmi a zaklepal. Kaelin neslyšel, že by ho někdo pozval dál, přesto důstojník vstoupil a zavřel za sebou dveře. Kaelin zašel k oknu a zadíval se na cvičiště. Důstojník se brzy vrátil.
„Jsem kapitán Ranaud," představil se a napřáhl ruku. Kaelin ji přijal. „Plukovník Linax nemá moc času nazbyt, ale chce se s vámi setkat."
Kaelin vstoupil do místnosti. Byla asi třicet stop dlouhá, pokrytá ode zdi ke zdi vysokým, blankytně modrým kobercem zdobeným zlatými spirálami. Kaelin podobný jaktěživ neviděl. Nábytek byl vyleštěný a krásně vyřezaný z tmavého dřeva. Sedadla na křeslech byla potažená zelenou kůží. Plukovník seděl za dlouhým stolem, který byl také potažený kůží. Byl to nejkrásnější nábytek, jaký kdy Kaelin viděl. Plukovník Linax měl hubený, bledý obličej a zapadlé oči. Pleť měl suchou a nevypadal moc zdravě.
„Vítejte, pane Ringu," pozdravil slabým hlasem. „Posaďte se." Kaelin si sedl. „Doslechli jsme se o vašich… potížích s Callem Jacem a jeho synem. Z rány na vaší tváři vidím, že to byl těžký souboj. Tuším jste z jihu."
„Ano, pane. Ze Starých Vrchů, to je u Eldacre."
„Dobře to tam znám. Horalé v té oblasti jsou, řekněme, věrnější moidartovi. Jsou vzdělaní. Dostalo se vám vzdělání, pane Ringu?"
„Ano, pane."
„Tedy víte, co mám na mysli. Budu mluvit jasně. Černí Riganti jsou nevzdělaní. Zbohatli z vydírání a loupeží. Vy jste se stal jejich poslední obětí, a abych byl upřímný, jsem překvapený, že vás vidím živého. Slyšel jsem, že se vám zlomil meč a oni vás ušetřili."
„Tak to bylo, pane. Měl jsem štěstí, protože jsem dosud meč v ruce nikdy nedržel."
„Ovšemže ne. Není nutné, aby naši horalé na jihu měli meče. Ale bojoval jste udatně, což je vám ke cti. Ještě platíte poplatky Callovi Jacemu?"
Kaelin byl bystrý mladík a vycítil, že nemá smysl lhát. „Ano, pane. Připadá mi to… prozíravý."
„To je pravda, pane Ringu. Proč jste za mnou přišel?"
„Abych vás pozdravil, pane."
„Tedy ne abyste si stěžoval na Calla Jaceho?"
„Uvažoval jsem o tom," řekl Kaelin a rychle přemýšlel. „Ale ten souboj byl čestný a nikdo nepřišel k úhoně. Nenapadlo mě, z jakýho zločinu bych ho měl obvinit."
„Velmi moudré, pane Ringu. Čas vyřídit Calla Jaceho ještě nenadešel, i když se už blíží, o tom vás mohu ujistit." Náhle se rozkašlal. Tvář mu potemněla a celý se zkroutil křečí. Zvedl ze stolu kapesník a přidržel si ho před obličejem. Záchvat konečně pominul a on se svezl zpátky do křesla. Kaelin na kapesníku zahlédl krev.
Kapitán Ranaud Kaelinovi poklepal na rameno a mladík vstal a poklonil se plukovníkovi. „Děkuju za vaši zdvořilost," zašeptal plukovník. Kaelin vyšel ze dveří a následoval kapitána Ranauda ke schodům.
„Plukovník, jak jste sám viděl, se netěší zrovna dobrému zdraví," poznamenal Ranaud. „Jsem rád, že jste přišel, pane Ringu, mohli bychom si promluvit spolu." A odvedl ho do jiné místnosti. Byla mnohem menší než plukovníkova kancelář a na podlaze neležel koberec. Nábytek byl taky méně zdobený a vyrobený ze zdejší borovice. Kaelin se znovu posadil. Ranaud se uhnízdil na kraji stolu. Byl to velký chlap, černé vlasy měl ostřihané nakrátko, hnědé oči hluboko posazené a truchlivé. Usmíval se hodně, ale čišelo z něj napětí, které Kaelina znervózňovalo. Ačkoliv pro to neměl

žádné důkazy, Kaelín byl přesvědčený, že Ranaud je nelítostný a navýsost nebezpečný.
„Popište mí cestu, kterou jste šel do srdce rigantského kraje," vybídl jej kapitán Ranaud.
„Byl tam vysoko položený průsmyk s bránami v palisádě. Pak jsme se dostali do údolí."
„Brány byly hlídané?"
„Ano."
„Kolik mužů?"
„To je těžko říct, protože pršelo. Otevřít bránu přišel jenom jeden muž. Myslím ale, že tam byli další, který jsem neviděl."
„Viděl jste nějaké ukryté zbraně?"
„Zbraně?"
„Děla?"
„Ne, pane. Oni mají děla?"
„Jaké zbraně měla stráž?"
„Muž, co otevíral první bránu, měl meč a pistoli za pasem. Další bránu otevřel horal v plášti, takže jsem jeho zbraně neviděl."
„Viděl jste, že by ve městě někdo nosil muškety?"
„Ne, pane."
„Zůstal jste tam přes noc?"
„Ano."
„Byly tam nějaké zbraně?"
Kaelin se rozpomněl na síň. Na stěnách visely píky, dlouhé luky, sekery, meče a štíty. Taky tam byly držáky na muškety.
„Call Jace má na stěnách plno zbraní: nože, meče a tak. Hodně je dost starých."
„Proč si to myslíte?"
„Byly tam dlouhé píky a něco, čemu se, tuším, říká glave. Můj učitel, pan Shaddler, mi vykládal, že takové zbraně se používaly asi před sto lety, když ještě muži nosili zbroj."
„Kolik lidí bylo na hostině?"
„Asi stovka."
„Všechno bojeschopní muži?"
„Ano," odpověděl Kaelin.
„Kolik lidí podle vašeho odhadu žije v hlavní osadě?"
„To nevím, pane. Několik set. Snad tisíc. Celé město jsem moc neviděl. Dorazil jsem už večer a navíc pršelo. S Baelem jsem bojoval ráno a odešel jsem večer v bouřce."
„Moc by mi pomohlo, pane Ringu, kdybyste jejich země navštívil znovu a tentokrát si víc všímal okolí. Je pro nás důležité získat co nejvíc informací o jejich společnosti a síle."
„Nevím, jestli mě tam zrovna přivítají, pane, ale pokud mě pozvou, určitě si to zaznamenám."
„Dobrá. Vaše věrnost nebude bez odměny, pane Ringu. My se o své přátele staráme. Jsem rád, že jste se tu zastavil. Chtěl jsem zajet na Ironlatch a sejít se s vámi. Tak mi povězte, co vyvolalo tu půtku mezi vámi a Baelem?"
Kaelin hádal, že to Ranaud už dávno ví, ale i tak se ocitl na nebezpečné půdě. „Přišel s otcem na statek. Nelíbilo se mi, jak se Call Jace chová, tak jsem ho uhodil. Bael mě praštil pistolí, pak jsme se poprali. Podařilo se mi sebrat mu pistoli a střelit ho."
„Takže to nebyla vaše pistole?"
„Horalé nevlastní pistole," podotkl Kaelin, „i když mám dojem, že tady na severu se zákon nedodržuje tak přísně jako na jihu."
„To je ovšem pravda, pane Ringu. Dovolte, vyprovodím vás."
Společně sešli dolů, kolem úředníka a ven do slunce. Když se vynořili na dvůr, k věži si to právě rázoval Arus Grassman. Zřejmě ho dost ohromilo, že vidí Kaelina stát vedle Ranauda. Zmateně a nejistě se zarazil.
„Arusi, příteli," řekl Ranaud, „co tě přivádí do kasáren?"
„Jen jsem… šel kolem," vypravil ze sebe Grassman.
„Znáte se s panem Ringem?"
„Ehra… ano, potkali jsme se dnes ráno."
„Dávej mu nejlepší cenu," vyzval jej Ranaud, otočil se ke Kaelinovi a znovu napřáhl ruku. „Brzy určitě navštívím Ironlatch."
„Budete vítaný, kapitáne."
Ranaud se otočil zpátky k věži a Kaelin chvíli stál a upíral oči na varlishského kupce. „Uvidíme se za měsíc," slíbil mu a vydal se ke svému vozu.
* * *
Kapitán Ranaud vyšel nahoru a vstoupil do plukovníkovy kanceláře. Starší muž zase popíjel narkotický lektvar a jeho rty získaly namodralé zabarvení. Proč prostě neumřeš? říkal si Ranaud. Tělo máš prolezlé nemocí, plíce jako vlhký papír. Proč to nevzdáš? Zakryl opovržení, jež k umírajícímu choval, a donesl mu sklenici vody.
„Myslíte, že nám k něčemu bude?" zeptal se plukovník Linax.
„Tak nebo tak, pane."
„Nerozumím vám."
„Buď nám dodá cenné informace, nebo ho zatkneme za střelbu z pistole. Už je to hodně dávno, co jsme veřejně oběsili nějakého horala. Jacemu a jeho hrdlořezům tak pošleme vzkaz."

„Jaceho nesmíme podceňovat, Ranaude. Jste tu nový. On je hodně mocný."
A to díky slabochům jako ty, pomyslel si Ranaud. „Skláním se před vašimi zkušenostmi, pane. Nicméně ty neposlušné horaly na ostrovech jsme vyřídili."
„Já vím, já vím," řekl Linax. „Dvě stě jich bylo oběšeno a jejich vesnice vyhořely. Rybářská flotila byla potopena, jak jsem slyšel, a oni teď hladovějí. Někteří lidé si myslí, že je to malá cena za stabilitu. Já k nim nepatřím. Ostrovy přestaly platit jakékoliv daně."
„Ostrovy samotné nebyly nikdy důležité, ale na pevninu pronikla zpráva o nich a o dvou stech dvanácti oběšených. To udrží klany v područí. Měli jsme je vyhladit už před sto lety a osídlit vysočinu Varlishi."
„V tom se neshodneme, kapitáne. Poskytl vám váš zajatec nějaké informace?"
„Call Jace má dvě děla a asi pět set mušket."
„Překvapuje mě, že jste ho donutil mluvit. Tihle Černí Riganti jsou pěkně tvrdí chlapi."
„Odolával veškerému nátlaku, dokud jsme mu neuřízli nohu. Přísahám, že tihle horalé skoro nic necítí. Nevnímají bolest jako my."
„A jak tu informaci využijete? Se dvěma sty muži nemůžete Jaceho pevnost napadnout."
„Ne, zatím ne. Ale moidart podle mě začne dělat plány, až se dozví o těch dělech. Pak můžeme ty povstalce zlikvidovat nadobro."
Linax se znovu rozkašlal, ale záchvat rychle přešel. „Kdysi jsem znal jednoho muže," poznamenal, „který měl dům zamořený švábi. Dohánělo ho k šílenství. Nakonec si dům sám podpálil. Hořel velice jasně. A on byl velice úspěšný. Když tak druhý den stál mezi zčernalými trámy, nenašel jediného švába."
„Obávám se, že jsem to nepochopil, pane."
„Jedna věc je oheň zapálit, kapitáne, a druhá je ho ovládat. A já myslím, že se s moidartem mýlíte. Slyšel jste poslední dobou něco o hlavním městě?"
„V posledním měsíci ne, pane."
„Zase se poměrně hodně mluví o nepokojích. Král už není tak oblíbený jako býval a pořád je na ostří nože s komorou tribunů. Blíží se občanská válka, Ranaude. Možná ne letos a možná ani napřesrok ne. Aleje zcela jasné, že se blíží. Moidart si bude muset vybrat stranu. Nebude chtít posílat vojska tak daleko na sever, když má vlastní nepřátele mnohem blíž."
„Tažení sem by trvalo jen pár dní," namítl Ranaud. „Oběsili bychom Jaceho a padesátku jeho nejbližších mužů, půlku klanu poslali na práce do dolů a uprostřed rigantského území postavili posádkovou pevnost."
„Nedovolte, aby vám úspěch na ostrovech stoupl do hlavy, kapitáne. Ano, dělali tam potíže, ale byli špatně vedení, špatně zásobovaní a neměli žádné skutečné zbraně. Call Jace má tak dva tisíce bojeschopných mužů a je to skutečný vůdce. Je chytrý – mazaný, chcete-li – a nebojí se. Já si nemyslím, že by se to vyřídilo za pár dní."
To proto, že jsi starý a umíráš, pomyslel si Ranaud krutě. Přikládáš Jacemu tyhle vlastnosti, aby byl tvůj neúspěch přijatelnější. Tomuto slabému a nerozhodnému muži nemělo smysl vykládat, že už dal do pohybu plán na zničení Calla Jaceho. Rigantský vůdce si svou malou říši vybudoval na tlupách vraždících nájezdníků, operujících východně od Černé Hory. No, tu hru mohou hrát i dva. Poslední dva měsíce Ranaud sbíral informace o Jacem a zjistil, že často navštěvuje jednu mladou vdovu půl dne cesty od bezpečí svého území. Ranaud do hor poslal osm mužů, tvrdých a nemilosrdných, kteří počkají, dokud se Jace neukáže, a pak ho zabijí. Bez jejich vůdce bude mnohem snazší Černé Riganty vyřídit.
Napjatý a rozzlobený se uklonil plukovníkovi.
Rozhodl se, že odpoledne stráví s vězněm. Bude příjemné poslouchat, jak vříská, až mu uříznou i druhou nohu.
* * *
Návštěva v kasárnách Kaelina Ringa znepokojila. Na kapitánu Ranaudovi bylo něco mrazivého, co mladého Riganta vystrašilo. Ranaud věděl o jeho souboji s Baelem i to, že použil pistoli. Kaelin o tom sebeméně nepochyboval. Tak proč ho nezatkli? Odpověď byla nasnadě a byla obsažena ve starém přísloví: Nepřítel mého nepřítele musí být mým přítelem. Ranaud věřil, že Kaelin Ring má důvod Calla Jaceho a jeho rodinu nenávidět. A dokud tomu bude věřit, dotud bude Kaelin v bezpečí. Jakmile si krunýř uvědomí svou chybu, Kaelina zatknou a oběsí.
Jaimova rada byla dobrá. Získal tím ale jen odklad. Kaelin Ring Ranaudovi nikdy nedodá informace, které by mohl využít proti Callovi Jacemu a Rigantům. Vlastně opak byl pravdou. Kaelin se nemohl dočkat, až Jacemu sdělí, že Ranaud sbírá informace o jeho pevnosti.
Původně chtěl počkat do dalšího poplatku a pak vysvětlit, co se stalo, Rigantovi, jenž si přijde pro dobytek, ale znovu se zamyslel nad Ranaudem a nad tím, co všechno věděl o jeho souboji s Baelem. Někdo mu to popsal. Bylo možné, že se zpráva o souboji jenom rozšířila, slovíčko tady, slovíčko tam, a Ranaud si to dal dohromady sám. Ale i ve Starých Vrších se vědělo, že tam jsou udavači, kteří krunýřům prodávají informace za peníze. Tady to nebude jiné. Co jestli byl Senlic Carpenter nebo Finbarr Ustal v Ranaudově žoldu? Co když byl udavač mezi Jaceho vlastními muži? Kdyby to Kaelin řekl nesprávnému člověku, stálo by ho to krk.
Ne, rozhodl se třetí den po setkání s Ranaudem, svěřím to jenom Jacemu.
Před očima se mu vynořila Chařina tvář a on si přiznal, že tohle bude dobrý způsob, jak tu bezvýchodnou situaci, jež jim bránila se vidět, vyřešit.
Následující den strávil ve společnosti Senlika Carpentera a Finbarra Ustala. Na jižní pastvinu sehnali pět set šedesát býků, jež měli odehnat na jih. Finbarr na tu cestu najal dvacet honáků.
Kaelin poslouchal, když Senlic dával mladšímu muži rady, popisoval mu cestu, kde jsou napajedla a čemu se vyhnout. Taky mu dal seznam jmen význačných sedláků po cestě, kterým bude muset zaplatit za práva k pasení. Finbarr se na cestu očividně těšil a větší zodpovědnost mu udělala radost.

Později se Kaelin Senlikovi svěřil, že se ráno hodlá vydat na území Černých Rigantů.
„Není moudrý tam chodit bez pozvání, mládenče," podotkl Senlic. „Co tam chceš dělat?"
„Chci navštívit Charu," řekl mu Kaelin.
„Aha, je to hezká holka. Slyšel jsem, že jsi požádal o její ruku. Ale jestli tě odmítla jednou, nejspíš to udělá i podruhy."
„Ona mě neodmítla. Řekla, že si to potřebuje promyslet. Měsíc by měl stačit."
„Ženský k takovýmu rozhodnutí nesmíš honit," nabádal ho stařec s úsměvem. „Mý ženě trvalo tři roky, než souhlasila, že se mnou projde kolem stromu."
„Nevěděl jsem, že jsi byl ženatý."
„Šestadvacet let, Kaeline. Většinou to byly docela dobrý roky. Jednoho dne ráno jsem se probudil a ona ležela vedle mě. Naklonil jsem se, abych ji políbil, a došlo mi, že odešla. Prostě jen tak. Zemřela v noci. Šestadvacet let, a já ani neměl příležitost se s ní rozloučit. Bylo to těžký. Hromsky těžký."
Kaelin se najednou cítil neohrabaně. V té chvíli mu Senlic připadal starý a křehký, v očích měl smutek. Ticho začínalo být nepříjemné a Kaelin ho přerušil. „Máš děti?" zeptal se ve snaze odvést hovor od smrti a smutku.
„Sedm. Šest kluků a holku. Vlastně jich bylo deset, ale tři umřely maličký. Ale nemluvme o tom, Kaeline. Jsem z toho naměkko."
„Promiň, Senliku. Nechtěl jsem vyzvídat."
Senlic si povzdechl a nucené se usmál. „Táta vždycky říkával, že život jsou jen vzpomínky. Měl pravdu. Jak každej okamžik uplyne, stane se z něj historie. On byl přesvědčenej, že je důležitý každou chvíli si vychutnat. Často mluvil o tom, jaký dobrý časy prožil, a doufal, že mu budoucnost přinese další krásný chvilky. Ale pravdou je, že vzpomínky jsou krásný, jen když se o ně podělíme – když můžeš svý milovaný říct: ‚Vzpomínáš, jak jsme se procházeli sadem, když jsme se prvně drželi za ruce?' A ona se usměje a řekne: ‚No jistě, ty starej troubo.' To je radost ze vzpomínek. Když Katra umřela, vzala si s sebou půlku mýho života, a teď je vzpomínka na sad přinejlepším hořkosladká. A, začínám stárnout a moc žvaním."
Senlic se zvedl z křesla a protáhl se. „Musím ti jít zabalit věci na zítra. Snaž se tentokrát vyhnout medvědům." Poplácal Kaelina po rameni a odešel z domu.
* * *
Call Jace si přidržoval zlomenou levou ruku na prsou a po zádech sklouzl do úžlabiny. Noha se mu zachytila za kořen, což ho otočilo a on se začal kutálet. Zlomeným předloktím zavadil o kámen a vykřikl. Dole zůstal ležet a bolestí skřípal zuby. Konečně se posadil. Do rukávu černé košile se mu vpíjela krev. Opatrně si rozepnul manžetový knoflíček a rukáv ohrnul. Kulka ho zasáhla do ruky a roztříštila kost. Ven nevyšla. Snažil se ohnout prsty, ale měl je ztuhlé a oteklé.
V dálce zaslechl štěkat psy. Zaklel a s námahou se postavil. Jeho pistole byla pryč, když jednoho z útočníků střelil do obličeje a v následné pranici mu ji vyrazili z ruky. Meč ztratil také, když mu uvízl mezi žebry dalšího muže. Doufal, že ten holomek umíral dlouho.
Došel k potoku, protékajícímu úžlabinou, a přebrodil se na druhou stranu. Udělal pět kroků a zastavil se. Přepečlivě vrátil pravou nohu do poslední stopy, kterou udělal, a totéž zopakoval s levou. Pokračoval, až zase stál v potoce. Jakmile mu voda opět proudila kolem kotníků, šel dál potokem, který se stáčel k severozápadu.
Bez pronásledovatelů by se tudy za pět hodin dostal zpátky na území Rigantů. Potíž byla v tom, že to lovci věděli také. Kdyby Jace zamířil k domovu, jak od něj jistě čekali, odřízli by ho. A když nemohl hýbat rukou a neměl ani meč, zabili by ho bez větší námahy.
Jace šel potokem asi čtvrt míle a potom vylezl na stejný břeh, z něhož do vody vstoupil, vyšplhal na mírně se svažující skálu a vydal se po jelení stezce, která zahýbala k jihovýchodu. Prsty zraněné niky ho brněly a kůži na nich měl napjatou. Měl štěstí.
Mušketýra zahlédl na poslední chvíli a instinktivně zvedl ruku ve chvíli, kdy muž vystřelil. Jinak by ho byla kulka zasáhla do hlavy. Mušketýr pustil pušku a od pasu vytáhl pistoli. Byl jen o maličko pomalejší. Jace vytáhl svou bambitku a vystřelil. Kulka vraha zasáhla do kořene nosu a rozrazila mu lebku.
Zpoza stromů vyběhli další muži. Jace měl ještě čas vytáhnout šavli a vrazit ji prvnímu z nich do těla. Muž zaječel a při pádu se pootočil, čímž Jacemu vytrhl jílec z ruky. Ostatní se přibližovali, a tak se rigantský vůdce otočil na patě a uprchl do lesa.
Teď pohlédl na oblohu. Od chvíle, kdy ho střelili, uběhly zhruba dvě hodiny. Dvakrát kolem něj prosvištěla kulka z muškety. Jedna se odrazila od kmene stromu a obličej mu zasypaly třísky. Teď si na něj přivedli psy.
Jace se vyškrábal do příkrého svahu, nahoře se zastavil, přidřepl a poslouchal. Psi přestali štěkat.
Mysli, člověče! Co dělat, kam jít?
Jace už nebyl nejmladší a štvanice ho unavila, i když ho síly ještě neopustily docela. Kolik jich po něm jde?
Vzpomněl si znovu na okamžik, kdy se vynořil z lesa za Magřiným domem. Jednoho muže střelil, druhého bodl. Zpoza domu přiběhli čtyři muži. Honí ho snad jenom oni? Pokud ano, tak kdo držel psy? Byli v domě další muži a hlídali Magru?
Za domem byl pouze jeden mušketýr, ostatní se skrývali vepředu. Kdyby byl sešel z cesty kdekoliv jinde, byli by ho nezasáhli jen do ruky.
Jace přišel k domu zepředu, jenže se zastavil v lese a dům obhlédl. Magra věděla, že přijde, a měli spolu domluvené prosté znamení. Pokud bylo bezpečné jít dál, nechala na zápraží džbán s vodou. Žádný džbán tam nebyl.
Měl se vytratit do lesa a vrátit se domů. Jenomže si dělal o Magru starosti, a tak dům obešel. To byla chyba. Přesto jsi naživu, říkal si.
Znovu zaslechl ty psy, tentokrát zdola a od severu. Byli v úžlabině.
Jace, drže se při zemi, začal šplhat do kopce. Mířil k jedinému místu, kde je nenapadne hledat.

Trvalo mu to skoro hodinu.
Teď se opět schovával za stromy u Magřina domku. Dva mrtví leželi na místě, kde padli. Jace prohlédl okolí a domek obešel pro případ, že tady někoho nechali. Konečně opustil bezpečí lesa a přiběhl k muži, kterého bodl. Jeho šavle byla stále zaklíněná v mrtvém těle a Jace ji vytáhl. Pak si vzal zpátky pistoli a strčil si ji za pás.
V domě se nic nehýbalo a on s těžkým srdcem přešel palouk a vstoupil na zápraží. Na tomto odloučeném místě strávil mnoho příjemných hodin a hlavou mu táhla vzpomínka na Magřin smích.
Její nahé tělo našel v ložnici, ačkoliv ne na posteli. Leželo u zdi. Jace usoudil, že se tam musela krčit, protože měla nohy přitažené k tělu. Krev z prořízntého hrdla jí stékala po ňadrech a pod ní vytvořila louži.
„Mrzí mě to, holka," pravil Call Jace. „Kdybych tě miloval míň, nikdo by sem nepřišel. Kdybych tě miloval víc, byl bych tě vzal k sobě domů."
Otočil se na patě a vrátil se do lesa.
Už nebyl unavený. Měl svůj tesák, šavli a pistoli a nepřátele, které hodlal zabít.
Ano, a zlomenou ruku a tělo za vrcholem sil! Vzpamatuj se, člověče, říkal si. Teď není čas myslet jako rigantský berserkr ze starých časů. Magra musí být pomstěna, to je pravda, jenže v tomhle stavu to nedokážeš. Nejdřív musíš uniknout vrahům. Toužil vydat se za nimi, ale přece jenom si zachoval chladnou hlavu. Magra byla mrtvá, to nemohlo nic změnit. Avšak aby ji pomstil, potřeboval si její vrahy prohlédnout, aby je poznal. Při prvním útoku je zachytil pouze koutkem oka.
Jak by se mohl dostat blíž, aniž by ho ucítili psi?
Znovu se otočil, rychle se vrátil do domu a zašel do kuchyně. Vzadu v malé kredenci našel nádobku s kořením. Vytáhl korkovou zátku a přičichl k obsahu. Jako mladík objevil radosti kořeněného jídla. Pepř byl sice drahý, ale on ho získal celou zásobu. Něco dal Magře, když mu vařila. Z další kredence vyndal mlýnek na pepř a kuličky rozemlel na prášek.
Čas se mu krátil. Uši měl nastražené, jestli neuslyší psy.
Vrátil se ke dveřím a nasypal na práh polovinu černého prášku. Dům opustil zadním oknem, vběhl do lesa a zastavil se, aby další pepř nasypal na stopy, které tu udělal.
V lese si znovu nabil pistoli. S jednou rukou to nebylo snadné, ale stiskl pažbu koleny, odsypal prach z rohu a nacpal dovnitř kouli a ucpávku. Nasypat prach na pánvičku bylo ještě těžší, ale podařilo se mu to. Když byla zbraň nabitá, odjistil ji a čekal.
Čas ubíhal pomalu a trvalo skoro hodinu, než uslyšel muže procházet mezi stromy někde napravo od sebe. První zabijáci se objevili v dohledu. Dva štíhlí lovečtí psi napínali vodítka a psáře skoro vlekli. Call Jace přimhouřil oči. Toho muže ještě nikdy neviděl, ale příště už ho pozná. V dohledu se objevili další čtyři muži, všichni s mušketami v rukou. Ani je dosud neznal. Vzadu šel šestý muž, jehož tvář byla Jacemu povědomá, jen si ji nedokázal zařadit.
Psář pustil vodítka a psi se zuřivým štěkotem vyrazili k domu. První dorazil ke dveřím, čichl si k pepři a okamžitě začal potřásat hlavou a frkat. Druhý se však neřídil jeho příkladem. Vběhl do domu, proskočil zadním oknem a jako šip zamířil k Jaceho úkrytu. Ani se nezastavil, aby očichal stopy.
Jace se stáhl dál mezi stromy. Pes přeskočil první keř. Rigantský vůdce odložil pistoli a vytáhl tesák. Když po něm pes skočil, vrazil mu čepel hluboko do boku. Pes se mu zakousl do ramene a roztrhl mu kůži. Jace vytáhl tesák z rány a třikrát ho bodl šelmě do krku. Pes se zhroutil na zem.
Jace vrátil tesák do pochvy, zvedl pistoli a vyhlédl z křoví. Několik mužů zašlo do domu. Další dva – jeden z nich byl psář – mířili do lesa. Psář volal jméno. Pes umírající vedle Jaceho zakňučel v odpověď.
„Shello, kdepak jsi, chlapče?"
Když se muži přiblížili, Jace se zvedl. Kulka z jeho pistole zasáhla mušketýra do obličeje a srazila ho na zem. Jace pustil pistoli, vytáhl šavli a vrhl se do útoku. Neozbrojený psář stál jako přimražený a Jace mu vrazil šavli do hrdla.
Poté se rigantský vůdce otočil na patě a zmizel v křoví ve chvíli, kdy ze zadního okna vyletěla kulka z muškety. Když v ruce držel šavli, nemohl si vzít zpátky pistoli. Zaklel a šavli pustil. Překulil se, popadl pistoli a zastrčil si ji rychle za pás, znovu uchopil šavli, zvedl se a rozběhl se pryč. Kulka z muškety mu protrhla košili na rameni a ožehla mu kůži, ale jinak ho nezranila.
Čtyři byli mrtví. Přesila už byla menší, jenže stále dosti značná. Tři muži s mušketami a mladý, světlovlasý muž se známou tváří. Jace pochyboval, že přeživší pes bude hned tak schopný znovu něco vyčenichat.
Mýlil se.

13

PERSIS ROEBUCK SE NIKDY NECHTĚL STÁT vrahem. Jeho snem vždycky bylo vystudovat lékárnictví v Baracumu a pak, možná, pokud by měl štěstí, se stát i lékařem. Jeho otec ho vždycky povzbuzoval, aby byl ctižádostivý, ne však nadutý či domýšlivý.
Persis studoval pilně a dokonce napsal lékárníkovi Ramusovi ve Starých Vrších a vyptával se ho na bylinky a jejich využití. Rámus byl tak laskav, že mu odpověděl, a poslal mu dokonce několik knih i s ručně malovanými obrázky, aby mladému muži pomohl.
Před pěti lety byl Persis spokojený mladý muž. Se svým ovdovělým otcem žil na statku kousek na východ od Černé Hory. Statek nebyl nijak bohatý, protože půda nebyla moc úrodná a tráva pro dobytek řídká. Jeho otec měl šedesát kusů, ale získal býka, jehož chovné schopnosti přinášely příjem navíc. Právě tento příjem Persisovi umožnil získat další knihy, aby se mohl připravit ke vstupu na univerzitu.
Jeho otec byl dobrý člověk, poctivý a spravedlivý. K horalům nechoval nenávist a Persise naučil, že se nemá na nikoho dívat svrchu jen kvůli jeho krvi či náboženství. „Pramen miluje všechny lidi bez rozdílu," říkával jeho otec.
Když na statek přišel ten rigantský parchant Call Jace, jeho otec ho přivítal srdečně a nabídl mu občerstvení. Persis

mlčky seděl v rohu. O čem se muži baví, ve třinácti plně nechápal. Šlo o něco s poplatky. Jeho otec Jacemu řekl, že nevidí důvod, proč by měl platit za služby, které nepotřebuje, a poukázal, že statek je příliš chudý, než aby stál zlodějům za pozornost. Jace to zřejmě přijal, ale radil otci, aby svůj postoj ještě zvážil. „Časy jsou nebezpečný," varoval ho.
Když Jace odešel, Persis se otce zeptal, o co se jednalo, ale stařík se jen usmál a pokrčil rameny.
Druhý den našli svého chovného býka s podříznutým krkem.
Otec při pohledu na něj zaplakal, protože náhradu za tak skvělé zvíře si nemohl dovolit. Potom zašel do kasáren, pověděl plukovníkovi o tom, co se stalo a co následovalo poté, když odmítl Jacemu zaplatit.
Dva týdny nato bylo objeveno tělo jeho otce. Měl podříznutý krk.
Na rozkaz rigantského vůdce byl zavražděn dobrý a laskavý člověk. Dokonce i ve třinácti to Persis věděl. Veškeré pomyšlení na lékařinu se mu vytratilo z hlavy, i když pokud by chtěl studovat, statek by na to už stejně nestačil.
Hospodářství se ujal strýc Mathys a Persis dřel jako otrok, aby neumřeli hladem. Podařilo se jim přežít čtyři roky, nakonec ale přišli o všechno. Mathys statek prodal sedlákovi, jehož pozemky s nimi sousedily. Cena nebyla moc vysoká a Mathys zůstal, aby se o hospodářství staral pro nového majitele, zatímco Persis začal pracovat v Černé Hoře jako přiručí Aruse Grassmana.
Přes Grassmana se seznámil s Ranaudem, novým kapitánem krunýřů. Tomu pověděl o vraždě svého otce. Ranaud s ním soucítil. „Je to hanba, že muži jako Jace si můžou běhat volně," prohlásil. „Obávám se však, že tak už to na světě chodí. Ten problém před lety vytvořili slabí důstojníci a od té doby se to stále jen zhoršuje."
Potom, asi před měsícem, za ním Ranaud přišel do jeho ubohého bytečku za skladištěm. Hovořil o tom, jak hodlá Jačeho dostat před spravedlnost. „Ne před spravedlnost soudů, ale stejně to bude spravedlnost." Vyprávěl Persisovi o Jaceho chlípné žádosti po jedné necudné ženštině, bydlící vysoko v kopcích poblíž rigantského území. „Několik dobrých chlapů by mohlo toho hnusného banditu vyřídit nadobro," tvrdil.
Persis Roebuck by za příležitost pomstít svého otce zaplatil klidně i duši. Uprosil Ranauda, aby se směl štvanice zúčastnit. Zabít Jaceho by znamenalo, že už žádný chlapec nebude muset trpět tak, jako trpěl on. Ranaud souhlasil.
Teď seděl Persis Roebuck na zápraží domu té děvky a vlhkým hadříkem vytíral nozdry loveckému psovi. Čtyři muži byli mrtví. Čtyři zbývali. Smrt zápal mladého muže neutlumila. I kdyby Jace zabil všechny ostatní, Persis po něm půjde dál. Se zlem je třeba bojovat kdykoliv a kdekoliv. To ho naučil otec.
Vrahy je třeba trestat.
Persis se podíval na mrtvého Keetse. Jace ho probodl šavlí a Keets umíral v bolestech. On a Brace neměli zabíjet tu ženu, pomyslel si Persis. I to bylo zlé. „Je to děvka a viděla nás," tvrdil Keets. Psář Barley a Persis se s ním pohádali a nakonec se Keets tvářil, že souhlasí. S Bracem zašli zpátky do domu. Když se znovu objevili, měl Keets na rukou krev.
„Ach ne," vydechl Barley. „Co jste to, pro všechno na světě, udělali?"
„Já to tu vedu," kasal se Keets, „a udělal jsem, co bylo nutný. Ale nebojte se, vy máte ruce čistý."
Brace se zasmál. „Je mi jasný, proč sem Jace chodil," prohodil. „Vytáhla z nás všecko, jenom aby si zachránila život. Hrome, to, jak prosila, všechno ještě pěkně osladilo."
„Vy jste ji znásilnili?" zeptal se užasle Persis.
„Těžko to bylo znásilnění," opáčil Brace, mohutný dělník z Grassmanova skladiště. „Nabídla nám to sama, aby si zachránila kůži."
Keets byl mrtvý, stejně jako Barley, Jube a Mather. Zloduch Brace byl stále naživu, seděl opodál a brousil si šavli.
„Co budeme dělat?" zeptal se Lane Pikard, hubený mladý muž, jenž s Persisem pracoval v Grassmanově skladišti. Persis ho neměl rád. Lane k horalům choval ničím nepodloženou nenávist. Pokud Persis věděl, žádný horal mu nikdy neublížil, a přesto Lane pořád mluvil o tom, že „tu chamraď je třeba vyhubit". Persis usoudil, že nenávist převzal od Ensona Gieseho, stárnoucího lovce vlků. Ten se neustále vychloubal ohavnými činy proti horalům, jak kdysi jednoho vykastroval za to, že napadl „dobrý varlishský děvče". Persis vycítil, že ho Lane pozoruje, jak stále čekal na odpověď.
„Půjdeme za ním," odvětil tedy. „Najdeme ho a zabijeme. Je zraněný, krvácí a celý den ho honíme. Je už starý, Lane, a musí být unavený. Pes bude, myslím, v pořádku. Vystopujeme ho a chytíme."
„Už zabil čtyři chlapy," poukázal Enson Giese. „Je proto dost pravděpodobný, že jestli po něm půjdeme, zabije dalšího, možná i dva."
Persis se na lovce vlků podíval. Byl z nich nejstarší, bylo mu padesát. Býval u krunýřů, než ho vyhodili pro opilství. Přes krutou povahu nebyl žádný zbabělec. A taky uměl dobře střílet z muškety. „Nemáš na vybranou, Ensone," řekl Persis. „Proč podle tebe čekal Jace tady u domu?"
„Nemám tušení."
„Chtěl si nás prohlídnout. Teď nás viděl. Jestli přežije, my umřeme – nebo budem muset utéct na jih. A já nechci odejít. Ty ano?"
„Asi ne. Tak ho jdem najít. Bude dobrý poslouchat, jak ječí."
„Nenávidím ho, ale podle mě není zrovna typ na ječeni," podotkl Persis.
Enson se zasmál. „Všichni nakonec ječí, chlapče, když jim držíš nůž na koulích. Prosí, žebrají, slibují. I velkej Call Jace. Uvidíš."
„Já jenom chci, aby byl mrtvý," prohlásil Persis. „To je spravedlivý trest za jeho zlé činy."
„On umře," sliboval Enson. „Ale bude umírat dlouho."
* * *
Jace urazil dvě míle drsnou krajinou, když uslyšel štěkat psa. Zaklel a dral se dál. Levá ruka mu zcela bezvládně visela u boku, prsty měl oteklé a bolely. Z kousnutí na levém rameni mu taky tekla krev.
Pořád mu byli v patách. A doháněli ho.
Jace pokračoval v cestě a se značným úsilím se škrábal do strmého svahu. Právě když se dostal až nahoru, uklouzl a

tvrdě dopadl na zraněnou ruku. S výkřikem se překulil na záda a sklouzl dolů. Pochva se mu zachytila o kořen stromu a jílec šavle ho prudce dloubl do boku. Pod kopcem zůstal ležet a ztěžka dýchal. Byl téměř u konce svých sil a do bezpečí na rigantském území mu stále zbývalo ještě celých šest mil.
Vyškrábal se na nohy a pokusil se znovu dostat nahoru. V nohách už neměl sílu a bez pomoci levé ruky pro něj bylo šplhání nesmírně obtížné. Konečně se dostal nahoru. Posadil se a snažil se trochu vzpamatovat. To dělá ten snadný život, pomyslel si. Nebesa, jestli se z toho dostanu, získám svou vytrvalost zpátky.
Vstal, několikrát se zhluboka nadechl a unaveně se vydal po stezce. Odsud už viděl Černohorskou silnici a za ní Rigantské hory. Tak blízko.
Zahřměl výstřel a kulka mu prolétla jen kousek od hlavy. Jace se vrhl na zem a na břiše se otočil, aby viděl dolů. Mladý světlovlasý muž s povědomou tváří vypustil psa a ten se hnal do kopce. Za ním se rozestoupili tři muži. Jeden z nich, šedovlasý střelec, znovu nabíjel mušketu. Jace odhadoval vzdálenost. Asi dvě stě kroků.
Zatraceně, to ale byla dobrá rána, usoudil.
Stáhl se zpátky a vytáhl pistoli. Pes se dostal na kopec a rozběhl se k němu. Jace se zvedl na koleno, namířil pistoli a čekal. Vystřelil ve chvíli, kdy byl pes již těsně u něj. Kulka psa zasáhla do tlamy a vyletěla mu zezadu z hlavy. Psovi se podlomily přední nohy, udělal salto a vrazil do Jaceho, čímž ho shodil na bok. Jace odstrčil mrtvého psa a podíval se z kopce. Muži postupovali nahoru.
Jace neměl čas znovu dobýt, a tak si strčil pistoli za pás a rozběhl se.
Uhnul ze stezky doleva, vyběhl do dalšího krátkého svahu a přikrčil se za hustým keřem, aby mohl dobít zbraň. Ruka se mu však třásla vyčerpáním a prach si nasypal do klína. Zmocnil se ho hněv. Takhle to tedy skončí? pomyslel si. Zabije mě smečka prašivých Varlishů?
S nabitou pistolí v ruce vyčkával. Kdyby dokázal zastřelit mušketýra a pak zaútočit na ostatní, mohl by je všechny zabít. Ale už když ho to napadlo, věděl, že takový výsledek je vysoce nepravděpodobný. Aby někoho zabil pistolí, musel být blízko. Tak by zůstali dva muži s mušketami a psář s vlastní pistolí. Dostali by se k němu na dostřel dřív, než by na ně mohl zaútočit. Nemohl dost dobře doufat, že všichni minou.
Přesto to byla jeho jediná naděje. Jelikož mu už nezbývaly síly, neměl moc na vybranou. Kdyby běžel dál, stejně by ho dohonili, a on byl příliš uštvaný, aby se mohl prát. Jako jelen pronásledovaný vlky.
Ne, lepší bude postavit se jim hned.
Najednou se uklidnil. Odložil pistoli, vytáhl šavli z pochvy a zabodl ji do země vedle sebe, opět zvedl pistoli a natáhl ji.
Nad horami se začala sbírat černá mračna. Jace vzhlédl. Déšť by mu mohl pomoci. Jenom nejlepším pánvičkám voda nevadila, takže by jim pak muškety byly k ničemu.
Jenže totéž platilo o jeho pistoli, která byla laciná a vyrobená narychlo.
Jeden proti čtyřem se šavlí? Mohl by vyhrát?
Jace se usmál. Mohl, kdyby byl Grymauch.
Bolest ve zlomené ruce slábla. Končetinu měl již téměř ochromenou.
Zahlédl pohyb. Zpoza stromů vystoupili dva muži s připravenými mušketami. Jace se přikrčil za keřem. Šedovlasý vrah nebyl nikde v dohledu. Objevil se třetí muž. Kde jsem ho už viděl? říkal si Jace.
Všichni tři Varlíshové se opatrně a pomalu vydali do kopce. Byli teď padesát kroků od Jaceho.
Jace se zhluboka nadechl, aby se uklidnil.
Kde je, hrome, ten čtvrtý?
Podíval se doprava. Tam rostly stromy hustěji, ale nikde se nic nehýbalo. Šedovlasý se nemohl dostat nalevo od Jaceho, protože potom by musel přejít přes stezku. To Jacemu dělalo starosti, protože věděl, že je to dobrý střelec. Jak byl Jace přikrčený za keřem, byl skoro neviditelný, ale pokud by se muž skrýval za stromy napravo, byl by pro něj rigantský vůdce dokonalým terčem ve chvíli, kdy by vstal. Jace se znovu zadíval mezi stromy. Nikde nikdo.
Tři muži už byli blízko. První byl urostlý černovlasý mušketýr s kulatým obličejem a malými očky. Druhý byl vyšší a štíhlejší. Oči měl vykulené a neustále otáčel hlavou ze strany na stranu, jak pátral po své kořisti. Vypadá vyděšeně, pomyslel si Jace. Vystřelí zbrkle.
Když byla trojice jenom deset kroků od jeho úkrytu, Jace vyskočil. Namířil pistoli a střelil černovlasého muže do prsou. Zároveň ucítil náraz do zad. Jako by ho někdo praštil kladivem. Zapotácel se, pustil pistoli a popadl šavli. Točila se mu hlava, ale vyběhl z křoví rovnou na vysokého, štíhlého zabijáka. Ten pootočil mušketu a vystřelil. Minul. Jace k němu přiskočil a vrazil mu šavli do břicha. Čepel prošla tělem a vynořila se ze zad. Když muž upadl, Jace se pokusil šavli vytáhnout. Opřel se nohou umírajícímu o hrudník a zabral. V nice mu zůstal jen jílec.
„Další kulku dostaneš do hlavy," ozval se za ním hlas.
Světlovlasý mladík před ním už držel pistoli a mířil Jacemu na prsa.
Rigantský vůdce se pomalu otočil. Šedovlasý střelec vyšel z lesa a byl asi dvacet kroků za ním.
„Střílíš dobře," poznamenal Jace. Podlomila se mu kolena, ale udržel se na nohou.
„Skoro celej život lovím vlky," prohodil muž klidně. Popošel blíž, ale jen na deset kroků. „Dej si ruce za záda, Rigante."
„Rád bych," ujistil ho Jace, „ale levou mám zlomenou."
„Prostě ho popravíme za jeho zločiny a vypadneme," vyhrkl světlovlasý muž.
„Svaž mu ruce," nakázal mu druhý muž. „Udělej to!"
„Nebudu se dívat, jak někoho mučíš."
Než mohl šedovlasý lovec odpovědět, zabiják, jehož Jace bodl do břicha, zasténal. „Necítím nohy, strýčku Ensone," vypravil ze sebe. „Necítím je."
„Přesekl ti páteř, chlapče," vysvětlil mu Enson. „Lež klidně, Lane. Brzy bude po všem."
Lane zasténal a potom vykřikl, jak mu tělem projela nová vlna bolesti. Enson vytáhl pistoli a prostřelil mu lebku.

Jace se posadil, jak ho přemohla únava. Vzhlédl k mladému muži. „Kde jsem tě už viděl?“ zeptal se ho. „Lámu si s tím hlavu.“
„Tak ty si s tím lámeš hlavu, co, parchante? Jsem Persis Roebuck. Přišel jsi na statek mého táty a chtěl jsi poplatek. Když nechtěl zaplatit, zabil jsi našeho jediného býka a pak i tátu.“
„Tak to máš důvod mě nenávidět,“ přiznal Jace. Podíval se na Ensona a řekl: „A co ty? Koho z tvé rodiny jsem zabil, kromě toho kravského lejna, co mi zlomilo šavli?“
Enson se zasmál. „Nikoho. Jsem tady jenom kvůli penězům. Už tu nezůstali žádní vlci, víš. A člověk musí jíst. Měl jsem tě radši trefit do páteře, ne do ramene. Kdybych to udělal, chudák Lane by ještě byl mezi náma. Ale já chtěl vidět, jak tvrdej velkej Call Jace doopravdy je.“
„To ty jsi zabil moji Magru?“ zeptal se ho Jace.
„Ne, to byli Keets s Bracem. Oba jsou mrtví, takže ses pomstil. A teď, poněvadž ti tady ten zbabělec nechce svázat ruce, musím ti prostřelit i druhou ruku. Pak se mužem poznat trochu líp.“
„Já tě už znám až moc dobře,“ utrousil Jace.
Enson zvedl mušketu. Ozval se výstřel, ale nevyšel z Ensonovy muškety. Lovec vlků se zapotácel a pak chvíli jen nehybně stál. Jace viděl, jak mu ze spánku teče krev. Pustil mušketu a přepadl na břicho.
V dohledu se objevil Kaelin Ring. „Odlož tu pistoli,“ rozkázal světlovlasému muži.
„Musí umřít!“ zaječel Persis. Jace se převalil na bok v okamžiku, kdy mladík vystřelil, a kulka mu prohvízdla kolem hlavy. Kaelin vystřelil zároveň a olověná kulka zasáhla druhého muže do prsou a prošla mu srdcem. Persis byl mrtvý dřív, než dopadl na zem.
Jace se na mladého Riganta podíval. „Jestli ses přišel dvořit,“ řekl, „máš mý požehnání.“
Kaelin se rozhlížel kolem. „Je jich tu víc?“
„Ne. Tihle byli poslední.“
„Můžete jít?“
„Zatím ne. Ale dej mi hodinku a domů tě proženu.“
* * *
Cesta zpátky na území Rigantů byla dlouhá a namáhavá. Přes důvěru ve svých slovech byl Call Jace příliš slabý, než aby mohl jít sám, a dokonce i s Kaelinovou pomocí dokázal ujít jen pár set kroků, než si musel odpočinout.
Po dvou hodinách urazili stěží míli a Kaelin už také začínal být utahaný. Call Jace nebyl zrovna prcek a příliš často ho musel podpírat.
Nakonec Kaelin došel k závěru, že bude muset rigantského vůdce opustit a najít pomoc. U potoka připravil tábor, zapálil oheň, nasbíral suché dříví a zajistil Callovi Jacemu co největší pohodlí, přikryl ho svým pláštěm a nechal mu u ruky nabité emburleyovky. Poté se rozběhl po stezce a zahnul na hlavní silnici.
Hodinu nato, zpocený a na pokraji sil, doběhl k první bráně v palisádě. Slunce zapadalo, a když se přiblížil, viděl, že na něj míří dvě muškety.
„Co tu chceš, jižane?“ ozval se hlas.
„Call Jace je zraněný. Potřebuju někoho, aby mi ho pomohl odnýst,“ odpověděl.
Jedna mušketa zmizela, brána se otevřela a objevil se vysoký, vousatý Rayster. „Kde je?“ chtěl vědět.
„Asi pět mil dolů po silnici a nahoru mezi stromy. Napadla ho skupina Varlishů. Střelili ho do ramene a má zlomenou ruku. Ztratil hodně krve.“
„Počkej tady,“ nakázal mu Rayster. Brána se znovu zavřela. Kaelin uslyšel zvuk rohu. Průsmykem jako by zněla ozvěna, ale pak mu došlo, že to jsou další rohy. Posadil se na kámen a sbíral síly.
Po chvíli brána zavrzala. Vynořil se Rayster s půl tuctem mužů. Jeden vedl koníka.
„Ukaž nám, kde je,“ přikázal Rayster Kaelinovi naprosto chladně.
Kaclina se zmocnil hněv. Vstal a podíval se horalovi do očí. „Nelíbí se mi tvůj tón, psí dechu, tak si dávej pozor, až promluvíš příště.“
Rayster přimhouřil oči, ale nucené se usmál a hluboce se mu poklonil. „Buď tak laskav a doveď nás k našemu pánovi,“ požádal. „Je to lepší?“
Jízlivost Kaelinovi náladu moc nezlepšila, ale ovládal se. „Nebýt toho, že Call Jace potřebuje pomoc, ukázal bych ti, jak moc se mi to líbí. Možná bychom to mohli probrat později.“
Cesta byla dlouhá a nikdo nepromluvil. Když dorazili k táboru a spícímu rigantskému vůdci, už se setmělo. Ve slábnoucím světle plamenů vypadal Jace velice bledý a probudit ho jim dalo dost práce.
Když se probral, rozkázal čtyřem mužům, aby našli těla zabitých a pohřbili je. „Ať po hrobech nezůstanou žádný stopy,“ nakazoval. Dva horalé mu pomohli vstát a nasednout na koníka. Jace se zdravou rukou chytil hřívy a sesul se mu na krk. Rayster a druhý horal šli vedle koníka a Jaceho podpírali. Ostatní odběhli do lesa, aby splnili rozkazy svého pána.
Kaelin si vzal zpátky pistole a šel za koníkem. Zlobil se sám na sebe. Zase reagoval vztekle na urážku a vystavil se následkům mnohem horším, než by si nedostatek zdvořilosti zasloužil. Kdyby se Rayster rozhodl, mohlo dojít k dalšímu souboji, a tentokrát by mohl někdo umřít. Co to s tebou je? říkal si. Proč se nenaučíš spolknout svou pýchu?
Protože pýchaje to jediné, co máš, pomyslel si. Jestli kvůli ní umřu, tak ať.
Dvě a čtvrt hodiny nato Jaceho uložili do jeho postele. Dvě ženy z domácnosti mu pomohly při svlékání. Musely mu rozstřihnout košili. Ze zlomené ruky mu vytáhly zploštělou olověnou kulku a končetinu mu daly do dlahy, ošetřily mu ránu v zádech a sešily mu nehluboké kousnutí od psa. Kulka od Ensona Gieseho se odrazila od lopatky a zlomila klíční kost. Uvízla těsně pod kůží na přední straně levého ramene. Jedna z žen mu kůži rozřízla a kulku vyndala.
Kaelin seděl dole na lavici a Rayster přecházel sem a tam. Dlouho nikdo nepromluvil. Nakonec se vysoký horal zastavil.

„Špatnější mě pochopil," řekl. „Měljsem starosti o svýho náčelníka, nechtěl jsem tě urazit."
Kaelin kývl. „Ten můj vztek mě jednou zabije," poznamenal s lítostivým úsměvem.
Rayster napřáhl ruku. „Dčkuju ti, že jsi pomohl Callovi. Jak jsi na něj narazil?"
Kaelin mu potřásl rukou. „Zrovna jsem byl na cestě sem, když jsem z lesa uslyšel výstřely. Napadlo mě, že to třeba bude rigantský lovecký oddíl, a jelikož jsem sem šel bez pozvání, řekl jsem si, že se k nim přidám a vysvětlím jim, že musím mluvit s Callem Jacem. Vylezl jsem na kopec a viděl, jak Call zaútočil na tři muže. Jednoho z nich zabil pistolí a dalšího bodl. Potom se mu zlomila šavle."
„A ty jsi zabil ty druhý dva."
„No ano."
„Ty emburleyovky jsou moc dobrý. Ještě jsem ze žádný nikdy nestřílel, ale slyšel jsem, že jsou úžasně přesný."
Dolů sešla jedna žena. Ruce měla celé od krve. Oba muži vstali. Žena byla ve středních letech, měla šedivé vlasy a přísné rysy. „Teď spí," oznámila jim. „Ale byla bych klidnější, kdyby se na něj podívala Bába. Ty kulky mu do ran vnesly kousky košile. Už jsem viděla, jak se takové rány zanítily."
„Pošlu někoho k Ptačímu žalu," slíbil Rayster. „Třeba se už vrátila domů."
Žena zašla do kuchyně. „Kde je Chara?" zeptal se Kaelin.
„V Západních kopcích. Je tam už měsíc, stará se o babičku. Stará paní upadla a už nemůže chodit ani mluvit. Má ochrnutou polovinu těla. Myslím, že umírá. Bael je tam taky. Je to pro ně smutný, protože ji mají moc rádi."
„Ona je Callova matka?" vyptával se Kaelin.
„Ne. Je to matka Callovy druhý ženy Layny. Ta umřela před deseti lety při porodu. Ona i děťátko. Bába u toho tehdy taky nebyla."
„Kdo je to ta Bába?"
Rayster pokrčil rameny. „Je to wicca a náramně záhadná. Má chaloupku u Ptačího žalu, někteří lidi si však myslí, že přebývá hlavně ve stínovém světě, kde ještě žijí Seídhe. Nevím, co je pravda. Je ale skvělá léčitelka a má mocná vidění."
„Na jihu máme někoho podobnýho," vzpomněl si Kaelin. „Říká se jí wyrd z lesa Stromu přání."
„Já vím. Grymauch o ní mluvil. Zítra zajdu k Ptačímu žalu a podívám se, jestli tam je. Nechtěl bys jít se mnou?"
„Ano, rád bych. Je to blízko Západních kopců?"
Rayster se zasmál. „Hrozně se zlobila, když zjistila, že jsi odešel. Možná ti to ani neodpustí."
„Teď mám požehnání jejího otce," řekl Kaelin. „Myslíš, že by ji to nepomohlo přesvědčit?"
Rayster zavrtěl hlavou. „Znám Charu od dětství. Je stejně vzteklá jako ty, Havrane. Ale umí rychle odpouštět. Jen si budeš muset dávat pozor na jazyk, protože se do tebe na začátku určitě pořádně pustí."
Kaelin si povzdechl. „Budu si to pamatovat."
* * *
I když Chara Jaccová doufala, že Bába bude u jezera, nebyl to jediný důvod, proč se vydala k jezeru Ptačího žalu. Měsíc ošetřování nemocné babičky ji vyčerpal na duchu a to, jak svobodná se cítila, když kráčela vysočinou, jí přinášelo ohromnou radost.
Rayga bývala plná života, inteligentní, uměla se rychle rozčílit, ale zároveň měla smysl pro humor a často si dělala legraci i sama ze sebe. Jednu chvíli někoho sepsula a vzápětí dostala záchvat veselí, který byl dokonale nakažlivý. Chara ji měla odjakživa moc ráda. Stará paní byla studnicí moudrosti a osoba, na niž se mohla Chara vždycky spolehnout. Vidět ji ochrnutou, neschopnou promluvit a fňukající jako dítě, Chaře způsobovalo bolest, jakou si dosud neuměla představit. Byla z toho smutná a navíc se zlobila, že se osud mohl zachovat tak hnusně k tak dobré ženě. Navíc se cítila tak trochu provinile, protože občas ji napadalo, jestli by nebylo lepší stařenčino trápení rychle ukončit. Pak by si ji mohla pamatovat takovou, jaká bývala.
Tady, v kopcích nad jezerem Ptačího žalu, vál dost chladný a svěží vítr a vzduch byl sladký jako víno. Ptáci zpívali a na modré vody jezera svítilo slunce. Chara si povzdechla. Z vysoko položeného místa neviděla, jestli malý člun Báby kotví u ostrova, a najednou se jí nechtělo jít dál. Sice tajně doufala, že by Bába mohla seslat kouzlo a vrátit Rayze zdraví, v hloubi duše však věděla, že se jí toto přání nesplní. Rayze bylo přes osmdesát.
Chara se posadila na kopec a vzpomínala na den před deseti lety, když ji Rayga poprvé přivedla k jezeru. „Proč se mu říká Ptačího žalu?" zeptala se dívenka.
„Je to příběh z dávných časů," vyprávěla Rayga, „z dob, kdy Seidhe chodili mezi lidmi. V těchto horách žil kmen, jenž se obrátil proti božím způsobům. Ten kmen vedla žena. Byla vysoká, domýšlivá a velice ctižádostivá. Chtěla ovládnout ostatní kmeny skrze válku, vraždy a licoměrnost. Jednoho dne se jeden starý šaman obrátil na Morrigu – mocnou bohyni – s prosbou o pomoc. Morrigu na kmen té ženy seslala mor. Zabil všechny, muže, ženy i děti. Všichni zemřeli. Kromě samotné královny. Ta procházela mezi mrtvými a její ctižádost se obrátila v prach. Přišla za ní Morrigu. ‚Teď musíš zabít mě,' pravila královna, ‚protože můj lid je pryč a já mám zlomené srdce.' ‚Ne,' odmítla Morrigu. ‚Ty budeš žít dál.' A změnila královnu v sovu. Královnasova žila mnoho roků na ostrově. V noci byl její nářek slyšet na mnoho mil daleko. Proto se jezeru říká Ptačího žalu."
„To je tuze smutný příběh," posteskla si Chara.
„Všechny skutky mají následky, dítě," řekla jí Rayga.
„A ta královna-sova tam ještě žije?"
„Možná. A možná jí Morrigu odpustila. Nevím."
Oba obrazy babičky se jí v mysli spojily, jeden zářivý a plný života, s jiskrou v očích a nejsladším z úsměvů, druhý se spadlou bradou a pramínkem slin, stékajícím po zkřivených rtech. Chaře vyhrkly slzy z očí. Seděla tam na kopci a usedavě plakala.
Je to tak nespravedlivé, pomyslela si, když přestala plakat. Proč je život tak krutý? Kdyby Rayga na mrtvici zemřela, tak

by si ji všichni, kteří ji milovali, pamatovali takovou, jaká byla, plnou života a moudrosti. Nyní budou všechny vzpominky pošpiněny tím fňukajícím, potřísněným stvořením, jímž se stala.
Chara si setřela slzy a zadívala se na své ruce, na pružnou mladou kůži. Rayžiny ruce byly vysušené a pokryté jaterními skvrnami. Kdysi však byly také mladé a bezchybné. Chara se zachvěla, jak ji napadlo, že jednou by u jejího lůžka mohla sedět zase její vnučka, zatímco Chara sama bude slintat na pokraji smrti.
Honem takové myšlenky zahnala a zadívala se na jezero Ptačího žalu, na jeho třpytné vody a vzdálené hory.
Na břehu jezera zahlédla pohyb. Z lesa vyšli dva muži a kráčeli podle vody. V té chvíli se jí nálada spravila, protože jeden z nich byl Kaelin Ring. Rychle vstala a vydala se dolů, ale potom se zastavila. Zmocnil se jí hněv. Copak neodešel z území Rigantů v bouři a ani nepočkal, aby se s ní rozloučil a utěšil ji po tragédii, která postihla její babičku?
Chara se posadila, jak se v ní svářely emoce. Za poslední měsíc na něj myslela každý den, vzpomínala na to, jak spolu putovali, na polibek, když se zastavili v sedle nad údolím. Každou noc, než usnula, se jí před očima objevila jeho tvář. Chtěla seběhnout dolů a obejmout ho. Chtěla seběhnout dolů a vrazit mu pár facek.
Půjdu dolů, rozhodla se. A budu chladná a odtažitá. Nedopustím, aby zjistil, jak moc mi ublížil.
Když měla plán, pomohlo jí to se uklidnit. Znovu vstala a sešla k jezeru. Když se přiblížila, viděla, že člun Báby kotví v malé zátoce na ostrově. Rayster a Kaelin stáli na břehu a rozmlouvali spolu. Potěšilo ji, jak nadšeně se zatvářil, když ji uviděl.
Ona si ho ale nevšímala, přistoupila k Raysterovi a zavěsila se do něj. „Co vás přivádí k Bábě?“ zeptala se.
On se jí vymanil, jen ji dál držel za ruku. „Tvůj otec byl zraněný – ne moc vážně,“ dodal rychle. „Napadli ho v lesích, když šel navštívit… přítelkyni.“
„Já o Magře vím,“ upozornila ho Chara a bavila se jeho rozpaky. „Co se stalo?“ Vrhla po Kaelinovi postranní pohled a viděla, že jeho prvotní nadšení nahradil vztek. Dobře ti tak, říkala si.
„Magraje mrtvá. Zavraždili ji,“ oznámil jí Rayster. Chvíli trvalo, než jeho slova plně pochopila.
„Oni zabili ženu?“
„Ano. Tvůj otec má zlomenou ruku a kulku z muškety v rameni. Několik vrahů zabil, ale sám by byl umřel, kdyby ho Kaelin nezachránil.“
Tentokrát jí to docházelo ještě pomaleji, jak byla stále zděšená vraždou Magry. „Proč by ji zabíjeli?“ zeptala se. „Komu kdy ublížila?“
„Kdo chápe srdce zlých lidí?“ opáčil Rayster. „Jak se daří babičce?“
„Umírá – pomalu,“ sdělila mu Chara a všimla si, že Kaelin Ring odešel stranou. Na děsivý okamžik se polekala, že půjde dál, až domů, jenže on se zastavil u hromady balvanů a posadil se. Rayster uviděl obavy v jejích očích.
„Přišel se ti omluvit,“ podotkl tiše. „Jestli ti na něm záleží, tak bys měla zvážit nějakej smířlivej tah. Je hrdý až běda, a jestli teď odejde, pochybuju, že se ještě vrátí.“
„Já jsem taky hrdá,“ odsekla. „Nebudu se plazit před žádným mužem.“
„Tak buď aspoň zdvořilá a poděkuj mu, že tvýmu otci zachránil život,“ poradil jí. Teprve nyní si vzpomněla, co říkal před chvílí. Kaelin Ring zachránil Calla Jaceho.
Podívala se po něm a viděla, že vstal a odchází dál. „Kachně!“ zavolala za ním. Zastavil se a zpola se otočil. Chara došla téměř až k němu. „Chci ti poděkovat za to, co jsi udělal.“
„Už jsi to udělala,“ prskl rozzlobeně. „Tak se měj.“
„Ty se chceš rozloučit?“ opáčila. „Protože jestli to vážně chceš, tak budiž.“
„Jakým právem se na mě zlobíš?“ zeptal se jí. „Řekl jsem ti, co k tobě cítím, a tys odešla pryč. Beze slova jsi mě v otcově domě opustila.“
„Moje babička se rozstonala.“
„A to ti zabránilo nechat mi aspoň vzkaz? Požádal jsem tě, aby sis mě vzala. Ty jsi odešla z místnosti. Tím to skončilo. To ty ses chovala ke mně neuctivě, a teď se zlobíš?“
„Přichází!“ zavolal Rayster.
Chara a Kaelin se podívali na jezero. Ve člunu směrem k nim pomalu pádlovala bělovlasá žena v rozedraném šatu.
Kaelin proběhl kolem Chary, vstoupil do vody a vytáhl člun na břeh. Napřáhl ruku a pomohl Bábě nahoru. „Rád tě zase vidím, wyrd,“ pozdravil. „Tuze jsi mě potěšila.“
„V téhle zemi jsem Bába od jezera,“ vysvětlila mu, „ale taky tě ráda vidím, můj milý. I tebe, Charo,“ dodala, když k nim rusovlasá dívka došla.
„A co já?“ optal se Rayster. „Copak nikdo není rád, že vidí mě?“
Bába se usmála. „Tebe vždycky, horale. Pojďme, posadíme se na Svatém palouku. Je tam klid a vyzařuje z něj harmonie. Nepotřebuji kolem sebe hněvivé myšlenky.“
Bělovlasá žena je odvedla nahoru a mezi stromy. Chara šla za ní a Rayster s Kaelinem byli poslední. Bába se posadila na plochý balvan. „Call Jace mě nepotřebuje,“ pravila. „Jeho zranění se zahojí, ačkoliv levou paži bude mít už pořád slabší, a když přijde zima, rameno ho bude bolet.“ Podívala se na Cháni. „Rayga zemřela dnes ráno, když jsi byla v horách. Odešla klidně a bezbolestně. Když se vydala na cestu, byla jsem s ní, a mám ti vyřídit, že tě měla moc ráda.“
Chaře vyhrkly slzy. „Měla dobrý život,“ pokračovala Bába. „Přispěla ke kouzlu země. Rozhodně truchli, že zemřela, ale věz, že mrtvé je jen její tělo. Její duch se přesunul dál a nalezne převelikou radost.“
Podívala se na Kaelina. „Co bys ode mě chtěl ty, horale?“
„Jak se daří Grymauchovi? Už tetičce Maev vyznal lásku?“
„Ne. Udělá to. Viděla jsem to.“
„A vezme si ho?“
„Obejme ji a ona ho bude milovat,“ odvětila wyrd. „Teď mluvme o tobě, Havrane, a o tobě, Plameni na vodě. Po čem

toužíte vy? Chcete si spílat, rvát se a škrábat?“
„Ne,“ přiznal Kaelin. Chara jen mlčky zavrtěla hlavou.
„Vezměte se za ruce,“ nakázala jim Bába. Chara a Kaelin se na sebe podívali, pak Kaelin natáhl ruku. Chara mu svou vložila do dlaně. „Život přináší mnohá nebezpečenství a hodně žalu,“ řekla jim Bába. „Proti tomu máme jen lásku, aby nás krmila na cestě. Milujete se?“
Chvíli bylo ticho, pak Chara viděla, jak se Kaelin uvolnil. Stiskl jí ruku a už chtěl promluvit, když ho Bába přerušila. „Neříkej to mně, Havrane. Pověz to jí.“
Kaelin se obrátil k Chaře. „Miluju tě,“ řekl.
„A já tebe,“ odvětila.
„Tak byste měli projít kolem stromu,“ nabádala je Bába. „Ale přijmete radu, kterou vám chci dát, i když je to těžké?“
„Přijmu ji,“ slíbila Chara. „Ty jsi ze všech nejmoudřejší.“
„A ty, Havrane?“
„Já taky.“
„Tak projděte kolem stromu, ale ne teď. Počkejte dva roky.“
„Dva roky?“ vyhrkl Kaelin. „To je celá věčnost!“
„Jenom pro mladé,“ podotkla Bába. „Vím, že hoříte touhou. Je to skvělý pocit, plný života a vášně. Ale budete potřebovat víc, abyste společně prožili desítky let. Budete muset být i přáteli, nejen milenci. Budete si muset důvěřovat, chápat se navzájem. Jestli po sobě budete toužit i po dvou letech, ten plamen bude hořet až do konce vašich dní. To je má rada. A teď se musím vrátit na ostrov. Mám spoustu práce.“
Kaelin s Raysterem strčili člun zpátky do vody a pak se všichni tři dívali, jak se Bába vrací do své maličké zátoky, přivazuje člun a bez ohlédnutí odchází mezi stromy.
Rayster také viděl, jak Kaelin bere Charu za ruku a líbá ji. Vysoký horal se zasmál. „Uvidíme se doma,“ řekl. „Začínám se cítit jako třetí holub na větvi.“
S tím odešel. Kaelin se podíval Chaře do očí. „Vydržíš čekat celý dva roky?“ zeptal se.
„Nechci čekat,“ odvětila. „Chci ze sebe shodit šaty a pomilovat se rovnou tady.“
„Já taky,“ přiznal a natáhl k ní ruku.
Chara však rychle couvla. „Bába se nikdy nemýlí, Kaeline. Chci, aby nám náš plamen vydržel až do konce dní. Chci s tebou žít i zestárnout. Chci tě milovat, dokud hvězdy nezhasnou. Jestli nám dva roky čekání přinesou tuhle radost, tak bychom měli počkat.“
„Budou to moc, moc dlouhý dva roky,“ podotkl.

14

ALTERITH SHADDLER SEDĚL NA ROZVRZANÉ posteli ve svém pokojíku a díval se, jak se kolem okenních tabulek zapuštěných v olovu vytvářejí sněhové hřebínky. Byla zima a ubohá zásoba uhlí na topení mu už došla. Kolem hubených ramen měl ovinutou tlustou pokrývku. Už zažil hodně bídné chvíle, ale žádná nebyla tak bezútěšná jako tahle. Rozhlédl se kolem sebe: čtyři police, sténající pod tíhou historických svazků, stará, otlučená truhlice s jeho šaty, osvědčeními a cenami, jež získal jakou student. Na truhlici ležela jeho bílá žíněná paruka, nyní rozedraná, takže na spáncích byla vidět plátěná podšívka. Západní stěna byla holá. Kapající voda se na ní v chabém světic leskla, stejně jako černá plíseň na stěnách nad podlahou. Jeho pokojík byl nejvyšší ve starém hostinci přímo pod střechou, do které zatékalo. Vloni si zničil nejlepší frak, když ho zapomněl na židli u stěny. Přes stěnu prosákl letní déšť, přinášející s sebou dehet a špínu ze střechy, a když přišel podzim a on svůj kabát potřeboval, zjistil, že se na něm objevily skvrny šedé plísně, která se zažrala do látky.
Alterith pokojík od první chvíle nenáviděl, ale teď, když o něj měl přijít, byl zoufalý.
Loňský rok byl pro něj jako učitele nejlepší. Po rozhovoru s Mulgravem o velkém králi Connavarovi se rozhodl znovu přezkoumat dějiny. Objevil mnoho záznamů, které odporovaly oficiálnímu názoru. Na jaře si našetřil dost daenů, aby si mohl předplatit časopis Varlishská dějeprava, vydávaný ve Varingas, a nechal si poslat čísla o válkách mezi Varsy a Kelty. Některá čísla byla fascinující, zvlášť články o bitvách krále Rhega, podrobně se rozepisující o rigantské společnosti v letech po Connavarově smrti. Alterith nalezl úctu k těm starodávným lidem i k jejich způsobu života. Snažil se vtisknout tuto nove objevenou úctu i do své výuky horalských dětí. Bylo to ohromně úspěšné a vděčné, protože ulejvání přestalo a jeho třída byla vždycky plná. Studenti dokonce dělali domácí úkoly a během jeho přednášek téměř nerušili.
Léto bylo báječné. Na konci školního roku mu žáci dokonce dali dárek: krabičku s tvrdými bonbony s vanilkovou příchutí, zakoupenou u lékárníka Rámuse. Alteritha jejich gesto dojalo, i když ho po prvním cukrátku rozbolely zuby a zbytek rozdal ve třídě.
Když jeho žáci dávali lepší pozor, rozhodl se, že bude vyučovat víc než jenom dějepis, čtení a psaní, a přidal i lekce z aritmetiky a matematiky. Ke svému úžasu zjistil, že někteří z jeho žáků chápou velmi rychle, a jeden byl zvlášť nadaný. Arleban Achbain brzy dokázal provádět v hlavě i složité výpočty.
Stále nemohl uvěřit, že takové nadání může mít tak srdceryvné následky.
Banny pracoval tvrdě, často zůstával ve škole déle, aby si s Alterithem popovídal o číslech a jejich kouzlu. Alterithovi zvedlo náladu, když si vzpomněl, jak se ho Banny vyptával na číslo devět. „Je to čistý číslo a nikdy se nerozdrobí,“ řekl mu chlapec jednou.
„Jak to myslíte, Banny?“
„Ať ho násobíte jakýmkoli číslem, základní číslo se vždy vrátí k devítce,“ prohlásil Banny.
„Vysvětlete mi to.“

„No, pane, pětkrát devět je čtyřicet pět. Čtyři plus pět je devět. Šestnáctkrát devět je sto čtyřicet čtyři. Jedna plus čtyři plus čtyři je devět. Všechny násobky devíti se vracejí zpět k devítce. Není to úžasný?“
Alterith se při té vzpomínce usrnál. Banny na něj udělal takový dojem, že ho zapsal ke školní zkoušce z aritmetiky. Přihláška byla zamítnuta. Horší bylo, že Alterith dostal příkaz, aby přestal učit věci navíc. Všechny lekce kromě čtení a psaní byly od té chvíle zakázané. Tím však potíže neskončily. Koncem zimního výukového období přišel na jednu z Alterithových hodin ředitel, postarší doktor Meldane.
Hodina byla skvělá, třída byla plná pozorných žáků a jeden nakonec přečetl nahlas esej. Vyprávět o Bendegitu Branovi, jednom z Rhegových největších generálů. Alterith se dmul pýchou.
Dva dny nato si ho doktor Meldane zavolal do své přepychově zařízené kanceláře na prvním poschodí školy. Nenabídl Alterithovi ani židli. „Rád bych věděl,“ začal, „proč se tak schopný učitel jako vy rozhodl změnit známou historii. Třeba byste mi to mohl vysvětlit.“
„Já přece nic nezměnil, pane,“ hájil se Alterith. „Veškerá moje výuka je založená na obecně známých záznamech starých událostí, založených na objevech a zkoumání časopisu Varlishská dějeprava.“
„Nebuďte drzý, pane,“ štěkl doktor Meldane. „Poslouchal jsem hloupý esej vycházející z předpokladu, že Keltové byli skvělý lid, ušlechtilý a spravedlivý. Vy jste proti tomuto… výmyslu… nevznesl jedinou námitku.“
„A proti čemu jsem měl namítat, pane? Všechno, co ten chlapec řekl, je pravda. Král Rheg vedl vojsko, které porazilo Kámen na vrcholu jeho moci. Zavedl zákony, které byly spravedlivé. Lidé byly za jeho vlády šťastní. V čem je tu chyba?“
„Rheg byl syn Connavara, varlishského krále. Tudíž Rheg sám byl Varlish, aspoň částečně. Keltové sami o sobě nikdy nedosáhli něčeho významného. Jestli byli ušlechtilí a inteligentní, tak kde byla jejich říše? Kde jsou jejich vědci a filozofové? Keltové jsou podřadná rasa, Shaddlere. To je známo.“
„Možná, pane,“ odvážil se Alterith, „jim právě jejich inteligence a ušlechtilost zabránily vytvořit říši. Možná usoudili, že vyvražďování ostatních ras a loupení jejich území je barbarské a nelidské.“
„Rozhovor skončil,“ štěkl doktor Meldane. „Pokus vyučovat horalskou mládež byl neúspěšný. Výuka po zimních prázdninách nebude pokračovat, a vaše služby už proto nejsou potřeba.“
„Nejsou potřeba? Vy mě vyhazujete?“
Meldane zrudl. „Toto místo jste, pane Shaddlere, dostal, protože o vás bylo známo, že jste rozumný. Zkrátka muž, který chápe skvělost, jež je osudem Varlishů. Přehlédl jsem váš nízký původ a nedostatek společenského taktu. Jenomže vy, pane, jste zrádcem své rasy. Nedopustím, abyste špinil mou školu. Buďte tak laskav a zmizte mi z očí.“
To se odehrálo před třemi týdny. Nyní Alterithovi došla zásobička daenů a on neměl peníze na nájem, který končil zítra. Zkoušel si najít práci jako úředník, roznesla se však zpráva, že je „podezřelý“ a „milovník kiltů“. Žádný varlishský obchodník ho ani nevyslechl.
Zima byla tuhá a mnoho silnic na jih bylo pod sněhem. Bez příjmu, bez úspor a bez práce neměl Alterith zrovna příjemné vyhlídky do budoucnosti. Kdyby prodal své knihy, mohl by získat dost peněz, aby se dostal do Baracumu, nikoho tam však neznal.
Letošní rok byl dobrý i přes to, že Gaise Macon na jaře odjel do hlavního města a Alterith tak přišel o příjem navíc. Teď za své štěstí zaplatí.
Odhodil pokrývku, obul si boty, zamkl dveře a sešel do jídelny. Zbývajících deset hostů již sedělo u stolu. Když se Alterith posadil, nevšímali si ho. Najedl se mlčky a pošlouchal, o čem mluví ostatní. Většinou se bavili o občanské válce na jihu. Legendární generál kavalerie Luden Macks byl zatčen pro velezradu, ale lidový soud ho osvobodil. Následně byl znovu zatčen na rozkaz krále a souzen tajně. Za měsíc měl být oběšen. Hovořilo se rovněž o nepokojích na severu. Černí Riganti zřejmě zavraždili plukovníka Linaxe a moidart sbíral vojáky, aby proti nim mohl na jaře vytáhnout.
Alterith dojedl a kouskem chleba vytřel zbytek šťávy.
Když vstával od stolu, přistoupila k němu domácí, zakyslá vdova jménem Edla Orcombová. Vždy se chovala zdvořile, i když ne přátelsky. V posledních týdnech ji zdvořilost opouštěla. „Lidi se mě ptají na pokoje, pane Shaddler,“ řekla. „Chcete tu zůstat i příští měsíc?“
„Zítra si promluvíme, madam,“ slíbil jí, dobře si vědom toho, že ostatní hosté poslouchají.
„To jistě. Ach, mimochodem, dneska odpoledne se po vás ptal jakýsi mladý kilt. Přišel si k předním dveřím, jen si to považte. Nechal tu dopis. Je na stolku u dveří.“
Alterith jí poděkoval a zašel do chodby. Dopis byl tam, kde Edla Orcombová říkala. Byl zapečetěný voskem, i když pečeť byla zlomená a dopis si někdo určitě přečetl. Alterith spolkl podráždění, otevřel dopis a spatřil, že je podepsaný černým inkoustem od někoho jménem Maev Ringová. To jméno už kdysi slyšel. Horalka, která měla malou dílnu, kde se vyráběly látky a šily šaty. Jak si vzpomínal, byla to také matka toho neposlušného Kaelina Ringa. Dopis byl krátký a k věci. Zval Alteritha Shaddlera na návštěvu k Maev Ringové příští den dvě hodiny po poledni. Byl v něm i popis cesty. Za normálních okolností by jí byl Alterith poslal odpověď, v níž by pozvání zdvořile odmítl. V přítomnosti žen se necítil dobře. Jenže tentokrát mu pozvání poskytlo příležitost opustit na den hostinec a vyhnout se vyptávání Edly Orcombové a trapnému přiznání, že mu došly peníze.
Spal dost špatně, vítr rachotil oknem a na skle se z vnitřní strany tvořila námraza. Ráno byla obloha zatažená a teplota hluboko pod bodem mrazu. Alterith vstal a oblékl se. Třásl se přitom a ruce měl promodralé zimou. Sešel dolů do jídelny. Podávala se snídaně a v krbu hořel oheň. Alterith si nalil hrnek horkého čaje a posadil se k ohni.
Cesta do domu Maev Ringové mu potrvá skoro hodinu. Než se tam dostane, zuby mu budou cvakat zimou.
Do jídelny přišla Edla Orcombová, prošla kolem stolů a malá očka upírala na Alteritha. Ten zneklidněl. „Dobrý den, pane Shaddler.“

„I vám, paní Orcombová.“
„Budete chtít dneska večeři?“
„Budu, paní Orcombová.“
„Tak to si budeme muset probrat jistý záležitosti, protože já tu nevedu žádnej dobročinnej spolek.“
Normálně byl Alterith Shaddler ve společnosti žen nervózní a měl problémy se soustředit. Teď se v něm ale něco zlomilo. „To máte pravdu, madam,“ řekl. „Vlastně jste vyhlášená svým nedostatkem dobročinnosti stejně jako špínou ve svém zařízení.“
Domácí spadla brada. „Jak se opovažujete?“
Alterith vstal. „Pokračoval bych v tomto rozhovoru, nebýt toho, že je to velice nudné a nepříjemné. Prosím, nechtě mi sbalit. Jakmile se vrátím, opustím toto zamořené místo.“
Prošel kolem ní, vrátil se do svého pokoje, kolem krku si omotal tlustou šálu, oblékl si odrbaný svrchník a odešel z hostince.
Venku byla zima jako v morně a on na zledovatělé ulici několikrát uklouzl.
Šel asi dvacet minut, když se před ním objevila bryčka tažená koníkem. Kočíroval ji Banny Achbain. Zamával na Alteritha a přitáhl opratě. „Poslali mě pro vás, pane,“ hlásil. „Na sedadle jsou pokrývky.“
Alterith vděčně otevřel dvířka a nastoupil. Na hovor mu byla příliš velká zima, a tak si jen ovinul jednu deku kolem ramen a druhou si přehodil přes hubená stehna. Když trochu roztál, zavolal na Bannyho. „Nevíte, proč mě chce paní Ringová vidět?“
„Ne, pane.“
„Jaká vlastně je?“
„Děsivá,“ odpověděl chlapec.
* * *
Čas se Maev Ringové krátil. Po Eldacre si už lidé o horalce a jejím rostoucím bohatství šuškali. Doslechla se to od svých dělnic a dva z jejích nejstarších partnerů, Gillam Pearce a Parsis Feld, ji sami varovali. Nepotrvá dlouho a moidart obrátí svůj krutý pohled jejím směrem. Možná za měsíc, možná za rok. Bylo by o tolik snazší být chudá, říkala si. Jenže všechno, čeho se dotkla, se měnilo v zisk, a když neměla příležitost utrácet za nákladné domy či šperky, prostě dál investovala do velkých i malých podniků.
Včera v noci měla sen. Vezla se na hřbetě obrovského a děsivého medvěda. Každou chvíli ji mohl shodit a sežrat. A tak mu dávala perníčky, aby zůstal spokojený. A on po nich rostl. V poledne byl velký jako dům a drápy měl jako šavle. Nemohla dolů, protože pád by ji zabil, a perníčky jí pomalu docházely.
Shula Achbainová připravovala snídani pro Jaima. Slyšela, jak spolu v kuchyni klábosí. Shula byla normálně plachá a ve společnosti jiných lidí zadrhávala, ale Grymauch si ji získal a ona si ho dobírala, až se rozesmál. Maev byla ráda, když se Jaim smál. Byl to zvuk plný života. Právě se vrátil ze severu a přinesl špatné zprávy. Krunýřský plukovník byl zabit, prý při setkání s rigantským vůdcem Callem Jacem. Jaim jí řekl, že Jace o tom nic neví. Novým plukovníkem se stal kapitán Ranaud, známý svou nenávistí ke kiltům.
Nicméně Kaelin si na Ironlatch vedl dobře. Byl zamilovaný do dívky jménem Chara a půjde-li všechno dobře, chtěli se příští rok o Kaelinových sedmnáctých narozeninách vzít.
Čas letí, pomyslela si Maev a postavila se před zrcadlo na vysoké skříni. Vlasů už měla víc šedivých než zrzavých a kolem očí vrásky. „Stárneš,“ pronesla nahlas.
„Jo, ale stejně jsi pořád ta největší krasavice na celý vysočině,“ poznamenal Jaim Grymauch.
„Neměl by ses k lidem takhle plížit,“ štěkla. „Velký chlap jako ty se nemá co pohybovat tak tiše. Co vůbec chceš?“
Usmál se na ni. „Rád tě vidím, jak se červenáš, Maev,“ řekl.
„Jsi protiva, Grymauchu, a já nevím, proč tě kolem sebe snáším.“
„Je tu pan Bílá paruka. Vypadá jako rampouch.“
„Tak ho běž přivítat a nabídni mu snídani.“
„Přej je zlomenej a zničenej,“ ohlásil jí Grymauch.
„Slyšela jsem. Teď ho běž přivítat.“
Jaim se zasmál a potřásl hlavou, ale poslechl ji, ostatně jako vždy. Maev se posadila do křesla a sbírala myšlenky. Pak zaslechla, jak bývalý učitel vstupuje do kuchyně.
„To je Shula,“ slyšela Jaima. „Nejlepší kuchařka na vysočině a navíc náramná krasavice. Co si dáte? Biftek, vajíčka, ovesnou kaši, chleba a sejra?“
„Jenom trochu vody, děkuji.“
„U oběti, člověče, nemáte na sobě ani unci masa. Musíte něco sníst. Rychlejc to vyžene zimu z těla. Shulo, usmaž pro našeho hosta vajíčka na slanině a ukroj mu chleba.“
„Nechci obtěžovat,“ oponoval Alterith. „Mohl byste laskavě oznámit paní Ringové, že jsem tady?“
„Ona to ví, pane učiteli, a přikázala nám, že vás máme nakrmit. Tak se klidně posaďte.“
„My se známe, pane?“
„Jsem Jaim Grymauch.“
„Aha. Myslím, že už jsem o vás slyšel.“
„To většina lidí. Jsem známej pro svý dobrý skutky. Některý lidi říkají, že až umřu, měli by mě jmenovat mezi svatý.“
„Ano, jistě,“ odpověděl Alterith. Maev se usmála. Slyšela z hlasu varlishského učitele nervozitu.
„Jak máte rád vajíčka, pane?“ optala se Shula.
„Žloutek tvrdý, děkuji, madam,“ řekl jí Alterith.
„Můj synovec Kaelin chtěl, abych vám ho připomněl,“ prohodil Jaim.

„Vážně? Pochybuji, že na mě vzpomíná zrovna s láskou. Často jsem měl důvod ho potrestat. Ale toho posledního případu stále lituji.“
„Pročpak, pane učitel?“
„Diskutoval o národnosti krále Connavara a já ho za to zpráskal. Později jsem však zjistil, že měl naprostou pravdu. Connavar byl nepochybně plnokrevný Rigante.“
„To chce chlapa, aby přiznal, že se zmejlil,“ pravil uznale Jaim a Maev z jeho hlasu slyšela neochotnou úctu. „Až Kaelina příště uvidím, vyřídím mu, co jste říkal. Aha, Banny, pojď dál a najez se.“
Maev zaslechla, jak někdo posunuje židli po podlaze. „Tak co, kluku, kolik je pětadvacetkrát sedmadvacet?“
„Šest set sedmdesát pět,“ odpověděl Banny okamžitě.
„To sis vymyslel,“ smál se Jaim. „Bylo to moc rychlý.“
„Protože to bylo moc snadný, Grymauchu,“ odtušil Banny.
„Nikdo nedokáže počítat tak rychle. Není to tak, pane učitel?“
„Banny má pravdu,“ postavil se za chlapce Alterith. „Má na čísla hlavu.“
Maev slyšela, jak o stůl cinkají talíře. Zatímco jedli, hovor ustal. Hádala, že Jaim do sebe taky hází druhou snídani. Vstala a přiložila na oheň. Rozhovor jí o Alterithu Shaddlerovi prozradil hodně, a to, co slyšela, se jí líbilo. Ten muž byl přístupnější, než čekala, a Bannyho měl očividně rád. Navíc vycítila, že se líbí i Grymauchovi, a přestože mě! hromotluk hodně chyb, charakter posoudit uměl.
Když dosnídali, Jaim se vrátil do pokoje. „Už jsi připravená svýho hosta přijmout?“ zeptal se.
„Ano, přiveď ho.“
Jaim Alteritha Shaddlera uvedl a sám se mlčky vzdálil. Učitel neměl paruku, vlasy měl ostříhané na ježka a na spáncích mu řídly. Byl hubený jako tyčka a šaty měl hodně obnošené.
„Děkuju, že jste tak rychle přišel,“ přivítala ho Maev Ringová. Alterith se uklonil a neříkal nic. „Mám pro vás návrh. Prosím, posaďte se.“ Alterith se usadil v křesle. Byl velice nervózní. „Chci otevřít školu pro mladé horaly,“ oznámila mu Maev Ringová.
„Školu, madam?“
„Ovšem. Mám budovu, která by se na to podle mě hodila, a objednala jsem padesát lavic. Teď potřebuju ještě učitele.“
„Horalská škola? Obávám se, že to úřady nepovolí.“
„Nemůžou tomu zabránit. Král před pěti lety vydal výnos, že mládeži na vysočině se má dostat vzdělání. Doktor Meldane proti takové škole nemůže nic dělat.“
„Já nemyslel jenom na doktora Meldana. Občanské úřady budou mít námitky.“
„Moidart je věrným stoupencem krále a všechny hodiny budou začínat modlitbou za jeho zdraví. Slyšela jsem, že tak jste to dělal ve své třídě.“
„To je pravda, madam. Stejně se ale obávám, že budete mít spoustu obtíží.“
„Pokud se objeví, vyřeším je.“
„Co učebnice a psací pomůcky?“ vyptával se Alterith.
„Člověk, který školu povede, dostane peníze, aby mohl zakoupit nezbytné vybavení.“
„A co se bude učit?“
„Ze začátku? Čtení a psaní, aritmetika a dějepis. Uvidíme, jak to dopadne, a vymyslíme, co dál.“ Rozhostilo se nepříjemné ticho.
Alterith Shaddler civěl do podlahy. Maev ho pozorovala, vycítila jeho neklid. Usoudila, že Alterith Shaddler je od přírody konzervativní. Neměl v sobě žádnou vzpurnost. Ze všeho, co jí o něm Kaelin vyprávěl, bylo zcela jasné, že je nesmírně hrdý na své varlishské dědictví. Pomyšlení, že ho považují za milovníka kiltů, ho nejspíš děsilo. Maev pocítila hněv, ale ovládla se. Možná byla chyba pozvat tohoto vyzáblého Varlishe k sobě domů. „Za prvé, madam, musím nanést otázku platu. Mé zdroje jsou… mé zdroje jsou pryč. Bydlím v podnájmu a nemám na nájem peníze. Ode dneška taky nemám kde bydlet.“
„Nechala jsem nad třídou zařídit dva pokoje, pane Shaddlere. Je tam ložnice a pracovna. Budu vám platit pět chaillingů na měsíc a na rok dostanete tři libry, abyste mohl koupit učebnice a pomůcky, jaké budete považovat za nutné. Kolik dlužíte za nájem?“
„Jeden chailling tři daeny.“
„Dám vám plat za první měsíc předem. Dneska si můžete odnést pět chaillingů, abyste zaplatil své dluhy.“
Alterith Shaddler se zhluboka nadechl a podíval se jí do očí. „Vaši nabídku oceňuji, madam. Ale musím říct, že nesnesu žádné vměšování do toho, jak učím, ani do svých metod. Budu učit historii horalů i Varlishů. Jestli je to pro vás přijatelné, tak tuto práci ochotně – vlastně s radostí – přijímám. Pokud ne, pak musím odmítnout.“
Maev kývla a lehce se usmála. „Vážím si muže, který si i tváří v tvář pohromě stojí za svými zásadami. Povedete školu tak, jak budete považovat za vhodné. Nebudu se do toho plést. Jestli bude mít úspěch, promluvíme si o dalším učiteli, aby vám pomohl. Budete mít taky hospodyni, aby vám poklízela a vařila.“
„V tom případě s radostí přijímám, madam.“
„Dobře. Banny vás zaveze zpátky do podnájmu. Můžete si vyzvednout své věci, a pak vás odveze do vašeho nového domova. Připravte si laskavě seznam věcí, které budete potřebovat, a příští týden to spolu probereme.“
Alterith vstal, ale ještě neodešel.
„Chtěl jste ještě něco, pane Shaddlere?“ otázala se Maev.
„Proč jste mě požádala, abych vzal tohle místo, madam? Po tom, jak jsem zacházel s vaším synovcem, si takovou důvěru stěží zasloužím.“
„Mám pro to mnoho důvodů, pane Shaddlere, ale nejdůležitější je asi ten, že podle mě budete vynikající učitel.“ Podala

mu malý váček. „Tady je váš první měsíční plat. Banny na vás čeká, aby vás odvezl do vašeho podnájmu.“
* * *
Lékárník Rámus se nerad vydával do chudších čtvrtí Eldacre. V horkém létě úzké ulice zapáchaly, protože u zdí se válely hromady odpadků, a všude byli žebráci, lidé s tvrdými pohledy, kteří by člověku pro měděný daen klidně podřízli krk. V zimě to tu páchlo méně, ale zase se tu potulovali hladoví psi a občas napadli i chodce. Rozpadající se domy stály blízko u sebe a lidé žili nacpaní v malých bytečcích, kde se třásli zimou. Eldacreští chudí byli skutečně lotři: zloději, hrdlořezové, žebráci a děvky. Přejatá moudrost zněla, že tito lidé jsou líní, zahálčiví, a tudíž náchylní ke zločinu. Rámus si často říkal, nakolik jsou taková tvrzení pravdivá. Je snad něco překvapivého na tom, že hladovějící ukradne chleba, nebo že muž zatížený neúspěchy zahořkne při pohledu na úspěchy jiných?
Každý týden v Eldacre oběsili nějaké zloděje. A přesto se počet zločinů nijak nezmenšil. Copak mohla lenost přimět člověka riskovat, že skončí na šibenici?
Rámus pobízel koníka zledovatělými ulicemi. Zase začalo sněžit a noc byla studená. Z Hrnčířské ulice se vynořili dva vojáci noční hlídky, zabalení do černých plášťů. Zastavili se a podívali se na stařík na tlustém koníkovi, než pokračovali v cestě. Rámus dojel do poloviny Hrnčířské a zahnul do uličky zvané Botka. Ulice tu nebyly osvětlené, ale za okny byly zapálené svíčky a lampy a vrhaly světlo na zasněženou dlažbu.
Koník se ploužil dál. Rámus našel bránu vedoucí na Ostružiní. Tady na půdě, jež kdysi patřila občině, bylo postaveno asi dvacet hrubých chýší. Původně sloužily sezónním dělníkům, kteří přicházeli v létě a hledali práci. Nyní byly na spadnutí a používaly se pro nemocné a umírající, již neměli vlastní přístřeší ani peníze na podnájem.
Rámus zahlédl hlídače, sedícího před ohřívadlem. Dojel až k němu. „Dobrý večer přeju,“ pozdravil lékárník.
„Vy jste se ztratil, člověče?“ utrousil hlídač.
„Ne. Hledám Maldrakův dům.“
„To jméno neznám.“
„Je to moidartův družiník. Prý se sem před několika dny přestěhoval.“
„Aha, no jo. Smrdí močí a krví. Znám ho. Čtvrtá chalupa napravo.“
Rámus mu poděkoval a jel dál. Přivázal koníka za chýší, za větrem, a vstoupil. Uvnitř byla jediná místnost s úzkou postelí a dvěma rozvrzanými židlemi. Také staré ohřívadlo, ale nebylo v něm uhlí a nikde nebyla jediná svíčka. Ve slabém světle měsíce pronikajícím dveřmi Rámus uviděl starého Maldraka, ležícího na posteli. Zdálo se, že spí.
Rámus se vrátil k hlídači. „Potřebuju lucernu a také nějaké uhlí a třísky na podpal,“ sdělil mu.
„To by na něj bylo plejtvání, člověče. Umírá. Od chvíle, co sem přišel, chčije krev.“ Ani se nenamáhal vstát.
„Jen mi řekněte, kde najdu, co hledám,“ požádal Rámus.
„Bude vás to něco stát. Uhlí není zrovna nejlevnější.“
„Já jsem slyšel, že ti chudáci tady mají zajištěno jídlo, uhlí a svíčky, dokud nezemřou,“ poznamenal Rámus klidně. „Ale jestli mi donesete, co potřebuju, zaplatím vám dva daeny.“
„Tři daeny by mne možná přesvědčily, abych odešel od ohně,“ usoudil hlídač.
„Tak tedy tři daeny,“ souhlasil Rámus. „Ale ta lucerna bude naplněná, prosim.“
Během hodiny v Maldrakově chýši příjemně žhnulo uhlí v ohřívadle a lékárník si ve světle lucerny stařík prohlížel. Kůži měl na dotek suchou a horkou a těsně nad slabinami měl velkou bouli. Tenké prostěradlo pod ním bylo umazané od krve a moči. Maldrak občas nabyl vědomí a zase ho ztrácel.
„Za pár dní budu v pořádku,“ řekl, když otevřel oči a uviděl Rámuse. „Jenom si musím trochu odpočinout, to je všechno.“
„Ztrácíte krev, příteli.“
„Ne, to není krev,“ bránil se Maldrak. „Jím řepu. Je to jenom z té řepy, víte?“
Rámus mlčel. Strach v hlase druhého muže ho přiměl se zamyslet. Přinesl si s sebou několik lahviček léků na snížení horečky a jeden, který by pomohl otupit bolest. Ale staříkovi prospěje jen ta poslední medicína. Rámus se rozhlédl po zchátralé místnosti. Maldrak sloužil moidartově rodině přes padesát roků a tohle byla jeho odměna: nechali ho zemřít v zimě v holé chatrči. „Můžu vám nabídnout něco k jídlu nebo k pití, lékárníku?“ zeptal se Maldrak.
„Ne, děkuji,“ odmítl Rámus, neboť věděl, že tu nic není, ani džbán s vodou, dokonce ani okoralý chleba.
„Jsem rád, že jste zaskočil. Moje žena je dneska pryč, jinak by vám uvařila.“
Jeho žena byla už dvacet let mrtvá.
„Co dělá kobylka?“
„Má se dobře.“
„Je moc hezká. Dám vám pro ni pár jablek.“
„Jak se cítíte, Maldraku? Bolí vás něco?“
„Jenom trochu. Zřejmě jsem si natáhl sval. Ale brzo se to spraví.“ Stařík si zase zdříml. Když se probudil, chvíli mluvil a pak se zeptal: „Vy jste kněz?“
„Ne, jsem Rámus.“
„Aha, no jistě. Je to ode mě hloupé. Nikdy nezestárněte, Ramusi.“ Rozhlédl se kolem sebe. „Proč jsem tady? Nevidím tu žádné své věci. Chtěl bych tu mít kněze. Potřebuju s ním mluvit. Dát věci do pořádku. Poněvadž to nebyla moje vina a já nemohl nic dělat. Než jsem se tam dostal, už bylo po všem, víte. Ale bylo to nepříjemné.“
„Co je nepříjemné, příteli?“
„Radši to neříkat. Radši ne. Jak se má kobylka?“
„Má se dobře. Odpočiňte si trochu. Naberte síly.“
„V sadu si natrhejte jablka. Dám vám na ně pytlík.“
Rámuse se zmocnil smutek. Teprve včera se doslechl, že Maldraka přesunuli na Ostružiní. Jeden mladý družiník se u

lékárníka zastavil, aby vyzvedl masti, které moidart potřeboval. Rámus se ho zeptal na Maldraka. „Ten je pryč, pane. Začal se chovat divně, víte. A hrozně páchl. Ostružiní je pro něj nejlepší místo. Tam dostane jídlo, léky a tak.“
Žádné jídlo tu nebylo. Tohle bylo místo pro vyvržence, aby mohli umřít někde, kde by na ně nikdo neviděl a nemusel na ně myslet. Rámus se málokdy zlobil a i teď se u něj hněv mísil se smutkem a zklamáním. „Vy jste kněz?“ zeptal se Maldrak. „Potřebuju kněze.“
„Ano, jsem kněz,“ řekl mu Rámus smutně.
„Mám hříchy, víte. Nebyl jsem dobrý člověk. Ale chci zase vidět svou ženu, víte. Nechci, aby se přede mnou brána zavřela.“
„Nezavře se,“ sliboval Rámus.
„Nemohl jsem nic dělat. Když ji zabil, byl jsem dole. Neměl jsem tam být, víte. Všem nám řekl, že si máme vzít na noc volno a jít do města. Ale já nešel. Pršelo a já měl obuté staré boty a ty byly děravé. Tak jsem se vrátil, abych se přezul. Tehdy jsem uslyšel, jak křičí.“
„Kdo křičel?“
„Jeho žena, Rayena. Milé děvče. Byla jen pár dní po porodu, ještě se úplně nevzpamatovala. Myslel jsem, že má jenom – víte – bolesti. Byl jsem dole a viděl jsem ho na horní podestě. Vyšel z ložnice a měl na sobě krev. Neviděl mě. Potom jsem viděl, že má něco vraženého do břicha. Vytáhl to a odhodil. Byly to nůžky. Zjevně ho bodla, když ji škrtil. Schoval jsem se. Nechtěl jsem, aby mě viděl. Celý roky jsem si říkal, jestli bych ji býval zachránil, kdybych běžel nahoru, když poprvé vykřikla. A později jsem si říkal, že jsem měl zajít za kapitánem a povědět mu, co jsem viděl. Ale neudělal jsem to. Je to hřích?“
„Vy jste neohlásil zločin?“
„Bál jsem se. Nechtěl byste něco k pití, pane? Trochu vína nebo tak?“
„Ne, nic nechci. Kdo je ten vrah?“
„Moidart. Většina sluhů věděla, že se Rayena schází s tím horalským mládencem, Lanovarem Ringem. Moidart to zjistil. Nevím, kdo mu to řekl. Lanovara chytil a zabil. Pak počkal, než jeho žena porodí, a zabil ji taky. Když jsem se dostal z domu, utíkal jsem až do města. Bylo mi jedno, že mám mokro v botách. Sedl jsem si do hospody a nikomu nic neřekl. Když jsem odcházel, hodně krvácel, tak jsem si myslel, že až se vrátím, bude nejspíš mrtvý. Jenže on neumřel. Pak se roznesla zpráva, že do domu přišli vrahové, zabili jeho ženu a pána pobodali. Ani tehdy jsem nic neřekl. A pak, když bylo malému Gaisemu pár týdnů a jeho oči začaly měnit barvu, jsem si myslel, že ho pán zabije taky.“
Rámus byl zmaten. Všechny děti se rodí s modrýma očima a skutečná barva se objeví později. Proč by ale zvláštní zelené a zlaté oči měly Gaiseho Macona ohrozit? Moidartova bába měla na portrétu právě takové oči.
„Znal jste Lanovara Ringa?“ zeptal se ho Maldrak.
„Jednou nebo dvakrát jsem se s ním setkal. Byl dost pohledný.“
„A oči měl zelené a zlaté.“
„Aha, ano, pane. Jako Gaise. Moidart ho však nezabil. Ale ani ho nemiloval.“
Jak obtížná situace, pomyslel si Rámus. Tolik nenáviděl, že zabil svou ženu, a potom nevěděl, jestli nevychovává syna svého nepřítele. Zdědil Gaise vzhled po prababě, nebo po horalovi, který moidartovi nasadil parohy? To už moidart nikdy nezjistí.
„A pak přišel ten požár,“ pokračoval Maldrak. „Bylo to jen pár měsíců nato. Bylo to strašné. Moidart se z toho dostal, ale slyšeli jsme, jak křičí lidi, kteří uvízli v domě.“
„Moidart byl vážně popálený,“ podotkl Rámus. „Ještě teď trpí.“
„Ne, on vyběhl ven bez zranění,“ vysvětloval Maldrak. „Volal: ‚Kde je můj syn?‘ Ale nikdo mu neodpověděl. A on hrozně vykřikl a vběhl zpět do té hrůzy. Nic takového jsem ještě neviděl. Mysleli jsme si, že je po něm. Po chvíli se objevil v horním okně. Plášť a košile mu hořely a nesl malého Gaiseho zabaleného do pokrývky. Ta začala taky doutnat. Moidart vykopl okno a skočil. Když dopadl, překulil se, aby chlapečka ochránil. Běželi jsme k němu a utloukli plameny. Gaise měl malou spáleninu na obličeji, ale jinak byl v pořádku. Moidart byl vážně popálený a měl zlomený kotník. Potom už jsem věděl, že Gaiseho nezabije. Ne, když všechno riskoval, aby ho zachránil.“
Stařík zase usnul. Když se po chvíli probudil, zamrkal a zatvářil se popleteně. „Co se stalo s tím knězem, lékárníku? Už odešel?“
„Ano.“
„Zatratil mě?“
„Ne, příteli. Požehnal vám.“ Maldrak sebou trhl a zasténal. „Hodně to bolí,“ postěžoval si. Rámus otevřel lahvičku a pomohl mu se napít. „Fuj, to je ale hořké,“ zamumlal Maldrak.
„Uleví to od bolesti.“
„Umírám, Ramusi?“
„Ano.“
„Ach ne. Nechci umřít.“
„Ještě se napijte. Dopijte to celé.“
Maldrak poslechl a svezl se na postel. Po nějaké době se ozval: „Už je to lepší. Myslím, že se trochu prospím. Až si odpočinu, budu zase v pořádku. Děkuju za všechno, co jste pro mě udělal. Říkal jste, že mi požehnal?“
„Ano.“
„Nechci, aby byla brána zavřená, až se tam dostanu.“
„Odpočívejte, Maldraku. Spěte.“
Stařík zavřel oči. Rámus čekal u lůžka. Lék byl dost silný a Maldrak brzy usnul hlubokým spánkem. Rámus už takovou rakovinu viděl dřív. Smrt vždy přicházela v bolestech. Maldrak trpět nebude. Pár kapek léku zaháněl bolest. Trochu

víc, a přišel spánek. Celá lahvička však zpomalila a nakonec zastavila srdce.
Rámus vzal Maldraka za zápěstí a nahmatal tep. Ten byl nitkovitý a po chvíli se ztratil docela.
„Doufám, že na vás čeká vaše žena," řekl.
Sfoukl lucernu a vyšel z chýše.
* * *
Od toho útoku před osmi měsíci byl Call Jace jako vyměněný. Levá paže ho neustále pobolívala, a když se ochladilo nebo se schylovalo k dešti, dloubalo ho v rameni. Jeho mužům změna vůdcovy nálady neušla. Call Jace se jen málokdy účastnil žertování a pošťuchování Rigantů, držel se v domě nebo se sám toulal kolem jezera Ptačího žalu. Většinu jeho povinností vykonával Bael, i když Call sám dvakrát měsíčně vedl schůze svých klanových kapitánů.
Zima byla zvlášť tuhá, a to znamenalo, že jim Ranaud a krunýři nedělali větší potíže, přesto nikdo nepochyboval, že na jaře začnou nanovo. Po Černé Hoře se roznesla zpráva, že Call Jace je zodpovědný, buď osobně, nebo k tomu vydal rozkaz, za vraždu plukovníka Linaxe. Chřadnoucí důstojník prý jel na schůzku s Jacem, aby probral různé aspekty nepsané smlouvy mezi Riganty a Varlishi. Jednoho časného podzimního rána vyjel ve společnosti kapitána Ranauda. V noci se Ranaud vrátil a vykládal o zradě. Údajně dojeli na místo setkání a zjistili, že na ně v záloze číhá skupina horalů. Plukovníka Linaxe, podle Ranauda, střelili do hlavy. Ranaud sám unikl jenom díky tomu, že tasil šavli a vrhl se na útočníky. Pouze zásah Pramene ho zachránil.
Tato zvěst lidi rozdělila. Horalé nevěřili, že by Jace zabil člověka, kterého si pozval na schůzku. Varlishové cítili, že jejich nedůvěra a nenávist ke všem horalům je oprávněná.
Jace sám byl vzteky bez sebe. Zpočátku se domníval, že by za to mohla být zodpovědná skupina odpadlých horalů, a vyslal na místo stopaře. Ti však žádné stopy nenašli. Místo, kde byl Linax zavražděn, rozdupali vojáci, kteří jeli vyzvednout tělo. Ale výš v kopcích, kam mohli vrahové uprchnout, nebylo po větší skupině poutníků ani památky.
„Museli to být duchové," hlásil Rayster po návratu. „Nikde není jediná stopa. Ani jediný otisk boty. Vůbec žádný známky po nedávno zapáleným ohni, ani zahozený kosti od jídla."
„Někde musejí být!" štěkl Jace. „Ozbrojená skupina prostě nemohla jen tak zabít krunýře a pak zmizet."
„To je pravda," souhlasil Rayster.
„Tak jak tu vraždu vysvětlíš?"
Rayster pokrčil rameny. „Můžeme zavrhnout tvrzení, že plukovníka zabila skupina nájezdníků. Žádní nájezdníci tam nebyli. Jakkoliv to zní nepravděpodobně, jediná osoba, která ho mohla zabít, je Ranaud sám."
„To je směšný."
„Víme, že s tebou žádnou schůzku domluvenou neměl. Naši lidé v Černé Hoře tvrdí, že ji domlouval Ranaud osobně. Ví se o něm, že nenávidí horaly. Linax ne. Po plukovníkově smrti získal velení Ranaud a má volnou ruku, aby to s tebou vyřídil."
Call zaklel. „Hrome, jak mě to žere, že si lidi myslí, že jsem tak pitomý, abych zařídil schůzku a pak zabil krunýře. To je šílený. Kdybych chtěl Linaxe zabít, tak bych to zařídil aspoň trochu rafinovaně."
Když krutá zima konečně ustoupila jasnějším, teplejším jarním dnům, donesla se ke Callovi další zvěst. Pluk královské armády a prapor dělostřelectva prý jsou připravené k pochodu na Černou Horu. Pět tisíc mužů a padesát děl se do měsíce vydají na sever.
Ranaud také znovu zavedl zákon zakazující horalům nosit zbraně. Každý horal, u něhož bude nalezen meč, pistole nebo mušketa, bude bez soudu popraven.
A mělo být hůř. Jednoho mladého horala zatkli za to, že na sobě měl plášť Černých Rigantů. Postavili ho před soud za zradu a na náměstí mu usekli hlavu. Call Jace vyslal dva oddíly s úkolem zavraždit plukovníka Ranauda. Naneštěstí byl ten chlap mazaný jako liška a málokdy vyjížděl bez doprovodu nejméně padesáti mužů. Jeden oddíl padl do léčky. Mužům se podařilo uniknout, ale ztratili tři bojovníky a zabili pět krunýřů.
Call Jace několik měsíců chodil nejméně jednou týdně k jezeru Ptačího žalu, aby se poradil s Bábou. Ta byla celou zimu pryč, ale první jarní týden uviděl její člun v zátoce. Seděl na Svatém palouku, dokud za ním nepřišla. Ruka ho bolela jako ďas a náladu měl pod psa. „Kam chodíš, ženo?" zeptal se jí. „Proč se svým lidem trávíš tak málo času?"
„Trávím skoro všechen svůj čas se svým lidem, Calle Jace. Co ode mě chceš?"
Jako vždy mluvila chladně a chovala se odtažitě. „Nemáš mě ráda, Bábo. Vím to, ale nikdy jsem se nezeptal proč. Teď se ptám."
Bělovlasá žena zprvu mlčela a pozorně si ho prohlížela. Když konečně promluvila, z hlasují zaznívalsmutek. „Nejde o to, že tě nemám ráda, Calle Jace. Varlishové jsou velmi chladná rasa a – stejně jako další jim podobní — vysávají ze země magii. Neuvědomují si, že nakonec je magie to jediné, co máme. Bez ní svět zahyne. Proč ti připadám chladná? Ty v sobě možná máš rigantskou krev, jenže duši máš varlishskou. Ničím nepřispíváš ke kouzlu země. Plánuješ, intrikuješ a vraždíš. A každý den zmizí zase trocha magie."
„Vždy jsem si cenil upřímný řeči," prohodil trpce. „Některých svých činů nepřestávám litovat. Jednoho dne se za ně budu zodpovídat Prameni. O tom nepochybuju. Ale zanechám Riganty silnější, než jsem je našel. Nebo mi chceš odepřít i tohle?"
„Neodepírám ti to, čeho jsi dosáhl, Calle Jace. Za některé skutky tě obdivuju. Nezeptal ses mě na obdiv."
„Aha, no, to, co se ti líbí a co ne, teď není důležité. Řekni mi, proč by tenhle Ranaud zabíjel vlastního plukovníka."
„Touží po slávě, horale. Chce být slavný. Myslí si, že už mu nezůstaly žádné příležitosti k bitvě – kromě jedné. Pokud porazí Riganty, dostane se mu poct. Jeho jméno se zapíše do historie Varlishů. Jako všichni marniví, i on je velký hlupák. Kdyby ještě chvilku počkal, měl by před sebou všechny bitvy, o jakých se mu jen snilo. Mezi Varlishe přichází občanská válka. Ta zemi zalije krví."
„Mně na válkách mezi Varlishi nezáleží," podotkl Call. „Já toužím jedině po tom, abych mohl zachránit svůj lid."

„To tě ctí, Calle Jace.“
„A jak s ním mám bojovat?“
„Nepotřebuješ mé rady, abys dokázal naplánovat válku,“ sdělila mu. „To, co přichází, z duše nenávidím. Musíš vydržet do konce zimy. Pak bude moidart potřebovat všechny své vojáky, protože klany na jihu znovu objeví svou pýchu a mužství.“
Call se posměšně zasmál. „Z těch štěňat už nic vlky znova neudělá. Myslíš, že já jsem jako Varlishové? Celý jih je nakažený varlishským uvažováním.“
„Ano, to je. Plamen v jejich srdcích vyhasl. Ale jsou jako suchá tráva, Calle Jacc. Jediná jiskřička je zapálí, jediná skvělá jiskra, jediná chvíle skutečné rigantské velikosti. Zlomí mi srdce, až to uvidím, a zároveň mě to těší, protože znovu začne proudit magie, nesená na křídlech větru. Bude proudit zemí a nakrmí vyprahlé duše všech horalů. I tvoji.“
„O čem to mluvíš?“
„Zjistíš to, až ta chvíle nadejde. Doslechneš se o tom. Dokonce zapláčeš, Calle Jace.“
„Neprolil jsem jedinou slzu od chvíle, co jsem byl ještě zelený mladík a umřel mi otec.“
„Já vím. Příliš velká část tvého rigantského dědictví je uzamčena hluboko uvnitř. Ale až ten den přijde, vzpomeň si na má slova. Teď se běž připravit na svou válku, Calle Jace. Své kapitány vol moudře.“
Když roztál sníh, nařídil Call Baelovi a Raysterovi, aby zdvojnásobili výcvik klanových válečníků.
„Mužem tuhle válku vyhrát?“ zeptal se ho Bael.
„Jedno po druhém, chlapče. Budeme muset ukrýt zásoby dál v horách pro případ, že by prorazili brány a dostali se do údolí. Potraviny, sůl, střelný prach a kule. Taky musíme vybudovat druhou linii obrany. Začneme v Západních kopcích. Vybudujeme bránu přes průsmyk a pak dvě děla přesuneme tam.“
„Jestli nás zatlačí do Západních kopců, tak už nebudem mít kam utýct, otče,“ upozornil Bael. „Za zády budeme mít jen moře.“
„Já vím. Svolej na zítra poradu. Je čas určit velitele a naplánovat tažení.“

15

POPRAVA KILLONA USTALA HORALY V ČERNÉ Hoře ohromila. Mladík se dvořil jednomu děvčeti z města a jednou ráno ji šel navštívit. Zákon ohledně nošení rigantských barev nikdo neprosazoval už přes deset let a Killon měl starý plášť, protože byla velká zima. Zpráva o jeho zatčení dorazila na Ironlatch dva dny poté. Jeho bratři Finbarr a Jabe šli do města připravení zaplatit, co bude soud požadovat. Vrátili se s bezhlavým tělem.
Druhý den ráno opustili oba bratři statek a zamířili na západ, aby se připojili ke Callovi Jacemu.
Kaelin, Senlic Carpenter a Bally Koin, kterých bez obou mládenců bylo na práci málo, se lopotili na horních pastvinách a sháněli dobytek do údolí. Ze šesti set kusů na začátku zimy jich přes šedesát zahynulo v prudkých vánicích a návějích, neboje roztrhali hladoví vlci. Byla to tvrdá, úmorná dřina a Kaelin by byl moc rád měl trochu času, aby mohl zajet do Černé Hory a najmout další honáky.
Za minulý rok se hodně změnil. Z práce na statku zesílil, ramena měl široká a paže samý sval a vyrostl skoro o dva palce.
Ranauda od jejich prvního setkání viděl jen jednou. Plukovník před pěti měsíci na začátku zimy přijel na statek. Dorazil ve společnosti třiceti vojáků. Kaelin ho přivítal s předstíraným přátelstvím a pozval ho do domu. Ranaud byl napjatý a nervózní. „Byl jste ještě na rigantském území?“ zeptal se.
Kaelin se s Callem Jacem dohodl, co má důstojníkovi povídat. „Ano, pane.“
„Všiml jste si jejích výzbroje?“
„Mají sedm děl a každý horal má mušketu.“ Ranaud se uvolnil, posadil se k ohni a natáhl ruce k plamenům.
„Sedm, říkáte? Dobrá. Jak jsou rozmístěná?“
„Mají je postavená ve dvou průsmycích vedoucích do údolí: tři v prvním, čtyři ve druhém.“
„Výtečně, pane Ringu.“
„Donesu vám víno, plukovníku,“ řekl Kaelin a zašel do kuchyně. Call Jace měl pravdu. Ranauda to nepřekvapilo. Už znal počet děl i jejich rozmístění.
Kaelin podal plukovníkovi velký pohár svařeného vína. Ranaud se napil. „Slyšel jsem, že je na místě blahopřání. Máte se ženit.“
„Ano, pane. Jenže naneštěstí musím ještě jeden rok počkat.“
„Vážně? A proč?“
„Na radu rigantské vědmy,“ vysvětloval Kaelin. „Každý den mi teď připadá jako měsíc. Mám pocit, že než projdu kolem stromu, budu mít bílý vlasy.“
Ranaud se zasmál. „Z abstinence je srdce ještě zamilovanější, říkávala moje matka. Kdo je ta šťastná?“
„Chara Jaceová.“
„Náčelníkova dcera? Tedy, ale že se díváte hodně vysoko, pane Ringu. Prý je docela hezká.“
„To je. Rád bych vám taky poblahopřál, plukovníku. To povýšení jste si plně zasloužil.“
„Linax byl svým způsobem dobrý chlap, ale nevěděl, jak jednat s rebely. Ještě pořád Calla Jaceho nenávidíte?“
„Cítím k němu pořád totéž,“ prohlásil Kaelin.
„Dobrá. Tak si promluvme o jejich obraně.“
Plukovník se zdržel skoro hodinu. Kaelin na všechny otázky poctivě odpovídal a Ranaud, když odjížděl, měl výrazně lepší náladu. Po jeho odjezdu zůstal Kaelin sedět v síni. Ranaud měl očividně další zdroje informací. Call Jace přišel o několik zvědů a myslel si, že je odvedli do věže, v mučírně vyslechli a těl se potají zbavili. Byla to dobrá teorie. Ale byla tu i jiná. Co když byl zrádce mezi Riganty? Call se tomu vysmál. „Není tu jediný muž – nebo žena – který by mě zradil,“

tvrdil.
Po vraždě Killona Ustala se Riganti stáhli na své území. To znamenalo, že Kaelin Charu neviděl celé týdny. Pracoval patnáct hodin denně a na výlety na západ neměl čas. Navíc Call Jace do údolí nikoho nepouštěl. Krunýřských patrol bylo téměř třikrát víc a Kaelin stále vídal vojáky, kteří ve skupinách po padesáti projížděli horami.
Město Černá Hora se krunýři jen hemžilo a na mnoha polích okolo stály stany a byli tu uvázaní koně.
Jednou ráno koncem jara přijel na Ironlatch plukovník Ranaud v čele stovky vojáků a dvou desítek vozů. Kaelin mu vyšel vstříc. Plukovník sesedl a kývl na vozy, ať jedou dál.
„Co se děje, pane?“ chtěl vědět Kaelin.
„Toto je nejzápadnější statek, pane Ringu. Je odsud skvělý výhled na údolí. Jestli Call Jace vytáhne se svými Riganty, odsud je uvidíme nejdřív. Zabírám budovy statku. Moji muži vybudují obranu a postaví strážní věž. Práci na statku narušíme co nejméně a za každý kus, který bude třeba porazit pro vojáky, zaplatíme.“
„Vy myslíte, že Call Jace proti vám vytáhne?“
„To si myslím, pane Ringu.“
„Proč by dělal něco tak hloupýho?“
Ranaud se usmál a pokrčil rameny. „No proč asi?“ opáčil.
Vojáci pracovali několik dni, přes novou západní zeď vykopali příkop a přitáhli pět děl, aby kryla přístupy od západu. Zbudovali dvě strážní věže, jednu nad dojírnou a druhou na kopečku severně od domu. Kaelin to sledoval s rostoucími obavami. Ranaud měl pravdu. Ironlatch stál na strategickém místě. Každý útočník musel překonat tři sta yardů otevřeného prostoru, kde nebyl jediný úkryt.
Stovka vojáků si postavila stany padesát kroků východně od hospodářských budov. Kaelin čtyřem důstojníkům nabídl pokoje v domě, což oni s povděkem přijali, protože noci byly stále studené a přeháňky na denním pořádku.
Senlic Carpenter se vojákům vyhýbal, jak jenom to šlo, a Bally Koin začal spát v jedné z chýší nad pastvinami. Právě odsud jednou ráno viděl zástup vojáků, přijíždějící od západu a mířící po silnici do Černé Hory. Pověděl Senlikovi, co viděl, a stařík zašel za Kaelinem.
„Měli dva zajatce,“ vykládal Senlic. „Ballyho oči už nejsou, co bývaly, a nepoznal je. Poznal však jejich klanový barvy.“
„To museli být dva z Callových zvědů,“ usoudil Kaelin. „Je mi jich líto.“
Na druhý den Kaelin zahlédl vysokého muže s holí, ženoucího stádečko krav ke statku. Měl na sobě kožené kamaše a obnošenou koženou kazajku. Několik vojáků přihlíželo a z domu vyšel poručík Langhorne a postavil se vedle Kaelina.
„Jeden z vašich?“ zeptal se.
„Ne,“ odpověděl Kaelin a vyšel muži vstříc. „Dobrý ráno přeju.“
„Vám taky, pane,“ pozdravil Rayster. „Tyhle krávy jsem našel v mlází na severu. Měly na sobě vaši značku, tak mě napadlo, že když vám je sem přiženu, dostanu něco k zakousnutí.“
„To přinejmenším. Hledáte práci?“
„V Černý Hoře se povídá, že máte podstav. Tak na měsíc bych tu práci vzal.“
Došel k nim poručík Langhorne. Byl hodně vysoký, s pečlivě zastřiženou bradkou a silným jižním přízvukem. „Odkud jste přišel?“ zeptal se.
„Ze severu, pane. Jsem Pannone ze Styrline. Je tam hroznej nedostatek jídla i práce, pane. Napadlo mě, že zkusím štěstí na teplejším jihu.“
Důstojník se podivil: „Tohle je podle vás teplejší?“
„To je, pane. Nahoře na severu musíte chčít pěkně rychle, páč to zamrzne ve chvíli, kdy to ze sebe vypustíte, a když si chlap nedává bacha, skončí s tři stopy dlouhým rampouchem na svý chloubě.“
Langhorne se zasmál a odešel.
Rayster popošel blíž ke Kaelinovi. „Včera vojáci chytili Charu.“
Kaelin stál jako opařený. „Charu? Jak?“
„Z nějakýho důvodu opustila z údolí. Byla s Wullisem Swainhamem. Jeden z našich zvědů je zahlíd, jak jdou do lesa. Šel za nima. Byli tam schovaný vojáci a chytli Wullise i Charu. Call je naprosto bez sebe. Mluví o tom, že svolá klan a zničí Černou Horu.“ Rayster se odmlčel. „Jsi v pořádku, člověče? Zbledl jsi jako duch.“
Kaelin se snažil ovládnout, jak se ho zmocnila panika.
Nemohl si pomoci, pořád si představoval Charu v kobce pod tvrzí, jak čelí rozžhaveným železům, palečnicím a dalším mučícím nástrojům, o nichž jako kluk slýchal. Zhluboka se nadechl a snažil se přemýšlet. „Call vylízt nesmí,“ řekl nakonec. „To právě chtějí. Museli to naplánovat.“
„Nedovolí jim, aby Chaře ublížili, Kaeline. Já ho znám.“
„Musím si to promyslet,“ prohlásil Kaelin. „Běž najít Senlika a dej si to jídlo, co jsi chtěl. Promluvíme si potom.“
Rayster kývl a odešel.
Kaelin se zadíval na hory v dálce.
Jestli Call Jace vyvede Riganty, zmasakrují je. A i kdyby se nějakým zázrakem dostali do Černé Hory, tvrz by dobýt nedokázali. Mušketýři u střílen by je rozstříleli na kusy.
Panika ho málem přemáhala.
* * *
Den, kdy zabil Bindoa a Lusse Campiona, byl v životě mladého Riganta zlomovým. Navždy ho to změnilo. Varlishové zavraždili Charu Wardovou a on ji nedokázal zachránit. Teď stejná krutost, podle Kaelina typická pro varlishskou rasu, ohrožovala jinou Charu.
Charu Wardovou měl rád, Charu Jaceovou ale miloval. Věděl, že je doplněním jeho duše, jediná žena, kterou bude milovat po zbytek života.

Svářely se v něm protichůdné pocity. Měl chuť popadnout pistole, vjet do Černé Hory a odprásknout Ranauda jako prašivého psa. Chtěl se připojit ke Callovi Jacemu a dát se do rigantského vojska, které by tvrz rozebralo kámen po kameni a zabilo každého krunýře v dosahu. Nic z toho by ale Charu nezachránilo.
Kolem Černé Hory nyní tábořilo pět tisíc krunýřů, jenom čekajících na příležitost vyhladit Riganty z povrchu zemského.
Kaelin vyšel na pastvinu kolem dobytka, jejž Rayster přihnal. K zabití Bindoa a Campiona ho dohnal hněv a touha se pomstít. Hněv a ztráta sebeovládání způsobily, že praštil Calla Jaceho a střelil Baela. Tohle však nebyla chvíle na záchvat neovládané zuřivosti.
Charu Jaceovou spolu s Wullisem Swainhamem určitě odvedli do věže a tam je uvěznili. Kaelin si představil budovu a přístupové cesty k ní. Na hradbách přecházely hlídky a další vojáci byli ve strážnici za bránou. Pak přišlo otevřené nádvoří a samotná tvrz. Kaelin si vzpomněl na velkou jídelnu na prvním poschodí. Za stolem úředníka bylo další schodiště vedoucí někam dolů. Hádal, že ústí v žaláři pod věží. Kolik stráží bude tam? Dvě? Deset? Jak to mohl vědět?
Znovu v něm vzplál hněv, ale rázně ho udusil.
A zmocnilo se ho zoufalství. Každé vojsko by mělo potíže tvrz dobýt. Co zmůže jeden ani ne sedmnáctiletý Rigante?
Vzpomněl si na Grymaucha, ale moc mu to nepomohlo. Grymauch by prostě popadl svůj obouruční meč, směle by vkráčel do pevnosti a pokusil by se probít do vězení. Ne, Grymauch mu nepomůže. Tetička Maev by mu dala lepší radu. Měla skoro zázračnou schopnost odhalit nedůležité věci a promyslet problém, až řešení zazářilo jako drahokam.
Co by řekla teď?
Kaelin problém zvážil. Řekla by, že dobýt tvrz není důležité. Cílem je osvobodit Charu Jaceovou. Jak by tedy mohl jeden muž porazit pět tisíc krunýřů? Kaelin skoro slyšel její odpověď: „Charu nebude hlídat pět tisíc krunýřů. Na hradbách budou hlídky a ve strážnici další vojáci. Jakmile se dostaneš dovnitř, bude před žalářem strážný nebo strážní.“
Kdyby bylo možné rychle a potichu vyřídit vojáky ve strážnici, strážní na hradbách by do rovnice nezasáhli. Pokračovali by v hlídkování, aniž by tušili, co se děje dole. Ale uviděli by vetřelce mířícího k věži.
To by se dalo překonat.
Kaelin pokračoval v plánování a promýšlel všechny možné komplikace.
Nakonec vyhledal Raystera a zašel s ním na louku za dojírnou.
„Člověče, to je šílený,“ vyhrkl Rayster, když mu Kaelin předložil svůj plán. „Napadá mě spousta věcí, co by se mohla zvrtnout.“
„Tak to zkusím sám.“
„Neřekl jsem, že s tebou nepůjdu,“ štěkl Rayster. „Ale že budem potřebovat ohromný štěstí.“
„Vytvoříme si vlastní štěstí. Ať Senlic zapřáhne do vozu. Za hodinu odjíždíme.“
Kaelin se vrátil do domu. U stolu seděli dva důstojníci a měli vypitu větší část džbánu vína, které jim Kaelin dodal.
„Jste skvělý hostitel, pane Ringu,“ poznamenal poručík Langhorne. Druhý muž zvedl na pozdrav skleničku a opile se usmál.
„Jsem rád, že můžu poctít muže, kteří nám tak udatně slouží,“ pochleboval jim Kaelin. „Odpoledne jedu do Černé Hory. Můžu vám něco přivízt?“
„Ženskou s velkejma kozama,“ přál si opilý důstojník.
Poručík Langhorne zavrtěl hlavou. „Máme všechno, co potřebujeme, pane Ringu.“
Kaelin kolem nich prošel a zamířil nahoru. Ve svém pokoji nabil emburleyovky a strčil si je za pás. Do hlubokých kapes černého svrchníku si dal roh s prachem, tucet kulek a balíček upcávek a kabát si oblékl. Ze šuplíku ve skříňce pod oknem vytáhl váček s penězi a přidal k němu malý poklad deseti zlatých mincí, jež ukrýval za panelem na stěně za postelí. Nakonec si vzal dva nože s dřevěnými střenkami a čtyřpalcovými čepelemi a zastrčil je do vnitřní kapsy kabátu.
Rozhlédl se po místnosti. Nebylo příliš pravděpodobné, že se sem ještě někdy vrátí.
Ponuře se usmál. Nebylo pravděpodobné, že se vrátí kamkoliv.
Zapnul si kabát a sešel dolů. Druhý důstojník spal s hlavou položenou na stole. Poručík Langhorne rozdmýchával oheň. Když se Kaelin znovu objevil, vzhlédl.
„Heslo na dnešní týden je Valhael, pane Ringu,“ sdělil mu. „Pokud by vás zastavili, řekněte mé jméno a heslo. Měli by vás bez problémů pustit.“
„Děkuju vám, poručíku. Napadlo mě, že půjdu pozdravit plukovníka Ranauda. Určitě vám nemám v kasárnách něco vyzvednout?“
„Ne, aleje od vás laskavé, že jste se nabídl. Myslel jsem, že zásoby jste už dovezl.“
„Střechou zatejká a voda nám zničila sůl,“ pospíšil si Kaelin s odpovědí.
Vyšel ven. Senlic stál s Raysterem vedle vozu. Kaelin napřáhl ke staříkovi ruku.
„Dávej na sebe pozor, chlapče,“ nabádal ho Senlic.
„Ty na sebe taky,“ opáčil Kaelin a vyškrábal se na kozlík. „Dohlídni na statek.“ Rayster taky vylezl na vůz a posadil se vedle Kaelina. Právě když se Kaelin chopil opratí, Senlic strčil ruku do kapsy a vyndal malý amulet, jejž Kaelinovi podal. Byla na něm medvědí hlava ve stříbrném kruhu. Kaelin se Senlikovi podíval do očí. „Nač to je?“
„Tohle je pro štěstí. Táta mi řekl, že mu kdysi požehnala Dáma se závojem. Nevím, jestli je to pravda. Chtěl jsem ti to dát.“
Kaelin sevřel amulet v dlani. „Děkuju, příteli. Muž nikdy neví, kdy bude potřebovat štěstí.“
Senlic kývl a odešel do stodoly.
„Tys mu to řekl?“ zeptal se Kaelin Raystera.
Rayster zavrtěl hlavou. „Ne, aleje dost chytrý, náš Senlic. Jeho matka měla dar vnitřního zraku. Možná že ho zdědil.“
Kaelin švihl opratěmi a vůz se s trhnutím rozjel na dlouhou cestu do Černé Hory.
* * *

Hospoda U Tančícího medvěda byla jednou z nejstarších budov v Černé Hoře. Začínala jako kasárna a sklad se zásobami pro varlishské vojáky, stavějící před čtyřmi staletími novou tvrz. Pak tu bylo skladiště a nakonec hospoda. Byla to velká budova, původně poschoďová, ale před sto lety ji zničil oheň. Zůstaly jenom obvodové zdi, horní část shořela. Teď měla hospoda vysoký, klenutý strop a v šenku stoly s kůží potaženými židlemi. Hospodský, mazaný bývalý voják, Grabthorne se jmenoval, tu zbudoval proutěnou příčku, oddělující bar od jídelní části. Jeho kuchařky vařily obyčejná jídla a koření bylo pomalu, ale Tančící medvěd byl vyhlášený svými masovými koláči, srnčím a skopovým. Grabthornova žena také pekla skvělé plněné šátečky, jablečný závin a krémové dobrůtky.
Kaelin Ring a Rayster seděli u stolu u okna, odkud bylo vidět na vjezd do tvrze. Občas se v dohledu objevili oba strážní, obvykle aby pozdravili vojáky, mířící za nočním hýřením přes padací most. Na hradbách přecházeli další čtyři vojáci.
„Na co čekáme?“ chtěl vědět Rayster.
„Na poslední výměnu stráží,“ odpověděl Kaelin.
Rayster se podíval z okna. Tvrz se zvedala proti noční obloze, majestátní a mocná.
„Nejíš koláč,“ upozornil Kaelin Raystera.
„Moje chuť k jídlu nějak není, co bejvala,“ přiznal Rayster.
Hostinský Grabthorne se k nim přikradl a utíral si ruce do umaštěné zástěry. „Je všechno v pořádku?“ vyptával se. Byl pomenší, asi tak padesátiletý, s pronikavýma modrýma očima.
„Koláč je báječnej,“ pochválil mu Kaelin. „Moje poklona paní Grabthornový.“
„Už jsem vás viděl, mladý muži,“ poznamenal Grabthorne. „Vy jste z Ironlatch, co?“
„To jsem, pane.“
„Plukovník Ranaud vás náramně chválí. Skvělý chlap, Ranaud.“
„Ten nejlepší,“ souhlasil Kaelin.
„On těm povstalcům ukáže, kde je jejich místo, a my pak budem moct zase normálně žít a vydělávat, co?“
„Rozhodně v to doufám, pane Grabthorne.“
„Kuchyň bude brzo zavírat,“ oznámil jim hostinský. „Jestli budete chtít jablečnej štrúdl, tak byste si ho měli objednat hned.“
„Děkuju. Dvakrát, prosím.“
Grabthorne odešel. Mnoho hostí již odcházelo. V barové části začala vyzpěvovat skupina vojáků. „Určitě to chceš províst?“ zeptal se Rayster, nakláněje se nad stůl.
„Na nic jinýho nemyslím.“
Rayster si povzdechl. „Vždy jsem doufal, že umřu v posteli a kolem budou brečet mý vnoučata.“
„Třeba ti to vyjde.“
Rayster se zadíval na ohavnou tvrz. „Zrovínka teď to tak rozhodně nevypadá.“
Grabthorne se vrátil se dvěma talíři, na nichž byly pořádné porce jablečného závinu, ještě navrch pocukrovaného. Rayster snědl jen půlku večeře a odstrčil talíř.
„Nechutná vám?“ optal se hostinský.
„Bylo to dobrý,“ řekl Rayster, „ale musím si nechat místo na ten štrúdl. Kamarád mi říkal, že je úžasnej.“
„Ano, žena je skvělá cukrářka, to je svatosvatá pravda.“
Kaelin zaplatil za jídlo a přidal dva daeny „pro kuchařku“.
„To je od vás hezký,“ pravil Grabthorne.
Kaelin se vrhl na závin.
„Nechápu, jak můžeš v takovýhle chvíli jíst,“ postěžoval si Rayster. „Já mám tak staženej žaludek, že nedokážu polknout ani sousto. Ty se ani trochu nebojíš?“
„Jídlo mě obvykle neděsí,“ odpověděl Kaelin s úsměvem. „Teď zrovna moc velký nebezpečí nehrozí. Zeptej se mě znova, až se dostáném ke strážnici.“
„Tou dobou už budu mít nejspíš v hlavě jiný myšlenky,“ usoudil Rayster.
Oba horalé odcházeli ze šenku poslední. Kaelin zavedl Raystera do temné uličky vedoucí k bráně. Stráže se stále ještě nevyměnily. Oba mladí muži mlčky čekali. Těsně po půlnoci se objevili další dva strážní a po krátkém rozhovoru s muži, které vyměňovali, zašli do strážnice.
„Teď?“ šeptl Rayster.
„Ještě chvilku počkáme. Ať se uvolní a začnou se nudit.“
„Nebesa, ty jseš ale studenej čumák, Kaeline Ringu.“
Kaelin neodpověděl. Necítil se klidný. Srdce měl až v krku a žaludek se mu napětím stahoval. Vyndal z měšce peníze a přepočítal je. Většinu si dal do kapsy a několik chaillingů a daenů vrátil zpátky do měšce.
Pomalu uběhla další hodina. Do tvrze se vracely skupinky vojáků. Kaelin si všiml, že se stráže neobtěžují s hesly. Mohly si samolibost dovolit, když kolem Černé Hory tábořilo pět tisíc bojovníků.
„Teď,“ řekl Kaelin a vyrazil z uličky. Rayster ho následoval.
Kaelin přešel padací most a došel k tepané mříži, která nyní byla zavřená. „Haló, strážnice,“ zavolal ne příliš hlasitě. Objevil se jeden voják. „Co chcete?“
„Posílá nás pan Grabthorne. Jeden z vojáků nechal u Tančícího medvěda měšec. Mám ho vrátit.“
„Tak mi ho podej.“
„Pan Grabthorne mi řek, že mám chtít podepsaný potvrzení a ujistit se, že jsou peníze v pořádku.“
„Ty mi snad nevěříš?“
„Ovšemže vám věřím,“ ujišťoval ho Kaelin. „Jste královský voják. Akorát že pan Grabthorne nedůvěřuje mně. Než jsem

odcházel, tak to přepočítal.“
Kaelin sáhl do kapsy tmavého kabátu, vyndal láhev uisge, odzátkoval ji a napil se. „A,“ povzdechl si a utřel si ústa do rukávu. „Dvacet let stará, sladová. Tomu se nic nevyrovná.“
„Hrome, taje na obyčejný vojáky moc drahá,“ posteskl si strážný.
„Rozdělím se s várna, než přepočítáte ty peníze,“ navrhl Kaelin.
Voják odsunul závoru a zavedl je dovnitř. Kaelin vstoupil do malé strážnice. U stolu seděl další voják a před sebou měl rozložené karty. První mu vysvětlil, jak je to s měšcem. Kaelin mu podal láhev uisge a pak vysypal obsah měšce na stůl. Oba strážní se posadili a nemohli odtrhnout oči od stříbrných a měděných mincí, lesknoucích se ve světle svíček.
„Tady musí být skoro pět chaillingů,“ poznamenal druhý strážný. „Rád bych věděl, jak se voják dostane k pěti chaillingům.“
První strážný si přisunul peníze k sobě a začal mince rozpočítávat. Kaelin se podíval na Raystera a kývl. Pak vsunul ruku do kapsy a uchopil nůž. Rayster popošel blíž ke stolu a tvářil se, že se natahuje po láhvi uisge.
Kaelin vyndal nůž z kapsy a jediným rychlým pohybem ho vrazil prvnímu strážnému do hrdla. Rayster bodl svůj nůž do krku druhému. Kaelinův protivník se pokusil vstát, z přeťaté krkavice mu tryskala krev. Přepadl na stůl, ale Kaelin ho chytil a tělo položil na zem. Druhý voják zápolil s Raysterem. Překotili židli. Kaelin přiskočil a bodl vojáka dvakrát zezadu do krku. Ten zachrčel a zhroutil se Raysterovi do náručí.
„Sundáme jim zbroj,“ nakazoval Kaelin, klekl si k první mrtvole a rychle rozepínal řemínky černého kyrysu.
Ve chvilce na sobě oba horalé měli kyrysy, černé kamaše a košile mrtvých krunýřů. Rayster si natáhl větší holínky, které mu přesto byly těsné. Dupl. „Je to nepohodlný,“ postěžoval si.
Kaelin zaslechl klepání na bránu. Rayster sebou trhl. „Zůstaň tady a strč je pod stůl,“ přikázal mu Kaelin, z háčku u dveří sundal kulatou černou přílbu, nasadil si ji na hlavu a vyšel ven. Stáli tam tři vojáci a důstojník.
„Heslo,“ požádal Kaelin.
„Jenom otevři tu hromskou bránu,“ prohlásil opile jeden z vojáků. „Vypadám snad jako horal, co chrápe s ovcema?“
„Mám rozkaz chtít heslo,“ trval Kaelin na svém.
„To je taky správný,“ prohlásil důstojník. „Heslo je Valhael.“
Kaelin odsunul závoru a vpustil muže dovnitř. „Neznám tě,“ ozval se důstojník a v měsíčním světle si Kaelina prohlížel.
„Sloužím u pátýho pod poručíkem Langhornem, pane,“ vysvětloval Kaelin.
„Nevěděl jsem, že pátý má službu v kasárnách.“
„Řekl mi to dneska ráno, pane.“
„Dobrá. Pohov.“
„Děkuju, pane,“ odvětil Kaelin a napodobil zasalutování, jaké viděl mezi vojáky na Ironlatch.
Důstojník odešel. Opilý voják se zdržel a opřel se o sloup brány. „Kvůli tobě teď vypadám špatně, ty parchante,“ zavrčel. „To ti nezapomenu.“ Odstrčil se od zdi, upadl a zase se narovnal. Jak tak vrávoral přes dvůr, zavolal: „Zapamatuju si tě!“
Kaelin se vrátil do strážnice. „Ty ohlídáš bránu,“ nařídil Raysterovi. „Kdyby se někdo ptal, jsi od pátýho, velí ti poručík Langhorne. Chtěj slyšet heslo, je to Valhael. Rozumíš?“
„Jasně, slyšel jsem tě, jak mluvíš s vojákama.“
Kaelin se opásal šavli a za pás si strčil nůž. „Uvidíme se za chvíli,“ slíbil.
„Kéž ti dá Pramen za pravdu,“ opáčil Rayster.
Kaelin Ring se vydal přes nádvoří k tvrzi. Hlavní vrata byla otevřená a on vstoupil. Úředník u stolu neseděl, avšak shora z jídelny byly slyšet hlasy vojáků. Zašel za stůl a vydal se dolů po točitém schodišti. Nebylo tady světlo, takže musel našlapovat velmi opatrně. Na spodních schodech se odráželo světlo a Kaelin se na chvíli zastavil. Pokud tam byli jen dva strážní, mohlo by se mu podařit je zabít, aniž by vyburcovali ostatní vojáky. Vic než dva? Co když tam jsou čtyři nebo pět? Vyschlo mu v ústech. Ať tam čeká mužů kolik chce, on tam zajde a vyřidí je. Lepší bude zemřít než žít s vědomím, že Charu zklamal. Naklonil se a vyhlédl do žalářní chodby.
Jeden strážný spal, hlavu položenou na stole a kyrys na zemi vedle sebe. Nikoho dalšího Kaelin neviděl.
Zhluboka se nadechl, aby se uklidnil, tiše sešel z posledních schodů a vydal se ke stolu. Muž tiše pochrupoval. Kaelin se postavil za něj a vytáhl nůž. Čepel byla ostrá jako břitva a krkem spícího projela, aniž by ho probudila. Potom mu ale do snů pronikla bolest a on se prudce narovnal a vytřeštil oči. Krev z rány mu smáčela košili a on se znovu sesul dopředu.
Bylo tu dvacet kobek. Polovina z nich byla otevřená. Kaelin sundal ze zdi lucernu, doběhl k první zamčené kobce, odsunul kovovou mřížku a posvítil si dovnitř. Na podlaze spal jakýsi bělovlasý muž. Kaelin jednu po druhé zkontroloval všechny kobky. Třikrát musel otevřít dveře, protože na vězně nebylo otvorem ve dveřích vidět. V poslední uviděl něco, co ho bude pronásledovat až do smrti. V bezvědomí na posteli ležel muž. Neměl ruce ani nohy a pahýly měl natřené černou smolou. Vypíchli mu i oči. Když se dveře kobky otevřeli, tiše zasténal. Skoro to neznělo lidsky. Kaelin dveře zavřel.
Hrůza toho, co právě spatřil, mu zprvu nedocházela. Vyděsilo ho to, že to byla poslední kobka a nebyla v ní ani Chara, ani Wullis Swainham.
Neuspěl.
Snažil se uklidnit. Jeho plán až dosud fungoval dokonale, dostal se do tvrze, aniž by ho chytili. A přesto to bylo k ničemu. Snažil se jasně uvažovat. Jestli není ve vězení pod tvrzí, tak kde by mohla být? Kde jsou další kobky?
Neměl tušení a představa porážky byla hořká.
Pak shora zaslechl zvuky. Tiše zaklel, doběhl k mrtvému strážnému, popadl ho za ruce a stáhl ze židle. Tělo rychle odvlekl do jedné prázdné kobky. Když se vrátil na chodbu, viděl, že na stole a pod ním je krev. Na háčku vedle visel

plášť mrtvého strážného. Kaelin ho strhl a přehodil přes stůl.
V dohledu se objevili dva vojáci a vlekli vězně. Neměli kyrysy ani meče, jen u pasu dýky v pochvách.
Vězeň byla Chara. Obličej měla nateklý, dolní ret rozražený a krvácela. Šaty měla roztrhané, kamaše v pase rozhrnuté a bylo jí vidět břicho a pravý bok. Kaelina se zmocnil hněv, ale ovládl se.
„Kde je Bay?“ zeptal se jeden z vojáků.
„Bolelo ho v krku,“ odpověděl mu Kaelin. „Vzal jsem to za něj.“
„Máš šťastnou noc,“ řekl druhý voják. „Dostaneš hezkou horalskou prdelku. Akorát už je kapku použitá, jestli víš, co tím myslím.“ A zasmál se.
Kaelin si všiml, že Chara otevřela oči a dívá se na něho. „Vaše šťastná noc je to taky,“ řekl vojákům a popošel blíž. „Ale ne zas tak úplně.“ Cestou k nim si sáhl za záda a od pasu vytáhl nůž. Chara se začala vzpírat. Oba muži se podívali na ni. Nůž skončil v prsou prvního, prošel mezi žebry a zasáhl srdce. Chara vrazila hlavou do obličeje druhého muže. Ten se zapotácel. Kaelin pustil nůž a vytáhl šavli. Muž pustil Charu a otočil se, snaže se uprchnout. Kaelin ho dohonil a strhl ho na zem. Voják udeřil obličejem o kamennou podlahu a vyrazil si zuby. Vykřikl. Kaelin pustil šavli, klekl si mu na záda a prsty sevřel kolem jeho hrdla. Voják se chvíli vzpíral, pak znehybněl. Kaelin se nepohnul a ještě chvíli mačkal, dokud si nebyl jistý, že je docela mrtvý. Teprve potom vstal.
Chara seděla na podlaze zády ke stěně.
„Musíme odsud,“ řekl Kaelin. „Můžeš jít?“ Natáhl k ní ruku.
„Nesahej na mne,“ vyštěkla, zavřela oči a několikrát se zhluboka nadechla. „Můžu jít.“
Kaelin zvedl z podlahy kyrys strážného. „Vezmi si ho, já ti ho připnu.“
„Udělám to sama,“ prohlásila chladným, vzdáleným hlasem.
Kaelin zvedl zakrvácený plášť ze stolu. „Přivaž si to. Při bližší prohlídce to neobstojí, ale stráže na hradbách to snad oklame.“
Chara poslechla a Kaelin ji dovedl ke schodišti. Nahoře se zastavil a poslouchal. Z jídelny nahoře se stále ozývaly zvuky, ale byly tlumenější.
„Jdeme,“ řekl a vyšel na nádvoří.
Cesta ke strážnici vypadala nekonečná. Snažil se nedívat na strážné na hradbách. Pak si všiml, jak jeden z nich mává. Kaelin mu taky zamával.
Rayster na ně čekal. Uviděl Chařin potlučený obličej a zamračil se. „Za tohle zaplatí,“ sliboval.
„Někteří už zaplatili,“ ujistil ho Kaelin. Zašel do strážnice, strhl si kyrys a vzal si zpátky černý svrchník. Potom si za pás zastrčil pistole a vyšel do noci. „Mizíme odsud,“ prohlásil.
Otevřeli bránu, přešli padací most a dostali se na otevřené prostranství. Kaelin měl podivné sucho v ústech. Každou chvíli čekal, že je hlídka zastaví. Představoval si, jak na ně míří mušketa, olovo jim trhá těla na kusy. Vynořil se mu pohled na zmrzačeného muže v kobce. Zachvěl se a kráčel dál.
Nikdo v kasárnách je nezastavil a tři horalé brzy zmizeli v uličkách za Tančícím medvědem.
* * *
Rayster a Chara odhodili kyrysy v uličce. Pak Kaelin nařídil Raysterovi, ať se vrátí k vozu a zamíří na západ. „My s Charou půjdeme rovnou na jih,“ vysvětloval.
„Proč na jih?“ chtěla vědět Chara.
„Brzo najdou těla. Budou čekat, že poběžíme domů. Tam taky začnou hledat. My se vydáme na jih a pak zahneme na západ do lesa. Bude to pomalejší, ale budeme mít větší šanci, že nás nenajdou.“
Odpoledne toho dne Rayster s Kaelinem nakoupili zásoby a Kaelin si z vozu vzal něco jídla. Rayster mu stiskl rameno.
„Hodně štěstí, Kaeline,“ popřál mu, vylezl na kozlík a plácl koně opratěmi.
Kaelin s Charou vyrazili opuštěnými ulicemi, a dokud nedorazili na konec města, drželi se na co nejtmavších místech. Když opouštěli Černou Horu, silnice na jih byla pustá a prázdná. „Bylo by dobrý, kdybychom chvíli běželi,“ navrhl Kaelin. „Zvládneš to?“
„Tak míli dvě bych mohla,“ usoudila Chara.
Společně se rozběhli po silnici. Napravo od silnice, asi míli daleko, Kaelin viděl tmavou čáru lesa. Byl strachy bez sebe, protože takhle na otevřeném prostranství by je jezdec na koni dohonil ve chvilce. V duchu se pomodlil k Prameni a zrychlil. Teprve tehdy si uvědomil, jak vyčerpaná Chara je. Snažila se s ním udržet krok, ale po chvíli klopýtla. Neurazili ani půl míle. Kaelin zpomalil. „Chvíli půjdeme,“ prohlásil a ohlédl se k městu. Čekal, že každou chvíli uvidí jezdce ženoucí se po silnici.
Kolik času mají? Nebylo pravděpodobné, že by si nikdo celou noc nevšiml, že brána není hlídaná.
Pokračovali v cestě, chvíli běželi, chvíli šli. Chara si slovíčkem nepostěžovala, ale Kaelin viděl, že je u konce svých sil. Když se konečně dostali ke svahu vedoucímu k lesu, Chara se náhle posadila a lapala po dechu. Kaelin si k ní klekl.
„Ukaž, pomůžu ti,“ nabídl se a vzal ji za ruku. Okamžitě ucukla.
„Řekla jsem ti, ať na mě nesahá.“
„Ano, to jsi říkala. A já chápu proč. Ty bys ale měla vědět, že je to pitomost. Já mám sílu a ty ne. Jestli se nedostáném co nejdál od Černý Hory, do rána jsi zpátky v šatlavě.“
„Živou mě znovu nedostanou,“ zasupěla.
„Vezmi mě za ruku, Charo. Tak nebudu já sahat na tebe, ale ty na mě. Pomůžu ti.“
Zaváhala, nakonec se však do něj přece jenom zavěsila. Kaelin ji zvedl a společně pokračovali do kopce mezi stromy. Tam ji nechal chvíli odpočinout. Nemělo smysl prodírat se lesem potmě. Měsíční světlo bylo slabé a navíc bylo zataženo. Na kraji lesa bylo trochu vidět, ale hlouběji bude tma jako v ranci. Lepší bude počkat tady do svítání a pozorovat silnici. Kaelin se obával, že nepřítel si přivede psy.

Chara si lehla na zem a zakryla se zakrváceným pláštěm.
Kaelin Ring se v chabém světle zadíval na její potlučený a oteklý obličej. Věděl, že tyhle rány jsou ničím v porovnání s těmi, které ji pálí na duši. Přede dvěma roky se jedna horalka zabila poté, co ji znásilnili krunýři. Mladý Kaelin tehdy její zoufalství nepochopil a jednou odpoledne, v lesích za Maeviným domem, se na to zeptal wyrd.
„Proč to udělala?“
„Myslím, že tohle žádný muž nepochopí, Havrane,“ odpověděla mu. „Nejedná se jen o to znásilnění, což je samo o sobě dost odporný čin. Jde o všechno to ošklivé, co ho doprovází: strach, odpor k sobě samé, pochopení, že její život jí vlastně nepatří. Znásilněni je opakem všeho, čím by mělo být milování. Místo aby život umocňovalo, znectí všechny jeho hodnoty. Parshu Willettsovou před mnoha lety taky znásilnili, a ty jizvy na sobě nese pořád.“
„Parshu? Ale ona je —“
„Já vím, co je,“ štěkla wyrd. „Prodává své tělo za peníze. Muž by si proto mohl myslet, že znásilnění je pro někoho jako ona maličkost. Ale ona to nikdy není maličkost, Kaeline. Znásilnění nemá moc společného s chtíčem. Jde o ovládnutí a ponížení, zbaví tě veškeré důstojnosti a zjizví duši. Jde o bolest. Parsha kvůli tomu pořád mívá noční můry.“
„Ví to Jaim?“
„Ne, a já doufám, že mu o tom neřekneš. Jaim je dobrý muž, nejlepší z Rigantů. Má velké srdce a má v sobě veliké kouzlo.“
„Jaim přece není čarodějník,“ namítl Kaelin.
„Ne, není. Kouzlo, o němž mluvím, je živelné. On ani neví, že ho v sobě má. Grymauch pozvedá duši, Kaeline. Copak sis nevšiml, jak je ti v jeho přítomnosti lehko u srdce? Z něj vyzařuje všechno, co je v Rigantech dobré. Dotýká se duše. Kdyby se dozvěděl o Parshině utrpení, vydal by se muže, kteří to udělali, zabít. A to by ho pošpinilo. Parsha to ví taky.“
„Měli by za to zaplatit životem,“ trval stále na svém Kaelin.
„Možná by měli, Havrane. A možná zaplatí.“
Kaelin nyní seděl na kraji lesa a pozoroval silnici.
Bylo mu těžko u srdce a cítil převeliký smutek. Do včerejška zabil jenom dva lidi a oba si to zasloužili, protože zavraždili Charu Wardovou. Ale co strašného spáchali vojáci ve strážnici? Jenom konali svou povinnost. Možná byli ženatí a měli vlastní děti. Možná to byli dobří muži.
Ten spící strážný možná snil o své ženě nebo synovi. Aspoň ti poslední dva chtěli znásilnit Charu a za to si smrt plně zasloužili.
Zvláštní bylo, že neměl pocit úspěchu, ani radost. Vešel do pevnosti a zachránil dívku, již miloval, a cítil z toho jenom smutek. Znovu se podíval na spící Charu. Zacelí se jí někdy rány? Ve spánku se zachvěla. Kaelin si sundal svrchník a přehodil ho přes ni.
Sedl si, zády se opřel o strom a trochu si zdříml. Zdálo se mu o muži v kobce, který měl usekané ruce a nohy.
Probudil ho dusot kopyt na silnici. Kaelin se připlížil na kraj lesa a uviděl čtyři cválající jezdce. Byli to krunýři. Počkal, dokud mu nezmizí z dohledu. Hledali je? Nebylo to příliš pravděpodobné, protože jeli velmi rychle, aby viděli nějaké stopy.
Přesto se začal zase bát, že je chytí.
Všiml si, že je Chara vzhůru. Ležela a mlčky se na něj dívala.
„Odpočinula sis trochu?“ zeptal se.
„Ano.“
„Nechceš něco k jídlu?“
Posadila se a kývla. Kaelin otevřel plátěný pytel a vyndal dvě ovesné sušenky slazené medem. Jednu podal Chaře. Mlčky jedli. V podrostu za nimi cosi zašustilo a Kaelin vytrhl pistoli a natáhl ji.
„To je jenom liška,“ uklidňovala ho Chara.
„Aha.“ Zase emburleyovku zajistil a vrátil za pás. Chara snědla ještě dvě sušenky a zase si lehla. Ve chvilce opět usnula.
Kaelin počkal do svítání, pak ji probudil. Nedotkl se jí, jen tiše pronesl její jméno. „Měli bychom jít,“ řekl.
Chara přece jen nabrala síly, a tak za několik hodin urazili slušnou vzdálenost. Postupovali opatrně, často se zastavovali a poslouchali, zda neuslyší jezdce. Kolem poledne se dostali do hor, kde stromy rostly dál od sebe. Nebylo pravděpodobné, že by tak vysoko byl nějaký krunýř, ale Kaelin zůstával ostražitý.
Plukovník Ranaud se nezastaví před ničím, aby Charu Jaceovou znovu chytil, a měl na povel tisíce mužů. Taky věděl, že se Chara pokusí vrátit domů, a to mu poskytovalo výhodu. Ať se Chara s Kaelinem vydají sebevětší oklikou, nakonec se budou muset dostat k průsmyku.
Když se zastavili u potůčku, Kaelin se Chary zeptal, jestli se na rigantské území nedá dostat jinudy.
„Ne. Hory se táhnou na sto mil a pak se stáčejí k moři.“
Během odpočinku se Chara dál nebavila. Odpovídala, pokud se jí na něco zeptal, ale jinak jen seděla a oči upírala někam do dálky. Kaelin instinktivně věděl, že teď není vhodná chvíle rozebírat, čím prošla, ale potřeboval najít nějaký způsob, jak ji vytáhnout ven z její slupky.
„Proč jsi vlastně odešla z rigantskýho území?“ zeptal se nakonec.
Podívala se na něj a on v jejích očích uviděl hněv. „Wullis Swainham mi pověděl, že jsi nemocný. Prý máš horečku a umíráš.“
„Proč by to říkal?“ užasl Kaelin.
Odvrátila zrak. „Zaprodal se krunýřům,“ odpověděla nakonec.
„On se prodal za peníze?“

„Ne. Šlo o pomstu. Nechci o tom mluvit.“ Obrátila se k němu. „Dej mi pistoli a nůž.“
„Nechceš si snad ublížit, že ne?“
„Ublížit si? O čem to mluvíš?“
„Znal jsem jednu ženu, která, když ji… napadli… tak se zabila.“
Chara se zasmála, jenže rozhodně to nebyl veselý zvuk. „Neublížím si, Kaeline. Jestli je na světě spravedlnost, tak jednou znovu potkám Wullise Swainhama. A zabiju jeho.“
Kaelin vytáhl jednu emburleyovku a podal jí ji. „Zanáší trochu doleva,“ vysvětloval jí. Podal jí také jeden nůž.
„Musím se okamžitě umýt,“ prohlásila. „Smrdím kranýřema.“
„Voda bude studená,“ varoval ji.
„To doufám.“ Nepohnula se a Kaelinovi připadalo ticho nepříjemné.
„Ty se nechceš koupat hned?“ otázal se.
„Otočil by ses, laskavě?“ požádala.
Ta slova ho zabolela. „Otočit se? Proč? Už jsem tě nahou viděl. Ty jsi mi říkala, že na sobě mám varlishskou skvrnu, protože mě tvoje tělo uvádí do rozpaků.“
„No, tak teď na sobě mám varlishskou skvrnu já,“ podotkla tiše. „A nahou mě už žádný muž neuvidí.“
Kaelin chvíli mlčel. „Trochu se tu porozhlídnu, za chvíli jsem zpátky,“ prohlásil a zamířil na západ.
* * *
Ranaud byl celé dopoledne vzteky bez sebe. Těla ve strážnici našli až těsně před svítáním, když dorazily hlídky na vystřídání. Ranauda probudilo bušení na dveře. Byl to mladý důstojník, mající na starosti noční hlídky. „Co se stalo, člověče? Útočí na nás?“
„Ne, pane. V noci zabili dvě hlídky ve strážnici.“
„Cože?“
„Probodli je a sebrali jim zbroj, pane.“
Ranaud, ještě rozespalý, se snažil pochopit, o co se jedná. Jaký smysl by mělo něco takového? Přistoupil k nočnímu stolku, nalil si sklenici uisge s vodou a polovinu jí vypil. Alkohol ho v hrdle pálil jako oheň. „Nikoho jiného nenapadli?“ zeptal se.
„Ne, pane.“
„To nedává smysl.“ Ranaud si natáhl kamaše a obul si holínky. K čemu by útočníkům byla zbroj hlídek? Odpověď byla nasnadě. Aby se bez povšimnutí dostali do kasáren a do tvrze. Přišli, aby ho zavraždili? Opásal se mečem. Ne. Kdyby se jednalo o pokus o vraždu, byli by ho našli dávno před svítáním. Co tedy mohli chtít? Náhle zaklel. „Byl se už někdo podívat v žaláři, poručíku?“
„V žaláři, pane?“ opáčil polekaný muž.
„Pitomče!“ zařval Ranaud, prošel kolem něj a zamířil ke schodům. Překvapený důstojník šel za ním. V jídelně se motali vojáci. Ranaud třem nařídil, ať jdou s ním, a rozběhl se dolů.
Lucerna v žalářní chodbě dohořela. Všude byla tma a ticho. Ranaud si jednoho vojáka poslal pro další lucernu a čekal u schodů. Když se muž vrátil, protáhl se kolem plukovníka a svítil mu na cestu. Světlo dopadlo na dvě mrtvoly a kaluž krve na podlaze.
„Zkontrolujte kobky,“ rozkázal Ranaud věda, že Chara Jaceováje pryč.
Ovládaný chladným vztekem se otočil na mladého důstojníka. „Vy jste měl na starosti noční hlídku?“
„Ano, pane.“
„Povězte mi, poručíku, máte přátele na vysokých místech?“
„Ne, pane.“
„Jste urozený, nebo bohatý?“
„Ne, pane.“
„Tak jsi vyřízený, ty ubožáku jeden! Za tohle budeš viset. Zavřete ho do cely,“ přikázal vojákům, prošel kolem zničeného důstojníka a vydal se nahoru. Mužům v jídelně rozkázal, aby vzbudili všechny v kasárnách a posbírali hlášení od každého, kdo se vrátil až v noci.
Vrátil se do svého pokoje, opláchl se a oholil a šel čekat do své pracovny.
Zakrátko se objevil druhý důstojník. Ranaud ho znal, byl to voják z povolání z Eldacre, spolehlivý, byť bez představivosti. Jmenoval se Bardoe Jaekel. Poručík Ranaudovi zasalutoval.
„Myslím, že jsem viděl ty vrahy, pane,“ hlásil.
„Jeden z vašich bratrů důstojníků dneska bude viset za zanedbání povinností, Jaekele. To, co mi řeknete, by vás mohlo dostat na šibenici vedle něj.“
„Ano, pane, to chápu,“ odpověděl Jaekel.
„Tak pokračujte.“
„Těsně po půlnoci jsem se vracel do kasáren s několika muži ze svého oddílu. U brány nás zastavil mladý strážný, který chtěl heslo. To bylo naprosto správné. Když jsem mu ho dal, otevřel bránu. Vyptával jsem se ho, protože jsem ho ještě nikdy neviděl. Tvrdil, že slouží u pátého pod poručíkem Langhornem. Neměl jsem důvod ho podezírat. Řídil se rozkazy, jež jste sám vydal. Byl jsem hledat Prellinga, abych se ho zeptal na využití jednotek z jihu, ale nenašel jsem ho, tak jsem se rozhodl počkat do rána. Byla to chyba.“
„Prellinga?“
„To je ten důstojník, který má viset, pane.“
„Aha. Popište mi toho strážného.“
„Byl mladý, pane, ani ne dvacet, myslím. Vysoký. Na tváři měl jizvu.“

Ranaud hlasitě zaklel. „Kaelin Ring," prskl.
„Pane?"
„Vede statek Ironlatch. Je zasnoubený s Charou Jaceovou. Poručík Langhorne a část pátého jsou na tom statku. Vyšlete jezdce na západ. Dejte jim popis Kaelina Ringa a té holky."
„Provedu, pane."
„A pošlete mi sem Wullisc Swainhama."
Bardoe Jaekel zasalutoval a odešel z místnosti. Zakrátko na otevřené dveře zaklepal Wullis Swainham. Ranaud bývalému horalovi pokynul, ať vstoupí, židli mu však nenabídl. Podíval se mu do malých oček. „Slyšel jsi to?"
„Je pryč," řekl Swainham. Ranaud z podsaditého, rudovousého Riganta cítil strach.
„Ano, je pryč. Jestli se dostane ke Callovi Jacemu, doslechne se o tom, co jsi spáchal. Zajímalo by mě, jak daleko bys musel prchat, abys unikl rigantské pomstě, Wullisi. Slyšel jsem, že klany považují znásilnění za ohavný zločin, i když za nic na světě nedokážu pochopit proč."
„Slíbil jste, že mě ochráníte," zakňučel Swainham.
„Nejdřív se musíš chránit sám. Ring a ta holka jdou pěšky. Určitě nepoběží na západ, je to tam moc otevřené. Zamíří na jih a pak uhnou lesem k severozápadu. Jsi přece stopař, ne?"
„Ano," přiznal nešťastně Swainham.
„Tak je vystopuj. Najdi je. Zabij Ringa a holku mi přiveď."
„Budu potřebovat nějaké muže."
„Ne, nebudeš. Vy horalé jste vytrvalí a zvyklí na cestování. Sám je dohoníš dřív. Udělej to, Swainhame, a já ti dám deset liber navíc, abys mohl odejít na jih a zařídit si tam nový život."
„Říkal jste, že až bude Call mrtvý, stanu se náčelníkem Rigantů. Říkal jste, že budu důležitý muž ve vaší nový správě."
Ranaud jen zavrtěl hlavou. „To bylo, když tvoje… cenné služby byly tajné. Je vysoce pravděpodobné, že do večera se zpráva o tom, co jsi udělal, roznese po celé Černé Hoře. I když Jaceho rozdrtíme, zůstanou naživu jeho lidi a ti se nezastaví před ničím, aby tě zabili. Žel, Swainhame, zrádce není nikdy oblíbený ani mezi těmi, kteří jeho zradou získají nejvíc. Dám ti pistole a dobrého horského koně. Najdi jejich stopu. Najdi je."
Swainham chvíli stál, pak vycouval ke dveřím.
„Ach, Swainhame," pronesl Ranaud se studeným úsměvem. „Kdyby tě napadlo, že rovnou odjedeš na jih, tak tě nechám prohlásit za zloděje koní a psance. A potom tě mí vojáci a vojáci moidarta chytí."
* * *
Jako všichni slaboši, i Wullis Swainham viděl život skrze pokřivené zrcadlo. Moudřejší lidé s nápady a filozofií se mu vznášeli nad hlavou jako husy odlétající na zimu, pro něj byli samé řeči a žádné činy, postrádajíce zdravý rozum. Odvážní lidé, riskující život pro klan, byli hloupí a zbytečně lehkomyslní. Wullis svou zbabělost považoval za chytrou opatrnost a to, že nedokázal postupovat v řadách Rigantů, za důkaz žárlivosti jeho druhů, zvláště Calla Jaceho.
Ach ano, hlavně Jaceho.
On Calla Jaceho nezradil. Call Jace zradil jeho.
Když Wullis Swainham vyjížděl po silnici k jihu, táhly mu hlavou hořké myšlenky.
Zrak měl dobrý, proto rázem zahlédl místo, kde prchající Kaelin Ring a Chara Jaceová sešli ze silnice, a pobídl koně za nimi. Slunce jasně svítilo nad horami na východě a Wullis pobízel koně nahoru do kopce k lesu.
Tam sesedl, zavedl koně do lesa a uvázal otěže k větvi. Pozorně prohlédl okolí a brzy nalezl místo, kde ti dva odpočívali. Wullis se zadíval k západu. Jak dlouho odpočívali? Okolní podrost byl hustý. Bylo vysoce pravděpodobné, že Kaelin Ring se rozhodl počkat tu do svítání. Pokud ano, tak měl jižan s Charou jen malý náskok, určitě ne víc než míli.
Kůň by mu v tomto terénu byl k ničemu. Wullis ho nechal přivázaného a vydal se po stopách.
Cestou znovu uvažoval o Callovi Jacem a bolesti, jakou bude trpět, až zjistí, co potkalo jeho dcerušku. Představa to byla příjemná, i když ještě lepší by bylo, kdyby věděl, čím vlastně si tolik trápení vysloužil.
Přede dvěma lety zašel Wullis za Jacem. Měl na sobě svůj nejlepší plášť a kamaše a přinášel dar, vykládaný lovecký tesák, když žádal o ruku Chary Jaceové. Děvče už bylo skoro ve věku na vdávání a Wullis věřil, že k němu chová jisté city. Ne že by něco řekla, ale viděl jí to na očích, když se na něj podívala.
Jace zdvořile poslouchal, když mu Wullis přednášel svou pečlivě připravenou řeč. Pak se rozesmál. Ten zvuk Wullise Swainhama ohromil, jen tam před náčelníkem stál a zmateně mrkal.
„A, Wullisi," řekl Call Jace, když ho smích konečně přešel, „tohle byl skvělý žert. Kdo tě navedl? Bael? Nebo to byl Rayster?"
„Žert, pane? Nerozumím!"
Callovi Jacemu se z očí vytratilo veselí. „To nebyl žert? Copak ses, Wullisi, zbláznil? Jak tě vůbec mohlo napadnout, že bych svou jedinou dceru provdal za ustrašence? Ne, ne. Vyžeň si tu hloupost z hlavy. Nebesa, Wullisi, muž by měl znát svý hranice. Jsi skvělý stopař, ale máš srdce myši. Už se o tom nebudeme bavit."
Srdce myši. Ta urážka se mu zavrtala do duše jako červ. A jak ubíhal čas, uraženost narůstala, změnila se v zahořklost a nakonec v nenávist.
No, myš byla mezi muži, kteří deflorovali jeho milovanou Chám. Myš zařídila, že tři Callovy nejlepší stopaře chytili krunýři. A myš teď zabije Kaelina Ringa a přivede Charu zpátky do pevnosti. A myš bude u toho, až velikého Calla Jaceho přivlečou před popravčí špalek. Call Jace bude proklínat den, kdy promluvil tak jedovatě.
Wullis šel rychle a držel se stopy. Jižan se nenamáhal nějak ji zakrývat. Wullis si také všiml, že Chařiny menší otisky jsou občas rozmazané, jak táhla nohy za sebou. Byla unavená. Což by být měla, říkal si.
A až ji chytím, bude ještě vyčerpanější, rozhodl se.
Vzpomněl si na Kaelina Ringa. Jižana nenáviděl z hloubi duše. S úctou sledoval souboj s Baelem, ale pak viděl, jak k

němu Chara běží, bere ho za ruku a vzhlíží k němu s neskrývaným obdivem. To ho naprosto znechutilo.
Bude vážně skvělé stát nad jeho mrtvým tělem a donutit Charu pohlédnout do jeho mrtvých očí.
Wullis dorazil na návrší nad prudkým svahem. Zastavil se a klekl si za keř. Dole se kolem ohně sešla skupinka lovců.
Wullis si všiml, že stopy Kaelina a Chary uhýbají k jihu. Snažili se lovcům vyhnout. Wullis se jich nebál. S trochou štěstí, když půjde rovně, jim nadběhne.
Sešel ze svahu, prošel kolem ohně a jen zamával mužům, kteří kolem něj seděli. Ti mu taky zamávali a dál si ho nevšímali.
Wullis se vyškrábal do svahu naproti a postupoval velmi opatrně. Často se zastavoval a prohlížel okolní les. Nechtěl, aby ho Kaelin Ring překvapil, ani aby se s ním dostal do souboje na meče. Chtěl si najít co nejlepší místo na přepadení ze zálohy.
Pak je uviděl. Seděli u širokého, ale mělkého potoka. Wullis si lehl a dál se plazil. Kousek po kousku se přibližoval. Dostal se na patnáct kroků od nich. Vytáhl vypůjčené pistole a natáhl kohouty. Stačilo jen, aby vstal a vystřelil z Kaelina Ringa život. V té chvíli se Kaelin zvedl a odešel do lesa. Wullis zaklel.
Chara se za Kaelinem dívala, dokud neodešel, potom se svlékla a vlezla do potoka. Na obličeji měla krev a tělo dost ošklivě potlučené. Přesto byla stále krásná, v rudozlatých vlasech se jí odráželo slunce. Sedla si do potoka a omyla se, pak si lehla na záda a nechávala přes sebe téci vodu.
Wullis ležel úplně nehybně. Kam se, do sedmi pekel, poděl Kaelin? Wullis měl dlaně kluzké potem. Opatrně položil pistole na zem a otřel si dlaně do kamaší.
Chara vyšla z vody a vrátila se ke svým šatům. Posadila se a Wullis viděl, že pláče. Přes šumění vody ji neslyšel, ale viděl, jak se jí zvedají ramena, když se sklonila a skryla tvář do dlaní. Vinu za to dávej tatíčkovi, pomyslel si. Dávej Callovi Jacemu vinu za všechno, čím jsi prošla.
Chara konečně přestala plakat a natáhla si potrhanou košili a kamaše. Pak tam jen seděla, objímala si rukama kolena a hleděla na hory.
Wullis trpělivě čekal, pistole připravené.
Z lesa se opět vynořil Kaelin Ring a došel k vodě. Dřepl si. Wullis tiše zaklel, protože mu Chara zavazela ve výhledu. Opatrně se zvedl na kolena a zvedl pistole.
Kaelin Ring vstal a zašel nalevo od Chary. Wullis vyskočil. Kaelin ho uviděl. Měl být jako přimražený. On místo toho klesl na koleno ve chvíli, kdy Wullis vystřelil poprvé, a kulka mu přeletěla nad hlavou. Wullis se vzpamatoval a znovu namířil. Kaelin Ring také vytáhl pistoli. V té chvíli se Wullise zmocnila panika a on vystřelil zbrkle. Kaelinova pistole zahřměla a kulka zasáhla Wullise do prsou a proletěla plícemi. Wullis se zapotácel.
V té chvíli věděl jenom to, že musí utíkat, dostat se pryč. Uslyšel svoje jméno. Zalétl pohledem k Chaře Jaceové. Mířila k němu a v ruce držela stříbrnou pistoli. Wullise opouštěly síly. Chara byla stále blíž.
„Není to moje vina," vyhrkl a vrazil do stromu.
Chara Jaceová zvedla pistoli. Slabinami mu projel tekutý oheň a on zaječel bolestí, zhroutil se na zem a jen se svíjel.
Chara pustila emburleyovku a vytáhl nůž. Kaelin Ring k ní doběhl a chytil ji za ruku. „Nech ho být," řekl jí.
„Musí trpět víc!" ječela Chara.
„Věř mi, bude. Ale jestli to vážně uděláš, do smrti toho budeš litovat. Já to vím. Navždycky tě to pošpiní."
„Já už jsem pošpiněná!"
„V tom je ovšem velký rozdíl. Hrůzy, který jsi vytrpěla, spáchali zlí muži. Udělej to, a tu hrůzu budeš mít na duši jenom ty."
Wullis to vše slyšel skrze moře bolesti. Myslel si, že horší už to být nemůže, ale oheň mu vzplál výš na břiše. Zkroutil se na zemi a přitáhl si kolena k břichu. Kůže se rozdělila a do košile se mu vysypaly vnitřnosti.
Otevřel oči a viděl, že se Chara a Kaelin brodí na druhou stranu potoka.
A zastavit bolest šlo jenom křikem…
A on křičel.
* * *
Smrt Parsise Felda, majitele eldacreské kovárny, vyvolala ve městě rozruch: byl to ženatý muž se třemi syny a oddanou manželkou. Vypovědělo mu srdce ve chvíli, kdy se „nechával bavit" v nejdražším nevěstinci ve městě.
Avšak i tuto novinku zastínilo další odhalení. Varlishská komunita reagovala úžasem, když se dozvěděla, že čtyřicet procent obchodního impéria Parsise Felda ve skutečnosti vlastní horalka.
Synové Parsise Felda byli rozhořčení. Žádný z nich nechtěl v otcově řemesle pokračovat, chtěli jen všechno prodat a odstěhovat se do krásných domů daleko na jihu. Teď byla suma, jíž mohli očekávat, skoro poloviční.
Nejstarší z nich, Jorain Feld, podal stížnost u moidarta, a tak jednoho jasného podzimního dne přijel k Maevinu domu Galliott Hraničář s deseti vojáky.
Galliott se cítil dost nepříjemně. Jako kapitán hlídky měl mnoho informátorů a už nějakou dobu o ohromném úspěchu Maev Ringové věděl. Nedělalo mu to těžkou hlavu, protože Maev Ringová se chovala s chvályhodnou pokorou.
Občas si říkal, co vlastně dělá se všemi těmi penězi, které vydělá, ale jinak si jejích obchodních aktivit nevšímal. Nyní, přes veškerou její snahu zůstat v pozadí, o Maev mluvili všichni v Eldacre.
Galliott zastavil koně na dvorku za domem a sesedl. Maev ho sama vyšla přivítat.
„Co pro vás můžu udělat, kapitáne?" otázala se.
„Je tu Jaim?" opáčil.
„Ne. Poslala jsem ho na sever něco vyřídit."
Galliottovi se ulevilo. Poslední člověk, kterého chtěl mít v této hořké chvíli nablízku, byl Jaim Grymauch. „Mrzí mě to, Maev, ale musím vás doprovodit do Eldacreského hradu. Moidart vás chce vyslechnout."

„Smím si zapřáhnout bryčku, kapitáne, nebo mě tam máte odvléct v řetězech?“ V zelených očích měla hněv.
„Zapřáhněte si bryčku, madam. Dovezu vás tam.“
„Umím řídit sama, kapitáne.“
„Jak si přejete.“
Ve Starých Vrších se sešli lidé, aby se podívali na Maev Ringovou. Všimli si, jak sedí, hrdě, s hlavou vysoko vztyčenou, a řídí koníka. Nebyl na ní vidět strach. V samotném Eldacre lemovaly ulice ještě větší davy, mnoho lidí se chtělo jen podívat na „bohatou horalku“.
Maev projela velkou bránou hradu a následovala Galliotta ke schodišti. Galliott sesedl, předal otěže sluhovi a pomohl Maev slézt z bryčky.
Zavedl ji dovnitř a nahoru na poschodí. Chodba tady byla vystlaná červeným kobercem. Zde ji vyzval, ať se posadí na sametem potaženou pohovku. Galliott si k ní přisedl. „Odpovídejte pravdivě, Maev,“ radil jí. „Nerozzlobte ho. Neporušila jste žádný zákon a toho se taky držte.“
„Na tuto chvíli už několik let čekám,“ přiznala s povzdechem. „Jsem na to připravená.“
„Počkejte tady. Podívám se, jestli vás pán přijme.“
S tím odešel. Vrátil se asi za dvacet minut, odvedl Maev chodbou a pak po schodech dál nahoru, kde zaklepal na jedny dveře a otevřel. Maev se ocitla v kulaté místnosti s bíle omítnutými stěnami. Na podlaze ležel vysoký šedý koberec ode zdi ke zdi. Uprostřed byl obratně vyveden motiv koloucha v ostružiní.
Moidart seděl za stolem u vysokého okna. Maev se k němu ještě nikdy nedostala tak blízko. Bílé vlasy měl stažené do culíku, byl opálený, s jestřábími rysy, a z jeho pohledu vyzařovala moc. Oblečený byl celý v černém, jen halenu měl vyšívanou stříbrem a na manžetách bílou krajku.
Galliott Maev dovedl ke stolu. V místnosti nebyla žádná jiná křesla, tak tam zůstala mlčky stát a čekala.
„Víš, proč tu jsi?“ zeptal se jí moidart.
„Parsis Feld umřel a jeho děti jsou chamtivé,“ odpověděla Maev.
„Hodně stručné,“ podotkl moidart tiše. „Protože jsi horalka a stejně nevychovaná jako zbytek tvého prašivého klanu, tvůj nedostatek uctivosti přejdu. Ale jenom jednou, Ringová. Až příště otevřeš pusu, budeš mě oslovovat ‚pane‘, nebo tě nechám za nezdvořilost zmrskat. Je ti to jasné?“
„Ano, je, pane,“ pravila.
„Dobrá. Teď mi pověz, jak ses… zapletla s Parsisem Feldem.“
„Budoucnost své společnosti vložil do zásobování vašich vojáků, pane, zbraněmi a neměl žádné jiné zboží. Navíc byly jeho pistole laciné, ze špatných materiálů. Čekal ho bankrot. Zašla jsem za ním s návrhem, který přijal. Od té chvíle z nás byli partneři.“
„S jakým návrhem?“
„Jeden student zbrojíře Emburleyho hledal práci. Najala jsem ho, pane, a zařídila pro Feldovu zbrojírnu dodávky vysoce kvalitního železa.“
„A kde, táži se, jsi vzala peníze, abys mohla najmout zbrojíře?“
„Z výnosu, který jsem měla od Gillama Pearceho.“
Moidart se v křesle opřel. „Ty máš podíl v Pearceho podniku?“
„Mám, pane.“
„Budu hádat. Zašla jsi za Gillamem Pcarcem a poradila jsi mu, aby pro mě ušil pár skvělých bot, které mi pak donesl jako dar?“
„Ano, pane.“
„V kolika dalších podnicích máš podíl, Ringová?“
„Je to něco přes dvacet, pane.“
„Dvacet sedm,“ upřesnil. „Výnosy musejí být vysoké.“
„Ano, pane.“
Moidart se odmlčel, pak se zasmušile pousmál. „Jsi zajímavá žena, Maev Ringová.“ Podíval se na Galliotta. „Dones jí židli,“ přikázal.
Galliott poslechl a Macv se posadila. „Znovu si projdeme fakta,“ prohlásil moidart. „Získala jsi menšinové podíly ve dvaceti sedmi krachujících podnicích a teď je jeden každý z nich ziskový?“
„Ano, pane.“
Moidart zvedl list papíru a prohlížel si ho. „Parsis Feld letos na daních zaplatil tři sta dvacet liber. Před pěti lety dodal jedenáct liber osm chaillingů. To je hezký obrat. Blahopřeji.“
„Děkuju, pane,“ řekla Maev, překvapená tímto zvratem událostí.
„Zákon jasně říká, že žádný horal – nebo horalka – nesmí vlastnit varlishský podnik. Nicméně ty žádné podniky nevlastníš. To Jorain Feld ví. Proto proti tobě vznesl jiné obvinění. Žádný horal nesmí vlastnit pistoli.“
„Já žádnou pistoli nemám, pane.“
„Jorain však tvrdí, že jelikož je v dílně v současně době uskladněno sto pistolí a tobě patří čtyřicet procent podniku, vlastníš v současné době čtyřicet pistolí.“
Maev zamrazilo.
„Nicméně,“ pokračoval moidart, „já to považuji za pochybný argument. Jak jsi tak výstižně řekla při příchodu, Parsis Feld má chamtivé děti. To bude vše, madam Ringová.“
Maev chvíli jen ohromeně seděla. „Chcete říct, že můžu jít… pane?“
„Ovšemže smíš. Nespáchala jsi přece žádný zločin.“
Maev se s námahou zvedla. Podlamovaly se jí nohy. Když si Galliott všiml, jaké má potíže, vzal ji za ruku. „Děkuju,

pane," vypravila ze sebe Maev. „Jsem vám zavázaná."
„Já děkuji za boty," odtušil suše moidart.
Galliott ji odvedl dolů po schodech. „To je skvělá zpráva, Maev," řekl. „Ta nejlepší. Blahopřeju."
„Pořád tomu nemůžu uvěřit. Jsem vážně volná?"
„Ano, jste," ujistil ji Galliott.
Svoboda jí vydržela dva dny.
Když Jorain Feld nedokázal přesvědčit moidarta, že Maev Ringová porušila varlishský zákon, přednesl svůj případ eldacreskému biskupovi a odvolal se na církevní právo. Také katedrále věnoval darem pět set liber.
Maev Ringová byla zatčena podruhé a tentokrát ji předvedli před biskupa.
Byla obviněna z čarodějnictví a v řetězech uvržena do kobky pod katedrálou.

16

TÉ NOCI SE KAELIN A CHARA UTÁBOŘILI V MĚLKÉ jeskyni. Nemohli riskovat a zapálit oheň, i když byla noc poměrně studená. Chara seděla daleko od Kaelina, choulila se u zadní stěny jeskyně a plášť měla přitažený co nejvíc k tělu.
Pronásledoval je řev Wullise Swainhama, občas utichl, jenom aby se znovu ozval, když už si mysleli, že jeho agónie skončila. Kaelin seděl v ústí jeskyně a hleděl na les zalitý měsíčním světlem. Přál si, aby tu někde byl Grymauch, a zpola doufal – jak už se to jednou stalo – že uvidí malý táborový ohýnek, u něhož bude obrovský horal sedět a čekat na něj.
Wyrd měla pravdu. Jaim byl kouzelný. Byť by byla situace sebeobtížnější, Grymauch vždy přinášel naději. Kaelin měl pocit, že jednooký horal by dokázal prorazit i zeď kolem Chary Jaceové.
Ohlédl se na ni. Upírala zrak na skálu, ale on věděl, že je v duchu hodně daleko.
„Nemáš hlad?" zeptal se jí. Pouze zavrtěla hlavou. „Stejně bys měla něco sníst. Dá ti to sílu."
„Tak jo," slíbila.
Kaelin zašel do jeskyně, prohrabal ranec a vyndal několik proužků soleného hovězího. Chara mlčky žvýkala. Kaelin mezi nimi cítil propast a nevěděl, jak ji překročit.
„Proč jsi mě zastavil, když jsem se chtěla pomstít?" zeptala se náhle.
„Stejně umíral," odpověděl. „A v bolestech."
„Doufám, že jeho bolest potrvá věčnost," procedila mezi zuby.
„Proč tě vůbec zradil? Víš to?"
Zavrtěla hlavou a znovu se odmlčela.
„Říkala jsi, že šlo o pomstu," nedal se Kaelin.
Chara si povzdechla. „Chtěl si mě vzít. Otec se mu však vysmál. Já o tom nic nevěděla, řekl mi to, když mě…" Zrudla. „Řekl mi, že všechno, čím trpím, je vina mého otce. Neměla jsem se nechat zastavit. Měla jsem mu bez váhání vyříznout oči."
„To by ti klid nepřineslo," namítl Kaelin.
„Klid? Ty myslíš, že ještě někdy najdu klid? Jak to můžeš vědět? Jsi muž, stejně jako ti smradlaví muži ve tvrzi." Síla jejího hněvu ho ohromila, ale sám se nerozčílil. Místo toho pocítil smutek.
„Já nejsem jako ti muži," prohlásil nakonec. „Já bych ženě nikdy neublížil. Žádný skutečný Rigante by to nikdy neudělal. Odpočiň si trochu."
Vrátil se k ústí jeskyně a nešťastný se posadil. Wullis Swainham byl mrtev, ale jeho zlo žilo dál. Nebylo v Kaelinově moci to změnit. Noc byla stále studenější. Všiml si, že Chara usnula, a znovu ji přikryl svým kabátem. Rozpršelo se a on se posunul dál do jeskyně. Chara najednou zaječela, vymrštila se a sáhla pro pistoli.
„Všechno je v pořádku!" zakřičel Kaelin. „Jsi v bezpečí. Jsem tu s tebou."
„Zase si pro mě přicházejí," zaplakala.
„Já jim nedovolím, aby ti ublížili."
Zamrkala a začala se uklidňovat. „Ty jim nedovolíš, aby mě dostali?"
„Slibuju."
„Zabiješ mě?"
„Nedovolím jim, aby tě dostali."
„Já potřebuju víc, Kaeline. Slib mi, že mě zastřelíš."
„K tomu nedojde. Ale kdyby ano, tak tě zabiju. Máš mý slovo."
Pozdě odpoledne následujícího dne dorazili k západnímu úbočí hory. Kaelin vyšplhal na strom, aby se podíval na údolí a cestu k průsmyku. Tábořily tam stovky vojáků. Viděl, jak muži stavějí stany. Bylo tam i dvacet děl. Na východní straně byli uvázaní koně.
Kaelin slezl na zem a pověděl Chaře, co viděl.
„Proklouzneme kolem nich?" zeptala se.
„Ne."
„Tak co uděláme? Nemůžem jen tak sedět v lese, dokud neumřeme hlady."
„Potřebuju čas, abych něco vymyslel," opáčil. Poodešel stranou k čelu útesu a zadíval se nahoru. Už byli dost vysoko a útesy se zvedaly ještě dalších šest set stop. Řídká mračna mu bránila dohlédnout na vrchol. Přešel kolem skály. Nebyl to měkký pískovec jižních hor. Byla tu spousta puklin a výstupků, kde by se mohli chytit a kam stoupnout. Věděl ovšem, že v tom problém nebude. Grymauch ho naučil šplhat a Kaelin zjistil, že největší nebezpečí pro lezce nepochází od skály, ale z jeho nitra. Chyt pouhých deset stop nad zemí vypadal pevně a bezpečně. Stejný chyt sto stop nad zemí už vypadal maličký. Čím výš se člověk dostal, tím nebezpečněji skála působila. Do svalů mu pronikala

únava, vítr ho tahal za šaty. Strach občas vedl k závratím, kdy se člověku zdálo, že celá hora se kývá sem a tam a snaží se shodit toho nadutého tvora, který se jí drží.
Kaelin věděl, že za dobrých podmínek by dokázal vylézt nahoru, přejít po hřebeni a dostat se dolů na rigantské území za průsmykem. Jenomže podmínky nebyly dobré. V noci pršelo a žula byla kluzká. Navíc Chara nebyla ve stavu něco takového provádět.
Měli však jinou možnost?
Mohli zamířit k jihu a doufat, že přežijí. Kaelin měl peníze, a až by se dostali dost daleko, mohl by nakoupit jídlo a zásoby. Tedy pokud by se dokázali vyhnout hlídkám krunýřů. A co by se stalo tady, kdyby se Chara nevrátila? Call Jace by mohl vést své Riganty proti dělům. Skončilo by to masakrem.
Nakonec se Kaelin vrátil k Chaře. „Musíme vylízt nahoru a přejít po hřebeni," řekl jí.
Chara se zatvářila zděšeně. „Na útesy nikdo nedokáže vylézt, Kaeline. Jsou stovky stop vysoký a nikdo neví, co leží nahoře."
„Když zůstanem tady, nakonec nás najdou, nebo umřem hladem a zimou. Vrátit se nemůžem a dál jít taky ne. Tohle jediný nám zůstává. Já už po skalách lezl. Není to tak těžký, pokud dokážeš zachovat klid a udržíš svou představivost na uzdě. Nekoukej se dolů. Soustřeď se jenom na chyty a stupy."
Chara hleděla na vysokánskou skálu. „Je to šílený," prohlásila. „Spádnem a rozbijem se na kusy."
„Jak jsem říkal, musíš svou představivost držet na uzdě."
„Já to nezvládnu," tvrdila, couvajíc od útesu.
„Je mi líto," řekl. „Mně se do toho taky nechce." Pověděl jí o svých obavách ohledně rigantského útoku proti dělům a jak ho Rayster varoval, že Call Jace udělá cokoliv, aby ji zachránil. „Žádná jiná cesta, jak tě dostat domů, mě nenapadá," přiznal.
Chvíli seděla mlčky. „Už jsi někdy lezl tak vysoko?" zeptala se nakonec.
„Ne."
„Nevíme, co je nahoře. Možná tam žádná cesta do údolí není. Pak bychom zase museli slízt dolů."
„Ano," souhlasil.
„Nesnáším výšky. Točí se mi z nich hlava."
„Nesmíš se koukat dolů, musíš se dívat jenom na skálu před sebou. A šplháš hezky kousek po kousku, z jedny římsy na druhou." Vysvětlil jí všechno, co mu Jaim řekl o vlivu počasí a jak musí šplhat pomalu a šetřit síly. Chara mu pozorně naslouchala.
Kaelin viděl, že si znovu prohlíží skálu. „Budeme šplhat do mraků," upozornila ho.
„Ano. Bude tam zima a bude to nebezpečný."
„Půjdeš první?"
Kaelin věděl, že by měl. Zkušenější lezec se vždycky ujímal vedení a hledal cestu. Kdyby lezl druhý, riskoval by, že Chara spadne a jeho stáhne s sebou. Ale lepší tohle než se dívat, jak padá sama. „Ne," prohlásil. „Ty půjdeš první. Já polezu hned za tebou. Tak ti pomůžu se stupama."
Chařin výraz prozrazoval, že zdaleka není přesvědčená. „Kde začnem?" zeptala se.
Kaelin vstal a přešel podél skály, jak hledal co nejlepší cestu. Nakonec se zastavil, odepjal si ukradenou šavli a hodil ji na zem. „Sundej si plášť a sroluj ho," nakázal jí. „Jinak ti bude pleskat ve větru. Uvážu ti ho na záda."
„A co ten tvůj svrchník?" poukázala. „Není na lezení moc těžký?"
„Až se dostaneme nahoru, budu ho potřebovat. Bude tam pěkná zima. Je volný, ale kdyby mě moc brzdil, tak ho zahodím."
Chara stočila plášť a přehodila si ho přes ramena a pod levou ruku, kde si ho připjala sponou. Kaelin vytáhl pistole, které měl vepředu za pasem, a přendal si je dozadu. „Připravená?" zeptal se.
„Ano, jsem." Otok na očích se jí pomalu ztrácel a modřiny bledly.
Kaelin se jí podíval do očí. „Vím, že ti ublížili, Charo…" Otočila se k němu zády, oči planoucí hněvem. „Počkej, nech mě domluvit!" Zarazila se. „Chci říct tohle: Chytili tě, aby donutili tvýho otce opustit svou pevnost a nechat se zmasakrovat krunýřema. To měl Ranaud v plánu. A ten plán selže jenom v případě, že se vrátíš domů. Jestli tu umřeš, Call Jace nejspíš zareaguje se slepým vztekem. Vyjde ven a bude bojovat. A prohraje. Riganti prohrají. Chci, abys na to myslela, až polezem. Chci, abys na to myslela, až tě budou bolet svaly a strach ti nedovolí jít dál. Hněv je dobrej, Charo. Drž se ho. Ať ti dodá sílu."
„Už jsi skončil?" opáčila. „Jenom mi řekni, kde mám začít."
Kaelin popošel ke skále a ukázal jí na hlubokou puklinu asi padesát stop nad nimi. „Musíme se dostat tam do toho skalního komína. Až budem tam, šplhání bude snadnější. Lez pomalu. Často odpočívej. Snaž se víc využívat nohy než ruce. Ruce se unaví první."
Chara přistoupila ke skále a začala šplhat. Kaelin počkal, dokud nebyla asi šest stop nad ním, než začal šplhat za ní. Lezlo se tudy snadno a oba postupovali nahoru. Těsně pod komínem byla úzká římsa. Chara na ni vyšplhala a podívala se dolů. Kaelin viděl, jak se jí z tváří vytrácí barva. Zmocnila se jí závrať. Zavřela oči a zakymácela se. Kaelin se k ní rychle připojil a postrčil ji na širší část římsy v komíně. „Podívej se na mě!" štěkl. „Otevři oči a podívej se na mě!"
Otevřela oči. „Nekoukej se dolů. Soustřeď se výhradně na lezení."
„Už jsem v pořádku," ujišťovala ho.
Kaelin ji pustil, zvedl hlavu a zadíval se do tři stopy široké rozsedliny ve skále. Kroutila se nahoru nejméně dalších čtyřicet stop, potom se zužovala. Skála byla po dešti kluzká, ale bylo čeho se tu chytit. „Počkej tady a dívej se, jak lezu," nakázal jí a pustil se po levé straně komína, pak přelezl na pravou stranu a šplhal dál. Když se dostal k úzkému místu, zastavil se a prohlížel si skálu. Nakonec zase slezl k čekající Chaře. „Až tam, kde se ta puklina uzavíraje to

snadný. Potom budeš muset použít pěsti, abys vylezla dál. Ukážu ti jak.“ Zvedl ruce, přiložil dlaně k sobě jako při modlitbě a pak je odtáhl. „Dej ruku sem a zatni pěst.“ Poslechla a on cítil, jak se mu do dlaní tisknou její klouby.
„Správně. Právě tohle musíš udělat v úzký štěrbině, když hledáš stup. Jakmile se opřeš nohou, rozevřeš pěst a vrazíš ruku do štěrbiny zase o kousek výš. Rozumíš?“
„Nejsem pitomá. Jasně že rozumím.“
„Tak lez.“
Komínem vyšplhala snadno, ale v užším místě se zastavila. Kaelin dolezl pod ni. „Nemůžu najít stup,“ hlásila.
„Posuň pravou nohu nahoru tak o dvě stopy výš,“ poradil jí. Když nohu zvedla, pomohl jí najít malý výstupek.
„Z toho sklouznu,“ namítala. „Je to moc malý.“
Kaelin se zapřel a podepřel jí nohu rukou. „Zaber,“ řekl. Chara se vzepřela – a uklouzla. Vykřikla, když jí ruka vyjela ze štěrbiny. Kaelin ji popadl, jak padala kolem. Nakopla ho do levé nohy a odstrčila mu ji od skály. Zaťal pravou ruku do skály, na níž visel. Chara natáhla ruku, chytila se maličkého převisu a odebrala Kaelinovi trochu tíhy. Pak se vytáhla nahoru. Kaelin znovu našel stup a podíval se na ni. Na hřbetě levé ruky měla krev, kde si roztrhla kůži. Chara si rány nevšímala, vrátila se ke štěrbině, vrazila do ní ruku a vyškrábala se výš. Kaelin ji těsně následoval.
Dostali se téměř sto stop nad les. Vál tady silný vítr a ve vzduchu byl cítit déšť. Kaelin se modlil, aby ještě chvíli nepršelo.
Když se štěrbina konečně úplně uzavřela, narazili na asi pět stop širokou skalní plotnu. Chara se na ni svezla, tváří ke skále. Kaelin dolezl vedle ní. „Ještě se ti netřesou ruce?“ optal se.
„Ještě ne.“
„Dej mi vědět, až to přijde. Jaim říkal, že v tý chvíli ti povolí svaly. Pak si budem muset odpočinout.“
Popolezl po římse dál. Měřila skoro šedesát stop a téměř celou dobu byla skála nad ní úplně hladká. Kaelin, který po skalách lezl odmalička s Jaimem, věděl, že by dokázal vyšplhat nahoru. Chara ale ne. Kaelin odstoupil od skály, jak to jen na římse šlo, a prohlížel si útes. Asi o třicet stop výš byla další římsa, ale nevedla k ní žádná zřejmá cesta. Vrátil se k místu, kde odpočívala Chara, překročil její natažené nohy a obhlížel skálu nad komínem. Staletí dešťů kámen ohladila, avšak byly tu chyty, které by mohla Chara zvládnout. Potíž byla v převisu, jenž mu zakrýval výhled na horní část útesu. Co když tam vylezou a nenajdou cestu dál? Dokážou slézt dolů?
Znovu prošel kolem Chary, hledaje lepší cestu. Žádnou nenašel.
„Je čas jít,“ řekl jí.
Dostat se k převisu jim trvalo přes půl hodiny. Chara se většinu doby jenom držela skály a nedokázala dosáhnout na žádný z vhodných chytů. Kaelin se jí snažil pomáhat, jenže sám se držel na tak malých výstupcích, že ji nemohl postrčit. Nakonec se Chara odvážila a vytáhla se nahoru, šmátrajíc levou rukou po nějakém chytu. Kaelin měl srdce v krku. Kdyby spadla, nedokázal by ji zachytit. Oba by sletěli až dolů. Ona však nespadla.
Dostali se k převisu a přešli po římse. Dál už bylo šplhání snadné a nakonec se dostali na docela širokou skalní plotnu. Kolem nich pluly chomáčky mlhy a vzduch byl chladný a vlhký.
„Teď kráčíš v mracích,“ podotkl Kaelin. „Jakej je to pocit?“
Poprvé od svého zachránění se Chara usmála. „Dobrý. Jak vysoko jsme?“
„Tak čtyři sta stop. Možná trochu víc. Musíme dál, brzy se začne stmívat.“
Další hodinu lezli. Místy mohli jít, jinde museli přelézat hromady napadaného kamení. Konečně se dostali nahoru do obrovského sedla mezi dvěma horskými štíty. Na západě viděli mírné svahy Rigantského údolí. Chara se otočila a zadívala se cestou, kudy přišli. Světla ubývalo a sráz působil ještě děsivěji. Náhle se jí zatočila hlava, až se posadila.
„Nemůžu uvěřit, že jsem to vylezla,“ vydechla.
„Ale ano, vylezla jsi to, Charo,“ ujišťoval ji Kaelin. „Přemohla jsi svůj strach a pokořila horu. A jsi teď úplně volná.“
Unaveně vstala. „Jsem volná díky tobě, Havrane,“ řekla. „Mrzí mě, jak jsem se k tobě ošklivě chovala.“
„Nemáš se zač omlouvat. Myslím to vážně. A teď půjdeme k vám domů. Neurazili jsme celou tu cestu, aby nás v horách zabila zima.“
Vítr kolem nich svištěl, když začali sestupovat. Tady žádné skály nebyly, jen řada strmých svahů. Chara si sundala plášť ze zad a zabalila se do něj.
Ploužili se soumrakem až do noci, až se konečně dostali na dohled hlavní rigantské osady. Chara byla k smrti utahaná. Z průsmyku napravo je uviděli zvědové a vstříc jim přiběhli dva muži. Jeden z nich byl Rayster.
„U oběti, odkud jste se tu vzali?“
„Z mraků,“ sdělila mu Chara.
* * *
Předběžné slyšení v případu církev versus Maev Ringová probíhalo ve Svatém dvoře, mramorové budově stojící těsně za katedrálou. Byla to překrásná kopie starověkého chrámu v Kameni, kde Persis Albitane údajně vedl první kázání. Svatý dvůr byl déle než sto let hlavním kostelem v Eldacre, dokud tu nepostavili obrovskou katedrálu.
Budova byla dvě stě stop dlouhá a střechu podpíralo padesát šest sloupů. Nyní byla využívána jako muzeum a depozitář knih a svitků popisujících šíření víry tady na severu za posledních osm set roků. Hlavním exponátem byla zlatá urna, v níž údajně spočíval popel samotného Persise. Jednou do roka urnu přenesli do katedrály na léčivou mši a poutníci cestovali stovky mil kvůli možnosti se jí dotknout a poprosit svatého Persise, aby se za ně přimluvil, vyléčil jejich těla či chorobu někoho milovaného.
V hlavní lodi Svatého dvora nebyly žádné lavice, ale na ochozech bylo rozmístěno dvě stě židlí, sto na každé straně. Na západním konci lodě pod lomeným obloukem okna z barevných skel stálo vyvýšené pódium a na něm soudcovský stůl.
Za sametem potaženým stolem seděl eldacreský biskup, dva opati a tři starší kněží. Dnes byly ochozy prázdné, protože

soud nemohl začít, dokud soudní stolice nerozhodne o skutkové podstatě případu. Přesto bylo datum soudu ustanoveno na příští den.
Maev Ringová stála před stolem, ruce za zády spoutané. Vedle ní stáli dva kněží a mávali kadidelnicemi na tenkých řetízcích. Podle církevního ritu nemohl být žádný démon nebo duch vypuštěn, dokud hořelo kadidlo.
Maev se dívala na vysoké, barevné okno. Byl na něm vyobrazen svatý Persis Albitane, klečící před ženou se závojem. Jí z prstů vycházelo zlaté světlo a kolem hlavy světce vytvářelo svatozář.
„Nechť slyšení začne," pronesl biskup. „Mám dnes plno povinností a čeká na mě oběd."
Objevil se čemě oděný duchovní. Byl to malý mužík, břichatý, se zdobenou bílou parukou. Uklonil se soudcům a pronesl: „Pánové a bratři, zastupuji v téhle věci církev a chci předložit místopřísežná prohlášení a také písemná svědectví."
„Soud poznává Arlina Bedvera," řekl biskup. „Ať je to zaznamenáno." Kněz na kraji stolu se chopil brku a pustil se do psaní. Biskup se předklonil a zadíval se na Maev Ringovou. „Soud je zahájen —" začal.
„Já zastupuji obviněnou," ozval se hlas, znějící pod vysokou klenbou ozvěnou. Biskup se zatvářil překvapeně a přimhouřil oči.
Kolem stejně překvapené Maev Ringové prošel Alterith Shaddler a hluboce se soudu uklonil.
„Nebyl jste sem povolán, učiteli," štěkl biskup.
Alterith otevřel koženou brašnu a vyndal svazek papírů a postarší, v kůži vázaný svazek Svatého práva. „Podle zákonů církve a státu – a mám tady všechny odpovídající dokumenty a texty – každý Varlish dobré pověsti s doktorátem z teologie může vystupovat jako advokát. Mám tu také kopie svého diplomu z Akademie pro výuku spravedlivých."
„Chcete být uveden v záznamech jako mluvčí za čarodějnicí?" zeptal se jeden z opatů, hubený starší muž se slabým, pisklavým hlasem.
„Jak si vzpomínám, pane, svatý Persis Albitane začal svou kariéru tak, že zastupoval jiné světce, obviněné tehdejší církví. I jemu se vysmívali, že mluví v jejich prospěch."
Opat zrudl. „Chcete snad naznačit, pane, že tahle svatá a vznešená stolice může být přirovnávána k barbarům? Dávejte si pozor, pane Shaddlere."
„Já chci jenom říct, pane opate, že každý obviněný má právo na advokáta. Macv Ringová je poctivá horalka, obviněná muži, kteří jejím pádem mohou hodně získat. Mám tady svá doporučení. Odpíráte mi právo ji zastupovat? Žádám vás, abyste si tuto záležitost dobře promysleli, poněvadž tu mám i dopis, který odešlu církevním autoritám ve Varingas a z něhož je jasné, že pokud mě odmítnete, toto slyšení bude bráno jako protiprávní. Druhý dopis pošlu králově soukromé radě a obviním v něm církevní vůdce v Eldacre z porušení zákonů samotného krále."
„Vy nám vyhrožujete?" vyjel na něj biskup.
„Ano, můj pane, A taky podám petici k moidartovi a budu v ní požadovat zatčení těch, kdož porušují královský zákon. A protože moidart sám shledal Maev Ringovou nevinnou z dřívějších obvinění, jsem si jistý, že mou žádost velmi pozorně vyslechne."
„Tohle nestrpím!" zahřměl biskup. „Nechám vás zbičovat za drzost."
„Smím promluvit, pánové?" ozval se Arlin Bcdver a popošel ke stolu. Naklonil se k biskupovi a něco mu šeptal. Maev neslyšela, co mu povídá. Ticho se táhlo. Nakonec biskup Bedvera odehnal.
„Alterith Shaddler bude zapsán jako obhájce čarodějnice," prohlásil biskup. „Soud je určen na —"
„Promiňte, prosím," přerušil ho Alterith Shaddler. „Budu potřebovat alespoň tři dny, abych získal místopřísežná prohlášení a výpovědi svědků obhajoby. Toto právo je zaručeno –" Vytáhl další papíry. „– v odstavci sedmnáct, paragraf devět církevní ústavy týkající se kacířství, pobuřování a znesvěcení."
Biskup zalétl pohledem k Arlinu Bedverovi a Maev viděla, že ten kývl na souhlas.
„Soud se sejde za tři dny," pravil biskup. „Máte ještě nějaké další požadavky, pane Shaddlere?"
„Chtěl bych, můj pane, požádat, aby Maev Ringová byla do soudu propuštěna z vazby."
„Zamítá se!" Biskup vstal. „Slyšení skončilo," prohlásil a vyrazil pryč. Dva strážní se zdobenými kopími odvedli Maev Ringovou. „Hned za vámi přijdu," zavolal za ní Alterith Shaddler, vrátil papíry do brašny a došel k Arlinu Bedverovi.
„Rád bych se podíval na ta přísežná prohlášení," požádal.
„Zajisté, pane Shaddlere. Je to neveselé čtení."
„Jak to?"
„Patnáct… partnerů… Maev Ringové pod přísahou potvrdilo, že na ně seslala kouzlo, aby je mohla podvodem připravit o podnik. Vdova po Parsisovi Feldovi tvrdí, že poté co za ním Ringová přišla, byl jako vyměněný. Předtím chodil do kostela a byl nesmírně slušný člověk. Poté co se z nich stali partneři, se začal stýkat s nevěstkami a pít tvrdý alkohol. Případ je velmi dobře postavený. Radím vám, abyste Maev Ringovou přesvědčil, ať se přizná a ukáže upřímnou lítost. Církev ji pak jen zbaví nečestně nabytého majetku, odsoudí ji k veřejnému bičování a propustí ji. Pokud by se marně snažila dosáhnout zproštění viny, církev bude žádat nejvyšší trest podle zákona. Bude zmrskána a pak oběšena nebo upálena."
Alterith se duchovnímu podíval do tmavých očí. „Zajímalo by mě, pane Bedvere, jestli si uvědomujete, že je to fraška, nebo zda skutečně věříte, že tu jde o čarodějnictví."
„Není podstatné, v co já věřím – nebo nevěřím – pane Shaddlere. Církev tento případ zahájila a já jsem určen zastupovat církev. Tady jsou přísežná prohlášení a svědectví. Prosím, přečtěte si je. Počkám, než skončíte."
Alterith si odnesl dokumenty ke stolu, nedávno opuštěném soudci, a pustil se do čtení. Z toho, co našel, se mu udělalo špatně.
Hodinu nato ho uvedli do cely za katedrálou. Nebyla postavená jako vězení, ale jako ložnice pro kněze. Byla tu postel a stolek se dvěma židlemi. V tepaném kruhu na zdi visela lucerna a z okýnka byl výhled do zahrady.

„Není to tak hrozné místo," poznamenal, když vstoupil.
„Ne," souhlasila Maev Ringová.
Alterith si pomyslel, že vypadá unaveně. „Dávají vám pořádně najíst?" zeptal se.
„Ano, nosí mi jídlo. Proč tohle děláte, učiteli?"
„Věřím, že jste nevinná, madam."
Pokrčila rameny. „K čemu to je? Ať vinná, nebo ne, stejně mě upálí."
„Mají patnáct svědků, kteří tvrdí, že jste je očarovala," sdělil jí Alterith. „Opsal jsem si jejich jména. Slyšel jsem, že máte víc než dvacet partnerů."
„Dvacet sedm."
„Tak aspoň dvanáct vašich partnerů odmítlo vás odsoudit. Vyhledám je a požádám, aby promluvili ve váš prospěch u soudu."
„Neudělají to," odtušila Maev Ringová. „Varlishové srazí řady. Budou myslet na všechny ty peníze, které tak získají, na dluhy, které nebudou muset splácet. Škoda že jste je nechal čekat ještě tři dny."
„My ten čas potřebujeme, madam."
„Já ho nepotřebuju. Výsledek je určený předem. Lepší nechat to rychle dojít ke konci."
„Já vám nerozumím."
„Nechci tu mít Jaima. Chápete? Když Parsis umřel, věděla jsem, že budou potíže, a tak jsem Jaima poslala na sever. Za dva týdny bude zpátky. Do té doby to musí být vyřízené."
„Aha, nechcete, aby vás viděl umírat. To chápu."
Maev se zasmála. „Nechápete, učiteli. Moje smrt už je zapsaná. Já nechci vidět umírat jeho. Nemluvíme tu o obyčejném muži. Jaim Grymauch by šel i do ohně pekelného, aby mě zachránil. Nesmí tu být."
„Myslím, že předbíháme událostem," řekl Alterith. „Nejdůležitější je to, že jste nevinná, a my se musíme soustředit na to, jak to dokázat. Teď mi dejte jména všech vašich obchodních partnerů. Máme tři dny a já je hodlám moudře využít. Nejsem takový cynik jako vy, Maev Ringová. Najdou se dobří lidé, kteří se postaví za pravdu."
* * *
Call Jace se rozhlížel po místnosti, kde bylo třicet jeho válečných náčelníků, a poslouchal, jak jeden po druhém podávají hlášení o pokrocích, jakých muži pod jejich velením dosahovali. Kaelin, sedící naproti klanovému vůdci, ho pozorně sledoval. Call strávil hodinu s Charou, a když se vrátil, vyptal se Kaelina na to, v jakém duševním stavu se jeho dcera nachází. Kaelin mu toho nemohl moc povědět. Řekl rigantskému vůdci, že většinu cesty byla uzavřená a nepřátelská. Callovi se ruce třásly potlačovaným vztekem a mluvil o „pomstě" a o tom, že zabije všechny Varlishe v Černé Hoře.
Ještě i teď, když už porada trvala déle než hodinu, měl popelavou tvář a vztek v očích.
Rayster podal hlášení o síle nepřítele v obou průsmycích. Před každým tábořily dva tisíce mužů. Oba oddíly měly dvacet děl. „Jestli vyjdeme z hor," zakončil Rayster, „rozsekají nás na kusy, než se dostaneme na dosah mečů."
„A co noční útok?" zeptal se Call.
„Ztráty budou obrovský. Za každým dělem nechávají zapálený oheň. Trvalo by jim jen chvilku sundat plachtu z děla a zapálit doutnáky."
„Až přijde zima, budou se muset stáhnout," navrhl jiný válečník.
„Ne," odmítl Call. „Nebudou čekat na zimu. Na cestě už jsou posily. Pět tisíc mužů královského pluku. Provedou dvojitý útok, rozstřílejí brány a pak se nahrnou do údolí. Bába mi řekla, že na jižní silnici jsou další tři tisíce krunýřů a míří na sever. Jsou to královští vojáci a přicházejí až z Baracumu daleko na jihu."
„Královští vojáci?" podivil se Rayster. „Proč by nás chtěl král zničit?"
„Připisují mi vraždu plukovníka Linaxe," odpověděl Call. „A Linax měl u dvora přátele. Otázka je: Jak té hrozbě čelit? Jestli zaútočíme, prohrajeme. Jestliže se budeme bránit, prohrajeme stejně – i když pomaleji."
Kolem stolu se rozhostilo ticho. Po chvíli vstal Kaelin. „Vím, že nejsem z vašeho klanu, i když jsem Rigante," začal. „Smím promluvit?"
„To právo sis vysloužil, chlapče," ujistil ho Call.
„Tak říkám, zaútočme na jeden jejich oddíl, ale ne přes průsmyk. Já sem přišel přes hory. Mohl bych v noci odvést oddíl stejnou cestou zpátky. Za svítání bychom se mohli vynořit z lesa na jejich nechráněným levým křídle. Všechna děla míří na průsmyk. Kdybychom dělostřelce zahnali nebo pobili, náš hlavní oddíl z údolí by nic nezastavilo. Pak bychom je dostali mezi kladivo a kovadlinu. Taky bychom – pokud uspějeme – získali dvacet děl plus prach, kule a všechny zbraně, co tam mají." Kaelin se posadil.
„Útesy nad lesem jsou prudký," podotkl Bael. „Tleskám tvý obratnosti, že jsi přes ně dostal Charu. Mnoho z nás už po skalách lezlo. Nahoru je to však mnohem lehčí než dolů. A v noci? Budem mít ztráty, Kaeline."
„Souhlasím," přidal se Rayster. „Už při představě na takový lezení se mi stahuje žaludek. Klidně se nepříteli postavím s mečem v ruce, ale spadnout ze skály do tmy – to ne."
„Jsou tam římsy," uklidňoval je Kaelin. „A když budem mít dost provazů, nebezpečí zmenšíme. Ale máte oba pravdu, někdo určitě spadne a rozbije se o kameny. Jenže jestli ten plán vyjde, zničíme armádu krunýřů. To Varlishům sebere kuráž a zimu pak třeba prožijeme v klidu."
„Kolik mužů bys potřeboval?" optal se Call Jace.
„Nejmíň tři sta," sdělil mu Kaelin.
Call Jace se podíval na mohutného muže středního věku, který celou poradu jenom mlčky seděl. „Co myslíš, Ariku?" zeptal se ho.
Arik Ironlatch se nevesele usmál a pohladil si prošedivělý vous. „Mí muži jsou skvělí lezci, Calle Jace. Nepochybuju, že

na ten podnik seženu dobrovolníky.“
„Myslíš, že to vyjde?“
„Buď to vyjde, nebo nevyjde,“ odtušil Arik s pokrčením ramen.
„Takže jsi pro?“ naléhal Call s náznakem jistého podráždění v hlase.
„Já odjakživa dával přednost dělání před žvaněním“ prohlásil Arik. „Já říkám, dejme se do toho.“
„Takže ten útok povedeš?“ chtěl vědět Call.
„Moh bych,“ usoudil Arik, „je to však jižanův plán, a já půjdu za každým chlapem, co má kuráž a chladnokrevnost vejít do nepřátelskýho hradu a dostat odtamtud vězně. Vůdce potřebuje trochu chladnokrevnosti, i když si pořád musí zachovávat zdravej rozum. Já se nechávám unýst žárem bitvy. Ať vede Kaelin Ring.“
Call se náhle zatvářil nejistě. „Mluvíme tu o budoucnosti klanu,“ řekl. „Jestli vyhrajeme, získáme čas. Jestli prohrajeme, jsme vyřízení. Nechci být ke Kaelinu Ringoví neuctivý – poněvadž on prokázal, že je výjimečný válečník – ale s bojem a velením nemá zkušenosti.“
„Já nesouhlasím, Calle,“ ozval se Rayster. „Nechal jsem se Kaelinem vést, když jsme šli do pevnosti. Jestli se máme o tuto šílenost pokusit, tak souhlasím s Arikem. Kaelin Ring je na to ten právej.“
Kaelin si všiml, jak se Call dívá na dlahu na své levé paži, a uhádl, že si rigantský náčelník přeje mít dost sil, aby mohl ten útok vést sám. „Budeme hlasovat,“ navrhl nakonec Call. „Ti, kteří jsou pro, aby náš přítel Kaelin vedl útok, ať zvednou ruce.“ Ze třiceti přítomných jich bylo sedmnáct pro, včetně Baela a Raystera.
„Je rozhodnuto,“ zakončil debatu Call a obrátil se na Kaelina. „Kdy?“
„Zítra v noci,“ odpověděl Kaelin.
„Dobře. Porada skončila. Ariku, přidáš se ke mně a ke Kaelinovi na panáka, než odejdeš?“
„Uisge já nikdy neřeknu ne,“ ujistil jej Arik.
* * *
Příštích čtyřiadvaet hodin bylo pro Alteritha Shaddlera hlubokým zklamáním. Z dvanácti obchodníků na seznamu jich sedm nečekaně opustilo Eldacre a vydalo se do Baracumu. Čtyři rovnou odmítli se za Maev Ringovou přimluvit a Gillam Pearce „nebyl k dosažení“, aby mohl s učitelem promluvit. Jeho žena tvrdila, že Gillam leží s horečkou.
Alterith si téměř zoufal, když s Bannym usedl v malé jídelně. Mladík za poslední rok hodně vyrostl. I když byl pořád štíhlý, měl široká ramena, dědictví – ač to Alterith nevěděl – dnů strávených s Jaimem Grymauchem, kdy se učil bojovat pěstmi a ohánět se dřevěným mečem. Banny si teď víc věřil, zvlášť poté, co se v létě popral s Kammelem Barelem. Srazil varlishského mladíka třikrát a naposledy levým hákem, kterým Kammela poslal v bezvědomí na dlažbu.
„Ještě pořád je čas, pane,“ uklidňoval nešťastného Alteritha. „Máme ještě dva dny.“
„Už není na koho se obrátit, Banny. Jsem zoufalý – nejenom kvůli té pozoruhodné dámě, ale i kvůli varlishské duši. Vím, že nás horalé považují za kruté a nevraživé, ale naše rasa je i odvážná a ušlechtilá. Vidět, že je tolik mých lidí ochotných lhát kvůli mamonu, vidět dobrou ženu umřít, aby si oni mohli do kapes nacpat pár dalších mincí – to je ostuda, Banny.“
„Ti, co jsme je dneska navštívili, nebyli ochotní lhát kvůli penězům, pane. Copak nevidíte, že se jenom moc báli říct pravdu?“
Alterith kývl. „Ale ano, vidím. Navštívili je rytíři, kteří jim naplnili hlavu povídačkami o ohni a odplatě.“
„Dva jsem dneska viděl,“ podotkl Banny. „V těch bílých pláštích a stříbrný zbroji vypadali moc fajnově.“
„Jsou – byli — skvělý řád,“ vysvětloval mu Alterith. „Nevím, co si o nich mám myslet teď. Přísahali, že budou chránit čistotu stromu a bojovat se zlem, kdekoliv na ně narazí. A přesto jsem za poslední léta slyšel mnohé příběhy o mučení a vraždění. Rytíři, z podstaty svého řádu, nepřísahají věrnost králi. A když na jihu vypukly ty potíže mezi králem a stoupenci Úmluvy, jsou zákonem sami pro sebe.“
„Co můžeme dělat?“ zeptal se Banny.
„Vrátím se ke Gillamovi Pearcemu. Podle všeho je to počestný člověk. Nemůžu uvěřit, že by dovolil, aby Maev popravili.“
Dojedli mlčky. Alterith dal Bannymu peníze na zaplacení a vyšel z jídelny. Když vstoupil do tmavé uličky, byla už tma. Ze stínů se vynořili tři muži. Alterith znehybněl. Všichni tři měli bílé pláště a stříbrné přilbice.
„Na slovíčko, učiteli,“ řekl první.
„Co pro vás můžu udělat, pane?“ optal se Alterith.
„Odřekni se zla,“ odpověděl muž, „protože člověka soudí podle společnosti, v jaké se vyskytuje, a společnost čarodějnic může vést jenom k upálení. Čarodějnice Ringová bude potrestána. Stejně jako všichni, kteří jí pomáhají v jejích temných skutcích.“
„Musíte mluvit o jiné Maev Ringové,“ namítl Alterith. „Žena, kterou znám, je dobrá, s temnými silami nemá nic společného.“
„Asi jsem se nevyjádřil jasně, pane Shaddlere.“ Muž přistoupil blíž. Něco Alteritha udeřilo z boku do hlavy. Upadl zády na zeď a motala se mu hlava. Do břicha ho zasáhla okovaná pěst. Alterith padl na kolena a vyzvracel večeři na dlažbu.
„Jestli půjdeš za Gillamem Pearcem, zemřeš. To ti slibuji,“ prohlásil muž. „Nebudu tolerovat žádné zlo a rozdrtím ho, kdekoliv na ně narazím.“
Alterith se vyškrábal na nohy. „jestli… netolerujete žádné zlo,“ vypravil ze sebe, „tak jak se můžete podívat do zrcadla?“
Pěst ho tentokrát zasáhla do obličeje a znovu ho srazila na zem. Z rány pod pravým okem mu tekla krev.
Rytíři oběti odešli. Alterith začal znovu zvracet. Tak ho tam našel Banny.
„Co se stalo, pane?“
„Pomozte mi vstát.“ Banny hubeného učitele zvedl. „Sežeňte mi koníka a bryčku. Musím hned za Gillamem Pearcem.“

„Ano, pane.
Dvacet minut poté Alterith, stále otřesený výpraskem, zabušil na dveře domu Gillama Pearceho. Otevřela manželka. „Už jsem vám říkala, že můj manžel…“ Když uviděla Alterithův oteklý obličej a krev, zarazila se. „Jste zraněný,“ řekla chabě.
Alterith se jí podíval do očí. Byla už postarší, tvář měla vrásčitou a kulatou. Když však spatřila jeho zranění, všechno podráždění zmizelo, a to Alterithovi prozradilo, že má laskavé srdce.
„Počínali si na mé, madam, muži, kteří nechtějí, abych hájil Maev Ringovou. Řekli mi, že jestli sem přijdu, zabijí mě.“
„Tak to byste měl pochopit, proč vám manžel nemůže pomoct.“
„Já chápu, že se tady děje veliká nespravedlnost a jedna dobrá žena – žena jako vy – stojí před popravou. To nemůžu dopustit. Nenechám se zastrašit a dovolit takové zlo.“
„Pozvi ho dál, Ildo,“ ozval se z domu hlas. „Takhle na zápraží je zima.“
Alterith vstoupil do malé světnice. V krbu plápolal oheň a před ním seděl pomenší muž. „Porovnáme si rány?“ zeptal se, vstávaje z křesla. Alterith uviděl, že má modřinu na levém oku a šrám na kořeni nosu.
„Podlitiny se zahojí,“ pravil Alterith. „Chtějí zabít Maev Ringovou.“
„Já vím a jsem z toho smutný,“ přiznal Gillam Pearce. „Je to dobrá, chytrá obchodnice. Co však můžu dělat, pane Shaddlere? Patnáct úctyhodnejch občanů tvrdí, že je očarovala. Když řeknu, že všichni lžou, zničí mě to. Nikdo si ode mě nic nekoupí. Horší bude, že jestli ji usvědčí, obviní mě, že jsem s ní ve spolku, a pak mě buď oběsí, nebo upálí. Tak co ode mne vlastně chcete? Abych se postavil před církev a pověděl pravdu, i když mě zničí?“
„Ano,“ odpověděl Alterith. „To od vás žádám.“
„A k čemu to, prosím vás, bude? Maev Ringovou stejně nezachráníme.“
„Všechny procesy se zapisují, pane Pearce. Zapisují se pro potomstvo a ty zápisy se i s důkazy posílají církevním autoritám do Varingas. Proto se ti rytíři tolik bojí, že promluvíte. Ne proto, že byste mohl změnit rozsudek, který už Jorain Feld koupil a zaplatil, ale proto, že ve vašem svědectví se ukáže, jakjsou hanební. Tento soud je podvod, výsměch všemu, v co bychom měli věřit. Někdo to musí říct do záznamu. Jestli už Maev Ringová musí kvůli tomu zemřít, tak by měla vědět, že má i věrné přátele, čestné a odvážné muže, kteří se nebojí říci pravdu a zostudit ty zlé.“
Gillam Pearce se zasmál.
„Řekl jsem snad něco zábavného, pane?“ otázal se Alterith škrobeně.
„Ovšemže ano, příteli. Koukněte se na nás: hubenej učitel a malej příštipkář. Jaký hrozný vojsko tvoříme proti moci církve a rytířů oběti? Měli by se už třást strachy.“
„Takže promluvíte ve prospěch Maev Ringové?“
Gillam došel ke stolu u zdi a ze šuplíku vyndal hrst papírů. „Tohle je mý místopřísežný prohlášení, který jsem udělal před třemi dny a před svědky. Vezměte si to a dávejte na to pozor. Bude to pořád přípustnej důkaz, i když splní svou hrozbu a zabijí mě.“
Alterith si papíry zastrčil do kapsy kabátu. „Jsem vaším dlužníkem, pane,“ pravil.
„Ale vůbec ne, pane Shaddlere. Já děkuju vám, že jste mi připomněl, co je to čest. Budu – dá-li Pramen – ve Svatým dvoře.“

17
KAELIN RING SEDĚL NA ZEMI A ČEKAL, AŽ SE objeví mezera v mracích. Počasí těm třem stům dvaceti dvěma mužům nepřálo, noc byla černá a oblohou se valila bouřková mračna.
Došel k němu Arik Ironlatch. „Jaký je plán?“ zeptal se se zájmem.
Kaelin prošedivělého válečníka stěží rozeznával. „Dolů půjdeme v oddílech po dvaceti,“ vysvětloval Kaelin. „Na římsy se víc lidí nevleze. Pochopitelně pouze pokud se mraky roztrhají a bude svítit měsíc.“
„Buď se roztrhají, nebo ne,“ odtušil Arik. „Nemá smysl si s tím lámat hlavu.“
Kaelin na to nic neřekl. Byl starostmi bez sebe a nemohl s tím nic dělat. Když se dostali do sedla, byla ještě trocha světla a Kaelin došel na kraj útesu a podíval se dolů. Skalní stěna, po níž včera vyšplhal, dnes působila dvojnásob skličujícím dojmem, byla tmavá, rovná a les byl hluboko. Sebedůvěra, jíž oplýval, když promlouval na poradě, ho pomalu opouštěla. Vál vítr a ve vzduchu byl cítit déšť.
Šplhání bylo i za dobrých podmínek nebezpečné, ale pokus slézt dolů potmě byla holá sebevražda. Cestou nahoru člověk viděl chyty nad sebou, ale lézt dolů znamenalo, že si musel cestu vyhmatat. Skála byla vystavená živlům. Poryv větru mohl lezce shodit a v dešti byly mokré kameny kluzké a zrádné.
Kaelinovi vyschlo v ústech. Představil si tu cestu a v duchu ji rozebíral. Provazy pomohou. Poblíž okraje skály rostly stromy a muži se na první římsu mohli spustit po provazech. Snažil se vzpomenout, jestli níž nenarazil na nějaké vyčnívající kameny, které by unesly provazy. Pak si uvědomil, že Arik znovu promluvil.
„Tak jak si vede mý hospodářství?“ zeptal se.
„Vaše hospodářství?“
„Ten statek, co jsem prodal Maev Ringový.“
„Slušně vydělává, pane,“ ujistil ho Kaelin.
„My si tady na vysočině na panáčkování moc nepotrpíme,“ sdělil mu Arik a zasmál se. „Mně ten statek nevydělával. Byl jsem radostí bez sebe, když jsem tvou tetičku přesvědčil, aby ho koupila o polovinu dráž, než za co stál. Teď má šestkrát větší cenu, než jakou za něj zaplatila. Mazaná ženská, tahle Maev Ringová.“
„Ano, to ona je.“ Pouhý rozhovor o obyčejném životě daleko od války a nebezpečí Kaelina uklidnil. Cítil, jak z něj opadá napětí i strach.
Arik se naklonil blíž. „Teď mi ještě jednou zopakuj, co máme dělat, až se dostáném na zem.“
„Počkáme do rána a potom si vezmete sto mužů a zaútočíte na dělostřelce. Já povedu zbytek proti hlavnímu oddílu,“

vykládal Kaelin. Překvapilo ho, jak klidně a sebevědomě mluví.
„A pak Call přivede svý chlapy z průsmyku?“
„Doufejme,“ pravil Kaelin.
Mraky se protrhaly. Kaelin vzhlédl. Na hory svítil měsíc, avšak obloha byla stále místy zatažená a světlo dlouho nevydrží. Kaelin vstal, popadl provaz a došel na kraj útesu. Podíval se dolů a viděl první římsu asi o čtyřicet stop níž. Poodešel dál a uvázal provaz kolem kmene starého stromu. Přehodil stočený provaz přes okraj skály a díval se, jak se rozvíjí. Dokud měsíc ještě svítil, přehodil si přes rameno další svinutý provaz a spustil se na římsu. Byla asi čtyři stopy široká a třicet dlouhá. Kaelin se rozhlížel kolem sebe, hledaje nějaký skalní výčnělek, k němuž by mohl přivázat druhý provaz. Nikde nic. Měsíc znovu zašel za mraky a Kaelin se klidně posadil a čekal.
V duchu se vrátil k Chaře a tomu, čím musela projít. Od okamžiku, kdy vstoupila do otcova domu, ji neviděl, a přes vzpomínky na rozhovor s wyrd nedokázal plně pochopit, jak trpí. Z celého srdce doufal, že časem znovu objeví radosti života. Pak si vzpomněl na to, co řekl Call Jace poté, co s ní mluvil.
„Děkuju ti, Kaeline, že jsi mi přivedl dceru. Jsi dobrý člověk, odvážný. Do smrti ti budu vděčný. Taky chci, abys věděl, že pochopím, pokud svou nabídku k sňatku stáhneš.“
Kaelin jen seděl a snažil se vyznat v tom, co Callova slova znamenají. Call si jeho mlčení vyložil špatně. „Chara to určitě pochopí taky,“ řekl.
„Já ji miluju, Calle. Pro mě se nic nezměnilo. Až se vzpamatuje, vezmeme se, jak jsme plánovali. Teda pokud ona bude chtít.“
Call Jace mu položil ruku na rameno. „Mluvíš jako pravý Rigante. Uvidíme.“
„Rád bych s ní mluvil.“
„Nechce nikoho vidět. Dej ji čas, chlapče.“
Znovu se zvedl vítr a hučel kolem skal. Mraky se roztrhaly a ve chvilce zase jasně svítil měsíc. Kaelin se podíval na oblohu. Hvězdy se třpytily a obloha se rozjasňovala.
Další římsa byla asi o šedesát stop níž a trochu napravo. Kaelin si sundal druhý provaz z ramene a plochou spojkou ho uvázal k prvnímu. Spustil provaz a díval se, jak klesá. Konec dosáhl asi pět stop nalevo od římsy. Kaelin potřeboval další provazy, a tak se vrátil nahoru a zašel k místu, kde vedle Arika dřepěl Rayster. Kaelina překvapilo, že se k němu vysoký horal připojil, protože na poradě dal jasně najevo, že nehodlá skončit ve tmě na skalách. „Muž by měl svýmu strachu čelit,“ poznamenal k tomu Rayster.
Kaelin si k nim přidřepl. „Vezmu dolů další provaz. Počkejte na mý znamení, potom ať začnou muži lízt, ale nejvýš dvacet najednou. Dolů se musíme dostat co možná potichu. Jestli nás objeví na tý skále, je po nás.“
„My obvykle lezeme potichu,“ podotkl Arik. „Nebudem zpívat bojový písně.“
„Já vím,“ pravil Kaelin. „Chci říct, že pokud někdo spadne, nesmí křičet.“
„Oni to všichni vědí, Kaeline,“ upozornil ho Arik tiše.
„Ať první muži přinesou další provazy. Budeme potřebovat nejmíň deset dalších.“ Kaelin přelétl pohledem čekající válečníky. „Někteří ještě mají pochvy u pasu,“ podotkl. „Ať si je všichni hodí přes rameno.“
„Zařídím to, generále,“ ujistil jej Arik a mrkl.
Kaelin se uvolnil a usmál se. „Musím být nejmladší generál v dějinách Rigantů,“ prohodil.
„Bendegit Bran byl asi ve tvým věku,“ odpověděl Arik. „A Rheg byl jenom o málo starší, když se z něj stal gladiátor. My Riganti dospíváme rychle.“
Obloha už byla zcela bez mráčku a Kaelin se zhluboka nadechl. „Je čas,“ prohlásil. Vzal si další provaz, vrátil se ke kraji útesu a přehoupl se přes něj. Když se dostal na římsu, dal znamení dalším lezcům.
Dolů se spustil Rayster s dalším provazem. Dostal se na římsu a podíval se na les o stovky stop níž. „Tohle se mi ale vůbec nelíbí,“ zamumlal.
„Upozorni muže, že u další římsy se musí zhoupnout do strany. Provaz nedosáhne přesně.“
„To je moc hezká představa,“ bručel Rayster.
Kaelin vzhlédl. „Měli bychom uhnout,“ usoudil. Druhý lezec už byl na cestě k nim.
Když se první dvacítka dostala bezpečně na římsu, Kaelin se spustil po provaze, až byl vedle druhé římsy. Mírně se rozhoupal, až se dostal nad kamennou plotnu, a potom se na ni spustil. Dal znamení Raysterovi a ostatním a prohlédl si okolí. Tady byla štěrbina a v ní kamenný výčnělek, asi tři stopy vysoký. Omotal kolem něj druhý provaz, bezpečně ho zavázal a díval se, jak se provaz rozvíjí směrem k další římse. Odsud neviděl, jak hluboko provaz sahá, ale zdálo se mu, že na římsu úplně nedosáhl. Zamával, aby upoutal Raysterovu pozornost, a dal mu znamení, aby sešplhal k němu.
Horal se obratně spustil k římse a zhoupl se, jako to prve udělal Kaelin, jenže když se dostal nohama nad římsu, provaz nepustil. Kaelin viděl, že je velmi bledý a ruce zatíná do provazu, až mu zbělely klouby. Zpanikařil a nedokázal se pustit. Houpal se sem a tam nad závratnou hloubkou.
„Raystere, poslouchej mě. Nespadneš. Já tě chytím. Slyšíš mě?“
„Ruce mě nechtěj poslouchat,“ vyhrkl Rayster. Potil se a zíral dolů do temnoty.
„Koukni se na mě!“ Rayster se mu podíval do očí. „Pořád se dívej na mě.“ Kaelin natáhl ruku. „Teď se zhoupni, a až ti řeknu, pustíš provaz. Já tě chytím. Věř mi, Raystere.“
„Nevím jistě, jestli to zvládnu.“
„Já to vím,“ ujišťoval ho Kaelin tiše. „Jsi odvážný a umíš čelit svýmu strachu. Teď slezeme dolů z tyhle skále a rozdrtíme nepřítele na maděru. Budeme bojovat za Riganty a pomstíme Charu. Tak se konečně zhoupni.“
Rayster se nohama odstrčil od skalní stěny. Provaz zasténal, jak se houpal sem a tam.
„Teď!“ nakázal Kaelin.
Rayster se pustil a vrazil do Kaelina, přičemž ho málem shodil. Zavrávoral a začal padat. Kaelin ho popadl za košili a

vytáhl na římsu. Horal byl bílý jako křída.
„Dýchej zhluboka a pomalu," radil mu Kaelin.
„Jsem v pořádku. Už nezpanikařím."
„Počkej tady," přikázal mu Kaelin a vzal si od něj stočený provaz. Spustil se z plotny a opatrně ručkoval dolů.
První provaz končil asi osm stop nad další římsou. Kaelin si našel stup a zapřel se o skálu. Vál tu silný vítr. Kaelin trochu popustil Raysterův provaz a zbytek si přehodil přes rameno. Postavil se bezpečněji, pootočil se a pomalu oba provazy svázal. Jakmile byla plochá spojka utažená, spustil provaz a slezl až na římsu.
Pomalu pokračoval v cestě a ke skalním výstupkům uvazoval provazy, aby ho mohli horalé následovat. Konečně se dostal ke komínu nad poslední římsou. Připojil se k němu Rayster a zachmuřeně se zadíval do černočerné tmy v komíně.
„Vypadá to horší, než to je," uklidňoval ho Kaelin. „Je tam plno výstupků. Pak přijde poslední římsa. A potom už je měkká půda lesa – a děla a muškety krunýřů."
„Už nikdy v životě se k žádný skále ani nepřiblížím," zabručel Rayster. „Mám pocit, že jsem spotřeboval všecko svý štěstí."
Nad nimi už byla většina ze tří set dvaceti válečníků na skále.
Od začátku sestupu uplynulo pět hodin a Kaelin odhadoval, že nejméně jednou tolik času budou potřebovat. Opatrně slezl komínem, aniž by používal provaz. Rayster lezl za ním.
Cosi zaslechli, vlhký náraz následovaný hlasitým prasknutím. Pak další. Něco tmavého proletělo kolem ústí komína. Kaelin neviděl, co to bylo. Někdo možná upustil provaz nebo skopl kámen.
Když Kaelin sešplhal na římsu, uviděl na skále tmavou skvrnu. Podíval se dolů. Na kamenech tam ležela dvě těla s groteskně rozhozenými končetinami.
Kaelin přivázal poslední provaz k většímu výstupku. Objevil se Rayster. „Je čas dostat se zas na pevnou zem," prohlásil Kaelin.
Rayster se stísněně usmál. „Už bylo načase. Moc rád budu v lese první."
„Nebudeš první," podotkl Kaelin. „Dva muži spadli."
Rayster zaklel. „Uvidíme se dole," pravil, přehodil nohy přes okraj plotny a zmizel z dohledu.
Kaelin vylezl zpátky komínem. Když se znovu vynořil v měsíčním světle, viděl, že provaz na římse nad ním povolil. Krčili se tam horalé a další se drželi provazu nad nimi, protože nemohli dál. Kaelin odvázal provaz, po kterém Rayster slezl komínem, a rychle ho stočil. Přehodil si ho přes rameno a vylezl na římsu. Než se tam dostal, už byl dost unavený, a římsa byla plná mužů, takže neměl jak se přes ně dostat.
Viděl konec přetrženého provazu. Rozedřel se o ostrý okraj římsy a utrhl se. Kaelin, přilepený na skále, ten problém promýšlel. Nový provaz by se o okraj taky rozedřel, a když bylo nahoře tolik lidí, nemohl hledat jiný způsob, jak provaz zabezpečit. Kdosi nad ním klopýtl a chvíli to vypadalo, že spadne. Kamarád ho naštěstí chytil. Kaelin se vytáhl, až rukama dosáhl nad okraj skalní plotny, pečlivě uvázal konec nového provazu k přetrženému a spustil zbytek dolů.
Podíval se na nejbližšího muže. Byl malý a štíhlý a byl na něm vidět strach. „Chyť ten provaz a podej ho dalšímu," nakázal mu Kaelin. „Opatrně!" Muž se nemohl ohnout, a tak si pomalu dřepl a provaz chytil. Pomalu se zase narovnal a podal provaz většímu muži vedle sebe. „Přehoď si ho přes rameno a dolů kolem boků. Pevně jej drž." Druhý muž poslechl a provaz sklouzl k zaoblenější části okraje. „Budeš ho muset držet, dokud muži neslezou. Ať ti nesklouzne stranou. Rozumíš?"
„Ano," řekl muž.
„Až se unavíš, předej provaz dalšímu." Kaelin se podíval na horala nejblíž k provazu a okraji. „Teď slez dolů," nakázal mu. „Až se dostaneš na římsu, uvidíš štěrbinu. Vlez do ní. Není tam provaz, ale sešplhat se tamtudy dá docela snadno. Tak pohyb!"
Válečník se chopil provazu, přehoupl se přes okraj a rychle sestupoval. Následoval ho další muž a po něm další. Římsa se brzy uvolnila a ti nad ní mohli dolů. Kaelin se vrátil do komína a hbitě sešplhal až k lesu, kde čekal Rayster s několika muži.
Těla obou horalů byla zakryta plášti.
„Byli to tví přátelé?" zeptal se Kaelin Raystera.
„Všichni Riganti jsou mí přátelé," odvětil Rayster. „Jeden byl můj bratranec. Dobrej chlap. Čtyři synové a dvě dcery. Toho druhýho jsem nepoznal. Musel dopadnout na hlavu. Všude jsou kousky lebky a mozku."
O tři hodiny později se pod útesem shromáždilo sto čtyřicet horalů. Mnozí z nich spali, zabalení do plášťů, další dřepěli a dívali se, jak jejich druhové pomalu sestupují z velkého útesu.
Ke Kaelinovi přistoupil Arik Ironlatch. Stařec vypadal poněkud unaveně. Poplácal Kaelina po rameni a poodešel kousek stranou, shodil dolů meč, který měl pro šplhání na zádech, lehl si na zem, hlavu opřel o paži a usnul.
Všichni byli unavení a Kaelin si říkal, kolik sil budou mít za rozbřesku.
* * *
Banarinu Ranaudovi se nikdy nezdály hezké sny. Co se pamatoval, zdálo se mu, že uvízl v podzemí a stěny kolem něj, pokryté slizem, se kroutí a svíjejí. Na houpající se zemi se neudržel na nohou, a tak lezl po všech čtyřech a pořád dokola opakoval. „Už budu hodný, mami. Budu hodný, slibuju."
Když se probudil, nejdřív se mu ulevilo, poté ale vždycky následoval hrozný vztek.
Nezáleželo na tom, jak hodné dítě byl, kolik práce si dal, aby matku potěšil. Ona ho vždycky odtáhla do sklepa a celou dobu na něj ječela. Nakonec ho zavřela do staré skříně a nechala ho tam ve tmě, jen s krysami cupitajícími po zaprášené podlaze před skříní.
Jenže tento sen byl jiný.
Svíjející se stěny se stahovaly, on byl celý pokrytý odporným slizem. Stěny ho tlačily dál zužujícím se vězením, až

narazil na něco tvrdého a nepoddajného. Uslyšel, jak se zavírají dveře a cvaká zámek. „Budu hodný, mami!“ zaječel. Nejdřív byla tma, po chvíli se mu před obličejem objevila slabá záře. Chtěl couvnout, ale skříň byla příliš malá. Záře se změnila v pokřivenou tvář. Místo pravého oka byla zkrvavená díra.
„Jsi velice zlý chlapec,“ řekl plukovník Linax a přitom mu z promodralých rtů vypadlo několik červů.
Banarin Ranaud zaječel – a prudce se posadil.
Dýchal rychle a nepravidelně a vyděšeně se rozhlížel po plátěných stěnách stanu. Vyhrabal se z pokrývek a vyšel do chabého světla falešného svítání. Půda byla mokrá, takže měl vzápětí promáčené ponožky. Rozhlédl se. Viděl hlídky přecházející kolem koní a dělostřelee spící u ohýnků, zapálených za každým dělem. Někteří muži už vylézali ze stanu a zapalovali ohně, aby si mohli uvařit snídani.
Plukovník Ranaud se vrátil do stanu a sundal si mokré ponožky. Seděl v pokrývkách a stále byl otřesen svým snem. Pravda byla taková, že vraždy plukovníka Linaxe litoval. Voják k němu byl laskavý, a laskavost byla něco, s čím se Ranaud nesetkával často. Zprvu byl ochoten počkat, až Linax zemře na plicní nemoc, jež mu rozežírala tělo zevnitř. Jenže on se zuby nehty držel života a měsíce ubíhaly. A Černí Riganti – jak to viděl Ranaud – celou dobu sílili a byli stále drzejší. Dřív nebo později muselo dojít ke střetu. Wuliis Swainham mu ohlásil, že Call Jace nařídil stavbu nové kovárny, schopné vyrábět větší děla. Ranaud Linaxe málem na kolenou prosil, aby napsal moidartovi o posily pro útok na Jaceho pevnost. Linax odmítl. „Potřebovali bychom tisíce vojáků, Banarine. I kdybychom prorazili jejich brány, stáhli by se do hor za nimi. Nedošlo by k žádné rozhodující bitvě, byla by to dlouhá vyhlazovací válka. Náklady na udržování vojska na severu by do dvou měsíců vyprázdnily moidartovu pokladnu. Stálé vojsko v této oblasti by dokázal zásobovat jen král a ten má na jihu vlastní problémy. A i kdyby neměl, Call Jace zatím neudělal naprosto nic, co by krále přesvědčilo, že je nutné ho vyřídit.“
Banarin Ranaud strávil hodně času přemýšlením, jaký Jaceho čin by mohl upozornit moidarta – a krále – na jeho podlost.
Tehdy ho to napadlo. Kdyby Call Jace zavraždil plukovníka Linaxe pod vlajkou příměří, poslalo by to na jih jasnou zprávu, že je nepřítelem státu. Král by musel jednat. Linax měl ve Varingas spoustu přátel.
Ranaud vraždu naplánoval velice pečlivě. Řekl Linaxovi, že za ním přišel Wullis Swainham se žádostí od Calla Jaceho o schůzku. Na Jaceho zřejmě zuřiví klanoví náčelníci tlačí, aby začal válku, a on hledá způsob, jak takovou pohromu odvrátit, a potřebuje to probrat s plukovníkem Linaxem. Nicméně je nutné, aby se setkali v tajnosti.
Linax souhlasil a nařídil Ranaudovi, aby dohodl, kde a kdy by se porada měla konat.
Pět dní nato za soumraku vyjeli z kasáren na západ, než zahnuli do lesa. Linax byl unavený a na malém palouku sesedl. Vykašlal do kapesníku krev a pak se sesul na zem u potoka. Ranaud vytáhl pistoli, natáhl ji a rychle zamířil k místu, kde seděl plukovník. Když Linax vzhlédl, Ranaud namířil a vystřelil. Kulka Linaxovi proletěla okem a vyletěla zezadu z hlavy.
Ranaud tu nechal Linaxova koně a rychle se vrátil do kasáren, kde vypověděl, jak je Call Jace zradil. Nato poslal depeši moidartovi.
Teď, se čtyřmi tisíci muži pod svým velením a plukem královských mušketýrů na cestě, se přibližoval ke slávě, jež navždy zažene matčinu předpověď. „Jsi k ničemu, Banarine, hloupý a slabý. V životě ničeho nedosáhneš. Rozumíš? Ničeho! Jsi červ. A červi žijí ve tmě.“
Ranaud si natáhl holínky a připjal si černý kyrys. Dnes zajede do dvanáct mil vzdáleného druhého tábora, aby se ujistil, že i tam dodržují disciplínu. Byl si jistý, že Call Jace zaútočí. Útěk jeho dcery sice celou věc trochu pokazil, ale až se Jace dozví, čím prošla, bude vzteky bez sebe. Bude se muset pomstít. Vášeň byla jednou z velkých předností horalů, ale zároveň jejich největší slabostí. Jace bude muset bojovat. Jedinou otázkou zůstávalo, kterým průsmykem provede výpad.
Ranaud měl u každého průsmyku dva tisíce mužů. Každá skupina měla dvacet děl s kartáčovými náboji. Až Call Jace zaútočí, nejméně polovinu jeho mužů smete už první salva.
Plukovník vyšel ze stanu a zadíval se na přístupovou cestu k Jaceho pevnosti. Od jeho děl k ústí průsmyku se táhlo šest set yardů otevřeného prostranství. Než útočící muži uběhnou tuto vzdálenost, jeho dělostřelci dokážou dvakrát dobít. Bude to masakr a Ranaud bude rázem slavný.
Banarin Ranaud, Kladivo severu. Líbilo se mu, jak to zní.
Chladným ranním vzduchem pronikavě zavřeštěla trubka. Rozednívalo se a Ranaud viděl, jak muži vycházejí ze stanů. Ranaud rychle přešel táborem směrem k dělům. Neběžel, poněvadž se takový spěch pro velícího důstojníka nehodí. Dělostřelci stahovali naolejované plachty z velkých, rozšířených hlavní svých děl a další rozdmýchávali ohně za každým kusem. Ranaud k nim došel a uviděl důvod, proč se ozvala trubka.
V průsmyku se scházely stovky mužů. Prozatím se nepřítel držel mimo dostřel.
„Připravit formaci!“ rozkázal Ranaud. Důstojníci předávali jeho rozkaz dál. Kavaleristé se rozběhli ke koním a rychle je nasedlali. Mušketýři se seřadili za děly. Ranaud se vrátil do stanu a nabil své dvě pistole.
Dneska zažije slávu.
Připjal si šavle a pistole strčil za pás.
Než se vrátil do přední linie, šest set jeho kopiníků už sedělo na koních na pravém křídle, připravených vrhnout se na útočící horaly. Sedm set mušketýrů pochodovalo na levé křídlo a k lesu. I oni na horaly pošlou krupobití střel.
Tři sta mušketýrů zůstalo stát za děly čistě pro případ, že by se nějací horalé dostali až tam.
Vojáci se stavěli na pozice hladce, mušketýři na levém křídle se seřadili do dvojřadu. První řada klečela, druhá stála. Velící důstojník dal rozkaz nabít. Mušketýři otevřeli černé brašny u pasu a vyndali oválné váčky s prachem.
Z lesa zaduněla hromová salva. Desítky mušketýrů šly k zemi. Ranaud stál jako omráčený. Mezi stromy se válel černý kouř ze střelného prachu. Ohromení mušketýři, kteří přežili, se krčili mezi těly svých padlých druhů.

Potom z lesa zaútočili horalé. Hnali se přímo na demoralizované mušketýry. Šavle a nože se blýskaly a vojáci pod útokem zpanikařili a rozběhli se zpátky k domnělému bezpečí uprostřed. Horalé vyrazili za nimi a sekali do všeho, co se hýbalo.
Ranaud se otočil a viděl, že mušketýři za ním se zoufale snaží namířit, jenomže jim ve střelbě bránili vlastní prchající vojáci. Na bojišti zavládl naprostý zmatek. Zpanikaření vojáci vběhli do vlastních řad a zavazeli svým druhům, zatímco horalé se jim hrnuli za patami a vyráželi bojový pokřik. Ranaud viděl, jak jeden bělovlasý válečník stíná dělostřelce. V té chvíli také uviděl něco mnohem děsivějšího. Z průsmyku se vynořil hlavní voj horalského vojska a mlčky běžel k nim.
„Palte z děl!“ zaječel Ranaud.
Jenomže to nebylo možné. Mušketýři, zahnaní na útěk, v zoufalé snaze uniknout zuřivému útoku z lesa, proběhli mezerami mezi děly a byli v přímé linii střelby.
K Ranaudovi přiběhl jakýsi horal. Plukovník vytáhl pistoli a střelil ho do obličeje. Horal se zhroutil. Někteří mušketýři konečně začali střílet. Několik horalů šlo k zemi. Další přeskakovali těla padlých a vrhali se na vojáky. Přestože jich bylo mnohem méně, měli horalé výhodu. Mušketýři byli neocenitelní pouze tehdy, pokud bylo nepřítele možné držet na uzdě salvami. Zblízka, bez nožů nebo mečů, byli v podstatě bezbranní.
Ranaud se rozběhl k pravému křídlu a zuřivě mával na svou kavalerii, ať zastaví útočící horaly. Otočil se ve chvíli, kdy se na něj vrhli dva horalé. Střelil do prvního a on se zapotácel a padl. Ranaud vytrhl šavli z pochvy, odrazil zuřivý sek shora a provedl bleskurychlý protiútok, míře útočníkovi na obličej. Muž klopýtl a Ranaud mu prohnal šavli hrudí.
A zahlédl Kaelina Ringa. Jejich pohledy se setkaly. Ring se k němu rozběhl. V té chvíli vypálil jeden mušketýr a kulka Ringa zasáhla do boku. Náraz horala pootočil. Ranaud zaútočil. Ring získal zpět ztracenou rovnováhu a výpad vykryl. Ranaud otočil ruku a jeho čepel proklouzla nad Ringovou šavlí směrem k jeho hrdlu. Ring couvl a zuřivě ťal. Jeho šavle se Ranaudovi odrazila od kyrysu, a jak letěla nahoru, zasáhla ho do pravé tváře a rozsekla kůži. Ranaud couvl. Ring ho následoval. Ranaud byl zkušený šermíř, ale zuřivost a rychlost Ringová útoku ho ohromily, takže jenom zoufale odrážel a vykrýval údery. Vypálilo jedno dělo, pak druhé.
Ještě bychom mohli vyhrát, pomyslel si Ranaud.
Ring znovu zaútočil. Ranaud ho odrazil a provedl ripostu, která měla skončit v Ringově srdci. Ring uhnul doprava a Ranaudova čepel ho minula. Ranaudovi vybuchla v prsou bolest, jak mu Ringová šavle zajela mezi žebra. Ranaud zachrčel a couvl. Podlomily se mu nohy. Když dopadl na zem, vystřelilo další dělo. Mezerou v řadách bojujících viděl, že z děl nestřílejí jeho dělostřelci. To horalé otočili několik kusů a používali vražedné kartáčové náboje na útočící jízdu. Na zemi ležely desítky mužů a koní.
Ranaud se pokusil vstát, ale neměl na to sílu. Obličejem spočinul na zemi a cítil vlhkou prsť.
„Jsi červ, Banarine,“ zaslechl svou matku, „a červi žijí ve tmě.“
* * *
Přeživší kopiníci uprchlí na sever. Mušketýři se je pokoušeli následovat, dohonili je však horalé, jejichž čepele prahly po krvi. To, co začalo jako bitva a vzápětí se změnilo v útěk, nyní končilo jako masakr.
Mezi padlými kráčel Call Jace s Arikem Ironlatchem po boku. Starší muž měl šaty i vlasy od krve, ale tvářil se klidně. Narazili na tělo plukovníka Ranauda. Call ho obrátil na záda. „Toho bych byl rád zabil sám,“ zabručel.
Vstal a zadíval se k severu. Horalé se dostali k protějšímu kopci a stále pronásledovali zbytky mušketýrů. Rigantský náčelník se otočil. Arik Ironlatch klečel vedle Kaelina Ringa. Call se polekal a rozběhl se k ležícímu mládenci.
„Je mrtvý?“ vyhrkl.
„Skoro,“ odpověděl Arik. „Má dvě rány: jednu na boku a druhou nahoře na zádech.“
Call zaklel. „Ucpi je, jak to jen půjde. Necháme ho odnýst do údolí.“
Arik kývl. „Měl bys muže odvolat, Calle,“ radil. „Ti kavaleristi by se mohli otočit a chytit naše hochy na otevřeným prostranství.“
Call Jace odešel. U jednoho z ukořistěných děl stáli Bael s Raysterem. „Zatrub ústup,“ nakázal Call synovi. Bael měl přes rameno pověšený dlouhý černý roh, který otočil dopředu a zvedl ke rtům. Mezi kopci zazněl jeden přízračný, smutný tón. Bael ho třikrát zopakoval.
Když doznělo poslední zatroubení, Bael se podíval na otce a usmál se. „Vyhráli jsme,“ řekl.
„Ano, a teď spočítáme ztráty,“ opáčil Call. „Zařiďte oddíly s nosítky, odnesou naše raněné a co nejvíc mrtvých.“
Oba mladí muži odešli. Call se rozhlíželi po bojišti. Ležely tu stovky mušketýrů, ale uviděl jen pár rigantských mrtvol. Přesto byl zachmuřený. Dnešní vítězství jen oddálí nevyhnutelné. Na cestě bylo pět tisíc královských vojáků a další dva tisíce mužů pak čekaly u druhého průsmyku. Naděje na úspěch byla mizivá. Ranaud to zařídil vraždou Linaxe. Pár tisíc Rigantů nikdy nemohlo odolat plné moci Varlishů.
Kolem prošlo několik mužů s chycenými koňmi. Muži se smáli a žertovali. Call zamířil k varlishským stanům. Byla tu cítit polévka. Call došel k jednomu ohni, na němž bublal kotlík s vývarem.
Ještě před hodinou se muži, nyní mrtví, těšili na snídani.
Teď budou hodovat vrány a lišky. Ano, a později i červi, pomyslel si nevesele. V zadní části tábora byly vozy a u nich bylo uvázáno asi dvacet koníků.
Calla bolela zlomená paže, když se vracel zpět k dělům. Jak tak procházel mezi těly, zaslechl sténání. Podíval se po zvuku a uviděl mladičkého mušketýra, skoro ještě chlapce. Měl ránu v břiše a jeho vnitřnosti se válely kolem. Call vytáhl dirk* a prořízl mu krkavici. „Měl jsi ještě chvíli zůstat doma s mámou,“ pravil a s povzdechem vstal.
Vrátili se Rayster s Baelem. „Ztratili jsme jenom sedmnáct mužů,“ hlásil Bael. „Dalších třiatřicet je raněných, jenom šest těžce. Je to velký vítězství, otče.“
„Jistě, to je,“ opáčil Call s nuceným úsměvem. Nechtěl otřást jejich hrdostí ani jim vykládat, jak nicotné jim bude toto vítězství připadat za měsíc. Podíval se na Raystera. „Sežeň pár chlapů a posbírejte varlishské zásoby a zbraně. Odvezte

je do údolí. Dneska už na nás nepřítel jenom těžko zaútočí, ale mohl by, tak si s tím pospěšte. Baeli, ty zařiď přesun děl. Využijte ukořistěné koně a polovinu odtáhněte do průsmyku. Zbylých deset pak posílí naši obranu na severu.“
„Zajatci, otče,“ podotkl Bael a ukázal na kopce. Horalé dolů hnali asi dvacet mušketýrů.
„Ať je přivedou ke mně,“ nakázal Call.
Rayster se k nim rozběhl. Za chvíli už stáli zajatci před Callem Jacem. V očích měli strach. Většina se třásla, jeden muž měl dokonce spodky potřísněné močí.
„Nechovám k vám nenávist,“ řekl jim Call, „a nikomu z vás neublížíme. Tak se uklidněte. Mnoho vašich druhů je raněných. Někteří umřou, avšak další ještě můžete zachránit. Nechám vám tu dva vozy a nějaké zásoby. Postarejte se o raněné a odvezte je odsud.“
S tím se k užaslým zajatcům otočil zády a vydal se k místu, kde Arik Ironlatch dohlížel na muže s nosítky. Zvedli bezvládného Kaelina a odnášeli ho pryč.
„Myslíš, že přežije?“ zeptal se Call.
„Buď přežije, nebo nepřežije,“ usoudil Arik.
„Nevím, proč se tě vůbec na něco ptám,“ zamumlal Call.
„Máš špatnou náladu,“ poznamenal Arik. „Víš proč?“
„Jasně že vím proč.“
„Ano, já taky, Calle Jace. Předbíháš událostem. Zítřejší zlo teď není naše starost. Nemůžem s tím nic udělat. Tak si užij dnešek. Je to zasloužený vítězství.“
„Ale sedmnáct našich je mrtvých, Ariku. Sedmnáct mužů s rodinami.“
„Já vím, Calle. Saeka je jeden z nich. V noci spadl z útesu. Zjistil jsem to až ráno.“
Call si zhluboka povzdechl a položil Arikovi ruku na rameno. „Tvůj syn byl skvělý muž. Měl jsem ho velice rád. Truchlím s tebou, Ariku.“
„Otcové by neměli přežít svý syny, Calle. To je proti přírodě. Mám zlomený srdce, ale stejně se budu dneska radovat. Slyšíš? Dneska rigantská odvaha přemohla varlishskou moc. Nepodvolili jsme se. Neprosili jsme o smilování. A tak jsem dneska hrdej, Calle. Hrdej na svýho syna i na svůj lid. Říkám si, že někde, daleko na labutí stezce, je Connavar taky hrdej, a Rheg a Calofair a všichni rigantský hrdinové.“ Stařec měl v očích slzy a lámal se mu hlas.
Call cítil, jak z něj opadá napětí i chmury. „Dneska večer se společně opijem,“ slíbil. „Mám soudek čtyřicetiletý uisge. Připijem padlým a na vítězství.“
Arik si setřel slzy. „Ovšem,“ přitakal. „Zrovínka to uděláme.“
* * *
První dopoledne soudu s Maev Ringovou bylo plné právních tahanic ohledně předložených důkazů, legálnosti přísežného prohlášení Gillama Pearceho a přítomnosti dvou duchovních, jež Alterith Shaddler najal, aby zapisovali výpovědi svědků.
Ochozy Svatého dvora byly nacpané a u vchodu stálo dvacet ozbrojených strážných. Biskup, v obřadním purpurovém a bílém rouše, seděl za stolem uprostřed a vedle sebe měl tři opaty a dva soudem určené kleriky.
První zprávou dne bylo, že v jedné postranní uličce bylo ráno nalezeno tělo ševče Gillama Pearceho. Byl rozpáraný a měl useknutou hlavu.
Alterith Shaddler to zjistil až ve chvíli, kdy soudu předkládal jeho přísežné prohlášení.
„Prohlášení je podepsané a ověřené,“ řekl Alterith, „a podle zákona je přípustné. Mám tady také prohlášení od svědka, že prohlášení je přesně toho znění, jak ho Gillam napsal. Nemůžete ho odmítnout.“ Podíval se na čtveřici rytířů oběti, stojící vedle stolu. K nim pak pokračoval: „Skutečnost, že ho zlí a zlovolní lidé, ve snaze zvrátit věc pravdy a spravedlnosti, zavraždili, by neměla bránit v přijetí jeho přísežného prohlášení.“
Biskup zvedl kladívko a třikrát jím udeřil. „Budete se obracet k soudnímu tribunálu, pane Shaddlere.“
„A který tribunál to bude, můj pane?“ opáčil Alterith. „Tribunál Svatého dvora, či tribunál vrahů, kteří stojí vedle něj?“
„Jak se opovažuješ?“ zařval vůdce rytířů a s rukou na jílci meče popošel blíž.
„Tady je má hlava,“ křičel Alterith Shaddler, dotýkaje se čela, „a tady moje břicho. Pochybuji, že budeš mít odvahu zasáhnout je, když jsou tu přítomni svědkové, ty hnusný pse! Jste zneuctěním zbroje, kterou nosíte. Jste mi odporní – a taky každému Varlishovi, který ještě ví, co je to čest!“
„Mlčte!“ zuřil biskup. „Ještě jeden výbuch, pane Shaddlere, a nechám vás vyvést ze soudní síně.“
Alterith, bílý jako křída a celý se třesa, se párkrát zhluboka nadechl a uklonil se biskupovi. „Přísežné prohlášení Gillama Pearceho je tudíž předkládáno jako důkaz podle zákona.“
Biskup kývl na Arlina Bedvera. Bachratý klerik se postavil a uklonil se. „Máte nějaké námitky proti předložení prohlášení?“ zeptal se ho biskup.
„Ne, můj pane. Zákon je zákon. Ale rád bych učinil poznámku. Jelikož nebudeme mít příležitost mistra Pearceho vyslechnout, nemůžeme zjistit, jestli prohlášení nebylo sepsáno pod vlivem kouzla obviněné.“
„Pravda,“ přitakal biskup. „Ať je to tak v záznamu.“
Alterith popošel ke stolu a položil na něj svitek. Biskup se na něj zle mračil.
„Povězte mi, pane Shaddlere,“ řekl, „co ti dva klerici u vašeho stolu zapisují?“
„Dokumentují všechno, co je tu řečeno, můj pane.“
„My tu už pro tento úkol máme příslušné duchovní. Chcete snad naznačit, že se jim nedá věřit?“
„Ale vůbec ne, můj pane. Bylo by nesmírně nevychované tvrdit, že tento soud je tak zkorumpovaný, že by byl schopen zfalšovat důkazy, aby dosáhl usvědčení jedné nevinné ženy. Bylo by ode mě nepěkné jenom naznačit tak ohavné překroucení spravedlnosti.“
„Tak proč tu máte ty kleriky?“ zeptal se biskup a jízlivost Alterithových poznámek přešel.

Alterith Shaddler se vrátil ke stolu a zvedl jeden těžký svazek. Našel záložku a otevřel jej na příslušné stránce. „Podle odstavce dvacet šest, hlavy sedm Knihy svatého práva si může advokát najmout až tři kleriky, aby zaznamenávali důkazy. Očividně je to snaha vyvážit případné čestné omyly soudem určených písařů. Mým záměrem je poslat všechny dokumenty do Varingas, aby události tohoto zasedání získaly mnohem větší pozornost."
Maev Ringová stála celou dobu klidně, s pouty na rukou, a v plicích ji pálil kouř z kadidel kněží vedle ní.
„Pokud soud dovolí," ozval se Arlin Bedver, „chtěl bych předložit žádost sira Gayana Kaye ze svatého řádu oběti."
„Prosím," vybídl jej biskup.
Alterith vyskočil. „Námitka, můj pane," vyhrkl.
„Jak můžete mít námitku, když jste ještě žádost neslyšel?" opáčil biskup.
„Tito rytíři Maev Ringovou neznají a jsou v Eldacre cizí. Co by tedy mohli soudu přinést?"
„Vyslechneme si jejich žádost a zjistíme to," prohlásil biskup.
„Děkuji, můj pane," ujal se slova opět Arlin Bedver. „Sir Gayan se nabídl, že použije svoje pozoruhodné zkušenosti a Maev Ringovou vyzkouší. V minulosti už z čarodějnic vytáhl přiznání a urychlil tak soudní řízení, čímž soudu ušetřil čas i výdaje."
Alterith se rozesmál. „Chcete snad navrhnout, že se těmto… zrůdám… dovolí mučit madam Ringovou a donutit ji k přiznání? Copak se nestydíte, pane Bedvere?"
„Tato poznámka je mimo záznam!" vybuchl biskup.
„Všechny poznámky se zapisují, můj pane," odsekl Alterith. „Myslel bych si, že hora lží, kterou už sebral, aby tento proces podpořil, bude panu Bedverovi stačit. Zřejmě tomu tak není."
Biskup, rudý jako rak, vstal. „Vaše poznámky jsou nezdvořilé," prohlásil. „A odsuzuji vás k dvaceti ránám. Rozsudek bude proveden po skončení soudního jednání. Další výbuch, a rozsudek přitvrdím. Je vám to jasné, pane Shaddlere?"
„Ovšem, můj pane." Alterith se posadil a začal listovat v Knize svatého práva. Arlin Bedver pokračoval se svou žádostí a předvolal sira Gayana Kaye, aby vysvětlil zkoušky, které použije, aby z Maev Ringové dostal pravdu. Alterith ho nepřerušoval, jen dál hledal v knize.
Sir Gayan Kay, v plné obřadní zbroji ze stříbřených plátů a s obouručním mečem u pasu, vykládal soudu, že čarodějnice jsou vždycky posedlé démonem a že jediný způsob, jak zjistit pravdu, je vypudit toho démona – žel jen dočasně – z těla. To se provádí s použitím bolesti. Démoni, od přírody zbabělí, takovou bolest nesnesou a lidský hostitel pak může odpovídat na otázky upřímně.
Alterith se snažil takové nesmysly neposlouchat a prohlížel stránky Knihy svatého práva. Konečně našel oddíl, který hledal. Byl pod hlavičkou „Zkoušky útrpné". Rychle četl.
Sir Gayan dokončil řeč a odstoupil. Biskup se poradil se dvěma opaty, než promluvil. „Dovolíme siru Gayanoví provézt zkoušku dnes odpoledne," ohlásil.
Alterith vstal. „Prosím, soude, znovu se odvolávám na Svaté právo. Výslech na mučidlech může být prováděn pouze se svolením civilních autorit. Tudíž není možné provést žádný výslech pod nátlakem bez svolení moidarta. Každý takový výslech prováděný bez svolení je porušením zákona a výsledek je neplatný."
„Se svolením soudu," ozval se Arlin Bedver, „mohu požádat moidarta o schválení."
Alterith se pozorně díval na biskupa. Moidart už Maev Ringovou shledal nevinnou ze všech obvinění. Biskup to věděl. Moidart by žádost téměř určitě zamítl.
„To však nebude nutné, pane Bedvere," prohlásil nakonec. „Už to nebudeme protahovat. Jsou vaši svědkové připravení?"
„Jsou, můj pane."
„Tak se do toho dáme."
S večerním odročením dostala Alterithova ranní radost z úspěchu vážné trhliny. Pět svědků zatím podalo svědectví proti Maev Ringové. Jejich svědectví – alespoň pro Alteritha Shaddlera – bylo naprosto absurdní. Jeden muž mluvil o tom, jak se mu po odpoledni, kdy se Maev Ringová stala jeho partnerkou, zdálo o bílém kozlu, který s ním mluvil. Tvrdil, že ho to pak nutilo vyhýbat se kostelu a toužil navštěvovat nevěstince.
Alteritha, jenž by se nejraději smál nahlas, překvapilo, že nikoho na ochozech takové svědectví nepobavilo. Diváci seděli v zachmuřeném tichu a pozorně poslouchali.
„Kolikrát se vám o tom bílém kozlovi zdálo?" zeptal se Alterith.
„Několikrát," odpovídal svědek, hubeňour jménem Nade Holder, tesař ze severní čtvrti.
„A kdy jste uvěřil, že ten kozel ze sna je přímým důsledkem vašeho partnerství s Maev Ringovou?"
„Nerozumím."
„Mám mluvit pomaleji?"
„Ona mne očarovala," vybuchl Holder. „Seslala kouzlo, aby mi ukradla podnik."
„Překvapilo by vás, pane Holdere, kdybych vám řekl, že mám prohlášení, v nichž se tvrdí, že jste bordely navštěvoval celé roky?"
Muž zamrkal a olízl si rty. „Ale ne tak často jako poty, co jsem byl očarovaný," prohlásil.
„Takže to nebylo kouzlo, co vás zpočátku poslalo za prostitutkami?"
„Bylo to ďáblovo mámení," tvrdil Holder a ukázal rukou na Maev Ringovou. „Ona je služebnicí ďábla."
„A kdy jste si to uvědomil? Přede dvěma lety, když vám dodala kapitál, abyste mohl rozšířit svůj podnik? Před rokem, když jste začal velmi slušně vydělávat? Kdy přesně?"
Holder se zatvářil znepokojeně. „Asi tehdy, když umřel Parsis Feld. Ano, asi v tý době."
„Po tom, co jste mluvil s Jorainem Feldem?"
„Asi v tý době, ano."

„Aha. Takže to nebylo tehdy, když se vám zdálo o kozlech, ani když jste se kurvii v nevěstincích, ani když jste počítal velké zisky, které jste získal díky bystrosti Maev Ringové. Skutečně zajímavé, pane Holdere. A kolik čekáte, že z tohoto řízení získáte? Bude vám to stát za deset liber? Za sto? Za kolik?“
„To mě nikdy nenapadlo,“ hájil se Holder. „Jsem tady jenom proto, abych splnil svou občanskou povinnost.“
Alterith se opovržlivě zasmál. „Jste bídák, Holdere. Toho nejhoršího druhu. Jste nevděčník a lhář, kurevník a padouch.“
„Tak takhle se mnou mluvit nemůže!“ rozzuřil se Holder.
„To nemůže,“ přiznal biskup. „Omluvte se za svůj výpad, pane Shaddlere.“
„To bych raději povečeřel psí zvratky,“ sdělil mu Shaddler.
„Odměnou vám bude dalších dvacet ran, vy drzý lotře!“
„Děkuji, můj pane. Pro tohoto svědka nemám další otázky. Může zase zalézt pod kámen, odkud vylezl.“
„A dalších dvacet!“ ječel biskup.
Následujícího rána předvolal Arlin Bedver Joraina Felda. Feldovi táhlo na třicítku, tváře měl propadlé, byl vysoký a hrbil se. Stál na stanovišti svědků a dlouhé, hubené ruce spínal jako v modlitbě. Hlas měl hluboký a pohřební. Za Bedverova vedení vypověděl, jak se jeho otec Parsis v letech po spojení s Maev Ringovou velmi změnil, začal pít tvrdý alkohol a navštěvovat domy špatné pověsti, mluvil hrubě a hodně hrál. Jednou, když byl opilý, řekl Jorainovi, že „kvůli obchodu prodal duši“.
Při křížovém výslechu se ho Alterith zeptal, kdy začal mít dojem, že za otcův stav může čarodějnictví.
„Jakmile jsme zjistili, že dal polovinu podniku nevychované horalce,“ odpověděl Jorain Feld.
„Aha. Proč jste tedy, když jste podával stížnost u moidarta, neřekl ani slovo o čarodějnictví? Žádal jste moidarta, aby rozhodl o právnosti obchodních jednání. Udal jste, že Maev Ringová se provinila tím, že vlastní pistole. Ale žádné čáry, pane Felde. Proč ne?“
„Nemusím vám odpovědět,“ prohlásil Feld.
„Ovšemže musíte, pane Felde. V tom je pravá krása varlishského právního systému. Na stanovišti svědků budete odpovídat mně, panu Bedverovi a biskupovi a jeho tribunálu. A později se budete zodpovídat vyšší instanci. Jednou, pane Felde, budete stát před Pramenem všehomíra a budete se zodpovídat i jemu.“
„Já mám svědomí čisté. Ta ženská očarovala mého otce. Za to zaplatí.“
„Podporujete církev, pane Felde?“
„Ano.“
„A věnoval jste jí nějaké dary?“
„Ano.“
„Kdy to bylo naposledy a kolik?“
„Nechápu, co to s tím má společnýho,“ odpověděl Feld a podíval se na biskupa.
„Já rovněž, ne,“ přidal se biskup. „Kam tím míříte, pane Shaddlere?“
„Slyšel jsem, že pan Feld vám daroval pět set liber v den, kdy byla Maev Ringová zatčena, můj pane. Načasování mi připadá zajímavé a rád bych, aby to bylo uvedeno do záznamu.“
Biskup mlčel a na soudní síň se sneslo ticho. „Chcete snad naznačit,“ začal biskup nakonec, „že zatčení Maev Ringové bylo koupeno za pět set liber? Obviňujete mne z korupce?“
„Já jenom chci, můj pane, zajistit, že budou zaznamenány všechny relevantní informace. O počátečním výsledku tohoto ohavného činu v nejmenším nepochybuji. Ale taky věřím ve varlishský systém, který i přes to, že ho mnozí považují za nespravedlivý a krutý, je založen na zásadách spravedlnosti a pravdy. A pravda má ve zvyku objevit se bez ohledu na to, jak dobře je ukrytá pod hromadou falešnosti a klamu. Pravda vyjde najevo, můj pane.“
„Ty licoměrný ničemníku!“ zaječel biskup. „Už tě mám plné zuby.“ Dal znamení strážím vzadu. „Odveďte tohoto muže a odpočítejte mu dvacet ran na záda. Nebesa, až se vrátí, chci na něm vidět krev!“
Alteritha odvedli ze Svatého dvora a vzali ho za budovu. Směl si sundat kabát a košili, potom mu připoutali ruce ke kůlu. Přistoupil k němu jeden strážný a podal mu kousek kůže. „Dejte si to mezi zuby, pane,“ pošeptal mu. „Tak se nekousnete do jazyka.“ Alterith se zakousl do kůže. Strážný se k němu naklonil. „Tohle mě moc mrzí, pane. Půjdu na to zlehka. Jste dobrý člověk.“
Alterith se snažil počítat údery, ale prudká bolest ho zbavila rozumu. Někdy během bičování mu kůže vypadla z úst a on při každé ráně zakřičel. Nakonec už jenom visel za hubená zápěstí a vzlykal jako dítě.
Strážní mu pomohli na nohy. Jeden mu houbou otíral záda. „Uklidněte se, pane,“ radil mu strážný laskavě. „Nepustíme vám do ran vzduch. Poslal jsem pro víno a med. Natřeme vám záda tím.“
Alterith se cítil pokořený křikem a slzami. „Nejsem odvážný,“ přiznával. „Bolest snáším špatně.“
„Nelamte si s tím hlavu, pane. Odvahy jsou různý druhy. Já bych neměl kuráž postavit se před biskupa a mluvit, jako jste to udělal vy. Tak se neshazujte.“
Druhý strážný se vrátil a omyl Alterithovi záda. Směs vína a medu zprvu štípala, ale potom bolest ustoupila. První strážný mu pomohl do košile a kabátu.
Zpoza katedrály se ozvalo bušení.
„Co to je?“ zeptal se Alterith.
„Stavějí lešení a hranici pro Maev Ringovou,“ odpověděl strážný. „Řekli nám, že ji upálí pozítří v poledne.“
Alterith svěsil hlavu. Znovu byl blízek slzám. „Radši bychom se měli vrátit, pane,“ podotkl strážný.
„Tolik se stydím,“ vyhrkl Alterith.
„To nemusíte, pane. Když bič dopadne, většina lidí křičí.“
„Špatně jste mě pochopil. Stydím se, že jsem Varlish.“

* * *

Přes bolest v zádech Alterith během dlouhého odpoledne a časného večera provedl křížový výslech všech svědků obžaloby. Každého se zeptal na současný stav jeho podniku a na stav, v jakém byl, než přišla Maev Ringová. Když se setkal s vytáčkami, přišel s čísly, ukazujícími kolik daní platili před a po zásahu Maev Ringové.

Když se vracel do svého podnájmu, kde se usadil po dobu trvání procesu, byla už tma a zima. Jak řekl nešťastnému Gillamovi Pearcemu, existovala jen mizivá šance, že jeho obhajoba změní názor soudního tribunálu. Ten se rozhodl, než vůbec proces začal. Přesto se prozatím držel slabé naděje, že nakonec zvítězí slušnost. Už však věděl, že se mýlil. Viděl, že tu pracuje institucionální zlo, které není možné přemoci. Tlustý biskup byl zkorumpovaný chlípník a opati vedle něj duchovní z povolání, plující s tím větrem, který je donese k pohodlí a bohatství. Děsiví rytíři oběti byli vrahové, skrývající se za štítem zdánlivé svatosti. Avšak nejvíc ho deprimovaly důkazy, předkládané tolika svědky. To byli obyčejní lidé, které poháněla jenom hamižnost. Kde, říkal si, v tom všem lze najít alespoň náznak varlishské duchovní ušlechtilosti?

Před očima se mu vynořila tvář Gillama Pearceho. Ano, pomyslel si. Jeden dobrý člověk.

Ploužil se vlhkými uličkami. Záda měl jako v ohni a bylo jediné štěstí, že dnes v noci nehodlal spát. Muselo se tolik udělat. Na zítra měl jediného svědka, potom přijde se závěrečnou řečí. Většinu už měl v duchu sesumírovanou, ale chtělo to víc energie. Soudce nepřesvědčí, ale jeho slova, až se dostanou k autoritám ve Varingas, musí být srozumitelná a přesvědčivá.

Právě si to v duchu rozebíral, když prošel poslední křižovatkou před svým podnájmem.

V té chvíli se ze stínu vynořily dvě postavy. Jeden muž ho popadl za ruku a druhý ho praštil pěstí do obličeje. Zpola omámeného Alteritha Shaddlera odvlekli do uličky. Boční dveře jeho domu sice byly v dohledu, ale nad nimi se nesvítilo.

V měsíčním světle se podíval do tváří dvou rytířů oběti. Neměli na sobě zbroj nýbrž černý oděv, lépe se hodící, pomyslel si, k temnému činu, k němuž se chystali.

Alterithem hodili o zeď. Kupodivu to otupilo bolest z bičování. Oba muži vytáhli nože.

„Varovali jsme tě před zlem, jaké konáš," pronesl první. „Ale ty ses naším varováním neřídil. Měl jsi osud ve svých rukou a vybral sis smrt. Teď zaplatíš za svou zkaženou duši."

„Jak to můžete říct?" zeptal se Alterith a žasl, že se mu netřese hlas. „Copak skutečně věříte, že Pramen podporuje vraždění v uličkách? Že se usmívá na ty, kteří vraždí nevinné ševče a učitele?"

Muž se usmál. „Démoni ti možná požehnali zlatými ústy, učiteli, jenže ti to nebude k ničemu. Jestli ale učiníš pokání, neskončíš v pekelném ohni a uvítají tě v ráji."

„Jestli je ráj plný takových jako vy, tak volím oheň pekelný," odsekl Alterith Shaddler.

Druhý muž vrátil dýku do pochvy a vyndal zvláštně tvarovaný nástroj. Alterithovi připomínal kleště, ale konce měl zahnuté a ostré. „Co je to?" zeptal se ustrašeně.

„Slíbil jsem siru Gayanovi, že mu přinesu tvůj ohavný jazyk," sdělil mu rytíř. „Vytrhl bych ti ho, až bys byl mrtvý, ale potřebuješ potrestat za své urážky."

Alterithovi se podlomila kolena. První rytíř ho popadl za krk a zvedl.

„No tohle," ozval se hluboký hlas, „to je mi ale ošklivej párek."

Rytíř s kleštěmi se otočil. Alterith v uličce zahlédl obrovského muže. Měl plášť a kapuci, ale nezdálo se, že má u sebe zbraň. „Zmiz, lotře," nakázal mu rytíř. „Do toho ti vůbec nic není."

„Ano, lotr jsem, o tom není pochyb," připustil muž přívětivě. „Nebesa, vždyť jsem tím známej."

Rytíř vrátil kleště na opasek a zase vytáhl dýku. „Máš poslední příležitost, hlupáku," řekl. „Odejdi, nebo hněv spravedlivých ukončí tvůj bídný život."

„Jestlipak to není učitelskej?" opáčil hromotluk. „Nikdy jsem ho neměl příliš v lásce. Moc často tloukl mýho synovce. To jenom ukazuje, jak je špatný soudit lidi zbrkle, poněvadž teď tady brání horalku a dostal za to výprask. No, myšičky, dobrá nálada mě už přechází. Je zima a já mám velký hlad. Tak vypadněte, dokud se nemusíte stydět za svý ksichty."

Rytíř náhle zaútočil. Hromotluk pravou rukou odrazil dýku a levou pěstí rytíře udeřil do obličeje, popošel blíž, popadl rytíře a otočil jím. Jednou rukou ho uchopil za opasek, druhou zezadu za krk a vrazil jím do zdi. Na dlažbu dopadly vyražené zuby. Alterith stál jako přimražený. Rytíř, který ho držel za hrdlo, ho pustil a skočil po příchozím. Ten znovu odrazil dýku a uhodil rytíře hlavou, až mu rozdrtil nos. Následoval úder na solar plexus, až se rytíř předklonil. I s ním hromotluk otočil a praštil o zeď, kde se rytíř sesul vedle svého druha.

Alterith se svezl na zem. Znovu ho zabolelo v zádech a udělalo se mu špatně.

Hromotluk k němu došel, shrnul si kapuci a dřepl si. Alterith poznal muže, který byl na statku, když poprvé navštívil Maev Ringovou. „Jaký vzrušující život to vedete, učitelské)," prohodil Jaim Grymauch s úsměvem.

„Já… já vám děkuji, pane," vypravil ze sebe Alterith. „Ti muži mě chtěli zavraždit stejně, jako zavraždili Gillama Pearceho."

„Jo, slyšel jsem. Skoda jen, že jsem se sem nedostal dřív. Pojďte, půjdem dovnitř. Určitě se chcete najíst."

„Nemůžu jíst," přiznal Alterith.

„Zato já jo," ujistil ho hromotluk. „Jsem na cestě patnáct hodin a jsem slabej jako novorozený tele." Zvedl Alteritha na nohy. „Tak mě pozvěte na večeři, člověče, neboť já jsem bez daenu."

„Vaše společnost mi bude vítaná, pane. Jsem vaším dlužníkem."

„Nebudu se bavit o dluzích s člověkem, co riskuje krk, aby zachránil mou Maev."

„Vyprávěla mi o vás, pane Grymauchu."

„Hádám, že neříkala nic dobrýho. Maev je pěkně tvrdá ženská."

„Ach, bylo to dobré, pane. Ale bála se, že byste… jak to mám říct?"

„Moh udělat nějakou pitomost?“ navrhl Jaim.
„Ano, tak to bylo, pane.“
„Promluvíme si u jídla,“ prohlásil Jaim Grymauch.
* * *
Kaelin Ring seděl na břehu černé řeky. Bylo pošmourno, a i když v pusté krajině bylo dost světla, hvězdy a měsíc nebyly vidět. Stromy na břehu řeky byly uschlé, nikde ani lísteček.
Z protějšího břehu se do řeky spustil malý člun. Na zádi stál, s bidlem v ruce, zakuklený převozník.
Kaelin Ring byl unavený. Zhrouceně se opíral o šedou skálu a čekal, zatímco převozník pomalu postrkoval člun po klidné, šedé hladině. Kaelin Ring ucítil cosi v dlani a otevřel ruku. Objevila se tam těžká černá mince, vzápětí zmizela a hned se zase objevila. Pokaždé když se ho pokusil sevřít v dlani, peníz zmizel.
Člun se dostal ke břehu a převozník čekal. Kaelin Ring s námahou vstal a přistoupil k němu. Převozník natáhl ruku.
„Nedávej mu ten peníz,“ zarazila ho wyrd.
Kaelin se pomalu otočil. „Co tu děláš?“
„Chci tě přivést domů, Havrane. Tvůj čas ještě nepřišel. A neměl bys ani přeplout na tomto místě.“
„Jsem hrozně unavený, wyrd.“
„Já vím. Pojď, popovídáme si.“
Kaelin se ohlédl na převozníka.
„On počká,“ ujistila ho rychle wyrd.
Vydala se po svahu, až došla na rovinku, kde se posadila a čekala. Kaelin měl stěží dost sil jít za ní, ale nakonec k ní doklopýtal.
„Chara na tebe čeká,“ podotkla.
„Charujsem ztratil, wyrd. Myslel jsem, že jsem ji zachránil, ale přišel jsem pozdě. Zničili jejího ducha.“
„Nezničili. Chara Jaceová je Rigantka. Možná je mladá, Havrane, ale má starou duši. Je silná a vzpamatuje se. Právě teď sedí u lůžka muže, kterého miluje, ošetřuje mu rány a modlí se, aby horečka přešla a on neumřel.“
„Muže, kterýho miluje?“
„Mluvím o tobě, Kaeline. Tohle není tvůj svět. Tvé tělo leží v domě, zmítáno horečkou.“
„A kde teda jsme?“
„U černé řeky. To je místo ztracených duší, Kaeline. Sem přicházejí ti se zlomeným srdcem, ztracení a zoufalí a poražení. Tohle pro tebe není. Ty se musíš vrátit do světa živých.“
„Nemám sílu, wyrd.“
„Máš víc sil, než si mysliš. V žilách ti proudí Connavarova krev. Jsi Rigante, Havrane.“
„Nech mě být, wyrd. Jsem unavený a převozník čeká.“
„Maev Ringová je ve vězení,“ sdělila mu wyrd. „Chtějí ji upálit jako čarodějnici.“
„Tetička Maev? Čarodějnice? To je nesmysl.“
„Ano, je. Už je u ní Jaim. Brzy ji přivedou ke kůlu a padesát strážných bude dohlížet na to, aby uhořela.“
„Jaim to nedopustí, wyrd.“
„Ne, to nedopustí. Má srdce velké jako Caer Druagh a naplněné kouzlem země. V každém ohleduje Rigante: velký, krásný a skvělý. Miluješ ho přece, ne?“
„Ovšemže ano. Znamená pro mě všecko.“
„I pro mě, Havrane, protože v Jaimovi oba vidíme všechno, co je na rigantském duchu tak podivuhodné.“
„Musím za ním. Musím mu pomoct.“
„To nemůžeš. Jsi zesláblý.“
„Musí přece být něco, co můžu udělat, wyrd. Řekni mi to. Cokoliv!“
„Můžeš otevřít své srdce, Kaeline, a podržet v něm Jaima. Můžeš žít svůj život tak, jak by ho žil on, nezatížený nenávistí, ochotný milovat. To není snadná cesta.“
„Chceš snad říct, že Jaim umře?“
„Všechno, co žije a dýchá, jednoho dne zemře, Havrane. Až přijde Jaimova chvíle, kouzlo z něj poteče jako záplava a dotkne se srdcí všech. To je jeho geasa. A věř mi, až ten den přijde, nevydá se k této řece zoufalství. Ne Jaim Grymauch. Na něj žádný převozník čekat nebude.“
„Jak se dostanu domů?“ zeptal se Kaelin.
„Vážně to chceš?“
„Chci, wyrd.“
„Budiž tedy.“
Kaelin zavřel oči.
Bokem mu projela bolest a on zasténal a otevřel oči. Nad sebou měl hrubě omítnutý strop a dva tmavé dubové trámy. Ucítil v dlani čísi ruku. Otočil hlavu a viděl, že u něho sedí Chara Jaceová. Tvář měla uslzenou, když mu tiskla ruku.
„Rád tě vidím, kluku,“ ozval se Call Jace a naklonil se nad postel. „Na chvíli jsi nás dost vyděsil.“
„Kde… je wyrd?“ optal se Kaelin.
„Bába odešla k Ptačímu žalu,“ sdělila mu Chara. „Ale byla u tebe celou noc.“
„Nechám vás, abyste si mohli promluvit,“ usoudil Call. „Ty odpočívej, Kaeline. Ať se ti ty rány zahojí.“
Kaelin uslyšel, jak se zavírají dveře, a pohlédl Chaře do zelených očí. „Miluju tě,“ řekl.
„Já vím.“
„To jsem chtěl říct tenkrát u ohně. Škoda že jsem to neudělal.“
„Nemluv. Lež klidně, Havrane.“

„Ranaudje mrtvý.“
„To taky vím. Vedl jsi nás k velikému vítězství. Mezi Riganty je z tebe hrdina. Muži o tobě mluví s úctou.“ Usmála se a znovu mu stiskla niku. Když spatřil její úsměv, naplnilo ho to takovou radostí, až se mu zamlžily oči a po tvářích se mu koulely slzy. Hrdlo se mu stáhlo, nemohl promluvit, ale držel její ruku, jako by na tom závisel jeho život.
„Já tě taky miluju,“ řekla, pak se naklonila a políbila ho na tvář.
* * *
Galliott Hraničář nemohl spát. To u krunýřského kapitána nebylo obvyklé. Obvykle spal zdravým spánkem beze snů a probouzel se osvěžený. Poslední noc se však obracel v posteli a nedokázal přestat myslet na to, co se udalo ve dne. O výsledku soudu nebylo pochyb. Maev Ringová bude upálená. Galliott se snažil sám sobě namluvit, že to není důležité. Smrt jedné horalky neotřese základy varlishské vlády. Ohnul polštář a praštil do něj, aby byl pohodlnější, a lehl si na záda a hned zas na bok. Nakonec, poněvadž to, jak sebou pořád házel, budilo Morain, vstal a sešel dolů, kde ještě za železnou mříží v krbu dohoříval oheň.
Galliottův domek byl malý, obrostlý břečťanem a s doškovou střechou. Dům byl starý, s trámovým stropem a cihlovým ohništěm s místem pro polínka. Na krbu stál mosazný kbelík do poloviny plný uhlí. Galliott nerozsvítil, jen se posadil do oblíbeného ušáku. Přihodil do skomírajících plamínků tři polínka a nalil si skleničku uisge.
Na moidartův rozkaz za posledních deset let bylo popraveno mnoho horalů. Někteří z nich byli nevinní. Galliottovi však nedělala takové starosti nevina, nýbrž to, co cítil hluboko pod svým pragmatismem.
Uisge ho zahřála a on se začal pomalu uvolňovat.
Dopoledne ho překvapilo, když do Svatého dvora přišel učitel Alterith Shaddler v doprovodu tuctu horalů. Jako by mu dělali čestnou stráž. Pak za Galliottem přišel jeden z jeho informátorů a pověděl mu, že se vrátil Jaim Grymauch. „Vdova Barleyová říkala, že včera v noci srazil dva rytíře oběti, když chtěli zabít učitele.“ Galliott mu za tuto informaci zaplatil tři daeny.
Hodinu nato vpadl do jeho kanceláře sir Gayan Kay a požadoval, aby důstojník chytil padoucha, který v noci surově napadl dva jeho muže. Galliott během jeho proslovu jenom mlčky seděl. Gayan Kay byl vysoký, se širokými rameny a útlým pasem. Jako všichni rytíři oběti byl skvěle vycvičený ve všech druzích bojového umění a vynikal v zacházení s mečem, sekerou, palcátem a dýkou. Galliott věděl, že většina rytířů taky umí skvěle střílet z muškety a pistole. Byli to nebezpeční nepřátelé, a nejen kvůli svým duelantským kvalitám. Nepřátelé řádu vždy umírali, některé zavraždili, ale většinu upálili, a Galliott se nehodlal dostat na jejich seznam. Proto jen zdvořile naslouchal, rozhodnutý rytíře nijak neurazit. Když Gayan Kay dokončil hlášení, Galliott se zeptal: „Říkáte, že je napadl jeden muž? Máte jeho popis?“
„Je mohutný, vysoký asi šest a půl stopy. Očividně byl posedlý démonem, protože žádný smrtelník by dva mé rytíře tak snadno neporazil. Měl jen jedno oko, to druhé mu zakrýval kus černé látky.“
„No, sire Gayane, takový muž by měl být v davu vidět. Nařídím svým vojákům, aby se po něm podívali.“
„Vy nevíte, kdo to je?“
„Tuším to, pane. Nechtě to na mně.“
„Neřeknete mi, kdo to je?“
„K ničemu by vám to nebylo, sire Gayane. Ten muž je horal a darebák. Má mnoho skrýší, ale nebuduje muset prohledávat.“
„A pročpak?“
„Protože je to blízký přítel Maev Ringové. Přijde na popravu a pokusí se ji zachránit. Takovou už má povahu.“
„Někdo další, koho očarovala.“
Když tu tak seděl u ohně, vzpomněl si Galliott, co odpověděl. Doteď netušil, kde se v něm vzal ten hněv, ale stále si vzpomínal na jeho chladnou sílu. Podíval se na nadutého rytíře a nedokázal z hlasu vytlačit opovržení. „Nikdo jiný tu není, sire Gayane, tak přestaňme s tím směšným předstíráním. Maev Ringová neumí čarovat o nic víc než já. Je obětí hamižnosti malých ubožáků a korupce mocných. Její smrt bude poskvrnou pro Varlishe. Muž, jenž se ji pokusí zachránit, není v moci kouzel – ovšem kromě kouzla lásky a cti. Je to skvělý muž. Pro Pramen, kéž bych měl aspoň desetinu jeho odvahy.“
Sir Gayan jen stál a zle se na Galliotta díval. „Kolik mužů budete mít při popravě pod svým velením?“
„Padesát. Udělám, co bude v mých silách, abych ho zatkl dřív, než spáchá nějakou nepředloženost.“
„Jestli tam přijde, zabiju ho,“ naparoval se rytíř.
Galliott se náhle zasmál. „Vy že zabijete Jaima Grymaucha? Ani ve svůj nejlepší den. On není nějaký malý švec nebo hubený učitel. On je muž, hrome!“
„Vidím, že v této oblasti je poměrně hodně kacířů,“ pronesl sir Gayan chladně. „Až tohle skončí, dám se do práce a všechny je vyhubím. V celé Varlain není místa pro ty, kdo brání naše nepřátele. Jednou přijdete k výslechu i vy, kapitáne Galliotte.“
„Zkuste se pustit do křížku s Jaimem Grymauchem a už se toho nedožijete,“ varoval ho Galliott.
Sir Gayan Kay se pousmál. „Až bude ta čarodějnice hořet, dobře se dívejte, Galliotte. Poslouchejte, jak křičí. Do roka budete na jejím místě.“
Hrozba Galliotta podělila. Stále se mu z ní stahoval žaludek, ale kupodivu nelitoval, že promluvil. Ten den sledoval dění u soudu a byl stále neklidnější. – Začalo to, když duchovní Alteritha Shaddlera nedorazili a nikdo u stolu obhajoby nemohl zapisovat. Alterith požádal o odročení, dokud nezjistí, proč nejsou přítomni. Žádost byla zamítnuta.
Prvním předvolaným byl Onray Shelan, nadaný zbrojíř, jenž navrhl mnoho Feldových nových pistolí a mušket. Shelanovi bylo něco přes třicet a byl plnokrevný Varlish s bezúhonnou pověstí. Když Alterith Shaddler oznámil jeho jméno, mezi soudci to vzbudilo rozruch. Žalobce Arlin Bedver vyskočil a okamžitě vznesl námitku. „Jméno pana Shelana není na seznamu svědků,“ hlásil.

„To není," pravil Alterith Shaddler, „protože on nemůže podat žádné svědectví proti obvinění z čarodějnictví. Předvolávám pana Shelana, aby hovořil o své práci pro Parsise Felda."
„A jak, táži se, to souvisí s vaším případem, pane Shaddlere?" chtěl vědět biskup.
„Možná nesouvisí, můj pane. Měl jsem dojem, že by pomohlo, kdybychom poznali, jak to ve Feldově podniku chodilo před a po příchodu Maev Ringové. Pan Shelan bude, chcete-li, svědčit o pověsti." Shaddler se vrátil ke svazku Svatého práva a otevřel ho na označené stránce. „Prosím, odkazuji dvůr na kapitolu jedenáct –"
„Ano, ano, ano," štěkl biskup. „Nepochybuju, že máte nějaký kus starého zákona, abyste tohle plýtvání časem ospravedlnil. Můžete pokračovat. Ale buďte stručný."
Galliott, sedící na ochoze, se díval, jak Shaddler přistupuje k Onrayovi Shelanovi. Pohyboval se nemotorně a byl zpocený v obličeji. Sundal si černý kabát a na šedé košili pod ním byly vidět skvrny od krve, způsobené včerejším bičováním.
Shelanovo svědectví bylo přesvědčivé. Před několika lety se na něj obrátila Maev Ringová a zaplatila mu cestu na sever. Prohlédl si zbraně vyráběné Feldovou kovárnou a prohlásil, že jsou průměrně navržené a špatně vyrobené. Maev Ringová mu nabídla čtyřletou smlouvu, aby navrhl a začal vyrábět lepší kousky, což vykonal. Nyní po nich byla veliká poptávka a vydělávaly značné sumy Feldovým i jemu.
„Používáte při své práci čáry?" zeptal se ho lišácky Alterith Shaddler.
Shelan se zasmál. „Ne, pane. Jen dobrý návrh a kvalitní kovy a dřevo. Jsem na svou práci pyšný a nedovolím prodat jediný kousek, pokud neodpovídá nejvyšší kvalitě."
„Měl jste hodně jednání s Maev Ringovou?"
„Ne, pane. Většinou jsme si psali, i když jsem se s tou dámou třikrát setkal osobně."
„Mluvil o ní někdy Parsis Feld?"
„Námitka," štěkl Arlin Bedver. „Slova, která mohl, avšak nemusel, pronést zesnulý pan Feld, nemohou být připuštěna."
„Svědek na otázku neodpoví," řekl biskup.
„Jaké byly vaše vztahy s Parsisem Feldem?" zeptal se Alterith Shaddler. „Byli jste přátelé?"
„Měl jsem ho velice rád," odpověděl Shelan. „Nebyl ani trochu nafoukaný. Věděl, že jako obchodník za moc nestojí a mockrát žehnal dni, kdy Maev Ringová zachránila jeho kovárnu."
„Námitka!" zařval Arlin Bedver.
„Připouští se," prohlásil biskup. „Pane," obrátil se na Shelana, „zdržíte se poznámek. Budete odpovídat na otázky přímo a ne je rozvádět."
„Co máte v plánu teď, pane Shelane?" zeptal se Alterith Shaddler.
„Odejdu z kovárny," odvětil Shelan, „a vrátím se do Varingas. Zůstal jsem tu déle, než jsem chtěl, protože jsem měl rád Parsise Felda a vážil jsem si Maev Ringové."
Bedver se o křížový výslech zbrojíře nepokoušel. Galliott se podíval na diváky na ochoze. Seděli mlčky a pozorně poslouchali. Onray Shelan působil dojmem muže říkajícího prostou pravdu. Když domluvil a odcházel, ještě se hluboce poklonil Maev Ringové. Ona mu kývla a usmála se.
Ke Galliottovu překvapení Alterith Shaddler nepředvolal Maev Ringovou jako svědkyni a rovnou se pustil do závěrečné řeči. Galliott si nezapamatoval všechno, co řekl, ale duch proslovu v něm hořel dál. Během jeho řeči si Galliott uvědomil, že se Shaddler vlastně neobrací k soudnímu tribunálu, nýbrž hovoří k varlishským divákům na ochozech. Mluvil o krachujících podnicích a o schopnosti Maev Ringové odhadnout problémy a překonat je. Podal výčet let, kdy každý podnik měl stále větší zisky. Ale právě závěrečné poznámky zasáhly cíl jako ohnivé šípy.
„Představte si," žádal Shaddler, „cizí zemi daleko od Varlain. Přijede tam bystrý mladý varlishský podnikatel a zjistí, že mu zákony zabraňují využít svých schopností a založit si podnik. A tak začne vydělávat na tom, že vkládá svého génia do podniků ostatních a využívá svého varlishského nadání. Jak léta ubíhají, tento mladý Varlish je stále úspěšnější. Všichni, kdo ho znají, žasnou nad jeho bystrostí. Jenže potom několik lidí z této země, lidí, kterým pomohl zbohatnout, usoudí, že je příliš mocný. A tak zajdou za králem a žádají, aby byl tento Varlish zatčen. Král, dobrý a poctivý člověk, tohoto mladého Varlishe vyslechne a shledá ho nevinným ze všech obvinění. Nikoho nezabil, nikoho nepodvedl a neporušil žádný zákon. Vlastně jeho úspěch také prospěl královské pokladnici, ponČvadž lidé platili vyšší daně. Jenže jeho nepřátelé jsou odhodláni ho zničit, a tak se rozhodnou, že když nemohou napodobit jeho úspěch, musí být spřažen s temnými silami. A tak tohoto mladého Varlishe přivedou před jiný soud. Svědkům, kteří chtějí promluvit v jeho prospěch, je vyhrožováno, a ti, kteří hrozbám odolají, jsou ohavně zavražděni. Co si pomyslíme, když uslyšíme tento příběh? Začneme věřit, že je to vskutku čarodějník, nebo si uvědomíme, že byla spáchána hrozná nespravedlnost?
Tady ve Svatém dvoře vidíme horalku, jejímž zločinem je, že je pozoruhodně inteligentní. Z jakých nepravostí byla obviněna? Zařídit, aby lidé zbohatli, nikdy nebylo považováno za zločin. Ne. My tu slyšíme hamižníky hovořící o snech o kozlech a kurvení nebo o záhadném očarování, na které si nestěžovali, dokud neuviděli příležitost ještě víc zbohatnout. Vidíme tu právní systém zmanipulovaný a zkorumpovaný kvůli penězům."
Biskup zabušil kladívkem do stolu a ten zvuk se odrážel mezi ochozy. „Dejte si pozor, učiteli. Ještě vás čeká čtyřicet ran za drzost. V Knize svatého práva, kterou jste si tolik zamiloval, stojí, že je v mé moci přidat dalších čtyřicet. Už jste skončil?"
„Ano, můj pane, už jsem skoro hotov. Nečekám, že těm, jejichž srdce jsou černější než smola, bude záležet na zásadách pravdy a spravedlnosti. Ale vězte tohle: Jestliže bude Maev Ringová shledána vinnou, budu až do smrti usilovat o to, aby pachatelé tohoto zla byli přivedeni před soud."
„A já si jsem jistý, že povedete dlouhý a šťastný život," prohlásil biskup s úsměvem. „Udělal jste si přece spoustu přátel, pane Shaddlere. Je skoro nepředstavitelné, že by vám chtěl někdo ublížit. Teď se ale posaďte." Shaddler

poslechl a Galliott se předklonil, když se biskup zvedl z křesla.
„Maev Ringová, mnoho svědků pod přísahou dosvědčilo vaše ohavné činy, které nosu svatých páchnou. Očarovala jste a svedla dobré a spořádané občany a ani jednou jste nevyjádřila lítost. Chcete ještě něco dodat, než bude vynesen rozsudek?“
Všichni se podívali na vysokou, rusovlasou horalku. Chvíli mlčela, a když promluvila, hlas měla pevný a silný. „Ráda bych poděkovala Alterithu Shaddlerovi za to, že zmírnil mou nechuť ke všemu varlishskému. A chtěla bych vyjádřit upřímnou soustrast vdově po Gillamovi Pearcem, dalším dobrém člověku, jehož jsem měla tu čest znát. Co se tohoto dvora týče, k tomu chovám jen nejvyšší opovržení. To je všechno, co chci říct.“
Někdo na ochoze začal tleskat a ke Galliottovu překvapení se další přidávali. Varlishští diváci – kromě Joraina Felda a dalších svědků obžaloby – vstávali a tleskali. Galliott viděl, jak se Maev Ringová tváří ohromeně. Vzhlédla k řadám Varlishů na ochozech a uklonila se jim.
„Ticho!“ zaječel biskup. „Nenechám zesměšňovat tento soud!“
„Pozdě,“ křikl někdo z ochozu. „Už jsi to udělal sám, ty svině tlustá!“
„Stráže! Najděte toho muže!“ vřeštěl biskup. Dva strážní v červené livreji vyběhli nahoru na levý ochoz, ale jakmile se tam dostali, všichni se posadili a oni tam jen bezmocně stáli. Biskup supěl a obličej měl zalitý potem. Jenom se zle mračil na Maev Ringovou.
„Odvedou vás odsud do cely. Zítra v poledne budou démoni ve vašem těle spáleni a vaše duše propadne pánu pekel, kterému jste tak dlouho sloužila. Odveďte ji.“
„Hanba!“ vykřikl další muž, tentokrát na pravém ochoze. Potom začalo hlasité hučení a na tribunál se začaly sypat podušky.
Biskup, opati a klerikové rychle odešli zadem, ale čtyři rytíři oběti neustoupili, jen se dívali na hulákající dav. Když se k odchodu zvedl Jorain Feld, kdosi do něj strčil, až vrazil do dalšího diváka.
„Dívej se, kam šlapeš,“ usápl se na něj zasažený. „Nechci se od tebe ušpinit.“
Jorain spěchal k východu a v ušich mu zvonily nadávky. Na schodech do něj kdosi opět strčil a on uklouzl a při pádu si natrhl spodky. Štulcům se nevyhnuli ani další svědkové.
Galliott prosel mezi rozzlobenými lidmi a vyšel do soumraku. Na Alteritha Shaddlera znovu čekala skupinka horalů a doprovodila ho pryč. Galliott si všiml, že ze dveří vedle vyšel obr Huntsekker. Zamířil ke kapitánovi.
„Černej den, kapitáne,“ prohodil a zatahal se za ocelově šedou bradku, zastřiženou do dvou špiček. „A bude hůř.“
„Taky se bojím,“ souhlasil Galliott.
„Slyšel jste, že Grymauch je zpátky?“
„Slyšel.“
„On přijde, víte.“
Galliott si povzdechl. „Bude tam padesát vojáků a dvacet mušketýrů. Mí muži už ho hledají. Jestli ho najdeme, zavřu ho za nějakou hloupost a nechám ho v cele, dokud tohle… dokud tahle odpornost neskončí.“
„Nenajdete ho, kapitáne. On přes vašich padesát mužů projde. Pravdou je, že bych se k němu docela rád připojil.“
„Já taky, za jiných okolností,“ přiznal Galliott. „Ale my to neuděláme, pane Huntsekkere, protože jsme Varlishové a zavázali jsme se dodržovat zákony státu a církve.“
„I když je církev prolezlá korupcí?“ namítl Huntsekker.
„I tak.“
Huntsekker tiše zaklel a pak se zasmál. „Slyšel jste o tom, jak mi Grymauch ukradl býka? Celou noc jsme ho hledali, a když jsme se vrátili, býk byl zpátky v ohradě, na rohu přivázaný kus vřesu.“
Galliott se usmál. „Pamatuju si to. Vždycky jsem si myslel, že za to budete Grymaucha nenávidět.“
„Člověka jako Grymauch nemůžete nenávidět. Za něj děkujete Prameni. Na tu noc nikdy nezapomenu, ani na to, jak porazil Goraina. On je chlap vhodnej do hor, kapitáne.“
Galliott, nyní sám, si nalil další uisge. Mít na vybranou, byl by ráno odjel daleko z Eldacre, aby se dostal co nejdál od té popravy. Ale on na vybranou neměl. Musel se postavit před hranici a poslouchat, jak bude Maev Ringová hořet. Vzpomněl si na Jaima Grymaucha. Věděl, že na popravu přijde. O tom nebylo pochyb. Jednooký horal se stůj co stůj pokusí Maev Ringovou zachránit.
Hraničář s hlubokým povzdechem vrátil mříž před krb. Zítra bude muset zabít Jaima Grymaucha a z toho pomyšlení ho bolelo u srdce.
* * *
Ráno bylo jasné a svěží a Galliott se umyl, oholil a oblékl. Vzal si černé kamaše a holínky a pod černý kyrys si natáhl dvě bílé vlněné košile. K boku si připásal šavli, přes ramena si přehodil černý plášť a vydal se do hradu.
Cestou viděl lidi, postávali na nárožích a o něčem se bavili. Taky viděl, jak do města přicházejí po desítkách horalé. Když došel k hradní bráně, zadíval se k horám. Silnice byly plné lidí.
Očekával, že se popravy zúčastní několik set diváků, teď však musel odhad poopravit. Horalů mohlo přijít až tisíc a náměstí před katedrálou bude plné. Jeho padesát mužů takový dav zvládne jen tak tak.
V hradní kanceláři si zavolal služebukonajícího seržanta Packarda. Seržant mu zasalutoval a postavil se před stolem do pozoru. Packard byl otrlý veterán. Býval blízkým Bindoovým kamarádem a vědělo se, jak moc nenávidí horaly.
„Už se ukázal Grymauch?“ zeptal se Galliott.
„Ne, pane.“
„Viděl jste to shromáždění?“
„Viděl, pane. Přišla spousta horalů, i když žádnej není ozbrojenej. Stejně by ale mohly být potíže. Rozestavil jsem stráže po celým městě a zdvojnásobil jsem je.“

„Dobrý nápad.“
„Myslíte si, že je čarodějnice, pane?“
„Ne. Ale to není naše starost.“
„Já si to taky nemyslel. Není to správný, pane.“
„Ne, to není, seržante. Naší povinností přesto je zvládnout dav a dohlédnout, aby nedošlo k potížím. V takové situaci, jako máme tady, stačí špatné slovo či skutek a může dojít k pouličním bouřím. Chci, aby se všichni muži chovali ukázněně. Jestli máme v oddíle nějaké horké hlavy, převelte je na službu na hradě.“
„Jestli přijde tisíc lidí, našich padesát je těžko zvládne, pane.“
„Já vím. Kolik mužů máme na hradě a v patrolách?“
„Sto třicet, pane. Pět set jsme museli poslat na sever plukovníkovi Ranaudovi.“
„Zesilte stráž u popraviště na sto. Vybavte muže holemi. Můžou je použít, aby udrželi dav v klidu.“
„Ano, pane. Taky se povídá, že Jaim Grymauch by mohl dělat potíže.“
„Věřte tomu, seržante. Jakmile se ukáže, chci, abyste ho zadrželi. Raději bych, kdyby přitom zůstal naživu.“
„To ale nemusí být možný, kapitáne. Je dost velkej, a pokud bude mít zbraň, budeme s ním mít plno práce.“
„Myslím, že stovka mužů by ho měla být schopná zneškodnit.“
„Ovšem, pane,“ odpověděl seržant Packard pochybovačně. „Proč by tam chodil? Stejně to nezastaví. Jenom zahodí život.“
Galliott vstal od stolu a přešel k oknu. V dálce viděl nad zasněženými horskými štíty mraky. „Přijde, protože musí,“ vysvětlil smutně a obrátil se k Packardovi. „Přijde, protože to hrdinové dělají. Bojují za to, co je správné, a neohlížejí se na cenu, kterou musí zaplatit.“
„Jestli je on hrdina, pane, nejsme pak my padouši?“
„Dneska jsme, seržante.“
* * *
Alterith Shaddler se posadil na posteli. Ráno bylo chladné, s příslibem zimy. Přes svůj žal a bolest v zádech si na chvíli zdříml. Na prostěradle byla trocha krve, avšak rány po biči se mu rychle hojily. Večer ho navštívil lékárník Rámus a dal mu, zadarmo, chladivou mast. Alterith s díky přijal a podařilo se mu namazat si jí trochu na ramena a na boky. Na rány mezi lopatkami nicméně nedosáhl, a kdykoliv se pohnul, zabolela ho.
Teď vstal, přešel přes malý pokojík a na popel v krbu nakladl třísky. V úzkém mosazném válci vedle bylo několik dlouhých sirek a on jednou škrtl o cihly. Sirka vzplála a on ji přiložil k třískám. Po chvíli už oheň vesele praskal, a tak přidal pár kousků uhlí. Oknem chřestil severák. Už se rozednilo. Alterith došel k oknu a zadíval se na město. Dole na ulici stálo mlčky deset horalů a zima na ně zdánlivě nepůsobila.
Alterith Shaddler nikdy nezažil popularitu. Za celý svůj život nezvládl nezbytné společenské dovednosti. Když včera odcházel ze Svatého dvora, davy ho nadšeně zdravily – a ne jenom horalé. Jak procházel kolem, tleskali mu i černě odění Varlishové. Ale pronásledování dobré ženy byla příliš vysoká cena za takovou úctu. Alterith by ji okamžitě vyměnil a přijal život v chladném osamocení za šanci vrátit čas a vidět Maev Ringovou volnou.
Předešlé noci ji navštívil. Dala Bannymu dost peněz, aby mohl školu vést ještě pět let bez dalšího příjmu. „Potom vás bude určitě podporovat synovec Kaelin,“ řekla.
„Mrzí mě to, madam,“ povzdechl si. „Obávám se, že jste potřebovala lepšího obhájce.“
„Říkejte mi Maev, Alterithe Shaddlere. A nemohla bych si přát nikoho lepšího, aby za mě mluvil. To, co jsem u soudu řekla, jsem myslela zcela vážně. Polovinu života jsem nenáviděla všechny Varlishe. Neviděla jsem na nich vůbec nic dobrého. Vy a Gillam Pearce a mistr Shelan jste mi vrátili klid v duši.“
Potom v malé cele mlčeli. Alterith ji neřekl, že se Jaim Grymauch vrátil, ani když o něm sama začala. „Až se vrátí, vyřídíte mu, že nechci žádnou pomstu. Měl by se oženit s Parshou Willettsovou a na tuhle… hnusnou záležitost zapomenout.“
„Parshou Willetsovou?“
„Je to jeho přítelkyně,“ vysvětlovala Maev. Najednou se zasmála. „Proč jsem tak stydlivá? Parsha je to, čemu říkáme zemní ženka. Jaim ji má moc rád a ona ho ze srdce miluje.“
„Já s takovými věcmi nemám zkušenost,“ přiznal, „znám jen to, co jsem četl v milostných románech. Ale z toho, co jsem četl, jsem došel k závěru, že ‚mít rád‘ nestačí. To cítíte k Jaimovi? Máte ho ráda?“
„Do toho, co cítím, nikomu nic není,“ naštětila se.
„Promiňte,“ omlouval se hned Alterith. „Nechtěl jsem být nezdvořilý.“
Maev ho poplácala po rameni. „Občas jsem moc nabroušená, příteli. Pravdou je, že nevím, co vlastně k Jaimovi cítím. Pořád na něj myslím, a když je pryč, cítím prázdnotu. Když zavřu oči, vidím ten jeho velký, šeredný obličej a jeho dětinský úsměv. Občas si říkám, že žít s Jaimem je jako mít ochočeného medvěda.“ Tehdy se usmála. „Za jiných okolností bychom se nejspíš byli vzali. V bezpečnějších časech, kdy bych se nemusela pořád bát, že ho chytí a oběsí. Teď už ten čas nepřijde.“
Alterith jí chtěl povědět, jak ho Jaim zachránil, ale nedokázal to. Během jejich rozhovorů se nejvíc bála toho, že Jaimu Grymauchovi ublíží. Kdyby věděla, že je zpátky, strávila by poslední hodiny v obavách o něj.
„Lékárník Rámus mně dal lektvar,“ řekl jí a dal ruku do kapsy. „Když si ho vezmete hodinu před… určeným časem, zbaví vás bolesti. Povídal, že pak nic neucítíte.“
„Já žádný lektvar nechci,“ odvětila. „Nechci, aby mi něco otupilo zrak nebo srdce nebo zatížilo údy. Chci odsud odejít jako Rigante, s hlavou zdviženou.“
Tehdy otevřel dveře strážný a sdělil Alterithovi, že čas vypršel. Maev stala ze židle a uchopila učitele za ruce. „Dávejte na sebe pozor, Alterithe,“ napomenula ho, sklonila se a políbila ho na tvář. Poslední osoba, která ho tak políbila, byla před dvaceti lety jeho matka, a jemu z očí vyhrkly slzy.

Strážný ho popadl za ruku a vyvedl z cely. Když se dveře zavřely, všiml si, že je to tentýž strážný, který ho bičoval.
„Co dělají záda, pane?“ zeptal se učitele s účastí.
„Hojí se, děkuju za optání.“
„Biskup ještě nenařídil províst zbytek trestu. To je dobře. Aspoň se vám zatím udělají jizvy.“
„Ano,“ řekl Alterith.
„Nebude trpět, pane. Mládenci do spodku hranice nalili olej. Z kouře – však víte – omdlí, než se k ní dostanou plameny.“
Alterith se strážnému podíval do upřímné, otevřené tváře. „Je nevinná,“ vyhrkl. „Tohle by se nemělo stát.“
„Já vím, pane. Všichni to víme. Je to strašný, o tom není pochyb. Ale vy jste dělal, co jste mohl. Nikdo nemůže dělat víc. Teďka byste měl jít. Venku na vás čeká tucet horalů, aby vás doprovodili domů.“
Nyní, když ten strašný den skutečně nastal, Alterith nijak netoužil dívat se na výsledek toho zla. Nesnesl pomyšlení na to, že se bude dívat, jak Maev Ringovou upalují.
Na stolečku u postele měl poznámky ze soudního řízení. Mlčky se posadil, poskládal si je a pak je stočil do ruliček a převázal provázkem. Ruličky strčil do staré kožené brašny. K čemu to bude, říkal si, až si je ve Varingas přečtou?
Předešlého večera zašel do domu svých kleriků. Oba navštívili rytíři, sebrali jim záznamy od soudu a nakázali jim, aby se tam poslední den neobjevovali. Bude bez těchto záznamů možné někoho obvinit? Bude biskup zavržen? A jaká byla šance, že se jeho zápisky dostanou až do Varingas, nebo že se dožije toho, aby mohl podat svědectví, pokud ho předvolají?
Alterith odjakživa věřil, že zlu se má čelit a že dobro nakonec zvítězí, pokud si lidé budou stát za svým. Ale tady bylo zlo institucionalizováno, pronikalo všude. Dobré lidi donutili mlčet, nebo je zavraždili, a za vrahy stála moc církve. Během staletí skvělí, odvážní lidé trpěli a umírali, aby vybudovali náboženství založené na lásce a snášenlivosti, aby vybudovali společnost, jejíž zákony budou chránit ty nejchudší. A přesto, během jedné generace, zlí lidé pošpinili čistotu zákona a ducha víry. To bohatě stačilo, aby člověk zapochyboval o existenci vyšší, nebeské moci. Jaký bůh mohl dovolit takovou nespravedlnost? Kde v celém tom moři korupce, hamižnosti a mstivé zloby bylo jediné znamení, že věc dobra má vůbec nějakou sílu?
Alterith si opláchl obličej a oblékl se. Od krve měl už obě košile a tenký, obnošený kabát ho před zimou příliš neochrání.
S těžkým srdcem si přehodil brašnu přes rameno a sešel dolů.
* * *
Po ránu Galliotta Hraničáře zavolali do moidartovy pracovny. Když vycházel po schodech, míjel ho cestou dolů Huntsekker. Obr cestou jen kývl, žádný z nich nepromluvil.
Galliott lehce zaklepal na moidartovy dveře a na vyzvání vstoupil.
Moidart, celý v šedém, seděl za stolem. „Vidím, že se hory vyprazdňují,“ poznamenal. „Horalé jsou všude.“
„Ano, můj pane.“
„Nechci žádné nepokoje, Galliotte. Naše síly jsou hodně roztažené.“
„Zdvojnásobil jsem stráž u popraviště, můj pane. Mám stovku mužů na ovládnutí davu a dvacet mušketýrů.“
Moidart vstal z křesla a trhl sebou, jak se mu stáhly nezahojené spáleniny. „Včera v noci přišla depeše z Baracumu,“ pravil ukazuje na otevřený dopis na stole. „Cti.“
Galliott se natáhl pro dokument. Písmo bylo malé, avšak krásně vyvedené. Galliott si papír podržel na délku paže a při čtení mhouřil oči. Když dočetl, dokument zase položil na stůl. „To není možné,“ vyhrkl. „To je šílenství.“
„Ať je to šílenství nebo ne, je to pravda,“ ujistil jej moidart. „Král uprchl z hlavního města a sbírá vojsko proti Ludenu Macksovi a stoupencům Úmluvy. Začala občanská válka, Galliotte. Jen nebesa vědí, kde to skončí.“
„Král je určitě rozdrtí, můj pane.“
„Možná, i když já o tom pochybuji. Nicméně to teď není naše starost. Pokud dojde ke vzpouře na vysočině, nebudeme moci – v dlouhodobém výhledu – získat posily od krále. Máme jenom vlastní vojáky. Poslal jsem jezdce k plukovníku Ranaudovi s rozkazem, aby přestal s útoky na Černé Riganty. Další jezdec už byl vyslán ke královskému pluku, který se vrátí na jih. Žijeme v nebezpečných časech, Galliotte.“
„Ano, můj pane. Nebylo by lepší, kdyby se biskup nechal přesvědčit, aby dal Maev Ringové milost?“
Moidartovi potemněla tvář. „Kvůli tomu jsem na něj včera večer naléhal. Je horší než idiot. Poučoval mě o majestátu církve. Právě vylezl z postele své děvky a u pasu se mu houpal měšec s úplatkem Joraina Felda a kázal mi o svatém zákoně. Ale už dost. Pověz mi o plánu popravy.“
* * *
Hodinu před popravou se už sešel mohutný dav. Galliott stál před lešením kolem dvanáct stop vysoké hranice. Maev Ringovou přivedou z katedrály, sejde po schodech k lešení a pak nahoru na úzkou plošinu, kde ji přivážou ke kůlu. Cesta od katedrály nepotrvá ani minutu. Galliott postavil dvacet mužů napravo, padesát kroků od vrat katedrály. „Držte řadu,“ přikázal jim.
Kameny dlážděné náměstí před katedrálou tvořil obdélník tři sta stop dlouhý a dvě stě deset široký. Vedly sem čtyři cesty: tři z města Eldacre a jedna přes most od Pětipolí. Kolem mostu se už shromáždilo asi šest set lidí. Čtyřicet Galliottových mužů, se šest stop dlouhými holemi, jež drželi vodorovně před sebou, udržovalo řadu asi osmdesát stop od lešení. Dalších pětadvacet krunýřů se snažilo zvládnout dav horalů přicházejících zleva. Přicházeli stále další a další a vytvářeli tlak na přední řadu, která se nevyhnutelně posouvala směrem k vojákům. Pokud Galliott mohl vidět, nebyl v tom vůbec žádný záměr, ale tlak davu byl tak velký, že krunýři museli stále ustupovat. Galliott vydal rozkaz kousek se stáhnout, aby měli nově příchozí místo. Díky tomu tlak na chvíli povolil.
Za kapitánem došel seržant Packard. „Pořád přicházejí, pane,“ hlásil. „Podle mýho jich bude zatraceně přes dva tisíce.“

Z varlishských čtvrtí začali po stovkách přicházet další lidé. Galliott původně hodlal udržet dav nejméně sto stop od hranice. Zkrátil to na šedesát a nyní ještě víc. Jakmile vzplane oheň, horko lidi zažene, ale do té doby je musel nechat přijít blíž. Jeho muži se museli hodně snažit, aby udrželi linii, a po dvaceti mušketýrech zatím nebylo nikde ani stopy. Pohled na ně by rozhodně pomohl udržet pořádek.
Galliott vylezl na lešení a zadíval se do davu, hledaje Jaima Grymaucha.
Najednou se ozvalo hučení a syčení. Galliott se ohlédl ke katedrále a viděl, jak na slunce vycházejí čtyři rytíři oběti. Měli svou stříbrnou obřadní zbroj a hezké přilby s bílými chocholy. Na zádech jim visely pláště se stříbrem vyšitým symbolem stromu. U pasu jim visely staromódní široké meče s prohnutými příčkami. Galliott se na ně zahleděl. V minulých dobách byli tito rytíři oběti hrdinové, muži odvážní a soucitní, jejichž skutky vstoupily do legend. Teď krásnou stříbrnou zbroj nosili muži jako Gayan Kay: zlovolní, nevraživí, bigotní a nemilosrdní. Jejich přítomnost dav rozzuřila, ale Galliott neměl ve své moci rytířům přikázat, aby odešli.
Došli pod lešení. Galliott sestoupil jim naproti.
Gayan Kay si zvedl zdobené hledí. „Ten Grymauch se ještě neobjevil?“ zeptal se.
„Zatím ne, pane rytíři. Je vaše přítomnost skutečně nezbytná? Už tak je těžké dav zvládnout.“
„Zvládat davy je vaše práce, kapitáne. My tu jsme, abychom dohlédli na to, že bude vykonána spravedlnost.“
Galliott potlačil hněv a odešel.
Když se čas popravy přiblížil, na náměstí se již mačkalo přes dva tisíce lidí. Hučení kvůli rytířům utichlo a většina lidí hleděla na velká vrata katedrály. Galliott se potil. Mušketýři se pořád ještě neobjevili, stejně jako deset z mužů, kteří měli hlídat přístupy.
Galliott přecházel sem a tam před hranicí, díval se na lidi a odhadoval jejich náladu. Vycítil, že jsou teď pasivnější. Bezprostřední nebezpečí jeho mužům nehrozilo.
Mezi předními řadami diváků se protlačilo dalších deset vojáků a došlo ke Galliottovi. První zasalutoval. „Přichází jich už míň, pane,“ ohlásil.
„Viděli jste někde mušketýry?“
„Ne, pane.“
Náhle dav zmlkl docela a na velkém náměstí se rozhostilo naprosté ticho. Galliott se otočil a viděl, že dva kněží přivádějí Maev Ringovou. Když se důstojně nesla k lešení, sluneční světlo se jí odráželo v prokvetlých rusých vlasech. Dva červeně odění strážní z katedrály se postavili pod hranici se zapálenými pochodněmi v rukou.
Galliott došel k lešení. Maev Ringová se před ním zastavila.
„Je mi to líto, Maev,“ řekl.
Neodpověděla, prošla kolem něj, zvedla si těžkou sukni a vystoupila nahoru. Kněží ji následovali. Na úzké plošině nahoře jí přivázali ruce ke kůlu a sešli dolů. Galliott se podíval směrem ke katedrále. Po biskupovi nebylo ani vidu, ani slechu. Galliott vylezl na pátý schod lešení a znovu se rozhlédl po lidech.
Uprostřed se cosi pohnulo, horalé se rozestupovali a dělali uličku. Středem pomalu kráčel obr v černém plášti s kapuci. Nesl hůl.
Galliott se rozběhl k deseti nově přišedším vojákům. „Zastavte ho,“ rozkázal jim.
Jaim Grymauch se vynořil z davu a zamířil k lešení.
* * *
Z vysokého lešení ho Maev Ringová uviděla přicházet a málem jí puklo srdce. „Ne, Jaime,“ zašeptala.
Deset vojáků se k němu rozběhlo a vytvořilo před ním půlkruh. Jaim šel dál. Dva krunýři zaútočili. Jaim švihl holí, zatíženou na koncích olovem, a prvního zasáhl do spánku a srazil ho na zem. Odrazil hůl druhého muže a sám ho udeřil do nohy. Voják zavrávoral. Jaim ho ťukl holí do hlavy a muž se složil na dlažbu.
Přihnali se další krunýři. Některé rány mohutného zahaleného horala zasáhly, ale on točil holí a bušil vojáky do hlav, paží a nohou. Jeden po druhém krunýři ustupovali. Dav začal jásat. Další vojáci se pokoušeli jít svým druhům na pomoc, ale lidé je chytali za hole a za pláště. A nejen horalé. Vojáci se nemohli hnout ani na varlishské straně.
Galliott tasil šavli a běžel svým mužům na pomoc. Jaim složil posledního a překročil ho. Galliott po něm bodl, ale Jaim ránu vykryl holí, zvedl ji nahoru a přes kapitánovu čepel a tvrdě ho udeřil do spánku. Galliott klesl na kolena a jílec mu vypadl z ruky.
Jaim Grymauch prošel kolem něj.
Sir Gayan Kay a rytíři oběti tasili meče. Jaim mířil přímo k nim. Gayan se otočil ke strážným z katedrály. „Zapalte hranici!“ zařval.
Ani jeden strážný se nepohnul. Gayan k nim přiběhl, prvnímu vyrval pochodeň z ruky a hodil ji na dřevo. Okamžitě se vzňalo.
„To jsi neměl,“ upozornil ho Jaim Grymauch, odhodil hůl a strhl si plášť. Sáhl si přes rameno a sevřel jílec glavu, který měl pověšený na zádech. Jediným pohybem vytrhl padesát dva palce dlouhou čepel z pochvy. Vrhli se na něho dva rytíři.
Jaim se rozmáchl a zasáhl kovový nákrčník prvního rytíře. Plechy se rozestoupily a jeden se odlomil a odletěl stranou. Pod plechy měl rytíř kroužkovou brň. Ta meči zabránila sice poranit kůži, ale strašlivý úder rytíři rozdrtil vaz. Mrtvý rytíř ještě nedopadl na zem a Jaimův obrovský glave už udeřil do kyrysu druhého rytíře. Muž zachrčel, jak se kov prohnul a přerazil mu tři žebra. Klesl na koleno a hrozný sek, který mu prorazil přílbu a rozrazil lebku, ani nezahlédl.
Třetí rytíř se blížil opatrněji a sir Gayan Kay šel těsně za ním.
Grymauch, který na opatrnost věru neměl náladu, zaútočil na oba. Odrazil Kayův meč, otočil se a ramenem vrazil do druhého rytíře. Ten tvrdě dopadl na zem. Když se pokoušel vstát, Jaimův glave ho udeřil do přílby a utrhl mu hledí. Síla úderu rytíře srazila v bezvědomí na zem. Gayan Kay potěžkal svůj meč a sekl jím Grymauchovi po hlavě.

Grymauch se sehnul a bodl mečem jako kopím Gayanu Kayovi do břicha. Kroužky znovu zabránily čepeli prorazit do masa, ale úder byl nesmírně bolestivý. Gayan Kay zaječel a upustil meč. Grymauch pustil svůj, popošel blíž a popadl rytíře za hrdlo. „Tak ty bys chtěl upálit mou Maev, co?“ zavrčel, přitáhl vyděšeného rytíře k hranici, zvedl ho nad zem a po hlavě ho hodil do plamenů. Gayan Kay při pádu rozhodil chrasti na povrchu a zabořil se hluboko do hranice. Grymauch sebral svůj meč, doběhl ke schůdkům a v kouři vylezl na lešení. Když ji osvobozoval, byla Maev téměř v bezvědomí. Jaim vrátil meč do pochvy, zvedl ji do náručí, přeběhl úzkou plošinu, přičemž mu plameny olizovaly podrážky, a vydal se po schodech.
Lidé ho z plna hrdla povzbuzovali.
Maev otevřela oči a zadívala se na Grymauchův ošklivý obličej. Ten se na ni zazubil. „Myslela sis, že je nechám zabít svou ženskou?“ optal se jí.
„Nejsem tvoje žena, ty troubo!“ prskla.
Polena už chytila a oheň nesnesitelně pálil. Jaim zanesl Maev ke schodům do katedrály, pak zaváhal a rozhlížel se kolem.
„No?“ zeptala se Maev. „Tak co teď?“
Pokrčil rameny. „Nevím. Nečekal jsem, že se dostanu až sem.“
„Postav mě, pitomo. Můžu jít sama. Měli bychom projít přes katedrálu. Za Svatým dvorem jsou stáje.“ Jaim ji postavil na zem.
Galliott se trochu vzpamatoval a roztřeseně vstal. Viděl, že obrovský horal drží Maev Ringovou, a byl tomu rád. Jeho muži ještě leželi na zemi. Někteří se drželi za hlavu, jiní byli stále v mrákotách. Jaim a Maev se vydali k vratům do katedrály.
Najednou v davu nastalo hemžení a dopředu se protlačilo několik jeho mušketýrů. Když viděli těla na zemi a horala s mečem, zvedli zbraně. Čas se zpomalil. Galliott viděl, jak se Jaim Grymauch obrací k mušketýrům zády a přitahuje si Maev Ringovou k sobě, aby ji ochránil a zaštítil svým tělem. Z davu vyběhl Taybard Jaekel, vrhl se na mušketýry, jednomu srazil zbraň stranou a do několika dalších vrazil. Zároveň Galliott zaječel z plna hrdla. „Nestřílet!“ Jenomže už bylo pozdě. Pět mušket zadunělo, znělo to jako hromobití. Galliott se rozběhl k mušketýrům. „Nestřílejte!“ řval. „Zastavte palbu!“ Muži sklonili zbraně. Taybard Jaekel se vyškrábal na nohy a otočil se k Jaimu Grymauchovi.
Nahoře na schodech ho objímala Maev Ringová. Když mušketýři vystřelili, trhl sebou, ale stále se držel na nohou. Maev kolem sebe cítila jeho silné paže a opírala si tvář o jeho teplou hraď. Chtěla, aby ta chvíle trvala navěky. Ze šatů mu byl cítit kouř a pot. „Myslíš, že je nechám zabít svou ženskou? „ řekl. V hloubi duše od začátku věděla, že pro ni přijde, i kdyby jen proto, aby zemřel při pokusu o její záchranu. „Musíme jít, ty úžasný hlupáčku,“ řekla. Neodpověděl a nepohnul se. Jemně se odtáhla a vzhlédla k němu. „Musíme jít, Jaime,“ zopakovala.
Na rtech měl krev a ona z jeho objetí vycítila zoufalství. Teď se držel on jí. „Ach ne, Jaime,“ rozplakala se. Sesul se na ni, skoro ho neudržela. Vedle nich se objevil další hromotluk. Huntsekker Jaima zachytil a spustil ho na kolena. Když se jí díval do očí, stékala Grymauchovi do vousů krev. Maev ho vzala za ruku a stiskla mu ji. „Neodcházej, Jaime,“ prosila. „Miluju tě. Neopouštěj mě. Ne teď!“
„Ne, nikdy tě… neopustím,“ pronesl lámajícím se hlasem. A padl na Huntsekkera, který ho zachytil pod rameny a přidržel ho.
„Dostanu ji odsud v pořádku, chlape,“ sliboval Jaimovi. „Máš na to mý slovo. Dokud budu na tomto světě, nic se jí nestane.“
„Už… běž,“ zašeptal Jaim a tělo se mu zkroutilo křečí.
„Ne,“ vyhrkla Maev. „Neopustím tě!“
Jenže Grymauch ji už neslyšel. Huntsekker položil jeho tělo na schody a popadl Maev za ruku. Ta se držela Jaima a hleděla do jeho nehybné tváře. „Jeho smrt nebude k ničemu, jestli vás teď chytí,“ upozornil ji Huntsekker. „Pusťte ho.“ Jemně ji uchopil a uvolnil jí prsty, jimiž svírala ruku mrtvého. Pak ji zvedl a vedl ji do katedrály, jen za nimi ještě zavřel velká vrata.
Maev Ringová tam jenom stála. Kouřem venku pronikaly sluneční paprsky a Jahna Grymaucha zalévaly zlatem. Pak se dveře zavřely a světlo zmizelo.
* * *
Galliott vyšel nahoru a klekl si ke Grymauchovu tělu. Položil mrtvému ruku na prsa a řekl: „Já věděl, že přijdeš.“ Pak se podíval na lidi. Stáli mlčky, nikdo se ani nepohnul. Jeho vlastní smutek se zrcadlil ve všech tvářích, ale bylo tu ještě něco.
Stali se svědky něčeho vznešeného, co se jich všech dotklo. Nikdo se nechtěl pohnout. Všichni chtěli tuto chvíli zadržet, aby se jim vsákla do duší. Dokonce ani mušketýři se nepokoušeli zatknout Taybarda Jaekela. Stál vedle nich se slzami v očích.
Ke Galliottovi se připojil seržant Packard a zadíval se na Grymaucha. Měl na čele bouli a přes ni krvácející šrám. „Máme jít za tou ženou, pane?“ zeptal se.
„Ne, seržante. Tohle je záležitost církve. My tu jsme jenom kvůli zvládnutí davu.“
Packard se zadíval na hořící hranici. „Ten rytíř se ven nedostal,“ prohodil. „Dobře mu tak, že se usmažil.“
„Já mu říkal, aby nechal Grymaucha na pokoji. Někteří lidé holt neposlouchají.“
„Ten zatracenej Grymauch mi málem rozbil lebku, jsem však rád, že jsem tady byl a viděl to,“ povzdechl si Packard. „Budu mít aspoň co vyprávět vnoučatům, že jo?“
„Ano,“ přitakal Galliott a unaveně vstal.
Nahoru přicházela skupina horalů v doprovodu vojáků. „Můžeme si vzít jeho tělo, kapitáne?“ požádal první.
„Zajisté,“ odvětil Galliott. Šest mužů se postavilo kolem mrtvoly a jemně ji zvedlo. Jeden horal vytáhl Jaimův obrovský

glave z pochvy a nabídl ho Galliottovi. Žádný horal nesměl vlastnit meč, ani po smrti ne.
Galliott zavrtěl hlavou. „Pochovejte ho s ním," řekl a položil meč na tělo.
Dav se pro Jaima Grymaucha opět rozestoupil. Když nosiči procházeli kolem, horalé i Varlishové si sundávali klobouky a barety a v tiché úctě skláněli hlavy.
„Takže dneska vyhráli padouši, co, kapitáne?" poznamenal seržant Packard s upřímnou lítostí v hlase.
Galliott zavrtěl hlavou. „Přišel zachránit ženu, kterou miloval, a to dokázal. On vyhrál, seržante. My prohráli. My všichni prohráli."
„Jo, a já jsem tomu rád," zakončil Packard. „Dneska večer připiju na jednoho velkýho lotra a popřeju mu šťastnou cestu."
* * *
Šedesát mil na jih, uprostřed lesa Stromu přání, čekala wyrd. Mohla použít svou moc a sledovat poslední okamžiky Jaima Grymaucha, ale nedokázala se k tomu přimět. Seděla ve stínu velkého kamene uprostřed prastarého kruhu a čekala. Její duch byl v souladu se zemí.
Naslouchala praskání starých dubů a tichému šustění trávy ve vánku a cítila moc slunce, zalévajícího svou září zemi. Pod všemi těmito ukázkami života se držela magie, slaboučká a křehká, ale stále pulsující v měkké prsti.
Tyto hvozdy kdysi poznaly Seidhe, staré bohy ohně a vod. Kráčívala tudy Morrigu s Babdh, vránou bouří na rameni. V lese přebýval Riamfada a zde vytvořil kouzelný meč, jejž nosil král Connavar. Ten meč tu byl stále a čekal na jelena.
Sem za ní včera ve snu přišel, jak doufala, že přijde. Znovu vykouzlila oheň v lese a jeho duch se zhmotnil vedle ní.
„Vítej u mého ohně, Gaise Macone," pozdravila.
„Proč ve snu nosívám tenhle plášť?" zeptal se jí. „Je celý záplatovaný a starý."
„To je Connavarův plášť. Každá záplata představuje jiný klan a je přišitá na modrou a zelenou, barvy Rigantů. Byl to plášť sjednocení. Oznamoval světu, že Connavar je Kelt a stojí nade všemi klanovými sváry."
„Proč ho nosím já?"
Wyrd se zamyslela a pak se usmála. „Zeptej se sám sebe na tohle: Máš pocit, že ti na ramena patří?"
„Ano, to mám."
„Proto ho taky nosíš. Proč jsi za mnou přišel, varlishské dítě?"
„Získal jsem důstojnickou hodnost u královské kavalerie. Zítra se připojím ke svému pluku. Začala válka."
„To já vím. Proč jsi ale tady?"
„Nedokázal jsem zapomenout na naše poslední setkání. Scházejí mi hory u nás doma. Schází mi ta země. Ve snu se procházím po svazích Caer Druagh. Přitahuje mě to k ní. A přesto… Mám pocit, že mě ta země nezná. Necítí, že tam jsem ani jak ji miluji."
„Ona tě zná, Gaise. Máš ji v krvi," ujistila ho wyrd.
„Chci mít dušejméno."
„Vždycky jsi ho měl. Jsi Bouřlivák."
Povzdechl si a usmál se. „To se mi líbí. Je to jako chladivý vánek na duši." Upřel na ni zelené a zlaté oči. „Setkáme se ještě, paní?"
„No ovšem. Ve vítězství i v žalu, Rigante."
Wyrd se při té vzpomínce zachvěla a potom se podívala na oblohu. Blížilo se poledne a Jaim Grymauch byl ještě naživu.
Zmocnila se jí lítost a nesmírně tíživý smutek.
Mířil na sever a utábořil se mezi kameny. Tam ho našel duch wyrd. Broukal si nějaký popěvek a popíjel uisge, když se objevila u jeho ohně. Opile se na ni zadíval a potom si protřel oko. „Docela silná pálenka," postěžoval si a přičichl k láhvi.
„To není uisge," sdělilo mu zjevení wyrd. „Hledala jsem tě."
„A taky jsi mě našla. Nechtěla bys kapku živý vody?"
„V této duchovní formě nemůžu pít, Jaime Grymauchu."
„Aha, no, připadáš mi kapku nehmotná, ženská. Přišla jsi na mě seslat kouzlo?"
Wyrd se usmála. „Poslední dobou už moc nekouzlím, Grymauchu. Magie se ze země téměř vytratila."
„Čemu teda vděčím za tvou milou společnost?"
„Ženě, kterou miluješ, hrozí nebezpečí, Jaime," sdělila mu. Grymauch vyskočil. „Ne, není bezprostřední. Posaď se a poslouchej mě." Znovu se posadil k ohni a pustil láhev. Ona mu pak pověděla o zatčení Maev. Naslouchal mlčky, a když domluvila, vydal se k potoku a pořádně se napil vody. Když se vrátil, už nepůsobil opile.
„Vrátím se a odvedu ji z katedrály. Nebude tam dost stráží, aby mě zastavily."
„Ano, to by mohlo vyjít," připustila.
„Slyším ve tvým hlase pochybnosti. Dokážu to, wyrd."
„Já vím, že ano. Ale je důležité, aby proběhl soud, Jaime. Aby byl vynesen rozsudek."
„Oni ji upálí."
„Ano, odsoudí ji k upálení. Nespravedlivý rozsudek ovlivní všechny, Varlishe i horaly. Změní srdce i myšlení, Jaime. A z něj vzejde větší pochopení mezi oběma rasami."
„Já ji nenechám umřít, wyrd, ani kdyby to znamenalo, že se Varlishové a horalé budou navzájem nenávidět dalších tisíc let. Maev je láska mýho života. Chápeš, co říkám?"
„Chápu tě, Jaime. Jenomže právě nyní se učitel Alterith Shaddler připravuje na její obhajobu. Není žádný válečník, ale postaví se i rytířům oběti a bude pro Maev riskovat život. Nesmíme jít dál jako dva národy naplněné nenávistí, Jaime. Vysává to magii ze země a bez magie nezbude nic. Země postupně zchřadne a zahyne. Nežádám od tebe, abys Maev

zanechal jejímu osudu. Žádám, abys počkal do konce soudu.“
„To je prašť jako uhoď,“ namítal. „Při popravě budou desítky vojáků, pikynýři i mušketýři.“
„A proti nim bude stát Jaim Grymauch, největší z Rigantů. Znáš mě, Jaime. Víš, že jsem svůj život zasvětila klanu. Víš, že bych ti nelhala. Věř mi, když ti říkám, že ve tvých rukou spočívá budoucnost Rigantů.“
Zahleděl se do ohně. „Nevím, co mám dělat,“ přiznal.
„Tak věř svému srdci.“
„Můžu zachránit Maev a pomoct skončit tu nenávist?“ ujišťoval se.
„Ano.“
„Kdysi dávno jsem nedokázal zachránit přítele. Žiju s tím, jako by to byla rána na duši, co se nikdy nezahojí. Zabije mě, jestli zklamu Maev. Rozumíš? To bych radši umřel.“
„Dostaneš se k ní, Jaime. To ti slibuju. Nezklameš ji. Maev bude žít, ačkoliv ty ne.“
Chvíli mlčel. „Mým osudem je tam umřít?“
„Ano. Pokud si zvolíš tuto cestu.“
„Ale Maev bude v pořádku?“
„Odejde na sever, Jaime, a bude žít mezi Černými Riganty.“
„Pro Maev umřu ochotně. Řekni mi ale jedno: Kdybych ji odvedl z katedrály před koncem soudu, prošla by se mnou kolem stromu?“
„Ano, Jaime, udělala by to. Strávili byste spolu celá léta. Šťastná léta. To nepopírám. Pak by ale byli Riganti smeteni, klan by byl zničen. Vysočinu by zaplavila nenávist a násilí.“
„Pověz, co mám dělat, wyrd.“
„To nemůžu, Jaime. Zjistíš to, až přijde čas. Jdi do Eldacre. Drž se při zemi a dohlídni na učitele. Bydlí v podnájmu v Hrušňové uličce. Rytíři se ho pokusí zavraždit. Musíš ho chránit.“
Duch wyrd se vytratil. Oči otevřela zase v lese Stromu přání. Její oheň dohoříval – byl skoro tak slabý jako plameny její duše. Její slova odsoudila Jaima Grymaucha k záhubě.
Čekala. Slunce prošlo nadhlavníkem. Náhle zavál svěží, chladný vánek. Wyrd zavřela oči a ucítila první vlnky magie. Radostně vykřikla a na chvíli zapomněla, co to způsobilo.
Tady, šedesát mil od katedrály, byla vlna mírná. Ale magie přesto pronikala do země, do stromů, do skal a do vody. Nejblíž centru to bude cítit nejsilněji. Byla to magie toho druhu, jaký mění srdce a otevírá mysl.
Proti svému nejlepšímu vědomí a svědomí wyrd otevřela duchovní oči, nechala se tou vlnou nést zpátky a poodhrnula oponu času. Uviděla obrovského Grymaucha, jak stojí na schodech katedrály s Maev Ringovou v náručí. Slyšela hřmění mušket a viděla, jak sebou trhl, když se mu kulky zaryly do zad.
Vzlykla a prchla zpátky do svého těla. Dlouho plakala. Když jí slzy vyschly, byla vyčerpaná a slunce zapadalo. Třesoucíma se rukama znovu zapálila oheň.
V lese Stromu přání byla magie Jaima Grymaucha stále silná a ona zítra začne se svým životním dílem znovu od začátku. Nebezpečí bylo stále velké, ale Riganti se znovu zrodí. Čekají je bitvy, vítězství i tragédie.
Nyní tu však byla i jiskřička naděje.

Doslov
POHŘBU JAIMA GRYMAUCHA SE ZÚČASTNILI čtyři Varlishové: Alterith Shaddler, Huntsekker, Taybard Jaekel a Shula Achbainová. Na místo jeho posledního odpočinku na plácku za domem Maev Ringové ho přišlo vyprovodit přes patnáct set horalů. Maev sama hodila první lopatu hlíny na rakev.
Druhý den ráno zapřáhla do vozu a připravila se k cestě na sever.
Huntsekker jí nabídl doprovod, ona však odmítla. Zvedla opratě a podívala se na mohutného Varlishe. „Děkuju vám, ale máte na krku statek,“ řekla. „Lidi na vás spolíhají.“ Odmlčela se. „Jsem ráda, že vás Jaim nezabil,“ dodala.
„Byl to dobrej chlap, paní Ringová.“
Chvíli mlčela a Huntsekker viděl, že se snaží ovládnout. „Byl…“ zadrhla se a zhluboka se nadechla, oči plné slz. „Byl to rošťák, víte. Opilec, co kradl býky pro zábavu. Ale vždy byl poctivý, pane Huntsekkere. Vždycky. Myslím… Myslím, že mi bude hrozně scházet.“ Nedokázala říci víc, a tak plácla opratěmi a vůz se rozjel.
Té noci v Eldacre hořelo. Feldova kovárna lehla popelem a všechny zásoby s ní. Jorain Feld a jeho bratři byli na mizině. Bylo zničeno i několik dalších podniků, patřících svědkům proti Maev Ringové.
Nejděsivější zpráva se vynořila po smrti Jaima Grymaucha a vysvětlovala, proč nebyl biskup přítomen u popravy. Jeho tělo nalezli natažené na soudním stolci ve Svatém dvoře. Někdo mu rozmačkal krk. Žádní svědkové vraždy se nenašli, i když jeden kněz vyprávěl, že viděl z budovy odcházet velkého chlapa se stříbrnou bradkou protaženou do dvou špiček.
Královský pluk opustil sever, stejně jako polovina moidartových vojáků, a mezi krunýři a Černými Riganty nastalo neklidné příměří.
Když na sever došla zpráva o Grymauchově smrti a o tom, jak k ní došlo, Call Jace zašel sám se džbánkem uisge k Svatému palouku. Tam se posadil a pil a nad jezerem Ptačího žalu zapadalo slunce. Call dospíval ve společnosti Jaima Grymaucha a spolu vypili nejeden džbánek. Call vzpomínal na hromotlukův smích i na nerozvážnosti jejich mládí. Sklonil hlavu a vtom si uvědomil, že mu z očí tečou slzy. Rychle je utřel a spílal si do měkkot a hlupáků. Pak vzlykl a to prolomilo jeho sebeovládání. Nějakou dobu plakal.
Teprve pak si vzpomněl na slova Báby:
„Protože klany na jihu znovu objeví svou pýchu a mužství… Jediná jiskřička je zapálí, jediná skvělá jiskra, jediná chvíle skutečné rigantské velikosti. Zlomí mi srdce, až to uvidím, a zároveň mě to těší.“

„O čem to mluvíš?“
„Zjistíš to, až ta chvíle nadejde. Doslechneš se o tom. Dokonce zapláčeš, Calle Jace.“
„Neprolil jsem jedinou slzu od chvíle, co jsem byl ještě zelený mladík a umřel mi otec.“
„Já vím. Příliš velká část tvého rigantského dědictví je uzamčena hluboko uvnitř. Ale až ten den přijde, vzpomeň si na má slova.“
Tam ho našel Kaelin Ring. Call věděl, jak moc mládenec trpí. Oba tam seděli v družném mlčení a dívali se na východ měsíce.
„Nemůžu uvěřit, že je pryč,“ ozval se nakonec Kaelin. „Jedna moje část se s tím prostě nikdy nesmíří.“
„On neodešel,“ pravil Call. „Nosíš si ho tady,“ a poklepal Kaelinovi na prsa, „v srdci, stejně jako si ho já nosím ve svém. A klan udělá totéž, chlapče. Dej na má slova. Na chlapa jako Grymauch nikdy nezapomeneš. Budou si o něm vyprávět i za sto let.“
„A co asi řeknou, co myslíš?“
„Řeknou, že to byl hrdina. Řeknou, že byl legenda. Ale nejlepší ze všeho, chlapče, je, že řeknou, že byl Rigante!“

Věnování
Havrana s láskou věnuji památce Billa Woodforda, velkého, chybujícího, vytrvalého a laskavého muže. Za 2. světové války získal vyznamenání u el-Alamejnu, Anzia, Salerna a Monte Cassina a dvakrát dostal pochvalu za statečnost. V roce 1954 se oženil se ženou, již zbožňoval, a jejího syna vychoval jako vlastního. Jak jsem říkal ve věnování k Legendě v roce 1984, bez něj by Druss Veliký nikdy nestál na hradbách Dros Delnochu. Právě on je v jádru mnoha hrdinů, jež jsem za léta vytvořil – a nejvíc to platí o Jaimu Grymauchovi, jehož příběh vyprávím na těchto stránkách.

Poděkování
Mnoho lidí mi pomáhalo s tím, aby práce na Havranovi byla tak příjemná. Velice děkuji svým zkušebním čtenářům Janu Dunlopovi, Tonymu Evansovi, Alanu Fisherovi, Stelle Grahamové a Stevu Huttovi. Jsem rovněž vděčný svým korektorům Stevu Saffelovi z Del Rey a Selině Walkerové z Transworld za jejich přínos, Eriku Lowenkronovi a Nancy Webbeové za redakci rukopisů pro Spojené státy a Velkou Británii, a děkuji rovněž Colette Rusenové, Kathleen O‘Sheové a Davidu Stevensonovi.

David Gemmell
Havran
Z anglického originálu
RAVENHEART
vydaného firmou A Del Rey® Book
BALLANTINE BOOKS, New York
v roce 2002
přeložila Dana Krejčová
Vydáno v nakladatelství NÁVRAT
Vydal Radomír Suchánek,
ul. Kosmonautů 2, Brno,
jako svou 824. publikaci v roce 2003
První vydání
Z dodané sazby vytiskly
Tiskárny Havlíčkův Brod, a. s.
Tematická skupina 13
Doporučená cena včetně DPH 279 Kč
ISBN 80-7174-571-5